D. PETRICĂ

D.N EXPOZIȚIA „Desenul satiric în sprijinul pazei contra incendiilor"

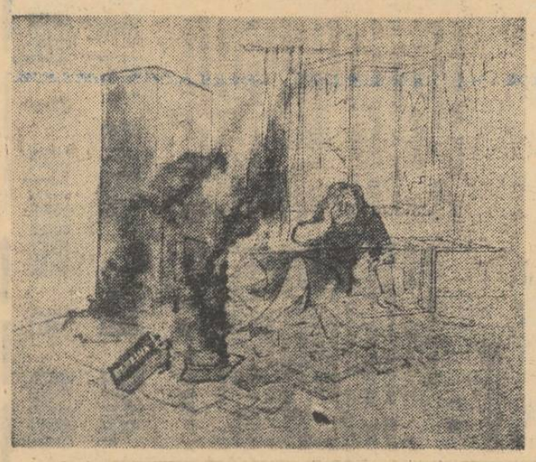

Și-a curățat parchetul...

Coșarul: *Nu m-au chemat pe mine, acum c heamă pompierii.*

— Tată, vino repede că iese bucluc cu lampa!

— E cuminte foc, minca-l-ar mama...

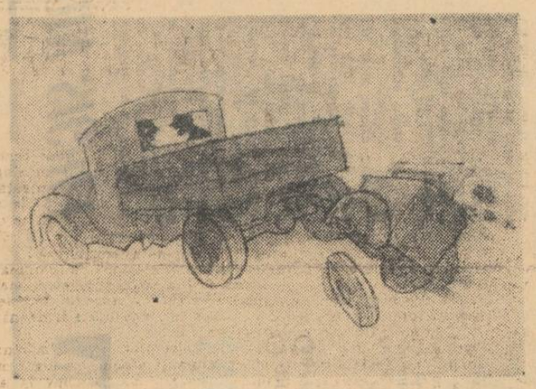

— Ce-or să se bucure cînd vom sosi cu motopompa asta nouă!

— Bună ideie cu soba! O să ne încălzim strașnic.

REBUS

Gura

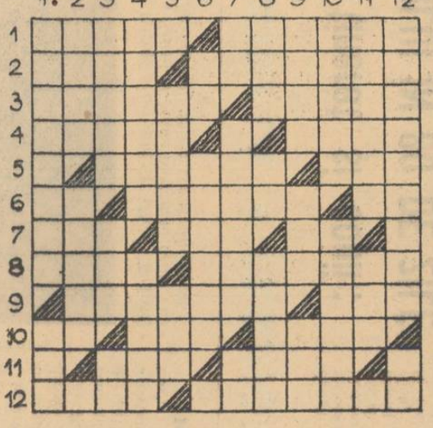

ORIZONTAL: 1) În gura mare — Mură-n gură 2) Rareori — Gură spartă 3) Eșuată — Muza poeziei 4) La gura sobei — Străbat 5) Interpretare... din gură — A brăzda pămîntul 6) Articol — Cu gurița ca o fragă! — În cete! 7) Șters — Gură de foc — Material... dentar 8) N-are gură, dar îți răspunde — Unul cu... gura mare 9) Răsfățat — Neagră în cerul gurii (fig.) 10) Consoane — Diminutiv feminin — Reclamă publicitară 11) Gura boului — Căpiță 12) Sulina la gurile Dunării — Guralivă

VERTICAL: 1) Guriță — La gura sticlei 2) Gura Humorului — Bun pentru unele guri 3) Născut — Hrănește... gura leului — Sere! 4) Bun de gură — Reținut... de la mînă pîn-la gură 5) Nu i se aude gura — Și... gură (masc.) 6) Colțurile gurii! — A potrivi 7) În fugă! — Gura leului — Consoane 8) Posedă — Armăsar — Vîrstă 9) Serviciu de 6 ore pe navă — Veșnicie filozofică — Pretext pentru gura de incendiu 10) Te face să rîzi cu gura pînă la urechi — A țipa în gura mare 11) Patru în gură! — Monstru în Chaldeea 12) Meserie care cere multă bătaie... de gură — Cu jumătate de gură.

S. RADU

Poșta redacției

SORINA A. — Totuși este prea de vreme să vă gîndiți la o astfel de problemă. Din multe puncte de vedere nu este cazul să întreprindeți ceva concret acum. Părinții dv. au foarte multă dreptate, cînd vă sfătuiesc să mai așteptați. Nu aveți acum condiții pentru așa ceva. Se pot crea multe neînțelegeri din cauza greutăților obiective existente. Preocuparea dv. cea mai importantă trebuie să fie terminarea studiilor. De fapt nici nu mai aveți prea mult pînă luați diploma. După aceea, veți putea pune la punct toate celelalte chestiuni.

PETRE AL. N. — Ceea ce ne-ați trimis dv. este aproape un studiu. Este adevărat că problema educației copilului este amplă și merită o atenție deosebită. Ținînd seama de specificul și de profilul revistei noastre, contribuim și noi la rezolvarea acestor probleme. Totuși, nu putem publica studii, acesta fiind scopul revistelor de specialitate. Dacă o să ne trimiteți scurte povestiri, schițe, foiletoane, pe teme ale educației copilului, luate din viața de toate zilele, o să le facem loc cu plăcere în coloanele revistei noastre. Dv. ați mai scris asemenea lucruri care au fost publicate.

AMALIA. — După cîte am înțeles noi, la întreprinderea respectivă vi s-a promis tot sprijinul necesar. Și noi sîntem de părere că, cel mai bine este să intrați să lucrați la această întreprindere. Aici veți primi ajutor și în privința practicării profesiei dv. de bază, și în privința rezolvării problemei

din cauza căreia s-au complicat atîta lucrurile. Mai scrieți-ne și nouă.

EL. P. — București. In cîteva rînduri, noi v-am mai răspuns, spunîndu-vă părerea noastră. După cum ați văzut și dv., lucruri noi nu au intervenit între timp și nici nu ați observat vreo schimbare în comportare. Credem că va trebui să fiți mai fermă și să acționați cu mai mult curaj pentru a se încheia definitiv acest capitol neplăcut din viața dv.

E. MĂRAN — Moldova Veche (Timișoara). Condițiile ce trebuiesc îndeplinite pentru ca un material să fie publicat în revista noastră sînt simple: materialul să fie interesant, bine scris și mai cu seamă să răspundă unei necesități curente.

Trecînd la poezia cu care debutați, trebuie să vă spunem că ea nu răspunde condițiilor de care vorbeam mai înainte cu cîteva rînduri. G. Topîrceanu, scriind „Vara la țară", a parodiat. Dv îl parodiați pe Topîrceanu scriind „Iarna la țară". Cu alte cuvinte, faceți o parodie a parodiei. Desigur, aceasta nu constituie un lucru contraindicat. Dar, calitatea parodiei nu ne îndreptățește să o încredințăm tiparului. De ce considerați că nu se poate sta la Povarna ca medic comunal? De ce credeți că cea mai inspirată măsură ce trebuie luată este plecarea la oraș pentru a vedea pe panoramic pe Kirk Douglas și Bardot? Oare, nu vedeți cum alături de dv. atîția intelectuali luptă la sate pentru ca fața acestor așezări să se schimbe? Am vrea să credem că parodia glăsuiește astfel pentru că ați vrut să o faceți cît mai „umoristică" și ați crezut că șarjînd veți avea mai mult succes.

MARA AM. — Noi credem că dv. vă faceți probleme în mod inutil. Se pare — din tot ce ne povestiți dv. — că niciodată n-a fost vorba de ceva serios și de perspectivă. Totul a decurs în voia întîmplării, fără cele mai mici obligații. De fapt, dacă analizăm bine faptele, precum și condițiile existente, ne dăm seama că nici nu putea fi altfel. Sînteți la o vîrstă cînd astfel de probleme nu trebuie să vă preocupe prea mult. Mai aveți de trecut multe examene la școală pînă să ajungeți la primul examen serios al vieții.

MARIANA N.: După cum spuneți chiar dv. nu mai sînt decît cîteva luni pînă veți fi în posesia diplomei de inginer. Aceste luni vă cer un efort mare și vă va rămîne prea puțin timp pentru preocupările personale. Credem și noi că cel mai bine este să aminați înfăptuirea planurilor dv. pînă vă veți angaja treburile profesionale. Ne-am gîndit și noi la toate aspectele generale și particulare ale problemei și socotim că așa este cel mai bine. Singură sînteți îngrijorată de cîte v-ar aștepta dacă ați face acum ceea ce plănuiți.

AUREL LERINȚIU — Cluj. S-a publicat în presă informația despre deschiderea universității de cultură muzicală din Cluj. Credeam că în rîndurile ce ni le-ați trimis vom găsi mai multe detalii. Negăsind, sperăm că în viitoarea sau viitoarele corespondențe, veți face acest lucru.

EMILIA — Brașov: Sînteți mult prea grăbită. Asemenea lucruri nu se pot rezolva cît ai bate din palme. De comun acord trebuie să stabiliți cum și ce anume lucruri trebuie să întreprindeți în lunile ce urmează.

Luați-le în ordinea urgenței. Numai după ce veți rezolva cele mai arzătoare probleme, puteți trece la înfăptuirea a ceea ce ați hotărît. Fiecare lucru la timpul său.

LUANA — Iași: Într-adevăr, era de datoria dv. să vă expuneți deschis părerea. Sînteți doar prietene bune de atîția ani de zile. Chiar dacă acum este puțin supărată pe dv. fiți sigură că-și va da seama și ea însăși cît de multă dreptate ați avut. Timpul o va ajuta să vadă cît de mult a greșit. În ce vă privește, părerea noastră este să aveți și de aici înainte o atitudine prietenoasă, binevoitoare, fără a renunța însă la demnitatea dv.

GRIGORE CLUJANU — Caransebeș. Am citit cele trei epigrame. Rezultatul? Nu am ales nici una, deoarece poanta satirică nu era justificată în nici un caz. Nu vedem de ce este rău ca elevii să învețe hora, după cum nu socotim că este o „vină" a cuiva dacă se îngrașă. Ar fi bine dacă ați găsi subiecte cu adevărat criticabile și ați scrie pe tema lor.

IOAN IONESCU — București: În turneul de fotbal de la New York echipa Dinamo București a acumulat 5 puncte, așa că ați cîștigat pariul.

VIORICA — Botoșani: Revista nu are romane proprii. Într-adevăr am publicat o serie de traduceri și dacă vă referiți la acestea, le găsiți ori în librării, ori la anticariate.

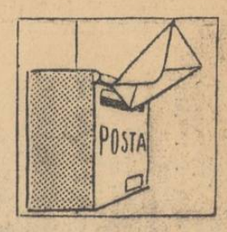

MAXIME ȘI CUGETĂRI

Despre economie

● Dacă vreți să fiți bogați, nu învățați numai cum se cîștigă banul, ci și cum se păstrează.

● Dacă vă spune cineva că puteți să vă ridicați altfel decît prin muncă, economie și cultură, fugiți de el.

FRANKLIN

● Socotesc că în familie ca și în stat, cel mai bun izvor de venituri este economia.

● Economia este un mare venit.

CICERO

● Economia este izvorul independenței și al libertății.

● Cel mai bogat dintre oameni este economul: cel mai sărac zgîrcitul.

GOETHE

● Pentru a putea păstra, omul trebuie să-și poată mărgini trebuințele și să se ferească cît va putea de acelea care sînt factice și provin numai din năravuri rele și dintr-o educațiune neîngrijită.

ION GHICA

● Orice risipitor este un vrășmaș al societății; orice om econom este un binefăcător public.

A. SMITH

● Tezaurul vostru este Casa de Economii. Silește-te să-i mai adaugi cîțiva lei pe săptămînă și dacă nu ai libret nu întîrzia a-ți procura unul, oricît de mic ar fi la începutul economiei tale. Dintr-un gogoloi rostogolit în zăpadă, iese, tăvălit, un cîtă mai troianul. Nu te lăsa lenii și îndoielii. Vreau să te știu bogat și vei fi bogat, căci din fire te știu harnic și gospodar!

ARGHEZI

● Sînt multe mijloace de îmbogățire dar puține sînt cinstite. Economia este unul din cele mai sigure.

F. BACON

● Dobînzile se așează la masă mai devreme decît tine.

— Economia te satură, risipa te flămînzește. Alege care-ți place.

— Economia este fiica bunei orînduieli; silește-te să dobîndești asemenea fiice.

— Buna economie a casei temelia casei: pune o asemenea temelie casei tale.

(I. ZANE — Proverbele rominilor)

•• MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN ••

Prizonierul...

de SUAT DERWISH *)

Ajuns la ultima poartă avu o senzație de ameteală. Nu era emoție. Nu simțea nimic. Nu se gîndea la nimic. Cu mintea încețoșată, cu sufletul amorțit, era de un calm desăvîrșit, ciudat, atît de calm, atît de golit de orice sentiment ca și cînd ar fi fost mort. Numai inima continua să trăiască și să bată puternic.

*

Timp de doisprezece ani, în fiecare zi, în fiecare ceas, visa clipa de față, clipa în care se va deschide această poartă veșnic zăvorîtă. Își închipuise nu bucuria, ci emoția pe care o va încerca în acel moment anume. Era liber, liber, liber după doisprezece ani de detențiune. De necrezut!

În fața porții mari, un jandarm tînăr îl bătu amical pe umăr:

— Drum bun și noroc!

Îl cercetă cu privirea pe Vasfi care se oprise în loc, șovăitor și neîncrezător. În spatele lui poarta închisorii se închisese. Era afară. Îl privi pe jandarm, încercînd să zîmbească. Jandarmul adăugă pe un ton familiar:

— Ce aștepți? Dacă e să-ți dau un sfat, atunci tulește-o.

Vasfi scoase un pachet de țigări din buzunar și-l întinse jandarmului.

— Nu, mulțumesc. În timpul serviciului nu e voie să fumezi.

— Ia-l totuși, vei fuma mai tîrziu.

— Mulțumesc. Ia spune bătrîne, cît ai făcut?

Vasfi răspunse surîzînd:

— Doisprezece ani, șapte zile, trei ore.

— Ha! Ha! Ha!

Aceste ultime trei ore, cele mai lungi, cele mai cumplite, stîrniră rîsul tînărului jandarm. Scuipă pe jos și începu să rîdă:

— Ei, trei ore, asta nu contează...

Ce putea înțelege acest tînăr simplu care fără îndoială nu văzuse niciodată interiorul închisorii? Vasfi nu mai spuse nimic. Jandarmul continuă:

— Pedeapsa ta a fost tare lungă!

— Da.

— Să-i mulțumești lui Alah că toate astea au trecut. Îți doresc mult noroc în noua ta viață.

Vasfi tresări. Era el un om pe punctul de a reînvia? O nouă viață!... Omul n-are decît o viață, una singură, și a lui încetase timp de doisprezece ani. Știa însă că va reîncepe să trăiască aceeași viață după această ruptură de doisprezece ani. Atîția ani de suferință... Își luă rămas bun de la jandarm și, cu mica valiză în mînă, se îndreptă spre centrul acestui oraș necunoscut care se numea Ankara.

Trăise timp de nouă ani la Ankara și nu cunoștea orașul. Primii trei ani de detenție s-au scurs într-o închisoare din Istanbul. După condamnarea sa a fost transferat la Ankara. Nu știa pe ce drum s-o ia dar nu vroia să întrebe pe nimeni. Îl reținea o teamă aproape puerilă. Credea că de la primele cuvinte se va ghici de unde vine, cine este. Simțea că nu era ca ceilalți...

. . . . . .

Mergea încet, cu pași greoi și-și spunea: „Cum se poate trăi doisprezece ani lipsit de libertate fără a înebuni?..." Din acești doisprezece ani, ultimii nouă au fost mai lungi decît ceilalți. Cei trei ani dinaintea și din timpul procesului au fost grei, dar oricum mai puțin dureroși. Fuseseră dezbaterile, recursul, trebuia luptat, mai spera încă. Mai trăia mama lui, biata sa mamă atît de curajoasă și de iubitoare, care nu se dădea înlături de la nici un sacrificiu pentru acest unic și nefericit fiu.

. . . . . .

După condamnarea lui, l-au dus la Ankara unde ea l-a urmat pentru ca s-o simtă lîngă el, pentru a-i insufla curaj, asigurîndu-l că va face toate demersurile posibile cu scopul de a fi din nou transferat la închisoarea din Istanbul.

Mama lui plecase după ce stătuse puțin la Ankara și socotea să revină dar, după cîteva săptămîni, se îmbolnăvise și murise pe un pat de spital.

Pe vremea cînd el era încă un copil, ea îi spunea adeseori: „Într-o zi vei fi un medic mare, un profesor, și cînd eu voi fi bătrînă și obosită tu vei fi acela care mă vei îngriji".

Fusese un vis, un vis frumos care a pierit din vina lui Vasfi. A fost student în medicină și nu mai avea decît doi ani pînă la terminarea studiilor cînd s-a produs catastrofa.

Ar fi dat orice pentru ca toate acestea să nu se fi întîmplat. ...Ce n-ar fi dat pentru a fi la căpătîiul mamei în ultimele ei clipe!...

După moartea mamei, totul s-a schimbat pentru el. Un deținut care este iubit de cineva, nu este niciodată pe de-a-ntregul deținut. Vasfi a mai stat încă nouă ani în închisoarea din Ankara și nimeni, în tot acest timp, n-a venit să-l vadă.

În zilele de vizită, un aer de sărbătoare umplea închisoarea.

. . . . . .

Afară continua să ningă, cerul era întunecat, luminile orașului străluceau prin vîrtejul fulgilor, asemănătoare unor stele în noaptea care se lăsase peste Istanbul.

Vasfi nu părăsi decît foarte tîrziu micul bar unde venise să bea și intră într-o cafenea. Căută un colț, căzu pe un scaun și îndată după ce-și bău ceaiul, doborît de oboseală, își puse capul între mîini cu coatele proptite pe masă. Cu ambele mîini își strîngea acest cap atît de greu, atît de dureros.

Nu dormea. Dar nici treaz de tot nu era. Umbre intrau, umbre ieșeau. Unii sforăiau, alții scăpau cîte-o înjurătură. Era foarte cald și el tremura de frig în hainele lui pătrunse de umezeală.

Capu-i era gol, fără o imagine, fără un gînd. Nimic. Băuse cam mult și mîncase foarte puțin. „De-aș putea dormi", își zise. Își frecă fruntea și tîmplele. Închise ochii. „Nu pot să dorm, nu pot să mai gîndesc. Pentru mine nu mai e nimic".

Totuși făcu sforțări s-o regăsească pe Zeyneb. Pe cealaltă. Pe aceea pe care o iubise.

. . . . . .

Își păstră ochii închiși, temîndu-se că deschizîndu-i, o va pierde pentru totdeauna. Era într-un scrînciob, scrînciobul urca și cobora încet, foarte încet. Zeyneb, pentru a-l sălta, se apleca și se îndrepta, mișcările scrînciobului se accelerau, în timp ce, în același ritm se producea un fenomen înspăimîntător: ori de cîte ori scrînciobul cobora, Vasfi vedea în Zeyneb o nouă transformare și această metamorfoză devenea, ca și mișcarea scrînciobului, din ce în ce mai rapidă. Într-o viteză crescîndă, Zeyneb de acuma se substituia celei de altădată. Și ea îl privea surîzînd cu răutate. Era ceva înfiorător. Vasfi încerca să deschidă ochii pentru a se sustrage acestui spectacol. Îi era cu neputință. Dormea, știa că doarme, că se află în plin coșmar. Cu membrele frînte se zbătea zadarnic, gemea... Viziunea era prezentă, aici, în fața lui... Zeyneb cea de altă dată dispăruse și nu va mai reveni...

— Fericire... Eu nici nu vreau să aud de acest cuvînt... un cuvînt care n-are sens... care ar trebui suprimat din vocabular pentru a nu mai da iluzii oamenilor.

— Iluzii! zise femeia mirată. Dumneavoastră nu credeți în fericire?

— Ce întrebare! Cîtă candoare, sau cîtă ironie! Dar dumneavoastră, dumneavoastră credeți în fericire?

— Desigur, cred în ea. Cum aș putea să mă îndoiesc de vreme ce am simțit adesea atingerea ei trecătoare și i-am păstrat imaginea în inima noastră.

— Fericirea nu-i decît un miraj...

— Dar eu știu, sînt convinsă, că există cu adevărat.

Vasfi dădu din cap:

— Este o închipuire, o stare sufletească... cînd credem că o avem noi sîntem aceia care o creăm.

— Oh! nu, protestă tînăra femeie, fericirea există în afara noastră, fără voia noastră, ea există!

— Și unde mă rog, întrebă ironic Vasfi. Puteți să mi-o spuneți?

Ea ridică din umeri:

— Eu nu știu unde se află dar sînt convinsă că fericirea trebuie să existe undeva pe acest pămînt, pentru dumneavoastră, pentru mine pentru toți ceilalți.

— Credeți?

— Dacă cred? Sînt chiar convinsă de aceasta. Ea poate fi într-o rază de soare, într-un bob de grîu, în puterea omului, în muncă, în odihnă... cam în toate. Da, eu cred că e mai peste tot, în particule minuscule. Și cînd posezi una din aceste particule, ai impresia fericirii, apoi simți că nu asta este. Ea este în însuși sensul vieții, e o armonie în care toate aceste particule se coordonează fără a se ciocni. Este un tot invizibil și dacă dumneavoastră nu sînteți fericit, nici eu n-aș putea să fiu. Nu poți fi fericit cînd ceilalți nu sînt fericiți.

Dădu din umeri cu tristețe și conchise:

— De unde vreți să știu unde este fericirea? Doar vedeți bine că nu sînt fericită.

— Continuați s-o căutați, zise Vasfi, din moment ce sînteți sigură că există.

Ea-l privi cu ochii ei frumoși, strălucitori și-i zise:

— Dar dumneavoastră care pretindeți a nu crede în ea, de ce plîngeți?

— Plîngeam?...

— Da, și de aceea am întrebat ce-i cu dumneavoastră... De altfel mai plîngeți încă.

— Plîng? se miră Vasfi.

— Își duse degetele la gene, la obraji și constată cu iritare că într-adevăr plîngea.

— Ei bine, zise el. Nu de fericire se plînge.

— Se plînge cînd se crede în fericire. Cine nu crede în ea nu mai poate să plîngă.

Ea închise ochii și-și ascunse fața între mîini. Vasfi gîndi: „Poate că plînge și ea. Se pare că această noapte pare să fie prima în care se află afară, pe trotuar. I-o fi foame. Și ea mai crede în fericire... Mie puțin îmi pasă de fericire... Nu sînt decît o brută obosită, n-am nevoie decît de odihnă".

. . . . . .

Întredeschizînd ochii, observă că femeia dispăruse; nu auzise nimic cînd ea părăsise masa. Venise, plecase, tăcută ca o umbră. La rîndul său se ridică, se apropie de casă și aruncă banii.

— La revedere, zise.

— Noroc, îi răspunse birtașul.

. . . . . .

Pe strada Pera treceau primele tramvaie tixite de oameni care se duceau la lucru. Oameni care știau încotro mergeau, care aveau conștiința utilității lor.

Vasfi își tîra prin frig și vînt pașii săi de vagabond, trupul său. Gîndea că poate și munca este fericire, cel puțin una din acele particule a acelei fericiri pe care femeia cu bereta neagră o evoca cu atîta entuziasm. Nici măcar această fericire el n-o avea, căci nu va căpăta niciodată de lucru.

Acolo, în închisoare, visa zilnic la muncă. Atunci cînd visa libertatea care-i va fi redată, libertatea care însemna fericirea.

Acum era liber, nu mai erau nici cătușe, nici jandarmi, era liber. Putea să meargă unde voia. Nimeni nu-l întreba dacă dormea, dacă mînca, nimeni nu-i interzicea să mănînce sau să doarmă. Era liber... adică eliberat din închisoare dar închis în dificultăți de netrecut, prizonier al unei vieți fără ieșire. Nu de bună voie acest om liber crăpa de foame și de oboseală. „Nu, nu", își repeta, nu aceasta este libertatea. Trebuie să existe o definiție mai bună a libertății. Libertatea trebuie să-ți redea demnitatea de om, libertatea trebuie să asigure omului tot ce are nevoie pentru a nu o pierde. Libertatea nu trebuie să fie numai un cuvînt din dicționar. Libertatea, dacă nu este în contradicție cu exigențele vieții, dacă ea nu te transformă într-un rob al nevoilor celor mai îndreptățite, dar dimpotrivă îți permite să trăiești în armonie cu cei care te înconjoară, doar această libertate îți aduce fericire".

Dar el cu libertatea de-a muri de foame. Nu mai știa nici care a fost cea mai groaznică clipă din existența sa, aceea în care i s-au pus cătușele sau aceea în care i s-a redat această faimoasă libertate.

* **Autoare a peste douăzeci de romane, scriitoarea turcă Suat Derwish și-a început activitatea literară încă în timpul studenției, cînd, prin grija lui Nazim Hikmet — un cotidian publică unul din primele ei poeme în proză.**

Fragmentele pe care le publicăm sînt extrase din romanul „Deținutul din Ankara", înfățișîndu-l pe Vasfi în momentul eliberării sale din închisoare unde l-a dus o ceartă degenerată în bătaie în cursul căreia l-a lovit mortal pe vărul său. Apoi îl vedem pe Vasfi la Istanbul cîteva luni după ieșirea din închisoarea de la Ankara.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

VIITOAREA PREMIERĂ A TEATRULUI DE OPERĂ ŞI BALET AL R.P.R.: BALETUL „IANCU JIANU"

În prezent, la Teatrul de Operă şi Balet al R.P.R. se fac pregătiri intense pentru montarea baletului „Iancu Jianu", pe muzică de Mircea Chiriac, după libretul coregrafului Oleg Danovski. Baletul are trei acte şi 16 tablouri.

Conceput într-o coregrafie contemporană, baletul se va desprinde de canoanele academice ale dansului clasic făcînd posibilă interpreţilor libertatea în mişcare şi chiar abordarea de mişcări noi, inedite. Novatoare în acest balet nu va apare numai coregrafia ci şi întreg complexul din spectacol, decor, lumini, trucaje, elemente coordonate cu fantezie de regizorul spectacolului, Oleg Danovski.

Secvenţele spectacolului vor avea dinamica filmului panoramic cu mai multe planuri deodată. Numeroase frescе cu efecte luminoase vor însoţi trecerea de la un tablou la altul.

Rolurile principale vor fi interpretate de primii balerini ca : Irinel Liciu şi Gabriel Popescu (artişti emeriţi), Valentina Massini, Alexa Dumitrache, Ileana Iliescu, Magdalena Popa, Cristina Hamel Zira, Ion Alexe, precum şi de Petre Ciortea, Ion Sabău, Ştefan Ionescu, Marius Zira, Iancu Constantin, A. Gheorghiu şi alţii.

I. S.

„HAGI TUDOSE" PE SCENA CRAIOVEANĂ

Pentru cea de a 109-a oară, la început de stagiune, cortina Naţionalului craiovean s-a ridicat dezvăluind spectatorilor piesa : „Hagi Tudose" de Barbu Delavrancea. Distribuţia înmănunchează, veterani ai acestei scene, pe Ovidiu Rocoş în rolul lui Hagi Tudose şi Manu Nedelianu în rolul lui Matache Profirel, ambii artişti emeriţi, Ilie Cernea, Madeleine Nedelianu, alături de tineri ca Iosefina Stoia (Leana), Victor Fuiorea (Culai) şi debutanţi ca Georgeta Luchian (Fifica Profirel).

Regia spectacolului aparţine Georgetei Tomescu. Scenografia premierei poartă semnătura tînărului pictor — scenograf Viorel Penişoară — Stegaru.

NE VIZITEAZĂ

În cursul lunii noiembrie va da concerte în ţara noastră cvartetul de coarde „Beethoven" din U.R.S.S. Membrii cvartetului sînt Serghei Sirinski, D. Tiganov, Vadim Borisovski, Vasili Sirinski, profesori la Conservatorul de muzică din Moscova. Înfiinţată în anul 1923, această formaţie a întreprins numeroase turnee în străinătate.

Programul pe care cvartetul îl va prezenta la noi cuprinde lucrări de Beethoven, Ceaikovski, Şostakovici.

Ovidiu Rocoş, artist emerit (Hagi Tudose) ; Ilie Cernea (Gusi) şi Manu Nedelianu artist emerit (Matache Profirel) într-o scenă din piesă.

LA TEATRUL MUNCITORESC C. F. R. GIULEŞTI

În timp ce seară de seară pe scena Teatrului din Giuleşti se prezintă recentele premiere — piesa de prestigiu a lui Bertolt Brecht, „Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită" în regia lui Horea Popescu şi „Paharul cu apă" de Eugène Scribe, pusă în scenă de N. Al. Toscani — diminetile sînt rezervate pregătirii unor noi spectacole.

După o absenţă îndelungată, va vedea iar lumina rampei, savuroasa comedie satirică a lui Alexandru Kiriţescu, „Gaiţele", în regia lui Mihai Dimiu

Din distribuţie fac parte : Nelly Nicolau-Ştefănescu, Iarodara Nigrim, Dana Comnea, Alexandra-Ianu Pascu, Dodi Caian-Rusu, Ioana Oancea, Victoria Medeea, Violeta Andrei, Paul Ioachim, Titu Vedea, Traian Dăneceanu.

Şi în timp ce pe scenă prind tot mai multă viaţă personajele piesei lui Al. Kiriţescu, într-unul din foaierele teatrului, actorii fac cunoştinţă cu primele replici ale interesantei lucrări a lui K. Finn, „Jurnalul unei femei". Printre interpreţii care repetă sub conducerea Getei Vlad, reconoaştem pe Corado Negreanu, Graţiela Albini, Marga Anghelescu, Const. Gheorghiu, Cornel Vulpe, S. Radovici, S. Făgărăşanu, Elisabeta Raicu, Athena Demetriad, Simion Negrilă.

În acest timp, alt colectiv al teatrului e plecat în diverse localităţi din regiunea Bucureşti unde prezintă piesele : „Băiat bun dar cu lipsuri". „Măria sa ...bărbatul", „Fata cu pistrui".

Marian SANDU

PRINTRE PĂPUŞARII DIN SIGHET

Fără îndoială că acei care au urmărit ultimele două festivaluri bienale de teatru „I. L. Caragiale" îşi mai aduc aminte de formaţia de păpuşari a Casei raionale de cultură din Sighet. Atenţia le-a fost reţinută de faptul că în anul 1960, teatrul de păpuşi sighetean a ocupat primul loc în cadrul genului pentru interpretarea piesei „Artiştii păduri" de Nina Ghernet. Doi ani mai tîrziu, acelaşi colectiv artistic a adăugat la primul succes încă unul, situîndu-se pe acelaşi loc, cu data aceasta cu piesa „Şcoala iepurăşilor" de Mancio Penciov.

— Recunoaşterea roadelor muncii depuse ne-a obligat la desfăşurarea unei activităţi şi mai susţinute, la îmbogăţirea repertoriului şi la ridicarea măestriei artistice a fiecărui membru din colectivul nostru — ne-a spus regizoarea Elisabeta David.

— Care sînt mijloacele folosite pentru ridicarea măestriei artistice ?

— Artiştii noştri amatori au cele mai diferite profesii. De exemplu Blanca Wiltz este învăţătoare, Marius Iusco este elev, Gh. Codrea este funcţionar, Edmond Şpit este muncitor. Această enumerare ar putea continua. Cu toţii au dorinţa de a activa pe tărîm artistic. De aceia au urmat cursurile de artă dramatică ale Şcolii populare din oraşul nostru. Alţii, printre care se găsesc muncitorul Vasile Nan, învăţătoarea Eva Pop, funcţionarul Gh. Oanţă, profesoara Florica Angelescu şi muncitoarea Iuliana Madus, doresc să intre în formaţia noastră urmează în prezent aceleaşi cursuri.

— Şi fiindcă vă aflaţi la începutul unei noi stagiuni a Teatrului de Păpuşi din Sighet, compus din artişti amatori, ce ne puteţi spune despre repertoriu ?

— În afara piesei „Şcoala iepurăşilor", pe care o reluăm din stagiunea trecută, prezentăm în premieră „Codiţe vopsite" de M. Polianova şi „Spaima dovlecilor" de Chira Dragomir. Vom pregăti de asemenea piesa „Fram, ursul polar". În această privinţă am primit un bun ajutor de la Teatrul de păpuşi din Cluj. Şi aceste piese sînt doar pentru început...

— Spectacolele vor fi prezentate numai în localitate ?

— Nu. În afara comunelor prin care am trecut în acest an, (Vad, Giulescu, Hărniceşti, Nămeşti, Bîrsana, Sarasău, Săpînţa şi altele) şi pe care le vom vizita din nou în noua stagiune, vom prezenta spectacole atît în cadrul nostru cît şi din raioanele învecinate.

Victor TEODORU

In pregătire piesele „La punctul culminant" şi „Dracul uitat"

În sala Teatrului Regional Bucureşti este linişte. Pe scenă reflectoarele sînt încă şoptite, iar regizorul Dinu Cernescu se mulţumeşte deocamdată să urmărească focul actorilor. Peste cîteva momente se va urca pe scenă pentru a da indicaţii actorilor Mihai Pălădescu, Virginia Stingaciu, Dumitru Dunea, Dominic Stanca. Se repetă piesa „Dracul uitat" a dramaturgului ceh Jan Drda. În foaier altă repetiţie. Sub supravegherea regizorului Mihai Dimiu, interpreţii, printre care se află artistul emerit Sandu Rădulescu, Constantin Răşchitor, Constantin Florescu, au început să devină eroii cunoscuţi din altă piesă „Îndrăzneala".

— Nouă lu rare a lui Gh. Vlad întitulată „La punctul culminant" este o continuare a primei sale piese : „Îndrăzneala". Eroii îşi continuă munca în aceeaşi gospodărie colectivă ajunsă fruntaşă.

La secretariatul literar întîlnim pe dramaturgul Mircea Ştefănescu. Se fiinează unele amănunte ale viitoarei sale lucrări, o piesă în care se povesteşte un fragment din viaţa marelui nostru povestitor, Creangă. Mai aflăm că încă în anul acesta, repertoriul teatrului se va îmbogăţi cu noi lucrări originale. Aflăm numele unora din viitoarele piese : „Învăţătoarea" de Aurel Baranga, „Oameni sub soare" de Victor Birlădeanu, „Păcală" de Alecu Popovici.

La ora amiezii porţile sînt larg deschise pentru a face loc să treacă autobuzul, cu actori şi cu camionul cu decoruri. Un colectiv artistic porneşte să prezinte la Roşiori, piesa „Grădina cu trandafiri". E una din multele deplasări ale teatrului.

In aşteptarea gongului

La Teatrul „C. I. Nottara" din Capitală se fac pregătiri pentru ca noi piese să vadă lumina rampei.

Sub îndrumarea regizorului Ion Sahighian, un colectiv de actori pregăteşte un spectacol din dramaturgia shakespeariană. E vorba de piesa „Richard al III-lea".

În această stagiune, teatrului antic i se va acorda o atenţie mai mare ca de obicei, punîndu-se în scenă un spectacol alcătuit din tragediile lui Sofocle : „Oedip rege" şi „Oedip la Colona". Conducerea a fost încredinţată regizorului Mircea Marosin.

Designul cu dramaturgia românească va ocupa locul de cinste ce i se cuvine, în ansamblul repertoriului.

E aşteptată cu interes piesa lui Camil Petrescu — „Act venetian"

VĂ POVESTIM FILMUL

„JURĂMÎNTUL SOLDATULUI POOLEY"

O producţie a televiziunii din R. D. Germană în colaborare cu Contemporary Films Ltd Londra

27 mai 1940. Ca urmare a retragerii aliaţilor, la Dunkerque, un număr de 99 de soldaţi şi ofiţeri ai regimentului englez Royal Norfolk, izolaţi de batalionul lor, încearcă să se salveze prin luptă, dar întrucît forţele lor sînt prea slabe, se predau celei de a patra companii a batalionului întîi al regimentului al doilea

S. S. Dezarmaţi, ei sînt duşi — din ordinul comandantului companiei, Heinz Fross — în curtea unei case din satul francez La Paradis şi secerati cu mitraliere. Acest act bestial — prin care hiteriştii încălcau convenţia internaţională din 1929 asupra tratamentului prizonierilor de război — este strict autentic. Filmul se consacră cu minuţiozitate documentară relatării dramatice a faptelor legate de descoperirea şi pedepsirea asasinului Fross.

...Întîmplarea face ca Bill Carter şi Albert Pooley, doi ostaşi din cei 99, să nu fi fost ucişi. Primul — cu o uşoară rană la cap, celălalt — cu o rană gravă la picior, so salvează de pe locul execuţiei într-un şopron. Aici, soldatul Pooley jură să răzbune crima odioasă a

hiteriştilor. Cei doi sînt găsiţi de doamna Creton, o franţuzoaică, care le aduce pîine şi apă. Starea sănătăţii lui Pooley înrăutăţindu-se, ea îl sfătuieşte pe Carter să-l transporte cu orice risc la spital.

Prednîndu-se astfel duşmanului, cei doi sînt despărţiţi, Pooley rămîne la spital, iar după aceea are şansa să se întoarcă acasă, cu prilejul unui schimb de prizonieri. Carter însă, ajunge într-un lagăr, ordonanţa unui maior englez.

Mărturisindu-i maiorului cele întîmplate cu camarazii săi, acesta reclamă cazul, protestînd faţă de conducătorul lagărului. Vazîndu-se descoperiţi, hiteriştii îl supun pe maior torturilor pentru a afla de unde ştie. Acesta, nemaiputînd rezista se sinucide, aruncîndu-se pe fereastră. Bănuielile căzînd apoi asupra lui Carter, acesta este la rîndu-i răpus de mîna lor criminală.

Întîmplarea relatată acasă de Pooley este află de îngrozitoare încît mulţi, printre care şi soţia sa, refuză s-o creadă. Consecvent însă jurămîntului său, Pooley se întoarce în Franţa, revede groapa comună a camarazilor săi şi, după multe cercetări, îl descoperă pe S.S.-istul Fross care acum se ascundea sub alt nume.

La 11 octombrie 1948, la Hamburg, tribunalul militar englez, a judecat cazul lui Heinz Fross. Albert Pooley a depus la proces o grea mărturie. Trei luni mai tîrziu, la 29 ianuarie 1949, Fross a fost executat prin spînzurătoare. Jurămîntul soldatului Pooley a fost astfel, pe de-a-ntregul îndeplinit.

★

Filmul „Jurămîntul soldatului Pooley" a fost distins cu premiul I („*Corabia de aur a soarelui*") la cel de-al doilea Festival internaţional al filmului de televiziune de la Alexandria (1963).

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Ucigaşul plătit"

Tînărul cineast italian Damiano Damiani, deţinătorul unui premiu, anul trecut, la San Sebastien cu „Insula lui Arthur" — se consacră în acest film (împreună cu Cesare Zavattini) investigaţiei deopotrivă etice şi sociale a cauzelor degenerescenţei criminale în societatea burgheză. Filmul, care îşi dezvăluie încă din titlu obiectul cercetării, nu are nimic de-aface cu genul de aventuri. Nici măcar momentul crimei — înfăptuită cu maximum de alibi şi cu minimum de pregătire „tehnică" — nu este relatat pe ecran. Bătrînul bogătaş Burlando este pur şi simplu lovit cu o piatră în cap pe cînd urca niste scări, totul păstrînd aparenţa unui accident banal.

În raza obiectivului se află însă comportările depravate şi viaţa personală a două personaje — afaceristul Riccardo şi mecanicul Torreli, — instigatorul şi făptaşul omorului. Motivate social, compotările celor doi ilustrează un sondaj mai adînc al mecanismului satanic al lumii ce-şi întemeiază fericirea pe puterea banului, adîncînd totodată nefericire omului simplu, constrîns la o existenţă mizeră sau tentat să şi-o schimbe pe căi ilicite. Un plus de precizie în delimitarea tipurilor — fie şi numai prin replică — era totuşi necesar căci, pe parcurs, chiar şi Riccardo este oarecum amnistiat, avînd o scuză în sugestia de a-şi ucide mătuşa bogată, pe care i-o dă tocmai cinicul Burlando.

Genericul include artişti de valoare şi reputaţie ca Belinda Lee, Silvia Koscina, regizorul Pietro Germi alături de Sergio Fantoni (Riccardo) melodramatic în situaţiile-cheie, şi Lauro Gazzolo (Burlando), realizînd o ştearsă caricatură.

Eugen ATANASIU

„Printre oameni buni"

În cinematografia poetică — şi în primul rînd în cea sovietică — ideea conceptelor tragice ale războiului asupra psihicului uman, răsună ca un avertisment şi o chemare. Natasa, eroina filmului de faţă, a putut fi ocrotită de mizerie şi foamete, în anii grei ai ocupaţiei, datorită înaltului simţ de solidaritate socialistă a unei simple colhoznice. Dar cînd a crescut, devenind conştientă de multe lucruri pe care în fragedă copilărie nu le înţelegea, a aflat că nu are o mamă adecărată, ci una adoptivă. Drama ei — care se dezlănţuie în plină pace — este drama destrămării familiei sub apăsarea tăcălugului necruţător al războiului. În filmul regizorilor Evgheni Briunciughin şi Anatoli Bukovski rezolcarea capătă emoţionante semnificaţii. Universul ginga al copilăriei, bruscat de eflarea neprecăzută a unor adevăruri crude — de existenţa cărora nu e vinovat nimeni din juru-i — este înfăţişat cu sensibilitate, dar fără efecte melodramatice. Eleva Ira Mîţik demonstrează convingere şi autenticitate în reacţiile specifice vîrstei, în vreme ce artista Vera Maţkaia (Mihailina) radiază o pătrunzătoare căldură maternă, probînd totodată lipsa oricărui egoism sau prejudecăţi în luarea hotărîrii de a găsi cu orice preţ pe adevărata mamă a Natayei, sacrificîndu-şi astfel propriile-i bucurii.

Sorin ROIBU

ECOURI

FRANÇOIS TRUFFAUT regizorul filmului „Cele 400 de lovituri", realizează în prezent cel de al patrulea film al său intitulat „Pielea dulce", după un scenariu scris de el în colaborare cu Jean-Louis Richard.

JANE FONDA, fiica cunoscutului artist Henry Fonda este, împreună cu Alain Delon („Roco şi fraţii săi", „Dracul şi cele zece porunci") protagonista unui nou film al regizorului René Clement.

FRANÇOISE ARNOUL („Pisica îşi scoate ghearele", „Dracul şi cele zece porunci"), este interpreta unui film în care cinci gangsteri internaţionali pornesc în căutarea unei comori pe care hiteriştii ar fi ascuns-o în adîncurile Mediteranei. Ei mor unul după altul, în vreme ce femeia unui complice pune fără să vrea pe urmele lor, poliţia.

FERNANDEL are ca parteneră de rol în filmul „Bunul rege Dagobert", pe artista Pascale Robert, soţia lui Pierre Mondy („Austerlitz", „Lupii la stînă", „Misterele Parisului").

Cronica discului

Arii din operete

„Electrecordul" a editat o suită de arii din cele mai iubite operete (E.C.D. 1042) în interpretarea sopranelor Arta Florescu, Iolanda Mărculescu, Corina Bărbulescu şi a tenorilor Ion Dacian şi Cornel Stavru, precum şi a orchestrei de studio şi Radioteleviziunii romîne, dirijată de Constantin Bobescu şi Ludovic Bacs.

Pe cele două feţe ale discului îşi dau întîlnire compozitori care au adus glorie operetei. Discul prezintă, arii ale unor compozitori cum sînt Johann Strauss — fiul („Voevodul ţiganilor"), Oscar Strauss (Farmecul unui vals), Paul Lincke („Doamna Luna"), Eduard Kunneke („Vărul din Dingsda"), Karl Millăcker („Gasparone"), R. Hunberger („Balul operei"), Karl Zeller („Vînzătorul de păsări"). E o întîlnire plăcută, reconfortantă, dîndu-i posibilitatea auditorului să zboare pe aripile acestui gen muzical ce şi-a cîştigat o bine meritată popularitate încă cu un secol în urmă.

Arile îşi găsesc o excelentă realizare în interpretarea cîntăreţilor romîni, care le dau o frumoasă culoratură, o tentă de veselie. E inutil să mai amintim de farmecele poştăriţei Cristinel a lui Zeller sau de nostalgicul August al lui Künneke, ca şi de alte personaje ce-şi cîntă ariile, pentru a ne da seama că discul ne oferă un buchet bogat de melodii pe care le ascultăm oricînd, cu multă satisfacţie.

Din păcate desenul de pe copertă (Vicenţiu Grinescu) nu are darul de a atrage spre disc pe cumpărător. Desenul reprezintă doi ochi deasupra unui evantai deschis (pare-se) ceea ce fireşte, nu sugerează nimic.

Tineri compozitori romîni de muzică simfonică

Trei tineri compozitori (Aurel Stroe, Cornel Ţăranu şi Doru Popovici) ne prezintă pe discul ECD 1036 cîte una din compoziţiile lor recente. Desigur, pentru discofilii această înregistrare prezintă un dublu avantaj. Mai întîi pentru a face propriu zis cunoştinţă cu lucrările respective şi în al doilea rînd de a putea opera cu comparaţie.

Concluzia la care se ajunge, după ce acul de safir a parcurs ultimul tur al discului este aceea că ne aflăm în faţa a trei compozitori înzestraţi, crescuţi şi instruiţi de noua şcoală muzicală. Căci, atît „Uvertura burlească" a lui Aurel Stroe cît şi „Concertul pentru orchestră" a lui Doru Popovici, reprezintă mai înaintea de nişte succese personale, succese ale compoziticii noastre actuale.

Toate trei lucrări folosesc elemente ale muzicii populare romînesti, nuanţe mai pronunţate sau numai abea perceptibile. Ele fac dovada unei promitătoare creşteri a valorii celor trei tineri compozitori.

Discul oferă o plăcută audiţie. La aceasta şi-au dat concursul orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat din Cluj şi dirijorul Mircea Cristescu.

C. ŞERBAN

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

Teatrul pentru tineret şi copii :

„OCOLUL PĂMÎNTULUI ÎN 80 DE ZILE"

prelucrare comică de PAVEL KOHOUT

Cu toate că se numeşte al „tineretului", şi ar trebui deci, să se manifeste mai mult decît oricare altul, energie, promptitudine, teatrul din strada Sărindar dă cea dintîi premieră la peste o lună şi jumătate de la deschiderea stagiunii, cînd toate celelalte teatre au la activul lor două premiere sau în orice caz una.

În piesa ce a pregătit-o este vorba despre omul ce! mai punctual din cîţi a imaginat vreodată fantezia scriitoricească, despre faimosul Phileas Fogg, cel ce a înconjurat pămîntul în 80 de zile. Ilustrul fiu al lui Jules Verne nu ne apare însă cu chipul pe care i l-a dat părintele său, iar faptele sale, mai ales, nu ne apar sub chipul lor original. Lucrul nu se datoreşte, evident, numai fatalităţilor legate de dramatizarea operelor epice, aceastâ transmutaţie părînd, pînă astăzi, să aibă soarta alchimiei : alchimistii n-au izbutit niciodată să transforme plumbul în aur, iar dramaturgii n-au izbutit, în egală măsură, să transforme marile romane în drame corespunzătoare. Repet, nu e doar atît. Dramaturgul ceh Pavel Kohout a căutat să schimbe însuşi spiritul operei lui Jules Verne, nu numai prin ceea ce, iarăşi în mod fatal, trebuia să atragă după sine transformarea în *comedie* a celebrului roman, ci prin actualizarea şi accentuarea uneia dintre implicaţiile operei, implicaţia antiimperialistă şi anti-colonialistă, cu alte cuvinte, şi în mod mai strict, să realizeze pe canavaua jules-verniană, o satiră împotriva imperialismului şi colonialismului.

Ideea în sine, corespunzînd adevărului istoric şi celei mai juste interpretări ideologice, este foarte justificabilă. Depinde, însă de mîiloace, şi depinde de potrivirea cu structura generală a operei. Trebuie recunoscut că mijloacele sînt ale unui desen animat, deseori amuzant, dar, în acelaşi timp foarte simplist. Dacă dramatizarea comică a lui Pavel Kohout se adresează copiilor, unui public preşcolar şi şcolar pînă pe la zece ani, atunci opera îşi poate atinge, în general scopul (căci există alte contradicţii foarte puternice, mai ales dacă e vorba de acest public).

Dacă însă piesa se adresează copiilor, se iveşte problema adevării acestei şarje caricaturale cu structura generală a operei şi cu importanţa ei în educaţia şi literatura infantilă în general.

Tinzînd să transforme „Ocolul pămîntului în 80 de zile" într-un Anti-Kypling, Kohout l-a învăluit şi pe autor, care în piesă nu mai este în ipostaza lui Jules Verne, cît şi în aceea a lui Phileas Fogg, în văluil satiric general. Interesul unei asemenea viziuni este destul de discutabil în privinţa lui Phileas Fogg, prezentat ca un fel de maniac ticăit, animat de dorinţa plată, lipsită de orice substrat, de a ciştiga un pariu cu mare miză de gologani : adevărul este că Phileas Fogg reprezintă avîntul incredibil în ştiinţă, optimismul raţiunii care domină şi ordonează haosul, eroismul cel mai realist al progresului, fiind în acelaşi timp, adversarul cel mai categoric al aventurii fără scop, al romantismului steril sau al bavarismului rînced. E un burghez, desigur, dar unul dintre acele exemplare ale burgheziei progresiste din sec. al XIX-lea, care îşi depăşeau şi îşi desminţeau clasa, în ceea ce avea ea mai fundamental şi mai sinistru : groaza de ideal, de progres, de schimbare, de acţiune. Dar dacă lucrurile se prezintă astfel în privinţa lui Phileas Fogg, cu atît mai discutabilă apare o concepţie care îl înviluie în viziunea ei satiric-ridiculizantă pe însuşi Jules Verne, dublat şi confundat cu eroul său (în cuda tardivelor incercări ale autorului, de a-i adresa unele rapide elogii şi bătăi pe umăr). Imi pun următoarea întrebare : în ţara noastră, Jules Verne este admirat şi iubit, după cum se cuvine, iar operei sale, nu lipsită desigur de unele carenţe ideologice, i se acordă un mare preţ în educaţia morală şi intelectuală a copiilor şi a tineretului pentru numeroasele valori pe care le contine, şi pe care nu e cazul a le enumera aici. Ce rost are, atunci, ca aceloraşi copii şi aceluiaş tineret să li se prezinte o imagine a aceluiaş Jules Verne făcută să fulbure şi să diminueze imaginea luminoasă, demnă de admiraţie şi iubire, care li se prezintă pe o altă linie ?...

De altfel după cum am mai spus, dacă piesa este pentru copii ce rost are să li se prezinte o scenă care se petrece într-o casă de toleranţă ?

Iar dacă piesa nu este pentru copii, ci pentru adulţi, atunci, după cum am mai spus, simplismul monoton al satirei, ce va urni cu repetarea nesăţioasă a aceloraşi gaguri verbale. Nu ştim cu ochii cărei vîrste trebuie să privim acest spectacol, nu ştim în ce vîrstă să ne fixăm !...

Cît despre intenţia de ironizare a genului aventuros al secolului trecut, se poate afirma că ea se vădeşte în lucruri „fumate", cum se spune, de multă vreme, din care am avut, nu de mult, un exemplu în parodia celor „trei muşchetari", prezentată la Bucureşti de trupa lui Rojer Planchon. Cu deosebirea că, în categoria genului „aventuros", e o mare deosebire între Dumas şi Jules Verne ! Iar sarea şi piperul „actualizării" se reduce la aluzia femeii din 1871, la apariţia de peste trei, patru decenii a automobilelor, la o poantă anecdotică privitoare la studiul „colectiv şi individual", precum şi la o săgeată, ascuţit adaptată şi localizată, trimisă... autobuzului 32 !

Cu mult regret trebuie să spun că Pavel Kohout, scriitor al cărui talent se arată în diferite şi numeroase detalii, nu a fost cu deosebire inspirat în concepţia generală şi în mijloacele principale ale realizatorilor spectacolului nu au fost de loc inspiraţi. Şi aceasta, pentru că regizorul Radu Penciulescu nu a estompat nici una din strîmbenţele textului, ceea ce înseamnă a le agrava, căci esenţa dilată în proporţie de 10 la 1, orice cuvînt, orice atitudine, orice gest. Dimpotrivă, el a lucrat cu hotărîre şi voluptate pe nota vulgarităţii apăsate, şi chiar triviale.

E păcat că o serie de excelenţi actori au fost puşi să arate cît de mult ar putea, în roluri care le ingrădesc să arate atît de puţin, în Jules Verne — Phileas Fogg l-am văzut pe Tudorel Popa, actor cu reale disponibilităţi fantezie compoziţională şi umor sec, încurcat între formula negativă şi cea pozitivă a dublului său personaj, şi alegînd pînă la urmă o a treia, care nu e nici a lui Jules Verne, nici a lui Kohout, dar care e singura posibilă, ceea ce confirmă bunul instinct al interpretului. În faimosul Passepartout, Florin Vasiliu a făcut eforturi care au cerut mobilizarea tuturor mijloacelor sale comice, iar rezultatul nu putea fi în limitele textului, decît excelent, actorul umplînd toată scena cu farmecul său atît de radiant. În nu mai puţin celebrul personaj al ridicolului detectiv Fix, Vasile Niţulescu a făcut o reuşită compoziţie de haz gros şi timp, pe linia textului şi a regizorului. După o îndelungată absenţă de pe scenă, am fi vrut s-o vedem pe Olga Tudoran, cu exceptional temperament dramatic, într-un alt rol decît acela al eroinei pangăsonice şi nimfomane : pe o linie cu totul străină de natura sa, interpreta a realizat, totuşi, momente de comic izbutit, deşi pe o linie, în acelaş timp greoaie şi facilă (de care nu e de loc responsabilă). Cîţiva actori au avut sarcina de a interpreta mai multe roluri, căci textul are curgere cinematografică, rapidă, printr-o serie de împrejurări, peisagi şi lumi diferite : Dinu Iancu-lescu, Arcadie Donos, Jean Lorin, Val Lefescu, Ion Anghel, Marin Moraru, Constantin Dinescu, Felix Caroly şi Gheorghe Anghelută, nu au cîtuşi de puţin numai meritul deghizărilor vertiginoase, ci al unor adevărate creaţii caricaturale şi succesive, care ar merita fiecare în parte, o apreciere şi o laudă.

O concluzie se impune, care dealtfel trebuie să vină nu numai în urma acestui spectacol, ci a mai multora din ultima vreme a Teatrului pentru Tineret şi Copii cu misiunea sa, cu profilul său, şi cu excelentele mijloace de care dispune, repertoriul acestui teatru lasă impresia că soţăie, deoărtîndu-se, pare-se, de la linia clară şi consecventă a unui program educativ, substanţial.

Radu POPESCU

Repertoriu artistic tîrgmureşan

Teatrul de stat din Tg. Mureş şi-a deschis porţile cu două reluări, prezentate în premieră în ultimele săptămîni ale stagiunii trecute. Înseamnă că pentru foarte multi spectatori, „Adam şi Eva" de Aurel Baranga şi „Minciuna - are picioare lungi" de Eduardo De Filippo, au avut valoarea unor adevărate premiere.

În repertoriul teatrului tîrgmureşan mai figurează „Tache, Ianke şi Cadîr" de Victor Ion Popa ; „Viziunile Simonei Machard" de Feuchtwanger-Brecht ; „Punctul culminant" de Gh. Vlad, „Grădina cu trandafiri", de Andi Andrieş ; „Puterea întunericului" de Lev Tolstoi.

Noua stagiune aduce noutăţi şi pentru micii spectatori. Căci, alături de „Opera generalului" de Zdenek, Bezdek şi Otto Rüdl şi „Punguţa cu doi bani" — prezentată încă la a şaptea stagiuni trecute, cele două secţii (romînă şi maghiară) ale Teatrului de stat de păpuşi vor monta cîteva noi piese.

Astfel, printre piesele programate figurează „Cartea cu Apolodor" — de Gelu Naum, „Capra cu trei iezi", în adaptarea Eugeniei Dimitriu, „Elefăntelul curios" de Nina Cassian, după o povestire de Kipling. În repertoriu mai figurează „Drumul piperului" (Călătoriile lui Magellan), evocare dramatică de Costel Popovici şi încă o piesă actualizată, încă nepreczitată.

Filarmonica de stat şi-a deschis stagiunea cu un concert realizat sub conducerea unui dirijor Remus Georgescu. Orchestra a interpretat, printre altele, Simfonia I de George Enescu şi „Serbări romane", de Respighi.

În noua stagiune vor fi prezentate lucrări ale compozitorilor Zeno Vancea, Anatol Vieru, Kozma Géza, Kozma - Matyás, Aurel Stroie, Tiberiu Olah şi altii.

Alături de autorii autohtoni nu vor lipsi din program nici clasicii Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Bramhs.

Ansamblul de stat de cîntece şi jocuri şi-a început stagiunea în noul local avînd la dispoziţie săli spaţioase de repetiţii. Spectacolul inaugural se intitulează „În vîrtejul dansului". Programul este alcătuit din prelucrări din folclor, dansuri de caracter şi scenete umoristice.

În primul trimestru al anului viitor va fi prezentat un concert coral (corul ansamblului e compus din 60 de membri), în cadrul căruia vor fi executate mai multe piese în primă audiţie, compuse special pentru ansamblul din Tg. Mures, de Alfred Mendelson, Jodál Gábor, Cornel Ţăranu şi alţii.

Spre sfîrşitul stagiunii, se va prezenta un bogat spectacol folcloric, cu participarea întregului ansamblu, în programul căruia figurează prelucrări inedite din bogatul folclor al regiunii.

Iată cîte noutăţi oferă instituţiile de artă pentru oamenii muncii din Tg. Mureş şi din întreaga regiune.

Ştefan ISZAK

BREVIAR

Arta Florescu la Bruxelles

Între 20 şi 30 noiembrie, la „Theatre de la Monnaie" din Bruxelles, va apare în operă „Cavalerul rozelor", artista emerită Arta Florescu, în rolul „Mareşalei". Ea va participa la patru spectacole date cu ansamblul operei respective.

Arta Florescu va interpreta rolul în limba germană.

„Electro-Stroe 64"

Un grup de artişti de estradă, sub egida O.S.T.A., pregăteşte spectacolul „Electro-Stroe 64". Autorii textului sînt N. Stroe şi N. Kanner, muzica aparţine compozitorilor Eugen Cerbu şi V. Tucaliuc.

Subiectul acestui spectacol se referă la acţiunea de electrificare a ţării, la binefacerile de care se bucură acum cei ţinuti altădată în întuneric.

Artistul N. Stroe va apare în rolul unui electrician, care are mult de lucru, dar care are mult şi de cîntat şi de prezentat o seamă de cuplete „în problemă".

Cineclub sătesc

La căminul cultural din comuna Păuliş, raionul Lipova, s-a inaugurat primul cineclub sătesc din regiunea Banat. Cineclubul din Păuliş are 30 de membri, ei realizînd deja două filme documentare despre recoltatul cartofilor şi culesul strugurilor.

„Valsul dragostei"

O nouă operetă pe scena Teatrului de Stat din Constanţa

De curînd, s-a deschis o nouă stagiune a secţiei de operă şi operetă a Teatrului de Stat din Constanţa. Cu acest prilej am stat de vorbă cu regizorul Ion Drugan. El ne-a relatat că la teatrul constănţean se află în pregătire o nouă operetă romînească intitulată „Valsul dragostei" a cărei muzică va fi alcătuită dintr-un mănunchi din cele mai frumoase melodii ale compozitorului Ion Vasilescu. Libretul este scris de Jack Fulga şi Aurel Felea, aranjamentele muzicale aparţinînd lui H. Mălineanu.

În ceea ce priveşte stagiunea actuală, prima premieră care va avea loc va fi „Don Pasquale" de Donizetti. Regia a fost încredinţată lui G. Bărbulescu, iar conducerea muzicală lui Liviu Florea. Scenografia aparţine lui I. Ipser.

Vor urma două alte premiere : „Boema" de Puccini şi baletul „Esmeralda" de Pugny, Glier şi Vasilenko.

Intre timp, se vor relua „Casa cu trei fete", „Rigoletto", Traviata".

I. EMILIAN

Săptămîna muzicală

Filarmonica de Stat „George Enescu" a programat pentru săptămîna care urmează un interesant program ce se adresează unui auditoriu larg.

Iubitorii de muzică simfonică vor avea prilejul să asiste, miercuri seara, în sala mică a Palatului R.P.R., la un recital de lieduri dat de artista emerită Arta Florescu, la pian Hilda Jerea.

Simbăta seara şi duminică dimineaţa, în studioul de concerte al Radioteleviziunii va avea loc un concert dirijat de Mircea Cristescu. Solistă va fi pianista Maria Cherogeorgou din Grecia. Programul cuprinde : Concertul pentru pian şi orchestră de Beethoven, Simfonia în si bemol de Mozart, „Joc de cărţi" de Stravinsky şi Intermezzo de M. Istrate.

În ceea ce priveşte programul orchestrei de muzică populară „Barbu Lăutaru", acesta va cuprinde un concert dat la clubul uzinelor „Semănătoarea" (miercuri 13 noiembrie, ora 16) şi altul la clubul uzinelor „Republica" (simbătă 16 noiembrie, la ora 16).

Continuînd ciclul de concerte-lecţii pentru elevi şi studenţi, Filarmonica va prezenta pentru elevii şcolii medii nr. 1 „N. Bălcescu" şi nr. 12 „Spiru Haret" un concert din lucrări ale epocii preclasice (duminică 17 noiembrie, ora 10, în sala mică a Palatului R.P.R." şi unul pentru studenţii Institutului Politehnic, pe tema „Schubert" (duminică 17 noiembrie, ora 20 în aceeaşi sală).

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

MAGAZIN ITINERAR BRĂILEAN

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ANUL VII — Nr. 319 • Sîmbătă 16 noiembrie 1963 • 8 pagini — 1.50 lei

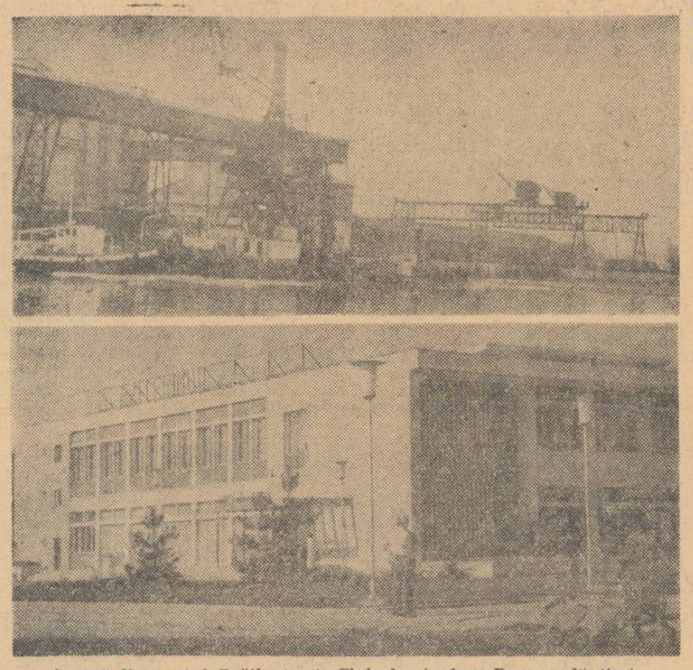

Aspect din portul Brăila (sus), Clubul uzinelor „Progresul" (jos)

CAFÉ MOCCA

Adresa: Str. Republicii nr. 2. Orașul Sibiu. Specialitatea după cum ți-o recomandă și firma, cafeaua. Lucru bun. Tentat, — firește — apeși pe clanță și intri. Dar de abia intrat, te izbesc nori cenușii de fum, ca din furnal. Intimidat, dai înapoi, te oprești o clipă să-ți tragi răsuflarea apoi intri și te așezi undeva. Pînă să ți se ia comanda, privești în jur. Interior modern, — foarte bine — lumină cu neon, aparatură „dernier cris", cu sfîrîieli de aburi pentru cafea filtru, mese cu suprafața de plastic, „decorate artistic" însă de consumatori, cu rămășițe de alune și munți de mucuri de țigări, strivite în scrumiere de cristal. În rest, o mare de capete și din toate iese fum. Cînd se întîmplă ca fumul să nu iasă din guri, țigările sînt trecute în mîini sau pe margine de mese, fumul fiind înlocuit cu sorbituri de diferite intensități, rîsete și vorbe rostite tare sau misterios, în șoaptă, concertul fiind însoțit de țăcăneli de brichete, preludiu al unor noi avalanșe de fum.

Dar să-i privim mai îndeaproape pe oficianții acestor ritualuri. Ați fi putut crede că sînt niscaiva bătrîni pensionari, buni de znoave ce-și mai omoară timpul între țigară și cafea. Nici decum. Tineret! De ce vîrstă? Adolescenți, la anii cînd munții se sfarmă în pumni, la vîrsta cînd toate cărările vieții ți se deschid larg în față. Ce înfățișare au? Nimic deosebit. Ca mine sau ca dumneata. Dar semne particulare? Berechet. Băieții: părul model „răvășit", ca după somn, ceafa-distincție deosebită — ornată cu plete ce musai acoperă doi centimetri de guler în poziția stat pe scaun. Fetele: păr afinat, peceți medievale agățate la nivelul abdomenului de lanțuri grele spînzurate de grumaz. Unghii lungi, vopsite în roz, vernil sau șingeriu, în tonuri mate sau lucioase, iar între degete invariabila țigară, fără de care cafeaua devine, probabil, nonsens.

Întorc privirile spre geam. Afară, prin toamna întîrziată, cu aer rece și proaspăt, soarele își mai trimite încă luciri calde, îndemnîndu-te să te plimbi, să respiri. Să respiri! Plătesc, și fug afară. Un cîrd de copii, îmbujorați, ciripesc veseli. În fața unui stand de cărți tineri de aceeași vîrstă cu... excesivii cafegii, consultă niște cărți. În fața muzeului Bruckenthal, tineri vizitatori. O pereche de tineri, ținîndu-se de mînă, privesc îndelung în vitrina unui magazin cu mobilă. La școala populară de artă tineri muncitori, elevi sau funcționari deprind meșteșugul artelor. În fața ghișeului teatrului de stat, coadă. Și aici, tineri și tinere. În cluburi, tineri dansează, ascultă muzică sau pregătesc spectacole. Pe stadioane și în săli de sport se întrec în lupta cu secundele, sau cu formații sportive din alte părți, întărindu-și corpul cu voința și curajul. Și cîte exemple de acest fel nu se pot da despre felul cum își petrece timpul liber tineretul nostru. Numai aici, însă, un pumn de oameni tineri, cu fețe palide și obiceiuri moștenite. O insulă stingheră. Note discordante în orchestrația vieții tinere și noi a bătrînului oraș.

Radu COSTIN

UN OM A ÎNVĂȚAT SĂ RÎDĂ

Cu tot drumul, uneori lung, ce-l străbate pînă la combinat, după ce s-a despărțit de rădăcinile lui, lemnul păstrează încă, dens, mireasma pădurilor. Și nu puțină vreme. Parfumul tare și amărui de rășină stăruie în fiecare așchie, în fiecare pumn de rumeguș...

Prin halele largi, pline de zgomotul mașinilor, pe unde trece zilnic și chiar de mai multe ori pe zi, Teodor Diacovschi cu pleoapele ușor lăsate, ca un îndrăgostit adulmecă mirosul de brad, îl aspiră apoi adînc, odată cu răsuflarea. Nu, nu se sfiește de slăbiciunea lui. Întîi fiindcă mai tuturor oamenilor din jur, asta nu li se pare o ciudățenie. Pe urmă s-ar putea spune că după ani și ani a descoperit o mare bucurie pe care altă dată nici n-o bănuia măcar. Oricît de departe își trimite gîndurile spre trecut, ecoul ce se-ntoarce e același: în copilărie n-a știut ce-nseamnă bucuria.

Avea pe-atunci tot ce un tăietor putea avea din pădurea întreagă, fără titluri de proprietate, toate cîntecele, toate miresmele, clătinarea solemnă a vîrfurilor de brad în oglinda curată a cerului, jocul neastîmpărat al veveriților... Nu luase în seamă însă nimic, asemeni celor ce umblă mereu cu privirea în jos. Așa mergea Gheorghe Diacovski, tatăl lui, așa pășeau și toți ceilalți tăietori de pădure. De vorbit, vorbeau rareori, numai cînd era neapărată trebuință, de zîmbit nu zîmbeau aproape niciodată. Și-i amintește încă bine: erau oameni cu firea aspră și întunecată. El care-și urma tatăl la lucru, auzea numai bufniturile toporului și cîte o sudalmă răsleață. Erau acasă șapte frați și veneau cu rîndul în pădure, nu cu gînd de cîștig, ci mai mult din dorința de a schimba felurile de mîncare. Acasă, maică-sa le dădea cîte o felie de mălai scorojit și-i trimitea pe stratul de ceapă verde să rupă cîte un fir, cu socoteală. La pădure însă erau bureți destui și după fiecare ploaie se înmulțeau...

Asemenea amintiri nu sînt, firește, prea vesele. Chiar fără a avea o fire înclinată spre meditație, cel care le povestește are de obicei un aer posomorît. În schimb, Teodor Diacovschi vorbește despre copilăria-i lipsită de bucurii, rîzînd molipsitor. Din descrierile lui se înfiripă dinaintea noastră un copil încruntat, aproape sălbatec ce se uită pe sub sprîncene, bănuitor. Îl privim și ni-l închipuim așa cum singur se descrie:

— Uitați-vă, ăsta eram eu, băiatul cel mai mare al lui Gheorghe, tăietor de pădure din Gemenea, aproape de Cîmpulung Moldovenesc.

Viorica CIORBĂGIU

• (Continuare în pag. 3-a)

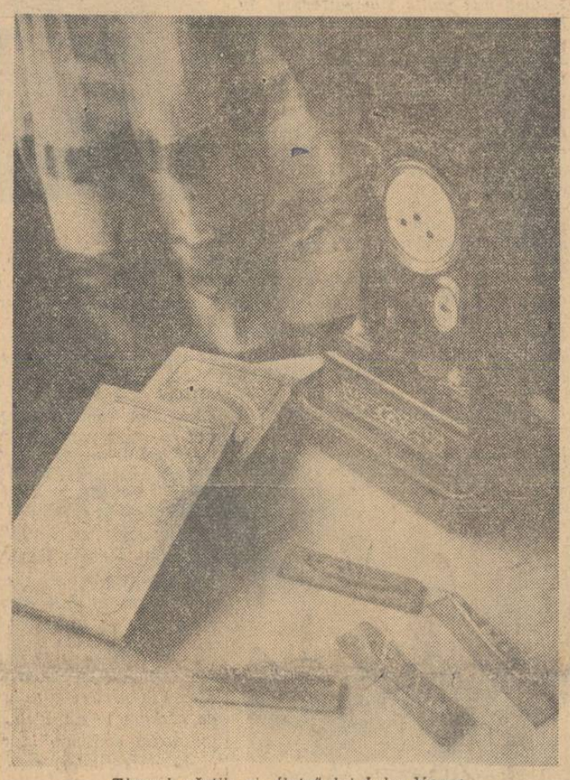

Timpul, cărțile și „Ilota" lui Jules Verne

„Nautilus" la București

Reportajul în pagina a 4-a

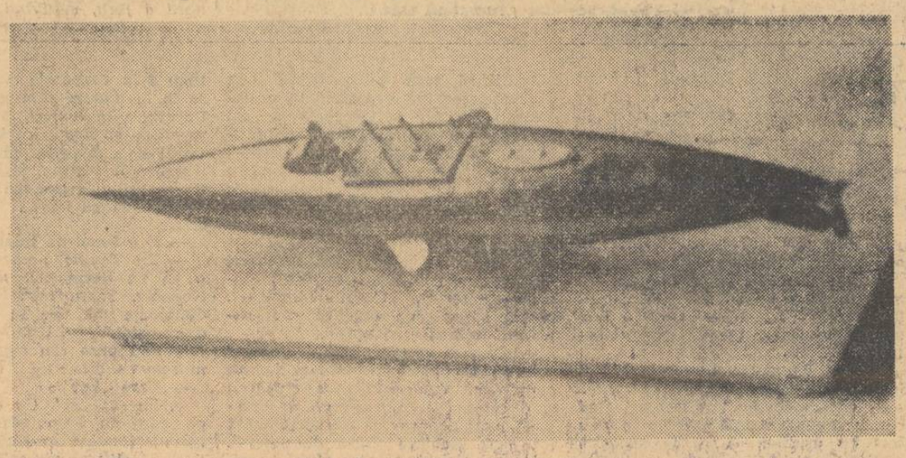

În prim plan... Nautilus!

CU FAȚA SPRE VIITOR

Dacă aș fi amator de paradoxuri, aș începe acest reportaj spunînd că în puține locuri se simte ca aici, la Brăila, cum viitorul se desparte de trecut și cum, în același timp, trecutul și viitorul își dau mîna, se împletesc cînd contradictoriu, cînd armonios într-o prezență de permanentă înnoire a personalității orașului.

Mai bătrînă decît Bucureștii, își va sărbători, peste 5 ani, șase veacuri de existență: privilegiul acordat de Vlaicu Vodă în 1368 unor pescari munteni, reprezintă actul său de naștere. Rîvnită de turci e ocupată de aceștia la 1540. Revine Țării Românești abia în 1828, după tratatul de la Adrianopole.

Port la Dunăre, Brăila a fost multă vreme deschisă multor influențe, adesea nefericite. Mediul cosmopolit a determinat forme de contrast — ale cărui urme încep să dispară abia acum — între vechiul centru, relativ confortabil și periferia mizeră ce încingea localitatea cu un larg brîu de bordeie și uliște mocirloase. Astăzi pînă și „celebrul" cartier Comorofca evocat de Panait Istrati în „Codin" nu mai seamănă exact cu ce-a fost, groapă inundabilă și sordidă, ci se pregătește să facă loc înaintării furtunoase a noului. Peste cîțiva ani nu va mai exista aici nici o urmă a trecutului.

Pînă atunci Brăila va fi în fierbere: constructorii au pornit de cîțiva ani s-o refacă din temelii.

La Brăila, Dunărea a decis totul

Însăși rațiunea de a fi a locului, la început simplu tîrg de cherhanagii și cărăuși, se identifică cu fluviul. Cine nu știe versurile:

Melc, melc codobelc
Scoate coarne boiereștI
Și te du la Dunăre
De bea apă tulbure (?)

Un folclorist brăilean crede că localnicii au legat aproape în chip legendar propria lor existență de Dunăre, fiindcă deși apa ei era „tulbure" de acolo le veneau și mijloacele de trai și bucuria vieții și nenorocirile.

În anii de crîncenă exploatare burghezo-moșierească, orașul decădea lent, ca un organism atins de o boală incurabilă. Armatorii, negustorii de pește și grîne, crîșmarii a-

H. ZALIS

• (Continuare în pag. 3-a)

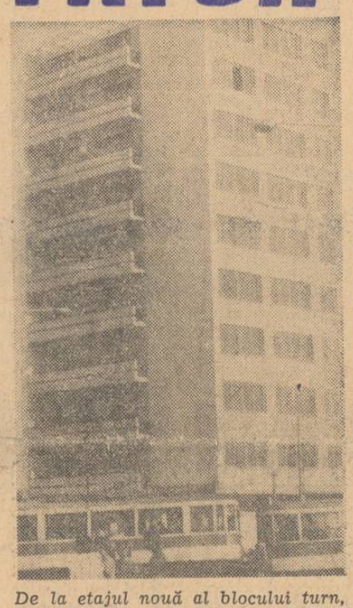

De la etajul nouă al blocului turn, Brăila se familiarizează cu înălțimile

Școala vorbirii...

Clădirea școlii e una din cele mai vechi construcții sătmărene. Pe poarta ei intră și ies profesori cu servietele doldora de cărți, elevi gălăgioși încolonați sau în grupuri, copii de cinci-șase ani — preșcolari — ca și din cei mari, unii chiar la anii adolescenței.

Clasele sînt ca în orice altă școală: catedră, bănci, pe pereți tablouri și hărți. Elevii urmăresc cu toată atenția explicațiile profesorilor, iar aceștia vorbesc rar, parcă afectat, ca la orele de dicțiune de la Institutul de teatru.

Ciocănim în ușa primei clase situată la parterul clădirii. Aici învață grupa mare a grădiniței, iar lecțiile sînt predate de tinerele educatoare Ioana Negruț și Salustia Condor. La intrarea noastră, toată clasa se ridică în picioare și într-un singur glas rostește salutul copilăriei „Pa", ce reprezintă aici și urare de bun sosit. Îndemnați de educatoare, copiii explică cunoștințele noi acumulate la această lecție. Astăzi au învățat cuvîntul „pîine". Ca în orice altă grădiniță și totuși...

*

Vizităm clasele a treia, a cincia și a opta. Facem cunoștință cu elevi din ce în ce mai mari, avînd cunoștințe din ce în ce mai bogate. Ei nu salută cu „Pa", ci cu „Bună ziua", citesc, recită și stau de vorbă foarte degajat cu vizitatorul. La clasele a III-a A, profesoara Florica Nan a predat elevilor lecția „Toamna". Eleva Popa Eva, citește un fragment din această lecție. Apoi recită o strofă dintr-o poezie memorată recent:

„În clasă multe învățăm:
Scriem frumos și desenăm,
Povești din carte noi citim,
Vorbim corect și socotim".

La clasa a VIII-a, profesoara Maria Dimitriu, tocmai terminase de predat o lecție de geografie.

— Cine vrea să ne vorbească despre coordonatele geografice? — se adresează elevilor. Iese la catedră, unde se află globul, elevul Ion Maniță.

— Aceasta este axa globului pămîntesc — arată el. Sus este Polul Nord, jos, Polul Sud, iar pe aici trece linia Ecuatorului care împarte pămîntul în două jumătăți considerate egale: emisfera nordică sau boreală și emisfera sudică sau australă.

Stăpîn pe cunoștințe, elevul vorbește mai departe despre longitudine și latitudine.

Pentru hipoacuzici, aparatura de specialitate este un ajutor prețios în însușirea tehnicii vorbirii

Sînt aspecte obișnuite din viața unei școli de cultură generală și totuși...

*

În curtea interioară are loc un meci de fotbal. Suporterii — și ei elevi — la fel ca toți iubitorii acestui sport, își manifestă simpatia pentru echipa preferată. Exclamațiile și gesturile lor însoțesc fazele palpitante. Se joacă fotbal cu atîta corectitudine încît arbitrii de tușe și cel de teren intervin, cu fanioanele lor, foarte rar.

În pauza dintre reprize, intrăm în vorbă cu cîțiva elevi. Veseli, prie-

Vasile INOAN

• (Continuare în pag. 3-a)

Din sumar:

OAMENI DE DEPARTE
de L. SĂRĂȚEANU
în pagina a 2-a

DORIȚI SĂ VĂ LĂSAȚI DE FUMAT? NIMIC MAI SIMPLU!
în pagina a 6-a

Cu Mihnea Gheorghiu despre filmul „TUDOR"
în pagina a 8-a

O mărturie inedită despre copilăria lui EMIL RACOVIȚĂ

Pentru biografii oamenilor de seamă, copilăria lor constituie deobicei domeniul cel mai dificil, deoarece amintirile și datele autentice din prima etapă a vieții se păstrează anevoie.

De aceea, aflarea unor amănunte inedite, care contribuie la o mai bună conturare a portretului lor, trebuie să ne bucure în mod deosebit.

De astă dată, bucuria cercetătorului e cu atît mai mare, cu cît este vorba de Emil Racoviță, savantul cu renume mondial, creatorul disciplinei biospeologice moderne și fondatorul primului institut de speologie din lume, unul dintre naturaliștii de seamă ai secolului al XX-lea, cel dintîi romîn care a explorat Antarctica.

Se cunoșteau destul de puține lucruri despre copilăria acestei mîndrii a științei noastre. În admirabilul său studiu, publicat în volumul „Figuri de naturaliști" (Ed. Științifică, 1960), profesorul C. Motaș, arată doar că Racoviță s-a format sufletește în ambianța patriarhală a Iașului de acum aproape un secol, urmînd cursurile liceului care purta numele de Institutele Unite. Datele asupra acestei epoci sînt însă incomplete O scrisoare, descoperită recent în arhiva familiei — Mănăstireanu — aduce pe neașteptate o prețioasă contribuție la mai buna cunoaștere

Dr. Al. CULCER

• (Continuare în pag. 3-a)

Pe magistralele OCEANULUI ALBASTRU

Ing. Z. Florescu

În prezent, pe planșetele specialiștilor prind viață tot mai interesante proiecte ale viitoarelor aparate de zbor. Fie că este vorba de avioane-elicopter, de avioane supersonice de pasageri, de aripi zburătoare cu zeci de motoare sau de avioane semicosmice, aceste proiecte — odată realizate — vor contribui puternic la progresul tehnic al omenirii.

De la avionul-elicopter la coleopterul supersonic

Aceste aparate sînt reprezentante ale aviației pentru care uriașele aerodromuri — nu vor mai fi necesare.

Avionul-elicopter sau „Vintokril", cum a fost denumit de inginerul sovietic N. Kamov, creatorul său, decolează și aterizează vertical. În zbor orizontal atinge viteza de 600 km/oră. Acest aparat este înzestrat cu două puternice turbo-propulsoare (ca cele de pe cunoscutul avion TU-114), care pun în mișcare două elice și.. două rotoare de elicopter.

Pentru decolare și aterizare, rotoarele ridică originalul avion ca un gigantic elicopter, iar în zbor orizontal întreaga putere a motoarelor — plasate la extremitățile aripii — este transmisă elicelor tractive, dînd posibilitatea unei viteze ridicate.

Dar coleopterul? Imaginați-vă un original avion, cu aripa în formă de tub în care

• (Continuare în pag. 4-a)

ÎN CURÎND LA LIBRĂRII ȘI LA CHIOȘCURILE DE ZIARE

ALMANAHUL „MAGAZIN" 1964

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

ÎNTREPRINDEREA „International Business Machine Corporation" a organizat o interesantă expoziție la New York, în care sînt înfățișate aproximativ 30 de mașini realizate cu fidelitate după proiectele care au figurat în carnetele de schițe ale lui Leonardo da Vinci.

●

ÎNTR-O CARIERĂ de la poalele munților Tiansan din R.S.S. Kazahă au fost descoperite fosilele unui rinocer, care se presupune că a trăit acum 30 milioane ani. Oamenii de știință presupun că animalul descoperit, denumit „Paraceratherium", avea înălțimea unei case cu un etaj. Este foarte posibil ca acest animal să fi trăit în apele unui fluviu.

●

O FIRMĂ pariziană a lansat pe piață jucării destinate animalelor. Firma pro-

duce lunar 100 000 de șoareci mecanici pentru distracția... pisicilor.

●

O GIRAFĂ într-un autocamion de mare tonaj a fost văzută recent pe una din străzile unui oraș american. Era transportul destinat unui circ sau unei grădini zoologice? Nu, pur și simplu uzinele producătoare de automobile „Willis" doresc să convingă toată lumea că autocamioanele ei pot fi utilizate chiar pentru transportul încărcăturilor considerate netransportabile.

●

HERBERT CHRISTEN, păzitor la circul Knie, a fost internat în spital cu o fractură a maxilarului și multiple contuziuni în urma loviturilor primite de la un elefant. Se pare că animalul s-a răzbunat pentru brutalizările la care fusese supus cu puțin timp înainte. Un fapt caracteristic pentru memoria elefantului ca și pentru setea sa de răzbunare îl constituie următoarea întîmplare care a avut loc la același circ. Un spectator a fost atacat de un elefant care a pătruns în locurile rezervate publicului. La anchetă s-a stabilit că cetățeanul respectiv mai fusese la circ cu un an în urmă cînd a ars elefantul cu o țigară.

●

ÎN ORAȘUL Osaka au fost instalate pe stradă niște cabine înzestrate în loc de telefon cu aparate electrice de raș. Contra 10 yeni, automatul permite folosirea aparatului pe un timp limitat. Apoi aparatul este dezinfectat, repus în stare de funcțiune pentru un nou client. Sistemul a prins repede și a fost generalizat.

●

LA STOCKHOLM s-a anunțat că în urma cercetărilor întreprinse în comun de meteorologi suedezi și americani s-a stabilit că în atmosferă, la o altitudine de 80 km deasupra Laponiei există cea mai coborîtă temperatură înregistrată pînă acum: minus 142,8 grade Celsius.

●

DUPĂ CUM relatează ziarul „Vatan", un copil în vîrstă de șase ani din Istanbul, Bedri Baykam, manifestă un talent precoce în domeniul artelor plastice. În cadrul unor expoziții organizate la Istanbul și Ankara, au fost expuse 92 de tablouri și 65 de schițe ale acestui copil, care au stîrnit interes în cercurile specialiștilor. Recent, lucrările micului artist au fost expuse la Berna.

●

ASTROLOGUL Said Manzi de la curtea regală din Arabia Saudită a fost recent eliberat din închisoare. A nimerit dosul gratiilor după ce avionul personal al lui Ibn Saud a suferit un accident în Munții Alpi. Bietul astrolog a fost învinuit că nu a deslușit în stele primejdia.

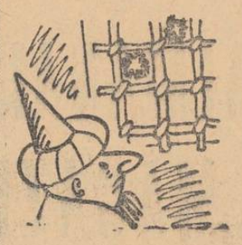

Pînă la urmă, tribunalul a pronunțat o sentință solomonică: Said Manzi a fost declarat nevinovat, întrucît astrologul are obligația de a prevedea și de a prezice doar catastrofele din limitele Arabiei.

Cu vasul „Litva" în apele Mediteranei (II)

NOTE DE CALATORIE

Vasul „Litva" înainta spre Africa lăsînd în urmă țărmul italian. Contactul cu Africa începea la Alger. Aceasta sporea interesul și nerăbdarea noastră. Urma să luăm cunoștință cu primele rezultate obținute de tînărul stat independent al Algeriei.

Din larg se deschidea priveliștea unui oraș modern, suspendat parcă deasupra valurilor mării. Pe măsură ce ne apropiam faleza se înălța tot mai abrupt. Se profilau clădiri mari de o albeață strălucitoare. Pe fațada uneia distingem inscripția: Hotel Aletti. Privită din port, faleza, cu șirul de blocuri semețe, îți apare ca o imensă ramă de tablou care înconjoară golful semicircular al portului.

Călătoria prin oraș a început pe o

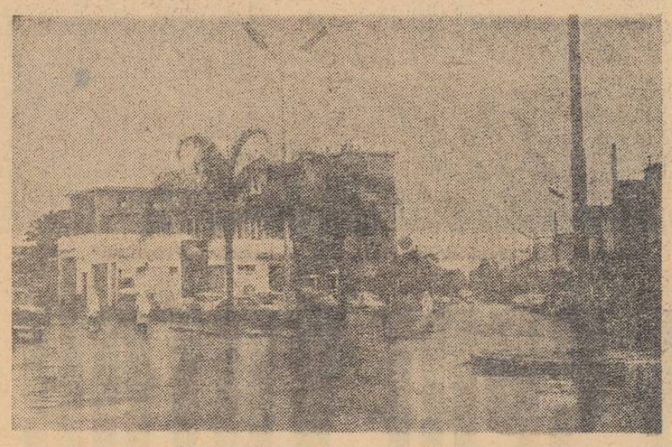

Vedere din orașul algerian Blida

căldură toridă, umedă și înecăcioasă. După cîteva ore de „aclimatizare" deslușeam efervescența declanșată de transformările sociale pe care le înfăptuia poporul algerian. Ziarele anunțau cu titluri mari naționalizarea unor întreprinderi, hoteluri și alte imobile, relatau festivitățile de la înființarea unor cooperative agricole și comerciale.

După o răsfoire fugară a ziarului „Alger Républicaine" într-un mic parc de pe faleză, reluăm plimbarea prin oraș. De pe pereții unor clădiri ne-au atras atenția inscripțiile: „Socialismul — prosperitate pentru popor", „Trăiască socialismul". Multe afișe se încheiau cu un apel emoționant: „Cel ce citește aceste rînduri să le povestească și celor care nu știu carte!". Peste tot se simțea efortul pe care îl depune noul stat pentru a șterge urmele adînci înfipte pe trupul Algeriei de asuprirea colonială și de distrugerile războiului pentru independență.

Pe o stradă paralelă cu faleza sînt foarte multe magazine. Unele, cu mărfuri de lux, distonează izbitor cu realitățile și cu posibilitățile consumatorilor de astăzi din Alger. O pereche de butoni pentru o cămașă au același preț ca și un costum de haine. Negustorii dîndu-și probabil seama de situație, nici nu se obosesc să le recomande clientului de astăzi. Astfel de mărfuri erau aduse „special" pentru un număr restrîns de europeni. Ne-am îndreptat spre cartierul Kasbah. Ceea ce văzusem pînă atunci în Alger nu avea nimic în plus față de orașele europene moderne, decît imaginea femeilor algeriene. Acum parcă înțeleg mai bine sensul apelului cu care se încheiau afișele de pe zidurile caselor.

Aici au trăit și mai trăiesc acei algerieni care s-au ridicat cu arma în mînă împotriva asupritorilor, iar acum ei participă la refacerea economiei, convinși că merg spre calea bunăstării lor.

În vizită la cooperativa din Blida

În călătoria făcută pînă în orașul Blida, la circa 50 km de Alger, aveam să cunoaștem eforturile și încercările poporului algerian, pentru reorganizarea economiei și unele din realizările pe care le-a dobîndit. Pe tot drumul ne-au însoțit întinse livezi cu viță de vie, întrerupte din loc în loc de grădini de portocali, smochini, lămîi și, în apropierea așezărilor, grădini de zarzavaturi. Citricele și zarzavaturile erau la a doua recoltă. Verdele lor sănătos crea adevărate oaze în oceanul rubiniu al viței de vie.

Vizita s-a încheiat cu o întîlnire la sediul cooperativei agricole, instalat în fostul conac al marelui proprietar și colon Borgeaud. În sală lume multă. Ne așezarăm la mese, care pe unde am găsit loc. Vecinul din stînga mea a început să-mi vorbească, despre cele realizate de cooperativă și despre planurile de viitor. Văzînd că este ascultat cu interes, pentru a da mai multă autoritate celor spuse, se recomandă: Safi Bensalan, fost argat, apoi ofițer în Armata de eliberare națională și în prezent vicepreședintele cooperativei.

Terenurile care aparțin acum cooperativelor, au fost declarate de guvern, anul trecut, — atunci cînd au fost părăsite de europeni — bunuri vacante. Deși nu se știa ale cui vor fi, foștii argați au strîns recolta, făcînd și alte lucrări agricole necesare. După o scurtă întrerupere continuă: În această situație au apărut comitetele de administrare care și-au asumat conducerea și coordonarea activităților unei mari gospodării. Ulterior statul a predat printr-un decret aceste proprietăți comitetelor de administrație alese de felahi".

Aceasta a fost forma prin care, cu sprijinul statului, s-a putut salva anul trecut recolta de pe un milion hectare de pămînt părăsite de marii proprietari.

Ne despărțim de ospitalierele noastre gazde, felicitîndu-le pentru entuziasmul cu care au pornit spre o viață nouă.

Oaspeți ai unui centru școlar

La întoarcere spre Alger ne-am abătut din drumul pe care am venit pentru a vizita un centru școlar, înființat anul acesta. Instalat pe o colină în mijlocul unei păduri de palmieri, într-un fost castel, centrul școlar are 400 de elevi. Rămași orfani, cei mai mulți au devenit cerșetori și lustragii. Acum frumos îmbrăcați, învățînd să scrie, să citească, pe cheltuiala statului, se pregătesc pentru diferite meserii. Mulți dintre acești tineri vor deveni cadrele de mîine ale viitoarei industrii algeriene.

★

Am părăsit Algerul cînd marea era în furtună. Tangajul ne-a însoțit pînă la Alexandria. Valurile izbeau în coastele vasului, săltîndu-l și coborîndu-l brusc. Scurtele debarcări la Tunis și Tripoli au fost momente de destindere și refacere binemeritate, fiind animate și de satisfacția pe care am avut-o cu toții vizitînd muzeele și ruinele vestitului port Cartagina, mărturii din istoria îndepărtată a fenicienilor.

Gh. SECUIU

La New York, au avut loc recent, întîlniri între reprezentanții țărilor africane la O.N.U. și ministrul de externe portughez, Alberto Franco Nogueira, cu care prilej reprezentanții statelor africane au insistat din nou ca guvernul Portugaliei să acorde popoarelor din coloniile portugheze din Africa independența și dreptul de a-și hotărî singure viitorul. Iată un aspect din sala de ședințe unde au avut loc discuțiile, la care a participat și U Thant, secretar general al O.N.U.

Parlamentari romîni în Belgia

Opt parlamentari romîni, membri ai grupului pentru relațiile de prietenie Romînia-Belgia din Marea Adunare Națională în frunte cu academicianul Ștefan Milcu, au vizitat recent țara de pe coasta Mării Nordului. Florile și cuvintele de bun sosit cu care au fost întîmpinați deputații romîni încă din ziua sosirii pe aeroportul Zaventem au fost urmate de o caldă ospitalitate în toate cele 14 zile cît am străbătut această țară. Pretutindeni am fost primiți cu prietenie de guvernatorii provinciilor prin care am trecut, de primarii orașelor pe care le-am vizitat, de directorii fabricilor și uzinelor, de conducătorii diverselor școli și instituții social-culturale, de numeroși oameni simpli.

Bruxelles-ul, oraș cu o îndelungată și cunoscută istorie, centru politic, cultural și social vestit, l-am cercetat cu pasiune cît am rămas acolo.

De asemenea, teatrele, operele, concertele, spectacolele de toate genurile și monumentele vestite în toată lumea! Am cunoscut la Bruxelles foarte mulți oameni, am legat o serie de prietenii, am constatat din discuții, că, în prezent există noi posibilități pentru adîncirea relațiilor dintre popoarele noastre. „Noi sperăm în dezvoltarea relațiilor cu dv., spunea printre altele M. Piron, prim adjunct al primarului capitalei Belgiei, la întîlnirea sa cu deputații romîni. Aceasta ar servi ambelor țări la cunoașterea mai îndeaproape, la întărirea prieteniei dintre popoarele noastre".

După mai multe zile petrecute în Bruxelles, am plecat într-o călătorie prin țară. Am străbătut mai întîi Flandra. Anversul — unul din cele mai mari porturi din lume, unic în felul lui prin așezarea sa geografică în interiorul țării, la 90 km de Marea Nordului, ne-a primit în plină activitate comercială. Macarale înalte descărcau mărfuri de pe cargoboturi cu cele mai felurite pavilioane și denumiri. Am convorbit aici și cu marinarii patriei noastre care sosiseră pe cargourile romînești „Craiova" și „Suceava" cu diferite mărfuri, în cadrul relațiilor comerciale dintre Belgia și Romînia. Ne-am oprit apoi în patria lui Rubens — frumosul oraș medieval Gand. Plină de căldură a fost primirea făcută deputaților romîni de primarul acestui oraș — E. Claeys El a arătat că între Gand și unele o-

În vizită în portul Anvers

rașe din R. P. Romînă există o tradiție în ceea ce privește relațiile culturale inter-universitare și și-a exprimat dorința de a contribui la stabilirea de contacte directe, culturale și sociale între Gand și orașe de importanță similară din țara noastră.

Ajunși pe coasta Mării Nordului, am vizitat litoralul belgian, care se întinde pe aproximativ 50 de km, Coxyde, Ostande, Knoke și alte localități. Pitorescul lor atrage aici deopotrivă iarna și vara, mii de turiști. Amatorii de apă și soare însă nu pot gusta cum trebuie aceste binefaceri, nici chiar în plin sezon, (aici sezonul înseamnă două luni — iulie și august) deoarece apa este și în această perioadă foarte rece, iar căldura soarelui este spulberată destul de repede de vînturile marine. Întîlnești aici case datînd din secolele XIV și XV, și foarte, chiar foarte puține din zilele noastre.

O bună parte din timpul petrecut în Belgia, delegația romînă și l-a consacrat vizitării unor întreprinderi industriale. „Belletelon", uzină cunoscută și în țara noastră prin echipamentele de telecomunicații, furnalele, oțelăriile și laminoarele societății „Cockerill-Ougrée", fabrica de fibre sintetice „Falbeta".

Muncitorii de aici s-au bucurat de vizitele parlamentarilor romîni. Laminoristul Van Denberch mi-a declarat că asemenea acțiuni duc la cunoaștere, la apropiere, la înțelegere între oameni, indiferent de concepțiile lor politice, la întărirea păcii pe care muncitorii belgieni o doresc tot atît de mult ca și toți oamenii cinstiți din întreaga lume. Nu mai puțin interesante ne-au apărut și minele din sudul țării, din marele bazin carbonifer al Belgiei, Limbourg. Coborînd în abataje pînă la 810 metri adîncime, am dat de minerii care trudesc din greu pentru a scoate tone de cărbuni la suprafață. Patronii împuținează continuu investițiile în aceste întreprinderi care sînt deseori amenințate cu închiderea. De fapt, reducerea continuă a investițiilor are un caracter general în unitățile industriale din partea de sud a Belgiei. În economia întregii țări se observă o scurgere a capitalurilor spre Flandra. Marile monopoluri investesc capitalurile lor, îndeosebi în partea de nord a țării, motivînd această politică prin avantajele pe care le-ar asigura apropierea dintre noile întreprinderi și porturi.

Călătorind două săptămîni prin Belgia, am cunoscut și prestigiul de care se bucură țara noastră peste hotare. La Charleroi, mare centru industrial cunoscut și prin unitățile de cercetare medicală de aici, endocrinologul Ștefan Milcu a întîlnit cunoștințe vechi. Medicii belgieni care cunoșteau o serie de realizări ale științei medicale romînești, și-au împrospătat cunoștințele în acest domeniu în discuțiile avute cu colegii romîni. Mi-am dat seama de faptul că țara noastră se bucură de apreciere vizitînd de asemenea stațiunea de cercetări agricole de la Gembloux, care face parte dintr-un mare centru de cercetări agricole al Ministerului Agriculturii din Belgia. Întrebările pe probleme de strictă specialitate puse de deputatul romîn Ion Mărcuș, președintele Statului popular al regiunii Brașov, comparațiile făcute de acesta între o serie de realizări ale cercetătorilor romîni de acest domeniu și cele ale cercetătorilor belgieni, au lăsat o frumoasă impresie lucrătorilor stațiunii. E. Piraux, președintele Centrului de cercetări agricole al Ministerului Agriculturii din Belgia care a însoțit delegația romînă în timpul vizitării principalelor sectoare ale țării, a declarat că un schimb de specialiști din agricultura celor două țări ar folosi ambelor părți, ținînd seama de progresele realizate în ultimii ani de agricultura romînească. „Și unii și ceilalți, a spus el, am avea mult de învățat".

Interesul pe care l-a stîrnit delegația romînă în timpul vizitei în Belgia este confirmat și de numărul ziariștilor de la diferite cotidiene de mare tiraj din Belgia care au fost prezenți în multe locuri unde se aflau parlamentarii romîni. Studioul de radio și televiziune a informat periodic pe belgieni asupra vizitelor întreprinse de parlamentarii romîni în Belgia, iar marile cotidiene au oglindit de asemenea aspecte ale activității deputaților romîni în contactele acestora cu personalități ale vieții politice, economice și culturale din această țară.

Mircea IONESCU

OAMENI DE DEPARTE

„Zio Tonino" și amicul său

„Să mergem mai departe". Colegul, ziarist italian, care mă însoțește într-una din primele mele plimbări pe străzile Romei, îmi atrage atenția binevoitor, că stăm de prea multă vreme locului și ar mai avea multe să-mi arate. Nu mă pot hotărî să mă urnesc. Sîntem în „Piazza Barberini", animatul punct al capitalei italiene.

Am cercetat atent grațioasa fîntînă a „Tritonului" desenată de Bernini și care, din centrul pieții își distribuie magnanim feeria jocurilor de apă, împrospătînd aerul încins de soarele de iulie. Acum însă remarcabila piesă a istoriei artelor îmi reține atenția. Am văzut, lîngă trotuarul de peste drum, „ceva" care stă aevea în fața ochilor mei și totuși nu-mi vine a crede. Am văzut „ceva" care contrastează violent cu nesfîrșitul șir de automobile „Fiat", „Lancia", „Alfa-Romeo", care gonesc, ocolind în „sens giratoriu" piața și aducînd, în decorul dominat de fîntîna de basm a secolelor trecute, nota trepidant-modernă a veacului nostru, amator de viteză. Mă întorc spre colegul meu:

— Cum, mai aveți trăsuri la Roma? Pe chipul italianului flutură un zîmbet plin de duioșie:

— Mai sînt doar cîteva. Se păstrează ca element de pitoresc...

Trec peste drum să le văd mai bine. Aliniate lîngă trotuar sînt trei trăsurele cu cîte un cal. Au prelată albă pentru a apăra pe „client" de soarele întotdeauna puternic prin aceste locuri. Caii poartă și ei căciulițe albe. De pe capra trăsurii din față, un bonom mustăcios, cu spatele adus și părul cărunt sub șapca portocalie mă îmbie cu gesturi largi și chemări stridente:

— Pronto signore! Poftiți! Mergem oriunde! Ajungem la fel de repede ca orice taxi.

Da, în definitiv ce-ar fi? Din trăsură putem privi la fel de bine ca și mergînd pe jos. Intru în vorbă cu birjarul.

— Nu vreau să ajung repede nicăieri. Vreau să mă plimb. Să văd orașul!

— A! desigur! Certo! Certo, signore! Se poate. Sînteți un „forestiero?" un străin? Atunci e foarte bine. O plimbare cu Tonino e tot ce poate fi mai plăcut! Vă duc la „Termele lui Caracalla", la „Catacombe", la „Coliseu"...

Nu-l las să continue înșiruirea care riscă să nu se mai termine. Mă întorc și fac un semn colegului care a rămas pe trotuarul celălalt. În timp ce acesta pornește spre noi, reiau discuția cu birjarul.

— Uite ce e „Zio Tonino" (nene Tonino). Domnul care vine cunoaște bine Roma. Facem împreună un traseu și n-ar strica să ne spui, înainte de a porni, cît o să ne coste.

— A, nu vă preocupați de asta. Nici traseul nu trebuie să mi-l spună dumnealui. Pornim și... basta! cu Tonino...

— Știu, e o plăcere! Totuși...

Totuși a fost cum a vrut bătrînelul. Ne-a suit în trăsură, declarînd răspicat, că „nimeni nu cunoaște Roma ca el" dar prețul îl vom stabili la sfîrșit „după cum ne va fi voia și punga". Și iată-ne urniți din loc, pornind agale cu desuetul vehicul, printre șoferi nervoși și pietoni zîmbitori. De pe capră, unchiețul ține un lung discurs călușului:

— Andiamo carissimo! Pian-piano! Chi va piano va sano! „Să mergem iubițelule! Copăcel-copăcel! Cine merge încet, merge sănătos!".

Ne-a condus pe străzi mai puțin circulate, trece podul peste Tibru și intră în cartierul „Trastevere" de unde apoi ne urcă pe colina Gianicolo.

— Cine vrea să cunoască Roma, trebuie s-o vadă mai întîi de aici!

Adevărat. Colegul îmi spune că de pe colina Gianicolo, din punctul așezat lîngă farul dăruit orașului de un grup de italieni din Argentina se obține cea mai completă panoramă a Cetății Eterne. Unchiul Tonino ne pofte să coborîm din trăsurică, se dă și el jos de pe capră și ne îndeamnă:

— Luați-o înainte pe promenadă. Vă ajung.

Întorc capul după cîțiva pași și-l văd mîngîind drăgăstos călușul, scoțîndu-i boneta albă și așezîndu-i un săculeț cu nutreț la gură. Apoi, cu pas grăbit se apropie de noi.

— Întîi vă arăt stejarul! Ne oprește în dreptul unui ciot bătrîn:

— Îl vedeți? A fost lovit de un trăznet. Era stejarul lui Tasso.

— Știi cine a fost Tasso?

— Nu, dar trebuie să fi fost un om mare. Dacă avea stejarul lui!

Ne apucăm să-i facem lui nea Tonino un curs de istorie a literaturii italiene. Și vorbim de Torquato Tasso, de epopeea „Ierusalimul eliberat"...

— Dar de stejar de unde știi? îl întrebă colegul.

— Ehei, mata nu te născuseși cînd conduceam eu străini prin Roma. Am tras cu urechea la ce le spuneau călăuzele.

Ajungem lîngă far. În fața noastră, Roma își deschide larg perspectiva majestuoasă. Nea Tonino își umflă pieptul și cu un aer de ghid profesionist începe:

— Vedeți cupola din stînga? E catedrala Sfîntul Petru. Mai încolo Palatul de Justiție. Pata verde e parcul Villa Borghese. Apoi parcul Pincio. Uitați în față biserica „Trinita dei Monti". În jos coboară treptele spre „Piața Spaniei". Dincolo, în dreapta, peste Tibru, palatul Farnese, Quirnalul. Mai departe cele două cupole și clopotnița sînt ale bisericii Santa Maria Maggiore...

Colegul aprobă din cap. Într-adevăr birjarul nostru e un Cicerone care-și cunoaște meseria.

— Să mergem, zio Tonino!

Colegul îmi propune să mă conducă la hotel. Unchiul intervine de pe capră:

— Dacă sînteți grăbit duceți-vă la treburile dumneavoastră. Îl duc eu pe domnul. E în mîini bune.

Ne despărțim de colegul meu și rămași în doi, birjarul aruncă o întrebare:

— Trebuie să fiți curînd la hotel?

— Nu, dar de ce mă întrebi?

— Pentru că n-ar strica să mai respire și „el" puțin. Fără să mai aștepte răspuns oprește trăsurica și sare jos. Cobor și eu. „El" stă înhămat la oiște, tăcut ca un filozof și privind cu o căutătură nespus de blîndă. Mă apropii și-i mîngîi crupa.

— Vă plac caii?

— Da!

— Atunci să știți că am să vă reduc două sute de lire din preț...

Moșul scoate o găleată și privește, ca din întîmplare la firma în dreptul căreia a oprit, tot ca din întîmplare.

— Întru să iau niște apă. Să-i dau să bea. Îi e sete pe căldura asta!

Pe firmă scria „Pizzeria". E una din numeroasele ospătării tipic italienești. În ele se servește un fel de lipie denumită „pizza". Are diferite variante. Poate fi „napolitană", „milaneză", condimentată sau nu, cu parmezan, cu ciuperci... Condiția e să fie „stropită" cu prietenosul vin popular roman, pe care-l produc podgoriile de la Frascati, Albano, Grottaferrata sau celelalte mici localități din preajma capitalei, cuprinse în numele comun de „Castelli Romani". Moșul sosește cu găletica și-și ospătează călțul. Mă apropii de el:

— Ce-ar fi să luăm și noi o pizza?

La masă gustăm savuroasa „pizza napoletana confunchi" (cu ciuperci) și o cinstim cu un „fiasco di Frascati", pîntecoasa carafă îmbrăcată într-o multicoloră pînză de papură.

Moșul, începe, treptat să-mi istorisească de-ale lui. E sicilian Zio Tonino dar a uitat aproape și numele satului natal, atît de mult e de cînd a venit la Roma. Aici s-a căsătorit, a avut opt copii, din care-i trăiesc șase. Toți sînt oameni mari și nu mai stau lîngă el. S-au căsătorit. S-au mutat prin alte orașe.

— Și acasă cu cine ai rămas?

— Ei, cu „mama" și cu „el". Moșul întoarce capul spre stradă aruncînd o ochiadă grijulie spre trăsurica la oiștea căreia mîțăie călțul. Apoi continuă să istorisească.

— Treburile nu merg grozav. Cine mai e azi nebunul care să ia o cursă cu trăsura? Oh, iertați-mă signore!

Cînd ajungem la fundul carafei de „Frascati" sîntem prieteni la cataramă. La hotel, după ce-mi urează „tante belle cose" (toate cele bune), îmi pune o întrebare:

— Aș putea să mai viu să vă conduc prin Roma?

★

Cît timp am stat în capitala italiană ne-am mai văzut adeseori. Mă conducea cînd aveam timp prin cartierele populare, oprea să ia în trăsură străngari cu care se întreținea în dialect „traducîndu-mi" apoi ce spuneau copiii, arunca o vorbă de duh cîte unei gospodine ieșită la fereastră... Și, cuprinzînd cu un gest larg animatele cartiere mărginașe adăuga mereu aceeași concluzie:

— E o lume de treabă signore!

— Zio Tonino, i-am spus într-o zi, o să ne despărțim. Mîine plec la Neapole. Seara revin și a doua zi dimineața mă urc în avion și mă duc acasă.

— Îmi pare rău signore, ne obișnuisem cu d-ta.

— Care „ne?"

— Eu și... „el". Cu coada biciului pe care nu l-am văzut folosindu-l niciodată, arătă spre căluț...

— Să știți că vin mîine să vă duc la gară.

— Să nu întîrziți. Trenul pleacă la șapte.

— Nici o grijă. Cu Tonino n-a pierdut încă nimeni trenul...

A doua zi dimineața, l-am găsit în fața hotelului. A pornit călțul într-un trap mărunt și în față la „Stazione Termini" a coborît de pe capră.

— Signore acuma știu! Și în țara dumneavoastră sînt oameni de treabă...

Apoi, după o clipă de reflecție:

— În toate țările sînt oameni buni și de nădejde. Păcat că nu toți se cunosc.

Îi string mîna și-i făgăduiesc:

— Zio Tonino, n-am să te uit! O iau apoi la fugă să prind trenul. Din urmă aud o chemare:

— Signore! Signore!

Mă întorc.

— Dumneavoastră credeți că pe mine mă cheamă Tonino. Dar nu e adevărat!

— Cum așa? Nu spuneai că „e o plăcere să mergi cu Tonino", că „nimeni n-a pierdut trenul cu Tonino"?

— Așa spuneam și mai spun, dar pe mine mă cheamă Aldo Vona...

Și întorcîndu-se, cuprinde cu un gest tandru gîtul călțului, adăugînd:

— Tonino e el!

L. SĂRĂȚEANU

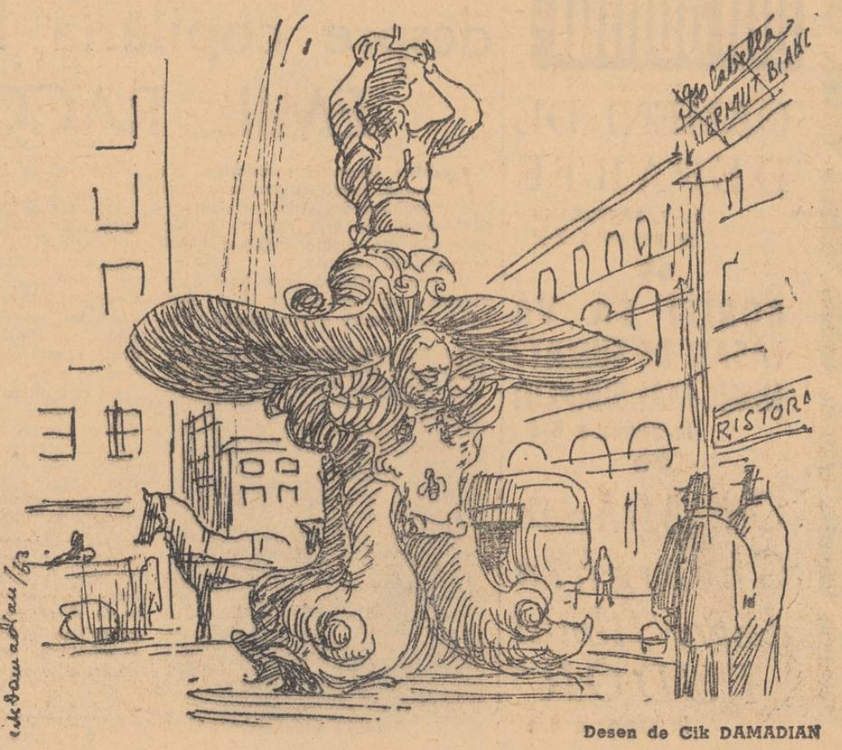

Desen de Cik DAMADIAN

Lumea progresează neîncetat

Cînd Stephenson a inventat locomotiva, cei mai de seamă fruntași ai vieții științifice din Anglia dădură publicității o declarație prin care susțineau că realizarea vitezei de douăzeci kilometri pe oră este cu desăvîrșire imposibilă. Cel mai mare naturalist al vremii, Arago, atrăgea luarea aminte a parlamentului francez în anul 1831,

să se ferească de a proteja căile ferate, căci ieftinirea transporturilor avea să dăuneze mult, statului. Academia medicală regală din Bavaria declara că instituirea căilor ferate era un atentat împotriva sănătății publice, deoarece mișcarea prea rapidă a trenului, urma să-i îmbolnăvească pe pasageri, pricinuindu-le comoții cerebrale. În același timp, direcțiunea de stat a arhitecturii — tot din Bavaria — pretindea că liniile ferate să fie încadrate de două ziduri înalte de cinci metri, pentru a se preveni... nenorocirile în cazul că trenul deraiază.

Pretutindeni și întotdeauna progresul și-a avut dușmanii săi. Conducerea orașului Cluj se împotrivea iluminatului public, în veacul trecut, sub cuvînt că „noaptea, oamenii cinstiți dorm pe la casele lor, iar derbedeii nu merită să li se facă lumină pe ulițe". Cunoscutul ziar german „Kölnische Zeitung" mai publica încă în 1828 articolul de fond împotriva înființării unei fabrici de gaz aerian, pentru motivul că „dumnezeu a vrut ca noaptea să fie întuneric — și este nesăbuință oarbă să i te împotrivești lui dumnezeu".

Benjamin Franklin, inventatorul paratrăznetului, a ținut o conferință despre acest subiect, la Londra, după terminarea războiului american pentru independență. Savanții englezi au primit conferința cu hohote de rîs, declarînd că noua invenție era pur și simplu un nonsens și luară hotărîrea să nu tipărească disertația lui Franklin.

Francezii l-au luat în derîdere pe Lebon, inventatorul iluminatului cu gaz aerian: „Nu pricepem cum ar putea să ardă un felinar dacă nu are feștilă". Lebon a murit în anul 1804; cu un an mai tîrziu se înființă prima fabrică de gaz aerian la Birmingham, în Anglia. Parizienii au acceptat sistemul abia în anul 1818.

La 11 martie 1878, delegatul lui Edison prezenta la Academia Franceză, primul fonograf — dar abia începuse aparatul „să vorbească" și se și găsi un potrivnic în persoana lui Bouillaud, membru al Academiei, care începu să țipe: „Înșelătorie! Șarlatanul acesta e un excelent ventrilog; vrea să ne ducă de nas, cu mașinăria aia!" Fonograful îi fu înmînat revoltatului savant pentru a-l cerceta; peste o jumătate de an, „inteligentul" academician își înainta raportul, în care arăta că fonograful era o înșelătorie, deoarece

„nobilul grai omenesc nu poate fi imitat cu nici o mașinărie". Ce ar spune acest savant, ascultînd în zilele noastre un radio sau un magnetofon?

Cu ocazia descoperirii narcozei, în America ea se utiliza și în scopul ușurării durerilor la nașteri, toate confesiunile religioase avură atunci „vajnici" reprezentanți care protestară împotriva procedeului, arătînd că, conform cărții întîia a lui Moise, dumnezeu poruncise — cînd cu păcatul strămoșesc, comis de Adam și Eva — ca femeia „să nască în dureri".

Robert Mayer, care a descoperit principiul conservării energiei, a fost batjocorit în așa hal de către contemporanii săi, încît — nemaiputînd suporta — s-a sinucis, aruncîndu-se de la etaj.

Toată lumea știe că Darwin, unul dintre cei mai de seamă oameni de știință din secolul al XIX-lea, fusese nu numai trîntit la examene, ci sfătuit să se retragă din universitate, din pricina „capacității sale intelectuale deficitare". Era o celebritate deja, cînd a fost propus la Academie (1873) fără a obține totuși mai mult de cîteva voturi, fiind respins net. După moartea sa, Academia a propus să i se închine un monument, dar savanții membri au hotărît ca banii respectivi să se întrebuințeze pentru construirea unor noi cuști de maimuțe, la grădina zoologică.

În 1853, cînd s-a pus întîia dată problema cablului submarin Europa-America, profesorul Babinet de la catedra de fizică a Politehnicii din Paris, a declarat că curentul electric nu se poate transmite prin cablu la asemenea distanță, așa că proiectul nu poate fi luat în serios. Din fericire, nu s-a dat ascultare celui mai de seamă specialist al vremii.

Cel mai mare naturalist al germanilor — Helmholz — publică în 1872, din ordinul guvernului prusac, un raport asupra problemei avionului, demonstrînd că e imposibil să te ridici în aer cu ajutorul vreunei mașini, și să te miști acolo după bunul tău plac, în orice direcție. Datorită excepționalului prestigiu al lui Helmholz, oamenii de știință germani n-au mai îndrăznit decenii întregi să se ocupe de problemele aviației, temîndu-se că au să fie luați în derîdere.

Mai rele și mai dăunătoare decît prejudecățile oamenilor de știință sînt însă cele ale neștiutorilor. În

Anglia, calendarul iulian a fost înlocuit cu cel gregorian (de astăzi) în anul 1752. Cînd faptul a fost dat publicității în chip de hotărîre a unei comisii regale, care ordonase corectarea calendarului prin neglijarea a unsprezece zile, lumea adunată i-a luat la goană pe membrii comisiei, bătîndu-i pe străzile Londrei, în strigăte ridicole:

— Banditilor! Ne-ați furat unsprezece zile din viață!

Adevărurile însă se impun — chiar dacă uneori încet. Nimic nu poate sta în calea adevărului și progresului lumii.

C. ALEXANDRU

Un om a învățat să rîdă

(Urmare din pag. 1)

Și iar se pornește pe rîs; un rîs cald, ușor înduioșat, parcă l-ar îndemna pe celălalt cu care se confruntă: „Haide, nu mai fi prost, ridică-ți ochii în sus și umpleți plămînii cu aerul curat al pădurii...!"

Pînă la reîntîlnirea cu lemnul, viața lui Teodor Diacovschi a cunoscut destule cotituri. Din satul și regiunea de baștină a plecat cînd începuse a fi mai măricel. A plecat „în lume" cu „fie ce-o fi!"

Destule jigniri i-au rănit inima. Cu multe renunțări, însoțite de tot atîtea scrîșniri tainice, a izbutit pînă la urmă să deprindă o meserie de oraș. După armată s-a angajat cazangiu la C.F.R. Arad și tot acolo și-a găsit o nevastă. Vremurile noi care au început la noi în țară, l-au găsit pe Teodor Diacovschi, departe de meleagurile lui natale. Se gîndea uneori cu neliniște, dacă și pe la ei prin Moldova viața a prins a se schimba. Pe acasă mergea rar. E depărtare de sute de kilometri. Le scria însă des la ai lui și ei de asemenea.

Prin 1960 nostalgia l-a biruit se vede și așa se face că a ajuns el și pe la Suceava. Auzise vag despre „o mare lucrare" în orașul-cetate, către Burdujeni. Așa și era. Se băteau primii țăruși la combinatul de industrializare a lemnului. Cîțiva oameni alcătuiau pe atunci tot colectivul șantierului. Și mecanicul de utilaje Teodor Diacovschi li s-a alăturat și a rămas acolo în ciuda împotrivirii nevestei care știa de la el că „în Moldova e traiul foarte greu".

L-am întîlnit pe vremea construcției combinatului. Se întorsese de curînd de la o școală de perfecționare, ce funcționa la C.I.L.-ul geamăn de la Blaj. Tot ce aflase din explicațiile inginerilor i s-a întregit limpede, aievea și se arăta pe atunci foarte nemulțumit că întîrzie la Suceava intrarea în funcțiune a fabricii de plăci fibrolemnoase, cea mai „grozavă" din întreg combinatul, fiindcă aci se valorifică toate rămășițele.

Chiar după ce constructorii au părăsit șantierul, predînd beneficiarului cele patru fabrici mari (de mobilă, placaj, P.F.L. și binale) ale combinatului, maistrul Teodor Diacovschi a rămas și cu el alte sute de localnici, foști tăietori de pădure, cărușași sau argați, „calificații" — cum li se spunea, cu toată stima ce se cuvine unui asemenea salt.

În primul bloc din centrul orașului Suceava, maistrului Diacovschi, i s-a dat un apartament. Soția — plecată pentru „totdeauna" din Arad, s-a statornicit în Moldova, unde trăiește la fel de bine ca-n orice parte a țării.

Bătrînul Gheorghe Diacovschi, fostul tăietor de pădure din comuna Gemenea, e acum pensionar. Cu doi-trei ani în urmă și-a împlinit un vechi vis, pe care nu credea c-o să-l vadă vreodată împlinit: și-a ridicat o casă, o casă adevărată, iar trei din feciorii lui, prefac lemnul „meseria familiei" în obiecte de mare preț. Vasile e conducător de deruloare la fabrica de placaj de la C.I.L.-Suceava, Teodor, e „responsabil" cu mașinile din tot combinatul, iar Niculae e maistru tîmplar la fabrica de binale-Frasin: Un destin nou al oamenilor, un destin nou al lemnului...

Cînd se duce pe-acasă, Teodor Diacovschi, șeful atelierului mecanic central de la Combinatul de industrializare a lemnului din Suceava, îi povestește bătrînului pe-ndelete ce se petrece pe-acolo. Și badea Gheorghe prefăcîndu-se că nu e uimit, ascultă cu vechea lui expresie de neclintire, că la uriașa fabrică înțesată de mașinile cele mai moderne — pe care le supraveghează și le repară fiul lui mai mare — se produc în fiecare an 10.000 garnituri de mobilă, 36.000 tone de plăci fibro-lemnoase, 18.000 metri cubi de placaj și 120.000 metri pătrați de ferestre. Badea Gheorghe nu prea înțelege exact ce sînt acelea plăci fibro-lemnoase, dar dacă se pot folosi toate resturile de la buștean, trebuie să fie o treabă foarte înțeleaptă. Și fără mașini chiar că nu mai puteai să te descurci. Tare ar mai vrea să le vadă cu ochii lui și poate o s-o facă într-o zi. Numai că-l cam sîcîie reumatismul, blestemate fie colibele de cetină...!

— Lasă tată, nu te mai necăji. Într-o zi vin eu cu o mașină și te iau pe sus. Eu sau Vasile, ori amîndoi.

Și tăifăsuiesc tată și fiu. Și bătrînul se minunează cît de vorbăreț a devenit Teodor și cum îl molipsește și pe el. Ba mai ales se miră bătrînul în sinea lui cum își dă fecioru-său capul pe spate și rîde, rîde asemeni unui om senin, lipsit de griji, sănătos sufletește. Și iar se miră badea Gheorghe: cum dracu, lipsit de griji, că a auzit el despre Teodor cum c-ar citi într-una din cărți inginerești, încurcate. „Ce, asta nu-i o grijă?" Se vede treaba că nu.

De cînd și-a ridicat capul și nu mai cată cu ochii în jos, Teodor Diacovschi a învățat să rîdă. Și nici o ascensiune, de nici un fel nu-i creează îngrijorare, ci bucurie. A aflat chiar, ca pe-o revelație, bucuria de a trage adînc în piept, parfumul tare și amărui de rășină.

Viorica CIORBAGIU
Fotografia: Aurica CONSTANTINESCU

Aspect exterior al C.I.L. — Suceava

Cu fața spre viitor

(Urmare din pag. 1)

veau o singură preocupare: cum să învîrtească treburile ca dintr-un leu să facă doi. În afară de chefuri încheiate cu tranzacții și punctate pentru „pitoresc" cu cîte-o bătaie în lege, orașul nu mai cunoștea și altceva. Lîncezea și se ofilea. Era o vreme în care — după mărturisirea unui, „bătrîn lup de mare" — cu cît orașul se prăbușea mai jos, mai în adînc, mîncat de carii și ros pe dedesubt de ape și de toate racilele setei de înavuțire, cu atît se înălța și prospera bursa și sifilisul.

Era vremea strigătului de desnădejde al lui Mihail Sebastian. Într-o scrisoare din toamna anului 1927 acesta mărturisește unui prieten agonia Brăilei, decăderea ei inexorabilă: „Mă amenință grozava ratare a unui trai închis — scrie viitorul dramaturg și romancier. Vreau să fug de aici. Îmi trebuie un mijloc modest de a-mi cîștiga un trai mai puțin decît modest. Chiar dacă ar trebui să muncesc extenuant pentru bani puțini. Trebuie să fug. Înțelegi de ce cuvîntul ăsta e un strigăt? Nu mă înspăimîntă nimic altceva decît posibilitatea de a rămîne aici".

Patetic S.O.S. al lui Mihail Sebastian e pe deplin explicabil. Orașul melancoliza funerar, neputincios să promită ceva bun unui tînăr dornic de muncă onestă, de lumină și înțelegere. În anul amintit Brăila număra o cifră record de prostituate înregistrate, o legiune de tarabagii și adevărate cohorte de venerici. În schimb avea doar două biblioteci de împrumut cu un disponibil de... 419 cărți, un teatru veșnic falimentar din lipsă de public și vreo 35.000 de analfabeți, adică aproximativ 56 la sută din efectivul populației adulte.

Se mai putea spera în renașterea lui?

Brăila se spală la față...

Aceste cuvinte foarte sugestive, ni le-a adresat, ca un fel de succintă prefață la tot ce-mi va fi dat să văd, inimosul inginer Ion Stoiu, șeful secției de investiții a Sfatului Popular orășenesc.

Închipuiți-vă un arc de cerc secționat ca de niște spițe de străzile drepte ce converg spre centru — strada Călărași, Sf. Constantin, Republicii, Victoriei și care la rîndul lor sînt tăiate de alte arcuri de arc, concentrice cu primul dar mai mici: bulevardele Karl Marx, Cuza etc. Aceasta e Brăila. Mai exact o parte a ei. Deoarece acum în extremitățile orașului se dezvoltă cartiere noi și mai vechi cum sînt cel al Brăiliței, legat de existența Uzinelor metalurgice Progresul, cel intitulat „1 Mai", locuit de ceferiști, cartierul Radu Negru și cel al Combinatului, gravitînd în jurul marilor obiective industriale — Combinatul de hîrtie și celuloză de la Brăila, Complexul de industrializare a lemnului și Șantierul naval.

Tovarășul inginer Stoiu îmi propune să mergem „la fața locului".

Pornim. O boare proaspătă ne mîngîie obrajii și cheamă la visare. Lîngă mine e însă un om practic, căruia îi place să viseze — dar cu echerul în mînă.

— Prin urmare, zice el, sîntem într-o etapă de început. Ce construim se înscrie în perspectiva celor peste 16.000 de apartamente pe care le vom înălța pînă în 1975. Deocamdată am început lucrările într-o serie de puncte și perfectăm viitoarea zestre urbanistică.

Cele dintîi confirmări nu întîrzie.

Pe noua magistrală, cu clădiri moderne de 4 și 5 nivele, e forfota spe-

Aspect de pe o stradă din Brăila

cifică dimineții. Gospodine cu plasele pline vin de la piață, în vreme ce copii gureși se duc spre școală.

Pe strada Călărași puține imobile vechi au mai rămas în picioare. Restul e nou, blocuri confortabile, cu fațade tinerești și balcoane în pasteluri primăvăratice. Strada aceasta pe vremuri prizărită și pustie n-ar fi reținut nimănui atenția. Pe bulevardul Karl Marx simt parcă mireasma trandafirilor, atît de întinse sînt spațiile verzi concepute aici ca lungi peluze smălțate cu flori de sezon.

Pe strada Republicii, unde s-au dat în folosință 477 de apartamente, îmi atrage atenția un mare complex alimentar, elegant și ingenios sub raportul rezolvării arhitectonice. Aș greși însă dacă l-aș lăuda în exclusivitate fiindcă pe magistrală, unde am fost mai devreme, scrutează zarea semețul turn cu 9 etaje, parcă ocrotind ca o cloșcă cele 726 apartamente noi din cochetele blocuri înconjurătoare.

— Aveți cu ce vă lăuda.

— Dar nu e totul, îmi replică însoțitorul, deoarece n-ați văzut șantierul noului cinematograf cu 850 de locuri și mai ales n-ați văzut ce pregătim pe strada Victoriei unde vom demola curînd pentru a face loc celor 2065 de apartamente ce vor alcătui cvartalul de legătură dintre centrul orașului și gară.

Inginerul Stoiu n-are liniște. Mă poftește să văd și faleza.

Cînd ajungem la Dunăre, ne oprim pe un fel de promontoriu.

— Esplanada Brăilei se va schimba și ea la chip. O vom pava cu mozaicuri și pe trei kilometri lungime iluminatul fosforescent va așeza nopții o salbă de lumini. În plus, la nivelul debarcaderului vom face un șirand plutitor de mare capacitate, amenajînd în acest scop un vas pe flotoare. Interlocutorul meu îmi desenează înfrigurat pe caietul de note profilul vasului ca să mă edific asupra noutății proiectului.

Gospodarii la ei acasă

A doua zi, plec singur să văd Brăila fără „busolă". Cu tramvaiul și cu troleibuzul, pe jos sau cu taxiul poposesc pe rînd în pădurea din apropiere, loc de odihnă estivală a brăilenilor unde observ o interesantă fîntînă arteziană și un restaurant pe terase, fac escală în cartierul 1 Mai la încăpătorul cămin cultural proaspăt construit și poposesc mai multă vreme în Comorofca. Mai străruie, e drept, ulițe întortochiate și căsuțe scunde de chirpici. Totuși ceva s-a și schimbat. Au dispărut cocioabele și mai ales chipurile acelea trase la față, îmbrăcate în zdrențe despre care Panait Istrati spunea că reprezintă cartea de vizită a locului, semnul de netăgăduit al împilării ce naște la un pol huzur iar la altul sărăcie lucie.

În Comorofca s-a clădit anul acesta o frumoasă școală cu 16 săli de clasă și tot aici, s-a dat în folosință o baie modernă ce stă la dispoziția pescarilor și a populației.

Mașina trece prin fața Uzinelor Progresul. Una din marile întreprinderi metalurgice ale țării: ea fabrică prese și escavatoare, concasoare etc.

Brăila industrială

Citisem recent că orașul e fruntaș pentru întinderea spațiilor sale verzi, cam 80 de hectare parcuri, peluze, păduri și solarii. Dar astăzi orașul-grădină se mîndrește mai ales cu obiectivele sale industriale, cu succesele sale în producție.

Lîngă Brăila, pe locuri unde altă dată creșteau scaieți și zburda vîntul, a luat ființă Combinatul de hîrtie și celuloză de la Brăila. Este un gigant industrial ce ocupă o suprafață de 400 hectare.

Complexul de industrializare a lemnului este și el o întreprindere a anilor din urmă, „un produs al socialismului", cum îl numește tovarășul inginer Vișinescu. Însoțiți de dînsul urmărim fluxul tehnologic în fabrica de chibrituri, printre cele mai moderne din țară. În chiar ziua aceia producția pe luna octombrie se încheiase cu un mare succes al colectivului: 2 milioane de cutii de chibrituri peste prevederile sarcinii de plan: o cifră record.

La șantierul naval 1 Mai, construcția de nave e în plină desfășurare. Maistrul Videa Vasile, a cărui vîrstă se identifică cu șantierul fiindcă lucrează acolo din copilărie, e mulțumit: totul în orașul său, în viața sa s-a schimbat sau e în curs de schimbare.

Din cuvintele lui se degajă o siguranță care exprimă încredere în viitor, încredere în forțele creatoare ale poporului său.

Este sentimentul pe care l-am regăsit ori de cîte ori am stat de vorbă cu muncitorii și tehnicienii brăileni, fie că ei lucrează la uzinele „Laminorul", la fabrica de ciment „Stînca", la fabrica de confecții, la D.R.N.C. sau la întreprinderile de industrie locală.

H. ZALIS

Școala vorbirii...

(Urmare din pag. 1)

tenoși și, mai ales, politicoși se întrețin cu noi. Primele întrebări ni le pun ei:

— Sînteți de la minister? — întreabă un copil mai îndrăzneț.

— Nu, de la un ziar.

— „Scînteia pionierului"?

— Nu, de la „Magazin".

— A, de la revista Magazin, mă corectează exact micul meu interlocutor.

Da, ei cunosc multe lucruri și discută despre toate degajat, cu dezinvoltură. Ca atîți alți copii și tineri din patria noastră. Și totuși...

★

Formațiile artistice ale elevilor prezintă un program cultural. Și cu fiecare nou număr, însuflețirea din rîndul spectatorilor crește. Publicul răsplătește generos pe tinerii artiști cu ropote de aplauze și bis-uri îndelungi.

S-au interpretat scenete într-un act, s-au recitat poezii, iar acum evoluează pe scenă, echipa de dansuri populare. Muzica acompaniază mișcările, dar tinerii artiști par să fie mai puțin atenți la orchestră, trăgînd mai mult cu ochiul la profesoara Gențiana Bălan, instructoarea lor de dansuri care, de la locul ei, conduce, discret, pașii ansamblului coregrafic.

După cum întreaga școală se aseamănă cu celelalte și acest program artistic pare să fie ca multe altele și totuși .. El are ceva aparte. Lucrul acesta îl dezvăluie elevul care, la lăsarea cortinei, iese pe scenă și anunță:

— Cel de-al IV-lea spectacol prezentat de elevii școlii de surdo-muți din Satu Mare, a luat sfîrșit. Vă mulțumim pentru participare.

Elevul s-a exprimat corect, după cum corect vorbesc toți copiii pe care i-am cunoscut în această școală. El și ceilalți colegi ai săi nu mai sînt lipsiți de darul vorbirii. AU FOST.

Viața în această școală este atît de firească, preocupările elevilor atît de normale, încît deosebirea este aproape imperceptibilă. De aceea, școala a și renunțat la un element al titulaturii ei.

La intrarea în această instituție, mulți copii nu pot rosti nici măcar cuvintele mamă, tată, iar la absolvire ei știu să vorbească, să scrie și să citească, avînd cunoștințele școlare necesare pentru a putea urma mai departe cursurile școlilor profesionale.

Aceste realizări uimitoare sînt rezultatul grijii părintești a puterii populare care a organizat școala și-i asigură toate mijloacele necesare lichidării unei moșteniri social-sanitare triste, lăsată de vechiul regim.

În studiile specialiștilor, surditatea congenitală și cea dobîndită sînt puse în legătură cu diferite boli. În trecut, numărul deficienților de auz și vorbire era foarte mare, datorită și bolilor sociale, generate de condițiile grele de viață ale oamenilor și a lipsei de grijă din partea statului. Astăzi însă, procentul copiilor născuți cu aceste malformații sau a acelora care le-au dobîndit în primii ani de viață, scade simțitor de la an la an. Pentru micuții care se află în această situație, statul a înființat școli cu internat și învățămînt gratuit, ca aceasta din Satu Mare.

Înființată în 1956 cu numai patru săli de clasă, școala din Satu Mare are astăzi 16, devenind un complex școlar cu grădiniță pentru preșcolari, școală propriu zisă cu clasele I—IX, secție de hipoacuzici, etc. În același timp, pe lîngă școală a luat ființă și un centru de logopedie pentru corectarea tulburărilor de vorbire ale elevilor din școlile obișnuite.

Elevii școlii sătmărene se bucură de munca conștiincioasă a unor cadre calificate. Gheorghe Șanta, directorul școlii Marin Cojocaru, directorul adjunct, Gențiana Bălan, Olivia Cojocaru, Nina Popa, Smaranda Andreica, Petru Negruț și alți profesori, dovedesc multă dăruire de sine în această activitate pedagogică. Școala este dotată cu tehnica necesară procesului de învățămînt: magnetofoane, amplificatoare, ochelari și proteze auditive, oglinzi individuale și altele.

Copiii studiază majoritatea disciplinelor care se predau în învățămîntul elementar și își dezvoltă aptitudinile practice în atelierele școlii. După nouă ani de învățătură, elevii se îndreaptă spre școlile profesionale. Doi din absolvenții seriei din acest an vor deveni tehnicieni dentari, iar alții vor deveni tîmplari, lăcătuși, croitori, cismari, desenatori.

— De la silaba „Pa", rostită chinuit și cu eforturi de către preșcolari — spunea tov. Andrei Porolisseanu, vicepreședinte al comitetului executiv orășenesc Satu Mare — și pînă la vorbirea curentă a absolvenților, este un drum lung și greu. Rezultatele obținute dau profesorilor o adîncă bucurie, pentru că, într-un fel, acești copii se nasc încă odată, devenind apți pentru viața socială, pentru muncă și creație.

Și la bucuria cadrelor didactice se adaugă emoția și mîndria tuturor oamenilor care iubesc oamenii.

Vasile INOAN

O mărturie inedită despre copilăria lui EMIL RACOVIȚĂ

(Urmare din pag 1)

a copilăriei lui Emil Racoviță, a fiului, a împrejurărilor în care a fost pregătit pentru intrarea în liceu prin examenul de admitere.

Scrisoarea, care poartă data de 2. VII. 1878, a fost adresată de profesorul Daniel Mănăstireanu, către soția sa Nina.

Pentru interesul pe care îl comportă această corespondență, redăm cîteva pasaje din textul ei în ortografie contemporană, pentru a ușura în acest fel lectura.

„Fiind acum liber de instruit vin a-ți scrie tot, de cînd am venit la Iași, din 1 iunie.

Îndată ce am ajuns la Iași am înscris pe Emiluț (este vorba după cum se va vedea îndată, de Emil Racoviță n.a.) ca școlar public ordinar la Trei Ierarhi, adică la d-l Dîrzeu; și a început a umbla la școală regulat, dar în prima zi văzînd că Dîrzeu nu întreba așa și cu aceleași cuvinte ca mine, s-a speriat și numai cu greu voi să meargă a doua zi la școală. Această împrejurare mă punea pe gînduri, și a trebuit să dau mai tîrziu examen cu dînsul a doua oară, dar fiindcă d-l Racoviță a dorit așa... ce era de făcut, decît să-l las să meargă la școală să facă examenul cu ceilalți băieți Îți poți imagina, îngerașule, cum ne necăjea această împrejurare... După ce venea băiatul de la școală, trebuia să învețe, pentru că în școală numai asculta, dar nu învăța, fiind că toate erau repetiții... și acum cînd voiam să-l iau la învățat, toți, adică mama bătrînă și mama sa, strigau că vreau să se îmbolnăvească băiatul, că nu-i dau de loc libertate etc., etc. În a doua zi, băiatul fiind întrebat răspunde bine, profesorul îl laudă, el nu se mai încovoaie și vine mai voios de la școală — a treia zi merge mai voios — și întrebîndu-l profesorul, știe mai bine ca toți, așa în a patra, a cincia și a șasea zi. Băiatul din zi în zi merge mai voios la școală și după ce s-a terminat semestrul, înainte de examen, am mers la Dîrzeu ca să văd cum este îndestulat cu băiatul... El îmi răspunde: A! domnule Mănăstireanu ai un băiat excelent! El este mai bun în studiu ca toți ai mei (adică 81 de băieți), aceasta m-a bucurat foarte mult. La dînsul apoi nu m-am dus pînă la examen. Duminică în 20 s-a început examenul de religie. Examenul ținu în 20, 21, 22 23 și 24 cîte opt ore pe zi, adică de la opt la douăsprezece și de la două la șase (p.m.). Îți poți imagina ce efort pe mine și băiat, în aceste zile. Eu eram încontinuu la examen... Emil răspundea excelent. Mie îmi sălta inima. Madame Racoviță și madame Stamatopol au fost la examen la două studii, iar d-l Racoviță la matematici... cînd Emiluț a știut așa încît l-ași fi putut pune să predea el ca profesor și așa au mers toate studiile... El răspundea cu atîta tact și inteligență la întrebările ce i le puneau care de care, încît era obiectul laudei generale — iar asupra mea a atras atențiunea tuturor părinților și profesorilor prezenți, care mă felicitau pentru pregătirea sănătoasă și cu artă, pentru că se spunea că se vede și arta în pregătirea băiatului... Toți băieții răspundeau în rînd, deși erau 81 de băieți din școală, plus zece băieți aduși de la diferite institute, care mai toți au ieșit rău...

Așa a trecut examenul. După examen, conferindu-se notele... a ieșit Emil în mod splendid, avînd din zece studii tot nota zece, și numai două a avut nota opt și șapte, și astfel Dîrzeu cel ce nu da de loc nota zece la niciun studiu nimănui, i-a dat lui Emil din zece studii.. și prin urmare a ieșit cel dintîi, adică primul între 91, și astfel ni s-a făcut cunoscut că dînsul are să primească pentru succesul lăudabil arătat la studiu premiul întîi cu coroană; *la auzul acestui anunț „drăgălașul Emiluț" a devenit palid de bucurie și împrejurarea acesta l-a emoționat într-atît, încît nici nu putea mînca, părinții încă s-au bucurat, dar eu nu-ți pot spune. E drept că după examene... pot zice că eram mai ostenit decît băiatul, care încă săracul pierduse toată roșeața din față și care se părea că a zăcut de friguri: dar nici că se putea altfel... și apoi știi tu lupta mea cu dînsul, încît îmi rugam moartea, — dar apoi ce este drept, și știa. ...Dar puțul cu toate că mă purtam așa de rău cu dînsul, încît mama sa zicea că am să-i omor băiatul (și la care d-l Racoviță i-a răspuns: Te întreb, ce voiești? Să ai un băiat prost sau un băiat învățat? Una din două. Nu poți fi cu toate...) se arăta tare recunoscător către mine, așa încît odată fiind mai mulți la masă, dl. Stamatopol — bătrînul zice: Mă bucur că am un nepoțel, pe care toți îl laudă cîți merg la examene; la care Madame Racoviță adăugă: și eu sînt mîndră că am așa un băiat! Emil atunci răspunde: „De-ar fi după dumneata, nu aș fi azi așa de lăudat și numai d-lui profesor am să-i mulțumesc de aceasta..." Aceasta m-a surprins .. și mi-a satisfăcut, pot zice toate ostenelile ce le-am avut cu dînsul.*

Răspunsul acesta nu m-a surprins numai pe mine, ci pe toți cei care erau la prînz...

Împărțirea premiilor a fost în 21 iunie.

Cînd l-a încoronat pe Emil și cînd îi cînta muzica, d-l Suciu care era lîngă președintele solemnității, s-a ridicat și s-a uitat la Emiluț, ca să-l cunoască... iar mama sa se uita de la tribuna damelor cu lornetul, bucuria lor ca și a mea era nespusă".

Se desprinde din rîndurile de mai sus imaginea firavă a lui Racoviță, la vîrsta cînd i se mai spunea „Emiluț".

Dr. Al. CULCER

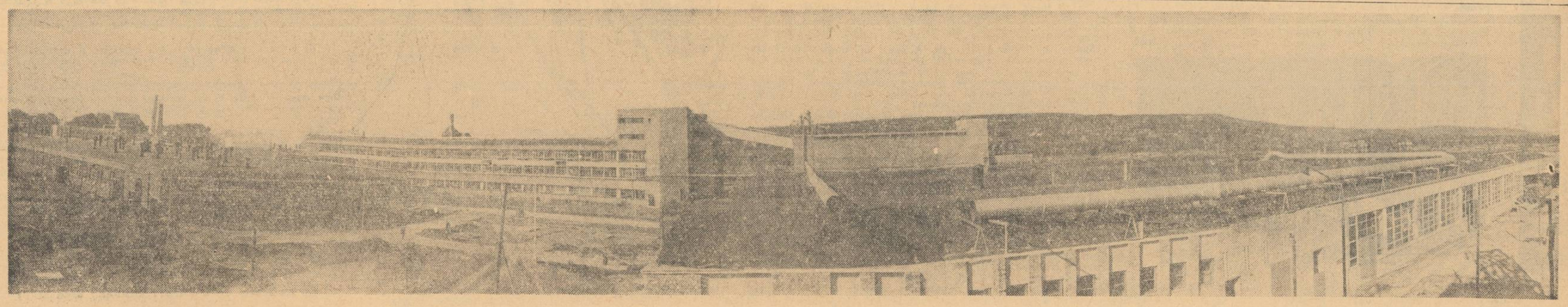

Prietena mea, cartea

CARLO MONTELLA - Incendiu la cadastru

Eroarea pe care o comite Carlo Montella în dedicația aflată pe prima filă a cărții devine evidentă pe măsura lecturii interesantei sale proze. Închinîndu-și cartea „slujbașilor cadastrali din întreaga lume, și într-o măsură tuturor slujbașilor din orice fel de instituție cu stema statului deasupra intrării, fiindcă pretutindeni cadastrul e cadastru și slujbașii de stat seamănă între ei, înfrățiți într-același destin de Monitoare Oficiale și paltoane cîrpite..." autorul omite schimbările fundamentale petrecute în viața multor popoare care eliberîndu-se de capitalism și construindu-și state de tip nou, și-au creat un nou tip de funcționar de stat cu alte condiții de trai și altă mentalitate. Omisiunea e regretabilă desigur, dar într-un fel elocventă: cititorii noștri, care vor parcurge rîndurile cărții — și îi sfătuim s-o facă — vor avea prilejul să ia contact cu o lume necunoscută sau puțin cunoscută lor și să confrunte realitățile. Vor rîde în hohote pe alocuri căci Montella dispune de un fin spirit de observație, de un condei ascuțit, de o vervă satirică remarcabilă, dar vor medita și asupra existenței unor oameni care nu se deosebește prea mult de existența însăși a predecesorilor lor,

Sînt nouă inși în acest birou cadastral: un șef, 6 funcționari și doi ușieri. Șeful nu reușește nici el să se ridice deasupra vieții meschine, lipsită de perspectivă a celorlalți. Terorizat de gîndul avansării, fără de personalitate, ros de frică și lipsit de demnitate, incapabil de cea mai mică inițiativă și mai ales cu un orizont extrem de redus este de fapt și el un nefericit funcționar al statului burghez care nu se deosebește cu nimic de subalternii săi. Iar subalternii...

Oameni încolțiți de lipsuri și nevoi, hăituiți de creditori, de băcani, de hotelieri și proprietari de birturi „economice", trecînd peste acoperișuri pentru a scăpa de scandalurile acestora; oameni lucrînd într-un serviciu de care nu sînt siguri, sub amenințarea șomajului, incapabili să rezolve contradicția dintre munca în acord, aducătoare de modeste venituri suplimentare care îi îndeamnă spre eforturi susținute pe de o parte, și volumul scăzut de lucrări care le cere imperios, în scopul supraviețuirii, să lucreze cu încetinitorul; oameni prinși într-un mecanism uriaș de forme birocratice, rătăciți printre formulare, bilanțuri, instrucțiuni și visuri legate de un trai mai bun și care, copiază milioane de cifre socotindule contravaloarea în centime; oameni care trebuie să aleagă între a mînca în fiecare zi și a trăi în cort, sau a plăti chiria și a renunța să mănînce; oameni pentru care îmbrăcămintea este un lucru din punct de vedere matematic incompatibil cu mesele zilnice, după cum nu-și pot permite să vină cu tramvaiul la birou, călătoria cu tramvaiul fiind rezervată de ei soților și copiilor, duminica, în chip de croazieră.

Mariotti inventează sărbători, pretexte pentru a mînca mai bine într-o zi, ca să nu-și mărturisească lui însuși cît fi este de foame dar și totodată pentru că „este singurul lui mod de a nu se simți înjosit de existența lui mizeră"; Zappata are un suflet simplu, rudimentar și onest de țăran venit la oraș, inadaptabil, orașul înfricoșîndu-l; Fratelli-ni este lingău și bigot, țintește spre mărire, îi visează pe colegi scufundîndu-se în flăcările iadului în timp ce el se înalță spre rai, spre beatitudinea eternă, răsplată pentru rugăciunile înălțate în fiecare dimineață; Faccenda știe să se strecoare prin afaceri mărunte rotunjindu-și și veniturile mizere prin „dovezi de recunoștință"; Gino — licențiatul fără slujbă, mestecă ani de-a rîndul molcom me gînduri de evadare din cadastru; oameni chinuiți, luptînd să supraviețuiască cu nevestele și copiii lor subalimentați, aflați la cheremul unor indivizi fără suflet, afaceriști veroși sau simpli directori generali care-și fac cura de ape pe socoteala statului simulînd inspecții care-i îngrozesc pe subalterni.

Pentru funcționarii lui Montella soarta are o semnificație deosebită. Negăsind satisfacții în munca lor și lipsiți de orizont, de spirit de clasă ei eșuează în visuri irealizabile. Soarta pentru funcționarul lui Montella, înseamnă însurătoarea cu o femeie bogată, un cîștig la loterie ori cunoștință cu fratele sau cumnatul unui ministru. Da, cu fratele sau cumnatul unui ministru. Pentru că el, funcționarul, care cunoaște neregulile să poată deveni informatorul apoi secretarul ori consilierul de încredere al ministrului. Este regretabil faptul că Montella șarjînd necruțător universul moral al funcționarului statului burghez omite într-o măsură serioasă să prezinte și tipul de funcționar animat de spirit revoluționar, lucru care, mi se pare, ar fi fost mai apropiat de realitățile țării lui. Dar în ciuda acestei deficiențe portretele lui satirice, narînd fapte ce par mai degrabă din domeniul a necdotei, reușesc să înfățișeze în chip realist drama sutelor de mii de funcționari din țările capitaliste.

Minzu RADIAN

„Nautilus" la București

Angèle Lucie Gaillac-Dudescu mă invită cu amabilitate să iau loc. Îi mărturisesc nerăbdarea de a trece direct la subiectul vizitei mele.

— Ca reporter aș fi bucuroasă să „descopăr" pentru cititorii „Magazinului" unele elemente noi pentru ampla biografie a lui Jules Verne. Firește cu ajutorul dumneavoastră...

Gazda zîmbește.

— În familia mea s-a discutat adesea despre el. Aș putea să spun că îmi este, în sensul cel mai propriu, un subiect *familiar*.

Și în timp ce mica pendulă de pe bufet, care a stat cîndva în camera de lucru a scriitorului, măsoară impasibil timpul, interlocutoarea desenează o biografie sinuoasă care străbate un continent și trei generații, ducîndu-ne în preajma lui Jules Verne, familiar nouă tuturor prin ampla și fermecătoarea sa operă literară.

...Cîndva tînăra Luiza Teusch, născută la Homorod, se mărită cu francezul Favre. Drumurile vieții o aduc în Franța la Amiens în casa lui Jules Verne. După moartea soțului, se remărită cu elvețianul Gustave Müller, bun prieten al scriitorului. De pe urma acestei căsătorii s-a născut o fetiță, Eugénie.

— Eugénie, măritată Gaillac, a fost mama mea. S-a născut la București.

Și revenind la Jules Verne.

— Bunicul a dus o vastă corespondență cu Jules Verne. Din păcate cufărul cuprinzînd un mare număr de scrisori s-a pierdut. Tot ce-mi amintesc, pentru că le-am cercetat cu firească venerație, era maniera originală a construcției grafice. Pe aceeași pagină rîndurile erau așezate atît orizontal cît și vertical. După cîte se pare scrisoarea trebuia descifrată cu ajutorul unui grătar special. Despre un procedeu asemănător e vorba și în romanul său „Mathias Sandorf".

Despre ce-și scriau? Cine mai știe? Poate că Gustave Müller stabilit pe plaiuri românești îi descria frumusețile Carpaților — despre care, fără îndoială îi vorbise și Luiza — sau zugrăvea peisajul dunărean sugerîndu-i cadrul geografic pentru „Castelul din Carpați" și „Pilotul de pe Dunăre". Poate... Nu ne avîntăm mai departe pe terenul presupunerilor. Ne reîntoarcem la documente.

— Iată-le. Sînt și ele în felul lor documente...

Nu sînt nici pagini inedite de manuscris, nici diplome sau fotografii de epocă ci... patru navomodele.

Pe două dintre ele este gravat numele celebrului submarin al căpitanului Nemo, „Nautilus". Celelalte două: „Duncan" și un yacht mai puțin cunoscut — „Saint Michel I".

Gazda îmi ghicește nedumerirea mută:

— Le conferă valoarea documentară faptul că aceste micromodele au fost lucrate de Jules Verne...

În clipele de răgaz „vizionarul de la Amiens" înlocuia cu plăcere conversația cu dalta și, alături de prietenul și consultantul său, constructorul de nave, Gustave Zédé („Nautilus, 2-éme modèle" poartă semnătura acestuia) făurea cu migală machetele unor construcții reale.

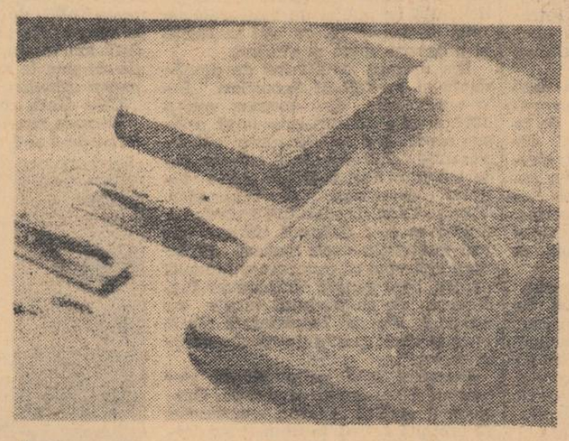

Căpitanul Nemo avea de ales între cele două submarine, primul făcut de Jules Verne, al doilea de prietenul său inginerul Gustave Zédé

Inspirat de submersibilul „Nautilus" experimentat de Fulton în iurul anului 1800 și de alte două încercări similare care i-au urmat fără succes, Jules Verne l-a imaginat pe „Nautilus" din binecunoscutul roman „20.000 de leghe sub mări". Astfel, însăși preluarea numelui primului submarin ne apare ca un omagiu adus de scriitor științei și tehnicei veacului său.

Prodigioasa fantezie iulvernianâ a împins însă mult mai departe tehnica de pe bordul submarinului anticipînd folosirea electricității precum și raza de acțiune globală.

— Poate nu s-a gîndit că „Nautilus" va birui nu numai spațiul ci și timpul! — remarcă gazda.

În ceea ce-l privește pe „Saint Michel I", acesta reeditează în miniatură un yacht care i-a aparținut și cu care făcea plimbări pe rîul Somme. (La bordul lui, în cabina în care-și instalase cabinetul de lucru, Jules Verne a scris fermecătoarele peripeții ale lui Nautilus). Contrar părerii în general acreditate, el a făcut printre altele și două călătorii relativ mai lungi — pe două yachturi cu același nume — în Mediterana, și a căror amintire avea să sublinieze în scrierile sale neuitate pagini de poezie a apelor fără hotar.

Dăruite de scriitor familiei prietene, cele patru machete și mica pendulă au traversat meridianele și anii ajungînd de la Amiens la București.

...În camera luminată de reflexele ruginii ale soarelui de toamnă s-a lăsat liniștea. Numai ceasul lui Jules Verne măsura impasibil timpul...

Catinca MUSCAN

Fotografii: Gheorghe FRUNZĂ

In vitrinele librăriilor

DEMOSTENE BOTEZ: „Șantier"

Cine nu știe că pasiunea pentru construcții apare chiar din primii ani ai copilăriei. Atunci se ivesc zidari care se trudesc să înalțe palate din cuburi de lemn, arhitecți plini de fantezie care construiesc chiar pe nisipul plajelor, la mare. Tuturor acestora se adresează poetul Demostene Botez în recenta sa carte, „Șantier", apărută în Editura tineretului.

De data aceasta însă, pe șantier apar altfel de meșteșugari. Sînt diferite animale care depun tot zelul în munca febrilă de pe șantier.

Iepurași în două labe zoresc căratul la roabe. Veverița aduce pietriș, girafa ridică grinzile de căpriori, elefantul cară șinele de fier, ursul aduce bolovani grei, de piatră.

S-ar părea că toată lumea lucrează. Dar nu este așa. Pentru că mai sînt unii care caută să tragă chiulul. Bunăoară, vulpea. Ea se umple pe blană de var pentru a lăsa impresia că s-a spetit muncind. Maimuța „se dă huța".

Copiii însă au observat că aceste animale și altele la fel ca ele nu participă la muncă, lăsînd pe alții să tragă în locul lor. Și soluția adoptată este cea a „punerii la punct". Pentru fiecare au găsit acul de cojoc, încît „pînă-n seară au terminat / Zidărie și planșeu — un adevărat palat".

Frumos ilustrată de Clelia Ottone, cartea lui Demostene Botez este instructivă, căutînd să sădească în sufletul copiilor dragostea față de muncă, cinstea, entuziasmul. De aceea credem că va fi citită cu interes.

C. ȘERBAN

PE MAGISTRALELE OCEANULUI ALBASTRU

(Urmare din pag. 1)

se află fuselajul, și care stă... vertical, pe patru „picioare" prevăzute cu amortizoare și roți.

Aparatul e dotat cu două motoare: un turboreactor obișnuit montat în fuselaj și un statoreactor a cărui cameră de ardere este cuprinsă între fuselaj și aripa în formă de tub. Acest ultim motor, care va imprima aparatului viteze supersonice (pînă la 2000 km/oră), intră în funcțiune numai după ce turboreactorul a permis decolarea și a adus coleopterul la o viteză suficientă. Cauza? Motorul statoreactor, care în adevăr nu are piese în mișcare, poate funcționa doar dacă aerul ce pătrunde în camera sa de ardere este suficient de comprimat pentru a asigura arderea combustibilului.

Avioanele DAV vor decola de pe... autostradă

Era în anii celui de-al doilea război mondial. Fasciștii pătrunseseră adînc pe teritoriul Uniunii Sovietice. Armata Sovietică începuse să dea lovituri nimicitoare fasciștilor. Într-una din zonele fronturilor pe care aviația sovietică acționa cu succes toate încercările fasciștilor de a descoperi aerodromul au dat greș.

Care era secretul?

Drept aerodrom era folosit o... autostradă.

Mîine, autostrăzi sau platforme ar putea servi la fel de bine pentru decolarea și aterizarea unor originale aparate, la care fie întreaga aripă cu motoarele, fie numai acestea, se vor roti în poziție verticală, permițînd decolarea ca la elicoptere. Asemenea aparate, denumite generic DAV (cu decolare — aterizare verticală), au și obținut bune performanțe.

O altă soluție este plasarea în jetul motoarelor cu reacție a unor plăci mobile denumite deviatori. La comanda pilotului, deviatorii trimit în jos jeturile de gaze ceea ce produce apariția unei forțe sustentatoare necesară decolării verticale. Ulterior, acești deviatori sînt scoși din funcțiune, ceea ce permite trecerea la zborul orizontal.

Experimentarea unor asemenea aparate a arătat că această metodă constituie soluția optimă care permite trecerea treptată de la sustentația prin jeturi la cea clasică (folosind aripa și ampenajul orizontal).

Se știe că avioanele clasice folosesc voleții —organe de hipersustentație — pentru a mări forța de sustentație la aterizare, cînd viteza de zbor este mică. În mintea specialiștilor s-a născut ideea de a înlocui acești voleți solizi prin voleți... fluizi, mai eficienți, formați din jeturi de aer comprimat sau gaze arse de la motoare, lansate prin extremitatea posterioară a aripii, invers sensului de zbor. Rezultatele au fost excelente, mărirea forței portante fiind suficientă pentru ca decolarea și aterizarea să se facă pe distanțe foarte mici.

Viitorul aparține transportului supersonic

Cît de atrăgătoare apare ideea realizării unor „aeroexprese" care să zboare cu peste 2000 km/oră, ne spun proiectele de parcurgere a rutei Moscova—Vladivostok în aproape patru ore, sau de traversare a Atlanticului, pe ruta Paris—New York, în numai trei ore și jumătate.

Specialiștii, printre care cunoscutul inginer sovietic A. Mikoian — constructorul avioanelor E-166 ce dețin recordul mondial de viteză — spun că cerințele viitoarelor exprese aeriene vor fi îndeplinite numai de avioane foarte mari, ultrarezistente și echipate cu turboreactoare foarte puternice și absolut sigure.

Astăzi, în presa de specialitate se scrie foarte mult despre „zidul caloric", o nouă piedică în dezvoltarea aviației, care a apărut odată cu obținerea vitezelor supersonice mari.

De fapt, acest „zid caloric", a cărui dimensiune, dată prin analogie cu zidul sonic, este improprie (deoarece el nu este legat doar de o anumită viteză), reprezintă încălzirea aerodinamică excesivă pe care trebuie să o suporte un aparat care zboară la viteze supersonice mari. Astfel, dacă un avion va zbura în stratosferă cu o viteză de 3,5 ori mai mare decît a avionului TU—104, învelișul său se va încălzi pînă la 320°C.

În aceste condiții, se pune întrebarea: cum vor fi construite viitoarele avioane supersonice de pasageri?

În timp ce unii specialiști apreciază că vor fi folosite aripile triunghiulare mari, plasate înapoia fuselajului, în față fiind montat ampenajul orizontal, pentru stabilitate, alții sînt de părere că rezultate mai bune ar da aparatele tip „Rîndunică". La acestea din urmă aripile au o formă variabilă, impusă de cerințele aerodinamice la diverse viteze: la decolare și aterizare — aripă dreaptă: în zbor orizontal (la viteze de croazieră) aripile se înclină căpătînd o săgeată pronunțată, iar pentru viteze foarte mari, aripile se vor lipi aproape complet de fuselaj, apropiindu-se de forma triunghiulară.

Evident, apar și alte probleme. Am amintit deja de necesitatea folosirii materialelor termorezistente pentru învelis și a unor motoare foarte puternice. Nu trebuie omis nici faptul că la trecerea la viteze supersonice apare așa numita „detunătură sonică", atît de puternică, încît aparatele vor trebui să evolueze numai la mari altitudini; de asemenea vor fi necesare mari rezerve de combustibil pentru sborurile îndelungate, precum și măsuri speciale în privința construirii geamurilor cabinelor și saloanelor de pasageri, datorită marilor eforturi termice și mecanice care apar la asemenea viteze și altitudini de zbor.

Ce sînt avioanele semicosmice

Îmbinînd calitățile avioanelor supersonice cu cele ale rachetelor și aparatelor cosmice manevrabile, viitoarele avioane semicosmice vor putea transporta încărcături mari în orice punct al globului, avînd o rază de acțiune de zeci de mii de kilometri.

Aceste aparate, care vor evolua cu viteze hipersonice (de peste 5 ori viteza sunetului) vor fi lansate cu ajutorul rachetelor compuse, la care ultima treaptă va avea, probabil, aripi cu suprafață variabilă, întrucît va zbura în zone cu densități diferite.

Zborul avioanelor semicosmice se va efectua de regulă în limitele atmosferei terestre (100—200 km.) După atingerea vitezei și altitudinii necesare, cînd motoarele și-au încetat funcționarea, zborul va continua pe traiectorii planate, care vor putea fi schimbate la dorința pilotului, iar aterizarea se va efectua folosind metode combinate de frînare gazodinamică (ca la navele cosmice) și aerodinamică (ca la avioane).

Interesant este faptul că în zborul acestor aparate la o altitudine relativ constantă, o mare importanță o are... curbura Pămîntului. În acest caz, parcurgînd cu mare viteză o traiectorie curbă, asupra aparatului vor apare forțe de inerție centrifuge, al căror efect trebuie avut în vedere cînd se calculează eforturile ce apar în zbor. Mai mult, la viteze apropiate de prima viteză cosmică (7,9 km/S), această forță centrifugă este suficientă — adăugîndu-se forței portante ce apare pe fuselajul avionului — pentru susținerea aparatului în aer.

S-a născut astfel ideea „fuselajelor zburătoare" la care motoare speciale montate vertical vor servi doar pentru decolare și aterizare, iar un motor rachetă va impune viteza necesară zborului orizontal.

Au apărut și alte proiecte, de planor cosmic, de rachetoplan, de avion hipersonic etc. cărora li se prevăd posibilități vaste: transport intercontinental (Moscova — New York într-o oră!), curse de legătură la sateliții artificiali folosiți în viitor ca stațiuni cosmice permanente etc.

Posibilitățile aviației sînt nebănuit de mari. Specialiștii nu și-au spus încă ultimul cuvînt, iar succesele obținute în crearea de avioane — elicopter, de avioane supersonice sau de aparate cosmice deschid perspective minunate pentru progresul tehnic al omenirii.

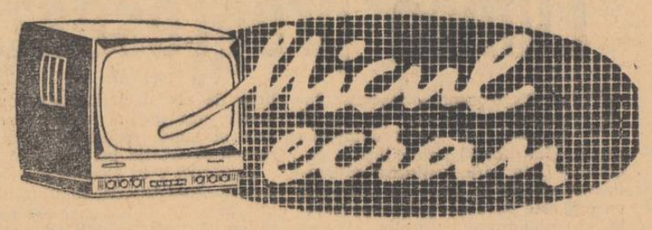

Săptămîna la televiziune

17 NOIEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: ● **Filmul CIPOLINO.** ● **Telejurnalul pionierilor.** ● **Dispariția lui Așchiuță** — emisiune-muzical-distractivă de **Aurel Cerbu.** ● Să ne cunoaștem patria: **Cetăți ale Moldovei. 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.** În cursul după-amiezii **FOTBAL ȘI HOCHEI.** Un interesant cuplaj de transmisiuni sportive de la București și Moscova. **18.00 VARIETĂȚI.** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. Pe scena sălii de concerte, transformată „ad-hoc" într-un teren sportiv, își vor disputa întîietatea în cadrul unei palpitante competiții muzical-distractive: Silvia Chicoș, Angela Moldovan, Dorina Drăghici, Fănică Luca, artiști emeriți, Roxana Matei Maria Mitrache, Andrea Constantinescu, Ica Popescu, Michi Terplan, Cristina Dan, Musia Macarov, Filomela Călin, Marica Luca, Ion Lucian, Nae Roman, Ștefan Tapalagă, Constantin Stănescu, Horia Căciulescu, Ciupi Rădulescu, Octavian Naghiu, Edgar Pallacios, Ludovic Spiess, Trio „DO-RE-MI" (de la Teatrul de stat din Constanța), Aurelian Andreescu, Radu Simion, Nicolae Bunea, D. Plitos, M. Ionescu, M. Balea, Cornel Patrichi, 5 Augustin și alții. Conducerea muzicală: Jean Ionescu. Coregrafia: Adriana Dumitrescu. Regia: Sorin Grigorescu. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Partea a doua a emisiunii de varietăți. 20.30 Filmul OAMENI DE AFACERI.** În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

18 NOIEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru pionieri și școlari: **„Construiți-vă singuri... un trenuleț electric (I)** de **Ștefan Niculescu. 19.30 Filmul GENEVIEVE. 20.50 Recital vocal-instrumental...** cu Octav Enigărescu, artist emerit, Mihaela Botez, Elena Popovici, Ileana Teodorescu, Nicoleta Mastero, Ion Fălculete. **21.35 TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

19 NOIEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. ELEMENTE LINEARE DIN BETON ARMAT PRECOMPRIMAT. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: **Impăcarea greierului cu furnica,** sceneță de **Sergiu Milorian. 19.25 Moment coregrafic.** Fragmente din suita „Carnavalul" de Robert Schumann. **19.45 O FELIE DE LUNĂ de AUREL STORIN.** Veți urmări piesa în interpretarea unui colectiv al Teatrului pentru copii și tineret: **ing. Dumitru Popescu** (Const. Denescu); **Constanța** (Jeana Gorea); **Monica** (Vali Cios); **Nuca** (Elena Pop); **Electricianul** (Gh. Angheluță); **Popescu** (Nicolae Pomoje). Direcția de scenă Tudorel Popa. În pauze: **Emisiune de știință:** În lumea temperaturilor înalte. **ȘAH.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

21 NOIEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 CĂPITANUL VALVÎRTEJ ȘI TAINA VASULUI ÎNGHEȚAT (I). 19.40 Transmisiune de la Institutul de Fizică Atomică al Academiei Republicii Populare Romîne (IV): Laboratorul de radiospectroscopie. 20.00 VITRINA LITERARĂ. 21.00 Campionatele internaționale de gimnastică ale Republicii Populare Romîne — reportaj filmat. **21.15 Muzică distractivă.** Cîntă o formație instrumentală condusă de Leonid Gudzichievici. Soliști: Virginia Gudzichievici, Dorothea Palade-Melinte, Vasile Micu, Constantin Dumitrescu. **În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.**

22 NOIEMBRIE

17.30 Maeștrii sportului ucrainean — Transmisiune de la Kiev. 18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. CIRCUITUL OSCILANT, de conf. univ. ing. **Nicolae Luncescu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Pentru tineretul școlar: **În vizită la Muzeul literaturii romîne (IX):** Documente despre viața și opera lui Mihail Sadoveanu. **19.40 Emisiune de artă plastică: FRANS MASEREEL. 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 Filmul: Scara.** Premiul I la Festivalul de Televiziune de la Monte-Carlo — 1963. **21.20. Melodii, melodii...** cu **Constanța Cîmpeanu, Monica Șucatu, Rodica Paliu,** violonistul **Gheorghe Hamza, Ion Stoian, Ion Buzea, Constantin Drăghici** și balerinii **Silvia Catană, Emma Albert, Ioan Torsz.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

23 NOIEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: **Cine știe ?!** O emisiune distractivă cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu. **19.35 Muzică populară romînească.** Cîntă o formație instrumentală condusă de Nicolae Băluță, artist emerit. Soliști: Adriana Codreanu, Maria Ciobanu, Natalia Gliga, Dumitru Constantin. **20.10 Privelești carpatine: CERBUL. 20.35** Maeștrii genului scurt: **A. P. CEHOV, ESCULAPI RURALI și SCRIITORUL.** În distribuție: Constantin Rauțki, Sandu Sticlaru, Nicolae Enache, Marin Moraru, Ștefan Bănică, Kitty Ștefănescu. Dramatizări și regia: Cornel Todea. **21.15 ÎN FAȚA HÂRTII. 21.30 Muzică ușoară.** Soliștii și orchestra Ansamblului artistic al U.T.M. Dirijor: George Grigoriu. În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

ROMANUL ILUSTRAT

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

26. Groapa cu șerpi

În groapa cu șerpi era întuneric. O beznă desăvîrșită. Nici un fir de lumină, nici măcar o răsfrîngere sau o pată cenușie. Întuneric complet. Din peretele din stînga se scurgea o umezeală greu mirositoare, picături lenețe i se prelingeau pe mînă spre podea. Așa zisa podea era o băltoacă, peste care, din cînd în cînd, fugea cîte un șobolan, atingîndu-l în treacăt. Nu exista nici un fel de lumină, nici un zgomot, nici un glas omenesc.

Singura răsuflătoare din ușă, nu dădea în afară, ci într-un coridor întunecos, subteran și el. Citeodată ușa se întredeschidea și, cineva, pipăind, punea înăuntru un ulcior cu apă și două trei turte uscate. Mai mult nimic.

Din pricina cercului de fier de la gît, prea greu, și a lanțului gros ce ducea spre picioare, nu putea să-și îndrepte corpul și nici să se scoale, ci numai atît cît să se poată mișca.

Măsura timpului era pierdută și ea. În libertate timpul se măsoară cu soarele, cu orele de muncă și de somn. Aici nu aveai cu ce-l măsura, era de neînțeles. Citeodată zbura, ca minutele, altă dată ținea cît anul.

După un răstimp foarte lung — istoria spune că peste cinci ani și ceva — mîna paznicului a împins prin ușă și a lăsat pe podea afară de apă și turte, o făclie de aramă, o legătură de hîrtie, cerneală și cîteva pene de gîscă.

Cine se milostivise de bietul prizonier sau cine a cumpărat pe paznic, a rămas pînă astăzi o taină de nedezvăluit.

Din acea zi amorțeala trecu. Cervantes scria, scria înfrigurat, încontinuu, adormea scriind și, trezindu-se scria mai departe.

Scria despre Alger, despre prizonieri și mauri, despre grozăviile robiei, cruzimi și brutalități, despre toate cîte a văzut în acești ani de prizonierat.

Astfel Cervantes își regăsise vremea, avea ceasuri de muncă și ceasuri de odihnă.

Pustiul dispăruse, întunericul din jur a fost populat cu imaginile create de el însuși. Ele îi umpluseră singurătatea.

— Păziți-l bine pe acel spaniol calic l, spuse pașa ienicerilor săi, aducîndu-și aminte odată, de Cervantes. Numai cît timp stă sub trei lacăte, pot să fiu liniștit pentru corăbiile mele, prizonierii mei și pentru tot Algerul!

Și într-adevăr Cervantes era bine păzit.

El însuși a uitat de planurile sale, de gîndurile sale de evadare. Nu auzea nici cum se deschidea ușa, nici cum de două ori în patru zeci și opt de ceasuri se schimba straja, zăngănindu-și armele.

Prizonierii putrezeau în închisorile lor, se răscumpărau, mureau. De „eroul peșterii" cu timpul începuse să se uite.

Numai cei de acasă, din peninsulă, nu-l uitaseră pe Miguel Cervantes.

Bătrînul don Rodrigo, tatăl lui Miguel, nu avea pic de liniște atîta timp cît fiul lui mai mic, era încă prizonier în Alger.

El se mutase cu familia la Madrid și trăia dintr-un cîștig sărăcăcios, zbătîndu-se pentru eliberarea fiului său.

Ba chiar don Rodrigo înaintase o cerere către însuși regele Filip și-i ceruse să fie interogați martori care să întărească faptele eroice ale lui Miguel în războaie, comportarea lui în prizonierat.

Însă bătrînul a și murit, fără să fi primit vreun răspuns la cererea sa, de la rege.

Soția și fiicele rămaseră mai departe să locuiască la Madrid. Cea mai mare, Luiza, neputînd să învingă greutățile vieții, a intrat la mănăstire ca să-și șteargă păcatele și să se roage lui Dumnezeu pentru întoarcerea fratelui ei.

Andrea își alesese o altă cale. A rămas să trăiască în lumea aceasta și împreună cu mama ei se apucă cu curaj să muncească și să lupte ca să strîngă bani pentru răscumpărarea lui Miguel.

Ele coseau veste pentru cei bogați și puneau deoparte mărunțișul cîștigat. Cînd nu aveau de lucru, bătrîna Dona Leonor ieșea în stradă și întindea mîna după pomană.

Adunaseră puțini bani, pînă la suma răscumpărării mai trebuiau încă atît de mulți!

Răspunsul regelui la cererea lui Don Rodrigo veni cînd nu-l mai aștepta nimeni de multă vreme.

El, regele acordase familiei Cervantes dreptul să folosească, pentru răscumpărarea fiului din prizonierat, toată suma din vînzarea mărfurilor transportate de o șalupă din Valencia în portul Alger.

Cîți bani au scos negustorii pentru aceste mărfuri nu a aflat nimeni, însă Donei Leonor i se predaseră în total șaizeci de ducați.

Dînsa, în acea vreme mai avea puși deoparte trei sute de ducați și se hotărî să încerce să-i trimeată această sumă în Alger.

O galeră nu prea mare, în primăvara anului 1580, se îndrepta spre țărmurile Africei. Cu ea plecase și un grup de monahi din ordinul răscumpărătorilor, care se ocupau cu eliberarea și răscumpărarea prizonierilor aflați în alte țări.

Cu galera amintită pleca și un înflăcărat monah șchiop, Juan Gil. Juan se certase cu doi stareți de mănăstiri, fugise de la a treia și acum pleca în Alger să ajute la răscumpărarea spaniolilor din prizonierat.

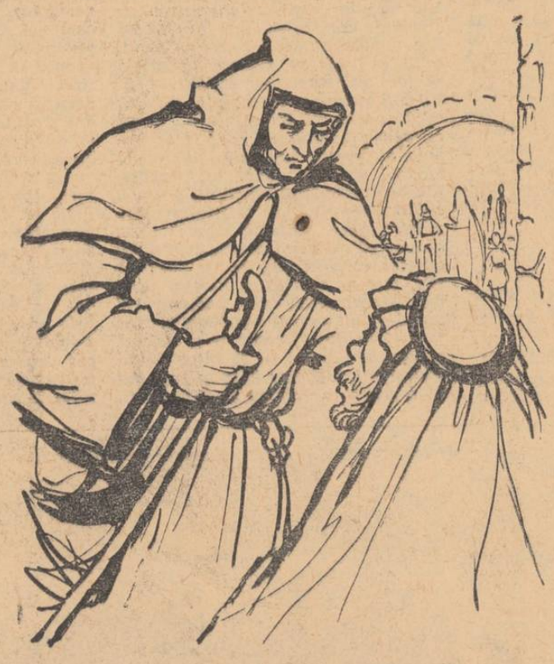

„Acolo se va putea da — gîndea Juan — într-adevăr un ajutor real oamenilor".

Lui îi încredințase Andrea trei sute șaizeci de ducați, adunați cu atîta trudă din sărăcia lor și din zgîrcenia regelui.

Juan îi promise fetei că va face tot posibilul să răscumpere pe fratele ei din prizonierat.

Ceea ce văzu Juan în portul Alger îl cutremură.

De abia frații răscumpărători păși pe țărm și sute de prizonieri care lucrau în port alergară și-i înconjurară. Se rugau cu lacrimi, îi apucau de sutane, le sărutau mîinele, căzeau în genunchi și nu-i lăsau să plece mai departe. Fiecare se ruga să fie răscumpărat.

Aceștia erau prizonierii cărora n-avea cine să le trimită bani de răscumpărare. Conducătorul ordinului, părintele Olivar ridică mîna și spuse:

— Fraților, în primul rînd, noi ne vom ocupa cu răscumpărarea acelor prizonieri care se deosebesc de ceilalți prin neam mai ales și sînge nobil. Voi, fraților, întoarceți-vă la munca voastră și nădăjduiți în Dumnezeu!

„Nu, așa nu merge", gîndi Juan Gil.

El se hotărî să se ocupe singur de prizonierul său.

Mai întîi stătu de vorbă cu oamenii din bazar, informîndu-se de pașa și de prizonierul Cervantes.

Despre pașă, oamenii se temeau să vorbească, iar despre Miguel Cervantes, erau foarte puțini cei care își mai aduceau aminte.

Un singur arab bătrîn din bazar i-a povestit lui Juan că Cervantes, prizonierul ciung, zace în groapa șerpilor, că pașa e un om crud și că stăpînirea lui, slavă lui Allah, se apropie de sfîrșit.

Juan Gil se duse de-a dreptul la pașa și-i înmînă trei sute șaizeci de ducați pentru Miguel.

— O mie!, spuse pașa. O mie de ducați, nici un aspro mai puțin.

— La ce-ți folosește el. Hassan-Aga? zise Juan. E bolnav, fără nici o putere. Sorocul tău se termină, repede ai să pleci, doar n-o să-l iei cu tine?

— Mi-ai dat o idee fericită, adaugă pașa. O să-l iau pe ciung cu mine la Stambul.

Juan se tulbură. Dacă pașa îl va duce pe Cervantes la Constantinopol, răscumpărarea va deveni imposibilă.

„Vrea o mie de ducați, încleștă dinții Juan. Bine, o să-i dau o mie".

Ieși de la pașa și merse pe la toți negustorii și bogătașii Algerului și chiar prin bazar să strîngă bani pentru răscumpărarea lui Cervantes.

Miguel stătea în subterana lui, nu știa nimic.

În a zecea sau poate a douăsprezecea lună, ușa ferecată, de marmură se deschise mai larg ca de obicei și glasul firmîit al lui Iusuf spuse:

— Ieși!

Cervantes nu se putea ridica. Îl scoaseră. Se uita și nu înțelegea nimic. Lumina zilei îl orbi, aerul de afară îl ameți, și picioarele i se înmuiară.

— Mișcă! îl îmbrînciră, și-l duseră.

El se uita în jur și nu înțelegea ce-i cu el. Trecură pe o ulicioară lăturalnică, apoi pe lîngă giamie, la stînga, pe treptele de piatră în jos...

„Asta e drumul spre port", înțelesese vag Cervantes.

Dar unde și pentru ce îl duceau nu știa.

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În romînește de L. BABIN; ilustrații: Beca RIND)

Campionatul categoriei A LA FOTBAL cu CIFRE ŞI DATE

Duminică 17 noiembrie

Petrolul—Dinamo Piteşti
U.T.A.—Dinamo Bucureşti
Rapid—Siderurgistul
Ştiinţa Timişoara—C.S.M.S.
Farul—Crişul
Ştiinţa Cluj—Steaua
Progresul—Steagul Roşu

CLASAMENTUL GENERAL

1.	Dinamo Buc.	9	6	1	2	25:10	13
2.	Progresul	9	5	3	1	21:16	13
3.	Farul	9	6	0	3	15:14	12
4.	Petrolul	9	4	3	2	15: 6	11
5.	Steagul Roşu	9	5	1	3	18:12	11
6.	Steaua	9	5	0	4	26:17	10
7.	Rapid	9	4	2	3	18:20	10
8.	C.S.M.S.	9	4	0	5	18:18	8
9.	Dinamo Piteşti	9	4	0	5	11:14	8
10.	U.T.A.	9	3	2	4	9:13	8
11.	Siderurgistul	9	3	1	5	9:17	7
12.	Crişul	9	2	3	4	7:17	7
13.	Ştiinţa Tim.	9	2	0	7	11:20	4
14.	Ştiinţa Cluj	9	2	0	7	6:15	4

CLASAMENTUL ÎN DEPLASARE

1.	Rapid	5	2	2	1	10: 9	6
2.	Progresul	5	2	2	1	8: 7	6
3.	Steagul Roşu	5	3	0	2	6: 9	6
4.	Petrolul	5	1	2	1	7: 3	4
5.	Steaua	5	2	0	3	10:11	4
6.	Dinamo Buc.	3	1	1	1	5: 3	3
7.	Farul	4	1	0	3	3:10	2
8.	Siderurgistul	4	1	0	3	2:12	2
9.	U.T.A.	5	0	1	4	2: 8	1
10.	C.S.M.S.	4	0	0	4	6:12	0
11.	Dinamo Piteşti	4	0	0	4	4: 9	0
12.	Ştiinţa Cluj	5	0	0	5	3:13	0
13.	Ştiinţa Tim.	5	0	0	5	3:16	0
14.	Crişul	4	0	0	4	2:14	0

CLASAMENTUL ACASĂ

1.	Farul	5	5	0	0	12:2	10
2.	Dinamo Buc.	6	5	0	1	20:7	10
3.	C. S. M. S.	5	4	0	1	12:6	8
4.	Dinamo Piteşti	5	4	0	1	7:5	8
5.	Petrolul	4	3	1	0	8:3	7
6.	U. T. A.	4	3	1	0	7:3	7
7.	Crişul	5	2	3	0	6:3	7
8.	Progresul	4	3	1	0	13:8	7
9.	Steaua	4	3	0	1	16:6	6
10.	Steagul Roşu	4	2	1	1	12:3	5
11.	Siderurgistul	5	2	1	2	7:5	5
12.	Ştiinţa Tim.	4	2	0	2	8:7	4
13.	Ştiinţa Cluj	4	2	0	2	3:2	4
14.	Rapid	4	2	0	2	8:11	4

GOLGETERII

1. Frăţilă (Dinamo Bucureşti) 10 goluri.
2. Constantin (Steaua) 9 goluri.
3. Voinea (Steaua), Dridea I (Petrolul) 6 goluri.
4. Pavlovici (Steaua), Tîrlea (U.T.A.), Ion Ionescu (Rapid), Stoicescu (Progresul), Voica (C.S.M.S. Iaşi) câte 5 goluri.
5. Unguroiu (Dinamo Bucureşti), Milea (C.S.M.S. Iaşi), Năftănăilă (Steagul roşu), Dumitriu II (Rapid), Voinea (Progresul), Petru Emil (Dinamo Bucureşti), Haşoti (Steagul roşu), Moldoveanu (Petrolul), Dinulescu (Farul), Donciu (Crişul), Codreanu (Rapid), câte 4 goluri.
6. David (Dinamo Piteşti), Surdan (Ştiinţa Timişoara), D. Popescu (Progresul), Mateianu (Progresul), Seredai (Steagul roşu), Vornicu (C.S.M.S. Iaşi), câte 3 goluri.
7. Floruţ (U.T.A.), Szabo (Ştiinţa Cluj), Lovin (Dinamo Piteşti), Negrea (Siderurgistul), Zgardan (Siderurgistul), Ciosescu (Ştiinţa Timişoara), Solomon (Crişul), Necula (Steagul roşu), Selimesi (Steagul roşu), Iuhasz (Petrolul), Matei (C.S.M.S. Iaşi), Turcan (Dinamo Piteşti), Oaidă (Progresul), Adam (Ştiinţa Cluj), Dragu (Farul), Militaru (Siderurgistul), David (Siderurgistul), Mitaru (Ştiinţa Timişoara), Lereter (Ştiinţa Timişoara), Kraus (Rapid), Mafteuţă (Progresul), Pîrcălab (Dinamo Bucureşti), Ologu (Farul), Raksi (Steaua), Constantinescu (C.S.M.S. Iaşi) câte 2 goluri.

Etapa viitoare

Rapid—Dinamo Bucureşti
Steagul Roşu—Farul
C.S.M.S.—Petrolul
U.T.A.—Ştiinţa Cluj
Steaua—Progresul
Crişul—Ştiinţa Timişoara
Siderurgistul—Dinamo Piteşti

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul ROMINIA LIBERA
★
Redacţia şi administraţia, Piaţa Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii
★
PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ

ÎN INTERVIURI ŞI DECLARAŢII

Cu Fl. Gheorghiu înainte de meciul cu Janata

De Florin Gheorghiu l-am găsit cu valizele făcute. La Vranska Banja, în Iugoslavia, începe mîine actul doi şi ultim al campionatului mondial de şah pentru juniori. Actuala ediţie a competiţiei a necesitat... prelungiri. După cum se ştie, Florin Gheorghiu şi cehoslovacul Michael Janata au terminat la egalitate turneul final, urmînd să susţină un meci suplimentar de patru partide pentru desemnarea campionului.

Grijilor obişnuite ale fiecărei plecări li s-a adăugat de această dată şi aceea de a răspunde la întrebările interviului nostru fulger.

— Aşadar, meciul de baraj ?

— Da, răspunde Florin. *Trebuie să mai joc cu Janata patru partide.*

— În istoria campionatelor mondiale de juniori nu e întîia oară cînd se întîmplă astfel.

— Exact. La ediţia a doua a întrecerii, argentinianul Panno şi vest-germanul Darga, pe atunci bineînţeles juniori, s-au clasat la egalitate în turneul final. Cu un punctaj al coeficienţilor mai bun Panno a fost declarat campion.

— Dacă se aplica acelaşi sistem nu aţi mai fi avut nevoie de un meci de baraj fiindcă, se pare, că aţi avut un „sonneborn" mai bun decît Janata. Tocmai de aceea, regulamentul prevede că în caz de egalitate (2—2 în meci) titlul vă va reveni.

— Ignorez această clauză, răspunde Florin Gheorghiu. *Fiind încă deţinătorul titlului de campion al Rominiei, am obligaţia de a învinge.*

— Maestrul internaţional Victor Ciocîltea ne indică pronosticul de 3—1 în favoarea dumneavoastră.

— Victor este foarte amabil şi prieten bun, aşa că nu mă mir pronosticul lui. Voi căuta să dovedesc că a dat un... pronostic exact, spune zîmbind Florin Gheorghiu.

— În ce constă forţa lui Janata ?

— Ca elev al marilor maeştri cehoslovaci Filip şi Pachman, Janata este un foarte fin cunoscător al teoriei moderne, are un stil de joc extrem de exact.

— Şi ce slăbiciuni aţi întrezărit în jocul său ?

— Cred că în special complicaţiile tactice nu-i convin. Tocmai de aceea voi căuta să dau un curs combinativ partidelor.

— Aţi dori să jucaţi cu albul prima întîlnire a meciului ?

— Arătaţi-mi un şahist care preferă negrele... Dar, continuă Florin, *treaba aceasta o decid numai sorţii.*

— Veţi participa la finala campionatului republican ?

— N-aş putea să răspund cu precizie. Cred că nu voi avea timp. În ianuarie mă aşteaptă turneul zonal pentru campionatul mondial, de data aceasta de seniori. Va fi primul meu turneu zonal. Şi doresc un start cît mai bun în această competiţie.

— În lipsa dumneavoastră pe cine vedeţi ca învingător al finalei ?

— Nu ca să mă revanşez, ci pentru că aceasta este părerea mea : maestrul Victor Ciocîltea. Dar, desigur, maestrul Ghitescu, „veteranul" dr. Octav Troianescu, ori Mircea Pavlov aspiră cu justificate pretenţii la titlul primului jucător al ţării.

Cum interviul nostru a fost fulger era timpul să-l fi încheiat de mult. Dar cînd discuţi despre şah totdeauna se întinde vorba. I-am urat lui Florin Gheorghiu succes deplin. Îl aşteptăm campion mondial...

Nu toţi rugbiştii au luat vacanţă...

Rugbiştii de la Steaua după disputarea ultimului meci de campionat, în cadrul unei mici festivităţi, au îmbrăcat tricourile de campioni ai ţării şi au primit, o dată cu cupa tradiţională, şi felicitările suporterilor.

— Felicitările noastre — ne adresăm unuia din componenţii de bază ai echipei campioane, maestrul emerit al sportului Alexandru Penciu. De acum începe vacanţa.

— Nu prea. Multă vreme de odihnă nu avem. Alături de cîţiva colegi de club şi de ceilalţi membri ai lotului reprezentativ vom continua pregătirile în vederea meciurilor internaţionale ce ne aşteaptă. Principalul nostru obiectiv este fără îndoială partida cu naţionala Franţei. Şi să mă credeţi n-am vrea cîtuşi de puţin să ne comportăm altfel decît am făcut-o în ultimii ani în faţa aceloraşi adversari. Că n-o să fie aşa de uşor o arată faptul că rugbiştii francezi — care de fapt deţin supremaţia europeană — fac şi ei intense pregătiri pentru ca la Toulouse, la 15 decembrie, cînd va avea loc meciul nostru, să obţină un rezultat favorabil.

— Care este cel de-al doilea meci internaţional de care aţi amintit ?

— De fapt este vorba de o partidă pregătitoare pentru jocul cu francezii. În prima zi a lunii viitoare, vom fi în Italia, în localitatea Rovigo, unde echipa noastră reprezentativă va juca în compania unei puternice selecţionate locale întărită cu rugbişti de la Parma. Se pare că după acest meci ne vom continua drumul direct la Toulouse, organizatorii fiind de acord să ne găzduiască cu cîteva zile înainte de desfăşurarea meciului.

— Ce pronosticuri aveţi pentru cele două partide ?

— Considerînd că sînt în asentimentul colegilor mei din lotul naţional, în loc de pronosticuri aş vrea mai degrabă să îmi exprim dorinţa de a ne prezenta bine pregătiţi şi de a lupta cu toate forţele pentru victorie. Prestigiul de care se bucură peste hotare rugbiul românesc ne obligă la acest lucru.

IGOR TER OVANESIAN: „Sper să depăşesc 8,50 m".

Cu prilejul manifestărilor sportive care au avut loc la Tokio, Igor Ter Ovanesian a sărit 7,92 m, ceea ce reprezintă desigur un rezultat bun dar nu pe măsura posibilităţilor sale.

În cadrul unui interviu acordat unui gazetar francez, atletul sovietic a dat o serie de explicaţii privind acest rezultat şi a făcut o serie de anticipări privind viitoarea lui activitate :

— Sezonul care s-a încheiat a fost foarte încărcat şi greu. În plus a intervenit şi rănirea mea din primăvară care mi-a dat foarte mult de furcă. Pentru Tokio 1964 mi-am întocmit un program special, în care sînt cuprinse toate etapele pregătirii mele pentru Jocurile Olimpice. Printre altele am ajuns la concluzia că este necesar să-mi ameliorez viteza, trebuie să ajung la 10,4 şi chiar 10,3, să-mi respect cu stricteţe programul de odihnă şi antrenament complex, să sosesc la Tokio pentru aclimatizare cu cel puţin trei săptămîni înainte, ca în final să pot realiza o săritură de 8,50 m. şi chiar peste. Dorinţa mea fierbinte este să reuşesc această performanţă şi totodată — dacă vîrsta o să-mi mai permită — să mai iau parte la campionatele europene din 1966 şi Jocurile Olimpice din Mexico din 1968.

Ce e nou în handbal

De ieri, sub cupola ospitalieră a sălii Floreasca, echipe din Budapesta, Belgrad, Bucureşti se întrec în turneul internaţional organizat la noi în această toamnă.

Pentru a afla ultimele noutăţi din handbalul internaţional şi alte amănunte, l-am ales ca interlocutor al interviului nostru, pe tov. Lucian Grigorescu, secretar general al federaţiei române de specialitate.

— În perspectiva viitoarelor întîlniri internaţionale, ce însemnătate au cele două competiţii, Cupa oraşului Bucureşti la femei şi Cupa F.R.H. la bărbaţi, organizate aici ?

— Vom avea 5 zile de handbal internaţional cu meciuri feminine şi masculine intercalate. Antrenorilor noştri li se oferă posibilitatea să verifice pe concret pregătirea echipelor după o pauză destul de lungă.

— Care sînt confruntările internaţionale cele mai apropiate după „Cupa oraşului Bucureşti" ?

— La 26 noiembrie echipa feminină Rapid Bucureşti va disputa cu formaţia din Subotica, primul său meci în Cupa campionilor europeni. Apoi, spre jumătatea lunii decembrie selecţionatele noastre vor întreprinde un turneu în Franţa, Austria şi R. D. Germană.

— Obiectivul major care stă în faţa echipei masculine este însă... ?

— Campionatul mondial de la Praga, în prima jumătate a lunii martie, unde băieţii noştri vor trebui să-şi apere titlul cucerit în 1961 la Dortmund.

— În altă ordine de idei, am vrea să ne spuneţi ce noutăţi caracterizează pe plan tehnic şi tactic handbalul actual ?

— Handbalul place mult publicului. El mai poate cîştiga însă sub latura spectaculară.

Dacă echipele noastre au realizat ceva din acest deziderat al handbalului modern, vă veţi putea convinge asistînd la jocurile turneului de la Floreasca.

ZIG-ZAG

• *COMITETUL Olimpic Internaţional decernează în fiecare an premiul Fearnley pentru un club sportiv care a obţinut rezultate deosebite în creşterea cadrelor şi deţinerea unor performanţe importante. Pe anul 1963, premiul a fost acordat clubului parizian de nataţie „Nautic" condus de cunoscuta sportivă Monique Berlioux.*

• *ÎN STAREA atletului american Brian Sternberg care a paralizat în urma unei căzături grave la antrenament, a intervenit o sensibilă ameliorare. În prezent, el poate să-şi mişte toate degetele şi să stea puţin, de cîteva ori pe zi, pe scaun. Medicii cred că Sternberg va înregistra noi progrese datorită şi extraordinarei sale voinţe şi respectării întocmai a întregului program de reeducare.*

• *ÎN ULTIMELE două săptămîni, trei tineri jucători de fotbal americani au decedat la New York în urma gravelor răni căpătate în cursul unor meciuri. De la începutul anului şi pînă în prezent, în fotbalul american s-au înregistrat 13 accidente mortale, deşi jucătorii poartă căşti protectoare obligatorii.*

• *RECENT s-a disputat tradiţionalul maraton internaţional de la Kosice (R.S. Cehoslovacă). Spre surpriza lor nemărginită organizatorii au primit o cerere de participare din partea... unei atlete, Emilia Mankovecka. Bine înţeles că cererea de înscriere a fost respinsă...*

• *FEDERAŢIA iugoslavă de box a decis ca pugiliştii săi să lupte cu mănuşi de 10 uncii (în alte ţări se folosesc cele de 8 uncii=228 grame). Măsura urmăreşte prevenirea accidentelor provocate de pe urma loviturilor.*

• *EDER JOFRE, actual campion mondial de box la categoria cocoş, este singurul boxer posesor al unui titlu suprem care n-a cunoscut încă înfrîngerea. Boxerul brazilian şi-a tipărit cărţi de vizită cu această menţiune...*

UN BILANŢ NESATISFĂCĂTOR

de DAN DEŞLIU

Deşi au obţinut două titluri — echipe fete şi dublu mixt — mă îndoiesc că reprezentanţii noştri se vor declara încîntaţi de recenta lor evoluţie la campionatele internaţionale de tenis de masă ale Iugoslaviei.

După victoria netă asupra formaţiei engleze, Maria Alexandru şi Ella Constantinescu, a doua şi respectiv a treia jucătoare din lume, au fost întrecute, în cadrul probei de simplu, de nişte ilustre necunoscute : prima, de către cehoslovaca Luzova, celaltă de Shannon (Anglia) care avea să cîştige, de altfel, finala concursului. Cu toate considerentele speciale pe care am încerca să ni le imaginăm, cu toate circumstanţele atenuante care s-ar putea invoca (deşi, la drept vorbind, nu prea există...), e foarte greu să ne explicăm acest epilog neplăcut, la capătul unui sezon atît de bogat în succese.

Rezultatele „Mondialelor" de la Praga, păreau să demonstreze că romîncele n-au contra candidate pe continent, singurele capabile să le învingă fiind cîteva jucătoare din Asia. Probabil că această imagine trandafirie s-a oploşit şi acolo unde ne-avea ce căuta ; considerîndu-se invincibile, Alexandru şi Constantinescu anticipau succese facile, în compania unor partenere comode. Surpriza amară de la Liubliana le-a descumpănit în aşa măsură, încît au pierdut şi dublul, în faţa aceloraşi Diana Rowe şi Mary Shannon, de care dispuseseră cu 3—0 în proba pe echipe...

La rîndul lor, băieţii le-au secondat cu brio, de o manieră care ar trebui să dea de gîndit conducerii federaţiei. E admisibil ca jucători de talia lui Negulescu şi Giurgiucă să piardă în faţa unei formaţii cu pretenţii modeste, ieşind din cursă încă din prima mansă ? Ca aceeaşi Giurgiucă şi Negulescu să cedeze în turul III al turneului individual, la scoruri categorice (0—3 şi 1—3) şi să rateze apoi finala probei de dublu (2—3 cu iugoslavii Vecko şi Korpa) după ce conduseseră cu 2—0 ? ! Sînt rezultate de natură să umbrească prestigiul tenisului de masă din ţara noastră — şi niciun fel de scuze nu pot şterge gustul leşios provocat de simpla lor enumerare.

Între „eroii" acestui bilanţ de neinvidiat, pare a se fi distins, la capitolul minusurilor, un tînăr pe care şi eu, ca şi alţii l-am elogiat călduros, acum vreo zece luni, în urma unui meci memorabil cu Marcovici, în semifinala „Internaţionalelor" R. P. Romîne. Din păcate, în loc să justifice multele şi îndreptăţitele speranţe puse într-însul Dorin Giurgiucă ne dă, în ultimul timp, frecvente prilejuri de insatisfacţie. Pe la sfîrşitul verii, am citit în „Sportul Popular", sub semnătura antrenorului Comarnischi, nişte lucruri triste în legătură cu atitudinea lui Giurgiucă la masa de joc : înfumurare, dispreţ faţă de adversar, lipsă de onestitate sportivă... În atari condiţii, rezultatele de la Liubliana capătă o explicaţie mai largă. Mă îndoiesc, însă, că era cazul ca acest jucător să reprezinte culorile ţării în competiţia despre care vorbim. Nu de alta, dar ca să se înţeleagă o dată pentru totdeauna că talentul creează infinit mai multe obligaţii, decît „drepturi" de soiul acelora pe care şi le arogă unii tineri prea plini de sine : dreptul de a avea toane, de a-şi privi de sus adversarii şi colegii, de a se face de rîs — şi aşa mai departe...

Cît de departe ?

• VARIETĂŢI • VARIETĂŢI • VARIETĂŢI

Campion mondial... trei ore !

În istoria boxului figurează un caz — care în perioada respectivă — a suscitat multe comentarii. Întîmplarea poate fi denumită pe scurt „Domnia cea mai scurtă a unui campion mondial de box" şi datează din anul 1923. Ce s-a întîmplat atunci ? La 4 octombrie 1923 s-a disputat un meci pentru campionatul mondial la categoria semi-grea între Mike McTigue şi Young Stribling. La sfîrşitul celor 15 reprize, arbitrul unic Harry Ertle a pronunţat o decizie de meci nul prin care primul boxer îşi păstra titlul suprem. Reacţia susţinătorilor lui Stribling a fost atît de violentă şi plină de ameninţări încît arbitrul, de frică, a fost silit să-l declare învingător pe... Stribling.

După ce-a părăsit oraşul Columbus unde se desfăşurase meciul şi puţin mai tîrziu limitele statului Georgia, arbitrul a întocmit în prezenţa organelor de poliţie un proces verbal în care relata întîmplările şi revenea la prima decizie de meci nul.

Iată cum istoria boxului mondial poate menţiona un boxer, respectiv pe Young Stribling care a deţinut, în această împrejurare, titlul de campion mondial exact... trei ore !

Deosebirea

O societate spaniolă de filme turnează în prezent un film care se inspiră din viaţa cunoscutului jucător al echipei de fotbal Real Madrid Di Stefano. Cum era şi de aşteptat rolul principal a fost încredinţat lui... Di Stefano, numai că acesta primeşte un onorariu redus care reprezintă salariul pe o singură zi al actriţei franceze Brigitte Bardot. Mirat de acest fapt, un ziarist nu s-a putut reţine să nu atragă atenţia lui Di Stefano asupra acestei deosebiri. „Aveţi dreptate — a răspuns fotbalistul — este într-adevăr cam puţin. Dar, pe de altă parte, nici o actriţă de cinema nu va putea găsi un club de fotbal care ar fi dispus să o angajeze, măcar pentru un meci amical...".

Sporturi cu sute de km. pe oră

În lumea sporturilor recordurile sînt un lucru destul de obişnuit. Matematicienii şi statisticienii au calculat de data aceasta viteza unor mingi sau altor ustensile sportive în practicarea a diferite jocuri. Cifrele respective reţin fără îndoială interesul şi curiozitatea fiecăruia.

Îndeobşte se consideră hocheiul pe gheaţă drept sportul cel mai rapid. Lucrurile stau într-adevăr aşa. Pucul goneşte cu o viteză de 130 km/h pe luciul gheţii. O minge expediată „tare" la tenis de cîmp zboară cu viteza de 135 km/h iar în unele cazuri atinge chiar viteza de 240 km/h. Care credeţi că este viteza mingii de ping-pong în unele faze ale jocului. De necrezut. 180 km/h. Viteza greutăţii aruncate (ea cîntăreşte 7,5 kg) ajunge la 44 km pentru a se realiza 19 m.

Mingea expediată dintr-o lovitură de la 11 m zboară cu o viteză apreciată la 80 km/h adică 3,8 m pe secundă. În ce priveşte pe boxeri pumnii lor se îndreaptă spre adversar cu 50 km/h.

Toate aceste viteze sînt întrecute de viteza unei mingi mici folosită la jocul de golf. Viteza ei ajunge la 320 km/h. O altă minge, folosită în jocul naţional al bascilor lovită de paletă este proiectată spre un perete din scînduri cu o viteză de 150 km/h.

Un epilog trist în boxul profesionist

După cum s-a anunţat, recent a avut loc în S.U.A. un meci de box între Ernie Knox şi Wayne Bethea. În urma unor puternice lovituri primite, Knox a fost învins prin K.O. în repriza 10 şi imediat internat la spital cu o hemoragie cerebrală. După cîteva zile el a încetat din viaţă.

„Deşi a fost sfătuit de medici să-şi întrerupă cel puţin un an activitatea, Knox a fost lăsat să se urce din nou pe ring împotriva unui adversar cu mult superior... Cît timp trebuie să treacă pînă se va reglementa o dată pentru totdeauna aceste probleme ?" întreabă un ziar american.

Întîmplări pe... terenuri de sport

De multe ori vi s-a întîmplat desigur şi dv. să fiţi martorii unor neaşteptate întîmplări pe terenuri de sport. Asemenea întîmplări sînt, prin caracterul lor surprinzător, foarte greu de prins cu ajutorul obiectivelor fotografice şi cu atît este mai mare meritul acelor reporteri care reuşesc să le fixeze pe peliculă.

Pentru ilustrare v-am ales astăzi cîteva imagini de acest gen.

În oraşul Monza din Italia s-a disputat un concurs de motociclism. Spectatorii prezenţi la unul din viraje au putut fi martorii unei spectaculoase căderi a unui concurent care a aterizat în... cap.

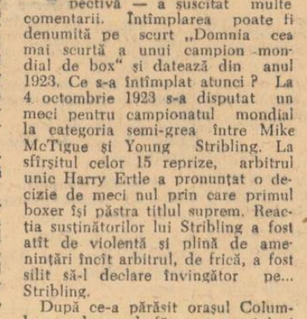

În timpul unui meci de fotbal între echipele Paraguay şi Columbia pe teren a apărut un cîine care a început să alerge după... minge. Evident, meciul a fost întrerupt pînă la... evacuarea infractorului !

Ne aflăm la un meci de baschet disputat în R. D. Germană. Unul dintre jucători a înscris coşul victorios în ultima secundă şi de bucurie s-a agăţat de... inelul coşului ! Iată un mod neaşteptat de a te manifesta.

Iată şi un meci de rugby din Franţa. Echipele pătrund pe teren avînd în frunte (una din echipe)... mascota clubului. Calul a fost vopsit, pentru circumstanţă, în culorile clubului pe care-l reprezintă. (Lezignan).

ŞAH

De la campionatul mondial al juniorilor

Alb — Florin Gheorghiu
Negru — Janata

1.	d4,Cf6	18.	C:c5,d:c5
2.	e4,c5	19.	Nb2,Nd6
3.	d5,e5	20.	Cd2,Nd7
4.	Ce3,d6	21.	Da1,f6
5.	e4,Ne7	22.	f4,Te8
6.	g3,0—0	23.	f:e5,N:e5
7.	Ng2,Ce8	24.	N:e5,f:e5
8.	Cf3,Cd7	25.	Da3,Dg5
9.	0—0,a6	26.	Cf3,De7
10.	a4,Tb8	27.	D:a5,Ng4
11.	Ce1,g6	28.	D:a6,Tf8
12.	Cd3,Cg7	29.	d6,Df6
13.	Tb1,b6	30.	De6,Td8
14.	b4,Tb7	31.	Dd5,De6
15.	a5,b:a5	32.	C:e5 şi negrul cedează.
16.	b:c5,T:b1		
17.	C:b1,C:c5		

Din lumea şahului prin corespondenţă

• *În semifinalele campionatului mondial la şah prin corespondenţă, Mihai Şuta (Oradea) a învins pe suedezul Erikson şi a remizat cu cehul Smirka (grupa a V-a) iar Paul Diaconescu (Ploieşti) a remizat cu cehul Calek (grupa a VI-a). În clasa „maeştrilor", A. Braunstein (Bucureşti) s-a clasat pe locul II în grupă, după Stein (R.D.G.) şi înaintea unor jucători din Suedia, Olanda, R. F. Germană, S.U.A. şi R. S. Cehoslovacă.*

• *După cum am mai anunţat, în semifinalele celei de-a V-a Olimpiade la ş.p.c. pe echipe, reprezentativa noastră are excelente şanse de calificare în finală, ocupînd momentan locul I în clasamentul echipelor cu cele mai puţine puncte pierdute. Care este situaţia la celelalte grupe ? După acelaşi criteriu — numărul cel mai mic de puncte pierdute, în grupa a II-a sînt în frunte R. D. Germană, Australia, Belgia, iar în grupa a III-a Argentina (7½ puncte din 8 posibile) R. S. Cehoslovacă şi R.P. Ungară.*

• *A început o mare competiţie de ş.p.c. dotată cu cupa „Eberhardt Wilhelm". Într-una din echipele U.R.S.S. la prima masă joacă... Mihail Tal, fostul campion mondial !*

• *Congresul I.C.C.F. (Federaţia internaţională de şah prin corespondenţă) a avut loc anul acesta între 1—8 septembrie la Dubrovnik. Iată cîteva din hotărîrile adoptate :*

— S-au aprobat cererile organizaţiilor corespunzătoare din Canada, Finlanda, Grecia, Anglia —B.C.C.S., Italia, Luxemburg, Malta, Noua Zeelandă, Elveţia, Africa de Nord şi Turcia de a deveni membru al I.C.C.F. Cererea sud africană a fost acceptată sub rezerva că federaţia din această ţară nu va aplica discriminarea rasială.

— Depăşirea timpului de gîndire nu va mai fi anunţată de arbitri, jucătorii în cauză fiind obligaţi să şi-o consemneze singuri, pe baza autocontrolului.

— Va fi organizat şi un campionat mondial feminin la şah prin corespondenţă.

• *După primele patru partide terminate, scorul meciului R.P. Ungară—R.S.S. Letonă este de 2-2.*

Probleme premiate

În ultimul timp în presa şahistă de peste hotare au fost publicate rezultatele concursurilor de compoziţie şahistă pe anul 1962. Iată cîteva dintre problemele premiate :

„L'ITALIA SCACCHISTICA"
Premiul I 1962
O. Stocchi

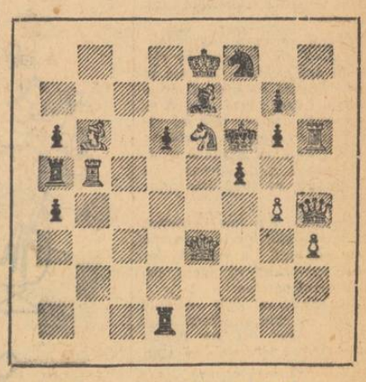

Albul joacă şi dă mat în 2 mutări.

Poziţia de control. Alb — Re8, De3, Tb5, Th6, Nb6, Ce6, pioni g4 şi h3=8 piese. Negru — Rf6, Dh4, Ta5, Tdl, Ne7, Cf8, pioni a4, a6, d6, f5, g6 şi g7 = 12 piese.

Joc aparent.
1. ...Del 2. g5 mat.
1. ...Te1 2. Nd4 mat.
Curse.
1. Cc7 ?! (pentru a determina negrul să recurgă la cele două apărări) Nd8 ! ! ! 2. ? mat.
1. ...Nd8 2. N:d8 mat.
1. ...Ce6 2. T:g6 mat.
SOLUŢIA : 1. Cf4 ! ! ameninţă 2. D:e7 mat.
1. ...Del 2. Ch5 mat.
1. ...Te1 2. Cd5 mat.
1. ...Rg5 2. Ch5 mat. (De ce nu merge 2. Cd5 mat ? !).
1. ...Nd8 2. N:d8 mat.
1. ... Ce6 2. T:e6 mat.

„ŞAHMATÎ V S.S.S.R."
Premiul I 1962
E. Ruhlis

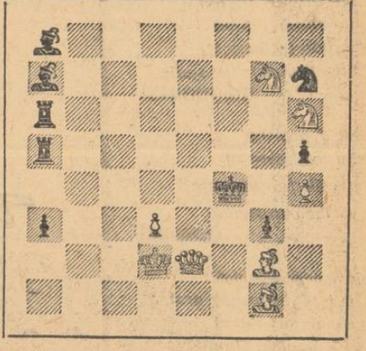

Albul joacă şi dă mat în 2 mutări. Poziţia de control Alb — Rd2, De2, Ng1, Ng2, Cg7, Ch6, pioni d3 şi h4 = 8 piese. Negru — Rf4, Ta5, Ta6, Na7, Na8, Ch7, pioni a3, g3 şi h5 = piese.

Curse :
1. Nc5 ? T:h6 !
1. Nb6 ?, Te5 !
1. Nd5 ?, Cf6 !
SOLUŢIA :
1. Ne6 ! ameninţă 2. De4 mat şi 2. Ce6 mat.
1... Te5 2. Df3 mat.

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

Părinți și copii

NIMENI NU-L IUBEȘTE

E persecutat. Nu-l iubește nici mămica, nici tătucu, nici bunica, nici pisica.

Mama-i spune : Ești băiat mare. Du-te și te spală singur. Cu săpun. Și pe dinți. Piaptănă motul bine. Ești mare.

Tata-l ia la zor : Ce te tot foiești atita ? Ai spart ceșcuța. Nu pune mîna pe radio. Timbrele nu-s de nasul tău, că ești mic.

Bunica se răstește : Tot în calea mea te ții. Nici o treabă nu fac cu tine acasă. Ridică-ți pantalonașii. Și șterge-ți nasul.

Pisica scuipă și zgîrie, doar cît o atingi pe coadă, iar Sanda și Mihai — halal frați — nu e chip să trăiești pe lîngă ei. Pentru că toată ziua umblă cu stafeta :

— Mamăăă... Ucu mi-a luat guma. Mamăăă... Ucu mă ciupește pe sub masă. Mamăăă... Ucu a făcut. Ucu a dres, că așa-i în casa asta, numai el le strică pe toate.

Ucu suferă. Cumplit. De singurătate și urît. Sanda și Mihai se duc la școală, ce le pasă ? Eheee.., ce joacă e acolo. Parcă el nu vede ? Că școala e vizavi. Cînd sună clopoțelul, ies copiii din clase ca din praștie. Și se fugăresc și sar coarda și bat mingea.. O fericire ! Iar cînd vin acasă, ei bine, acasă toată lume-i cocoloșește de parcă au făcut cine știe ce grozăvii.

— Liniște, că Sanda are de învățat — zice tata.

— Taci odată, că Mihai își face problema — spune mama.

Și uite așa, el e de vină în toate. Mama zice că e mare. Dar cînd a vrut să „lucreze" la televizor, tata l-a gonit : Ești mic !

Ucu e nefericit. S-a așezat gînditor în fotoliul de lîngă sobă. Simte căldura plăcută a focului și devine visător. Ce-ar trebui să facă el — să zicem — să-l iubească toată lumea ?

Dimineața să se scoale iute, cum deschide ochii, fără leneveală că nu-i sănătos. Să fugă la baie și să se spele cu apă rece (brrr !) pe ochi, gît, urechi pînă la mijloc. Să frece dinții pînă se fac albi (aici oftează) și să se tesale (așa zice bunica) pînă descurcă afurisitul de mot. Să se întoarcă fuga la pătuțul lui și să se îmbrace singur. Ciorapii și pantalonașii numai pe față iar pulovărașul încheiat drept — că-i băiat mare — și... gata. Gata pentru masă. La bucătărie să bea laptele pînă la fund, să mănînce pîinea cu unt fără să facă firimituri și... fără să se miște. Așaaa... Acum ar fi gata de tot. Se așează cuminte pe pătuț și stă. Stă și motanul — Las-să stea ! Nu se atinge, doamne ferește... Motanul toarce și-și tremură mustața. Ah, ce-ar mai... Dar nu ! A zis nu, și nu rămîne. Cînd îl cheamă bunica își pune pardesiul, dă mîna bunicii și pleacă. Începe distracția. Bunica stă la casă să ia bon și el la tejghea. Sau invers. Cînd cumpărăturile s-au terminat, dă iar mîna bunicii și... hai acasă. Degeaba-l cheamă Nicu să joace footbal sau de-a „hunii și tătarii". El refuză categoric ! Ajunge acasă, deschide fereastra și se distrează... privind. În restul dimineții i-a un creion și desenează. Nu pe pereți ! Pe caietul lui, din care n-a rupt nici o filă. Vin Sanda și Mihai de la școală. El, îi ajută să-și scoată ghiozdanele. La masă mănîncă tot, și supa și compotul. Se culcă fără să-l îndemne nimeni și hainele nu le aruncă de-a valma ci le potrivește pe scăunel. Sanda și Mihai se așează la lecții. Vorbesc, povestesc, rîd, dar el n-aude. Doarme tun ! Cînd se trezește se îmbracă singur, se așează cuminte pe scaun și se uită la poze. Tace, se uită și nu se mișcă, nu se mișcă, nu se mișcă..

Cînd ajunge aici, pe Ucu îl podidește un plîns amarnic... Dac-ar face așa, l-ar iubi și tata, și mama, și bunica și pisica. Dar nu poate. Ceva din adîncul ființei lui — parcă știe el ce — îl silește să țopăie, să rîdă, să sară, să întrebe, să răstoarne, să tragă mîțul de coadă... Și pentru că nu poate face altcum, în inima lui Ucu crește o deznădejde cumplită. Pentru că el știe că niciodată, nimeni pe lumea asta n-o să-l iubească. Nici mămica, nici tătucu, nici bunica, nici pisica...

Alice MIHALCEA

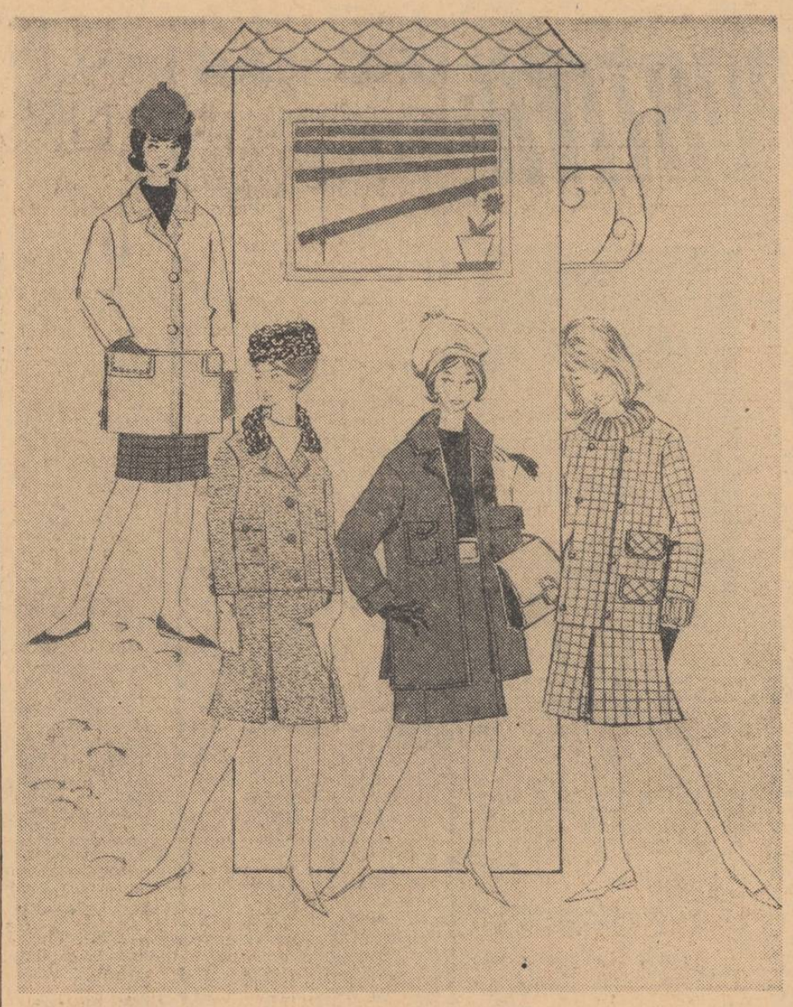

MEDICUL vă sfătuiește

Doriți să vă lăsați de fumat ? nimic mai simplu !

...dacă o să vă înarmați cu puțină voință, cu mai multă lobelină și cu foarte multă bunăvoință de a urma întocmai sfaturile medicului sovietic M. G. Mahmudov, de la sanatoriul Raduga de lîngă Moscova — care a inițiat și experimentat cu succes una din cele mai eficace metode de combatere a fumatului. În sprijinul acestei afirmații stau cele 198 de persoane recunoscătoare care s-au lăsat complet de fumat, din totalul celor 214 vechi fumători tratați în ultimul an — adică 92 la sută vindecări, ceea ce, să recunoaștem, este o recomandație ce nu lasă loc prea multor îndoieli și ezitări. Cele 16 persoane (8 la sută) care au reluat mai tîrziu fumatul fac parte probabil din acea categorie de persoane pentru care voința și dorința de a nu mai fuma niciodată au fost noțiuni prea fluide ca să le poată ajuta în acest scop.

Nu e cazul să insistăm aici asupra daunelor pe care le aduce fumatul sănătății și chiar bugetului celor care practică acest pasionant „sport". Sînt lucruri cunoscute de toată lumea. Dar se știe și aceea că la unii fumători care au încercat pînă acum să abandoneze acest obicei în mod brusc numai cu ajutorul voinței, ceea ce a împiedicat reușita a fost tocmai acea teribilă „sete de țigară", acele gesturi reflexe legate de obiceiul de a fuma, acea obsesie permanentă a mirosului, gustului și aspirării fumului de tutun care îi urmărea peste tot și nu o puteau uita nici în somn. Ea nu le dădea nici o clipă de răgaz, de liniște, îi făcea nervoși și agitați, îi împiedeca să lucreze și în cele din urmă îi învingea... În aceste cazuri voința, desigur insuficient de călită a celor cu un tip de sistem nervos mai fragil, nu a putut rezista tentației și absenței unor senzații plăcute, nu a putut inhiba reflexele create, nu a putut învinge o obișnuință, devenită practic o „necesitate". În esență, numai prin voință, acești înfrînți nu au putut înlătura simptomele apărute prin întreruperea bruscă a fumatului și desigur ei vor fi tot atît de „capabili" și de a se dezobișnui treptat de fumat prin reducerea progresivă pînă la dispariție, a ratiei zilnice de țigări. Numai prin voință, nu. Dar dacă intervine un intermediar, în cazul de față lobelina, care să înlăture simptomele de mai sus și care să-l ajute pe fumător să-și uite pasiunea, atunci... se schimbă situația.

Marele avantaj al tratamentului cu lobelină rezidă tocmai în ajutorul esențial pe care acest medicament îl oferă fumătorului prin diminuarea de zi de zi a dorinței de a fuma, prin estomparea progresivă a senzațiilor plăcute procurate de un „fum albastru de țigară", senzații care în cele din urmă dispar și se transformă în senzații neplăcute, ba chiar în repulsie. Și mai interesant e faptul că dispariția apetitului de țigară nu e un fenomen trecător care să se mențină doar pe durata tratamentului — ci dimpotrivă, el persistă mult timp și rezistă cu succes chiar și încercărilor exprese de reobișnuire. Desigur, fără a abuza de ele... ca respectivele excepții.

„Secretul" eficacității lobelinei constă în faptul că fiind un alcaloid din același grup de substanțe (ganglioplegice) ca și nicotina, ea are proprietăți asemănătoare și în esență produce aceleași senzații ca nicotina, putînd-o înlocui. Dar, spre deosebire de acesta, lobelina nu dă obișnuință. Ea se poate deci substitui nicotinei pe timpul tratamentului (terapie prin substituție), pînă cînd organismul se dezobișnuiește de nicotină și „uită" reflexele dobîndite în timpul practicării fumatului.

Tratamentul în sine nu este prea incomod, dar necesită unele condiții ca : procurarea lobelinei, posibilitatea de a face injecții de două ori pe zi și respectarea conduitei recomandate de Mahmudov. Durata tratamentului e în funcție de „porția" zilnică de țigări a fiecăruia, de „atașamentul" față de nicotină. În medie el durează 12-14 zile făcîndu-se — după Mahmudov — în fiecare zi, intramuscular cîte două fiole de 1 cm. cub de lobelină hidroclorică 1 la sută (de 10 miligrame pe doză). Prima injecție se face după masa de dimineața, iar a doua, seara între orele 17-20. În farmaciile noastre se găsesc fiole de 0,3 la sută lobelină hidroclorică, ceea ce ar însemna injectarea a trei fiole (9 miligrame pe doză) în loc de o fiolă de 1 la sută.

Odată cu începerea injecțiilor Mahmudov consideră obligatorie și reducerea progresivă a ratiei zilnice de țigări astfel : în prima zi se poate fuma „norma" obișnuită dar fiecare țigară va fi stinsă la jumătate. În zilele următoare se va fuma cu circa un sfert decît în ziua precedentă (ex. 25-15-12-9-7-5 etc.) avînd grijă de a nu întrerupe injecțiile cu lobelină și chiar de a le continua timp de 3-4 zile după ultima țigară fumată. La unii durata poate fi mai scurtă, deoarece chiar după prima injecție ei simt o diminuare a nevoii de a fuma țigara pînă la capăt, iar după cîteva zile apare repulsia și însăși dorința de a fuma se stinge treptat... ca o țigară uitată în scrumieră.

Remarcăm — după afirmațiile lui Mahmudov — că nu există contraindicații față de lobelină nici chiar la bătrîni, la slăbiți sau la bolnavii de inimă, la aceștia însă doza zilnică va fi înjumătățită. Se atrage atenția însă că este interzisă depășirea dozei de 20 miligrame pe zi, deoarece poate micșora eficacitatea medicamentului, și poate produce chiar intoxicații severe cu vărsături, spasme, sufocații.

În încheiere un sfat : cel ce va reuși să se dezobișnuiască de fumat să nu-și pună niciodată voința la încercare cu... numai o țigară. Fostul fumător defunt nu uită niciodată mirosul plăcut al unei țigări fumată altădată și oricînd, de obicei la revelion își poate redeștepta, spre disperarea lui, vechea pasiune din cauza propriei slăbiciuni în fața tentației :... doar o țigară !

Dr. Mircea OLTEANU

Întreținerea tricotajelor

Odată cu sosirea toamnei, tricotajele de tot felul (din bumbac mercerizat, lînă și fire sintetice) capătă un rol tot mai important în îmbrăcămintea noastră. Iată de ce, socotim util să vă dăm cîteva sfaturi practice privind modul de spălare a tricotajelor.

Iată de pildă, modul de spălare al produselor din fire de bumbac mercerizat :

Produsele se spală cu apă călduță, în care se adaugă fulgi de săpun sau Alba super (o lingură la cinci litri de apă).

Se clătește în apă călduță și apoi în apă rece, în care se adaugă o lingură de oțet. Produsul astfel spălat se înfășoară într-o pînză albă și se stoarce prin apăsare, fără a-l răsuci.

Pentru uscare se așează pe o masă curată, pe o pînză albă. Produsul nu se usucă prin atîrnare sau prin așezare pe sobă sau calorifer.

Cum se spală tricotajele din lînă pură ?

Produsul se spală în neofalină de 2—3 ori, iar apoi se clătește în apă călduță, în care se pune o lingură de oțet. Apoi se înfășoară într-o pînză albă și se stoarce prin apăsare fără a-l răsuci. Pentru uscare se așează pe o masă curată pe o pînză albă. Nu se usucă prin atîrnare sau prin așezare pe sobă sau calorifer.

Tricotajele din fire sintetice voluminoase sînt foarte apreciate de cumpărători. La spălarea lor este recomandabil să ținem seamă de următoarele :

1. Se spală cu apă călduță (35—40°) la care se adaugă fulgi de săpun, Alba lux sau Perlan alb (o lingură la cinci litri apă) și se clătește.

2. Se poate spăla și chimic cu produse ca : pereloretilenă, neofalină.

3. Uscarea se face pe cale naturală, așezînd produsul pe o suprafață plană și ferindu-l de orice sursă de căldură accentuată, cît și de acțiunea directă a luminii solare, 4. După uscare nu se calcă.

FLORI IN GLASTRE

Florile așezate în glastre decorează locuința și îi dau un aer vesel, odihnitor.

Buchetul de flori se menține mai multe zile dacă se schimbă zilnic apa. Pentru florile ale căror frunze putrezesc ușor în apă, acestea se curăță lăsîndu-se tija cît mai liberă. Zilnic se taie din tija florilor, iar dimineața se pulverizează ușor apă pe petalele florilor.

Cîteva pastile de aspirină în apa din glastră contribuie la menținerea florilor un timp mai îndelungat. Apa din glastră trebuie să acopere două treimi din tija florilor.

Culegeți florile din grădină seara sau dimineața de vreme. E bine ca florile culese să nu fie complet înflorite.

Alegeți glastra în care veți pune buchetul după lungimea tijei florilor. Vasele cu gura largă se potrivesc florilor cu tija scurtă. Vasele înalte se potrivesc pentru flori ca gladiole, dalii etc.

Amenajarea locuinței

Dacă încăperea este prea mică *nu folosiți cretoane cu flori sau desene mari. Folosiți culori „uni" sau motive discrete în culori luminoase : alb sau bleu deschis. Un covor cu cît mai puține motive sau într-o singură culoare (mochetă) îi va da aspectul de profunzime.*

Dacă încăperea este joasă, *o veți zugrăvi într-o culoare deschisă (crem, galben) iar perdelele vor fi în dungi verticale. Pereții se vor zugrăvi pînă în tavan iar dunga de despărțire dintre culoarea pereților și a tavanului va fi trasă chiar lîngă tavan, sau chiar pe tavan la 10 cm de margini.*

Dacă încăperea este prea înaltă, *zugrăveala tavanului se va prelungi 30—40 cm pe perete. Motive cu linii orizontale în zugrăveală sînt foarte indicate.*

Într-o încăpere lungă și îngustă, *pereții îngusti se vor zugrăvi într-o culoare veselă și caldă (roz, galben) iar pereții lungi în culori severe (bleu).*

Dacă încăperea este întunecată — *veți alege culoarea alb, galben pentru zugrăveală. Nu veți folosi țesături în culori reci (verde, bleu, violet).*

Dacă încăperea are ferestrele spre nord — *alegeți culori calde : galben, culoarea florii de tei, roz.*

Dacă încăperea are ferestrele spre sud — *alegeți verde, bleu, crem deschis.*

Taioare de toamnă

1) Jachetă trei sferturi din stofă uni completată cu fustă în carouri. Jacheta are o tăietură orizontală, șlițuri laterale și este accentuată prin tighele duble.

2) Taior din tweed cu jacheta dreaptă și fusta în cute duble. Jacheta are guler de blană și buzunare mari aplicate pe corsaj.

3) Complet format din haină trei sferturi și fustă. Haina are guler și rever, mînecile și buzunare cu clape pe piept și șlițuri mari laterale.

4) Taior din stofă în carouri mici cu jacheta lungă, închisă, la două rînduri. Are patru clape apropiate, guler și manșete din tricot. Fusta ușor evazată, are o cută dublă în față.

Desene de Raia SOLOMONICA

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Macaroane cu șuncă ; bame ; biscuiți cu vanilie.

— Ciorbă de vacă; musaca de macaroane ; compot de vișine.

— Budincă de parizer ; limbă cu măsline ; fructe.

— Ciorbă de fasole uscată ; tocană de legume ; corăbioare.

— Salată orientală, mîncare de castraveți-mămăligută ; pere.

— Borș de sfeclă ; chiftele de cartofi cu brînză ; griș cu lapte cu sos de cacao.

Țelină prăjită cu brînză

Se curăță țelina, se lasă să se albească 10 minute în apă cu sare. După aceea se scurge bine de apă, se șterge și se pune într-un vas cu grăsime să se prăjească puțin. Deasupra mai turnăm puțină apă și lăsăm să fiarbă înăbușit pînă se moaie. Cînd este fiartă o punem în cuptor. Peste ea turnăm un sos alb în care am ras cașcaval sau brînză albă. Punem și vreo 3-4 bucățele de unt. Lăsăm să se rumenească.

Țelină cu orez

Curățăm țelina, o spălăm, o tăiem în felii rotunde. O punem să fiarbă, mai mult înăbușit, într-o cratiță. Cînd este jumătate fiartă punem deasupra orezul, o bucată de unt și zeama de la o lămîie. Se lasă la foc mic, înăbușit.

Țelină coaptă

Alegem țeline frumoase, le curățăm, le spălăm, apoi le tăiem felii rotunde, nu prea groase. Le așezăm într-un vas rezistent la foc, deasupra punem cîteva bucățele de unt. Le dăm la cuptor, la foc potrivit pînă se rumenesc. Cînd le servim presărăm deasupra pătrunjel tocat mărunt.

Salată de țelină

Curățăm țelina de coajă, o fierbem în apă cu sare. După ce este moale o scurgem de apă și în momentul cînd s-a răcit o tăiem felii rotunde, nu prea groase, pe care le așezăm în salatieră. Deasupra presărăm puțină sare și turnăm un sos făcut din untdelemn amestecat cu zeamă de lămîie. Se poate înlocui acest sos cu unul de muștar sau cu un sos de maioneză mai picant. Nu trebuie să uitați să puneți și verdeață. tocată mărunt

Sufle de țelină

Cantități pentru 6 persoane : 1 kg. țelină, 2 dl. sos alb, 30 g. zahăr, 4 ouă, 100 g parmezan, 10 g. pesmet. Curățim țelina, o fierbem, o dăm prin sită. La ea adăugăm sosul alb, zahărul, gălbenușurile de ou, brînza rasă, pesmetul și la sfîrșit albușurile bătute spumă. Se dă la cuptor 20 de minute ; se servește cu smîntînă.

★

GOGOȘI SIMPLE

Cantități : 300 g. făină, puțină sare, 3 ouă, 1 lingură de grăsime, pesmet. Se face un aluat din făină, ouă, puțină apă, sare. Se lucrează bine pînă ce coca se desprinde de pe vasul în care am frămîntat-o După aceia, facem din aluat gogoși mici și le punem să fiarbă în apă cu sare Cînd se ridică la suprafață le scoatem cu lingura de spumă Le așezăm într-un vas Deasupra lor turnăm pesmet prăjit în unt și presărăm brînză rasă

GOGOȘI DIN MĂLAI

Cantități : 150 g mălai, 2 linguri de smîntînă, 2 ouă, 50 g. zahăr, 100 g. brînză albă rasă, puțină sare. Amestecăm toate aceste ingrediente timp de 15 minute. Încingem apoi grăsimea și cu o lingură, muiată în grăsime, punem gogoșile la prăjit.

GOGOȘI DE GRIȘ CU BRÎNZĂ

Cantități: 50 g griș, o ceașcă de lapte, 3 ouă, o ceașcă de brînză rasă. Se fierbe grișul în lapte pînă cînd se desprinde de vas. Se ia de pe foc și i se adaugă sarea, iar cînd s-a răcit punem ouăle și brînza. Facem apoi din compoziție gogoși mici pe care le fierbem în apă cu sare. Le servim cu unt topit deasupra.

FIZICA ȘI ARTA CULINARĂ

Dr. Willard Libby, deținătorul premiului Nobel de chimie pe anul 1960 pentru lucrările sale asupra datării prin carbon 14, a anunțat că două prese hidraulice gigantice au permis să se obțină presiuni de 60.000 și chiar 100.000 atmosfere (deci cam cît presiunea întîlnită în interiorul pămîntului la adîncimi de circa 1.500—2.000 km.).

Aceste prese, destinate cercetărilor asupra modificărilor fizice produse de presiunile foarte înalte, au pus în evidență un fenomen curios : coacerea alimentelor fără ridicarea temperaturii, doar sub acțiunea presiunii.

Utilizînd presiuni mai mici de 10.000 de atmosfere, cartofii și morcovii au fost copți într-o oră, iar gălbenușul de ou și carnea în mai puțin de zece minute.

Alimentele astfel tratate erau reci și absolut sterile, dar gustul lor era analog celui al alimentelor coapte prin expunere normală la căldură.

Bătaia nu e „ruptă din rai"

Toată lumea este de acord că un copil greșește mai mult decît noi ceilalți. Aceasta este explicabil prin faptul că parte din reflexele copilului, mai ales în primii lui ani de viață, nu sînt încă pe deplin constituite, iar necesitatea de cheltuire a energiei se izbește deseori de necunoașterea multora din realitățile vieții.

Majoritatea părinților și educatorii înțeleg acest complex de aspecte și știu să se orienteze. De aci, permanenta preocupare de a îndruma cît mai bine pașii copilului spre cunoașterea cît mai reală a mediului înconjurător și a celui mai potrivit comportament.

Sînt însă și unii părinți care își închipuie că prin pedepse aspre, țipete, amenințări, înjurături și chiar bătaie, pot împiedeca pe copii de a face greșeli În locul explicațiilor repetate date cu răbdare, arătînd copilului ce e bine și ce e rău, consideră în special bătaia cea mai eficace metodă pentru a avea copii cuminți și ascultători.

„Îl bat pînă se învață minte" — spun unii părinți cînd e vorba de copilul care a greșit, convinși fiind că bătaia e „ruptă din rai". Și cu cît își bat mai des copiii, cu atît sînt încredințați că își fac mai pe deplin datoria din punct de vedere educativ. Evident, întîlnim tot mai rar astfel de părinți, dar este de dorit să se poată spune că asemenea mentalități au dispărut cu desăvîrșire.

Cînd copilul este bătut, e bine să se știe că tensiunea sa nervoasă atinge un grad maxim și în organismul său se petrec procese de ordin psihic, care uneori pot influenta nefavorabil funcțiunile fiziologice ale scoarței cerebrale, ale secreților glandulare și ale aparatului cardiovascular. Practicarea repetată a unor astfel de „metode", departe de a fi eficiente, nu fac decît să înrăiască copilul, să-i deformeze caracterul și uneori chiar să-i pregătească terenul pentru unele îmbolnăviri de mai tîrziu.

Cînd după ani și ani, apar eventual unele tulburări ale sănătății, mai ales de ordin psihic, glandular sau în sfera aparatului cardiovascular, desigur că puțini sînt tentați să creadă că zbuciumul din copilărie datorit bătăilor repetate ar putea uneori să-și aibă partea sa de contribuție la origina unor stări de boală.

Fără îndoială, părinții au cîteodată preocupări care le răpesc calmul. Cînd e vorba însă de copii pierderea răbdării și lipsa de orientare în ce privește metodele educative, sînt de cele mai multe ori în dezavantajul copiilor.

„Metoda" educativă prin bătaie trebuie să dispară, dacă vrem să avem copii sănătoși și bine echilibrați din toate punctele de vedere. De cît să se recurgă la bătaie, în cazul în care unii părinți nu izbutesc să se facă ascultați de copii, mult mai indicat este să se ceară sfatul educatorilor și chiar al medicului pediatru.

Dr. I. LEONESCU

MOZAIC MEDICAL

Insecta chirurg

În unele ținuturi din Africa și America Centrală, locuitorii folosesc o insectă pentru a coase rănile sau tăieturile mai superficiale. Marginile rănii sînt prinse și apropiate iar deasupra lor este pusă insecta care, simțind contactul cu pielea, destace maxilarele și mușcă. Dinții mici se înfig în piele și lipesc astfel marginile rănii. Apoi trupul este smuls iar capul rămîne deasupra plăgii ca o agrafă.

Electricitatea în boala hipertonică

Curenții electrici își găsesc o largă aplicare în medicină unde sînt folosiți atît pentru diagnostic cît și pentru tratamentul diferitelor boli.

Recent, la Institutul de fiziologie al Academiei R. P. Bulgaria curenții de înaltă frecvență au fost experimentați și în tratarea bolii hipertonice. 50 de bolnavi au beneficiat de acest tratament în 25 de ședințe. La o parte din acești bolnavi s-a observat scăderea tensiunii arteriale și dispariția fenomenelor subiective ca dureri de cap, etc La mulți bolnavi tensiunea arterială, după cele 25 ședințe a ajuns la cifre normale.

Automatul efectuează analizele

Un grup de cercetători de la Institutul de farmacologie al Academiei de medicină din Magdeburg (R.D.G.) au pus la punct o instalație automată pentru efectuarea analizelor medicale.

Principiul este următorul : eprubetele cu materialul recoltat pentru analize sînt dispuse pe un disc mobil. Un dispozitiv automat introduce în fiecare eprubetă cantitatea de reactiv necesară analizei respective. Mișcarea de evoluție a discului aduce eprubeta în fața unei celule fotoelectrice care înregistrează modificările survenite.

În institut noul automat este utilizat în studiul modificărilor compoziției sîngelui după introducerea diferitelor substanțe medicamentoase.

Cine obosește mai repede

Doi oameni se plîng de oboseală : unul care în trei ore a străbătut 15 kilometri iar altul care, tot trei ore, a stat în vicioare, într-un loc. Totuși noi sîntem dispuși să-l credem, mai repede, pe cel care a mers. În realitate însă gradul de oboseală a celui care a stat în vicioare este mult mai mare, deoarece, pentru a menține corpul în poziție verticală, acționează un număr de aproape 800 de mușchi, pe cît vreme în mers aproape jumătate dintre aceștia... se odihnesc.

Roentgen li'iput

Sînt cunoscute pînă acum numeroase tipuri de aparate roentgen de dimensiuni mici însă cel mai mic posibil a fost realizat la uzina de aparatură roentgen din Moscova. Mărimea acestuia nu depășește pe aceea a unui... măr. Oamenii de știință sovietici au înlocuit clasicul tub-generator de raze X cu o capsulă mică în care se află o infimă cantitate de izotop radioactiv din elementul Tuliu. Noul aparat funcționează fără sursă de curent electric. O instalație fotoelectrică asigură o imagine de contrast clară care poate pune în evidență cele mai mici modificări ale țesuturilor normale. Aparatul este utilizat cu succes în depistarea bolii canceroase. O modificare simplă și din aparatul de diagnostic se poate obține un defectoscop care își găsește aplicarea în industria metalurgică. Noul aparat a început să fie produs în serie.

Sarea și boala hipertonică

Medicii au observat că bolnavii de hipertensiune arterială cărora consumul de sare le este contraindicat, consumă totuși, chiar cînd sînt de bună credință, o cantitate destul de mare de sare. Pentru a găsi dezlegarea acestui paradox s-a recurs la o probă care a demonstrat că acestia nu mai pot determina prin gust cantitatea normală de sare din alimente. Proba a fost făcută în felul următor : în 10 pahare cu apă distilată a fost dizolvată o anumită cantitate de sare iar în alte zece pahare, zahăr. Un grup de 10 bolnavi de boală hipertonică nu au simțit gustul sării decît după ce concentrația acesteia a fost crescută de 2—3 ori iar într-un caz de 16 ori. 10 oameni sănătoși au simțit gustul sării în concentrația inițială. La zahăr gustul bolnavilor s-a păstrat.

Vindecarea sforăitului

Un medic englez, recomandă celor care sforăie o metodă de tratament destul de originală. Astfel, el îi sfătuie ca înainte de culcare, să roadă cu dinții o bucată de lemn. În felul acesta oboseste musculatura feței și a gîtului și se înlătură sforăitul După părerea acestuia rezultatele sînt în funcție de... esența lemnului. Cu cît este mai tare și nu cedează măselelor cu atît se asigură un somn mai liniștit.

Profilaxie

Cu peste o mie de ani în urmă strămoșii mexicanilor de azi își vaccinau copiii împotriva mușcăturilor de șerpi veninoși. Ei smulgeau un dinte de la șarpele veninos și, cu el, zgîriau pielea pe antebrațul copilului. Această metodă profilactică se mai aplică și azi în unele locuri din Mexic.

• COLȚUL CELOR MICI •

IN PODGORII LA CULES

(Ghicitori)

Printre frunze ruginii
Pe ciorchinii rubinii
Cresc bobițe lucitoare
Și dulceți culeg din soare
(STRUGURII)

Poleiala argintie
Pe întinsul șesului
Ruginește frunza-n vie
La vremea culesului
(BRUMA)

Nuielușe noduroasă
Cu frunze de brumă arsă
De culegători iubită
Cînd e poama pîrguită
(VIȚA)

Buzduganul din pămînt
A întins mustăți în vînt
Trei mustăți ca trei smicele
Cu ciorchini gustoși pe ele.
(BUTUCUL DE VIE)

Dulce suc de poamă
Stors în teasc la cramă
(MUSTUL)

Ion BECHERU

ISTEȚUL BOMBO

Desen de Gh CHIRIAC

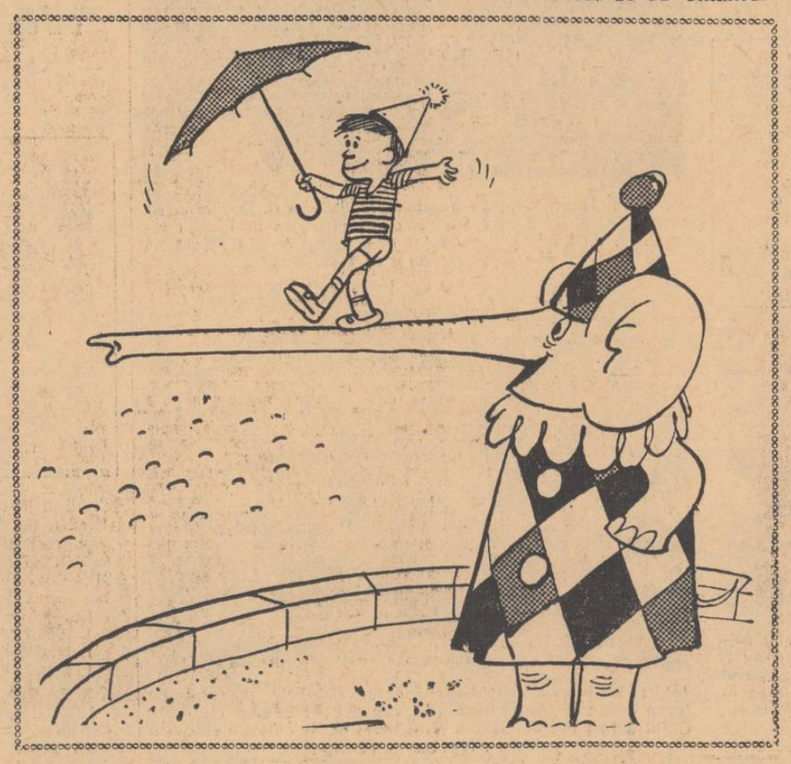

Poșta redacției

ANA ROMAN — Este adevărat că în luna septembrie am publicat un număr mai mic de materiale la rubrica „Părinți și copii". În legătură cu problema ridicată de dv. noi sîntem într-o oarecare măsură de altă părere. Socotim că nu are rost să publicăm sfaturi pedagogice la un mod didactic. Acest lucru îl fac publicațiile de strictă specialitate. Colaboratorii noștri cercetează diferite aspecte ale vieții de familie, le povestesc și trag unele concluzii generale din faptele prezentate. Fiecare cititor poate să tragă la rîndul său învățămintele necesare. Temele pe care ni le-ați sugerat dv. prezintă interes și-și vor găsi loc în coloanele revistei noastre.

ANCA Z. — La sfîrșitul acestui an școlar vă așteaptă două evenimente dintre cele mai importante în viața unui om în plină formare: maturitatea și admiterea la facultate. Credem că vă dați seama de importanța acestor evenimente și că sînteți convinsă că trebuie să studiați intens. Iată deci un prilej pentru a vă dedica tot timpul unei munci pasionante. Lucrurile de care ne vorbiți sînt fleacuri lipsite de importanță. Nici nu trebuie să vă mai gîndiți la ele. Este păcat că le-ați amplificat atît, dar nu-i prea tîrziu să renunțați definitiv la ele.

MARIETTA — Zalău. Din finalul scrisorii dv. reiese că ați găsit singuri soluția cea mai potrivită. Chiar dacă mai aveți unele rețineri noi sîntem de părere să treceți imediat la înfăptuirea a ceea ce ați gîndit, și încă foarte bine. Așa vă veți asigura liniștea de care aveți atîta nevoie, și apoi vă veți putea organiza viața așa cum doriți. Ne-ar bucura dacă ne-ați mai scrie pentru a afla și noi cum au mai evoluat lucrurile.

GABI ȘI DAN — Ne-a plăcut foarte mult povestirea voastră și ne pare rău că noi n-o putem publica. Revista noastră nu se ocupă de astfel de probleme. Cel mai bine ar fi s-o trimiteți revistei „Cravata roșie", care — desigur — va primi cu multă bucurie o asemenea povestire.

B. ODA — Sighișoara: La Institutul de artă teatrală se pot înscrie absolvenți ai școlilor medii cu examen de maturitate. La admitere însă, pe lîngă materiile de bază se cere și... puțin talent pentru a reuși. Artiștului preferat puteți să-i scrieți pe adresa Teatrului „C. Tănase" din București.

— ȘTEFAN ILIESCU — Comuna Ciodănești-Deal regiunea București: Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor are școli speciale pentru pregătirea cadrelor din rețeaua transporturilor. Certificatul obținut din perioada stagiului militar nu poate să confirme calificarea ca operator.

— MIOARA VÎRSTOPEANU — București: Bronzul pentru a reveni la culoarea naturală este indicat să-l frecați cu șmirghel fin pînă se îngălbenește, apoi se încălzește ușor, după care se șterge cu untdelemn. Dacă aceasta nu dă rezultate, luați puțină apă tare pe care o diluați cu aceeași cantitate de apă potabilă și ștergeți bronzul cu această soluție, apoi frecați-l bine cu un pluș pînă se usucă.

— SPERANȚA — Deva: În urma absolvirii Institutului de limbi străine, obțineți calificarea de profesor în specialitatea respectivă. Pentru a deveni și traducător trebuie să dați un examen separat.

N.B. — Timișoara: Școala profesională agricolă, nu se echivalează cu școala medie de cultură generală și nici examen de diferență nu se poate da. Pentru completarea studiilor este necesar să vă înscrieți în clasa a VIII-a.

— I. SPIRIDON — Baia Mare: Contabili pentru comerț și merceologi pregătesc școlile tehnice comerciale unde sînt admiși pe bază de examen, absolvenți ai școlilor medii de cultură generală cu examen de maturitate. Fiica dv. nu poate urma această școală fiind absolventă doar a școlii elementare. Vă sfătuim să dați fiica mai departe la școala medie și apoi să hotărască asupra meseriei ce și-o va alege în viață. Iar dacă nu puteți, pentru anul viitor s-o înscrieți la o școală profesională unde se primește și cu 7 clase.

SĂRBĂTORI FILATELICE

Că este unanim și oficial recunoscută sărbătoarea pe care o constituie pentru filateliști apariția unei noi serii de mărci, o dovedește pe deplin faptul că fiecare nouă emisiune R.P.R. (ca și cele din multe ale țări) prilejuiește și apariția unui plic „prima zi" — obliterat cu o ștampilă purtînd data respectivă — chemat să amintească ziua în care a fost pusă în circulație emisiunea...

Dar dintre toate sărbătorile filatelice, cele mai mari sînt Zilele mărcii poștale tradiționale în multe țări și Ziua internațională a filateliei, — instituită anul trecut și însușită unanim de filateliști.

La 1 septembrie 1962 Ziua internațională a filateliei a fost sărbătorită la Praga, unde a avut loc congresul anual al Federației Internaționale a filateliei (F.I.P.) și cea mai importantă expoziție filatelică a anului. Țara noastră, reprezentată la ambele evenimente și-a adus contribuția la sărbătoarea Zilei internaționale a filateliei, prin emiterea unui plic festiv cu o obliterare specială.

Anul acesta, la 12 septembrie Ziua internațională a filateliei a fost sărbătorită la Istanbul unde a avut loc atît congresul anual al F.I.P. cît și cea mai importantă expoziție filatelică a anului, cu prilejul sărbătoririi centenarului primelor mărci poștale turcești.

În acest scop, țara gazdă a pus în circulație o emisiune poștală alcătuită din patru mărci; aceleași mărci, dar nedantelate au fost cuprinse și într-o coliță.

Poșta din țara noastră a dedicat celei de a doua ediții a Zilei internaționale a filateliei, un plic festiv francat cu emisiunea „Ziua mărcii poștale românești, 1962" cu supratiparul „Conferința pe țară a A.F.R. 1963". Plicul și emisiunea au fost obliterate cu o ștampilă specială.

Anul viitor, sărbătorirea Zilei internaționale a filateliei va avea loc la Paris, de asemenea în cadrul congresului F.I.P. și cu prilejul expoziției filatelice internaționale „PHILATEC 1964".

O mare sărbătoare a filateliștilor români este Ziua mărcii poștale românești.

Precum se știe, în anul 1958 a fost sărbătorit, cu un fast deosebit, centenarul primelor mărci poștale românești. Ampioarea manifestărilor a determinat un reviriment neobișnuit al vieții filatelice în țară, mai ales prin înființarea Asociației Filateliștilor din R.P.R. Între alte hotărîri luate atunci, a fost și fixarea zilei de 15 noiembrie (data la care au început festivitățile Centenarului) drept Ziua mărcii poștale românești.

Cîte o emisiune specială este pusă în circulație în fiecare an, în timpul acestei sărbători. Emisiunea este alcătuită, de regulă, dintr-o marcă poștală însoțită de o vinietă dedicată Asociației Filateliștilor din R.P.R. Astfel, în 1959, a apărut o marcă de 1,60 lei cu o vinietă de 40 de bani; în anul 1960, o marcă de 55 de bani, poșta aeriană, și o vinietă de 45 de bani; la fel în 1961 și în 1962. În 1962 emisiunea a consemnat și centenarul celei de a treia serii de mărci poștale românești, Principatele Române Unite.

În acest an, emisiunea „Ziua mărcii poștale românești" este mai bogată, fiind dedicată și celui de al XV-lea Congres al Uniunii Poștale Universale — care împlinește în curînd 90 ani de existență. Cele 6 valori evocă unele emisiuni de mărci poștale românești de succes deosebit, apărute în cursul anilor, cum sînt:

— marca de 20 de bani reproduce valoarea de 1,55 lei din emisiunea „Centenarul mărcii poștale românești", 1958;

— marca de 40 bani reproduce emisiunea „Cățelușa Laika" din 1957;

— marca de 55 de bani reproduce valoarea de 3,20 lei din emisiunea „Primul om în Cosmos", din 1961;

— marca de 1,20 lei reproduce valorile de 55 bani și 1,75 lei din emisiunea „Primul zbor în grup a două nave cosmice", din 1962;

— marca de 1,55 lei reproduce valoarea de 55 bani din emisiunea „Semicentenarul Palatului Poștelor," din 1953;

— ultima marcă, de 1,60 lei, pentru poșta aeriană, reprezintă globul pămîntesc și două avioane în zbor. Această marcă este însoțită de o vinietă de 50 de bani dedicată A.F.R.. Între marcă și vinietă, se află emblema Uniunii Poștale Universale.

Toate mărcile sînt pentru poșta aeriană.

Primele cinci mărci sînt imprimate în cîte două culori, ultima — în patru culori, toate pe hîrtie cretată.

Machetele grafice sînt semnate de Ion Untch.

Emisiunea este completată cu trei plicuri „prima zi" obliterate cu o ștampilă specială.

Dar emisiunea formează numai un aspect al sărbătoririi Zilei mărcii poștale românești.

Asociația Filateliștilor din R.P.R., prin filialele regionale a organizat — în ziua de 15 noiembrie ca și în preajma acestei zile — numeroase manifestări cu caracter filatelic: expoziții, conferințe, consfătuiri, vizionări de filme filatelice, concursuri, consfătuiri cu cititorii revistei „Filatelia" etc. Au fost editate de către filiale, plicuri ocazionale cu obliterări locale.

Ziua mărcii poștale românești — 1963, a fost o amplă sărbătoare a filateliștilor din țara noastră.

TRĂZNETUL SUB APĂ

În curînd amatorii de expediții subacvatice vor dispune de redutabila armă a lui Zeus pe care o vor putea folosi în eventualele lor conflicte cu locuitorii de drept ai „lumii tăcerii".

Problema elaborării unei arme submarine care să aibă eficacitate asupra marilor pești agresivi (cum ar fi rechinul tigru sau peștele cu spadă) a fost abordată mai de mult, însă pînă de curînd niciuna din soluțiile propuse n-a fost mulțumitoare. Pușca submarină acționată cu aer comprimat nu este în ultima analiză decît o biată arbaletă iar harponul trimis de ea poate răpune cel mult o știucă sau un somn. S-a încercat prefecționarea acestui harpon aplicîndu-i-se în vîrf un ac de seringă prin care se injecta automat victimei în momentul străpungerii, o puternică otravă.

E drept că în felul acesta se putea veni de hac celor mai feroci rechini, dar moartea nu survenea decît după cîteva secunde. Ori, în cîteva secunde un rechin deslănțuit poate înghiți arbaleta care l-a săgetat cu mîna ce a declanșat-o.

Noua armă, elaborată de un colectiv de cercetători sovietici, are rapiditatea trăznetului trăgîndu-și dealtfel puterea, ca și acesta, dintr-o descărcare electrică. Deși la prima vedere aspectul ei este acela al unei puști submarine clasice, dacă-i vom demonta patul vom găsi în interior un condensator și un generator de impulsiuni, care reprezintă „încărcătura de luptă" a armei. Funcționarea este destul de simplă: cînd harponul își atinge ținta se produce un contact electric și corpul peștelui primește o descărcare foarte puternică ce îl electrocutează.

Față de harponul otrăvit care face carnea peștelui răpus necomestibilă, cel electric mai are avantajul că poate fi folosit nu numai ca armă defensivă, ci și la pescuitul submarin, peștii electrocutați fiind tot atît de demni de a sta în tigaie ca și cei prinși cu undița. Ba, poate — cine știe? —, dacă intensitatea curentului va fi dozată într-un anumit fel, și dacă vom dori ii vom putea scoate din apă gata friți!

Adrian MÎNTULESCU

REBUS

FRUNZE

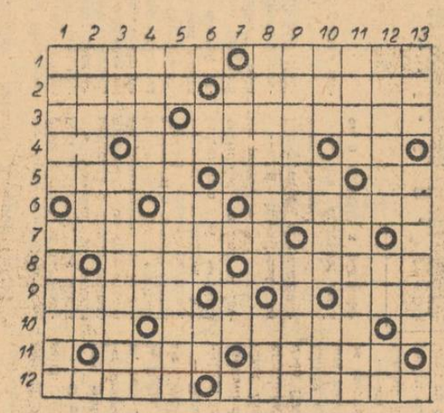

ORIZONTAL: 1) Autorul poeziilor: „Frunze și steaguri", „Măr cu foi de aur" ș.a. — Țară din America Centrală și țesătură făcută din frunzele unui arbust din acea țară. 2) Forma limbului la frunzele de ficus, vișin etc. — Plante cu frunze mirositoare și foarte amare (dim.) 3) Poezie de Eugen Frunză — Plantă cu peri lînoși și frunze ascuțite 4) Operă — Autorul poeziei „Învîrtejite frunze se destramă" — Neon 5) Frunzele acestor arbori se întrebuințează la vopsit — Autorul poeziei „Grădina-n parc" și a schiței „Castanii din parc" — Două foi din sepale! 6) În frunză! — Nicu Pădure — ...Cazimir, autoarea versurilor: „Prin păpușoi cu frunze frînte / Începe vîntul serii să descînte" (Toamna pe șes) 7) Specie de palmier cu frunze mari, penate — Tei! 8) A pictat cu măiestrie „Peisaj de pădure" (Iosif) — Autoarea poeziei „Nici o frunză" 9) Mod de așezare a nervurilor frunzei (ca firele unei pene) — Pronume 10) Unități de timp — Arbuști ornamentali cu frunze de un frumos verde închis 11) Lucrare scrisă unde citeodată e vorba și de frunze. — Contine sute de foi 12) Comparativ pentru frunze toamna — Pentru o astfel de faptă se acordă cununa cu frunze de laur.

VERTICAL: 1) Nu-i încă floare — Frunza florii 2) Pierderea apei de la suprafața frunzei (inf.) — N 3) Îl acoperă la mare oamenii cu o frunză, ca să nu li-l ardă soarele — „Frunza din vii" toamna 4) Lac în U.R.S.S.... — ...și un riu — Emanoil Marinescu 5) Diftong — Producerea de către frunze, din bioxid de carbon și apă, a unor substanțe nutritive pentru plantă, 6) Fier — Buruiană cu frunze aspre, cenușii-verzi — Fluviu bivocalic 7) Arbori cu frunzele mereu verzi — Mese! 8) Dau aspect catifelat anumitor frunze — Veche măsură de greutate 9) Potolit — Activează într-un mediu cu foarte multe frunze (reg.) 10) Nimic (pop.) — „...frunză și iarbă (loc. adj.) — Cureluse 11) Arbore de luncă cu frunze rotunde — Plantă acvatică avînd numai tulpina cu aspect de frunză 12) Arbuști cu frunze compuse, penate — Mari consumatoare de iarbă — În frunzet! 13) Astfel — Floare catifelată cu frunze adînc crestate.

Julieta FLOREA

Cal

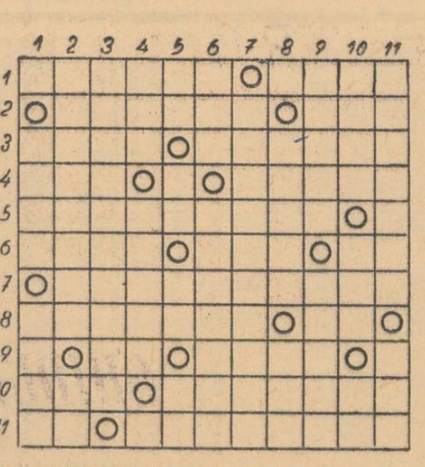

ORIZONTAL: 1) Cal A! — Cale! 2) A, oțeli — A fost odată 3) Instrument muzical cu zero... boi! — Cal Dărîm! 4) Magiun cu dureri! — Ești în temă!! 5) Caii, la trăsură sau rădvan 6) O făceau poștalioanele schimbînd cai — Antrenor federal de fotbal — Cămașă rustică 7) Călărași, de pildă 8) Operație ce precede CAL-CATUL! — Negație 9) Eugen Teodorescu — Se obține prin calcul 10) Ciocîrlie — A pariat pe calul cîștigător 11) În triunghiul scalen! — Cai nervoși

VERTICAL: 1) Iute ca un armăsar, slab ca o mîrțoagă — Pune șaua pe ele! 2) Calul dracului — Ion Negulici 3) Tropa-trop! (cînd la trap, cînd la galop) 4) Caii de bătaie ai rebusiștilor — Taciturn 5) Soare — Cu cal, referitor la gură! — Tine cît un CAL ÎN DAR! — Poftim 6) Secol — Îl găsești în „Omul cu mîrțoaga" 7) Rareori e caligrafică 8) Născut (vorbind de cai) — Culoare 9) Adevărați — Numărătoare 10) „Și-n departe se aude un nechez răsunător/Noaptea cade, lupii... Vai de cal și călător. (V. Alecsandri — Viscol) 10) Ață — Ies în evidență la un cal slab (sing) 11) Spectacole cu „Călutul cocoșat — Porți.

N. CORNEA

IN FAMILIE

— Plecăm în oraș sau ne culcăm mai devreme?
— Plecăm că tot sînt obosit!...

— De trei zile nu pot închide ochii noaptea. Nevasta mea tușește continuu.
— De ce nu chemi un doctor?
— Pentru ce? Mîine plec în concediu...

— Nu-mi place să discut cu femeile. Ele sînt totdeauna de altă părere.
— Nu-i adevărat. Eu niciodată...

— Am visat că mă duceai să petrec concediu! Într-o croazieră pe Mediterană...
— Ei vezi? Și te mai plîngi la prieteni că n-am grijă de tine!...

A. ANDRONIC

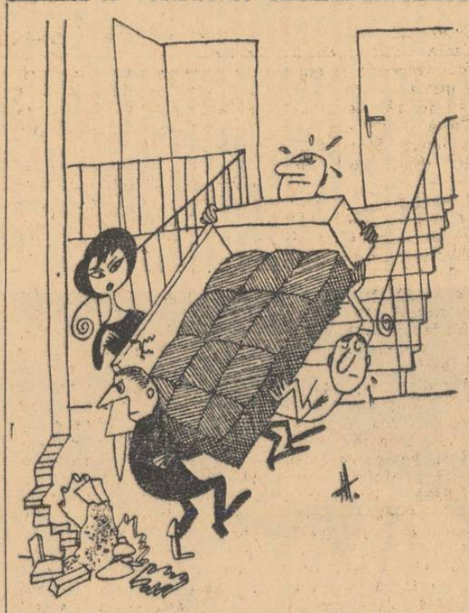

— Fiți mai atenți dragă. Uite cum mi-ați zgîriat mobila!!!

MIHAI GROSU

SE MAI ÎNTÎMPLĂ

Șeful șantierului de construcții: *Alo, cooperativa de croitorie? Păi bine măi tovarășe, a sosit toamna și balonzaidul meu tot nu e gata! Ce-am să mă fac pe ploile astea?...*

PE SCURT

De data aceasta, tatăl fu foarte surprins. Și nu fără motiv. Fiica sa, vorbăreață din cale afară, termină convorbirea telefonică în numai un sfert de ceas. De obicei ținea telefonul ocupat cel puțin o oră.

— Cu cine ai vorbit, cu o prietenă? se interesă el. Să știi, așa îmi placi. Convorbiri scurte.

— Da de unde tăticule, nu e nici o prietenă. Cineva a greșit numărul.

★

Medicul oculist încearcă pacientei sale — o doamnă mai în vîrstă — lentile după lentile. Dar nimic potrivit.

— Nu-i nimic, — o calmează el pe pacienta sa. Se-ntîmplă. Nu e de loc ușor să potrivești lentilele corespunzătoare.

— Fireste doctore, sînt convinsă de acest lucru. Mai ales cînd alegi ochelari pentru vecină.

★

Un pictor stă de vorbă cu un amic povestindu-i despre recenta sa călătorie, despre oameni și locuri pe care le-a cunoscut.

— Vai, dar de ce vorbesc numai eu?! Acum e rîndul tău, vorbește-mi despre tine. La sfîrșit, spune-mi, de pildă, cum ți-a plăcut ultima mea expoziție?

MAXIME ȘI CUGETĂRI...

Despre frumusețe

● Frumosul în viața socială se apreciază în primul rînd, prin caracterele, emoțiile și faptele oamenilor, prin evenimentele din viața lor.

M. DIMITRIEVA

● Prin natura sa omul este artist. El tinde, într-un fel sau altul, să introducă peste tot, în viața lui, frumosul.

● Estetica este etica viitorului.

M. GORKI

● Cel mai însemnat lucru pe care ne-am obișnuit să-l prețuim la om îl constituie forța și frumusețea; și una și alta sînt determinate în om de atitudinea sa față de perspectivă: cu cît este mai vast colectivul ale cărui perspective reprezintă pentru un om propriile sale perspective cu atît omul respectiv este mai frumos.

A. S. MAKARENKO

● Nimănui nu-i poate fi urîtă propria lui înfățișare; omul cel mai pocit ca și cel mai frumos are dreptul să se bucure de felul în care arată.

W. GOETHE

● La om totul trebuie să fie frumos, și fața și îmbrăcămintea, și sufletul, și gîndurile.

A. P. CEHOV

● Virtutea-i frumusețe! Omul rău este cel mai urît.

● Cu nimic nu se însoțește mai bine frumusețea decît cu cinstea.

W. SHAKESPEARE

● Frumusețea este splendoarea adevărului.

PLATON

● Frumosul este tot atît de folositor ca și utilul. Poate chiar mai mult.

V. HUGO

DESPRE TALENT

● Cu cît un om năzuiește spre un țel mai înalt — cu atît mai repede și mai productiv își dezvoltă aptitudinile și talentul. — M. GORKI.

● Talentul înseamnă muncă. — GALINA ULIANOVA.

● Fără o mare perseverență nu există nici talente nici genii — D. MENDELEEV.

● Talent și hărnicie, fără amîndouă nimeni nu se poate distinge, dar se distinge în gradul cel mai înalt acel ce le reunește pe amîndouă în sine. — GRACIAN.

● Talentul nu este numai aptitudine înăscută a omului pentru o anumită activitate, ci în primul rînd, muncă și încă odată muncă, plus răbdare. — A. S. IAKOVLEV — (constructor de avioane, de două ori Erou al muncii socialiste).

● A face cu ușurință ceea ce este greu altora, iată talentul. A face ceea ce e imposibil talentului, iată geniul — H. F. AMIEL.

● Talentul se formează în tăcere, caracterul în vîrtejul lumii. — GOETHE.

● Există în aurora talentului ceva naiv și în același timp îndrăznet, care amintește grațiile copilăriei. — E. DELACROIX.

● Însușirile necesare în muncă nu sînt date omului de la natură, ci sînt dobîndite de el în decursul întregii sale vieți și îndeosebi în tinerețe. — A. S. MAKARENKO.

● Elogiile părtinitoare și exagerate moleșesc și slăbesc talentele. — I. A. KRÎLOV.

BUCURIA PESCARILOR

Metode industriale de reproducere masivă a crapului

Dacă mergi la început de primăvară, pe un drumeag ce iese din șoseaua București—Constanța, la Ovidiu, auzi un susur de apă produs parcă de zeci de izvoare la un loc.

În față, în depărtare, Marea Neagră, iar la cîțiva metri, lacul Siutghiol.

Susurul ce-l auzi este produs de zecile de guri de alimentare și evacuare a apei de la Centrul de producție a alevinilor timpurii de crap, de la Ovidiu.

Apele țării noastre — rîuri, lacuri, heleștee — au condiții ca în afară de agrementul ce-l oferă, să dea producții abundente de pește.

Specia cea mai importantă din apele R.P.R. este crapul. El atinge în anii record o producție de 17 000 000 kg, iar în alți ani 1 500 000 — 2 000 000 kg.

Această variație a producției se datorește oscilațiilor foarte mari de puiet produs de la an la an, ca efect al condițiilor hidroclimatérice — temperatură, nivel al apelor, vînturi, aluviuni — la rîndul lor foarte variabile de la an la an.

Condițiile optime de reproducere a crapului sînt foarte rar întrunite în natură.

De aceea este necesar ca omul să creeze artificial aceste condiții de reproducere a peștelui.

Astfel, în trei centre din țara noastră, la Nucet, Victoria și Ovidiu — Constanța, s-a trecut la metode industriale de producere de alevini timpurii de crap (puiet pînă la vîrsta de 4 zile).

Pentru crearea condiției principale — temperatura — s-au folosit diferite surse de apă caldă. La Ovidiu, de pildă, se folosește apa evacuată de la condensatoarele termocentralei Ovidiu II. Această apă, după utilizare la condensatoare, era evacuată în lacul Siutghiol.

În anul 1962 și 1963 de-a lungul canalului de evacuare al termocentralei Ovidiu s-au construit 32 de bazine, o stație de incubație și instalații speciale de reglare a temperaturii apei. Aceasta este zestrea principală a Centrului de producție de alevini de la Ovidiu.

Obținerea de alevini timpurii de crap se desfășoară astfel: reproducătorii luați din apa bazinelor de iernat sînt transportați la centrul Ovidiu. Aici sînt introduși în bazine unde temperatura apei este cu 7—8° C mai mare decît a mediului natural. După 24 de ore de acomodare în această apă caldă, reproducătorii sînt transportați în alte bazine cu apă și mai caldă, pînă la 18—20° C.

Timpul de maturare al reproducătorilor este de 5—7 zile după care reproducătorii sînt injectați cu hipofiză din specia crap. După 20—24 ore reproducătorii se mulg printr-o simplă apăsare ușoară a abdomenului. Icrele astfel mulse sînt fecundate artificial, amestecînd icrele cu laptii în cantități mici de apă.

Incubația (clocirea) icrelor se face în carafe de sticlă, metodă nouă, care constă în aceea că icrele fecundate sînt descleiate cu soluție de clorură de sodiu și uree, după care sînt introduse în carafe. Carafele au forma sticlelor de vin, fără fund, cu o capacitate de 6,5 litri. Ele sînt montate cu gîtul în jos, asigurîndu-se un curent continuu de apă de jos în sus, datorită căruia icrele sînt bine oxigenate, iar eclozarea alevinilor are loc în bune condițiuni.

Este o metodă industrială, cu care s-au obținut rezultate foarte bune.

Introdusă în 1963, această metodă urmează să se aplice în viitor ca metodă unică. În acest an, la centrul Ovidiu s-au obținut zeci de milioane de alevini, care au fost transportați în 14 unități de creștere, heleștee și lacuri.

Puietul de crap obținut prin reproducerea naturală atinge la sfîrșitul primului an greutatea de 20—50 grame/buc., iar după doi ani 250—300 grame/buc. Pe baza rezultatelor obținute în anii 1962 și 1963 se constată că puietul de crap provenit de la centrele de producere timpurie a alevinilor, obținut cu 1—1,5 luni înainte de cel din mediu natural, înregistrează o creștere în primul an de 250—300 g, adică atinge sporul realizat în doi ani de puietul produs în mediu natural.

Aceste rezultate de înaltă tehnică obținute în țara noastră, creează premizele pentru populări intensive a apelor noastre cu puiet de crap, și pentru asigurarea unor mari producții anuale de pește.

Ca urmare a rezultatelor obținute în anul 1963 se vor înființa noi centre industriale de producere a alevinilor de crap.

În anii ce vor urma, vechea zicală „unde este apă sînt și broaște", se va schimba într-o nouă zicală „unde este apă este și pește mult".

Ing. Andrei BUȘNIȚĂ

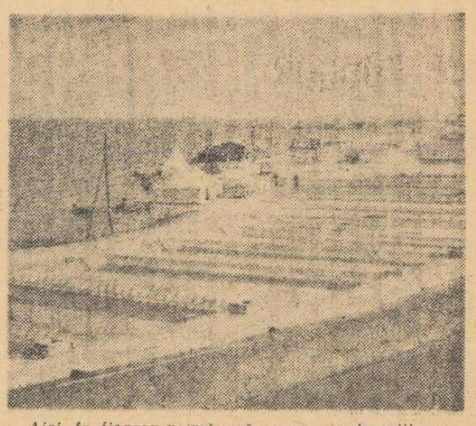

Aici, în fiecare primăvară se vor naște milioane de crapi

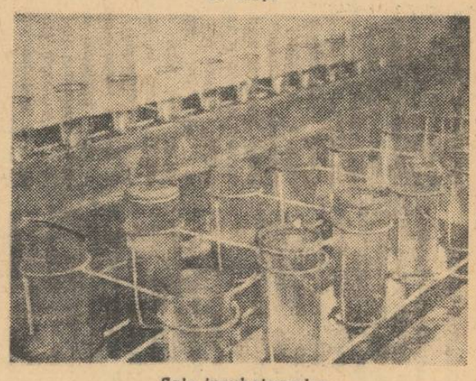

Sala incubatoarelor

Hei... Rup!

Fotografii: N. CRISTUREANU Text: M. PETREC

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

LA NAȚIONAL O NOUĂ PIESĂ ÎN REPETIȚIE

Regizorul Mihai Berechet a sosit cu mult mai devreme de ora anunțată pentru repetiții. Deosebit de faptul că semnează direcția de scenă, el este totodată și creatorul costumelor noului spectacol cu „Milionara" de Bernard Shaw, care a intrat, de curînd, în pregătire la Teatrul Național „I. L. Caragiale". Și înainte de a începe lucrul cu interpreții între care Carmen Stănescu, în rolul titular, Mihai Fotino, Dem. Rădulescu, Matei Gheorghiu, Didona Popescu, Damian Crăsnaru, Alfred Demetriu, Adriana Pițești, Al. Haznaș — se preocupă de problemele de scenografie, întreținîndu-se cu realizatorul decorurilor, Gheorghe Bedros.

„Milionara" este una din ultimele piese ale lui Bernard Shaw scrisă în 1935, după călătoria pe care a făcut-o în Uniunea Sovietică. De curînd, în Anglia s-a realizat un film după lucrarea lui Bernard Shaw cu Sofia Loren și Vittorio de Sica în rolurile principale.

Repetiția e pe punctul să înceapă. Îl reținem pe Mihai Berechet să ne spună cîteva cuvinte despre concepția regizorală a spectacolului :

— Urmărim să transmitem cît mai clar mesajul antiplutocratic și demascator al lui Bernard Shaw, într-o viziune scenică modernă, subliniază interlocutorul nostru.

S. N.

CU MIHNEA GHEORGHIU
DESPRE FILMUL „TUDOR"

Scriitorul Mihnea Gheorghiu și-a făcut debutul în cinematografie adaptînd pentru ecran romanul „Europolis" de Jean Bart. Calitățile filmice ale scenariului, care nu trădă citușipuțin sensurile inițiale ale operei, dînd totodată o impresionantă și convingătoare panoramă a epocii, — l-au impus ca un dramaturg valoros și publicului cinefil. Zilele acestea, va avea loc premiera primului său film original, realizat pe o temă de mare însemnătate socială și națională : răscoala populară a lui Tudor Vladimirescu din anul 1821. Cum s-ar spune un... al doilea debut la numai doi ani distanță. De astă-dată, ne aflăm în fața unei realizări cinematografice de

In rolul titular, actorul Emanoil Petruț

proporții, filmul fiind conceput în două serii corespunzătoare celor două momente esențiale : pregătirea și înfăptuirea răscoalei. De asemenea, montarea de epocă și vastele mișcări de mase au solicitat realizarea lui în sistemul cinemascop. Adevărat eveniment pentru cinematografia noastră artistică, apropiata premieră a filmului „Tudor" ne-a prilejuit o instructivă convorbire cu scriitorul Mihnea Gheorghiu.

— Care este geneza scenariului ?

— Ideea unui film despre Tudor mi-a aparut acum zece ani, într-o reuniune de familie, undeva în Oltenia, cu urmași ai unuia din căpitanii lui Tudor, moș Pîrvu. Perioada de pregătire a inclus cîteva lucrări beletristice, variate ca gen : poezie, proză, o piesă de teatru, un scenariu radiofonic, în care am încercat să prefigurez chipul artistic al eroului și un conflict cu caracter de sinteză istorică.

— În acest scop ați cercetat, desigur, o bogată documentație...

— Am avut timpul și pasiunea de a cerceta relativ tot ce există, scriptic și imagistic despre Tudor. Tradiția orală despre eroul popular mi-a oferit, în Oltenia, un important și valoros material documentar. Apoi am călătorit pe drumurile lui, de la Vladimiri la Goleși, de cîteva ori. Oamenii și locurile păstrează o anume culoare spirituală, pe care aveam s-o introducem și în filmul nostru. Ideea centrală a filmului a urmărit filonul baladei eroice populare. Iar pentru realizarea lui, îndrumarea și sprijinul partidului, au fost un factor principal.

— Ați intenționat un film-portret al evenimentelor istorice ?

— Am conceput eroul ca o expresie a năzuințelor maselor oropsite și dornice de dreptate și libertate. Tudor o spune, de repetate ori, în replici autentice, de-a lungul întregii dramaturgii a filmului. Filmul are o acțiune independentă, fiindcă orice scenariu al unui film de lung metraj trebuie să-și aibă o viață proprie, independentă de document și documentar. Am înțeles totuși acest conflict ca o suită de momente dramatice menite să renască fresca vie a unei pagini de istorie adevărată.

— Cum apreciați munca de creație depusă pentru realizarea filmului ?

— Filmul „Tudor" este o realizare excepțională a artiștilor și tehnicienilor noștri de film, o creație de mare prestigiu a cinematografiei naționale pentru care, ca scenarist, sînt recunoscător tovarășilor mei de muncă : regizorul, operatorul, principalii interpreți, compozitorul și echipa de filmare. Mulțumesc nenumăratelor instituții și persoane care ne-au ajutat cu multă căldură și cu un elan exemplar. Este memorabilă participarea miilor de țărani colectiviști olteni, la secvența gigantică din cîmpia Padesului.

— O ultimă întrebare : care sînt opiniile istoricilor despre film și, totodată, cum a fost el apreciat în Italia, la recentele zile ale filmului românesc ?

— Oamenii de artă, specialiștii în istoria patriei și oamenii de cultură care au văzut filmul l-au apreciat superlativ. A avut succes și în Italia. Dar supremul arbitru este publicul din țara noastră și-i așteptăm cu emoție verdictul.

...I-am multumit scenaristului Mihnea Gheorghiu pentru concizia și amabilitatea cu care a răspuns întrebărilor noastre în scurtul răstimp pe care i-l lasă nu numai munca de creație ci și activitatea ce o depune curent pe tărîmul filmului, ca președinte al Consiliului Cinematografiei.

Eugen ATANASIU

Studiou experimental al artistului la Baia Mare

De cităva vreme, la teatrul de stat din Baia Mare și-a început activitatea un studiou experimental al artistului. „El era necesar — ne-a spus Marius Popescu, directorul teatrului — pentru a aduce la o cît mai perfectă omogenizare colectivul nostru, și pentru permanentizarea noțiunilor dobîndite anterior, printr-o activitate ce o desfășurăm nu numai în cadrul spectacolelor.

Aceste considerente au stat la baza înființării studioului experimental al artiștilor de la teatrul băimărean. Activitatea lui se desfășoară pe diferite secții (secția de dramă și comedie, secția de păpuși, ansamblul de cîntece și dansuri, precum și grupa personalului tehnic). În cadrul lor se dezbat o serie de probleme specifice fiecărui gen. Astfel la secția de dramă și comedie se discută „Arta interpretativă a actorului", „Etica spectacolelor", „Actorul — element de creație multilaterală" și altele. La Ansamblul de cîntece și dansuri s-au pregătit printre altele, lecțiile despre „Bazele mișcării scenice", „Balet clasic și de caracter" și „Expresivitatea în arta interpretativă muzicală". Totodată, trebuie amintit că pentru membrii Ansamblului de cîntece și dansuri al Sfatului popular regional Maramureș, care activează în cadrul teatrului băimărean, se va prezenta conferința „Tema fundamentale ale folclorului românesc în creația muzical-coregrafică".

Paralel cu aceste activități din cadrul studioului experimental al artistului, teatrul va organiza în prima parte a anului viitor trei conferințe experimentale : „Începuturile teatrului românesc", „Teatrul între cele două războaie mondiale" și „Dramaturgia originală", la realizarea cărora își vor aduce contribuția cunoscuți oameni de specialitate. Pentru prima conferință experimentală, care va avea loc în cursul lunii ianuarie a anului viitor, membrii secției de dramă și comedie a teatrului băimărean pregătesc piesa „O repetiție moldovenească" de Costache Caragiale.

Victor TEODORU

UN PORTRET PE SAPTAMINA
JACQUES CHARRIER

Născut în orașul Metz, la 6 octombrie 1936, Jacques Charrier s-a afirmat prima oară ca actor dramatic la un festival al tineretului din Bourgogne. Printre rolurile care i-au adus pe atunci prețuirea publicului se numără cel al lui Peter van Daan din „Jurnalul Annei Frank".

În 1958 regizorul Marcel Carné îl distribuie în filmul „Trișorii" în care realizează prima sa creație de seamă care îi va aduce numeroase solicitări din partea regizorilor și a producătorilor de filme. Chiar de la cel de-al doilea film al său, „Explozia", în regia lui Jean Pierre Mocky, Jacques Charrier va fi considerat printre reprezentanții cei mai valoroși ai tinerei generații de actori francezi. În filmul „Explozia" el apare alături de cîtiva protagoniști ai ecranului : Charles Aznavour, Dany Robin, Anouk Aimée, Belinda Lee.

Presa vede în el „un nou Rudolfo Valentino", remarcîndu-i nu numai farmecul personal ci și însușirile interpretative, jocul lui subtil și nuanțat.

Spectatorii noștri l-au văzut de curînd pe Jacques Charrier în filmul „Batte pleacă la război", interpretînd alături de Brigitte Bardot — pe atunci soția sa — rolul unui subofițer din armata franceză.

De curînd, Jacques Charrier a interpretat unul din rolurile principale din filmul „Viața conjugală" în regia lui André Cayatte.

In ajunul premierei

De vorbă cu Ion Dichiseanu și Val Săndulescu

S-firșitul lunii noiembrie aduce actorului Ion Dichiseanu emoția a două premiere. Actorul fi interpretează pe ecran pe Oarcă, neînfricatul haiduc din filmul „Tudor Vladimirescu" și pe scenă pe Sam Lawson, actor din piesa „Carieră pe Brodway" de James Lee, viitoarea premieră a Teatrului „C. I. Nottara".

„Carieră pe Brodway" este o piesă concepută într-un stil interesant, cinematografic — se desfășoară retrospectiv, în trei etape, pe parcursul a 25 de ani. Datele acțiunii pretind interpretului lui Sam Lawson să apară pe scenă la vîrste diferite, între 22 și 47 de ani. Cum va marca diferentele de vîrstă, aflăm din convorbirea, pe care am surprins-o la o repetiție, între regizorul Val Săndulescu și actorul Ion Dichiseanu.

— Probabil, că voi fi nevoit să arăt trecerea anilor prin adausuri de machiaj...

— Bineînțeles, i-a răspuns regizorul — dar ele vor fi foarte ușoare. Mă bazez în primul rînd pe maturitatea interpretării, care va trebui să crească de la etapă la etapă, dacă totală experiență de viață.

— Într-adevăr, spune Ion Dichiseanu, acest rol mi-a pus probleme interesante. Și mă strădui să înfățișez în fața spectatorului caracterul adevăratului actor : modest, cinstit, stimîndu-și meseria. Dar în privința continutului piesei, aș vrea să dau cuvîntul regizorului Val. Săndulescu...

— Cazul individual al omului cinstit Sam Lawson, ne spune regizorul piesei, se profilează pe un fundal specific societății burgheze. Pentru a putea realiza înlănțuirile de tablouri pe care este construită piesa, teatrul a construit o scenă turnantă, iar interpreții printre care se numără Liliana Tomescu, Migry Avram Nicolau, Ion Dichiseanu, George Sion, A. Rogalschi, Ion Punea, Cristea Avram și alții, au reușit să rezolve sarcinile artistice cerute de spectacol.

S. M.

Patru roluri într-un spectacol

Acum cîteva zile a avut loc o audiție teatrală. În jurul unui magnetofon erau adunați mai multi actori de la diferite teatre din Capitală care ascultau înregistrarea unui spectacol ce s-a desfășurat de curînd pe scena Teatrului de Stat din Sibiu. Spectacolul fusese organizat pentru sărbătorirea unui vechi slujitor al teatrului românesc, artistul emerit Vasile Brezeanu, care își lua rămas bun de la public, trecînd la pensie.

La teatrul din Sibiu, Vasile Brezeanu a jucat, de la înființarea acestei instituții și pînă acum, timp de mai bine de 15 ani. Pentru spectacolul de retragere a pregătit scene din patru piese, care i-au adus succese în carieră : Zaharia Trahanache din „O scrisoare pierdută", căpitanul Schotower din „Casa inimilor sfărîmate" de B. Shaw, primarul din „Revizorul" de Gogol și Harpagon din „Avarul" de Molière.

VA POVESTIM FILMUL

„Ei cuceresc cerul"

O producție a studiourilor sovietice

La baza acestui film stau fapte reale de viață. El este dedicat aviatorilor experimentatori sovietici care, imediat după război, au zburat pe cele dintîi avioane cu reacție.

...Alexei Kolcin este un aviator cu o bogată experiență, care-și îndeplinește munca dificilă de încercare a noilor tipuri de avioane cu conștiință și pasiune. El își amintește cum, în anul 1938, a sosit împreună cu prietenul său Serghei Șarov la aerodromul de experi-

mentări din Moscova. Pe atunci, ei zburau pe avioane astăzi depășite din punct de vedere tehnic. Legată irevocabil de cariera de aviator, viața sa a urmat apoi drumul marilor încercări ale războiului. Rănit în lupte, Alexei, se gîndea pe patul de spital la aparate și mai rapide de zbor și-i împărtășea visul soției sale Nina, fosta soră medicală a aerodromului, care înțelegea do-

rințele fierești ale acestui temerar cuceritor al văzduhului. El nu știa însă că, chiar atunci, în Siberia în 1942, se pregăteau primele avioane cu reacție.

...Războiul s-a încheiat. În vara anului 1946, Kolcin primește răspunderea de a zbura pentru prima oară pe un asemenea tip de avion. El își îndeplinește misiunea încredințată, ca întotdeauna, cu maxim de precizie și curaj. Dar riscul care-i pîndește pe deschizătorii de noi

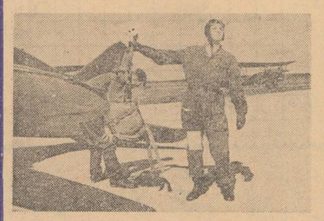

drumuri, nu-l cruță nici pe Kolcin. El se prăbușește în cursul unui zbor de încercare. Dar creatorii noilor avioane nu se pot lăsa descurajați de această întîmplare tragică. Serghei Șarov va duce mai departe acțiunea al cărei pionier a fost Kolcin. Dar de unde să afle cauzele neașteptatei catastrofe ? Ascultînd de mai multe ori banda de magnetofon pe care este imprimată vocea lui Kolcin cu ultimele observații transmise de la bordul a-

vionului, precum și sgomotele care au precedat sfîrșitul eroic al prietenului său, Șarov descifrează ceea ce nu se mai putea stabili pe aparatul distrus.

...Iar atunci cînd, reușita deplină a lui Șarov marchează un salt istoric în perfecționarea tehnicii aviației, acesta semnează concluziile comisiei de stat privitoare la încheierea cu succes a zborurilor de încercare cu două nume : Șarov, Kolcin.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„HARAKIRI"

Filmul acesta prezintă o nouă dovadă a succeselor obținute de cinematografia japoneză în ultimii ani.

Acțiunea lui se petrece în urmă cu secole și totuși, datorită profundului adevăr uman al eroilor și manierei realiste de tratare, subiectul interesează pe spectator, dezvăluindu-i psihologii puternice, o încordată clocnire de caractere. Este foarte interesant de observat că, mergînd pe linia celor mai valoroase cuceriri ale artei moderne, cineaștii niponi știu să aducă întotdeauna o notă de profundă originalitate îmbinată cu un puternic accent de specific național. Adoptînd un roman de netă forță epică, scenaristul iar apoi regizorul Mosaki Kobayashi, ajutat să dea o construcție și un ritm specifice genului cinematografic, pline de neașteptat și de revelatii. Personaje ca Hanjiro, Motome, Bennosuke își dezvăluie rînd pe rînd psihologia, creînd adevărate surprize pentru spectatorul grăbit să le caracterizeze. Complexitatea sufletească a personajelor este deosebit de bine încadrată în contextul politico-social al timpului. În acest fel, subiectul filmului ajută pe spectator să înțeleagă grelele condiții ale vieții oamenilor simpli în orînduirea feudală, natura inumană a relațiilor existente în vremea respectivă.

Filmul este deosebit de bine servit de simțul modern al autorilor care-și pune pecetea atît asupra jocului sobru al actorilor cît și căutărilor pline de inteligență ale operatorului.

N. BULGĂRE

„A dispărut o navă"

Prilej de nostime încurcături și satiră la adresa unei birocrații militare savant alcătuită, comedia de față smulge publicului hohote de rîs în cascada situațiilor nepreăzute prin care trece presupusul vinovat al dispariției navei, „Kornblatt" descendent arierat al unei familii de ghinioniști slujitori ai marinei americane. Conceput pe tiparul unei tradiții îndelung cultivate la Holywood, filmul inventariază parcă arsenalul gagurilor care au amuzat publicul deceniilor trecute, dintre care lipsește doar bătaia cu frișcă. Ritmul trepidant, locurile variate ale acțiunii, dialogul sprinten și cursiv creează o ambianță de bună dispoziție care susține interesul pentru dezvoltarea fantezistă a unor împrejurări justificate real pînă la un anume punct.

Pluralitatea și ascuțimea comică a satirei este asigurată în principal de jocul lui Jery Lewis, un tînăr dar experimentat artist al pantomimei de o energie și expresivitate destul de rară. Din păcate, recitalul pe care i-l prilejuiește filmul nu e îndeajuns de variat, interpretul repetîndu-se uneori ca gestică și expresii ale mobilei și de spițăi ale monarhiei și aristocrației. Cu „teoria" de mai sus, se puteau face, încă, acum o sută cincizeci de ani, unele paradoxuri amuzante ; iar cu inofensiva pornire anti-aristocratică de care pomeniram, se puteau spune cîteva adevăruri, fără cine știe ce adîncime, dar usturătoare.

Astfel se face că **Paharul cu apă**, conceput și dezvoltat numai ca o comedie de intrigă și amuzament, conține totuși o bunicică doză de comedie a moravurilor, cu ironie aproape satirică la adresa aristocrației și monarhiei britanice de la începutul secolului al XVIII-lea. E un scurt episod de istorie anecdotică, sau mai bine zis de anecdotă istorică, inspirată din culisa cea mai mărunță a marilor evenimente, din ceea ce burghezia franceză a adorat să cunoască și să guste sub numele de **„mică istorie"**, încurajînd astfel dezvoltarea extraordinară a unui gen hibrid, nici istoric, nici literar, în care minciuna pitorească se împletește cu fărîmiturile de adevăr insignifiant, și din care avea să se dezvolte, apoi, prăpăstios și anarhic, **așa zisa istorie romanțată.**

Aici e vorba de căderea de la putere, după o îndelungată și mizerabilă guvernare, a partidului liberal britanic, în preajma anului 1714, și de înlocuirea lui cu partidul conservator, în plinul războiului anglo-franco-austriac, zis al succesiunii spaniole. Schimbarea de guvern ar fi fost rezultatul unei intrigi erotico-politice de palat și aproape de budoar, în care se înfruntă : pe de o parte, ambițioasa ducesă de Marlborough, soția faimosului duce și mareșal cu același nume, fruntași ai partidului liberal, iar pe de altă parte, vicontele, mai apoi lord Bolingbroke, fruntaș al conservatorilor. Ambii caută să stăpînească și să mănevreze multatea reginei Anne, femeie, nemaipomenit de inferioară și frivolă, servindu-se de înclinația pe care regina o resimte pentru tînărul locotenent de gardă Mesham, spre care înclină și ducesa, dar care, el, înclină spre tînăra domnișoară de onoare Abigail, cu care se va căsători cînd cele două rivale, descoperindu-se reciproc, vor trebui să se lase păgubașe de acest amor. Biletele tainice, destăinuiri șoptite la urechi, amenințări și șantaje reciproce, minciuni cinice și suspine ipocrite, iată cu ce se înfrunte, foarte bine din punct de vedere meșteșugăresc, intriga comediei, și iată din ce reiese o demascare destul de usturătoare a monarhiei și aristocrației britanice bipartidale, ai cărei fruntași sau membri de rînd, lacomi, cinici, cruzi, gata la orice, își caută satisfacțiile cele mai egoiste și mai sordide, indiferenți față de orice principiu moral. Fără adîncime, și mai ales fără nici o perspectivă, **Paharul cu apă** este, totuși, o bună satiră ironică, și o comedie amuzantă, bine construită, destul de vioaie și cu incontestabile zvîcniri, sub praful care s-a așternut asupra ei, și continuă să se aștearnă, și continuă să se facă simțit, în ciuda oricărei tentative de înviorare.

Este incontestabil că spectacolul trebuia să caute și să accentueze, la maximum posibil al textului, linia critică și demascatoare a comediei. În acest maximum posibil nu încape, desigur, adăugirea prologului pomenit la începutul cronicii, dar încape tot restul de ironie, distantare, de a **doua comedie**, pe care regizorul Al. Toscani l-a introdus în interpretarea, de ansamblu și de amănunt, a comediei. Această intenție s-a realizat, și ea a dat spectacolului toată sarea autentică pe care o are, i-a dat atmosfera, i-a dat dinamica, și i-a dat chiar ritmul, care, la pura intensitate a textului, ar fi destul de înced, mai ales în prima parte. Regizorul Al. Toscani a lucrat bine, inteligent, fără apăsări, cu multă finețe a estompei asupra comicului, care, la cea mai mică neatenție, poate deveni ades, trivialitate. El a lucrat bine și în privința șarjei portretistice, pe care a făcut-o să se înfiripeze din contribuția tuturor personajelor, fără să impună nici unuia în parte, o autocaracterizare greoaie și grotească. Linia, foarte subțire, dintre luarea în serios și șarja apăsată, a fost în general, urmată cu multă fermitate și ascuțime, și ar fi fost în total, dacă regizorul n-ar fi dovedit o, sovăială în ironie cu privire la tînăra Abigail și la tînărul locotenent Mesham, mai ales cu privire la cea dintîi.

Și interpretarea actoricească a fost foarte bună, atît de bună încît să acopere propriile sale deficiențe individuale. Rolul cel mai important, calitativ și cantitativ, este al conservatorului viconte și lord Bolingbroke, încredințat lui Costel Gheorghiu, actor care dă totdeauna satisfacție, în cele mai variate misiuni. A dat și de data aceasta, din plin, realizînd figura unui aristocrat descompus dar inteligent, ambițios dar sceptic, cinic, dispetitor de oameni, dar cuprinzîndu-se în acest dispreț și pe sine însuși, poate cu prea multă energie verbală, dar suplu, dinamic, lichea simpatică și de mare stil, într-un cuvînt excelent, și cum nu se poate mai potrivit în rolul său. Adversara sa, ducesa de Marlborough, a fost jucată de Marga Anghelescu, care a trecut în rolul intrigantei de comedie fără a putea abandona cu totul masca și vocea sa dramatică, dar fără ca aceasta să prejudiciez o creației sale, căreia i-a dat o originală notă de amărăciune aspră, foarte potrivită cu un portret mai adîncit al personajului. În rolul reginei Anne, am văzut-o cu multă surpriză pe Dana Comnea, surpriză agreabilă, să ne grăbim s-o spunem, cînd actrița a făcut un real și îmbucurător progres, pe linia unei compoziții foarte stilizate, cu accentul principal pe intonație, lucrată la mare amănuntime și precizie, cu sugestii discrete dar limpezi și de bun efect, pe linia frivolității, a mărginirii mintale și emoționale, a iresponsabilității capricioase și a demnității simulate. Cum spun, buna interpretare a acestor trei roluri de mare întindere, a estompat în mare măsură inegalitățile lui Al. Azoitei, interpretul locotenentului Mesham, care a ezitat mult între o candoare butucănoasă și o sentimentalitate fără suplețe, dar care, totuși, și-a revenit în partea a doua a comediei, jucînd ultimele scene în mod foarte convingător.

Radu POPESCU

UN RECITAL VOCAL VALOROS

Impresionanta repertoriului în manifestările muzicienilor-interpreți prilejuiește întotdeauna dezvăluirea unor noi fațete ale personalităților artistice. Din acest punct de vedere, recitalul oferit de soprana Arta Florescu însoțită la pian de Hilda Jerea în sala mică a Palatului, a fost revelator. „Căile bătute" au fost de astă dată părăsite, în căutarea frumuseților unor nestimate ale liricii vocale de cameră, pînă acum neștiute publicului nostru.

Ca diferențiere subtilă a nuanțelor și cu valorificare inteligentă a textului, tălmăcirea savurosului ciclu „Povestiri din natură" de Maurice Ravel a constituit culmea recitalului. Micile schițe muzicale, cu implicații psihologice cu atît mai evidente cu cît, după modelul fabulistului, creionează sub portretul sonor al diverselor viețuitoare caracteristici de rezonanță omenească, au fost redate cu o înțelegere fină a stilului compozitorului francez. Aci contează nu numai „linia mare" a cîntecului, ci valorificarea fiecărui amănunt care într-o clipă poate arunca asupra întregului o lumină neașteptată. Cunoscută în deosebi ca artistă de operă, Arta Florescu a evidențiat că un deosebit de bun cîntec din ciclul „Cameră cu copilăr" de Mussorgski — redate cu o candoare exemplară — a fost excelentă, între compozitorul rus și cel francez existînd evidente înrudiri în ce privește valoarea plastică împrumutată cuvîntului cîntat.

Poemele lui Olivier Messiaen au evocat o lume înrudită cu cea debussystă, în care farmecul coloristic gingaș se îmbina cu căldura pătrunzătoare a sentimentului ; iar schițele lui Tudor Ciortea au fost parcă anumite aspre pentru a se încadra desenului în linii fine din care a fost alcătuit întregul recital. Sensibilitatea compozitorului nostru, adecvată surselor literare, a evocat, în sonorități specifice, peisajul poetic, găsind intonațiile de un pitoresc firesc, neostentativ. Și dificultățile vocalizelor lui Purcell au fost înfruntate de cîntăreață cu bravură ; pe alocuri însă, pana ușor sentimentală a lui Britten a alterat parcă ceva din puritatea originară a acestor pagini.

Interpretă aflată în plină înflorire a talentului și măiestriei, Arta Florescu ne-a demonstrat valoarea reală a înnoirii preocupărilor sale artistice. Iar Hilda Jerea, la pian, a fost cu adevărat o compozitoare-interpretă, cu tot ceea ce implică aceasta ca pătrundere stilistică adecvată și sobră.

Alfred HOFFMAN

Un nou spectacol la Circ
„Aventurile lui Don Quijotte în arenă"

Sub cupola circului bucureștean se pregătește un nou spectacol. Repetițiile parcurg etapele : „Aventurile lui Don Quijotte în arenă" au început să se apropie de faza finală.

Cu viitoarea premieră, circul inaugurează un nou gen de spectacol, numerele de circ nemaifiind legate printr-o simplă prezentare. Ele fac parte integrantă dintr-o lucrare de gen dramatic, în care pe lîngă măestria și curajul artiștilor de circ, sînt utilizate toate mijloacele artistice ale comediei. Acest spectacol, de factură neobișnuită este realizat de trei regizori (Mircea Gheorghiu, Costel Ionescu, Cezar Țipa) și un consultant artistic (Mircea Șeptilici).

La una din ultimele repetiții, am stat de vorbă cu tov. Mircea Avram, directorul Circului de Stat, care ne-a spus următoarele : „În multe circuri se încearcă diverse formule pentru împroșpătarea spectacolelor. Moderna sală a circului nostru ne dă posibilitatea să realizăm spectacole de un nivel artistic ridicat, care să pună și mai mult în valoare măiestria artiștilor de circ. În „Aventurile lui Don Quijotte în arenă", artiștii noștri nu execută numai numerele de circ. Va fi desigur o frumoasă surpriză pentru spectatori talentul cu care ei susțin dialogurile cerute de piesă. În vederea unei realizări cît mai bune a unora dintre personaje, am apelat și la actori de la teatrele de proză. Astfel, Don Quijotte va fi interpretat de Jean Lorin de la Teatrul pentru Tineret și Copii, Sancho Panza de Dem Savu de la Teatrul de Comedie și de Laurențiu Maricel de la Teatrul „C. I. Nottara", iar Cervantes — fiindcă vom apare și el în spectacol — de Vasile Florescu de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" și de Vasile Dinescu de la Teatrul Regional București. Alături de ei vor evolua unii dintre cei mai buni artiști ai circului nostru, printre care Ildigo Brăier, Augustin Pocluda, Max Huterer, Eugen Munteanu, frații Grigorescu, Alexandru Cretu, Vantino, Tonino și alții. Coregrafia a fost încredințată lui Stere Popescu de la Teatrul de Operă și Balet, costumele Gabrielei Nazarie, iar conducerea muzicală lui Liviu Kavassi.

— Cînd a fost fixată premiera lui „Don Quijotte" ?

— La 22 noiembrie.

Marian SANDU

NEVIZITEAZĂ...

Cunoscuta cîntăreață franceză de muzică ușoară, Dalida va da, începînd de la 22 noiembrie, o serie de concerte în Capitala noastră. Artista va fi acompaniată de formația „The four Dreamers" („Visătorii") condusă de Guy Motta. Programul va cuprinde piese de muzică ușoară, cîntece italienești și franțuzești.

Pagini din istoria dansului

Teatrul de Operă și Balet al R.P.R. a luat inițiativa de a realiza un spectacol cu o temă interesantă : Evoluția dansului, de la poleă la dansurile moderne de azi. Înainte de a începe repetițiile, coregrafii Mariana Suciu-Iorgu, Doina Moraru, Paul Maiorescu, Adrian Gheorghiu s-au documentat un timp mai îndelungat pentru a cunoaște datele privitoare la muzicile originale ale unor dansuri în diferite epoci.

Spectacolul este însoțit de interesante explicații cu privire la evoluția dansurilor. Spectacolul a fost prezentat, el bucurîndu-se de aprecierea favorabilă a spectatorilor.

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

Teatrul Muncitoresc C. F. R.

„PAHARUL CU APĂ"

de Eugene Scribe

Reluarea **Paharului cu apă**, după un îndelungat succes, constituie un prilej de nostime încurcături și satiră la adresa unei birocrații militare savant alcătuită, comedia de față smulge publicului hohote de rîs în cascada situațiilor nepreăzute prin care trece presupusul vinovat al dispariției navei, „Kornblatt" descendent arierat al unei familii de ghinioniști slujitori ai marinei americane. Conceput pe tiparul unei tradiții îndelung cultivate la Holywood, filmul inventariază parcă arsenalul gagurilor care au amuzat publicul deceniilor trecute, dintre care lipsește doar bătaia cu frișcă. Ritmul trepidant, locurile variate ale acțiunii, dialogul sprinten și cursiv creează o ambianță de bună dispoziție care susține interesul pentru dezvoltarea fantezistă a unor împrejurări justificate real pînă la un anume punct.

Pluralitatea și ascuțimea comică a satirei este asigurată în principal de jocul lui Jery Lewis, un tînăr dar experimentat artist al pantomimei de o energie și expresivitate destul de rară. Din păcate, recitalul pe care i-l prilejuiește filmul nu e îndeajuns de variat, interpretul repetîndu-se uneori ca gestică și expresii ale mobilei și de spițăi ale monarhiei și aristocrației. Cu „teoria" de mai sus, se puteau face, încă, acum o sută cincizeci de ani, unele paradoxuri amuzante ; iar cu inofensiva pornire anti-aristocratică de care pomeniram, se puteau spune cîteva adevăruri, fără cine știe ce adîncime, dar usturătoare.

Astfel se face că **Paharul cu apă**, conceput și dezvoltat numai ca o comedie de intrigă și amuzament, conține totuși o bunicică doză de comedie a moravurilor, cu ironie aproape satirică la adresa aristocrației și monarhiei britanice de la începutul secolului al XVIII-lea. E un scurt episod de istorie anecdotică, sau mai bine zis de anecdotă istorică, inspirată din culisa cea mai mărunță a marilor evenimente, din ceea ce burghezia franceză a adorat să cunoască și să guste sub numele de **„mică istorie"**, încurajînd astfel dezvoltarea extraordinară a unui gen hibrid, nici istoric, nici literar, în care minciuna pitorească se împletește cu fărîmiturile de adevăr insignifiant, și din care avea să se dezvolte, apoi, prăpăstios și anarhic, **așa zisa istorie romanțată.**

Aici e vorba de căderea de la putere, după o îndelungată și mizerabilă guvernare, a partidului liberal britanic, în preajma anului 1714, și de înlocuirea lui cu partidul conservator, în plinul războiului anglo-franco-austriac, zis al succesiunii spaniole. Schimbarea de guvern ar fi fost rezultatul unei intrigi erotico-politice de palat și aproape de budoar, în care se înfruntă : pe de o parte, ambițioasa ducesă de Marlborough, soția faimosului duce și mareșal cu același nume, fruntași ai partidului liberal, iar pe de altă parte, vicontele, mai apoi lord Bolingbroke, fruntaș al conservatorilor. Ambii caută să stăpînească și să mănevreze multatea reginei Anne, femeie, nemaipomenit de inferioară și frivolă, servindu-se de înclinația pe care regina o resimte pentru tînărul locotenent de gardă Mesham, spre care înclină și ducesa, dar care, el, înclină spre tînăra domnișoară de onoare Abigail, cu care se va căsători cînd cele două rivale, descoperindu-se reciproc, vor trebui să se lase păgubașe de acest amor. Biletele tainice, destăinuiri șoptite la urechi, amenințări și șantaje reciproce, minciuni cinice și suspine ipocrite, iată cu ce se înfrunte, foarte bine din punct de vedere meșteșugăresc, intriga comediei, și iată din ce reiese o demascare destul de usturătoare a monarhiei și aristocrației britanice bipartidale, ai cărei fruntași sau membri de rînd, lacomi, cinici, cruzi, gata la orice, își caută satisfacțiile cele mai egoiste și mai sordide, indiferenți față de orice principiu moral. Fără adîncime, și mai ales fără nici o perspectivă, **Paharul cu apă** este, totuși, o bună satiră ironică, și o comedie amuzantă, bine construită, destul de vioaie și cu incontestabile zvîcniri, sub praful care s-a așternut asupra ei, și continuă să se aștearnă, și continuă să se facă simțit, în ciuda oricărei tentative de înviorare.

Este incontestabil că spectacolul trebuia să caute și să accentueze, la maximum posibil al textului, linia critică și demascatoare a comediei. În acest maximum posibil nu încape, desigur, adăugirea prologului pomenit la începutul cronicii, dar încape tot restul de ironie, distantare, de a **doua comedie**, pe care regizorul Al. Toscani l-a introdus în interpretarea, de ansamblu și de amănunt, a comediei. Această intenție s-a realizat, și ea a dat spectacolului toată sarea autentică pe care o are, i-a dat atmosfera, i-a dat dinamica, și i-a dat chiar ritmul, care, la pura intensitate a textului, ar fi destul de înced, mai ales în prima parte. Regizorul Al. Toscani a lucrat bine, inteligent, fără apăsări, cu multă finețe a estompei asupra comicului, care, la cea mai mică neatenție, poate deveni ades, trivialitate. El a lucrat bine și în privința șarjei portretistice, pe care a făcut-o să se înfiripeze din contribuția tuturor personajelor, fără să impună nici unuia în parte, o autocaracterizare greoaie și grotească. Linia, foarte subțire, dintre luarea în serios și șarja apăsată, a fost în general, urmată cu multă fermitate și ascuțime, și ar fi fost în total, dacă regizorul n-ar fi dovedit o, sovăială în ironie cu privire la tînăra Abigail și la tînărul locotenent Mesham, mai ales cu privire la cea dintîi.

Și interpretarea actoricească a fost foarte bună, atît de bună încît să acopere propriile sale deficiențe individuale. Rolul cel mai important, calitativ și cantitativ, este al conservatorului viconte și lord Bolingbroke, încredințat lui Costel Gheorghiu, actor care dă totdeauna satisfacție, în cele mai variate misiuni. A dat și de data aceasta, din plin, realizînd figura unui aristocrat descompus dar inteligent, ambițios dar sceptic, cinic, dispetitor de oameni, dar cuprinzîndu-se în acest dispreț și pe sine însuși, poate cu prea multă energie verbală, dar suplu, dinamic, lichea simpatică și de mare stil, într-un cuvînt excelent, și cum nu se poate mai potrivit în rolul său. Adversara sa, ducesa de Marlborough, a fost jucată de Marga Anghelescu, care a trecut în rolul intrigantei de comedie fără a putea abandona cu totul masca și vocea sa dramatică, dar fără ca aceasta să prejudiciez o creației sale, căreia i-a dat o originală notă de amărăciune aspră, foarte potrivită cu un portret mai adîncit al personajului. În rolul reginei Anne, am văzut-o cu multă surpriză pe Dana Comnea, surpriză agreabilă, să ne grăbim s-o spunem, cînd actrița a făcut un real și îmbucurător progres, pe linia unei compoziții foarte stilizate, cu accentul principal pe intonație, lucrată la mare amănuntime și precizie, cu sugestii discrete dar limpezi și de bun efect, pe linia frivolității, a mărginirii mintale și emoționale, a iresponsabilității capricioase și a demnității simulate. Cum spun, buna interpretare a acestor trei roluri de mare întindere, a estompat în mare măsură inegalitățile lui Al. Azoitei, interpretul locotenentului Mesham, care a ezitat mult între o candoare butucănoasă și o sentimentalitate fără suplețe, dar care, totuși, și-a revenit în partea a doua a comediei, jucînd ultimele scene în mod foarte convingător.

Radu POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

ÎN CUPRINS:

Prietena mea cartea

Micul ecran
In pagina a 4-a

Săptămîna sportivă în declarații și interviuri
In pagina a 5-a

Medicul vă sfătuiește
In pagina a 6-a

Mica bibliotecă „Magazin"
In pagina a 7-a

Vă povestim filmul „Cînd vine pisica"

Cronica teatrală
In pagina a 8-a

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr. 321 • Sîmbătă 30 noiembrie 1963 • 8 pagini — 1.50 lei

Vizita delegației de stat a R.P.Romîne în R.S.F.Iugoslavia

La sosire în gara Belgrad

CORESPONDENȚĂ SPECIALĂ

Delegația de stat a Republicii Populare Romîne condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej se află de o săptămînă în vizită în R.S.F. Iugoslavia, la invitația președintelui Iosip Broz Tito. Vizita aduce o contribuție de seamă la dezvoltarea colaborării dintre țările noastre socialiste, vecine și prietene.

Primirea caldă, cordială, ospitalitatea prietenească, sinceră cu care poporul iugoslav îi întîmpină pe solii poporului romîn s-a vădit încă din momentul în care delegația noastră de stat a sosit la Belgrad, frumosul oraș de pe Dunăre.

În apelul adresat populației capitalei cu prilejul sosirii oaspeților romîni, Comitetul orășenesc al Uniunii Socialiste a poporului muncitor din Serbia, spunea: „Venirea înalților reprezentanți ai poporului romîn în țara noastră, este expresia relațiilor prietenești existente între cele două popoare și țări ale noastre". Și, într-adevăr, manifestații ale acestor relații prietenești se întîlnesc la tot pasul. Străzile care au format traseul de la gară pînă la palatul de reședință de la Dedinje erau pline de cetățeni. La fel și piața din fața gării. Aici, pe frontispiciul unei înalte clădiri, pe o uriașă pînză roșie era scris în limba romînă și sîrbă: „Salut tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, președintele Consiliului de Stat al R.P.R. și prim-secretar al C.C. al P.M.R.". De partea cealaltă, pe o placardă: „Bine ați venit, dragi oaspeți".

Parcurgînd orașul, am întîlnit pe unul din bulevardele centrale un dialog original: două pancarte așezate la mari înălțimi, pe o parte și pe alta a străzii rosteau una în romînă și alta în sîrbă: „Trăiască prietenia dintre popoarele celor două țări vecine, R.S.F. Iugoslavia și R.P.R.". Prietenia dintre țările noastre e pusă în slujba socialismului și a păcii. Aceasta au subliniat-o numeroși cetățeni cu care am stat de vorbă și care au arătat preocuparea să vadă orașul, patria lor, tot mai înfloritoare. Mulți dintre ei își aduc aminte, cu strîngere de inimă, de ororile războaielor mondiale, de perioada amară a ocupației fasciste. Cel de-al doilea război mondial a făcut ca mai mult de o treime din oraș să fie distrusă. E un fapt care se adaugă altora, căci, în decursul istoriei sale, Belgradul a fost distrus și reconstruit de 40 de ori. În memoria celor care au căzut pentru libertatea Iugoslaviei, delegația noastră a depus coroane de flori la Monumentul eroului necunoscut de pe colina Avala și la Monumentul eliberatorilor Belgradului — 1944.

Astăzi, Belgradul este în continuă dezvoltare. Cu o populație de aproape 600 000 de locuitori, fără suburbii, el a devenit un important centru industrial și cultural. Orașul numără circa 2 000 de întreprinderi industriale, comerciale și de transport, are 200 școli elementare, medii și superioare, cu peste 80 000 de elevi, precum și o universitate cu 23

Const. SÎRBU

• (Continuare în pag. 2-a)

În marea hală a secției mecanice a Combinatului din Zenița, în timpul mitingului

Făurari de oțeluri

Mai rămăseseră doar cîteva minute pînă la începerea schimbului de dimineață. Oțelarii care trebuiau să preia „ștafeta" producției erau la datorie. Cîțiva dintre ei s-au adunat ca de obicei la un sfat de scurtă durată.

— Azi facem R 2 — zicea maistrul Florian Jurcă. Primul cuptor trebuie încărcat. La cel de al doilea urmează oxidarea.

Primi topitorii îl cunosc de mult pe Jurcă. Omul acesta chibzuiește bine, stăpînește meseria și e un bun organizator. Întotdeauna se sfătuiește cu oțelarii. A căpătat acest obicei din practica muncii. Și el a simțit, cînd era simplu topitor, nevoia de ajutor, de sfaturi, de îndrumări. Uneori le-a primit, altă dată nu.

Cu vreo 11 ani în urmă terminase școala profesională din Hunedoara și a fost angajat la oțelăria electrică a combinatului siderurgic. De fapt, în vremea aceea nu exista decît un singur cuptor de 5 tone care producea oțeluri speciale. Rînd pe rînd, s-au construit alte furnale moderne, cuptoare mari, laminoare și agregate siderurgice. Între timp au intrat în funcțiune și două cuptoare electrice de mare capacitate, iar producția de oțeluri speciale a crescut de peste zece ori. A crescut combinatul, au crescut oamenii, s-a schimbat fața orașului.

La fel ca alții, Florian Jurcă a trăit aceste transformări și viața lui

I. COJOCARU

• (Continuare în pag. 3-a)

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

Pe cheiul Dîmboviței (II)

Reluăm plimbarea noastră pe cheiul Dîmboviței — de data aceasta parcurgînd celălalt mal — de acolo unde am întrerupt-o în numărul trecut: de la stăvilarul Cocioc.

Aici, podul îngust de fier în fața căruia tramvaiul 14 se oprește răbdător pînă i se eliberează linia ca să poată întoarce, marchează punctul de frontieră... cîtadină a Dîmboviței. Pe dreapta, se înșiră case scunde și modeste, de gospodari care și-au așezat globuri de sticlă colorată printre florile din grădinițele din față. Vanitoasă, toamna și-a etalat ca o precupeață toate trofeele: a agățat funii de ceapă pe pereți, a așezat borcane de murături în tindă, a prins șiraguri de ardei iuți pe cercevele, a înșirat mere dolofane la geamuri, a pus la uscat prune în pridvoare, a descărcat lemne în curțile devenite deodată mai mici — într-un cuvînt a îndeplinit tot ritualul autumnal al caselor gospodărești.

Mergi mai departe și, la mică distanță de baza de aprovizionare I.C.S.I.M., descoperi hotarele întinse ale uneia din marile uzine bucureștene: „Semănătoarea". Cu ani în urmă ea nu depășea limitele unor modeste ateliere cu condiții precare de lucru, pentru ca astăzi să fie o modernă unitate industrială. Este suficient să judecăm, după modernizările introduse în uzină în acest an: darea în exploatare a benzilor de montaj și vopsit, electronituirea, filetarea mecanică, sudura în mediu de bioxid de carbon, tratarea prin curenți de înaltă frecvență, ridicarea puterii și turației la strunguri, introducerea unui dispozitiv automat de avans pentru lame de cuțit etc. Iar anul 1964 va aduce alte 22 de lucrări de modernizare în această uzină care se dezvoltă necontenit.

Pasul continuă să rămînă credincios malului Dîmboviței, dar privirea caută curioasă în jur. Și deodată se oprește fermecată pe o pajiște întinsă, plină cu flori roșii — de un roșu închis, viguros și intens. Această priveliște ce ție ți se pare desprinsă direct din basm, nu este în realitate decît cea mai concretă, cea mai mare și cea mai eloc-

Pia RĂDULESCU

• (Continuare în pag. 3-a)

PEȘTERA CU „ȘAPTE LACĂTE"

de Ion BOSTAN

Promisiunile pe care ni le facem nouă înșine și apoi, după un timp, le îndeplinim, ne dau întotdeauna o mare satisfacție.

Cînd plecam acum un an din satul Ohaba Ponor, lîngă care se află peștera Șura Mare, mi-am spus: „Mă voi întoarce aici cînd din nou va fi toamnă..."

Și iată-mă revenit în acest sat de la poalele munților Streiului... De ce tocmai toamna? Fiindcă numai către toamnă scad apele rîului subteran din peștera Șura Mare și se poate încerca o expediție în adîncul muntelui.

Lucrînd la filmul „Lumea din beznă", n-am cunoscut decît o parte din peștera Șura Mare — partea care fusese cercetată de speologi. Lumina reflectoarelor noastre n-a ajuns însă pînă în străfunduri subpămîntene de unde vine tumultoasa Ohaba, fiindcă acolo n-a pătruns încă nimeni.

Scurt istoric

O peșteră poate fi cercetată pe diverse lungimi. Șura Mare a atras în decursul anilor numeroși cercetători. Unii și-au îndreptat atenția asupra aluviunilor de la gura peșterii, făcînd săpături arheologice, alții au pătruns mai adînc pentru a cerceta structura geologică a straturilor prin care curge Ohaba. Astfel, în 1931 tînărul geolog Gherman Iustin a reușit să ajungă cu o barcă de lemn pînă la o cascadă periculoasă, pe care n-a putut s-o treacă.

Dar abia în 1954, un grup de speologi, în frunte cu profesorii Margareta Dumitrescu și Traian Orghidan, au reușit să cartografieze și să cerceteze amănunțit peștera Șura Mare pe o lungime de peste 1 km.

Greu accesibilă, Șura Mare este de fapt albia în continuă adîncire a unui rîu subteran cu dorne și praguri periculoase.

— Expediția noastră a durat peste douăzeci și patru de ore — povestește prof. Traian Orghidan. Ne-am folosit de o barcă de cauciuc, care însă s-a dovedit nepotrivită pentru dornele înguste și adînci, cu stînci ascuțite pe margini și sub apă...

Barca s-a tăiat și programul cercetărilor a putut fi îndeplinit cu riscul vieții. Trebuia găsită o altă metodă de înaintare prin haosul de ape și stînci.

Marțieni la Ohaba?

Dacă de la Cousteau încoace omul-amfibie nu mai stîrnește nici-o uimire pe toate plajele din lume, la Ohaba Ponor apariția a doi oameni cu labe de broască și îmbrăcați din tălpi pînă în creștet în ciudate costume de cauciuc, ar trebui să stîrnească adevărată senzație! Și totuși localnicii, care ne întîlnesc nu manifestă nici o uimire. Ne dau bună ziua, constată că vremea e frumoasă și își văd de drum...

• (Continuare în pag. 3-a)

A APĂRUT ALMANAHUL „MAGAZIN" 1964

De vînzare în toate librăriile și chioșcurile de ziare

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

CEL MAI răspîndit nume de familie în țările anglo-saxone este Smith, purtătorii lui însumînd circa un procent și jumătate din populația Marii Britanii. În S.U.A. răspund la numele de Smith 1.129.000 de persoane. Numai la Londra trăiesc 16.500 de oameni, purtînd numele de Smith. Pe lîngă aceasta, mulți Smith au și același pronume; printre cei 380.000 Smith membri ai caselor de economii engleze, se numără vreo 4000 John, 3.500 William și 3.000 Mary Smith.

●

IN JAPONIA se aplică o nouă metodă pentru extragerea fierului din nisipul mării Nisipul e scos din fundul mărilor cu ajutorul unor drage speciale, apoi firele de nisip cu conținut de fier sînt separate de rest cu ajutorul unui sistem de magnete iar nisipul astfel selecționat e trimis la furnale.

●

IN APROPIEREA lacului Egersee din Elveția, cercetători olandezi au descoperit rămășițele uneia din cele mai mari așezări de locuințe lacustre cunoscute pînă acum. După aprecierea oamenilor de știință aceste case, lungi de 40 m. și late de 4 m, datează din neolitic și au fost locuite timp de aproximativ 200 de ani.

●

UN CÎINE „specialist" în detectarea spărturilor la țevile de gaze este folosit de către echipele de reparații din Karl-Marx-Stadt, în R. D. Germană. Animalul

este dresat să adulmece mirosul gazului și descoperă cu precizie, înaintea tehnicienilor, țevile deteriorate.

●

SUB TITLUL „Copiii bombei atomice", omul de știință japonez Arata Osada a scris o carte în care relatează, în povestiri scurte, viața unor tineri japonezi — băieți și fete — care au supraviețuit bombardamentului atomic din 1945 asupra orașelor Hiroșima și Nagasaki. Cartea lui Osada, tradusă în limba engleză, a fost editată recent în Marea Britanie.

●

PRINTRE locuitorii unui oraș din Ecuador s-a organizat o colectă în vederea ridicării unei statui unui poet ecuadorian pe nume Olmeda. Într-un moment dat, s-a constatat că sumele colectate au... dispărut. Pentru a ieși din încurcătură, cercurile de intelectuali care au inițiat această acțiune au găsit o soluție, cel puțin,.. ingenioasă. Au scos inscripția cu numele lui Byron de pe statuia acestuia, ridicată cu mulți ani în urmă în piața centrală a orașului, și au înlocuit-o cu alta dedicată lui Olmeda. Ei susțin că poetul lor seamănă surprinzător cu marele poet englez...

●

UN CONGRES medical care a avut loc la Karlsruhe (R. F. Germană) a ajuns la concluzia că organismul unui om matur are nevoie anual de o cantitate medie de 480 kg apă și 6 kg sare. În consecință, dacă organismul primește cu regularitate aceste cantități de apă și sare se pot evita multe tulburări ale aparatului digestiv.

●

IN STATUL Arizona din S.U.A., nu departe de frontiera cu Mexic, se află o rezervație națională cunoscută turiștilor ca „Țara stîncilor fermecate". În această rezervație se găsesc numeroase sculpturi create de natură, o inimă, un cocoș, un chip de fată. Există și stînci care amintesc personaje mitologice. Fotografia noastră înfățișează sculptura intitulată — și nu întîmplător — „Rața pe stîncă".

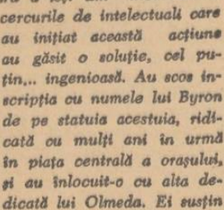

CORĂBIILE DE PE NEMI AU FOST DISTRUSE PREMEDITAT

Revista italiană „Vie Nuove" a publicat într-un număr recent un reportaj care a stîrnit vîlvă. Pe baza unor investigații făcute de un reporter al revistei, s-a dovedit că incendiul de la Nemi, de acum aproape 20 de ani, nu s-a datorat unor proiectile întîmplătoare. Acest incendiu, care a transformat în cenușă două monumente istorice de valoare incalculabilă — două celebre corăbii de lemn din vremea lui Caligula — a fost provocat în mod conștient de un ofițer nazist, în timpul retragerii hitleriștilor!

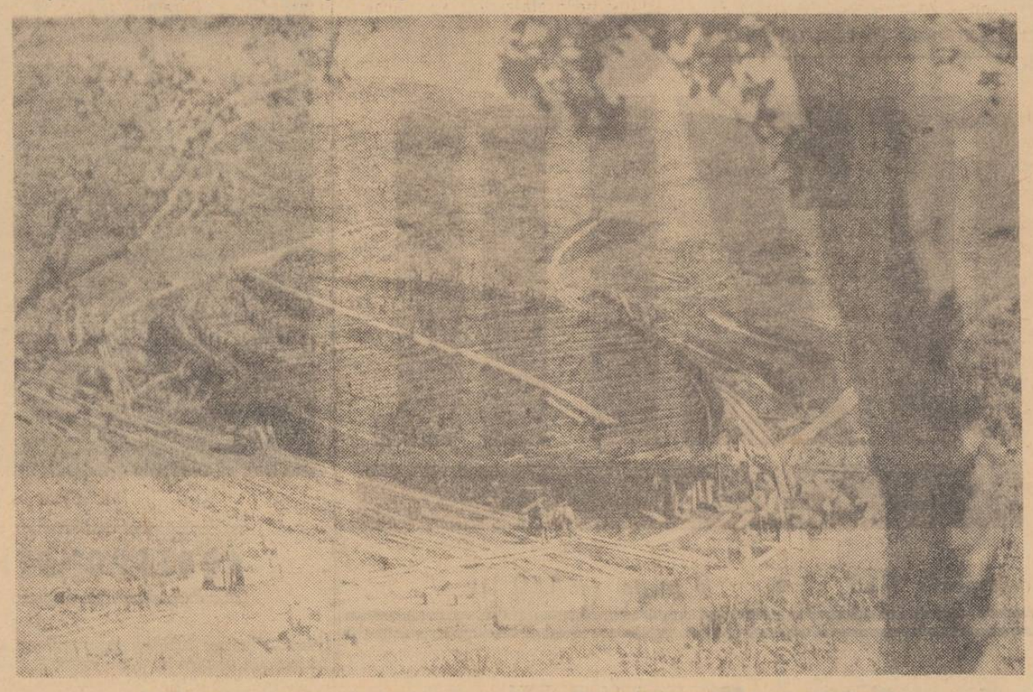

După secarea parțială a lacului Nemi, una din corăbii se înfățișează în toată mărimea ei

„Oglinda Dianei" își dezvăluie taina

Uneori, încă în urmă cu veacuri, cînd trăgeau năvoadele, pescarii de pe lacul Nemi, găseau, între pești, obiecte de bronz sau de lemn. Bănuiala că pe fundul lacului s-ar afla o corabie veche se născu în chip firesc. S-au făcut numeroase încercări de scoatere a corabiei de pe fundul lacului „Speculum Dianae" — „Oglinda Dianei", cum era numit Nemi de latini. În cronici se pomenește de un ordin dat în acest sens de cardinalul Prospera, încă în anul 1447. Dar, o asemenea întreprindere depășea mijloacele tehnice ale vremii...

Aproximativ un secol mai tîrziu, un inginer militar din Bologna și-a propus un scop mai modest. Confecționînd un clopot de lemn — un fel de vas scafandru — a reușit să coboare în fundul lacului, să găsească corăbiile și să scoată cîteva obiecte ornamentale de bronz. În 1905, inginerul Ocelli a elaborat un interesant proiect de recuperare a navelor scufundate prin secarea parțială a lacului, proiect care s-a bucurat de o apreciere unanimă. Dar abia în anul 1927 acest proiect a putut fi pus în aplicare și, abia atunci, după retragerea apelor, „Oglinda Dianei" și-a dezvăluit pe deplin taina. Erau, într-adevăr, două corăbii despre care cercetătorii au ajuns la concluzia că au fost construite în timpul domniei împăratului roman Caligula (între anii 12—37 era noastră) și folosite în acele timpuri pentru petrecerile organizate în zilele de sărbătorire a zeiței Diana. Navele erau construite din lemn prețios, ornamentate cu diferite podoabe de bronz și se deplasau cu ajutorul zecilor de vîsle împinse de sclavi. Corăbiile erau de o construcție complexă.

Tragedia din primăvara anului 1944

Să revenim însă la comoara din lacul Nemi.

Secarea parțială a lacului și recuperarea celor două corăbii a însemnat un eveniment remarcabil pentru specialiștii în arheologie. Acestea erau cele mai vechi nave din lume și aduceau mărturii prețioase din epoca unei civilizații de mult apuse și dintr-un domeniu mai puțin cercetat. Cu multă grijă corăbiile au fost curățite de nămol, de vegetație. Au fost recuperate diferite părți din navă, găsite anterior, și integrate ansamblului corăbiilor. Și cînd reconstrucția celor două nave a fost încheiată, în jurul și deasupra lor au fost înălțate construcții adăpostitoare care au devenit muzeu. Spre Nemi au început să vină de atunci în excursii de studii oameni de știință din numeroase țări, turiști, numeroși nespecialiști, interesați în a vedea cu proprii lor ochi mesajul din lemn transmis din vremea lui Caligula.

Numai că, după ce au supraviețuit două milenii pe fundul lacului, corăbiilor romane nu le-a mai fost dat să rămînă mult timp la suprafață. A început războiul mondial și, în primăvara anului 1944, s-a aflat că cele două corăbii nu mai există. Niște proiectile — se anunțase oficial — provocaseră prin explozia lor un incendiu, și, navele de lemn care fuseseră cîndva martorele petrecerilor lui Caligula, se făcuseră scrum.

N-a fost numai un proiectil...

Pe baza sesizărilor trimise de cititori, redacția revistei „Vie Nuove" a însărcinat un reporter al publicației să efectueze o anchetă amănunțită în legătură cu împrejurările în care s-a produs incendierea corăbiilor de la Nemi. G. B. Arduini, ziaristul de la „Vie Nuove", a stat de vorbă cu oameni care au lucrat la muzeu, și, pe baza investigațiilor făcute, a ajuns la concluzia că incendiul nu s-a datorat, așa cum se încetățenise versiunea, unei explozii de proiectil, ci a fost provocat în mod conștient! Pieirea comorii a fost un act de vandalism — ca atîtea altele — comise de barbaria nazistă...

Cum s-au petrecut faptele?

În primăvara anului 1944, în mai, în împrejurimile lacului Nemi se duceau lupte. Pe malul lacului, în mai multe locuri, erau cantonați soldați hitleriști din divizia bavareză „Bayrischer Wolf", iar la poalele vulcanului stins, chiar în spatele muzeului, a fost instalată o baterie de artilerie. Situația militară nefavorabilă a determinat divizia — după luptele din 30—31 mai — să se retragă rămînînd doar grupul W. N. 1359 compus din 12 oameni.

Fernando Martinelli atunci unul din cei patru custozi ai muzeului, a povestit că, cu cîteva săptămîni înainte de retragerea diviziei, la muzeu s-a prezentat o comisie de ofițeri hitleriști, care i-au cerut să le arate corăbiile. Ofițerii discutau fără să știe că însoțitorul lor înțelege puțin germana. După ce au vizitat muzeul, ofițerul cu gradul cel mai înalt a poruncit „Verbrennen wer evakuirt!" (să se dea foc la evacuare).

Custozii s-au adresat imediat forurilor superioare, la Roma. A venit o comisie la fața locului și se părea că ordinul ofițerului nu va fi executat. Dar, după evacuarea diviziei, la sfîrșitul lui mai, cei 12 soldați din grupul W. N. 1359 au îndepărtat pe custozi și familiile lor sub amenințarea armelor.

Ce s-a întîmplat ulterior a povestit Marcello Cinelli, fiul custodelui șef din 1944, Giacomo Cineli, decedat ulterior. El a arătat că păstrează copiile rapoartelor trimise de tatăl său. În cel trimis la 31 mai 1944, Giacomo scria: „„către orele 20 s-a produs un atac de baterii. Multe proiectile au căzut în jurul muzeului și deasupra clădirilor de adăpost, fără a incendia totuși prețioasele nave, cînd la orele 21,30 s-a văzut o flacără mică arzînd în interiorul muzeului. La ora 22 a izbucnit un incediu care a transformat corăbiile într-un maldăr de jăratec. Am simțit ca un cuțit în inimă..."

Vinovatul: maiorul S.S. Hans Gerard

Anumite persoane cărora nu le convenea să fie dezvăluit acest act au încercat să demonstreze că incendiul ar fi provenit în urma explodării unui proiectil. Dar, după cum s-a putut constata, toate casele din împrejurimi fuseseră lovite de proiectile și, totuși, nici una nu arsese. De altfel, și comisia de anchetă a constatat, pe baza unor calcule precise la fața locului, că dacă o grenadă ar fi străpuns acoperișul clădirilor în care se aflau navele, nici una nu ar fi căzut atît de aproape încît să fi putut provoca un incendiu. S-a putut constata că incendiul s-a întins repede și concomitent pe ambele corăbii, în timp ce clădirile-adăpost erau aproape neatinse.

Concluziile, pe care ancheta de atunci nu le-a dus pînă la capăt, se impun de la sine: incendiul a fost pus de cei 12 hitleriști din grupul W. N. 1359. Aceștia au turnat benzină pe corăbiile de lemn, au stricat dispozitivul de antiincendiu și au dat foc. Apoi au fugit cu automobilul W. H. 1536.183...

Extinzînd cercetările, reporterul de la „Vie Nuove" a aflat și numele ofițerului care a ordonat incendierea navelor. Acesta a fost maiorul SS Hans Gerard Evers, despre care se știe că la terminarea războiului se afla în viață undeva în nordul Italiei.

În legătură cu aceste dezvăluiri, s-au făcut mai multe cereri ca să se ordone redeschiderea accelerată a anchetei cu privire la distrugerea corăbiilor de la Nemi, pentru ca vinovatul — sau vinovații — să nu poată invoca scurgerea a două decenii pentru a se eschiva de la darea în judecată...

Florin UDREA

Moartea tragică a președintelui Kennedy

Vineri 22 noiembrie, la 12,30 ora locală, John Fitzgerald Kennedy, președintele Statelor Unite, a fost victima unui atentat criminal. În timp ce parcurgea străzile orașului Dallas din statul Texas, asupra sa au fost trase mai multe gloanțe. Grav rănit la cap, președintele a căzut în brațele soției sale. Transportat de urgență la spitalul din localitate, cu toate intervențiile medicale care s-au făcut, John Kennedy a încetat din viață, fără să-și mai recapete cunoștința.

Moartea tragică a președintelui S.U.A. a stîrnit mîhnire și indignare în întreaga lume. John F. Kennedy, care a fost al 35-lea președinte al Statelor Unite, a dovedit calitățile unui eminent om de stat. El s-a pronunțat pentru conviețuire pașnică între popoare și a adus o contribuție de seamă la eforturile depuse pentru rezolvarea prin tratative a unor probleme litigioase. În momente grele pentru omenire, el a manifestat un înalt simț de răspundere și a înțeles în mod realist necesitatea de a se găsi soluții rezonabile pentru evitarea unui război termonuclear.

Conform constituției Statelor Unite, vicepreședintele Lyndon Johnson a devenit președinte al S.U.A. Președintele Camerei reprezentanților, Mc Cormak, a devenit vicepreședinte al Statelor Unite.

În cadrul cercetărilor întreprinse pentru găsirea ucigașilor lui Kennedy, poliția a arestat pe Lee Harvey Oswald, care a negat orice amestec în asasinarea președintelui. La 24 noiembrie, Lee Harvey Oswald a fost ucis pe cînd era transportat la închisoarea districtuală. Asasinul lui Oswald — Jak Ruby, proprietarul unui bar de noapte din Dallas — a fost arestat.

La cîteva secunde după comiterea asasinatului

Un aspect din timpul funeraliilor

Vizita delegației de stat a R. P. Romîne în R. S. F. Iugoslavia

(Urmare din pag. 1)

de facultăți în care învață circa 50 000 de studenți.

În locurile altă dată pustii, de pe malurile Savei se construiește acum noul Belgrad. Aici își va avea reședința noul centru administrativ. El a și început să prindă contururi — în beton, metal și sticlă — alături de blocurile de locuit cu multe etaje dintre care primele au și fost date în folosință. Tot aici, în noul Belgrad se află „Parcul prieteniei", în care tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a sădit, chiar în prima zi a vizitei, un tei, alături de ceilalți arbori sădiți de alți conducători de stat, veniți în vizită la Belgrad.

După o primă etapă a convorbirilor dintre delegația R. P. Romîne, condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej și delegația R.S.F. Iugoslavia, condusă de tovarășul Iosip Broz Tito, oaspeții romîni au început călătoria lor prin țară însoțiți fiind de tovarășii Miloș Minici, vicepreședinte al Vecei Executive Federative, Mirko Tepavaț, adjunct al secretarului de stat pentru afacerile externe, Arso Milatovici, ambasadorul R.S.F. Iugoslavia la București, general maior Petar Babici și alte personalități oficiale.

Prima țintă a călătoriei a fost Republica Socialistă Bosnia și Hertegovina a cărei capitală, pitorescul oraș Saraievo le-a făcut solilor poporului romîn o foarte călduroasă primire. În această republică delegația de stat a R. P. Romîne a vizitat două importante centre ale economiei iugoslave — Iablanița și Zenița — situate în apropiere de Saraievo.

Desi deosebite prin natura producției lor, Iablanița și Zenița, au un element comun: în trecut ele nu însemnau nimic. Primul era un sat de munte pe apa rîului Neretva, al doilea o modestă localitate, cu o oțelărie înapoiată. Și dacă amîndouă își găsesc echivalent în trecutul lor anonim, ele se aseamănă și prin dezvoltarea lor ulterioară. La Iablanița se află astăzi una din cele mai mari hidrocentrale din Iugoslavia, prima din sistemul hidroenergetic ce urmează a se construi pe rîul Neretva. Planurile întocmite în legătură cu aceasta sînt interesante. Ele au fost expuse în fața oaspeților romîni cu ocazia vizitei. Întreaga vale a Neretvei va fi o salbă de centrale electrice. Ele vor întări sistemul energetic al Iugoslaviei. În plus, apele adunate în lacurile din zona orașului Mostar vor iriga o mare suprafață de teren arabil.

Coloana mașinilor oficiale a parcurs drumul în serpentinele tăiate în granit, îndreptîndu-se spre hidrocentrală. Este piatra din care marele sculptor iugoslav Ivan Mestrovici a creat opere de un deosebit răsunet. Pe firul drumului, acolo unde albia rîului a săpat o vatră mai largă, s-au creat sate și se dezvoltă chiar un orășel cu numele rural Konici, care amintește de călușii de munte ce cărau altă-dată poveri cu samarele. Orășelul se înnoiește mereu. Ultima înnoire este o frumoasă casă culturală, așezată chiar lîngă drum.

Formînd un cordon viu, pe o bună parte din cei aproape 80 de kilometri pînă la Iablanița, și de acolo pe încă 48 km pînă la Mostar, localnicii au salutat cu multă dragoste și prietenie delegația noastră. Și-au împodobit ferestrele cu cele mai frumoase covoare din casă. Steagurile romîn și iugoslav fluturau pe întreaga rută. Vremea frumoasă, cu cer senin și soare primăvăratec, mediteranian, crea un cadru adecvat atmosferei de voie bună și ospitalitate a oamenilor. Aceasta s-a vădit de altfel în toate popasurile făcute. În fostul sat Iablanița, ridicat de hidrocentrală la rangul de oraș, populația a manifestat cu clădură pentru întărirea prieteniei dintre cele două țări, pentru prietenia popoarelor din regiunea balcanică, pentru socialism și pace. La Mostar, întregul oraș a așteptat pe stradă ore în șir, pentru a saluta delegația noastră la sosire și la plecare.

La hidrocentrala de la Iablanița, construită în adîncime într-un masiv stîncos, oaspeții au vizitat sălile turbinelor, puntea de comandă a agregatelor și apoi au mers la barajul hidrocentralei, înalt de 85 metri, care formează un lac de acumulare cu o capacitate de 320 000 000 m c apă și o lungime de 35 kilometri. În cursul vizitei, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej și membrii delegației romîne s-au interesat de caracteristicile utilajului folosit, de măsurile luate pentru evitarea viiturilor, de proiectele pentru utilizarea completă a potențialului energetic al rîului Neretva. Apreciind realizările constructorilor de la Iablanița, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a propus directorului să se întîlnească cu constructorii romîni din acest domeniu, să-și împărtășească reciproc experiența, să facă un schimb util de păreri.

La Iablanița nu s-au dat lupte numai cu granitul ci mai mult decît atît: aici partizanii iugoslavi au dus lupte grele cu hitleriștii, reușind să cîștige o prețioasă bătălie. Hidrocentrala este un veritabil monument viu înălțat în cinstea acestei bătălii eroice.

De altfel, și Zenița merită acest nume căci și aici unitățile partizanilor iugoslavi au obținut o victorie la fel de însemnată în războiul de eliberare. Încă un punct de asemănare deci, cu Iablanița.

Pe locul unde se află azi Combinatul metalurgic din Zenița exista altă dată o veche oțelărie construită în 1892 cu capital străin, în scopuri de exploatare. Amplasarea vechii oțelării în acest loc fusese determinată de existența zăcămintelor de fier de la Bareț, a celor de cărbune brun de la Zenița și a apropierii de calea ferată ce ducea spre Austro-Ungaria. Reconstrucția uzinei de la Zenița a început în anii de după război. Ea s-a transformat apoi într-un mare combinat în continuă dezvoltare unde se fabrică, în prezent o gamă întreagă de produse de la cocs metalurgic pînă la produsele finite de oțel.

Pe tot parcursul, pînă la Zenița, populația satelor a ieșit în număr mare să întîmpine delegația noastră. Mulțimea purta în mîini flori și steguleți. Din loc în loc se putea citi în romînește pe pancarte: „Pentru victoria păcii și socialismului". Străzile Zeniței erau pline de oameni. În fața combinatului, pe catarge înalte, fluturau mari drapele romîne și iugoslave. Pe frontalul clădirii administrative erau scrise cu litere mari: „Bine ați venit dragi oaspeți!". Întreaga atmosferă arăta că gazdele doresc să facă oaspeților o primire călduroasă. Aceasta s-a văzut în timpul vizitării combinatului, la mitingul ce s-a organizat în incinta lui, miting la care tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a rostit o amplă cuvîntare, fiind ovaționat îndelung de către cei peste 8 000 de muncitori ai combinatului, veniți să-l asculte, în marea hală a noii secții mecanice.

Următoarele etape ale călătoriei prin țară au fost Republica Socialistă Croația și Republica Socialistă Slovenia, cu frumoasele lor capitale Zagreb, respectiv Liubliana.

Primiți cu multă căldură de locuitorii Zagrebului, înalții reprezentanți ai poporului romîn au vizitat acest oraș vechi de opt veacuri și totuși tînăr datorită transformărilor ce au avut loc aici în anii regimului popular. Mărturie a acestor transformări stau noul cartier — Novi Zagreb — cu blocurile sale înalte, moderne și multicolore și, mai cu seamă, numeroasele fabrici și uzine care au adăugat renumelui din trecut, de centru cultural al Zagrebului, acela de oraș industrial.

Delegația de stat a R. P. Romîne, condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a vizitat una din cele mai mari întreprinderi industriale din oraș, Uzina de utilaje și aparataje pentru industria chimică și alimentară „Iedinstvo". Oaspeții au vizitat diferite secții ale întreprinderii. Trecînd prin mai multe hale ale uzinei, ei au urmărit procesul de producție și au stat de vorbă cu cîțiva din muncitorii uzinei. Toma Pintarici, unul din strungarii care deservesc un strung „Carusel" l-a rugat pe tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej să transmită muncitorilor din țara noastră salutul din partea tovarășilor lor iugoslavi.

Un alt obiectiv din Zagreb vizitat de oaspeții romîni a fost Institutul de cercetări nucleare „Rudjer Boșkovici", important centru de cercetări științifice fundamentale în domeniul fizicii, chimiei și biologiei precum și de cercetări privitoare la dezvoltarea industriei iugoslave. Delegația a vizitat ciclotronul de 16 M.W., proiectat și construit de către specialiștii institutului, au văzut punctul de dirijare de la distanță a ciclotronului și apoi secțiile de cercetări biologice și chimice, precum și generatorul de neutroni, condus și el de la distanță cu ajutorul aparatelor electronice. Atenția oaspeților a fost atrasă de instalația de „memorie" a unui mic creier electronic — un aparat ce înregistrează automat datele, face analiza lor și comunică rezultatele pe un oscilograf catodic creat de prof. Mladen Paici și colaboratorii săi din cadrul institutului, felicitați de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej pentru realizarea lor.

În Slovenia înalții soli ai poporului romîn au fost întîmpinați de ospitalitatea caldă a populației sale. Convoiul de mașini a străbătut străzile Liubljanei, străjuite de clădiri împodobite sărbătorește și de mii și mii de oameni ieșiți să-i salute oaspeții R. S. Slovenia este cunoscută nu numai pentru pitorescul munților săi cu piscuri înalte și cascadele repezi ci și pentru bogățiile subsolului și a gradului ei de dezvoltare economică, în special a industriei sale electrotehnice. Aici se află și cel mai mare sistem hidroenergetic al Iugoslaviei și o serie de uzine și fabrici între care și uzina de echipament electric și mecanică fină „Iskra", din orașul Krani, vizitată de oaspeții romîni.

În timpul mitingului de la Zenița, aspect de la tribună

Conducerea și colectivul uzinei au făcut o primire deosebit de cordială delegației de stat a R. P. Romîne. Produsele acestei uzine — printre care centrale telefonice automate, aparate telefonice, aparate de măsură și control, de proiecție cinematografică, camere de luat vederi pentru televiziunea industrială — sînt binecunoscute în întreaga Iugoslavie. Vizitînd unele secții ale întreprinderii, oaspeții s-au interesat de multiple aspecte ale muncii harnicului ei colectiv și au vizionat apoi un film în culori, proiectat cu un aparat produs al „Iskrei", care le-a oferit o imagine de ansamblu asupra întregii activități a uzinei. Și, tot un produs al acestei întreprinderi, o cameră de televiziune, a transmis pe micul ecran aspecte ale vizitei delegației romîne la „Iskra".

Însoțiți de urarea tradițională „Serecino" — noroc bun — înscrisă pe o mare pancartă la poarta uzinei, oaspeții s-au îndreptat spre un alt obiectiv al vizitei lor, cu un specific cu totul diferit, Combinatul agricol din Liubliana unde li s-a pregătit o primire la fel de călduroasă ca cea a colectivului uzinei din Krani. Combinatul, înființat cu patru ani în urmă, e specializat în creșterea și îngrășarea bovinelor pentru carne și lapte, în creșterea porcilor pentru carne și prăsilă, precum și în producția de ouă și păsări. Oaspeții au vizitat secția de îngrășare a bovinelor de la Smeldnik și centrul pentru creșterea porcilor de la Ihan.

Călătoria prin Iugoslavia a delegației de stat a R. P. Romîne s-a încheiat cu drumul parcurs din frumoasa și ospitaliera Liubliana spre capitala țării, Belgrad, cu un tren special în care au călătorit, împreună cu oaspeții romîni, și tovarășul Iosip Broz Tito și alte personalități oficiale.

La ora cînd transmit aceste rînduri a început ultima etapă a vizitei delegației de stat a R. P. Romîne în R. S. F. Iugoslavia, vizită care constituie o importantă contribuție la întărirea prieteniei dintre poporul romîn și popoarele iugoslave, la lărgirea și adîncirea relațiilor de colaborare tovărășească, între țările noastre, în interesul socialismului și al păcii.

Const. ȘIRBU

noiembrie 1963

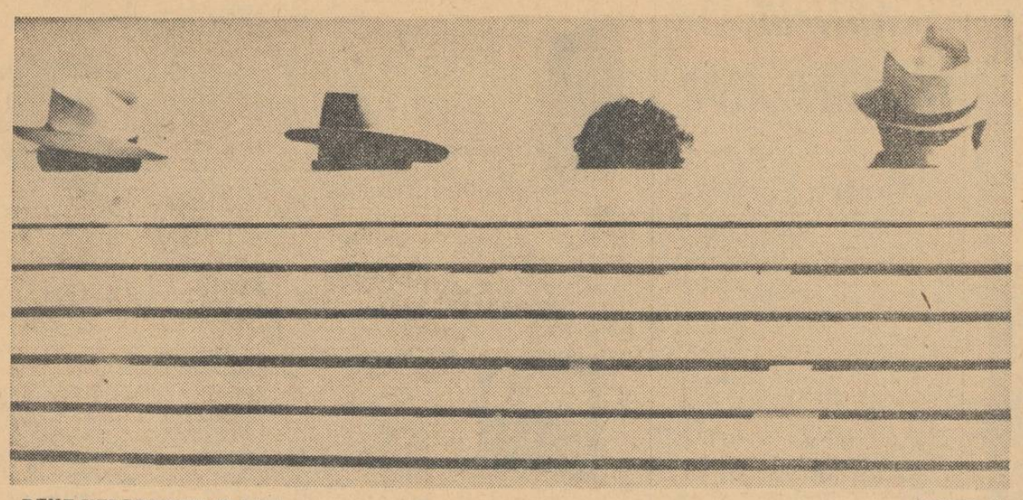

RENE VERBRUGEN (Belgia) „ODIHNA"

Lucrare distinsă cu premiul III în cadrul celui de-al IV-lea Salon internațional de artă fotografică al R.P.R.

UN CAZ „COMPLICAT"

La procuratura raionului „Grivița roșie" din București s-a anchetat în noiembrie 1962, următorul caz:

P. G., în vîrstă de 17 ani a participat într-o noapte la spargerea unei vitrine-reclamă de pe bd. „1 Mai", susținînd stilouri și lentile de ochelari. Infracțiunea în sine, ca și bețiia ce a precedat-o, fuseseră inițiativa unui „amic" deprins, se pare, cu astfel de îndeletniciri.

Abaterea gravă nu putea fi tratată, bineînțeles, cu indulgență, de nimeni. Cum de a ajuns însă minorul P. G. la acest moment de răscruce? Procurorul Marian Witzman s-a dedicat zile întregi descifrării cauzelor care au generat săvîrșirea acestui act de net huliganism. Cercetările au dovedit că P. G. n-a mai fost niciodată prins în postura de delicvent, că familia lui s-a străduit să-i dea o educație sănătoasă și că numai influența vremelnică a unui ins certat cu morala l-a împins pe o cale atît de primejdioasă. Fără a face abstracție de litera legii, procuratura a socotit că P. G. nu reprezintă un pericol social și poate fi lesne recuperat dacă tovarășii lui de muncă, familia se vor strădui să extirpe răul, să-i oprească evoluția. Procesul penal n-a mai fost deschis, P. G. fiind încredințat pentru supraveghere părinților și mai cu seamă colectivului din secția strungărie-vagoane a uzinei „Grivița roșie" unde lucra pe-atunci. Ei, oamenii alături de care-și petrecea mare parte din zi, aveau la îndemînă toate mijloacele trebuitoare să-i umple timpul cu preocupări majore, să afle cum învață (era elev în clasa a VIII-a — curs seral), ce gînduri și neliniști îl frămîntă. Scrisoarea semnată de șeful serviciului personal din uzină, asigura procuratura raionului „Grivița roșie" că tînărul strungar va deveni, prin grija și strădania colectivului, un om întreg, folositor societății.

Pînă aici lucrurile s-au rezolvat cum nu se poate mai normal: într-adevăr, sînt rare ocaziile cînd se poate spune că un tînăr, mai ales la 17 ani nu-și mai poate reveni după o greșeală, atunci cînd are în jurul lui tovarăși de nădejde cărora nu le este indiferent pe ce cale apucă.

Judecata aspră a tinerilor din organizația U.T.M., privirile dezaprobatoare ale colegilor săi din secția strungărie-vagoane, mînia dezlănțuită a tatălui și mîhnirea adîncă a mamei, toate-l siliseră pe P. G. să se simtă copleșit de rușine, de regret. Era ca și cum un braț viguros l-ar fi zgîlțîit, nu dușmănos, ci cu prietenie, cu gînd să-l deștepte, să-l readucă la realitate.

„Voi reciștiga stima și dragostea tuturor fiindcă-mi dau seama cît de grav am greșit. De-acum încolo, în toată viața mea, așa ceva n-o să se mai întîmple".

A trecut o zi, o săptămînă, două, P. G. venea printre primii din secție la lucru și stătea cu ochii plecați de-asupra strungului opt ore încheiate ca nu cumva privirile lui să se încrucișeze cu ale celorlalți. Seara făcea drumul obișnuit și atît de drag la școală unde învăța cu un sîrg neostenit. Notele dovedeau de altfel, din plin, strădania lui. Nici urmă de tentație pentru băutură (cu care de altfel nici nu fusese vreodată deprins) ori pentru vreo faptă de genul aceleia pe care o retrăia, ca pe-un vis urît. Viața lui reintrase în firesc; își avea din nou gîndurile curate de dinainte, preocupările sale, dintre care, cea mai de seamă era învățătura.

Într-una din zile însă, a fost chemat la direcțiunea școlii, unde i s-a adus la cunoștință că uzina i-a retras recomandarea pentru cursul seral și ca atare nu mai are dreptul să-l frecventeze. Tînărul strungar a simțit un nod în gît și ca să nu izbucnească în plîns, acolo, față de secretară, a ieșit în stradă fără un cuvînt. „Iată-mă deci izgonit din școală" — era refrenul obsedant care-i suna în urechi.

Poate unii ar fi tentați să-și închipuie că P. G., copleșit de slăbiciune s-a simțit ispitit să se întovărășească din nou cu vechiul lui „mentor". Ei bine, o asemenea „idee" nu i-a venit. După noaptea fără somn care a urmat exmatriculării, P. G. i-a cerut un sfat maistrului său, Vasile Cimbrescu, din secția strungărie-vagoane:

— Ce să fac acum?

— De, știu eu ce să-ți spun? s-a codit maistrul Cimbrescu să răspundă. Cred că ar trebui să pleci din uzină. Prea te-a luat toată lumea la ochi...

P. G. a făcut un drum la procuratură, de data aceasta nechemat, cerîndu-i ajutor procurorului în legătură cu recomandarea pentru școală. Procurorul a făcut demersurile cuvenite, dar din păcate fără rezultat: exmatricularea elevului P. G. din clasa a VIII-a, curs seral, a rămas definitivă.

Mai abătut, mai descurajat decît atunci, nu fusese el poate niciodată. În cele din urmă însă, găsind un post de strungar în altă întreprindere, a urmat „sfatul" maistrului Cimbrescu și a cerut transferul. Nimeni n-a făcut obiecții la cererea lui P. G., parcă se aștepta anume prilejul de a scăpa de „un caz neplăcut"...

Cum rămîne însă cu obligația tovarășilor săi față de procuratură, față de societate de a veghea asupra acestui tînăr încredințat lor pentru a-l forma? Sancțiunile și retragerea recomandării de la școală să constituie oare singurele și cele mai potrivite mijloace de îndreptare ale unui adolescent care a greșit o dată? Oare cei ce și-au asumat răspunderi pentru îndrumarea lui statornică pe un drum sănătos, au sentimentul că și-au făcut datoria pînă la capăt? Nu-i un titlu de laudă nici pentru secția strungărie-vagoane, nici pentru serviciul personal, că au „scăpat" de P. G. lăsîndu-l să se descurce singur. Se pare că ieșind definitiv pe poarta uzinei, viața lui P. G. nu i-a mai interesat și nu-i mai interesează. Noi ne luăm totuși libertatea să-i informăm pe această cale:

Tînărul P. G. e acum un strungar apreciat. Calificarea lui, se desăvîrșește datorită îndrumărilor maistrului său, un comunist care-l tratează — spun oamenii — ca pe propriul său copil. Conducerea întreprinderii i-a dat în toamna aceasta o recomandare către școala medie. Noii lui colegi, dintre care mulți au examenul de maturitate, îl ajută pe tînărul strungar ca niște prieteni adevărați să-și pregătească lecțiile, mai ales la franceză și matematică. P. G. e deci iar elev în clasa a VIII-a. E drept, putea fi într-a IX-a, dar la 18 ani, cînd ai toată viața înainte, nu e tîrziu pentru împlinirea oricăror visuri.

Viorica CIORBAGIU

La pas prin București

(Urmare din pag. 1)

ventă... carte de vizită, pe care o putea oferi trecătorului Întreprinderea horticolă „1 Mai". De aici, așadar, pornește, odată cu dezghețul și soarele de april, exodul florilor spre Capitală, de aici se revarsă frumusețea, prospețimea pe străzi și alei, de aici își aleg parcurile veșmintele, culorile, parfumurile...

Alte case mici, și altele, și altele... La un colț de stradă bufetul „Bușteni" aduce prin rezonanța titulaturii imagini carpatine — cu brazi troieniți de zăpadă și culmi pleșuvite de vînt — în timp ce sub titulatură, se consumă banal... țuică cu măsline.

La podul Grozăvești, Dîmbovița cotește, puțin, dîndu-se respectuos mai la o parte în fața... fabricii de lumină. Impunătoare și sobră, desfășurîndu-și pe suprafețe mari instalațiile-i complicate, Centrala electrică Grozăvești se dezvăluie novicelui ca un imens mister, cu puterea reunită a milioane de Prometei: aici se naște scînteia de foc care înconjoară orașul. Și în timp ce aici se fabrică lumina, alături se construiește: un nou corp de clădire și încă unul. Într-un gest de izbîndă și mărinimie, un braț de macara se ridică puternic spre cer, promițînd parcă să-i dăruie și lui un pic din focul și lumina născute din munca prometeilor-pămînteni.

Puțin mai sus, spre dreapta apare o latură a bătrînei și „fostei-taciturne" Grădini Botanice — pentru că de 2—3 ani de cînd s-a construit în incinta ei Institutul, tăcerea Grădinii Botanice a fost înlocuită de veselia și forfota studenților care vin și pleacă de la cursuri. Ajungi apoi la podul Cotroceni și, după ce admirezi un pic în parculețul străjuit de statuie, o pornești mai departe în tovărășia Dîmboviței. O grădiniță cu prichindei foarte scandalagii în șorțulețele lor albastre, un teren de sport prea liniștit acum, un parc cu bănci goale și frunze uscate, podul Știrbei Vodă cu stîlpii lui de piatră și lampioane, și apoi iarăși parcul...

În tot acest timp, Dîmbovița ne urmează cum își urmează un cățel obosit stăpînul: încet, tăcut, plictisit. Acum ea se supune omului, dar cu ani în urmă omul era cel care i se supunea ei, căutînd să-i capteze bunăvoința și... apele.

Într-adevăr, în decorul Bucureștilor din veacul trecut, morile Dîmboviței făceau parte integrantă. Erau foarte multe — de la Grozăvești și Cotroceni, unde începeau primele, și pînă la Vitan.

Dîmbovița însă atrăsese pe malurile ei mulți negustori, în deosebi măcelari, iar existența acestora a creat multe probleme de... salubritate. Într-un raport din noiembrie 1864 un inspector informa primăria: „După mai multe observații făcute de subsemnatul atît pe la piețele și capetele podurilor de pe marginea rîului Dîmbovița, am văzut pe măcelarii și precupeții piețelor în cestiune, cum și slugile proprietarilor mălureni și particulari dimprejurul riului, profitînd de multele ocupațiuni ale jandarmilor polițienești de zi și noapte în lipsa cărora numiții aruncă tot felul de oase, căpățîni, intestine, gunoaie și tot felul de necurățenii..." Pentru păstrarea fidelă a „pitorescului" vremii, trebuie să amintim că, în aceiași Dîmbovință și chiar de prin aceleași locuri, „sacagii pot lua apă de unde e mai multă și mai bună" informa „Le journal de Bucarest" în 1872. E de mirare deci că bolile făceau atîtea victime?

După ce trecem de podul Elefterie și Piața Dr. Babeș, mergem mai departe pe mal și întîlnim pe dreapta o „filială" universitară, care reunește mai multe facultăți aparținînd Universității din București. Capacitatea bătrînei clădiri din bd. Bălcescu a fost demult depășită de dezvoltarea deosebită pe care a luat-o cea mai mare instituție de învățămînt superior din țară.

La podul Izvor, — în ciuda mașinilor care se intersectează, a forfotei pietonilor, grabei motocicliștilor și zgomotului tramvaielor care la un loc dăruie acestui punct al orașului specificul unui „nod de circulație" — Dîmbovița rămîne tot impasibilă, deși e zi de meci. O dovedește aglomerația din tramvaie, agitația de pe stradă și șuvoiul compact de oameni care, împinși de același resort (citiți „emoții de suporter") se îndreaptă spre aceiași direcție: stadionul Republicii. Toți discută, fac pronosticuri, se contrazic sau se aprobă, anticipează cu voce tare și gesturi febrile.

De la podul Mihai Vodă, se înșiruie iarăși pe cîteva sute de metri case bătrînești. Apoi întîlnești Dispensarul central al sportivilor, fîntîna pe locul căreia s-a duelat un Lahovary și Teatrul de stat de operetă, în care seară de seară își dau întîlnire „Lysistrata" cu „Vînzătorul de păsări" și „Văduva veselă" cu „Paganini".

Cam pe aceste locuri și-a întins corturile odinioară și celebrul circ „Sidoly" care, colindînd lumea, a descins și pe meleagurile noastre cu toată armata de cimpanzei, elefanți și tigri. Și Dîmbovița, obișnuită cu toate ciudățeniile veacurilor care au trecut peste ea, le-a fost gazdă bună. După cum, tot aici, a fost gazdă și multor sute de amărîți care-și făceau culcuș pe sub podurile ei, așteptînd ziua cînd le va „cădea" ceva de lucru. Nu întîmplător faimoasa instituție de „generozitate burgheză" cunoscută sub numele de „Piinea zilnică" își avea sediul în apropiere: ca să fie aproape de „dormitorul" de sub poduri al șomerilor.

Ca o replică parcă a zilelor noastre, la capul podului, cu fața spre Calea Victoriei, se înalță acum blocul-turn care oferă confort și frumusețe multor sute de familii. Înaintea lui, aici a fost un cinematograf cu pereți de paiantă și pretenții de lux, dar trebuie să-ți pui la contribuție memoria ca să-ți mai amintești cum arăta cînd funcționa sub numele artistic de „Gioconda". Într-atît ți se pare de familiar decorul de azi: noul bloc turn semețindu-se spre cer și Dîmbovița curgînd smerită, la picioarele lui. E fără-ndoială o imagine cu valoare de simbol...

Pia RĂDULESCU

Peștera cu „șapte lacăte"

(Urmare din pag. 1)

Explicația? Prin părțile Ohabei au umblat tot felul de cercetători — arheologi, speologi, geologi. Aici, alături de Șura Mare, au fost găsite falangele omului de Neanderthal.

Costumația noastră, deși ne mai văzută pînă acum, este acceptată ca ceva firesc. Numai dulăii de prin curți ne latră mai tare ca de obicei...

Abia cînd ajungem la marginea satului auzim o bătrînică întrebînd:

— Cine-s ăștia, maică?

— Sînt tovarăși care umblă prin peșteri...

Răspunsul este exact doar pe jumătate. Numai unul din noi, prof. Traian Orghidan, este speolog; eu tot cineast rămîn, pasionat după tainele naturii, măcar că de astă dată am venit fără aparat de filmat.

Planul nostru este simplu: să pătrundem în peștera Șura Mare în costume de cauciuc etanșe și să înaintăm prin apa rîului subteran, trecînd înot dornele adînci.

Curînd rămîne în urmă și ultima casă din sat, prinsă de coasta muntelui.

Intrăm în defileul stîncos ce duce spre gura peșterii.

Primul din cele „șapte lacăte"

Pînă la defileu ne-a însoțit moș Toroancă, un bun cunoscător al peșterilor din împrejurimi. Mai departe vom merge singuri — ghid ne va fi rîul Ohaba cu apele-i repezi, ce vin în întîmpinarea noastră.

Străbatem cîteva sute de metri, sărind de pe un bolovan pe altul,

Printre cunoscătorii peșterilor din împrejurimi se numără cu precădere și bătrînul Pătru Toroanca

intrînd în apa pînă peste genunchi, cățărîndu-ne pe cîte o surpătură.

De după un cot apare Șura Mare, măreața despicătură în muntele de calcar jurasic, spre care se îndreaptă acum toate năzuințele noastre.

Ne apropiem de intrare, simțindu-ne copleșiți de măreția peșterii.

În apa limpede, de sub picioarele noastre, zvîcnesc păstrăvii; sus, sub bolta înaltă zboară porumbeii — din cauza înălțimii ne par mici de tot.

La hotarul dintre lumină și umbră se mai văd cîțiva arbuști cu frunze verzi, curînd însă vom pătrunde în împărăția lichenilor.

Chiar la intrare, apele Ohabei formează un lac întins pe care îl trecem ușor. După acest lac dăm de primul din cele șapte „lacăte" ale peșterii: o stîncă enormă, căzută cîndva din tavan, barează intrarea. Există un singur loc de trecere: o despicătură a stîncii, joasă și îngustă, prin care țîșnesc apele Ohabei.

Dincolo de stîncă sînt îngrămădiți bolovani uriași, aruncați parcă de ciclopi în calea oamenilor. Dar și bolovanii rămîn în urmă. Pătrundem în sala cea mare a peșterii.

„Catedrala gotică"

Văzusem mai multe catedrale mărețe: Șt. Paul din Londra, Isakievschi din Leningrad, Nôtre-Dame din Paris, Șf. Vit din Praga — creații ale geniului uman, impresionante prin arhitectonica lor.

Dar nu mai puțin impresionantă mi-a părut și sala cea mare a peșterii de la Ohaba Ponor, cu pereții ei de piatră cenușie, ce se împreunează într-o ogivă uriașă, undeva, sus de tot. Pînă aici mai pătrunde lumina zilei, deasupra uriașelor stînci prăvălite la intrare se mai vede un petec de cer orbitor. Boltile sălii însă rămîn mereu învăluite într-o semi-obscuritate tainică.

Sala înaltă de 50 m. și largă de 30 m, a fost cîndva locuită. Timp de multe milenii omul a căutat aici un refugiu — la început de intemperii și fiare sălbatice, apoi de năvălitori. De aici, din sala mare, peștera cotește în unghi drept spre dreapta.

Ajunși pe o plajă de nisip, facem ultimile pregătiri pentru a ne continua drumul în adîncul muntelui. Profesorul aprinde lămpile de carbid, iar eu mai verific conținutul rucsacului. O parte din lucruri vor rămîne aici, în sală. Vom lua cu noi strictul necesar: rezerva de carbid, lumînări, chibrituri, cîteva instrumente și un aparat fotografic; din alimente: pateu, pîine, lămîi, ciocolată și un termos cu cafea fierbinte. Totul e împachetat în pungi de plastic, bine legate.

Pornim, și ultimile reflexe ale zilei se sting în urma noastră. Cu fiecare pas ochii ni se obișnuiesc cu întunericul și lămpile ne par tot mai strălucitoare.

Încă un bolovan enorm ne bareză calea — al doilea „lacăt"! Îl ocolim trecînd prin apa adîncă.

„Urlătoarea din Șura"

În peșterile fără apă domnește, de obicei, o liniște deplină, adeseori absolută. Căderea unei picături de apă sau țîrîitul subțire al unui liliac, capătă o amploare nebănuită.

Altceva e în Șura Mare. Încă de la intrare ne-a întîmpinat clipocitul apei ce se strecoară printre pietre. Iar acum se mai aude din depărtare și vuietul unei cascade.

— S-o numim „urlătoarea din Șura"...

— O putem numi cum vrem, tot n-are nici un nume.

Pe măsură ce înaintăm, zgomotul crește. Amplificat de ecoul bolților de piatră, devine atît de puternic încît ne silește să vorbim aproape strigînd.

Din fericire, cascada nu e prea înaltă, așa că o trecem destul de ușor. Dar abia se stinge în urma noastră zgomotul „urlătoarei" și din nou se aude o altă cascadă.

Freamătul acesta de ape îi dă peșterii o viață tainică, proprie...

Crizanteme de piatră

Alte trei „lacăte" rămîn în urmă: o dornă lungă și adîncă, o trecătoare îngustă cu pereți de stîncă șubrezită, gata să se prăvale în orice clipă, o altă dornă cu fund din lame de piatră ascuțită.

Ne oprim în fața unei căldări de piatră în care spumegă și clocotește apa. E o dornă scurtă, dar foarte adîncă, formată sub o cascadă strangulată și furioasă.

Ținîndu-mă de stîncă, încerc să măsor adîncimea cu lungimea trupului meu, dar apa îmi ajunge pînă la bărbie fără ca picioarele să atingă fundul. Căldarea trebuie trecută înot... „Sprintez" cu putere și ajung la cascadă, dar apa ce se prăvale de pe stîncă peste capul meu mă împinge înapoi. Nereușita mă îndîrjește. Încerc din nou. De data aceasta reușesc să mă prind cu mîna de un colț de stîncă care răsare chiar din mijlocul cascadei. Cîteva clipe rămîn sub apă, în bătaia șuvoiului înspumat, apoi mă trag în sus, tot mai sus pînă ce reușesc să mă sprijin cu un genunchi de pragul cascadei.

Al șaselea „lacăt" a cedat și el!

Lămpile și rucsacul sînt trecute din mînă în mînă, profesorul fixîndu-se pe o cornișă periculoasă; apoi trece și el înot „căldarea".

— Am mai trecut odată pe aici, cînd am fost cu barca de cauciuc.

— Și cum a rezistat barca?

— Aici s-a tăiat definitiv și a trebuit să renunțăm de a mai înainta. N-am mai străbătut decît cîteva zeci de metri...

Așa dar se apropie limita porțiunii cercetate — pînă la gura peșterii sînt peste o mie de metri.

Sîntem în pragul necunoscutului!

Nici o ființă omenească nu s-a aventurat mai adînc în peștera aceasta inospitalieră, periculoasă, plină de apă.

Aspectul peșterii rămîne același: pereții de piatră cenușie și roșcată, care s-au strîmtat și au coborît în preajma „căldării", ajung din nou la o înălțime de 20—30 m, iar lărgimea galeriei variază între 3—7 m.

Ținem lămpile sus de tot pentru a vedea cît mai bine decorul acesta sălbatic, aspru, amenințător. Bolovani desprinși din boltă s-au înțepenit în porțiunile mai strîmte ale pereților și atîrnă acum deasupra capetelor noastre. Noroc că atenția ne este sustrasă mereu de drumul accidentat...

Mai străbatem o sută de metri și ne oprim înmărmuriți. Pe malul apei, blocînd o bună parte din peșteră, se înalță două uriașe crizanteme de piatră, una roșie și alta albă. N-am mai văzut niciodată formațiuni de calcită care să imite atît de bine forma unei flori!

O surpriză este urmată de alta: peștera cotește brusc, în unghi drept, la stînga, iar în dreapta se vede o galerie secundară prin care curge un firicel de apă.

— Un afluient, spune profesorul.

Crizantemele de piatră, cotitura și galeria cu afluientul se află la o distanță de 1 km 300 m de lumea exterioară.

Așa se nasc legendele

Scurt popas, cît durează o țigară, lîngă o crizantemă din piatră neagră. Da, sînt și crizanteme negre aici!

Căutăm în haosul de stînci și bolovani un loc pe care să ne putem așeza. Dar nu găsim nici o piatră netedă. După ore de mers, ne vom odihni și în picioare.

Deodată, spre surprinderea noastră totală, ambianța sonoră a peșterii se schimbă... Dinspre o cascadă rămasă în urmă se aud bubuituri, o puternică revărsare de ape și... voci omenești! Nu este o halucinație auditivă a unuia dintre noi. Auzim amîndoi același lucru. Căutăm cu înfrigurare o explicație a fenomenului. Pesemne, de undeva, dintr-o galerie laterală, pe care n-am observat-o trecînd, a năvălit apa. Dar vocile?... Prezența unor ființe omenești aici, în Șura, se exclude. Atunci?

— Balonul! — exclamă profesorul.

Într-adevăr, micul colac de salvare din cauciuc negru — căruia noi îi spunem prescurtat „balon", — lăsat pe o stîncă, nu se mai vede nicăieri.

— L-a furat apa!

— Și l-a dus pînă la cascadă...

— Unde s-a înțepenit între stînci.

Coborîm pînă la cascadă și descoperim colacul de cauciuc prins ca într-un clește între doi bolovani. Apa îl lovește, îl freacă de piatră, se revarsă peste el... Și toate acestea dau naștere la zgomotele „misterioase", inclusiv la acelea ce se aseamănă cu vibrațiile corzilor vocale.

Rezonanța peșterii le amplifică, dîndu-le și un efect de reverberație. Ca în filmele de groază.

Eliberăm colacul buclucaș și pornim din nou la drum.

„Templul indian"

Din întuneric răsar noi și noi crizanteme de piatră. Apoi, conturîndu-se treptat, apare ca o vedenie din povești „templul indian"... Pare făcut din marmură și alabastru. O cupolă mare, perfectă ca formă, domină altele, mai mici, vre-o patru la număr. E un „templu" în miniatură — n-are decît vre-o 6 m. înălțime — dar proporțiile sale desăvîrșite îl fac monumental și măreț.

Ca și crizantemele de piatră întîlnite pînă acum, „templul" este opera picăturilor de apă ce se preling prin peșteră, evaporîndu-se și lăsîndu-și infime cantități de calcită adunată din straturile de calcar străbătute.

Durata de timp în care poate să ia naștere o formațiune de calcită de mărimea „templului indian" depinde de regimul de umiditate, cantitatea de apă infiltrată, temperatura peșterii și alți factori naturali. În orice caz, această durată se măsoară în mii și mii de ani...

Susținut de cei doi pereți verticali ai peșterii, „templul" a rămas suspendat deasupra apei, formînd la bază un sifon — așa se numește în limbajul speologilor locul unde nivelul tavanului unei peșteri coboară sub nivelul apei.

Mă întind pe lespedea albă, peste care se revarsă apele Ohabei, și mă strecor sub temelia „templului". Acum am senzația că mă aflu în gura unui rechin uriaș — toată partea de jos a „templului", sub care mă găsesc eu acum, este căptușită cu concrețiuni de calcită în formă de dinți triunghiulari. Sifonul propriu zis se află la extremitatea cealaltă a bazei „templului". Apa fiind scăzută, printre ultimii „dinți", ce ating suprafața apei, se poate întrezări continuarea peșterii.

O picătură de apă îmi stinge lampa. Mă tîrăsc înapoi ca s-o reaprind. Apoi încerc din nou, și din nou. Abia la a cincia tentativă, concentrîndu-mi toată atenția asupra lămpii și a picăturilor ce o amenință, reușesc să ajung la sifon.

Cîteva lovituri cu pumnul peste „dinții" de calcită — fragili la vîrf — măresc cu cîțiva centimetri spațiul prin care m-aș putea strecura. Îmi afund capul în apă, cu ochii deschiși pentru a vedea lumina lămpii, și mă tîrăsc înainte cu mișcări de rîmă...

O luminiță în beznă

Cel de-al șaptelea „lacăt" a fost biruit!

Îmi ridic capul din apă și inspir adînc aerul rece și umed. Lampa continuă să ardă... Mă pot ridica din nou în picioare. Lucru curios, deși îl știu pe profesor de partea cealaltă a „templului" ocupat cu cercetarea faunei cavernicole, mă simt deodată singur de tot. „Templul indian" cu sifonul lui primejdios, pune hotar între mine și tot ce există dincolo de el. Este suficient ca apa rîului subteran să crească puțin și-mi va fi aproape cu neputință să mă întorc prin sifon.

Îmi ridic lampa și pornesc... Dacă pînă la „templu" ar mai fi putut să ajungă cineva înaintea noastră, dincolo de el drumul rămînea închis.

Conștiința că tot ce mă înconjoară răsare din beznă unei nopți, care a durat sute de mii de ani, mă emoționează profund... Mă simt cuprins de o sete crescîndă de a vedea cît mai mult din ceea ce a rămas ascuns pînă acum ochiului omenesc.

Peștera Șura Mare, cu înălțimea sa excepțională, este opera rîului ce-și poartă apele pe fundul ei, și procesul de formare a durat, poate, cît toată era cuaternară!

Înălțimea peșterii rămîne aceiași. Străbat cîteva dorne liniștite, cu ape mici. Lîngă o cascadă zăresc cea dintîi stalactită „clasică": albă, subțire, ascuțită, care s-a întîlnit cu o stalagmită crescută sub ea. Gîndul mă poartă la „Sărutul" lui Brîncuși, deși o asemănare directă nu există.

O ușoară pîlpîire a lămpii mă face să tresar și să mă opresc... Carbidul, chibriturile, luminările de rezervă — tot a rămas în rucsacul care se află dincolo de „templu".

Mai fac cîțiva pași înainte, dar luminița lămpii slăbește — carbidul e pe sfîrșite.

Soarta mea depinde acum de această luminiță albă, obosită.

S-ar putea stinge în fiecare clipă, și nici un fel de întuneric **nu se** poate compara cu cel din peșteră. E un întuneric total, absolut, care te oprește în loc, te face neputincios.

În fața concrețiunilor de calcită ale „templului indian"

Rațiunea se împotrivește chemării adîncurilor și mă face să mă întorc la „templul indian".

Mă strecor din nou prin apă pe sub „dinții rechinului", de data aceasta fără să-mi mai pese de lampă — știu că o voi reaprinde peste cîteva clipe de la lampa profesorului.

— Expediția aceasta a dublat distanța cunoscută, spune prof. Tr. Orghidan. Am făcut o constatare deosebit de importantă: considerată pe întreaga ei întindere, peștera Șura Mare este cea mai înaltă din țară... Și poate fi socotită printre cele mai lungi și mai greu accesibile.

Istoviți, uzi pînă la piele — costumele de cauciuc s-au tăiat de mult, — pornim pe drumul cel greu, lung de peste 2 km, înapoi spre ieșire. Mă uit la ceas, cînd vom ajunge afară va fi noapte.

Mai aruncăm o privire spre „templul" cu pereții lui albi ca de marmură, care se cufundă din nou în întuneric...

— Vom reveni...

— Și vom merge mai departe!

— Neapărat...

Ecoul peșterii repetă cuvintele noastre.

Ion BOSTAN

FĂURARI DE OȚELURI

(Urmare din pag. 1)

a urcat și ea în ritmul vremii treptele cunoașterii și calificării. La cîțiva ani după terminarea școlii profesionale, a urmat școala de maiștri pe care a absolvit-o cu succes. Toate acestea au constituit un puternic îndemn pentru Jurcă — făurarul de oțeluri. El lucrează într-o secție unde se produc circa 90 sortimente de oțeluri necesare pentru construirea unor mașini pretențioase. În această muncă mulți se afirmă, mulți săvîrșesc fapte de eroism.

Maistrul Jurcă și-a cîștigat încrederea nu numai prin competența îndrumărilor pe care le dă, ci și prin contribuția directă la rezolvarea unor probleme care ajută la îmbunătățirea și ușurarea muncii. Anul acesta, el, împreună cu maistrul mecanic Nicolae Popa, au transformat vatra fixă a cuptorului de calcinarea materialelor în vatră mobilă. Această inovație a redus mult volumul de muncă manuală și a însemnat un progres însemnat în folosirea procedeului de calcinarea materialelor.

Maistrul cunoaște prea bine forța și prețul oamenilor.

— Munca noastră e pretențioasă, dar avem oameni harnici. Oțelarul acesta este Petre Bogdănescu, primtopitor la cuptorul 2 — spune el arătînd spre un tînăr din apropiere.

Numele oțelarului parcă îmi era cunoscut. De unde oare? Da! I-am văzut numele sub o fotografie de la panoul de onoare al secției. Am aflat apoi că Petre Bogdănescu, împreună cu cei patru oameni din echipă, s-a angajat ca în fiecare lună din anul acesta să dea 12 tone de oțel peste plan și să reducă procentul de rebuturi cu cel puțin 8 la sută sub normele admise. Rebutul a fost însă redus, în medie, cu aproape 30 la sută sub normele admise, iar angajamentul anual a fost depășit cu peste 200 tone oțel. Și totuși, șeful de echipă nu-i mulțumit. Aproape în fiecare zi face socoteli și comparații. Compară rezultatele echipei sale cu cele conduse de Viorel Baba, Toma Bugaru și altele. Toate echipele au realizări apropiate și reflectă strădania întregului colectiv care plămădește oțeluri speciale. În ultima vreme, prin contribuția comună s-au rezolvat cu succes problemele tehnice ale fabricării oțelului pentru rulmenți și sape de foraj, s-au introduse în producție zeci de noi mărci de oțel. Numai anul acesta s-a trecut la producerea unui număr de 7 sortimente noi de oțel. Fiecare dintre ele necesită anumită preocupare și răspundere. Colectivul acesta nu prea mare a dat de la începutul anului și pînă acum, aproape 2.100 tone de oțel special peste plan. Și totuși, inginerul Ion Ibiceanu ocolește parcă intenționat să vorbească despre realizări.

— Putem să facem mai mult — spune el. Avem cîteva probleme care trebuie rezolvate mai bine.

Colectivul oțelăriei electrice de la combinatul siderurgic din Hunedoara a primit, de curînd, sarcina să facă oțel pentru osii la locomotivele Diesel. E o sarcină de răspundere. Primele încercări sînt promițătoare, dar mai e nevoie de soluții noi și încercări. Poate la ora actuală inginerul face calcule, Florian Jurcă dă îndrumări, Bogdănescu și alții socotesc realizările obținute în întrecerea socialistă. Alături și sub supravegherea lor, în cuptoare se plămădesc oțelurile speciale.

I. COJOCARU

Prietena mea, cartea

Manfred Künne: „Cauciuc"

Nici n-ai crede aruncînd o minge de cauciuc în aer sau privind pneurile unui autocamion că materia aceasta cenușie ar fi putut avea o istorie atît de zbuciumată. Căci vedeți dumneavoastră, cauciucul, își are o istorie a sa, o istorie care se întinde de-a lungul a patru secole, o istorie care se întrepătrunde cu însăși istoria dezvoltării capitalismului. Regretăm lipsa unei prefețe la volumul lui Künne sau cel puțin a unei prezentări din partea editurii. Ea ne-ar fi lămurit poate nu numai asupra personalității și operei scriitorului dar și asupra cauzelor pentru care acesta se oprește cu povestirea sa în ajunul primului război mondial. Să-i urmeze oare acestui volum un al doilea, sau socoate autorul încheiată cea mai tulburătoare perioadă din istoria cauciucului cu victoria arborelui domesticit asupra copilului sălbatec al junglei braziliene ?

Ne vom feri de asemenea să ne pronunțăm asupra faptului că autorul își subintitulează cartea ca fiind „romanul unei materii prime". În unele pagini ai impresia că te afli mai degrabă în fața unei minuțioase și foarte temeinic clădite monografii nu atît a materiei prime amintite, cît a istoriei unor oameni și locuri, a evoluției unor societăți de-a lungul veacurilor. Dar tot atît de adevărat este faptul că în volum putem urmări numeroase personagii care se întîlnesc în arenă și ale căror destine se desfășoară, se împletesc în fața ochilor noștri.

Așadar, ne aflăm în anul 1541. Conchistadorul spaniol Pizzaro, fratele mai mic al cuceritorului Perului, părăsește capitala în fruntea unei oști pentru a căuta legendarul El Dorado, Țara Aurului, în jurul căruia localnicii țes atîtea legende. Conchistadorul și armata lui, ucigînd, siluind, jefuind pe băștinașii indieni, lăsînd în urma lor hecatombe cunosc înfrîngeri în lupta cu pădurea virgină care-i decimează, îi ruinează dar care, parcă în batjocură, își dezvăluie în fața lor unul din marile ei secrete, arborele care, crestat fiind, plînge cu lacrimi de mare valoare, cauciucul. Conchistadorii caută însă aur și cauciucul nu-i interesează. Descoperă Amazoanele și dărîmă vechi civilizații incase, dar trec nepăsători pe lîngă arborele acesta prețios care avea apoi să influențeze soarta unor imperii. Astfel încît, se vor scurge aproape 200 ani fără să se mai pomenească ceva despre miraculosul arbore. O însemnare rămasă însă pe un sul de pergament în arhiva regilor Spaniei va îndemna pe matematicianul Charles Condamine care a luat drumul Amazoanelor, să se intereseze și de arborele acesta. (Nu este în intenția noastră să facem o amănunțită analiză a lucrării dar ni se pare că pe alocuri autorul nu ține seama în măsura realității, de adevăratul mobil care-i împinge adesori pe eroii săi în acțiunile lor. Așa bunăoară mobilul expediției franceze din 1734 în Peru, este prezentat ca fiind acela de a face măsurători terestre în vederea stabilirii cu mai mare precizie a formei pămîntului. Lucru verosimil desigur deși este de presupus că în acea perioadă burghezia franceză în ascensiune era mai interesată în noi izvoare de materii prime și debușee decît de forma pămîntului).

Romanul ne poartă apoi vreme de o sută de ani pe urmele chimiștilor europeni care pînă la urmă dau lichidului acesta viscos și elastic, proprietăți noi care îl transformă într-o materie primă industrială de cea mai largă utilitate. Sînt deosebit de interesante notațiile autorului asupra acestei perioade în care munca de cercetare a unora (dusă pînă la istovire fizică, psihică și materială) se împletește cu neprevăzutul, cu întîmplarea care schimbă dintr-o dată cursuri ce păreau bine stabilite, imuabile. Drumul de la radieră (primul produs industrial al cauciucului) și pînă la pneul automobilului, este din acest punct de vedere direct pasionant. După cum pasionantă devine lupta pentru întîietate între diferiții capitaliști. Vor intra în dispută curînd și americanii care mistuiți de crizele deceniului IV al secolului trecut, vor fi oarecum handicapați de concurenții europeni, dar care vor reveni cu o îndîrjire feroce în cursă. Lupta dintre industriașii francezi, englezi și americani este în chip realist zugrăvită în paginile romanului. După cum pagini dintre cele mai reușite sînt dedicate primilor și sîngerosilor pași ai cuceririi cauciucului în jungla sud americană, căutătorilor aurului alb și marei lor tragedii.

Lupta pentru cauciuc va lua forme noi în momentul cînd conducătorii imperiului britanic — și aici meritul autorului este acela de a fi făcut o ascuțită și profundă analiză științifică a momentului istoric — conștienți de valoarea și mai ales de perspectivele noii materii prime, hotărăsc să scoată din Brazilia sămînța arborelui de cauciuc sălbatec și să creeze plantații artificiale în imperiul lor colonial din sudul Asiei. Pedeapsa cu moartea pentru contrabanda cu sămînța arborelui de cauciuc, instaurată în Brazilia, nu-i va opri pe aventurierii britanici să-și realizeze planurile și astfel istoria cauciucului cunoaște noi pagini dramatice legate de avînturile și crizele economice, de crahurile de bursă și expedițiile coloniale de jaf. O mare parte a romanului și una dintre cele mai izbutite poate, este dedicată descoperirii cauciucului congolez și a întregii evoluții politico-economice și sociale a acestei regiuni în a doua jumătate a veacului trecut și începutul secolului XX.

Bazată pe o vastă documentare și o selecționare de cele mai multe ori judicioasă a faptelor, cartea lui Künne se citește cu interes. Chiar dacă pe alocuri tălmăcirea nu este dintre cele mai reușite.

M. PRUTEANU

Cu pictorul Paul Fux printre lucrările sale

Într-o sală aflată în centrul Oradiei, am întîlnit în aceste zile o expoziție interesantă a graficianului orădean Paul Fux. Artistul expune de această dată 50 lucrări ilustrînd versurile lui Arghezi, Horvath Imre, Nicolae Labiș și ale unui tînăr poet orădean, Toth Istvan. Inițiativa de a pune alături de exponate și versurile respective completează în mod fericit expoziția. Inițiativa trădează însă și îndrăzneala graficianului care pare a spune vizitatorului : Privește ! Acesta e versul, acesta e ce-am reușit eu să transpun din el. Judecă și hotărăște !

Și vizitatorul „hotărăște" că expoziția este reușită, că se află în prezența unui creator cu multiple valențe artistice, militînd de pe pozițiile realismului socialist pentru o artă superioară. Îi plac cu deosebire ilustrațiile realizate cu o analitică pătrundere a textului la unele poezii din „Poeme noi" ale lui Arghezi („Deabea plecaseși", „Scrisoare"), ilustrațiile inspirate la ciclul lui Horvàth Imre „O zi din viața omului" din care se detașează „Dimineața" și mai ales „Amiaza", o izbutită alegorie în care eroul, Omul, prinde soarele în mîinile sale, tîrîndu-l după sine într-o frenetică și plină de bucurie dăruire. După cum „Pasărea cu clonț de rubin" a mult regretatului Labiș (tempera) ca și „Revolta pomilor" față de fratele lor căzut, emoționează vizitatorul prin viziunea optimistă și mijloacele artistice folosite.

Expoziția ne-a îndemnat să-l căutăm pe artist cu gîndul că cititorii „Magazinului" vor dori să-i cunoască părerile, activitatea. L-am găsit la Teatrul de păpuși, marea pasiune a lui Fux fiind de fapt scenografia, care l-a și impus ca pe un talent original în cadrul Festivalului internațional al teatrului de păpuși. L-am găsit împreună cu colectivul său lucrînd la realizarea păpușilor din „Punguța cu doi bani" și regretăm faptul că nu putem prezenta cititorului decît o singură imagine din suita de păpuși admirabil realizată. Observăm și unele noutăți : „Mîinile" păpușilor, bunăoară, sînt realizate într-un chip original.

— Este o tehnică nouă, care a apărut în lumea păpușilor, așa numitul sistem Wayang, sistem javanez, care reprezintă mîinile prin baghete terminate cu cîte o sferă. Noi am combinat acest sistem cu acel așa numitul Bi-ba-bo (a lui Obrazțov), astfel că reușim să dăm gesturilor o mișcare mai firească, mai expresivă.

Ileana Cosînzeana și Făt-Frumos

— Dar acestea ?

— Sînt Setilă, Flăminziă, eroii din Harap Alb.

O întreagă galerie de personaje surprinse de artist în ceea ce au ele mai caracteristic se oferă privirilor noastre.

— Am avut de curînd premieră, ne spune Fux, arătîndu-ne și decorurile realizate din împletitură de nuiele, decoruri care conferă cadrului o reușită atmosferă rustică.

— Și planuri ?

— Mai întîi premiera „Punguței". Apoi realizarea unei vechi dorințe : un spectacol pentru adulți, dacă se poate cu „Visul unei nopți de vară".

— Și altele ?

— La teatru scenografia la piesa lui Moricz Zsigmond, „Uri". În plus pregătesc o expoziție de pictură și grafică.

Expoziția în pregătire am văzut-o în atelierul artistului. Aceeași impresie de sensibilitate și strădanie de a realiza o problematică majoră a omului cu gîndurile sale, cu aspirația sa spre fericire, spre frumusețe. Și chiar dacă unele din lucrări sînt discutabile mai ales sub raportul formei, cele mai multe se remarcă prin aceeași concepție realistă, unele din ele anunțîndu-se ca remarcabile. Vom reproduce dintre ele doar acest spic verde de grîu răsărit dintr-o mînă viguroasă care adăpostește în căușul ei și o pereche de tineri. Realizată în tuș și tempera, lucrarea se intitulează : „Căldura pămîntului".

„Căldura pămîntului"

Mînzu RADIAN

NOTE DE TELESPECTATOR

Acest îndrăgit prieten al omului modern care este televizorul, deține în multe familii o autoritate vrednică de invidie.. Căci, trebuie să recunoaștem că volubilitatea, istețimea, spiritele celui mai iscusit „causeur" n-ar fi în stare să ne capteze zi de zi atenția, cu puterea de atracție și cu succesul cu care o face în foarte multe cămine televizorul, de la primul „bună seara" al crainicului, pînă noaptea tîrziu, după brusca dispariție a cronometrului. Firește, există și sînt, știm bine, oameni care deschid aparatul doar la punctele din program pe care le bănuiesc cele mai instructive și mai interesante. Nu vom adopta în aceste rînduri optica lor, ci pe aceea a „telespectatorului integral" care urmărește emisiunea de la un capăt la altul și despre care se poate spune că a statornicit o apropiere mai intimă cu micul eran. Aceasta îți va spune bunăoară, în clipa cînd tu, deschizător sporadic al televizorului, te vei mira văzînd cifra romană V în dreptul unei transmisiuni de la Institutul de fizică atomică al Academiei, că a văzut pînă acum toate emisiunile precedente și că scopul lor este să te introducă în una din cele mai moderne discipline ale fizicii, că la emisiunea „Teatru artă realistă" Molière a fost precedat de Eschil, Shakespeare, Lope de Vega, că peripețiile căpitanului Val-Vîrtej s-au desfășurat pe multe meridiane, în nu mai știu cîte „premiere" și reluări.

Din perspectiva „telespectatorului integral" vrem să facem cîteva observații asupra „emisiunilor ciclu". Marți seara, am văzut, de pildă, ultima ediție a interesantului ciclu de istorie a teatrului, expus de scriitorul Ion Marin Sadoveanu. Competența conferențiarului, chipul cum au fost sistematizate principalele direcții de dezvoltare ale teatrului, prezentarea marilor dramaturgi și a marilor lor creații, poate că nu întotdeauna susținută de materialul dramatic cel mai reprezentativ, constituie o reușită a televiziunii, un îndemn de a-i urmări emisiunile de acest gen și mai departe. Cicluri de emisiuni apreciate aflăm în programele pentru copii. Continuitatea scenetelor de aventuri cu conținut instructiv a impus prezența devenită azi populară a „căpitanului Val-Vîrtej" : apărînd pe micul ecran în ipostaza de desenator și povestitor, actorul Iurie Darie susține de cîtva timp un alt ciclu, de asemenea urmărit ; interesante sînt și emisiunile consacrate Muzeului tehnic și Muzeului de istorie a literaturii, acestea de pe urmă sensibil înviorate cu mici divagații constînd din lecturi și recitări.

Dar sînt și cicluri la care augmentarea succesivă a cifrei romane dintre paranteze nu aduce din păcate o îmbunătățire hotărîtoare, vrednică să le așeze în rîndul emisiunilor pe drept cuvînt populare și ultimele programe nu fac decît să confirme spusele noastre. De cîteva săptămîni sînt date succesiv, în cadrul emisiunilor pentru copii, diferite „rețete" pentru confecționarea de aparate sau jucării, înduite la virsta pantalonilor scurți. Luni seara micii telespectatori au fost învățați să-și facă singuri un tren electric... Am propune televiziunii să ofere un premiu celui care a izbutit să-și confecționeze de-adevăratelea trenul, după rețeta dată... Valoroasă în intenție, emisiunea nu izbutește să cultive în cei mici dragostea pentru asemenea îndeletniciri întrucît, prin dificultățile pe care le ridică, aceste rețete sînt practic de nerezolvat. Ermetice în mare măsură, de astă dată pentru adulți, au fost și transmisiunile de la Institutul de fizică atomică. O expunere mai clară, o mai mare inventivitate în transmisie ar fi putut face și din acest ciclu, un apreciat punct din program.

V. BALTAG

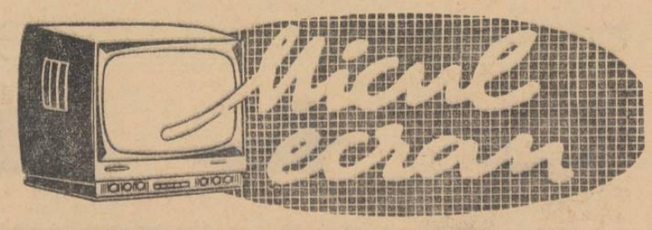

Săptămîna la televiziune

1 DECEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar : ● Aschiuță... artist de circ ! ● **Telejurnalul pionierilor. 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00** Emisiunea pestru sate. **18.00 VARIETĂȚI.** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. Își dau concursul : Ionel Budișteanu, artist al poporului, Valentin Teodorian, artist emerit, Mauriciu Vescan, Gigi Marga, Marina Voica, Adriana Codreanu, Gică Petrescu, Constantin Drăghici, Bebe Prisada, Horia Căciulescu, Nicu Constantin, Alexandru Lulescu, Mihai Ciucă, Ilie Alecu, Maria Mitrache, Cristina Dan, Nicolae Bunea și alții. Conducerea muzicală : Sile Dinicu, Coregrafia : Adriana Dumitrescu. Regia : Lucian Ionescu. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Partea a doua a emisiunii de varietăți. 20.30 TELEMAGAZIN. 21.30 COMICI VESTIȚI AI ECRANULUI** (IV). Eroii acestei retrospective sînt celebrul și „grăsunul Fatty, alături de care — în această emisiune — îl chemăm „să-și dea concursul" pe nu mai puțin celebrul Harold Lloyd. În încheiere : **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

2 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Emisiunea de știință și tehnică pentru școlari : **„Din istoria mineritului"** — transmisiune de la muzeul tehnic. **19.40 REVISTA SPECTACOLELOR.** În cadrul emisiunii, vor fi comentate spectacole din Capitală și Cluj. **20.25 O artă veche și totuși mereu nouă. 20.45 Recital vocal-instrumental susținut de violonista Lola Bobescu și violoncelistul Vladimir Orlov,** artist emerit. **21.30 TELESPORT.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

3 DECEMBRIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. BETONUL PRECOMPRIMAT PE ȘANTIERELE DE CONSTRUCȚII, de inginer **Marcel Tannenbaum** de la Institutul de cercetări în construcții și economia construcțiilor. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Pentru pionieri și școlari : **De la Cîmpulung la Bran... 19.30 Transmisiune de la Teatrul „C. I. Nottara" : „STEAUA POLARĂ" de Sergiu Fărcășan.** Distribuția este următoarea: Aneta (Athena Marcopol); Maria Natașa Nicolescu) ; Pavel (George Constantin) ; Brînduța (Lia Pop) ; Titi Dima (Ion Punea); Liviu Nache (Ștefan Niculescu-Cadet) ; Didona Nache (Coca Enescu) ; Rucăr (Mihai Heroveanu) ; Mocanu (Dan Nicolae) ; Priboi (Toni Zaharia) ; Atanasescu (Constantin Brezeanu) ; Bălăceanu (Sergiu Dumitrescu) ; secretar (Tamara Vasilache). Decoruri și costume : Dan Nemțeanu. Regia artistică : Radu Penciulescu. În pauze : Emisiunea de știință : **Startul navelor mari** de lt. colonel ing. **Dumitru Andreescu. ȘAH.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

5 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 CĂPITANUL VAL-VÎRTEJ ȘI TAINA VASULUI ÎNGHEȚAT (II). **19.45 Filmul: DINTELE DE AUR. 21.25 Pe un picior de plai : meleaguri bănățene.** Montaj literar-muzical de prof. Tiberiu Alexandru. Își dau concursul : D. Constantin, Aurelia Fătu-Rădulu, Minodora Nemeș, Cristina Speriosu, Ion Cristoreanu, Iosif Milu, Nelu Stan, Maria Simionescu și o formație de dansuri din Ansamblul Uniunii Tineretului Muncitor. Coregrafia : Teodor Vasilescu. În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

6 DECEMBRIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. TUBUL ELECTRONIC — DIODA, de ing. **Mircea Bubulac. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Concert educativ pentru tineretul școlar.** Vom asculta creații de Haendel, Weber, Bach, Alfred Mendelsohn, în interpretarea orchestrei simfonice a Școlii medii de muzică nr. 1 din București — transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. **20.00 SAPTĂMÎNA. 21.00 Din cele mai iubite melodii.** Scene și arii din opere. Își dau concursul : Iolanda Mărculescu, artistă emerită, Elena Petrichi, Ion Piso, Constantin Gabor. În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

7 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : **Cine știe ?** O emisiune veselă cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu. **Creionul și guma. 19.35 În fața hărții. 19.45 Teatru în studio : UN JOC NEOBIȘNUIT** de **Friedrich Dürrenmatt.** Această adaptare pentru televiziune a fost realizată după nuvela și scenariul radiofonic „În pană" ale cunoscutului scriitor elvețian, Friedrich Dürrenmatt. În distribuție : avocatul (Nicolae Gărdescu, artist emerit) ; Alfredo Traps (Mircea Albulescu) ; procurorul Kurt Zorn (Costel Constantinescu) ; Simonetta (Carmen Stănescu) ; Pilet (Matei Alexandru) ; judecătorul Werge (Gheorghe Dinică). Imaginea : Ovidiu Drugă, Emeric Irșai, Constantin Lungu, Emil Hențiu. Decoruri : Vasile Rotaru. Adaptare și regie : Nicolae Motric. **21.25 Muzică ușoară interpretată de soliștii și orchestra ansamblului artistic al Uniunii Tineretului Muncitor.** Dirijor : **George Grigoriu.** În încheiere : **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

VITRINA CU CĂRȚI:

DINICU GOLESCU: „Însemnare a călătoriei mele"

În cadrul colecției „Biblioteca școlarului", Editura tineretului a tipărit însemnările de călătorie ale lui Dinicu Golescu însoțite de o cuprinzătoare prefață semnată de G. Pienescu.

Însemnările lui Golescu se referă la cele trei călătorii făcute spre centrul Europei în anii 1824, 1825 și 1826 în Ungaria, Austria, Italia imperială, Bavaria și Elveția. Asupra scopurilor s-au emis diverse păreri. Dar acest scop nu putem să-l aflăm mai bine decît însăși din spusa autorului, în cuvîntul său către cititor : „De este slobod aceluia ce umblînd prin casele altora să vadă și să gîndească la a sa, slobod au fost și mie, în toată călătoria ce se cuprinde în această cărticică, să gîndesc nu la casa, ci la patria mea, la care cine nu gîndește, nici face pentru dînsa orice bine, poate n-are nici casă, și de are, o lasă".

Nu mai încape îndoială, din cele spuse de Golescu, că nu intenția de a-și instala copiii în diferite școli străine l-au mînat să pornească la drumeție, ci interesul de a cunoaște viața altor popoare, „pohta" de a afla ceea ce este lucru bun, „și făr'de a-l hrăpi de acolo, să se silească, de nu-l are, să-l cîștige, iar de îl are rău, să-l prefacă în bun" De altfel, acest interes viu, de a se informa și a împărtăși și altora cele văzute, rezultă din întreaga carte a Golescului, patriot înflăcărat care dorea să-și vadă țara ridicată din starea de înapoiere în care se afla.

Căci, așa cum bine spunea el, referindu-se la situația existentă atunci : „vremea este a ne deștepta".

„Însemnările" lui Golescu au, oarecum, caracter de reportaj, căci el folosește notația bogată în date, ține să-l informeze pe cititor cu multă meticulozitate. Adeseori, terminînd descrierea unui oraș sau a unei instituții întîlnite în cale, el se oprește spre a face unele reflecții sub mențiunea „Cuvîntări deosebite".

Firește, nu este cazul să recomandăm acum cu lux de amănunte cartea lui Dinicu Golescu. Este cunoscută, studiată în școli și facultăți. Aceste rînduri sînt menite doar a atrage atenția asupra apariției ediției respective și a reliefa buna inițiativă a editurii de a trage în tiraje de masă, operele luminoase ale înaintașilor noștri.

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

—Biscayană ? Mi se pare o limbă ciudată.

— Atunci, să-și aleagă elefantul meu, singur, o limbă din cele trei pe care le cunosc.

— Ce limbi cunoști ?

— Limba Italiei bergame, a Galliei gascone, jargonul cerșetorilor orbi și limba vechilor greci... răspunse cu îndrăzneală bufonul.

Ropote de aplauze.

Bufonul se înclină.

Mulțimea pestriță umpluse teatrul de lemn. Bufonul era minunat !... Flori, nuci grecești, portocale zburau spre scenă.

— Bravo, Cervantes, bravo !

Așa îl chemau ei pe autor. Autorul stătea la margine în primul rînd.

— Bravo, Cervantes ! Comedia ta e minunată !...

Autorul se înclină. Toți se uitau la el. Era Cervantes, scriitorul — soldat, soldatul în retragere. În mîna dreaptă ținea foi cu manuscrise, iar stîngă o avea legată într-o eșarfă. Se spunea că el însuși ar fi fost prizonier la blestematii de turci... Se mai spunea că el ar fi compus comedia pe cînd a stat în închisoarea subterană a pașei !...

Mulțimea zgomotoasă se îmbulzea în teatru. În ultimele bănci se striga și se aplauda furtunos. Acolo stăteau soldații, mușchetarii, vechii lui tovarăși de expediții.

— Bravo, Don Miguel bravo, Cervantes !...

Cervantes se înclină și salută cu mîna. Lauda zgomotoasă a soldaților îi era cea mai dragă.

Alături de el ședea soția sa, tînăra și sfioasa Catalina. Cervantes o adusese din Esquivias. Catalina cea dintîi îi ascultase versurile. Ei îi citise și „Galateea".

Da, Cervantes începuse cu versurile. Adunase tot ce mai rămăsese din foile „Filenei" lui, pe tre' sferturi pierdute în expediții. Cervantes începuse cu pastorale. Așa începeau toți. De la un poet se așteptau poeme pastorale.

Primele versuri însă, nu-i aduseră lui Cervantes nici bani, nici glorie. Partea a doua a „Galateei" nici măcar nu o mai scrisese.

Cervantes ar fi vrut să scrie despre expediții, despre suferințe și eroism, despre murdăria și zăpușeala închisorilor, despre prizonieri și mauri. Așa se născuse comedia „Renumita turcoaică" despre prizonierii sultanului pe care teatrul din Madrid o puse în repertoriu.

După „Renumita turcoaică" se reprezentase „Numanția", apoi „Obiceiuri algeriene". Cervantes deveni în curînd un renumit autor de comedii. În mai puțin de un an scrisese opt piese.

Dar aceasta n-a durat mult.

„Minunea naturii" marele Lope de Vega, în scurt timp devenise celebru. Nimeni nu putea să rivalizeze cu el. La fiecare trei zile avea scrisă o nouă piesă. În comediile lui de Vega tinerii cavaleri cîntau serenade sub ferestrele iubitelor, pe întuneric se băteau cu spade, declamau versuri sonore. Spectatorii doreau să vadă comediile lui Lope de Vega, numai ale lui Lope de Vega. Pentru nimeni altul nu mai era loc. Cervantes prezentase o nouă comedie, dar teatrul i-a refuzat piesa.

Astfel venitul său din literatură se încheiase. A urmat un serviciu pe care statul hotărîse să i-l dea, și a plecat în sudul Spaniei ca furnizor de provizii pentru flota regală.

Familia lui Cervantes se stabilise la Sevilla, iar el călătorea prin orașele și satele Spaniei, cumpărînd cereale și untdelemn de măsline.

Cervantes nu prea știa să țină evidența cumpărăturilor, de mai multe ori pierduse registrele și de tot atîtea ori le umpluse cu versuri, în loc de cifre. Și de tot atîtea ori la predarea socotelilor, a trebuit să acopere sumele care-i lipseau cu propriile sale venituri. Drept salarizare nu i se plătea decît nouăsprezece reali pe zi.

Catalina i-a venit nu o dată în ajutor. Luase de lucru de la bogații seniori. Ea știa să croiască mantii de paradă și să coase pe livrele fireturi de aur. Dar și Catalinei i se plătea prost.

În anul 1588, flota regelui Filip — Invincibila Armată — a fost nimicită de amiralii reginei Elisabeta a Angliei, și Cervantes a rămas fără slujbă, și fără nădejde de a mai putea cîștiga.

Din San-Lucara, Palosa și din toate porturile Spaniei plecau zilnic corăbii pline cu emigranți. Spaniolii ajunși la disperare și sărăcie, plecau spre Lumea Nouă. America era raiul aventurierilor, salvarea săracilor, refugiul celor care-și pierduseră nădejdea. America de sud atrăgea lumea. În Lumea Nouă plecau toți aceia care mai aveau putere să se refugieze undeva.

Cervantes hotărî să plece și el în America. Făcuse cerere majestății sale regelui Filip.

Regele mai mult zăcea în pat în ultimii ani. Din genunchiul lui se scurgea mereu puroi. tot piciorul lui avea numai răni care nu se mai închideau. Mișunau viermi prin cearșafurile regelui și patul răspîndea un miros urît. El zăcea, răsucea mătăniile și se uita prin fereastră la altarul de aur al bisericii Escurialului.

Se scula numai să lucreze cu secretarul său. Regele-birocrat, șase ore din zi se ocupa cu cercetarea amănunțită a scrisorilor și a cererilor. Hîrtiile sale începuse să le ardă mai tîrziu, înaintea morții.

Secretarul de Sayas stătuse mult timp în cancelarie. Pusese cîteva hîrtii importante deoparte pentru a doua zi.

— Citește-le pe toate, spuse Filip.

— Aici este o cerere către majestatea voastră de la soldatul în retragere Cervantes, spuse de Sayas, luînd prima hîrtie de deasupra.

— Cervantes ?, strînse buzele Filip. Nu-mi aduc aminte

— Pomenește de meritele sale, cercetă hîrtia secretarul. A făcut serviciu la Don Juan, la marchizul de la Cruz... Cinci ani a fost prizonier în Alger.

— Ce cere ?, întrebă moale Filip.

— Permisiunea să plece în Lumea Nouă și un serviciu oarecare în Guatemala sau în Peru.

— Nu cumva acest soldat necunoscut dorește ca majestatea voastră să-l numească guvernator într-o nouă insulă descoperită ?, întrebă răutăcios ducele de Lerma, favoritul regelui.

Un zîmbet de abia schițat mișcă buzele palide ale lui Filip.

— Se respinge !, spuse Filip.

Regele nu știa că în acea clipă a adus unul din cele mai prețioase servicii patriei sale. Refuzînd lui Cervantes cererea de a pleca în America, Filip păstră pentru Spania pe „Don Quijote".

— Se respinge ! spuse Filip. Adică nu, dă-mi cererea.

Și cu mîna proprie scrise pe cerere :

„Să i se acorde și aici, în patrie, vreo răsplată solicitantului".

Și Cervantes a fost „răsplătit". L-au numit perceptor de biruri în provinciile de sud.

30. Eroul de la Lepante

În satul Rojas sosi noul perceptor de biruri, un om în vîrstă, slab, cu mîna legată de o eșarfă, călare pe un catîr, tot așa de slab ca și el. Perceptorul trase la hanul lui Pedro Gutierrez. Perceptorul s-a prezentat : Miguel Cervantes, soldat în retragere.

Bătrînului Pedro nu-i plăcuse oaspetele. Acest Cervantes se ocupa cu lucrurile cu care nici un perceptor în lume nu se ocupase. Umbla cu registrul, dar nu cu biruri ci cu versuri. Nu ceruse hangiului hrană mai bună pentru catîrul său, în schimb ascultase cu multă răbdare pe doi trîndavi, care veniseră la el să se plîngă de sărăcie și pe dată le reduse din bir. Iar de la Gutierrez ceru tot birul și fără nici o păsuire !

Toată noaptea Gutierrez nu putu dormi de necaz. Iar perceptorul nu-i ceru pernă, se culcă pe patul aspru și dormi toată noaptea ca un soldat în expediție.

A doua zi stătuse în încăperea de jos și povestise despre faptele sale eroice din expediția în Africa. Toți din casă lăsaseră treburile, bucătăresei i se arsese friptura, și chiar bătrîna Constancia Gutierrez îl asculta și plîngea, acoperindu-și fața cu șorțul.

Pedro, mînios, se duse spre grajdul vitelor. Purceii răsturnaseră troaca și năvăliră în straturile cu ceapă „Unde o fi diavolul de Juanito ? A, uită-l, stă sub copac. Se vede că o fi adormit blestematul !"

Pedro a luat o creangă și s-a apropiat, pe furiș, de copac. Nu, Juanito nu dormea. Creanga încremenise în mîna ridicată a stăpînului : băiatul citea.

— Lenești ! Citești cărți în loc să păzești porcii !

Vechea, uzata carte într-o clipă zburase foarte departe de copac. — Și stăpînul croia pe spinarea băiatului, cu toată puterea.

— Iertați-mă seîior ! Ai. — ai, iertați-mă !... N-am să mai fac seîior !...

— Uite cartea, cărturarule ! Iat-o !

— Ce s-a întîmplat, Don Pedro ? De ce bateți băiatul ?

Iar acest perceptor blestemat ! Mai bine ar sta de vorbă cu babele decît s-ar amesteca în treburile care nu-l privesc.

— Citește cărți !, spuse supărat Don Pedro.

— Cărți ? Cervantes ridică de jos cartea. Ce carte citești Juanito ? Juan își șterse lacrămile.

— O carte foarte interesantă !, spuse băiatul. Despre cavaleri !... Ochii lui Juan începură să strălucească.

Miguel răsucea cartea în mînă. Ceva de demult și cunoscut îi amintea această carte. Nu avea coperte, lipseau primele foi... În schimb erau nume.. Oriana ! Bel-Tenebros, Frumosul... Cavalerul Leu și vechia lui cunoștință, Amadis din Galia !...

(Va urma)

E. VÎGODSKAIA

(În romînește de I. BABIN ; ilustrații : Beca RIND)

Campionatul categoriei A LA FOTBAL CIFRE ȘI DATE

Duminică 1 decembrie

Dinamo București — Știința Timișoara
Farul — Progresul
Dinamo Pitești — Steagul roșu
C.S.M.S. Iași — Rapid
Crișul — Siderurgistul
Știința Cluj — Petrolul
Intilnirea Steaua — U.T.A. a fost amînată.

Etapa viitoare

U.T.A. — C.S.M.S. Iași
Steagul roșu — Dinamo București
Rapid — Știința Cluj
Petrolul — Farul
Progresul — Crișul
Știința Timișoara — Siderurgistul.
Intilnirea Dinamo Pitești — Steaua a fost amînată

CLASAMENTUL GENERAL

1.	Dinamo București	10	7	1	2	28:12	15
2.	Progresul	10	5	4	1	22:17	14
3.	Farul	11	7	0	4	16:15	14
4.	Petrolul	11	4	4	3	15: 7	12
5.	Steagul roșu	11	5	2	4	19:14	12
6.	Rapid	10	5	2	3	21:21	12
7.	Steaua	10	5	1	4	30:21	11
8.	Crișul	11	4	3	4	9:17	11
9.	C.S.M.S.	11	5	0	6	19:20	10
10.	U.T.A.	11	4	2	5	18:16	10
11.	Dinamo Pitești	11	4	2	5	11:14	10
12.	Siderurgistul	11	3	2	6	10:20	8
13.	Știința Timiș.	11	3	0	8	13:21	6
14.	Știința Cluj	11	2	1	8	10:21	5

CLASAMENTUL ACASĂ

1.	Farul	6	5	0	1	12: 3	10
2.	Dinamo București	6	5	0	1	20: 7	10
3.	C.S.M.S.	6	5	0	1	13: 6	10
4.	Crișul	6	3	3	0	7: 3	9
5.	U.T.A.	6	4	1	1	11: 6	9
6.	Petrolul	5	3	2	0	8: 3	8
7.	Progresul	5	3	2	0	14: 9	8
8.	Dinamo Pitești	5	4	0	1	7: 5	8
9.	Steaua	4	3	0	1	16: 6	6
10.	Știința Timiș.	5	3	0	2	10: 7	6
11.	Siderurgistul	6	2	2	2	7: 6	6
12.	Rapid	5	3	0	2	11:12	6
13.	Steagul roșu	5	2	1	2	12: 4	5
14.	Știința Cluj	5	2	1	2	7: 6	5

CLASAMENTUL ÎN DEPLASARE

1.	Steagul roșu	6	3	1	2	7:10	7
2.	Rapid	5	2	2	1	10: 9	6
3.	Progresul	5	2	2	1	8: 7	6
4.	Dinamo București	4	2	1	1	8: 5	5
5.	Steaua	6	2	1	3	14:15	5
6.	Petrolul	6	1	2	3	7: 4	4
7.	Farul	5	2	0	3	4:10	4
8.	Dinamo Pitești	6	0	2	4	4: 9	2
9.	Crișul	5	1	0	4	3:14	2
10.	Siderurgistul	5	1	0	4	3:15	2
11.	U.T.A.	5	0	1	4	2: 8	1
12.	C.S.M.S.	5	0	0	5	6:14	0
13.	Știința Cluj	6	0	0	6	3:15	0
14.	Știința Timiș.	6	0	0	6	3:17	0

GOLGETERII

1. CONSTANTIN (Steaua) 11 goluri.

2. Frățilă (Dinamo București) 10 goluri.

3. Voinea (Steaua), Țîrlea (UTA), cîte 8 goluri.

4. Dridea I (Petrolul), Ion Ionescu (Rapid), cîte 6 goluri.

5. Ungureiu (Dinamo București), Pavlovici (Steaua), Stoicescu (Progresul), Voica (C.S.M.S. Iași), cîte 5 goluri.

6. Milea (C.S.M.S. Iași), Năftănăilă (Steagul roșu), Dumitriu II (Rapid), Voinea (Progresul), Adam (Știința Cluj), Petru Emil (Dinamo București), Hașoti (Steagul roșu), Moldoveanu (Petrolul), Dinulescu (Farul), Donciu (Crișul), Codreanu (Rapid), cîte 4 goluri.

7. Tircovnicu (Dinamo București) Szabo (Știința Cluj), David (Dinamo Pitești), Surdan (Știința Timișoara), Selimesi (Steagul roșu), D. Popescu (Progresul), Oaidă (Progresul), Georgescu (Rapid), Mateianu (Progresul), Mițaru (Știința Timișoara), Seredai (Steagul roșu), Vornicu (C.S.M.S. Iași), cîte 3 goluri.

8. Floruț (U.T.A.), Lovin (Dinamo Pitești), Negrea (Siderurgistul), Zgardan (Siderurgistul), Ciosescu (Știința Timișoara), Iacob (Crișul), Solomon (Crișul), Necula (Steagul roșu), Iuhasz (Petrolul), Matei (C.S.M.S. Iași), Țurcan (Dinamo Pitești), Dragu (Farul), Militaru (Siderurgistul), David (Siderurgistul), Loreter (Știința Timișoara), Kraus (Rapid), Mafteuță (Progresul), Pircălab (Dinamo București), Tufan (Farul), Motroc (Rapid), Ologu (Farul), Raksi (Steaua), Manolache (Știința Timișoara), Popescu (Știința Cluj), Constantinescu (C.S.M.S. Iași), Ene (Dinamo București) cîte 2 goluri.

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

Se poate și mai bine!

de DAN DEȘLIU

Fetele Rapidului n-au dezmințit așteptările, întrecînd confortabil pe Spartak Subotița; zestrea acumulată marți la Floreasca le îngăduie să aștepte în liniște apropiata revanșă. Formația adversă, deși mai valoroasă decît a reușit s-o arate, n-are de unde remonta un handicap de opt puncte în fața campioanelor noastre. Normal ar fi ca acestea să reediteze în orășelul din dreapta Tisei victoria de la București, pentru a se dezobișnui între altele, să mizeze exclusiv pe avantajul de-acasă. În competiția sportivă, clasa decide nu numai în condiții optime; mult lăudatul teren propriu s-a dovedit adesea — apropos de stadioanele noastre — la fel de eficace, împotriva oaspeților de mare calibru, ca și fetișul unui șaman în detectarea comorilor tăinuite...

Revenind la joc, cred că învingătoarele, în ciuda scorului, au dreptul și la unele obiecții. Eu unul nu prea înțeleg, de pildă, de ce trebuie să oprești motoarele, cînd conduci cu 4 — 0 și 6 — 1, să ratezi cel puțin șase puncte „gata" (nu-i vorbă, nici vizitatoarele n-au făcut economie de bare!), să permiți surprize amare, pe contraatac — ca urmare a unei crispări nervoase întru nimic justificată. Nu așa a procedat, în cadrul recentului turneu internațional, selecționata Capitalei, din care au făcut parte majoritatea rapidistelor. Marți seara, și Boțan, și Constantinescu, și Hector au evoluat foarte aproape de buna lor valoare; Hedeșiu a reintrat promițător, iar tînăra Rodica Floroianu s-a dovedit a fi, de pe acum, mai mult decît „o speranță"... Și totuși, aplauzele publicului au răsunat mai slab decît de obicei, poate și pentru că, în final, pripeala atacantelor noastre ne-a răpit satisfacția cîtorva goluri de mare spectacol. În meciul cu Spartak Subotița, erorile de care amintesc n-au avut repercusiuni importante. Să nu uităm, însă, că de-a lungul dificilei întreceri vom întîlni adversare din ce în ce mai puternice: handbalistele cehoslovace, daneze, sovietice vor pune probleme infinit mai complexe, atît apărării cît și ofensivei campioanelor noastre.

Ni se pare avantajos să chibzuim la aceasta de pe acum, în ipoteza că intenționăm să revedem frumoasa cupă cîștigată, la ediția inaugurală, de Știința — București. La urma urmelor, ar fi cam neplăcut pentru liderele handbalului mondial să eșueze în tentativa recuceririi unui trofeu pe care îl vor...

Fetele Rapidului au toate șansele de a evita varianta pesimistă și sînt convins că vor face totul pentru ca, în finală, să le aplaudăm așa cum se cuvine!

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ ÎN INTERVIURI ȘI DECLARAȚII

In luna ianuarie 1964

Bucureștiul va avea un nou patinoar artificial

I. Ardeleanu

Nu de mult s-a anunțat că pe locul fostei gropi Floreasca, în preajma șirului de blocuri de locuințe, înălțate în ultima vreme, se va construi un nou patinoar artificial.

Ne-am adresat inginerului-șef al Întreprinderii de construcții-montaj nr. 1 București, *Florin Stăncescu*, pentru a obține cîteva lămuriri suplimentare.

— Care este stadiul lucrărilor?

— Ne-am obligat să terminăm construcția acestui patinoar la mijlocul lunii ianuarie 1964. În acest scop am afectat acestui șantier mașini corespunzătoare și am organizat lucrul în două schimburi în așa fel încît să putem respecta data de dare în folosință. Lucrările sînt în plină desfășurare și cu sprijinul întreprinderii „Frigotehnica" care asigură instalațiile respective sperăm să terminăm lucrarea la timp.

— Vă rugăm să ne comunicați cîteva date în legătură cu patinoarul.

— Suprafața de patinaj va fi de 2.250 metri pătrați (30 m. lățime și 75 m. lungime), deci mai mare decît patinoarul „23 August". Pista va avea legătură cu o construcție în care se vor amenaja un vestiar cu o mare capacitate, instalații sanitare, bufet, post de prim ajutor etc. Patinoarul va fi prevăzut cu instalații de iluminat în timpul nopții.

În etapa următoare, sînt prevăzute construcția tribunelor și a unui mare restaurant. După cum se știe, simultan — alături, se lucrează la construcția unei noi fabrici de gheață, care va avea o capacitate de 5.000 blocuri pe zi și va fi terminată în primul trimestru al anului viitor.

Pregătirile pentru „Cursa Păcii" încep de pe acum

Anul 1964 programează pentru cicliștii fondiști trei competiții de anvergură mondială. În ordine cronologică acestea sînt: „Cursa Păcii" (Varșovia-Berlin-Praga), campionatele mondiale și Jocurile Olimpice de la Tokio. Pentru a vedea ce măsuri de pregătire a alergătorilor a luat forul de specialitate ne-am adresat secretarului general al F.R.C., tov. prof. TRAIAN DINUT.

— Ce alergători au fost incluși în actualul lot de fond?

— Ținînd seamă de programul competițional intern și internațional foarte aglomerat am fost nevoiți să alcătuim două loturi. Primul — olimpic — este de fapt lotul nostru de tineret, al speranțelor. Aici sînt incluși *Emil Rusu, Constantin Ciocan, Nicolae Ciumete, Franciso Gera, Gh. Bădără, Gh. Moldoveanu...* Acești alergători se pregătesc pentru cele două probe clasice (circuit și contra-timp) punînd accent pe proba de 100 km contra-cronometru pe echipe. Obiectivul — în funcție de evoluția performanțelor internaționale: 2 h 05:00 — este deosebit de pretențios și de aceea tinerii noștri fondiști trebuie să muncească mult sub conducerea antrenorului Nicolae Voicu pentru a-l atinge. Cel de al doilea lot — lotul pentru „Cursa Păcii" — cuprinde o serie de cicliști consacrați și alții tineri. Este vorba de Ion Ardeleanu, Walter Ziegler, Gh. Rădulescu, Gh. Neagoe, N Niculescu, Ion Stoica, L Zanoni, A. Șelaru, Gh. Suciu, Gh. Radu... Antrenamentele se efectuează sub conducerea antrenorului E. Golgoți.

— Ce obiective de pregătire aveți?

— Pregătirea — spre deosebire de anii trecuți — se va face în marea majoritate a timpului în București. Cicliștii pentru „Cursa Păcii" vor face în jur de 8 000 km, în ședințele de pregătire punîndu-se accent pe metoda cu intervale. În acest timp ei vor evolua — tot pentru pregătire — în „Turul Tunisiei (martie), în întreceri cu alergătorii cehoslovaci (în R. P. Romînă și R.S. Cehoslovacă), precum și cu cei polonezi (în R.P. Polonă). Cei mai buni dintre alergătorii din lotul pentru „Cursa Păcii" vor intra apoi în pregătire pentru proba de fond de la campionatele mondiale și Jocurile Olimpice.

Pe canotori îi așteaptă... o iarnă grea

În rîndurile ce urmează va fi vorba despre caiac-canoe, un sport care nu se include în imediata actualitate sportivă. Totuși fiindcă de această disciplină sînt legate multe speranțe pentru jocurile de la Tokio, ne-am pus întrebarea cum se pregătesc canotorii acum cînd podelele nu mai lovesc oglinda lacului și bărcile sînt trase la mal. Pentru a ne satisface curiozitatea ne-am adresat tovarășului Radu Huțan, *unul din antrenorii lotului de caiac-canoe.*

— Pe canotori îi așteptă o iarnă destul de grea, ne spune de la bun început interlocutorul nostru. Știți desigur că anul acesta am cîștigat 6 medalii de aur la mondialele de la Jajce. Nimeni nu se gîndește însă că s-ar putea culca pe laurii acestei victorii. La olimpiadă medaliile se cuceresc și mai greu. E nevoie de o muncă perseverentă, fiecare zi trebuie folosită în modul cel mai rațional.

— În ce constă planul de antrenamente pentru sezonul rece?

— Noiembrie a fost lună de vacanță, majoritatea membrilor lotului au plecat în deltă să-și vadă părinții, familiile. Începînd din decembrie se intră în programul de pregătire fizică generală: crosuri pe distanțe între 10-12 km, înot, jocuri sportive, gimnastică, schi, haltere.

— Există indicații speciale sau preferințe pentru anumite discipline complimentare?

— Desigur, ținem seama de necesitățile fiecărui echipaj. Iacovici și Sidorov vor face baschet pentru creșterea mobilității și a îndemînării, Nicoară și Ivanov haltere, Vernescu înot — ajută la coordonarea respirației, lui Ismailciuc îi place schiul — e tonic și reconfortant, mai ales cînd ai 33 de ani. O preferință comună: fotbalul.

— Ați însoțit pe Vernescu și Ismailciuc la concursul preolimpic de la Tokio. Ce condiții speciale prezintă pistele lacului Sagami?

— Cînd au concurat băieții noștri, în octombrie, apele acestui lac nu erau prea liniștite, se formau valuri destul de mari din cauza vîntului. Dacă va fi așa și anul viitor, atunci concurenții de forță vor fi avantajați. În practica noastră vom ține seama de acest element.

— Ce antrenamente specifice v-ați propus?

— În luna martie va începe antrenamentul la bac, pentru a face eventuale retușări tehnice. Apoi așteptăm anotimpul bun și „lansarea" la apă.

Ne despărțim de antrenorul Radu Huțan cu convingerea că în lotul de canotaj se va munci serios, punîndu-se în practică un dicton foarte actual: Victoriile din toamnă se pregătesc iarna.

Surpriza pregătită de Janata

Așadar, șahiștii au adus și ei acum în patrie un titlu mondial: Florin Gheorghiu a devenit campionul lumii la juniori. O performanță, fără îndoială, deosebit de îmbucurătoare, care răsplătește un talent și o forță de joc remarcabilă, în plină evoluție.

Notînd că acesta nu este totuși primul titlu mondial cîștigat de șahiștii romîni (echipa romînă de dezlegări de probleme de șah a obținut titlul suprem în anul 1948), am încercat să aflăm amănunte suplimentare cu privire la meciul direct pentru titlul susținut de Gheorghiu cu cehul Janata. Ne-am adresat în acest scop antrenorului nostru campion mondial, maestrului sportului Veniamin Urseanu, care ne-a relatat următoarele:

— Trebuie să recunoaștem că ne-am așteptat ca meciul să fie mai ușor. Dar, chiar din prima rundă, ne-am dat seama că Janata s-a pregătit în mod deosebit pentru întîlnire. El a studiat amănunțit partidele jucate în ultimii ani de Florin și reproduse în diferite reviste, și a pregătit sîrguincios deschideri pe care Gheorghiu nu le are în mod curent în repertoriul său. După meci, într-o convorbire avută cu Janata, acesta mi-a declarat de altfel că din partidele studiate a tras concluzii, împreună cu antrenorul său, asupra sistemelor și variantelor care nu-i convin lui Gheorghiu.

— Dacă vreți să exemplificați ideea.

— Iată, de pildă, prima partidă Janata a intrat într-o variantă din deschiderea Karo Kann pe care Florin nu o agrează, pentru că nu-i dă posibilitatea să-și desfășoare jocul său obișnuit, variantă pe care, în consecință, nici nu a studiat-o temeinic. Gheorghiu a găsit totuși planul just de joc pentru alb, dar numai cu prețul unui foarte mare consum de timp de gîndire și energie, pe care l-a resimțit în următoarele ore de joc ale partidei, cînd a pierdut avantajul și era în pericol de a pierde partida.

— Cum au decurs celelalte partide?

În partida a doua, Janata, cu albul, a folosit o altă variantă neutilizată de Florin în deschiderea Reti În partida a treia s-a ajuns într-o variantă a Indianei dame în care Gheorghiu — cu albele, nu a mai avut posibilitatea de a obține avantaj evident. În a patra partidă din nou deschiderea Reti.

— Surpriza pregătită de Janata nu i-a folosit însă pînă la urmă...

— Nu, cu toate că Florin a jucat mai nervos, a devenit mai sensibil la diferite elemente neașteptate ale jocului. În ciuda șocului psihologic — ca să spun așa — pe care i l-a produs pregătirea lui Janata, Gheorghiu s-a apărat foarte bine și a obținut chiar în cîteva partide un avantaj evident. Terminate remize, cele patru partide au dat scor egal 2—2, jucătorul nostru devenind însă campion mondial, datorită victoriei directe repurtate în turneul final asupra lui Janata.

— Pentru noul nostru campion desigur că meciul cu Janata e plin de învățăminte...

— Firește, el și-a dat seama că trebuie să lărgească repertoriul său de deschideri, să adîncească o serie de variante. Învățăminte cu atît mai prețioase cu cît, la începutul anului viitor, Florin Gheorghiu va participa la primul său turneu zonal în R. P. Ungară, unde va întîlni adversari deosebit de puternici.

Cele 120 de minute de la Torino

- Corespondență telefonică pentru „Magazin" -

Timp de opt zile am fost oaspeții orașului italian — Torino. În acest oraș, numit și „capitala Alpilor", pe stadionul Philapelphia, cu o capacitate de peste 80 000 de locuri, romînii au susținut cel de-al treilea meci cu Danemarca în preliminariile olimpice.

De la sosirea noastră în oraș și pînă miercuri echipa a făcut cîteva antrenamente iar joi la orele 14,30 ora locală, a început marea confruntare. Se întîlneau în această „încleștare" fotbalistică de pe stadionul „Philadelphia" două echipe cu stiluri diferite de joc, cu aspirații proprii, dar în fond cu aceleași țeluri: fiecare dorea să se califice. Meciul se anunța greu și pentru faptul că aici, la Torino, plouase de două zile. Terenul era desfundat, ceea ce cerea jucătorilor eforturi suplimentare. De asemenea, faptul că jocul se desfășura pe teren străin producea o serioasă emoție fotbaliștilor și așa încordați, nervoși de miza întîlnirii. Ca să învingi se cerea multă concentrare, mobilizare în joc și mai ales un deosebit calm. De data aceasta, aici la Torino, sportivii romîni au învins tocmai datorită mobilizării lor generale, orientării lor în joc și calmului cu care au acționat.

În prima parte a partidei, echipa noastră a atacat dezlănțuit, dornică să ia avans chiar din primele minute. În pofida unor intrări periculoase ale adversarilor, jucătorii romîni reușesc totuși să se apropie de poarta echipei Danemarcei. Și astfel în minutul 36 prin Crăiniceanu deschidem scorul: 1—0 pentru România. Pînă la sfîrșitul reprizei — cu unele excepții — dominăm copios, dar tot atît de copios și ratăm. Este o repriză dinamică, de luptă încordată în care romînii au dovedit multă dăruire în joc. În a doua parte a jocului trecem prin cîteva situații dificile, ca urmare a slăbirii jocului în atac și ca urmare a unor greșeli de apărare. Și iată că danezii înscriu. Este minutul 87.

Cele două reprize a 15 minute, care s-au desfășurat în continuare, au constituit marea dramă a partidei de la Torino. Au fost două reprize de mare tensiune. În această parte a jocului s-a luptat de o parte și de alta pînă la ultima picătură de energie, în condițiile unui teren clisos. Încurajați frenetic de cei 250 de turiști danezi adversarii noștri nu renunțau la obstrucții, la atacuri nereglementare, pentru a deposeda de minge pe jucătorii romîni. Rînd pe rînd sînt loviți și accidentați Pîrcălab, Caricaș, Sasu, Popa, și chiar portarul Mîndru. Dovedind mai mult calm, mai multă luciditate și orientare pe teren, jucînd mult peste nivelul de la București, sportivii romîni au temperat jocul, au inițiat atacuri peste atacuri care au măcinat și nervii danezilor dar și dispozitivul de apărare al acestora Cîteva minute înainte de sfîrșitul celei de-a patra reprize Sasu, joi cel mai bun de pe teren, a înscris spectaculos. Scorul a devenit 2—1 pentru Romînia, scor cu care se încheie partida. Meciul în general a fost de un dramatism rar întîlnit în care tonul tehnicii și al spectaculozității l-au dat romînii.

Dl. Rocco, antrenorul echipei Torino a declarat și el: **„De departe ați fost mai buni. Victoria v-a surîs de mai multe ori în timpul partidei. Ați ratat mult. Mi-au plăcut Sasu, Crăiniceanu, Pîrcălab și Constantin.**

Comentatorul radioteleviziunii Torino după ce a prezentat jurnalul de seară în jurul orei 20,15 a transmis cîteva faze din meci și situațiile în care au fost înscrise golurile. El a comentat: **„Cu o echipă bună și viguroasă, romînii au învins pe drept și s-au calificat în preliminariile olimpice. Din punct de vedere al sportivității romînii au fost cu mult superiori danezilor. Ei au practicat un fotbal în viteză, plăcut".**

Ziarul „Stampa Serra" care a apărut imediat după meci notează: **„Romînii mai calmi, mult mai încrezători în victorie, au muncit mult și-au făcut totul ca să obțină victoria. Ei au cîștigat pe deplin meritat ca urmare a unei mai bune orientări tactice în teren".**

Gheorghe Ola, antrenorul secund al lotului, nostru ne-a spus: **„Puterea de luptă a jucătorilor noștri, dăruirea lor totală în joc ne-a ajutat să învingem. Danezii s-au prezentat la nivelul jocului de la București. Au fost însă foarte nervoși.**

Vasile GRĂDINARU

MOZAIC

● *ÎN ORAȘUL Las Vegas s-au desfășurat campionatele mondiale de patinaj artistic pe rotile. La individual au cîștigat John Renz (S.U.A.) și Christa Burgmeister (Germania), la dublu mixt Tassinari — Kern (S.U.A.) iar la dans (dublu) Schamberger — Schamberger (Germania).*

● *DOI FRAȚI, Nedorezoff, sînt jucători de rugbi la două echipe din Franța. Cel mai în vîrstă joacă la Saint-Gandeus, iar cel mai tînăr la Carcassonne. Cînd programul campionatului a prevăzut ca cele două echipe să se întîlnească între ele, frații au refuzat să joace unul contra celuilalt. Pînă la urmă s-a ajuns la un compromis: în tur va lipsi din echipă unul, în retur, celălalt...*

● *ÎN DORINȚA de a obține dreptul de organizare a Jocurilor Olimpice de iarnă din 1968, Comitetul de inițiativă din orașul Sapporo (Japonia) a invitat o delegație a Comitetului Olimpic Internațional condusă de Avery Brundage pentru a vizita instalațiile sportive.*

Sporturi mai puțin cunoscute

În diferite părți ale lumii se practică sporturi care sînt mai puțin cunoscute în țara noastră. Astăzi, vă înfățișăm trei dintre aceste noi discipline care se bucură de o mare popularitate în multe țări.

Iată de exemplu, motoballul (clișeul de sus) o combinație de motociclism și fotbal. Meciul se desfășoară pe un teren obișnuit de fotbal cu respectarea principalelor reguli ale jocului de fotbal. Echipele sînt formate din cîte 5 jucători (trei înaintași, un fundaș și un portar) care conducînd motociclete de 250 cm. c. își disputâ un balon de 40 cm. diametru. Meciul se joacă în patru reprize a 20 de minute, golurile putînd fi marcate fie cu piciorul sau cu... motocicleta. Portarul folosește și el o motocicletă, dar numai pentru a para... șuturile.

Bogat în peripeții, spectaculos, mai ales prin deplasările rapide ale motocicletelor, întîlnirile de motoball sînt mult gustate de spectatori care asistă în număr din ce în ce mai mare la acest nou sport care capătă pe zi ce trece o tot mai mare răspîndire.

★

Un joc asemănător, dar în care jucătorii folosesc cai și o minge mai mare, se practică în R.S. Cehoslovacă (clișeul din mijloc).

★

Alt sport în plină dezvoltare și răspîndire este kartingul. Este vorba de întreceri pe piste între automobile de tip special ca cele pe care vi le prezintă clișeul de jos: O fază a unei asemenea manifestări care a avut loc pe stadionul Lenin din Moscova.

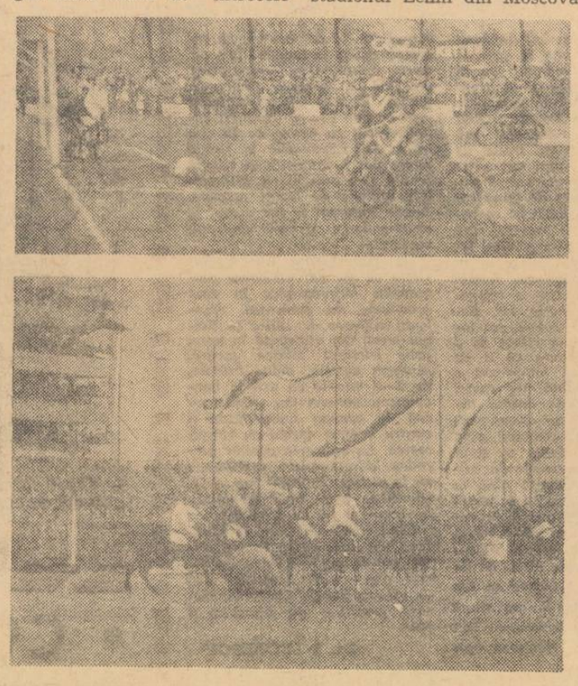

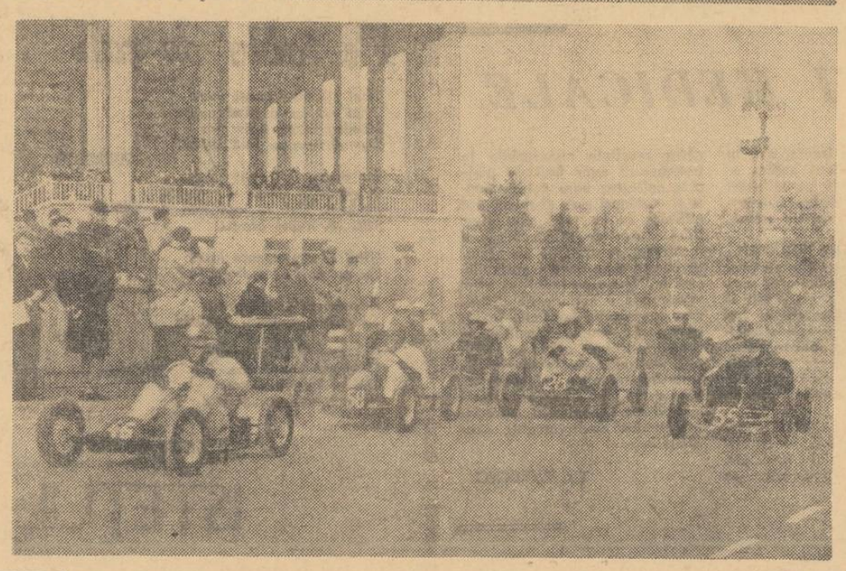

Concursul nostru sportiv cu premii

Mai mulți cititori ai revistei noastre, care nu au luat cunoștință la timpul potrivit de condițiile de participare la noul nostru concurs sportiv cu premii, ne-au rugat să publicăm din nou regulamentul concursului. Ceea ce și facem în numărul de azi al revistei „Magazin".

★

Participanții la concursul nostru sportiv cu premii au obligația de a răspunde la patru întrebări și anume:

1. Care echipă va ocupa primul loc în clasamentul campionatului categoriei A de fotbal?

2. Ce echipe vor ocupa ultimele două locuri în clasamentul campionatului categoriei A de fotbal?

3. Ce echipe vor ocupa primul loc în cele două serii ale campionatului categoriei B de fotbal?

4. Ce echipă va cîștiga ediția 1963/1964 a „Cupei R.P.R." la fotbal?

Rezultatele trimise trebuie însoțite de bonul de participare pe care revista noastră îl publică în această pagină de mai multe săptămîni. Se cere un singur bon de participare pentru toate cele patru întrebări ale concursului. Răspunsurile se primesc pînă la 1 martie 1964 (data poștei).

Premiile ce se vor acorda cîștigătorilor, sînt următoarele:

PREMIUL I — obiecte în valoare de 2.500 lei.

PREMIUL II — obiecte în valoare de 1.500 lei.

PREMIUL III — obiecte în valoare de 1.000 lei.

CINCI MENȚIUNI în obiecte în valoare de 500 lei fiecare.

CINCI MENȚIUNI în obiecte în valoare de 300 lei fiecare.

CINCI MENȚIUNI în obiecte în valoare de 200 lei fiecare.

La distribuirea premiilor participă toți concurenții care vor răspunde exact la toate cele patru întrebări. În cazul în care mai mulți concurenți vor indica soluțiile exacte la toate întrebările, premiile se vor acorda prin tragere la sorți. Dacă nici un concurent nu va indica rezultatele exacte la toate cele patru întrebări, premiul I nu se va acorda, urmînd a se premia răspunsurile cu trei soluții exacte.

Cu toate că pînă la închiderea termenului de primire a răspunsurilor ne despart cîteva săptămîni, mai mulți cititori ai revistei noastre au trimis încă de pe acum răspunsuri la concursul nostru. Multe dintre aceste răspunsuri însă nu întrunesc condițiile cerute de concurs, nefiind însoțite de bonul de participare. De aceea, ele nu vor fi luate în considerație.

SAH

Alexandra Nicolau — campioana țării

● **ALEXANDRA NICOLAU a cîștigat campionatul republican feminin de șah, desfășurat la Ploiești. Performanța ca atare este dublată de felul în care a fost obținută: 12 puncte din 14 posibile, ceea ce echivalează cu un punctaj de 85%! Maestra internațională Alexandra Nicolau a devenit acum pentru a treia oară campioană a țării. Margareta Teodorescu s-a clasat pe locul II cu 11,5 puncte, iar Rodica Reicher și Elisabeta Polihroniade au ocupat locul III—IV cu cîte 11 puncte.**

R. P. R. — R. S. Cehoslovacă 8—6

● În meciul de șah prin corespondență R. P. Romînă—R. S. Cehoslovacă la 25 mese — partide duble — jucătorii noștri înscriu noi puncte. **Lucian Rădulescu (București)** a cîștigat o partidă la cehul Nun, iar **Adolf Pichler** (Lugoj) a cîștigat cu 1,5—0,5 la cehul Iosef Brazda. Echipa romînă conduce cu 8—6. Iată mai jos partida cîștigată de Lucian Rădulescu (cu negrele).

1. e4, e5	15. a3, Tb7
2. Cf3, Cc6	16. h3, Db8
3. Nb5, a6	17. Tab1, Te8
4. Na4, d6	18. g4, f5
5. N:c6 + b:c6	19. e:f5, C:f5
6. d4, e:d4	20. Nf2, Cd4
7. C:d4, Nd7	21. N:d4, c:d4
8. c4, g6	22. Ced5, Tb3
9. 0—0, Ng7	23. Tf2, c6
10. f4, c5	24. Cb4, Tbe3
11. Cf3, Ce7	25. Dd1, d5
12. Ce3, 0—0	26. c:d5, D:f4
13. Ne3, Tb8	27. d:c6, Ne6
14. Dc2, Tb4	28. Rg2, Ne5 și albul cedează.

Rezultate din „Cupa Magazin"

FINALA EDIȚIEI A II-A: Teodor Munteanu (Bîrlad) — Suzana Makai (Oradea) 1—0, Alfred Schächter (Suceava) — Mircea Dabija (Cîmpina) 1/2—1/2.

SEMIFINALA EDIȚIEI A III-A: **Grupa F:** Nicolae Doțe (Buc.) — Iuliu Bolon (Buc.) 1—0.

Grupa I: Corneliu Marinescu (Buc.) — Marian Iacob (Pitești) 1—0, I. Dobner (Brad) — M. Iacob 1—0, St. Mustățea (Buc.) — Eugen Iane (Buc.) 1—0, E. Iane — Cornel Bondoc (Tg. Jiu) 1—0, M. Iacob — St. Mustățea 0—1, E. Iane — M. Iacob 1—0, E. Iane — I. Dobner 0—1.

★

Întrucît nu au putut fi expediate la timp tuturor concurenților plicurile de participare la „CUPA MAGAZIN" ediția a IV-a, termenul de începere a competiției, chiar și pentru acele grupe care au început jocul la data fixată se consideră 5 decembrie 1963.

Grupele celei de-a IV-a ediții a „Cupei Magazin" au ca arbitrii pe Paul Popescu (Buc.), Kugel Sigismund (Brad), Dan Nițescu (Buc.), Nicolae Ștefănescu (Buc.), Valeriu Rădulescu (Buc), Sandu Eugenie (Buc.), Ion Cristescu (Buc.), Mocuț Ovidiu (Moldavița), Ismail Noman (Constanța), Năstase Botezatu (Sinaia), I. Stingu (Galați), Const. Prelipceanu (Buc.), Valeriu Mihai (Buc.), N. Moarcăș (Brașov), Corneliu Murgu (T. Severin), Marian Iacob (Pitești), Caius Drăgan (Cluj), Dinel Socolescu (Tr. Severin), Victor Breban (Bocșa Romînă), Popa Nicolae (Orăștie), Dumitru Tepeneag (Buc.), Eugen Hang (Cluj), Iuliu Nitz (Gherla).

Arbitrii grupelor 1—2, 47—51 nu au fost încă stabiliți.

Cînd mașina a rămas în pană...

A. S. Recolta — Dumbrăveni a cîștigat „Cupa satelor"

Pentru prima oară în țara noastră, din inițiativa Federației romîne de șah, s-a organizat un concurs de șah prin corespondență pe echipe adresat exclusiv jucătorilor de la sate. Cele 78 de echipe din toate regiunile țării care au intrat în concurs, cu un număr total de 312 jucători — băieți și fete, — au desfășurat de-a lungul unui an, cît au durat semifinalele (10 martie 1961 — 25 februarie 1962) o muncă de analiză șahistă deosebit de utilă.

Finala la care au luat parte cele 10 echipe învingătoare în grupele semifinale, a fost cîștigată de reprezentativa As. sportive „Recolta" din comuna Dumbrăveni, regiunea Suceava. Echipa este compusă din A. Stellia, Fl. Stellia, și M. Ifrim, care au primit trofeul pus în joc.

Iată și clasamentul general al finalei:

1) A. S. Recolta — Dumbrăveni — Suceava 22,1/2 puncte; 2) A. S. Slavia-Budoi — Crișana 22 p.; 3) A. S. Cădarea-Recaș — Banat 21,1/2 p.; 4) A. S. Podgoria-Ghioroc — Banat 16 p.; 5) A. S. Avintul-Valea Ierii — Cluj 14 p.; 6) Căm. Cult. Ocna Sugatag — Maramureș 12,1/2 p.; 7) A. S. Recolta-Ziduri — Ploiești 12 p.; 8) Banca de Stat-Răcari — București 6,1/2 p.; 9) A. S. Spicul C.A.C.-Căzănești — București 4,1/2 p.; 10) Școala de 8 ani-Putineiu — București 3,1/2 p.

O surpriză este clasificarea pe locul doi a echipei A. S. Slavia, care, cu o echipă de jucători mai puțin experimentați ca Hantos Ștefan, I. Iuhas și St. Lazăr, a fost la un pas de locul I. De remarcat și performanța echipei „Cădarea" din Recaș, compusă din Gh. Constănceanu, V. Grecescu și Ad. Szelles.

Din restul echipelor remarcăm partidele jucate de N. Szeichet — (Ghioroc) V. Dandoș — (Valea Ierii), Ad. Tamas — (Ocna Sugatag), M. Bălan — (Putineiu), Gh. Ivan — (Răcari) și Al. Cherman — (Ziduri).

Acest concurs, care va deveni tradițional, va reîncepe în curînd cu ediția a II-a, la care deja sînt înscrise un număr de peste 60 de echipe și unde se mai pot face înscrieri pe adresa F. R. Șah — București, str. V. Conta nr. 16.

Ing. C. ȘTEFANIU

MEDICUL vă sfătuieşte

Tratamentul balnear al reumatismului

Unele persoane confundă sezonul cald cu cura balneară în bolile reumatismale. Dar lucrurile nu stau tocmai aşa. Este adevărat că sezonul cald întruneşte factori mai variaţi de tratament cu indicaţii majore în unele forme, dar să nu uităm că nu tuturor bolnavilor le prieşte tratamentul în sezonul cald.

Numai medicul poate decide asupra momentului şi locului în care vor face cura bolnavii de reumatism. El ţine seama atît de starea generală a bolnavului şi mai ales de reactivitatea sistemului nervos al acestuia. După aceasta ţine seama de toţi factorii naturali — altitudine, climă, vegetaţie, umiditate, luminozitate, presiune atmosferică, apele minerale şi nămol ce se găsesc în diferite staţiuni şi are în vedere de asemenea cu ce se poate completa cura ca: tratamente fizioterapice, masaj, gimnastică medicală etc.

Zadarnic insistă să fie trimişi la cura balneară bolnavii reumatici cu forme acute, dureroase, deformaţii mari, anchiloze. De asemenea, se impune un control O.R.L., stomatologic, ginecologic, gastro-intestinal, endocrinologic, pentru eventuala depistare a unor focare de infecţii sau boli asociate.

Ţara noastră cu o varietate mare de reliefuri geografice ofera staţiuni cu o climă de şes, stepă maritimă, subalpină, alpină şi la altitudine mare, încît cu aceste posibilităţi, toate formele reumatismale îşi pot găsi toate condiţiile de a se trata şi balnear.

Nereuşita unor cure balneare se datoreşte alegerii necorespunzătoare a staţiunii sau faptului că nu s-a ţinut seama de stadiul bolii sau nerespectării curei, contractării unor infecţii în timpul băilor, excesului alimentar, plimbărilor obositoare, sportului excesiv şi neasanării eventualelor infecţii de focar. Bolnavii întorşi de la cură balneară nu vor face tratamente fizioterapice timp de cel puţin 2 luni, pentru a nu reactiva procesele inflamatorii.

Ştiind că băile acţionează asupra întregului organism pentru echilibrarea funcţiilor sale, medicii aleg staţiunea în funcţie de excitaţia pe care vor să o obţină. Astfel în spondiloză şi artroze recomandă bolnavilor o cură mai energică cu ape termale simple, cloruro-sodice, cu nămol, ca Herculane, Govora sau litoralul mării.

Celor cu poliartrită cronică evolutivă şi spondilită ankilopoetică li se recomandă litoralul, Herculane, Ocna Sibiului, Victoria, Bazna, Amara, Govora, Călimăneşti, evitînd nămolul şi apele sulfuroase.

Foştilor bolnavi de reumatism acut (Bouillaud-Sokolski) li se recomandă ape termale simple, cloruro-sodice, slab concentrate şi o cură heliomarină, pentru întărirea rezistenţei organismului şi prevenirea recidivelor. Celor cu forme cardiace li se recomandă tratament cu ape carbogazoase de tip Buziaş, Vatra Dornei. Celor cu boli asociate: digestive, renale, hepatice, se indică Călimăneşti, Olăneşti.

Insuficienţele ovariene beneficiază de o cură balneară pe litoral, şi la Govora, iar formele cu hiperfoliculenemie de Victoria şi 1 Mai. Bolnavilor de reumatism cu hipertiroidism le prieşte Borsec, Tuşnad, Ocna Sibiului: celor cu insuficienţă tiroidiană — Techirghiol, Amara, Govora, Herculane.

Aceste staţiuni le-am citat succint cu intenţia de a evidenţia mai mult varietatea tratamentului complex de care se poate beneficia, ţinînd seama de bolnav şi forma bolii.

Aşa dar, bolnavii reumatici nu-şi vor alege singuri staţiunea nici felul băilor şi al nămolului, ci vor face toate acestea, numai la stricta recomandare a medicilor specialişti, sau medicilor balneologi.

Dr. Ioan MATACHE
medic specialist reumatolog
Policlinica Spitalului
Brîncovenesc

Călirea copilului în timpul iernii

Călirea organismului la copii, care are drept scop mărirea rezistenţei faţă de îmbolnăviri, nu trebuie întreruptă nici în lunile reci. Şi în timpul iernii există posibilităţi suficiente de călire, cu condiţia ca acestea să fie aplicate atent şi cu avizul medicului.

Călirea prin aer curat este, în general, foarte necesară copiilor. În acest scop, e bine ca ziua să se deschidă la fiecare două ore timp de 10—15 minute ferestrele camerelor în care locuiesc copiii, avînd grijă ca aceştia să fie bine îmbrăcaţi, iar temperatura camerei să nu scadă sub 18°. Acest sistem de aerisire se poate practica începînd din prima săptămînă după naştere, atunci cînd copiii sînt sănătoşi şi născuţi la termen.

La vîrsta de o lună, cînd nu e ninsoare, viscol, ploaie sau vînt şi dacă temperatura nu este mai mică de —5°, copilul poate fi scos la plimbare în cărucior, bine îmbrăcat, numai cu faţa descoperită. Se începe prin plimbări la ora prînzului, care nu depăşesc durata de 5 minute. În zilele următoare, timpul de plimbare va creşte cu cîte 2—3 minute zilnic, ajungîndu-se treptat pînă la 15 minute în prima lună de vîrstă, la 30 minute în a doua lună, la o oră în luna treia (în două reprize). Începînd din luna patra, copilul poate fi scos la aer iarna de două ori pe zi cîte o oră. În zilele prea friguroase se pot folosi verandele sau balcoanele adăpostite. Cînd temperatura nu coboară sub —7°, copiii care au trecut de vîrsta de 9—10 luni, pot chiar dormi afară în cărucior 1—2 ore.

În zilele însorite de iarnă copilul poate beneficia în scopul călirii şi de razele soarelui care pătrund în casă prin geamul ferestrei închise. Helioterapia în casă, se poate efectua numai dacă în cameră este o temperatură de aproximativ 25°. Expunerile corpului gol se pot începe în casă de la vîrsta de 3 luni. Prima expunere va fi de 1 minut pe faţa anterioară a corpului şi 1 minut pe spate. Zilnic se va creşte durata expunerilor cu cîte un minut pentru fiecare parte a corpului, pînă la cel mult 10 minute pe zi în totalitate. Durata expunerilor zilnice poate fi majorată pînă la 15 minute pentru copiii în vîrstă de 4—6 luni, pînă la 20 de minute pentru cei de 10—12 luni şi pînă la 30 de minute pentru copiii care depăşesc vîrsta de un an. Expunerile la soare se fac de preferinţă la 2 ore după luarea mesei. La terminarea băii de soare se va fricţiona uşor corpul 10—20 de secunde cu un prosop umed, la temperatura camerei (reamintim temperatura necesară a camerei: plus 25 grade). E bine să se realizeze serii de cîte 20—30 expuneri helioterapice, cu pauze de 20 zile între ele. Expunerile la razele solare pot fi înlocuite în timpul lunilor reci prin razele ultraviolete produse de lămpi speciale. Aceste expuneri se fac numai la recomandarea şi sub controlul medicului.

La copiii care au depăşit vîrsta de un an, aplicarea procedeelor hidroterapice în casă constituie, de asemenea, excelente mijloace de călire în timpul iernii. Se utilizează în acest scop fricţiuni zilnice uşoare, atragem atenţia, deloc brutale, de 2—3 minute cu apă la temperatura camerei sau stropiri cu apă la aceeaşi temperatură şi pentru aceeaşi durată cu stropitoarea. La aplicarea acestor procedee hidroterapice, copilul va sta în picioare în vană sau cadă, avîndu-se grijă ca temperatura încăperii să fie de 25°—26°.

Cînd copiii sînt scoşi la plimbare sau la joacă în timpul iernii, vor fi, evident, bine îmbrăcaţi, dar — indiferent de vîrstă — nu vor fi înfofoliţi peste măsură, pentru a nu transpira şi răci.

Dr. I. LEONESCU

ACTUALITĂŢI MEDICALE

● APARAT PENTRU IDENTIFICAREA FORMAŢIUNILOR GRĂSOASE. — Datorită unui aparat creat recent de profesorul Juralev din Moscova, se pot stabili cu precizie formaţiunile grăsoase anormale din organism. Noul aparat va fi de mare folos pentru depistarea şi tratamentul precoce al obezităţii, precum şi pentru descoperirea la timp a acumulării excesive de grăsime în jurul inimii.

● ACTIUNEA TERAPEUTICĂ A MERELOR. — Experimentări de dată recentă au demonstrat că merele au proprietăţi terapeutice importante în diferite boli. Statisticile făcute pe bolnavii care au fost supuşi la regimuri alimentare în care predomină aceste fructe, scot în evidenţă că numărul bolilor aparatului respirator s-a micşorat la o treime, iar bolile sistemului nervos au scăzut de asemenea considerabil.

● DERATIZARE PRIN ULTRASUNET. — Cu ajutorul unui nou aparat electronic care emite ultrasunetele, s-a reuşit să se distrugă rozătoarele în trei zile. Datorită marii sale eficacităţi şi uşurinţei de aplicare, noua metodă de deratizare are toate şansele să înlocuiască actualele procedee de distrugere a şoarecilor şi şobolanilor.

● NOI TRATAMENTE IN BOLILE DE PIELE. — În clinica academicianului prof. Dr. Longhin S. din Bucureşti, se obţin rezultate remarcabile în tratamentul unor boli de piele prin aplicarea unor medicamente şi vaccinuri care deobicei sînt utilizate în cu totul alte afecţiuni. Aşa de pildă, herpesul recidivant se tratează în această clinică prin vaccin antipoliomelitic, bazat pe faptul că acest vaccin are o acţiune de distrugere a virusului herpetic. În furunculoză, sicozin, foliculite, pe considerentul că scăderea cantităţii de zahăr de la nivelul ţesuturilor infectate favorizează vindecarea, se utilizează tratamentul cu Diabetamid, apreciatul produs medicamentos antidiabetic.

Dr. I. LEGIC

Consumul alimentelor conservate prin frig

Industria noastră de stat pune la dispoziţie varietăţi bogate de alimente conservate prin frig — sau congelate cum se mai spune — a căror valoare nutritivă şi gust nu sînt cu nimic mai prejos decît ale celorlalte alimente. Calitatea produselor conservate prin frig este, bine înţeles, din aceste cauze apreciată de foarte mulţi consumatori.

Cu toate acestea unii îşi închipuie că alimentele congelate, bunăoară carnea — ar fi dăunătoare sănătăţii şi se feresc să le consume sub această formă. Raţionamentul în astfel de cazuri se bazează, desigur pe faptul că o carne care se consumă după un timp mai îndelungat de la tăiere, poate deveni periculoasă pentru sănătate prin intoxicaţiile pe care le-ar produce. În asemenea socoteli se omite însă faptul că prin congelare alimentului respectiv i s-a oprit procesul de alterare pe toată durata acestei stări. Ca atare, în astfel de alimente nu se pot dezvolta nici microbi şi nici o altă substanţă care să fie dăunătoare organismului. Aceasta face ca alimentele congelate să poată fi consumate şi de către orice bolnav.

Dacă totuşi de pe urma consumului de carne, organe sau a altor produse conservate prin frig se produc uneori diferite tulburări, acestea înseamnă că nu s-a ţinut seama de către consumatori de anumite reguli în ceea ce priveşte modul de păstrare, de decongelare şi preparare.

Dăm cîteva sfaturi în legătură cu consumarea unor alimente conservate prin frig:

După decongelare carnea nu va mai fi supusă recongelării în frigidere sau afară la temperatură sub zero grade, pentru ca apoi să fie decongelată din nou. Cînd se procedează astfel se scade gustul şi valoarea nutritivă a cărnii şi în plus se favorizează alterarea ei. Se va evita de asemenea decongelarea în apă, indiferent dacă e rece sau caldă, deoarece şi în acest mod se pierde gustul specific al cărnii. După ce se spală cu apă rece, bucăţile de carne congelată se pun în această stare la fiert în apă clocotită, la prăjit sau la fript pe grătarul încins. Prin aceste procedee de preparare se formează la suprafaţa cărnii o pojghiţă de albumină coagulată care împiedică scurgerea sucului din carne. E bine de ştiut că o carne congelată necesită de obicei mai puţin timp, pentru gătit, deoarece fierbe şi se frige mai repede decît cealaltă carne.

— Cînd din diferite motive nu se poate prepara carnea congelată după metodele menţionate şi de la procurarea ei pînă la preparare trebuie să treacă un interval mai mare, în care timp ar putea să se decongeleze — se va avea grijă ca să se ţină dezvelită la rece pe un grătar, pentru ca sucul care se scurge şi care constituie un mediu favorabil dezvoltării microbilor, să nu rămînă în contact cu carnea. În orice caz, nu e bine să treacă prea mult timp de la decongelare şi pînă la preparare.

— Peştele congelat se va decongela încet, la o temperatură de 10—20° sau va fi ţinut în apă foarte rece pînă se dezgheaţă. Imediat după decongelare peştele trebuie curăţat şi preparat.

— Legumele conservate prin frig vor fi decongelate brusc prin cufundarea în apă clocotită.

— Pentru consumarea fructelor congelate, cînd se mănîncă sub formă de compot, ele vor fi de asemenea cufundate brusc în apa care fierbe. Consumate crude, vor fi lăsate să se decongeleze lent la un loc răcoros. Se vor mînca cît mai curînd după decongelare.

Paltonaşe pentru fetiţe

Drepte sau evazate jos, cu şi fără cordoane şi cu diverse garnituri de piele, tricotaj sau chiar cu material din dublură, aceste paltoane lărguţe (pentru a se pune căptuşeală groasă), sînt toate în linia modei actuale.

PĂRINŢI ŞI COPII

„VAI, DOAMNE, CE DEŞTEPT E!"

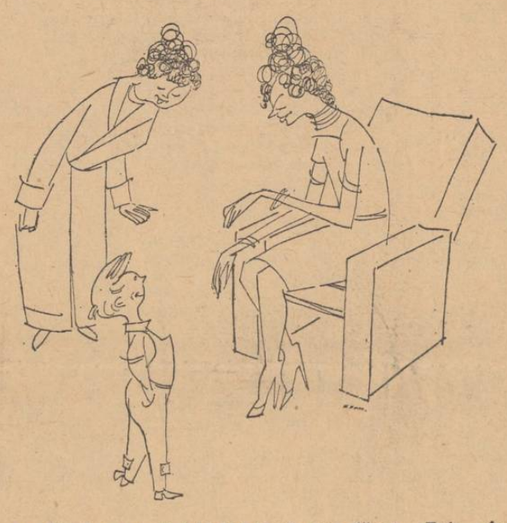

— Gigel, ia arată-i tu lui tanti, cum făcea Fefe în „Divorţ italian" !!!

Desen de V. VASILIU

SFATURI COSMETICE

Plantele au fost şi sînt folosite în cosmetică pe scară largă datorită calităţilor deosebite pe care le prezintă în îngrijirea pielii şi pentru faptul că nu sînt costisitoare şi pot fi recoltate cu uşurinţă. În cele ce urmează voi trece în revistă cîteva din plantele cel mai frecvent folosite.

Florile de mueţel *sub formă de infuzie pot fi folosite pentru îngrijirea tenului iritat şi congestionat, în cazul ochilor înroşiţi, obosiţi, prin aplicare de tampoane de vată pe care le menţinem timp de 10-15 minute. Infuzia de mueţel (50 g la 1/2 litru apă) folosită la clătirea părului dă un reflex auriu părului blond şi castaniu.*

Frunzele de nuc *se folosesc sub formă de decoct pentru înnegrirea părului (100 g la 1 litru de apă se fierb pînă scade apa la jumătate). Datorită taninului pe care îl conţine este şi un fortifiant al pielii capului.*

Frunzele proaspete de pătrunjel *(20 g. la 1/2 litru de apă) pot fi folosite pentru atenuarea pistruilor. Pătrunjelul poate constitui şi un remediu eficace contra roşeţei obrazului. Loţiunea respectivă se va prepara prin macerarea timp de 24 ore într-un pahar de apă, a două legături de pătrunjel.*

Florile şi rădăcina de nalbă *sub formă de decoct (30 g. rădăcină se fierbe în 1/2 l apă timp de 30 minute, se lasă în repaus o oră apoi se filtrează), se foloseşte ca atare în cazul unui ten uscat, iritat, combătînd totodată şi roşeaţa feţii. Sub formă de comprese se foloseşte în cazul tenului deshidratat. Se aplică şi pe gîtul a cărui piele este ridată. Decoctul amestecat cu miere de albine 25 g. la 200 g lichid constituie o soluţie valoroasă pentru menţinerea pielii suplă şi catifelată.*

Mărarul *sub formă de decoct (50 g la 250 g. apă, se fierbe timp de 2 minute se lasă să se răcească apoi se filtrează) se foloseşte pentru loţionarea obrazului calmînd iritaţiile însoţite de mîncărimi.*

Florile de tei *constituie de asemenea un remediu pentru îngrijirea ochilor prezentînd cearcăne sau iritaţii. Se foloseşte sub formă de comprese.*

Sunătoarea *sub formă de decoct poate fi folosită cu succes în cazul unui ten uscat şi sensibil.*

Anca BOGDAN

PENTRU ANUL 1964

Moda îşi spune pregnant cuvîntul şi în sectorul confecţiilor din blană. Alături de alte unităţi producătoare, fabrica „Republica" din Bucureşti pregăteşte — pentru viitorul an — o serie de noi sortimente.

Păşind prin secţiile acestei întreprinderi, am înregistrat mai

întîi o serie de inovaţii. Vechiul mobilier a cedat locul unui mobilier modern, începînd cu meselе de lucru şi cu scaunele rotative tapiţate cu dermatină şi sfîrşind cu maşinile noi din secţiile de croitorie şi blănărie. Procesul tehnologic a început să se desfăşoare în flux continuu. Pe fiecare fază de fabricaţie s-au introdus fişe tehnologice.

— Aceste măsuri tehnico-organizatorice — ne spune tov. Costache Petrache, inginerul şef al fabricii, ca şi alte măsuri ce vor fi aplicate pe parcurs, vor asigura un cadru adecvat pentru producerea noilor sortimente contractate pentru semestrul I 1964.

Pe lista noutăţilor, sînt înscrise hainele din material textil căptuşite cu blană de iepure pentru femei, bărbaţi şi copii, hainele din picioare de hîrşii pentru femei, hainele din imitaţie de focă pentru femei etc. Vor fi produse şi veste din piei velur cu garnitură din blană, în felurite culori (verzi, roşii, maron), precum şi căciuli din piei velur cu bordură de nutriet. Şi copiilor li se pregăteşte o surpriză: haine din piei semiînobilate de blană, în culorile alb şi gri.

Iată cîteva aspecte surprinse de obiectivul fotografic. Muncitoarea fruntaşă Ana Găvan, din secţia de blănărie, (clişeul nr. 1), execută asamblarea unui

nou model de haină din blană. Clişeul următor vă înfăţişează o elegantă haină din nutriet, probată de priceputul maistru Iohann Wolff. Iată, în clişeul nr. 3 şi o haină din piei de caprine pentru femei, iar în clişeul nr. 4 un model nou de jachetă din piele.

Fotografii: Nicu VASILE

• COLŢUL CELOR MICI •

Pe tabla de şah

Nici nu face pasul mare
Nici nu luptă pînă moare.
Mîndru tare-i acest ins
Dar de viu se lasă prins!

(REGELE)

Îşi croieşte-n grabă drum
Şi pieziş şi drept — oricum.
Ea-între toţi — cea mai de seamă.
Ştiţi ce nume are?...

(DAMA)

Cînd şi cînd tăcuta luptă
Cu ce vorbă-i întreruptă?

(ŞAH!)

Adversarul la pămînt
Se culcă, cu-acest cuvînt!

(MAT!)

Cel care părea învins
O capcană a întins.
De înfrîngere scăpat
Ce anume-a exclamat?

(PAT!)

Şt. FĂTULESCU

GHICI?

Dinu e de mult sculat,
S-a spălat, s-a îmbrăcat,
Iar cînd bate ceasul şapte
Dinu bea cafea cu...
Apoi ia abecedarul,
La caietul şi penarul,
Le aşează-n geanta goală
Şi porneşte către...
Lecţia o ştie bine,
Chiar mai bine ca oricine;
Pe toţi ceilalţi îi întrece:
Note are numai...
Apoi se întoarce acasă,
Cu părinţii stă la masă.
După ce se odihneşte
La o carte şi...

Florin IORDĂCHESCU

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

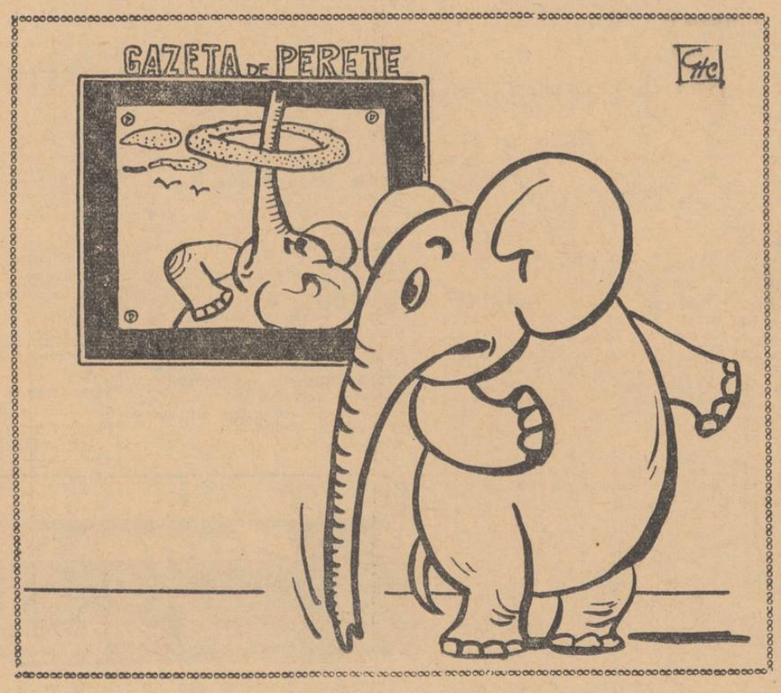

TIPARUL PRACTIC

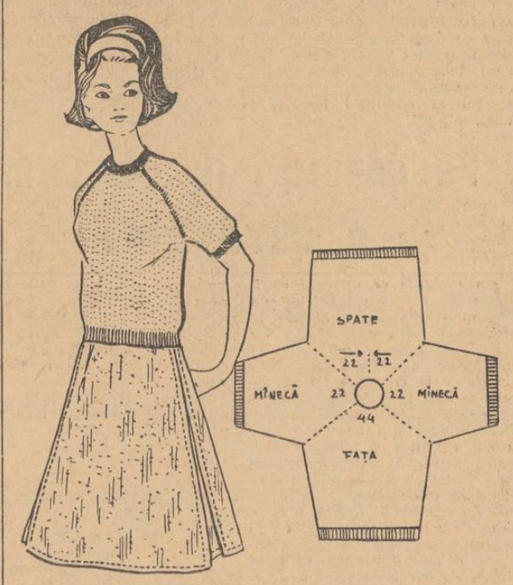

Pentru persoanele care doresc să-şi execute singure ţerseul din desenul nostru — şi care bine înţeles au mai lucrat — vom prezenta şi modul lui de execuţie. Ca mod de execuţie acesta este mai deosebit deoarece îl veţi lucra pornind de la gît în jos, formîndu-se pe parcurs faţa, mînecile şi spatele.

Pentru talia 46, aveţi nevoie de 140 ochiuri, lînă subţire (spre orientarea dv. lînă de 710 lei kg., vă trebuie 200—250 gr.). Din aceste 140 de ochiuri veţi scade acele ochiuri care vor forma linia kimonoului. Dacă această linie va fi formată din cîte 2 ochiuri, înseamnă că veţi scade în total 8. Deci din 140 scăzut 8 ochiuri înseamnă că vor rămîne 132. Acestea la rîndul lor le veţi împărţi la 3 (132 : 3 = 44). Cele 44 de ochiuri reprezintă fiecare spatele şi faţa. Aceste 44 de ochiuri le veţi împărţi la 2 (44 : 2 = 22), ochiuri care formează mîneca. Vrem să subliniem că indiferent de mărimea ţerseului respectiv, modul de a se calcula este acelaşi. (Deci numărul de ochiuri se împarte prima dată la 3, apoi la 2, după ce bine înţeles aţi scăzut numărul de ochiuri prin care se formează linia kimonoului). De reţinut că pentru execuţia acestui ţerseu aveţi nevoie de andrele 2½ şi unele circulare.

Pentru a vă orienta mai uşor noi vă prezentăm calculul acesta: 22+•2•+22+•2•+44+•2•+22+•2•+22

iar bumbii negri înaintea şi după fiecare cifră 2 reprezintă locul unde trebuie să creşteţi. După ce aţi făcut o portiune care să echivaleze cu lungimea totală a fermoarului, va trebui să lucraţi cu andrelele circulare (mărimea tot 2½), atît cît cere lungimea totală de la gît la subrat. De preferinţă ca această distanţă să fie mai lungă, pentru a da lărgimea necesară ţerseului. După ce aţi făcut această portiune va trebui să treceţi la execuţia în continuare a fiecărei părţi separate (spatele, mîneca şi faţa). Este de preferinţă ca elastecul de la gît, mînecă şi cel de jos să fie executat dublu. Puteţi să trageţi ochiurile pentru formarea elastecului după ce aţi executat ţerseul.

A. V.

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Conopidă cu sos de maioneză: sărmăluţe în foi de viţă: pere.

— Icre de fasole albă; ghiveci; clătite cu dulceaţă.

— Ciorbă de perişoare; friptură la cuptor-murături; compot de vişine.

— Coltunaşi cu brînză; mîncare de fasolică cu carne: plăcintă cu mere.

— Mazăre cu frigănele; muşchi la grătar-cartofi prăjiţi: fructe.

— Supă de kimen; tăieţei cu varză-murături; savarină.

— Sufle de ficat: musaca de vinete; cataif.

LEGUME USCATE

— FASOLE SLEITĂ —

Cantităţi pentru 6 persoane: 500 g. fasole boabe, 3 cartofi potriviţi, 1 dl. untdelemn, 10 g. sare, 1 căpăţînă de usturoi, 250 g ceapă şi din nou 1 dl. untdelemn.

Se fierbe bine fasolea, se scurge de zeamă şi se dă prin sita de păr împreună cu cartofii fierţi după care se pune din nou pe foc. Se amestecă bine pînă începe să devină fierbinte şi atunci se toarnă, încetul cu încetul, untdelemnul fierbinte. Se bate pînă se albeşte. Dacă este prea groasă se adaugă şi puţină zeamă de fasole. Se dă jos de pe maşină, se pune usturoiul pisat. Separat se prăjeşte ceapa, tăiată rondele foarte subţiri, într-un decilitru de untdelemn. Cine doreşte poate să amestece ceapa şi cu puţină boia.

— ICRE DE FASOLE —

Cantităţi pentru 6 persoane: 2 pahare fasole trecută prin sită, 2 dl. untdelemn, 1 lămîie, 10 g. sare, 5 g. piper, 100 g. măsline.

Se bate bine fasolea, fiartă şi trecută prin sită, cu untdelemnul pe care îl turnăm puţin cîte puţin. La sfîrşit adăugăm şi zeama de lămîie, sare şi piper. Se aşează pe un platou în felul următor: jumătate din fasole se amestecă cu măslinele date prin sită, iar cealaltă jumătate se lasă natur. Se arantează fişii, fişii. De jur împrejur garnisim cu felii de lămîie.

CHIFTELUŢE DE FASOLE

Cantităţi pentru 6 persoane: 500 g fasole, puţin miez de pîine albă, o ceapă, 1 dl. untdelemn, verdeaţă uscată, sare, piper.

Boabele de fasole bine fierte şi date prin sită se amestecă cu miezul de pîine muiat în lapte şi stors, ceapa tăiată mărunt şi prăjită, verdeaţă, sare şi piper. Se fac chifteluţe care se prăjesc în untdelemn. Se servesc cu salată sau cu un sos de roşii.

FASOLE USCATĂ AU GRATIN

Cantităţi pentru 6 persoane: 500 g. fasole, sare, 2 cepe, o legătură de zarzavat, 1 cătel de usturoi, 150 g. pesmet, 30 măsline şi 50 g. unt.

Se fierbe fasolea boabe în apă sărată cu ceapă, zarzavatul de supă şi usturoiul. Cînd este moale se scurge de apă şi se aşează, într-un zas rezistent la foc, în felul următor. Un rînd de fasole, un rînd de pesmet muiat în puţin lapte, un rînd de măsline tăiate bucăţi şi la sfîrşit untul. Se dă la cuptor.

Poșta redacției

T. CUTLIC — București : Publicăm, într-adevăr, o rubrică de maxime și cugetări. Ea nu are o extindere atît de mare încît să cuprindă sute de gînduri celebre formulate de oameni de seamă, de-a lungul istoriei. Ca atare, publicarea unor, să le zicem, colaborări, nu se poate face în mod masiv. Totuși, dacă ne sosesc scrisori ca acelea ale dv. le cercetăm pentru a vedea dacă ele conțin ceva util cititorilor.

Cugetările trimise prezintă inconvenientul că nu arătați sursa de unde au fost luate (operă, ediție, pagină) — pentru a le putea confrunta în scopul evitării unor erori. Au deci un viciu important peste care nu putem trece.

Cît privește proverbele, situația se prezintă la fel. Ce este de făcut ? Faceți mențiunile cuvenite !

I. IENCEC — Constanța : V-am publicat la pagina „Spectacol" unul din materialele ce ni le-ați expediat. Convorbirea cu regizorul respectiv nu este decît o simplă înșiruire de nume, fără a releva lucruri mai importante. Dacă din scrisorile viitoare vom desprinde lucruri interesante pentru cititori le vom publica cu plăcere.

O. D. R. — București : Ceea ce ne recomandați să scriem e o adevărată monografie a talentatului nostru cîntăreț George Folescu. Revista nu poate întreprinde așa ceva. Cea mai indicată, în această privință este Editura muzicală, în cadrul căreia s-au publicat o seamă de monografii interesante. Ultima a fost dedicată muzicianului romîn care s-a pierdut prematur, Filip Lazăr.

Vă mulțumim pentru grija ce ne-o arătați și vă rugăm să ne mai scrieți, făcîndu-ne și alte sugestii.

ALECU HARVALIA — Bicaz : Deocamdată se proiectează un film de desen animat de scurt metraj, avînd în centrul acțiunii pe hîtrul Păcală. Dacă „Lăsați-mă să cînt" și „Lysistrata" vor fi filmate, aceasta rămîne de văzut. După cum știți ele au fost concepute pentru scenă și nu pentru film.

SABIN OPREANU — Timișoara : Poezia ce doriți să apară la „Colțul celor mici", nu răspunde cerințelor. Ce spune în afară de aceea că un copil se culcă și-și lasă prietenii nedespărțiți, păpușile ? Poezia nu-i îndeamnă pe cei mici spre ceva bun, nu urmărește să cultive un sentiment. E pur ilustrativă. Iată lipsa ei principală.

MIHAI M. ENACHE — Cîmpina : Fără școala medie cu examen de maturitate nu puteți urma o facultate chiar dacă ați absolvit școala tehnică sanitară de 3 ani, deoarece aceasta nu este echivalentă cu școala medie.

Pentru alte amănunte adresați-vă Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale.

NICUȘOR PANAITESCU — București : E prea puțin față de ceea ce se cere. O cronică rimată trebuie să fie plină de vervă, spumoasă, să amuze pe cititor. Or, „Claxonul e un pui..." nu este așa. Pretextul e pueril (Un cîine latră un trecător). Poate veți spune că e vorba de o fabulă. Nu reiese aceasta din lectură.

LAURA V. — Lugoj : Problema abonamentului la revista „Cinema" o puteți rezolva numai prin oficiul național P.T.T.R. care se ocupă de aceasta. Adresa pe care puteți scrie emisiunii „Satira și umorul" este Radiodifuziunea Romînă, București str. Alex. Popov, iar tovarășului academician Graur puteți să-i scrieți la Academia R.P.R.

Am reținut propunerile dv. și vom ține seamă de ele în limita posibilităților.

PAUL VASILESCU — Blaj : Televizoarelor „Cosmos" li s-au adus o serie de îmbunătățiri care contribuie la o mai mare stabilitate a imaginei, a sunetului etc. Aparate de filmat găsiți la magazinele care desfac aparate fotografice.

VLAD ALEXANDRU — Comuna Mehadia nr. 165, raionul Orșova, regiunea Banat, NICOLAE PIESAN — Bozovici str. M. Eminescu nr. 464, MIRCEA PĂLĂMIDĂ, comuna Mălini, raionul Fălticeni, reg. Suceava, RODICA ANCA DULIPOVICI — Giurgiu str. I. Pintilie nr. 46, URSU CLEANICA — Cîmpulung Moldovenesc, reg. Suceava str. C. Stere nr. 25, ADRIANA CONSTANTINESCU, căsuța poștală nr. 8 Sighișoara, GEORGE CHIȚULESCU — Comuna Cetățui, raionul Muscel, reg. Argeș, doresc să facă schimb de ilustrate privind frumusețile patriei.

G. R. — Ploiești. Pentru a evita întinderea unei culori pe mătase se vor lua următoarele precauții : 1) pe locul pe care se face desenul sau pictura se va pune înainte albuș de ou. 2) Culoarea care se aplică apoi, se diluează cu puțină benzină. Astfel lucrat, locul odată pictat, nu mai iese la spălat.

MARIANA B. — Craiova. Paltoanele de urson nu se pot curăța în casă. Asemenea paltoane se dau specialiștilor de la curățătorii chimice, care, pe lîngă curățire le fac și o reîmprospătare a fibrelor astfel încît ursonul își recapătă aspectul de nou, frumos.

PUICA M. — Arad. Sfaturile pe care le-am publicat noi în legătură cu mobilarea și decorarea interioarelor se refereau la apartamente din noile blocuri de locuințe. Dar dv. locuiți într-o casă veche în care împărțirea camerelor și a dependințelor diferă de aceea din noile construcții. Desigur că noi vrem să vă acordăm un sprijin, dar pentru aceasta va trebui să ne trimiteți o schiță sumară a apartamentului în care locuiți. Întrucît e vorba de un sfat care vă interesează probabil numai pe dv. trimiteți-ne adresa pentru a vă răspunde eventual prin poștă.

ROXANA N. — Este greu de dat rețete în astfel de situații. Totuși, ar trebui să faceți ceea ce vă refuzați acum : să mergeți împreună cu prietenele sau colegele dv. la spectacole de teatru sau de cinematograf, în excursii, să citiți, să vă plimbați. Viața trebuie să-și continue cursul ei normal. Numai așa veți putea depăși mai repede și mai ușor momentele dificile prin care treceți acum.

A. S. — Călărași : Din motive lesne de înțeles nu vă putem răspunde chiar la toate întrebările dv. Dacă ne trimiteți adresa, o să vă putem răspunde personal prin poștă. Doar în ce privește sutienele vă putem sfătui să le preferați pe cele cu bretele. Sînt practice îndeosebi la sport, în călătorii, ori de cîte ori aveți de făcut mișcări.

ILEANA — Arad : Ceea ce ne cereți dv., noi am publicat într-unul din numerele anterioare ale revistei. În plus, pentru dv. am avea de adăugat doar faptul că la culoarea rochiei respective cel mai bine se potrivesc pantofi și poșetă din lac negru. Bineînțeles că rochia n-o puteți folosi decît seara și în ocazii cu totul deosebite.

MATTY

Fără cuvinte

FRED GHENADESCU

— Văd că în dreptul fiecărei reclamații ați notat „just". Dar măsuri nu se iau.
— Just !

V. TIMOC

— Și cum stai cu lucrarea aceea urgentă ?
— E aproape gata. Mai am puțin... la mîneci și la spate...

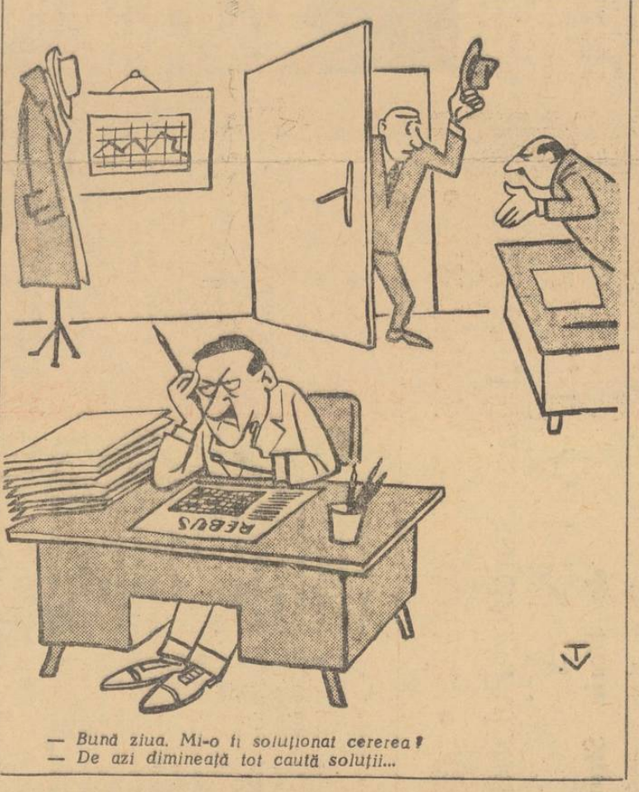

— Bună ziua. Mi-o fi soluționat cererea ?
— De azi dimineață tot caută soluții...

FILATELIE

Emisiuni romînești cu tematică sportivă

Au apărut numeroase mărci poștale cu teme sportive, atît de multe încît ne-ar trebui multe pagini de revistă pentru a le cuprinde.

De aceea, ne limităm astăzi la cîteva emisiuni poștale dedicate sportului.

Recentele campionate europene de volei, desfășurate în țara noastră, au constituit nu numai un eveniment sportiv ci și filatelic : o emisiune a fost dedicată acestei manifestări !

Aceasta este însă numai cea mai recentă emisiune de acest fel, precedată de altele.

Astfel, în anul 1955, campionatele europene de volei (masculin și feminin) s-au desfășurat, ca și în acest an, în țara noastră (la București). Cu acest prilej, la 17 iunie 1955 au fost puse în circulație două mărci poștale : una de 55 bani, reprezentînd o fază dintr-un meci de volei masculin (doi tineri jucînd în fața fileului) și una de 1,75 lei, reprezentînd o fază dintr-un meci de volei feminin (o tînără servind mingea). Această emisiune a fost apreciată în mod deosebit în concursul de filatelie sportivă organizat în 1957 de revista italiană „Sport Phila" și patronat de Comitetul olimpic național italian : i s-a acordat Medalia comitetului olimpic italian, fiind considerată cea mai reușită marcă poștală din lume care reprezintă voleiul. La același concurs, alte două emisiuni românești au primit aceeași distincție, pentru canotaj și tir.

Emisiunea din acest an, „Campionatele europene de volei — 1963" cuprind 5 valori cu un nominal total de 5,95 lei.

Marca de 5 bani are culoarea roșu vișiniu ; cea de 40 de bani, albastru roșcat ; de 55 bani, albastru verzui ; de 1,75 lei, brun verzui ; de 3,20 lei, violet-albastru.

Pe primele patru mărci apar diferite faze ale jocului de volei, feminin și masculin ; desenul de pe marca de 3,20 lei reprezintă cupa campionilor europeni de volei — intercluburi — care în anul acesta a fost cîștigată de echipa romînă „Rapid".

Pe fiecare marcă apare, pe fundal, harta Europei.

Mărcile sînt tipărite la offset, pe hîrtie cretată. Machetele grafice au fost realizate de V. Crivăț și de sportivul Radu Veluda.

Emisiunea a fost completată cu două plicuri „prima zi".

Amintim că aceasta nu este singura emisiune de mărci poștale cu tematică sportivă, apărută, în acest an, în țara noastră.

O altă emisiune a fost dedicată „Sporturilor nautice".

Emisiunea cuprinde șapte valori cu un nominal total de 7 lei și înfățișează diferite stiluri de înot.

Prima marcă, de 25 de bani, prezintă o înotătoare la start ; marca de 30 bani arată înotul „craul" : cea de 55 de bani, înotul „delfin" ; cea de 1 leu arată înotul pe spate ; de 1,35 lei, înotul „bras" ; de 1,55 lei, săritură în apă ; ultima marcă, de 2 lei, prezintă polo pe apă.

Mărcile, policrome, au fost tipărite la offset, pe hîrtie cretată. Machetele au fost realizate tot de cei doi desenatori cărora le datorăm emisiunea descrisă anterior : Vlad Crivăț și Radu Veluda.

Și această emisiune a fost completată cu două plicuri „prima zi" obliterate cu o ștampilă specială.

Se cuvine să mai semnalăm apariția unui plic ocazional emis cu prilejul desfășurării Campionatelor internaționale de atletism ale R.P.R. din acest an. Plicul este obliterat cu o ștampilă specială.

Pentru filateliști prezintă interes și „întregurile poștale" care îmbogățesc colecțiile.

Dintre noile întreguri poștale cu temă sportivă, semnalăm seria de cinci plicuri (tipărite în albastru) dedicate unor obiecte turistice din munții noștri : cabana Cheii Turzii în Munții Gîlăului, cabanele Babele și Caraiman din Bucegi, cabana Bîlea din Munții Făgărașului, Fîntînelele din Munții Cibinului.

Aceste cinci cabane apar și pe o serie de cinci cărți poștale semiilustrate care popularizează excursiile prin O.N.T.

Un plic policrom redă Stînca Teiului de pe Bistrița.

M. MIRCU

Trebuia să plec la drum

Fiindcă urma să plec într-o deplasare mai îndelungată, am intrat de curînd într-un magazin să-mi cumpăr un geamantan. Din piramida cu valize îmi scoate vînzătorul pe cea care mi s-a părut mai arătoasă, fabricată la întreprinderea „Stăruința".

— E un geamantan rezistent. Fier nu alta... mă asigură el. Să-l purtați sănătos !

Iau valiza și în aceeași clipă îmi dau seama că port sănătos numai mînerul fiindcă restul se desprinsese și se prăvălise pe jos.

— Ai dreptate, adaug eu, e de fier, altfel s-ar fi turtit !

— A, nu face nimic.

— Văd și eu, chiar nimic nu face...

Mi-aduce un altul. Aceeași marfă. Încerc mînerul, rezistă. Încerc tăria margini-lor, rezistă. Încerc să-l închid cu cheia, rezistă...

— Tovarășe, nu se-ncuie...

— Păi ce să-l mai încui ? N-ai încredere în oameni ? Dacă ți-e scris să-ntîlnești un om necinstit, îți fură lucrurile cu geamantan cu tot.

—Vreau totuși unul care să se închidă, fiindcă sărmanul, dacă riscă, barem să nu piardă lucrurile pe drum...

Mi-aduce un altul. Tot de la fabrica „Stăruința". Îl cercetez cu atenție. E perfect. Ajung acasă, soția îmi rînduește frumos hainele și lenjeria înăuntru și, grijulie, îl încuie cu cheia.

— Cravatele mi le-ai împachetat ? întreb eu.

— Am uitat !

Dă fuga să deschidă. Pe urmă dau eu fuga. După aceea dăm fuga amîndoi. Dăm, însă de pomană. E încuiat atît de bine că nu mai poate nimeni să-l descuie.

— Ce valiză încăpățînată ! se enervează soția. Parcă e din piele de catîr ! Apoi oftează : Cheia nu se potrivește la broască.

— Cred mai curînd că broasca nu se potrivește la cheie, suspin eu.

— Te-au văzut distrat — îmi reproșează ea — și ți-au dat cheie deși ăsta se deschide numai cu șperaclu.

Alerg din nou la magazin cu întregul trusou în geamantan. Așez valiza pe tejghea și prinde vînzătorul să transpire. Dă-i cu o cheie, dă-i cu alta, ba cu o sîrmă, ba cu un cui...

—Poate are un cifru secret ! spune cineva.

— O fi avînd, mă-nfurii eu, dar să-l știm și noi nu numai cei de la fabrică !...

Și, enervat izbesc cu pumnul în capac. Izbesc și în aceeași secundă capacul sare-n sus și lucrurile afară. În secundele următoare am sărit eu în sus fiindcă într-o clipită se adunase lume în jur. Trage unul cămașa, o privește, strîmbă din nas și o aruncă pe tejghea :

— Ceva mai de soi n-aveți ?

— Aveți și articole de damă ? se interesează o tînără. Că mi-e greu să cutreier și alte magazine.

— Ia uite frate ce idee ! face un bătrîn. Se vînd articole de îmbrăcăminte aici la articole de voiaj.

Cu chiu cu vai am reușit să-mi adun lucrurile din magazin.

— În sfîrșit, bine că s-a terminat ! slobozi vînzătorul un suspin de ușurare. Acum să vă servesc un geamantan.

Pînă la urmă am cumpărat un rucsac. Și sînt nespus de mulțumit. Fiindcă nu-i cu cheie... e cu șnur.

I. AVIAN

GENERAȚII

Fotografii : N. CRISTOVEANU

REBUS

ÎN PĂDURE

ORIZONTAL : 1) Pictor francez, autorul tabloului „În pădure" — Zeițe ale pădurii la vechii greci 2) Culoarea pădurii la sfîrșit de toamnă — Poetă contemporană autoarea poeziei „Din adormita pădure" 3) Loc în pădure unde copacii sînt rari (pl.) — Întrebare 4) A adăuga — Literă în alfabetul arab — Perioadă de timp 5) Literă grecească — Autorul volumului de povestiri „Dincolo de pădurea vie-nează" — A dușmăni 6) La liziere ! — Nota scriitorului — Parcelă 7) Car de pădure sau car de scoarță (pl.) — Îndrăznește ! 8) La intrarea în luminiș ! — Buș-teni — Bețe ! 9) Puternic — Unelte agricole 10) Fluviu african — Zeița vînătorii și a pădurilor la romani — Plantă textilă 11) Ramura groasă a unui copac — Vechi oraș lîngă Epir unde Zeus avea un templu lîngă o pădure de stejari, al cărei freamăt era interpretat ca o prorocire. 12) Atomi încărcați cu electricitate — Creangă — Apă curgătoare.

VERTICAL : 1) Drum prin pădure — Mici păduri pe lîngă ape 2) „Cîntarea pădurilor" de Șostakovici — Riu în Siberia 3) Nu-i deasă — Antene ! — Personaj din piesa „Pădurea împietrită" de Robert Sherwood 4) Trecută cu vederea — Arbust de dimensiuni mici — Dimpotrivă 5) Arbust cu lemnul tare și foarte prețios — A scris volumul de versuri „Să se trezească pădurarul" 6) Pete ! — Copaci în pragul iernii 7) Asigură transportul în București — Tese ! — Nume feminin 8) Curbe ! — Filipeștii de pădure, Pădureni etc. — Păzea comorile din basme 9) Poftim ! — Poet romîn, autorul poeziei „Dusu-m-am în codrul des" 10) Frunze din castani ! — Ca Muma pădurii — Opere ! 11) Izvorăște din munții Pădurea Neagră — Arbori din clasa coniferelor 12) Poet rus, autorul poeziei „Păduri-le-s goale, ogoarele seci" — Poetul german care a scris „Capela din pădure".

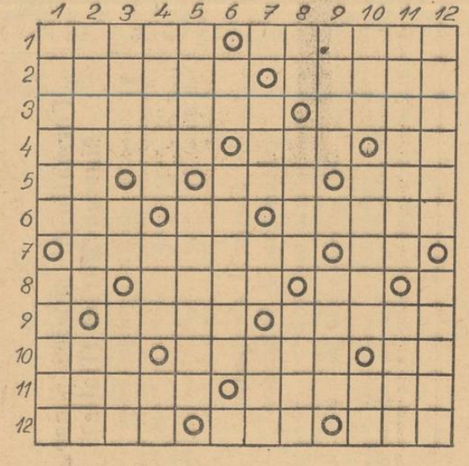

Silvia FOLER

TELEFONUL

Schiță de M. Kwiatkowski (R.P.Polonă)

Ruska, șeful de birou deveni mai întîi roz, apoi roși, căpătă culoarea purpurei, se făcu stacojiu ca sfecla și în sfîrșit păli.

— Se va face. Da, da, tovarășe ministru, șopti el printre buzele fără sînge și așeză receptorul în furcă.

Cînd după cîteva secunde intră în birou Banașek, șeful secției, Kuska, care încă nu-și venise pe deplin în fire, spuse :

— Mi-a frecat zdravăn ridichea ! Ca de zi'ntîi...

— Cine ? se interesă Banașek.

— Ministrul. La telefon

— Însuși ministrul ? Te-a mustrat pe tine personal ?! exclamă Banașek și ochii îi sclipiră de invidie și mirare.

— Personal. Pentru circulara pe care am semnat-o. „Ce-i cu absurditatea asta ? striga ministrul. Cu voi poți înnebuni, nu alta !" Și tot așa mai departe...

— Ei drăcie ! Ministrul însuși ! nu se mai liniștea Banașek, șeful secției.

De-abia ieși acesta, cînd își făcu zîmbitor apariția adjunctul directorului.

— Ce-i asta ?! făcu el fără a-și ascunde curiozitatea. Am auzit că v-ar fi telefonat ministrul însuși ?

— Da, a telefonat. Personal. Dorea cîteva date obiective cu privire la ultima mea circulară. Nu-i erau toate lucrurile clare...

După adjunctul directorului, în birou își făcu apariția directorul însuși. Strîngînd cu respect mîna lui Kuska, spuse :

— Mi se pare că dumneavoastră ați discutat cu ministrul ?

— Da, am conversat puțin. Ministrul vroia să consulte ultima mea circulară. Și, în general, am sporovăit o lecuță despre una, despre alta...

Acasă, în timpul cinei, Kuska aruncă printre altele :

— M-a sunat azi Ștefan.

— Care Ștefan ? întrebă soția.

— Cum care ? Ministrul nostru. Am vorbit cu el despre problema exporturilor, despre situația comerțului internațional și despre alte probleme cardinale... Da, știi, așa simplu, tovărășește ! E un băiat grozav acest Ștefan !

Dimineața, Kuska zbură la lucru de parcă ar fi avut aripi. Se așeză la masa lui și-și trase mai aproape telefonul. De fiecare dată cînd suna telefonul inima începea să-i bată de bucurie. Poate că îl sună din nou ministrul personal !

LA FEL

Schiță de Eduard Salenieks (U.R.S.S.)

Înainte, Gunar era un băiat tare bun și inimos. Oricine vă va spune asta. Dar deodată, în clasa a treia se făcu de nerecunoscut. Cînd trece pe lîngă noi, se uită la cer. Ba, alteori, începe să se și laude : „Ce sînteți voi ? Niște pușți prostuți ! Cînd citiți, gîfîiți și vă trageți sufletul de parcă ați cără pietre. Iar cu scrisul n-o trageți nici încolo nici încoace. Dacă reușiți vreunul să zgîriați cu chiu cu vai un cerculeț strîmb și prăpădit, începeți să cotcodăciți să audă toată lumea : „Am scris „o", am scris „o" !"

Ce poți să-i răspunzi, dacă nu mergi încă la școală ? Noi însă nu sîntem atît de proști cum ne crede Gunar. Nu-ți ajunge o zi întreagă ca să povestești cîte le știm, cîte am auzit unii de la alții sau de la oamenii mari. Desigur că Gunar știe mai multe ca noi. Dar trebuie oare să îți nasul sus ?

Iar Gunar devine pe zi ce trece tot mai rău. Acu, acu, plesnește de îngîmfare. Ne ia în rîs în tot felul.

Dar ieri !... Ascultați, vă rog, ce s-a întîmplat ieri ! A venit la noi micuța Skaidrite. Ea locuiește departe de noi și ne vizitează rar. E micuță, ea, dar e tare isteață.

Și iată, Skaidrite l-a privit pe înfumuratul Gunar, l-a ascultat și i-a spus : „Îl cunoști pe fratele meu Reinis ? El este în clasa a VII-a. Nu ? Dacă nu, nu. El m-a învățat mai demult să scriu. De ce zîmbești ? Ei, uite, să luăm creioane și cîte o foaie de hîrtie. Ne așezăm la masă. Eu aici, tu dincolo. Scrie pe foaia ta ce vrei, iar eu... Eu mă voi uita doar de departe la urechile tale cum se mișcă și voi scrie la fel. Atunci vor vedea toți că nu ești chiar atît de deștept".

Vai ce tărăboi a izbucnit ! Pînă și tanti Lucia veni în grabă la noi : „Ce s-a întîmplat ? Ce s-a întîmplat ?" Iar Gunar rîdea : „Voi scrie arăbește". „Dacă îți dă mîna scrie și tu ! La fel !"

Ca să spun adevărul, noi ne-am cam supărat pe Skaidrite. Închipuiți-vă : și ea a început să se laude ! Gunar nu ne e pe plac, dar este de-acum în clasa a treia ! Iar Skaidrite nici șase ani n-a împlinit...

Noi așteptam să vedem ce o să se întîmple. Tanti Lucia era și ea cu noi. Gunar tot scria și scria. Ba rîdea, ba ducea creionul la buze. Întorcea capul și se uita dacă nu-l privește careva peste umăr. Skaidrite nici nu se gîndea să se întoarcă spre el.

De încordare mă apucase amețeala. N-am mai răbdat : „E timpul, am zis, să-i arătați tanti Luciei ce ați făcut acolo !"

Tanti Lucia luă foaia lui Gunar și citi cu voce tare : „Ah, calule călușule de rușine m-ai făcut..."

Privesc la stînga, privesc la dreapta. Fețele tuturor erau atît de triste ! Putuse oare Skaidrite să scrie atît de mult ? E de mirare cum zîmbește ea așa de curajos ?!

Tanti despături foaia Skaidritei și citi :

„La fel".

Noi ne uitarăm uluiți unii la alții.

Și deodată auzim : „Skaidrite promisese doar să scrie „la fel". Păi iată că aceste cuvinte le-a și scris !

Redacția : Piața Scînteii. Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20 interior 1.400 Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

In curînd

Premiera lui „Anton Pann" o nouă operetă românească

Teatrul de operetă bucureștean se pregătește să îmbrace haina festivă a premierii, prezentînd o nouă lucrare românească, opereta „Anton Pann" de Alfred Mendelsohn, maestru emerit al artei, libretul de Ioan Roman și Radu Albala.

Ultimele repetiții dinaintea premierii nu se deosebesc aproape cu nimic de spectacolele obișnuite. Începutul e marcat de același sunet grav al gongului, bagheta dirijorului Mircea Ionescu conduce cu autoritate uvertura spumoasă, în timp ce cortina se ridică încet pe ultimele note... Pe scenă, nota orgă de lumini își dovedește cu prisosință prezența, îmbrăcînd într-o paletă de culori pitorești unui iarmaroc de prin 1830. Printre țărani, meșteșugari și tîrgoveți timpului își face apariția entuziastul folclorist, Anton Pann. Vestitele sale calendare, provoacă interesul mulțimii spre nemulțumirea isprăvnicilor...

În pauza actului I, am stat de vorbă cu directorul Teatrului de Stat de Operetă, tov. Ion Dacian.

Știm că întotdeauna ați fost pentru promovarea operetei românești, pentru prezentarea lucrărilor muzicale care s-au inspirat din bogatul nostru folclor. Care este părerea dv. în legătură cu opereta „Anton Pann" ?

— Compozitorul Alfred Mendelsohn, ale cărei lucrări sînt apreciate de lumea muzicală de la noi și de peste hotare, a utilizat la crearea acestei partituri muzicale diferite ritmuri muzicale, reușind totuși să creeze din punct de vedere al stilului un tot unitar. Personalitatea compozitorului se vădește în mod creator în întreaga lucrare, care cuprinde multe elemente ale operei comice și se apropie mult de opera populară. Figura luminoasă a lui Anton Pann e foarte bine caracterizată muzical.

— Și în ceea ce privește libretul ?

— Scris de — Ioan Roman și Radu Albala — el reînvie o pagină din istoria vremii — aducînd pe scenă împreună cu figura unui erou popular — și culoarea specifică acelor timpuri.

— Ce ne puteți spune despre interpretare ?

— Ea cuprinde un mănunchi de actori de valoare ai teatrului, care se străduiesc, sub bagheta regizorală a lui Nicușor Constantinescu, să realizeze personagii veridice, în cadrul unui spectacol de înalt nivel artistic. Printre ei amintesc pe N. Tăranu și A. Negoițescu pe Vali Niculescu, Valeria Rădulescu, Tanți Cîmpeanu, Marica Munteanu, George Hazgan, Emil Popescu, Toni Buiacici, Sili Vasiliu, Ianu Groza.

— A fost fixată data premierii ?

— Desigur. Ea va avea loc în seara de 10 decembrie a.c. și întregul colectiv așteaptă cu deosebită emoție verdictul spectatorilor.

S. MARINESCU

Un portret pe săptămînă
GIANNA MARIA CANALE

Cunoscuta publicului nostru din filmul „Teodora", în care a interpretat rolul titular, Gianna Maria Canale s-a născut în 1927 și a debutat în 1948 în filmul „Cavalerul misterios".

Actrița a fost semnalată prima dată cu prilejul unui concurs de frumusețe, împrejurare de natură să-i deschidă porțile spre lumea mirifică a filmului. Un mare număr de regizori s-au grăbit să-i ofere colaborarea, îndeosebi acolo unde era nevoie de acele femei energice, voluntare și perfide care se întîlnesc ca protagoniste ale multor superproducții comerciale din Occident, cu caracter istoric sau de aventuri.

Simpla înșiruire a titlurilor acestor filme în care a jucat Gianna Maria Canale este suficientă pentru a ne face să presupunem genul lor : „Sărutul unei moarte" (1950) ; „Contele Ugolino", „Fiul lui D'Artagnan" (1951) ; „Vedi Napoli e poi morri" (1952) ; „Spartacus" (1953) ; „Alarmă în Sud", „Doamna Bovary" etc.

Gianna Maria Canale își desfășoară activitatea în mai toate studiourile cunoscute din Occident. În 1950 a lucrat prima dată pe platourile de la Hollywood în filmul „Alexei-i pe Boke". În Italia este obișnuita interpretă a regizorului R. Freda.

Noul rol al Giannei Maria Canale cu care vor face cunoștință spectatorii din țara noastră, este cel al Faustei Borgia din filmul de aventuri „Cavalerul Pardaillan".

• BREVIAR • BREVIAR •

Cu Mihai Constantinescu despre un recent turneu

La una din repetiții, în sala Filarmonicii „George Enescu" ne-am întreținut deunăzi cu violonistul Mihai Constantinescu, Artistul se înapoiase de curînd dintr-un turneu efectuat în R. D. Germană și l-am rugat să ne relateze unele impresii din această deplasare.

— Este pentru a patra oară cînd am fost în R. D. Germană — ne spune interlocutorul. Mi-am dat concursul în cadrul a șapte concerte și am prezentat un număr de cinci recitaluri în mai multe localități, între care Leipzig, Pirna, Greifnfswald, Dresda.

Violonistul ne mărturisește că a avut prilejul să colaboreze cu dirijori de mare valoare, amintind de Erick Klei și Hans Zöffel, sub bagheta cărora a interpretat concertul de Dvořak.

— La pian, continuă Mihai Constantinescu, cu prilejul recitalurilor m-a acompaniat un vechi și drag prieten, renumitul artist german Herbert Kaliga, cu care cînt în R. D. Germană ori de cîte ori mă aflu aci, încă din anul 1957.

— Care a fost repertoriul dv. la recitalurile pe care le-ați dat în R. D. Germană ?

— Repertoriul a cuprins lucrări de Bach, Brahms, Paganini, Alfred Mendelsohn.

Mihai Constantinescu ne-a vorbit apoi despre proiectele sale.

— Pregătesc concertul de Szimanowsky pe care-l voi prezenta în primă audiție într-unul din concertele Filarmonicii bucureștene. De asemenea, am în studiu un recital consacrat sonatelor lui Brahms.

Sandu NAUMESCU

Premieră la Teatrul „Constantin Tănase"

În continuarea ciclului experimental Revista de altă dată, Teatrul „Constantin Tănase" va prezenta miercuri o nouă premieră : „Revista la Alhambra". Directorul teatrului, regizorul Nicolae Dinescu, care semnează regia spectacolului și care prezintă publicului înainte de ridicarea cortinei pagini din trecutul revistei, ne-a vorbit despre însemnătatea ciclului, despre rolul lui educativ pentru tinerele generații de spectatori.

— Revista din trecut a biciuit cu arma umorului și a satirei corupția, nepotismul, setea de avuție a politicianiștilor veroși, nedreptățile sociale — ne-a spus Nicolae Dinescu. În noul spectacol „Revista la Alhambra" artiști de frunte ai teatrului vor debita cîteva dintre cupletele de acest fel din revistele companiei „Alhambra".

Textele noii premiere sînt semnate de Nicușor Constantinescu, N. Vlădoianu, V. Timuș și N. Kanner.

Muzica aparține în întregime regretatului compozitor Ion Vasilescu. Partea coregrafică o semnează Oleg Danovski, N. Sever, Miriam Răducanu. Decorurile și costumele : George Voinescu.

În rîndul interpreților : Dorina Drăghici, Aida Moga, I. Antonescu-Cărăbuș, Puiu Călinescu, Ciupi Rădulescu, Mihai Ciucă, I. Brandea, Stela Popescu, Nicu Constantin, Al. Lupescu, Cornelia Teodosiu, Doina Badea. În cadrul acestui spectacol își vor da concursul și artistele Marilena Bodescu și Agnia Bogoslava.

Pictorul Jules Perahim, realizatorul decorului „Spania" din revista „Bravo Alhambra" semnează acum scenografia acestui tablou montat pe scena Teatrului „Constantin Tănase".

PE SCENA TIMIȘOREANĂ

Teatrul de Stat din Timișoara a prezentat zilele acestea în premieră spectacolul cu piesa „Sonet pentru o păpușă" de Sergiu Fărcășan. Regia aparține lui Dan Nasta, iar scenografia lui Virgil Miloia. Muzica de scenă este realizată de compozitorul Elly Roman. Distribuția cuprinde pe : Gheorghe Leahu, Gabriela Marinescu, Ștefan Iordănescu, Al. Drăgan, Emil Reus, Daniel Petrescu, Const. Adamovici și alții.

Săptămîna pe ecrane

„JURĂMÎNTUL SOLDATULUI POOLEY"

Realizatorii filmului (producție a televiziunii din R. D. Germană în colaborare cu Contemporany Films Ltd. Londra) n-au înfrumusețat în nici un fel faptele. Datele brutale, zguduitoare cuprinse în raportul lui Cyril Jolly, publicat în anul 1957, au fost transcrise pe pelicula cu exactitatea, austeritatea și laconismul unui film documentar. N-a fost inventată nici o acțiune lăturalnică, esența filmului păstrînd în întregime firul dramatici evenimentelor narate : execuția în reprezentări și asociații imaginative reușite.

Eroul principal al filmului este mucalitul Păcală, comentator plin de haz al imaginilor care satirizează cu umor, o meteahnă veche a unor *„domni de la oraș"*. Calificativul „maestre" pe care acestia și-l acordă reciproc prin intermediul telefonului sau în conversație directă apare în film ca o formulă magică, un fel de „sesam" modern și caricatural ce face ca preopinentul apelat astfel să capete dimensiuni și înfățișări hiperbolice satirizate cinematografic pe linia unui umor grotesc dens, ingenios realizat.

Spre deosebire de alte producții anterioare în genul filmului de păpuși, imaginea semnată de operatorul Const. Iscrulescu are un caracter dinamic, unor spectacules, remarcîndu-se prin originalitatea și mobilitatea planurilor filmate cecea ce susține cu succes alături de montajul alert și acreabila ilustrație muzicală subiectul filmului.

Ion MIHU

Aducînd în fața spectatorilor o pagină autentică a crimelor contra umanității comise de hitleriști în cel de-al doilea război mondial, autorii filmului au realizat o producție emoționantă, de o intensă vibrație emoțională (e răscolitoare secvența masacrului). Totodată, filmul reprezintă o vibrantă denunțare a atrocităților comise de hitleriști, o patetică chemare la vigilență adresată popoarelor lumii.

I. MATEI

„Balada maeștrilor"

O nouă producție în genul filmului de păpuși animate, reprezintă o originală transpunere în imagini cinematografice a cunoscutei poezii a scriitorului Tudor Arghezi. Regizorul Bob Călinescu, preluînd originalul literar din ciclul de versuri „Stihuri pestrițe" a căutat să-i dea o nimerită formă intuitivă, investigînd și exemplificînd într-o formulă grafică interesantă conținutul său de idei, condensînd totodată umorul și caracterul satiric ale acestuia.

VĂ POVESTIM FILMUL

„CÎND VINE PISICA"

O producție a studioului „Barrandov" din R. S. Cehoslovacă

Orășelul Telci, o perlă a arhitecturii Moraviei, devine pe neașteptate teatrul unor întîmplări în care iluzia de basm și trăsături reale de caracter ale locuitorilor săi se împletesc pilduitor.

Bătrînul Oliva le povestește micilor elevi ai învățătorului Robert, la ora de desen, împrejurarea în care, cu ani în urmă, a cunoscut-o pe frumoasa Diana care ducea cu sine o pisică cu ochelari și era însoțită de un magician. Ochii verzi ai pisicii aveau proprietatea mi-

raculoasă de a colora pe cei asupra cărora se aținteau privirile ei, după defectele de caracter : mincinoșii, ipocriții și oarecriții se colorau în violet, necredincioșii și nesinceriii în galben, hoții — în cenușiu. Oamenii cumsecade, care nu aveau prea multe defecte, rămîneau neschimbați la culoare.

Dar atunci, Oliva scoțînd ochelarii pisicii, oamenii s-au speriat și au fugit văzînd că sînt stigmatizați de

culoarea corespunzătoare defectelor pe care le au. Apoi, însă, hoții, au prins și au omorît pisica. Frumoasa Diana a dispărut atunci și ea. Toate acestea s-au petrecut însă de mult, într-un oraș în care Oliva ajunsese în urma unui dramatic naufragiu al vaporului pe care se afla, în dreptul Capului Bunei Speranțe...

Și iată că, într-o bună zi, la Telci, apare Diana, magicianul și pisica cu ochelari. Privirile miraculoase ale animalului dau și de astă dată la iveală defectele de ca-

racter ale oamenilor... Întîmplarea răscolește orășelul, dar pisica se pierde la un moment dat. Învățătorul Robert își solicită pe concetățenii săi s-o găsească, pentru a o înapoia Dianei. Cu toții încep s-o caute dar nu pentru același scop: unii se grăbesc s-o găsească pentru a o ucide.

În cele din urmă, pisica e găsită de un elev care o aduce învățătorului Robert. Acesta o dă directorului care însă are gînduri rele cu ea, tocmai pentru că ochii pisicii îl arătase ca un fals apărător al principiilor morale. Atunci, pentru a-l sili să nu omoare pisica, elevii

dispar și nu mai vor să mai vină la școală. Împreună cu profesorii, părinții îngrijorați îi caută. În cele din urmă ei ies din ascunzătoare iar pisica este înapoiată Dianei. Robert se hotărăște atunci să plece împreună cu Diana, dar mașina în care se află frumoasa însoțitoare a magicianului se îndepărtează prea repede ca s-o mai poată ajunge...

★

Filmul, a cărei regie e semnatăde Vojtech Jasny, a dobîndit anul acesta, la Cannes, premiul special al juriului, precum și încă alte trei premii care îl consacră ca un excelent film pentru copii și tineret, dispunînd totodată de o realizare tehnică deosebită.

O „generală" și altele la Teatrul Văii Jiului

Zilele acestea Teatrul de Stat al Văii Jiului, a prezentat la Petroșeni a patra premieră a acestei stagiuni : comedia „Vremea dragostei" de Valentin Kataev. Am asistat cu o săptămînă înainte la o repetiție generală cu decoruri și costume a acestei spumoase comedii, în care e vorba de aventurile amoroase ale unui tînăr medic cam timid și cam zăpăcit și de întrunsigența morală a unei fete sovietice, foarte îndrăgostită, dar nu mai puțin fermă. „Generalele" cum se numesc în teatru repetițiile generale, se desfășoară la Petroșeni ca oriunde aiurea. Adică asemenea unui spectacol, dar fără public. În stal stă numai regizorul. Și uneori scenograful. De astă dată, Marcel Soma și Emil Moise. Actorii, cîndat, sînt emoționați ca la un adevărat spectacol. La început lucrurile se leagă greu, apoi interpreții se încălzesc, uită de prezența regizorului și spectacolul „începe să miște", cum spun regizorii. Ceva însă mișcă totuși greu. Decorul, modern, sugestiv, în culori vesele, o schimbare de la un tablou la altul (și sînt multe) durează cît o zi de post. Și nici măcar muzica nu poate șterge impresia de lungimo în timp a schimbărilor, pe care interpreții Maria Dumitrescu, Alex Codreanu, Ștefania Donca, Victoria Nedelcu, Mirena Ana, Paulina Codreanu, Geo Bucur, Alex. Jeles și ceilalți, le așteaptă cu aceeași nerăbdare ca și noi, publicul improvizat.

Dacă schimbările au rămas la fel de greoaie și acum, nu știm, oricum emoțiile celei de a patra premiere au trecut. Au fost și altele în stagiunea aceasta : „Anotieta" de Al. Voitin „Grădina cu trandafiri" de Andy Andrieș, „Punctul culminant" de Gh. Vlad. Și vin la rînd altele : „Răzvan și Vidra" de B. P. Hajdeu, „Nora" de Ibsen, „Sonet pentru o păpușă" de S. Fărcășan, „Broadway Melody 1492" de J. Soyfer. Căci la Teatrul Văii Jiului, ca la orice teatru, emoțiile țin cîte o stagiune întreagă. Și de cele mai multe ori, aceste emoții găsesc un răspuns, chiar de la primul spectacol cu fiecare piesă : emoția publicului.

Mariana PÎRVULESCU

BRIGADĂ DE AGITAȚIE ÎN „CAMPIONAT SPORTIV"

De multe ori spectacolele prezentate de brigada artistică „Tehnometalica" reprezintă o oglindă — în versuri și muzică — a activității cooperativei, a faptei amatori, muncitori în zecile de centre răspîndite pe tot cuprinsul Bucureștiului, depistează faptele cele mai semnificative și din ele se făurește programul artistic al brigăzii. Multe din deficiențele semnalate de brigada artistică au fost îndreptate, iar popularizarea frunțașilor a constituit un puternic stimulent în lupta pentru lucrări de calitate și executate la timp.

Așa se face că noul spectacol al brigăzii artistice a fost așteptat cu interes de muncitorii cooperativei „Tehnometalica". De data aceasta, intitulat „Campionatul Tehnometalica" el se desfășoară sub forma unor concursuri sportive, criteriul de bază al regulamentului fiind calitatea și buna desfacere a populației. Încă din prolog, echipa cooperativei se înscrie să participe la cucerirea Cupei, la diverse discipline sportive. Iată arcasele. Țintesc cu săgețile satirei și nimeresc direct la țintă în... diferite deficiențe ale unor centre. La gimnastică s-a înscris servilul, care știe să se „aplece" ...în fața șefului. Urmează fotbalul, meci între echipa cooperativei și nepăsarea unor șefi de centre, care dacă se vor mai purta așa, vor avea gol în... centrele respective. La cursele de moto s-au înscris secția transporturi și se constată că pe parcurs unii abandonează... calitatea. După o discuție amuzantă cu arbitrii, urmează repriza a doua, în cadrul căreia se desfășoară o palpitantă cursă... fără obstacole. Ele au fost înlăturate de cooperatorii frunțași în urma criticilor aduse de brigada artistică. La haltere un singur participant : activitatea sportivă a cooperativei care „nu poate fi ridicată". Și în sfîrșit, finalul, podiumul învingătorilor, pe care se urcă inovatorii, frunțașii în muncă, toți acei care lucrează cu spor pentru buna deservire a populației.

Echipa artistică formată din Mioara Dreptu, Adriana Banu, Silvia Roman, Nușa Barbu, Florica Mariescu, J. Klein, Florica Enescu, Viorica Mihuțescu și alții s-au străduit să prezinte în așa fel noul spectacol al brigăzii lor încît acesta să se bucure de o bună primire din partea spectatorilor.

Marian SANDU

Cinci minute cu Eugen Cerbu despre noul spectacol

Pe compozitorul Eugen Cerbu proaspăt învingător într-un recent turneu l-am găsit lucrînd la definitivarea partiturii muzicale a viitorului spectacol al Teatrului de Estradă din Pitești.

— *Este vorba, ne-a spus Eugen Cerbu, de un spectacol cu temă sportivă. Doi tineri autori piteșteni au pus pe versuri diverse aspecte ale activității sportive din regiunea Argeș, iar mie mi-a revenit sarcina de a le înveșmînta în haină melodică. Bine înțeles că melodiile sînt vesele, tinerești, așa cum le șade bine unor cîntece sportive. Dintre ele menționez „Anișoara handbalista", „Fata care urcă munții", „11 metri la estradă", „Ah sporticii" și „Dinamo Pitești". În afară de aceste cîntece am mai compus două melodii „O romanță pentru tine" și „Tăticul meu", care vor fi lansate tot la acest spectacol.*

— *Cine mai lucrează la realizarea acestui spectacol ?*

— *Maestra de coregrafie Nuți Valter a imaginat un balet al șahului, cîteva dansuri acrobatice ilustrînd diverse discipline sportive și un moment coregrafic „Gimnastica în producție". De realizarea scenică a spectacolului se preocupă regizorul Dan Dem. Ghitescu, iar scenografia este semnată de pictorul Emil Moise.*

M. S.

Actrița Cătălina Murgea, interpreta rolului Neaga din piesa „Deșteaptă-te pămîntului" de V. I. Popa, primind flori după premiera piesei

Spectacol la Căminul cultural din comuna Dochia

Zilele trecute în frumoasa și spațioasa sală a căminului cultural din comuna Dochia, raionul Piatra Neamț, a avut loc o manifestare cu caracter deosebit : deschiderea festivă a programului cultural de iarnă. Cu acest prilej, Teatrul de stat din Piatra Neamț a prezentat în premieră un spectacol format din piesele „Deșteaptă-te pămîntului" de Victor Ion Popa și „Academicianul" de Vintilă Ornaru. Regia și scenografia aparțin lui Gabriel Negri. În distribuție actorii : Dora Stoenescu, Cătălina Murgea, Candid Stoica, Ion Fiscuteanu, Dionisie Vîlcu.

După reprezentație, colectiviștii au făcut aprecieri asupra spectacolului, participînd în număr mare la discuții. Ei au oferit flori interpreților, mulțumindu-le pentru faptul că au venit în mijlocul lor, și urîndu-le drum bun, și-au exprimat dorința unei revederi cît mai grabnice pe scena căminului cultural din comună. s

ECOURI

, BERNARD BLIER, împreună cu Jean-Paul Belmondo și Lino Ventura („Vaporul lui Emil") realizează în prezent, în regia lui Henri Verneuil, un film în care interpretează rolul unui șofer.

RECENT a început să ruleze un film realizat din vechile creații ale lui Max Linder, cunoscutul creator al comediei cinematografice pe care Chaplin îl socotește a fi maestrul său. Autoarea filmului este Maud Linder, fiica celebrului artist al filmului mut. Ea a lucrat treme de mai mulți ani la descoperirea, recondiționarea și montarea filmelor chemate să reînvie pe pînză strălucita carieră cinematografică a tatălui ei.

NE VIZITEAZĂ...

Formația de muzică ușoară Marino Marini (Italia)

Va sosi din nou în țara noastră formația de muzică ușoară condusă de Marino Marini (Italia). Între 8 și 12 decembrie oaspeții vor prezenta concerte în sala Palatului R. P. Române. Alături de Marino Marini se vor găsi Sergio Carmine, Ventura Francesco, Franco Lucido Casarico,

Dirijorul elvețian Jean Marie Auberson

Dirijorul elvețian Jean Marie Auberson va fi, de asemenea, oaspete al țării noastre. Artistul, o personalitate de renume mondial, își va da concursul în zilele de 14 și 15 decembrie în cadrul concertelor Filarmonicii de Stat „George Enescu".

Jean Marie Auberson este dirijorul orchestrei radio din Lausanne.

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" „TAINA"

de Horia Stancu

A doua dramă a lui Horia Stancu (prima fiind, „Cînd scapătă luna", jucată acum vreo trei ani pe scena Națională) sosește pe scena Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra", după ce a fost reprezentată, în perioada finală a stagiunii trecute, la Ploiești și la Sibiu. Premiera „pe țară" (despre care am scris deîntîiel la timpul său) nu este, așa dar, a Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra, ci a unor teatre neburgheze, fapt pe care îl considerăm deosebit de pozitiv și îmbucurător. Cazul lui Horia Stancu vine, după alte cîteva, să certifice că teatrele din țară au început să aibă o serioasă inițiativă în problema repertoriului original, că ele încep să participe activ la îndeplinirea misiunii principale a teatrului nostru, care este aceea de a stimula prin toate mijloacele încurajarea și promovarea dramaturgiei originale de actualitate. Timpul pare să fie trecut, cînd teatrele din țară așteptau numai inițiativa Bucureștiului, primind de la ele, în deplină pasivitate, piesele mai mult sau mai puțin consacrate pe scenele capitalei : bine că a trecut, nimeni nu-l va regreta ! Dimpotrivă, ne bucurăm cu toții, ca de un semn de incontestabilă maturizare, cînd vedem cum teatrele din țară încep să descopere autori și opere noi, pe care le trec și Bucureștiului...

Adevărul e că drama pe care o prezintă Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra", are, totuși, mici porțiuni ce pot fi considerate ca premieră, „pe țară". Cu alte cuvinte, între Ploiești-Sibiu și București, autorul a căutat să îmbunătățească opera sa, și a procedat la anumite modificări, pe care i le-a dictat experiența versiunii precedente. Aceste modificări au avut de efect eliminarea anumitor confuzii, despre care scriam în cronica noastră anterioară și ce păreau inevitabile în jocul trecut-viitor, desfășurat pe parcursul unei acțiuni care nu durează mai mult de cîteva ore, și aceasta este, desigur, un rezultat pozitiv chiar dacă a fost plătit cu renunțarea la cîteva momente dramatice mai colorate. Și mai fericită, este lucrarea autorului asupra chipului și psihologiei ilenei, asupra împrejurării complicatului caracter al lui Anton, asupra precizării relațiilor sale atît cu eroina, cît și cu Dan. Natural că mai rămîn unele momente de lîncezeală, de artificiozitate, de neverosimil, ca de pildă apariția inexplicabilă a lui Anton în orașul cu pricina și chiar în camera în care se află în trecere spre front, Dan și Mihai, precum și violența cu care el se angajează într-o anchetă, în cursul căreia, există măcar riscul de a fi demascat. Dar ponderea acestor deficiențe scade mult în intensitatea cu care drama, o dată pornită, se desfășoară, și în fermitatea cu care autorul conduce acțiunea, cu atît mai dificilă cu cît ea se desfășoară într-un mic cadru de atmosferă, și cu un număr redus de personagii. Și, în definitiv, sînt deficiente care pot fi implicate în opera unui dramaturg aflat încă la începutul carierei sale, și care, prin numeroase calități, promite mult, pentru viitor.

Spectacolul realizat de colectivul Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra" este bun, pentru că fără a căuta efectele de facilă spectaculozitate care sînt totdeauna de găsit într-o dramă serisă după tehnica episoadelor fulgerătoare cu treceri bruște și numeroase dintr-o situație și dintr-un loc într-altul, a căutat substanțialul de idei și de sentimente, baza unei drame care tinde spre o gravă semnificație morală. Regizorul Dinu Negreanu, care nu a dispetuit mijloacele tehnice, deloc de disprețuit, ale Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra" le-a utilizat numai pentru a realiza încheieturi suple între momentele de densitate marcată ale dramei. Linia sa a fost a descrierii caracterelor, a desfășurării cît mai dinamice a procesolor sufletești, a accentuării sensului moral, grav, al dramei. De aci, a rezultat și buna atmosferă a anchetei și autenticitatea conduitei eroilor și chiar veridicitatea acelor elemente pușin cam artificioase, de care pomeneam mai sus. O regie serioasă, solidă, și în același timp, nu lipsită de subtilitatea necesară însușisopului său adevărat.

Interpretarea a fost încredințată, în general, unor actori tineri, dar nu începători, corespondenta cu virsta personajelor completînduse cu experiența actoricească, indispensabilă unor roluri de conținut psihologic accentuat. Mai important, din punct de vedere dramatic, este rolul antipaticului, trădătorului, negativului Anton, care a fost încredințat lui Septimiu Sever. Acesta a făcut greșala de a nu atenta la propriul său farmec bine cunoscut, astfel încît, în primele momente ale dramei, spectatorul este ispitit să-l îmbrățișeze cu aceeași căldură cu care îl îmbrățișează prietenul său Dan și să-i acorde creditul meritat de cel mai cumsecade om. Aceasta ajută poate la accentuarea tainei polițiste (căci nimeni nu se gîndește să bănuiască pe acest om curățit, dar nu e în folosul autenticității psihologice și a detaliului revelator de caracter. În partea doua a dramei, însă, cînd faptele încep să-i pună într-o lumină suspectă, interpretul a trecut la o inală variație a registrului psihologic și a terminat pur și simplu admirabil. În rolul lui Dan, Petre Gheorghiu a contrastat prin pondere și echilibru, jucînd reținut și sobru, dar sugerînd în același timp, în chip foarte convingător, o structură întortochiată, secretă, vecinică, indispensabilă unor roluri de conținut psihologic accentuat. Mai important, din punct de vedere dramatic, este rolul antipaticului, trădătorului, negativului Anton, care a fost încredințat lui Septimiu Sever. Acesta a făcut greșala de a nu atenta la propriul său farmec bine cunoscut, astfel încît, în primele momente ale dramei, spectatorul este ispitit să-l îmbrățișeze cu aceeași căldură cu care îl îmbrățișează prietenul său Dan și să-i acorde creditul meritat de cel mai cumsecade om. Aceasta ajută poate la accentuarea tainei polițiste (căci nimeni nu se gîndește să bănuiască pe acest om curățit, dar nu e în folosul autenticității psihologice și a detaliului revelator de caracter. În partea doua a dramei, însă, cînd faptele încep să-i pună într-o lumină suspectă, interpretul a trecut la o inală variație a registrului psihologic și a terminat pur și simplu admirabil. În rolul lui Dan, Petre Gheorghiu a contrastat prin pondere și echilibru, jucînd reținut și sobru, dar sugerînd în același

mi 5980

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr 322
•
Sîmbătă
7 decembrie 1963
16
•
8 pagini — 1,50 lei

Ion Pașcalău pictează un nou lot de vase pentru flori

STICLARII

O VIZITĂ LA MEȘTERII DIN PĂDUREA NEAGRĂ

Îndeletnicirea aceasta durează prin părțile locului de multe zeci de ani, dealtfel și în alte localități meseria de a modela aluatul silicos, fin și delicat, constituit o preocupare a vremurilor de început în industria țării noastre. Aici, la fabrica de sticlă din Pădurea Neagră, s-a păstrat poate mai mult decît în altă parte așa zisul arbore genealogic al meseriei de sticlar, care și-a desfăcut larg ramurile la Sighișoara, Fieni, Turda sau București. Este vorba, mai ales, de dragostea și priceperea cu care muncitorii de aici au dobîndit talentul de a crea cu o neîntrecută măiestrie cele mai inspirate obiecte de artă.

În hala de producție, într-un mare cuptor cu o vatră de formă circulară, se pregătește amestecul care constituie materia primă. Timp de 17 ore, la o temperatură de circa 1 450 de grade, boabele de nisip cuarțos se înfrățesc cu carbonații de calciu, de bariu, de potasiu, cu nitrat și sulfat de sodiu și cu alte materiale, după un proces tehnologic bine pus la punct. Apoi, cînd focul se mai domolește, lucrătorii încep să se ali-

Const. IALBA

• (Continuare în pag. 3-a)

DIN SUMAR:

MICA BIBLIOTECĂ „MAGAZIN"

„SĂ TRĂIEȘTI VIAȚA EROILOR TĂI..."

Schiță de Jerome K. JEROME

În pagina a 7-a

•

De vorbă cu dramaturgul MIRCEA ȘTEFĂNESCU

În pagina a 8-a

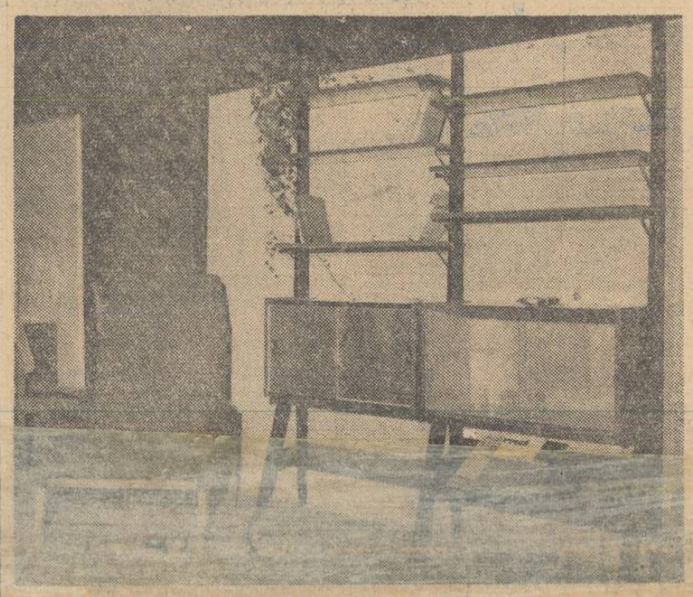

PRINTRE PROIECTANȚII DE MOBILĂ

Cineva, fire sensibilă, spunea cîndva că civilizația a creat, între altele și o „poezie imobiliară". Fără îndoială, e adevărat, dar cu precizări de nuanță pe care le putem face mai ales odată cu realizarea pe scară largă a unor apartamente confortabile și pe măsură ce nivelul de trai crește. S-a ivit, așadar, o nouă preocupare. E greu s-o definim în cîteva rînduri, însă e plăcut să vorbim despre ea.

Pentru înțelegerea noii situații la care ne referim să plecăm de la expresia populară „mă simt ca acasă". Acasă înseamnă astăzi pentru tot mai mulți cetățeni un apartament frumos mobilat. Omul muncii simte singur cît de mult s-a schimbat în bine existența lui de toate zilele.

De aceea, „mă simt ca acasă" a căpătat o semnificație inedită, un

H. ZALIS

• (Continuare în pag. 3-a)

Pășcuța

Duminică, pe la ora prînzului, șoseaua principală a satului a devenit deosebit de animată. Oamenii îmbrăcați cu dichis s-au strîns pîlcuri, pîlcuri, după grade de rudenie, sentimente de prietenie sau simpatii. Cei mai mulți s-au adunat în dreptul căminului cultural. Programul de azi anunță o conferință cu temă agricolă urmată de un spectacol susținut de formațiile locale de artiști amatori. Pînă la începerea programului mai sînt aproape două ore, însă oamenii din Segarcea s-au obișnuit să vină anume mai devreme ca să mai schimbe o vorbă, două.

Un grup de tineri par ceva mai gălăgioși. Centrul atenției lor este o fată cu fața bronzată, ce ține o valijoară sub braț

— Hai Păscuțo, ce te lași atît de mult rugată?

— Nu știu ce-a apucat-o că altă dată n-o puteam opri. Și acum...

În fața insistențelor fata își desfăcu valijoara plină cu fluiere, diferite ca dimensiuni, colorit și ornamentație. Își alese unul pe plac și începu să cînte.

A fost deajuns să se audă primele acorduri și grupurile răzlețe se închegară într-unul singur, în jurul artistei. În timpul interpretării, solista privește un punct imaginar, de parcă ar fi singură. În pauza dintre cîntece însă își rotește privirea spre cei veniți s-o asculte, cărora le cunoaște preferințele muzicale și-și potrivește programul după cerințele neexprimate ale auditoriului.

La rîndul lor, cei din Segarcea o cunosc la fel de bine pe Pasca Toncea, pe care în semn de simpatie o alintă „Păscuța". Încă de copilă ea a îndrăgit muzica, dar tot atunci a constatat cu durere că nu are voce. A încercat să cînte din frunză, apoi din fuști de ceapă, ca pînă la urmă să ajungă să-și făurească un fluier. Dar fluierul n-o asculta. Nu reușea să „întoarcă" melodia după placul ei și într-una din zile s-a dus la tîrg la Turnu Măgurele de unde și-a cumpărat un altul, lucrat mai cu meșteșug. Cu timpul și-a îmbogățit repertoriul. Unele cîntece le putea interpreta foarte bine la fluierul cel nou, altele nu. Așa a ajuns să-și alcătuiască o întreagă colecție de fluiere, cu tonalități diferite și acum, oriunde merge le ia cu dînsa. Cînd iese la cîmp își pune cîteva din ele la brîu. În zi de sărbătoare le ia pe toate și atunci le așează într-o valiză micuță, și mereu apelează la ele.

Seara, cînd se întoarce de la muncă, este invitată deobicei în căruță să-i fie lesne de cîntat. Tovarășii săi de muncă o acompaniază de pe margine. Cîntecele lor se aud pînă departe și așa află satul că brigada lui Gheorghe Ristea se întoarce de la cîmp.

Într-una din pauzele de prînz, colectiviștii din brigadă serveau masa. Păscuța a observat la un moment dat că unul dintre băieți are o mînă abătută.

— Ți s-au înecat corăbiile, băiete?

— ?

— Vrei să-ți fac un cîntec să-ți treacă inima rea?

Fără să aștepte încuviințarea băiatului, ea începu să cînte ca pentru sine — „Trece badea pe colnic", „De ce nu vii neicuță-al meu" și alte melodii despre care știa că-i plac tovarășului ei. Băiatul continua să fie trist. Atunci solista începu să zică din fluier o sîrbă de-i făcu pe toți să se prindă-n horă. Cîntecul și jocul la care s-a prins pînă la urmă și băiatul, au avut darul de-a insufla întregului colectiv buna dispoziție. După pauză, colectiviștii brigăzii I.a și-au reluat munca, plini de voie bună. Păscuța intervine mereu cu fluierul ei în astfel de momente. Firesc, cîntecele interpretate de ea la fluier sînt apreciate nu numai de consătenii săi, ci și de cei din comunele și raioanele vecine unde merge deseori cu orchestra populară a căminului să susțină spectacole muzicale. Ele au fost remarcate și la ultimul concurs al formațiilor de amatori unde solista instrumentistă din Segarcea a fost premiată.

Ana IOANID

UTILUL ȘI FRUMOSUL LA ORDINEA ZILEI

A APĂRUT ALMANAHUL „MAGAZIN" 1964

DE VÎNZARE ÎN TOATE LIBRĂRIILE ȘI CHIOȘCURILE DE ZIARE

PE MERIDIANELE GLOBULUI

MONUMENTE CELEBRE

Însemnări la umbra piramidelor

Peisajul egiptean te întîmpină aproape la fiecare pas cu un neobișnuit dialog al contrastelor. Dintr-un muzeu, unde anunțul de închidere, Khalass, încheie brusc călătoria gîndului prin veacurile antichității sau din palate vechi cu ganguri întunecoase și colonade maure, cu draperii grele care păstrează parfumul tutunului de Șiraz, pătrunzi direct în agitația unor străzi arhiaglomerate. Părăsind Piața Operei unde ai putea crede că te afli într-un oraș european, ne-am trezit după cîteva minute împresurați de forfota prodigioasă a unui bazar oriental a cărui mișcare continuă se atenuează doar în orele amiezii. Atunci aerul are cea mai ridicată febră și soarele arde privirea ca o flacără de sudură. Din pricina căldurii sufocante, circulația devine tot atît de slabă ca și în miez de noapte. trecătorii se strecoară în umbra clădirilor oprindu-se la chioșcurile de răcoritoare, iar vînzătorii de ziare picotesc la cîte o gură de gang. Mai tîrziu, circulația își reia ritmul obișnuit. În lumina amurgului, minaretele subțiri, înălțate ca un gît de lebădă albă deasupra zidurilor greoaie, evocă chemarea melopeică a muezinilor.

Un contrast mai izbitor îl oferă faptul că după o oră, o oră și jumătate de mers cu tramvaiul, se poate ajunge într-o lume de-acum aproape cinci milenii. Umbrele gigantice ale piramidelor apar la marginea orașului, odată cu deșertul. Și lîngă ele, Sfinxul, enigma de granit, cu surîsul inefabil și fața mutilată de nisipuri...

Piramidele și deșertul. Deșertul n-are memorie

Străvechile și orgolioasele monumente funerare ale faraonilor atrag nenumărați turiști. E adevărat că unii vin aici fără să fie animați de vreo curiozitate științifică sau artistică. Cîțiva se mulțumesc să facă o plimbare pe cămile în jurul piramidelor sau să solicite serviciile fotografilor care în schimbul unei sume de 50 de piaștri sînt gata să le imortalizeze bustul, profilat între capul Sfinxului și creștetul piramidei lui Keops. Am cunoscut un agent de publicitate al cărui interes pentru aceste minuni ale lumii antice se reducea strict la realizarea unui clișeu în care deșertul torid și principala piramidă să se reflecte într-un pahar pe jumătate plin, fotografia urmînd să servească drept reclamă pentru nu știu ce băuturi răcoritoare.

Octavian PALER

• (Continuare în pag. 2-a)

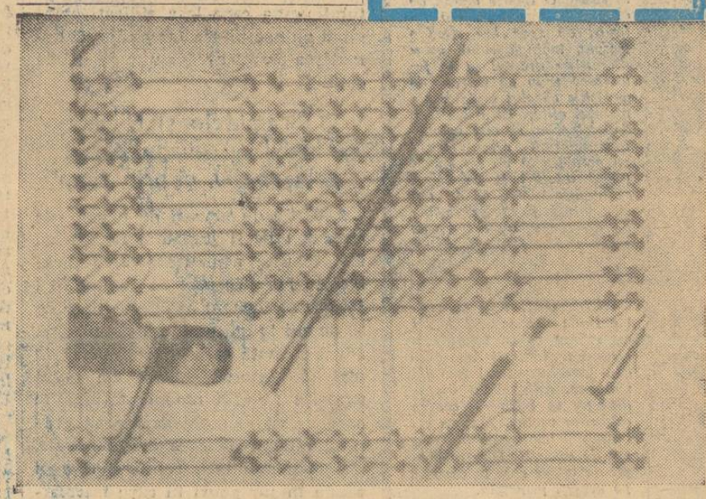

Dispoziția miezurilor de ferite într-o motrice de memorie

FERITELE

Dezvoltarea vertiginoasă a științei în zilele noastre, legătura indisolubilă a acesteia cu viața, precum și interesul viu pe care masele largi din țara noastră îl manifestă pentru știință și tehnică au făcut ca diferiți termeni „de specialitate" să capete o largă circulație.

Astăzi sîntem cu toții îndeajuns de familiarizați cu izotopi radioactivi, cu masele plastice sau cu mașinile cibernetice („familiarizarea" aceasta a căpătat adesea în limbajul curent o traducere liberă care trece dincolo de accepția strict științifică înțelegîndu-se prin tranzistor — ra-

Calinca MUSCAN

• (Continuare în pag. 3-a)

100 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI PIETRO MASCAGNI

Compozitorul despre el și despre alții

La 7 decembrie se împlinesc o sută de ani de la nașterea compozitorului italian Pietro Mascagni (1863—1945), cunoscut în lumea întreagă îndeosebi prin opera sa „Cavaleria rusticană".

Cariera lui muzicală a început într-un moment cînd muzica și viața artistică a Italiei era dominată de marele Verdi, aflat în culmea gloriei lui. Lui Verdi i se cer sfaturi în toate împrejurările importante, lui i se adresează respectul întregii Europe, de la regi pînă la cei mai umili cetățeni.

Tinerii compozitori italieni îi arată o veneratie niciodată dezmințită, chiar dacă estetica lor se deosebește de aceea a patriarhului muzicii italiene.

• (Continuare în pag. 4-a)

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

***LA SFÎRȘITUL** secolului trecut doi filateliști englezi au publicat într-unul din cele mai populare ziare britanice următorul anunț: „Tînără de 20 de ani, din familie bună, posedînd o avere de două milioane lire sterline, dorește cunoștință cu un tînăr de familie bună în vederea căsătoriei". Din toate colțurile lumii au sosit peste 30.000 de răspunsuri. În felul acesta autorii anunțului au obținut una din cele mai mari colecții de mărci din lume*

●

UN MILIȚIAN de pe autostrada Harkov — Moscova, a observat uimit cum trecea dinaintea lui un „Moskvici" cu doi pasageri și... fără șofer. Explicația: P. Kuznețov, proprietarul „Moskviciului", îl conducea prin radio. Această mașină este una dintre cele mai interesante realizări tehnice, prezentate la cea de-a 19-a expoziție a radioamatorilor, organizată la Muzeul politehnic din Moscova.

●

PASTORUL suedez John Engval este posesorul unui adevărat muzeu de nasturi. Muzeul este vizitat de turiști care examinează cu interes cea mai bogată colecție de nasturi de pe glob alcătuită din 125.000 de exemplare. Colecția ilustrează întreaga istorie a nasturilor — din cele mai vechi timpuri pînă în zilele noastre.

●

COMANDANTUL pompierilor din Peace-River (Canada) a anunțat autoritățile municipale că refuză să mai poarte răspunderea pentru instituția care i-a fost încredințată. După părerea sa, cazarma pompierilor poate să ajungă în orice clipă victima flăcărilor, dacă nu se va înlocui de urgență instalația electrică.

●

UN MAGAZIN de confecțiuni din New York a fost recent călcat de răufăcători. Ei au furat îmbrăcăminte în valoare de 5.000 dolari. Spărgătorii nu au observat firma magazinului care arăta că „Vindem haine numai măsuri mari" și desigur că au fost dezamăgiți văzînd că prada lor cuprinde numai îmbrăcăminte pentru bărbați de cel puțin 100 kg.

●

LA ÎNCEPUTUL lunii noiembrie a avut loc într-o pădure nu departe de Hampshire întîlnirea tradițională a vrăjitoarelor din Anglia. Pentru ca să nu înghețe, nopțile fiind reci, fantomele s-au aprovizionat cu cazanele în care și-au fiert o supă din ierburi. Ordinea de zi a fost ținută în secret, însă e ușor de presupus că „dezbaterile" s-au referit la tema centrală: cum să înșelăm mai bine pe cei ce ne încrezători.

●

SE PARE că obiectele care se uită cel mai des în Anglia sînt umbrelele. Din 400 000 de obiecte pierdute 84 000 sînt umbrele. Urmează mănușile și poșetele. Este surprinzătoare și varietatea obiectelor pierdute. Printre acestea se numără cărucioare, scutere, corsete, danturi și chiar un cap de elefant împăiat. Recent, în biroul de obiecte găsite s-a prezentat o persoană care își căuta pălăria, impermeabilul și umbrela. Toate trei se aflau acolo. Cetățeanul a plecat... uitîndu-și mănușile pe tejghea.

●

UN FOST ofițer al armatei engleze, Patrik Hewes, fiind șomer a hotărît să recurgă la loterie pentru a se salva. O loterie ciudat de originală. A vîndut 120 de lozuri de zece lire sterline fiecare, învingătorului acordîndu-i-se dreptul să se folosească timp de un an de serviciile absolut gratuite ale fostului ofițer. El a declarat, de asemenea, că este gata să îndeplinească orice muncă cu condiția să nu fie silit să vîndă mărfuri la domiciliu, să lucreze numai 48 de ore săptămînal și să se bucure de un concediu anual de două săptămîni.

●

CĂLĂTORII care au vizitat India în secolul XVIII au relatat că în timpul incendiilor, indienii îmbrăcau casa care luase foc într-o sită metalică, astfel încît incendiul nu se întindea asupra clădirilor vecine. Aceasta s-a întîmplat înainte de inventarea de către H. Davy a lămpii de miner care se bazează pe același principiu.

●

SE ȘTIE că mecanisme asemănătoare cu ale ceasornicului au fost folosite deseori în industrie. Așa, de pildă, vechile ceasuri cu apă și modernele turbine cu apă, ceasornicele cu arc și mecanismele pe bază de resorturi. Și ceasul cu nisip are un predecesor. În teatrele din Roma antică pentru deplasarea decorurilor masive era folosit un motor cu nisip. Într-un cilindru uriaș se turna nisip, deasupra se așeza o placă metalică masivă. Printr-un orificiu la capătul tubului nisipul se scurgea încet. Placa grea cobora pe măsură ce nisipul se evacua și punea în mișcare decorurile.

MONUMENTE CELEBRE

(Urmare din pag. 1)

Există multe monumente funerare în valea Nilului. Celebre sînt cele trei de-aici de la Ghizeh: Orizontul lui Keops, Mare este Kefren și Divin este Mikerinos, după cum sînt numite în textele antice. Imaginea lor nelipsită din cărțile de istorie și multiplicată de milioane de ilustrate e aproape familiară și celor care nu le-au văzut. Se cunosc, de asemenea, date spectaculoase despre construcția lor care i-a uimit pe Diodor din Sicilia și pe Herodot ca și pe călătorii de azi. Bonaparte a calculat că din blocurile de la cele trei piramide s-ar putea înconjura Franța cu un brîu de piatră înalt

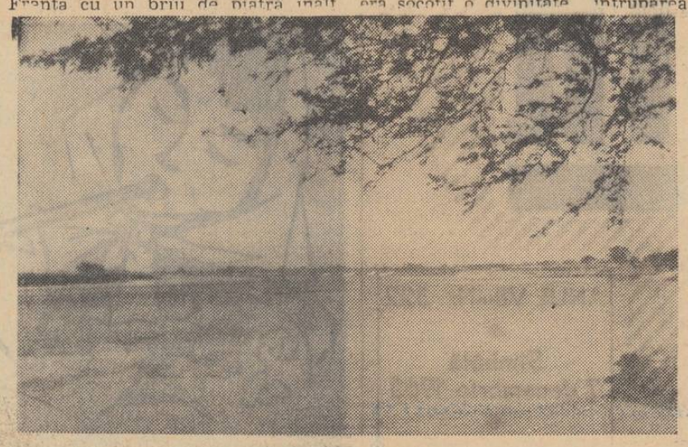

Pe malul Nilului

de 3 metri și lat de 30 de centimetri. Desigur, gîndul că aceste imense construcții de granit au fost ridicate pe nisip cu 47 de veacuri în urmă, — și ne întrebăm cum au ridicat oamenii de-atunci blocuri de cîte 2 tone și jumătate fiecare la 146 de metri înălțime cît măsoară piramida lui Keops, — deschide drumuri lungi meditației. Imaginația șterge praful de pe inscripțiile neînțelese și, fără să vrei, te trezești cugetînd la curgerea inexorabilă a timpului. Dar mai există o explicație a impresiei copleșitoare pe care o produc piramidele cînd ajungi lîngă ele. Deșertul. Deșertul care începe din umbra lor și n-are altă limită decît cercul amăgitor al orizontului. Emoția s-ar reduce, cred, considerabil dacă le-ai întîlni pe un platou de munte. Aici, însă, în spațiul nesfîrșit și mort, desfășurat în față, replica granitului e tulburătoare și ne explicăm fraza scriitorului arab din secolul al XIII-lea care spunea: „Toate lucrurile se tem de timp, dar timpul se teme de piramide".

Mă uitam cum se pregătea soarele să apună în deșert și-mi stăruiau în gînd cîteva cuvinte din prospectul pe care-l aveam la mine: „Le sable couvert le tout". Nisipul acoperă totul. Strîns în pumn se fărîmițează și fluidul uscat dintre degete provoacă într-adevăr o acută senzație de sete. Vocea ezită în această liniște vastă. Uneori ai senzația că nemărginirea galben-cenușie tresare. Apoi adoarme iar. Doar Kamsinul, vîntul de 50 de zile, o trezește cu totul din somn, ridicînd-o într-o furtună elementară, care suprimă zarea și orbește lumina. Cînd vîntul se oprește, deșertul uită totul, o ceață uscată coboară peste pașii dispăruți în nisip. Am notat în carnet:

Deșertul n-are memorie. În
îmbrățișarea lui aspră
mor fără urme semnele caravanelor.
Iar pe obrazul lui fierbinte
și uscat ca o foaie de papirus
îmbătrînită-n muzeu
nu curge nici o lacrimă
pentru cei care-au pierit în nisipuri.

Le sable couvert le tout. Lîngă deșertul care uită totul, piramidele păstrează de veacuri memoria eforturilor umane care le-a ridicat, omagiind nu nemurirea faraonilor, ci nemurirea creației plăsmuite de truda omului.

Piramidele și Nilul. Fluviul nu curge parcă prin spațiu, ci prin timp

2.300.000 de blocuri de piatră de circa 2 tone și jumătate fiecare au fost folosite pentru ridicarea piramidei lui Keops. Se spune că 100.000 de oameni au lucrat timp de 30 de ani la înălțarea ei. Cum a fost adusă această cantitate enormă de piatră? Interesîndu-mă, am avut surpriza să aflu modul original în care vechii egipteni extrăgeau granitul nubian de care aveau nevoie. Ciopleau mai întîi conturul și apoi săpau în jur găuri în care introduceau lemn de sicomor. Umezit mereu, lemnul se dilata și granitul pleznea, detașîndu-se într-un singur bloc. Mai trebuia doar lustruit și dus pe apa Nilului la Memphis, la Teba sau aici la Ghizeh. Dar legătura dintre piramide și Nil nu se încheie aici.

Fluviul acesta pare o adevărată sinteză a peisajului egiptean. Reprodus grafic are o formă de palmier. Trunchi solitar și penajul urcat în deltă spre mare ca spre cer. Are mers liniștit, cumpănit, măsurat pe distanțe mari ca o cămilă. Și la echinoxul de toamnă poartă trenă fastuoasă de purpură în care s-au înecat parcă toate amurgurile care au murit vreodată pe nisip. Pe malul lui m-a stăpînit impresia că aparține mai mult istoriei decît geografiei. Din epoca ridicării sălii hypostile la Karnak, din vremea cînd era socotit o divinitate, întrunirea lui Amon — Jupiterul egiptean vine spre timpul modern. Ca și cum ar purta trei suflete. Unul încărcat de evocări, înfiorat încă de cîntecul elegiac al sclavilor care au ridicat piramidele. Unul frămîntat de grijă pentru pămînturile din jur care așteaptă transfuzia de viață din apele lui. Și altul visător..

În arabă „moyah" înseamnă apă. Felahul rostește cuvîntul cu seriozitate gravă. Fără ea ogorul său n-ar rodi. Și ea nu vine din cerul aproape veșnic senin. Norii crescuți uneori deasupra orizontului calcaros sînt imobili și au o culoare de foi de lotus uscate. Se spune că în special în partea sudică a Egiptului unii copii ajung mari fără să fi văzut o ploaie adevărată. Iar felahul își amintește cu precizie ultima oară cînd a plouat. Am văzut depozite de cereale neacoperite, înconjurate numai cu un gard de scînduri. Apa necesară o aduce însă Nilul cu o regularitate care nu s-a stîrbit de cînd ține omul minte. Cu multe secole în urmă, un călător arab îi scria califului său: „Toată bogăția acestei văi vine de la rîul binecuvîntat care o străbate cu semeția unui calif. Apele sale cresc și scad cu aceeași rînduială cu care răsare și apune soarele".

La piramide, am fost martorul unui fenomen ciudat. Piramida urmează prin coloritul ei drumul soarelui peste deșert. E cenușie, apoi cu nuanțe trandafirii ziua, cu reflexe roșcate și aurită seara, iar noaptea o îmbracă în umbre albastre. Nilul are și el un ciclu de schimbări. Dar mai amplu, pe scara anului. Cînd vîntul aduce suflarea fierbinte a tropicului, apele sînt limpezi dar sărace, ruinate în albie. Înaintează ca un călător epuizat de drum așteptînd să-și schimbe vîntul direcția. Atunci, în izvoare se prăbușesc ploile musonului și fluviul adună milioane de tone de mîl roșu. Echinoxul de toamnă îl găsește în plină maturitate, Culoarea amurgului e semnul maturității lui. Nivelul apei aflîndu-se în strînsă corelație cu soarta recoltei l-a făcut pe Pliniu să scrie: „12 coți însemnau foamete. 13, suficiență. 14, bucurie".

Și totuși fără munca stăruitoare a omului, pămînturile din această vale n-ar fi cunoscut valoarea fertilității. Felahul a săpat peste tot canale de irigație, un adevărat sistem sangvin agricol. Portretul felahului seamănă cu cele reprezentate pe zidurile mastabalelor memphite și mormintelor tebane. Brun, cu bărbia blîndă și privirea deschisă, modest, mulțumindu-se la nevoie cu mălaiul copt între două pietre, dar aspirînd spre o viață mai bună, el e grav cînd se apucă de lucru și calcă rar. Ca și cum l-ar copleși conștiința veacurilor care i-au cunoscut prezența. El a ridicat și piramidele... Unii cercetători au arătat că piramida împlinea și funcția de calendar. În timpul verii, de exemplu, cînd Nilul inunda tot terenul arabil și lucrările agricole erau întrerupte, cele patru fețe laterale ale piramidei, în timpul amiezii, erau puternic luminate de soare. În ziua în care locuitorii din delta Nilului vedeau la vremea prînzului că fața de nord a piramidei era umbrită, însemna că se putea începe semănatul. În felul acesta era marcat începutul anului agricol.

Fluviul i-a obligat pe vechii egipteni să studieze poziția stelelor, să dezvolte în general observația științifică, pentru ca să prevadă venirea apelor mari. Savanții moderni au descoperit în piramide nu numai monumente ale muncii celor ce-au ajutat Nilul să fertilizeze această vale dintre pustiuri ci și expresia materială a acelor cunoștințe științifice ajunse în posesia unei străvechi civilizații. Se știe astfel că măsurarea dimensiunilor piramidelor a relevat extrem de interesante relații cu o serie de date geofizice și astronomice, ceea ce îngăduie să se presupună că autorii giganților de piatră de la Ghizeh i-au gîndit și ca mesaj.

Înăuntru, un fel de coridor îngust și cu plafonul jos — obligîndu-te să urci ghemuit, — te poartă spre camera ofrandelor. Lumina diluiază obscuritatea, fără s-o învingă, și ghidul flutură flacăra albă de magneziu, cu dorința vădită de a te impresiona, peste lespezile acoperite de hieroglife, pictori în cunoscutele atitudini ieratice ale artei antice egiptene și basoreliefuri.

Dacă întîrzii mult înăuntru, cînd ieși afară la lumină simți nevoia să te odihnești ca după o lungă călătorie la capătul căreia numeri în urmă 47 de veacuri. Soarele a asfințit în deșert. La vreo 150 kilometri de principala piramidă, privirea se oprește pe gigantica statuie cu trup de leu și chip de om căreia grecii i-au spus Sfinxul pentru asemănarea ei cu un personaj dintr-o legendă elină. Enorm și calm, „paznicul cimitirelor" — cum l-au supranumit arabii — așteaptă parcă incendiul zorilor...

Octavian PALER

Prin labirintul barierelor vamale

În afară de cunoscutele conflicte vamale dintre Piața comună și alte țări occidentale care fac obiectul a numeroase tratative diplomatice și conferințe internaționale furtunoase, există și alte aspecte, mai mult sau mai puțin inedite ale acestei probleme care devin însă, publice deabia după ce-și fac „stagiul" în fața unor instanțe judiciare. E vorba de contrabanda la frontierele Pieței comune, o contrabandă de un fel deosebit, mai precis de numeroasele tentative, unele reușite altele nu, de a se ocoli în mod fraudulos — și, firește, profitabil — rigorile barierelor vamale instituite de cei „șase".

Acest soi de contrabandă a luat, în vremea din urmă, asemenea proporții încît la Bruxelles, sediul Pieței comune, s-a instalat un fișier special cu cartoteci, pentru a ține evidența tuturor „delictelor economice" descoperite sau aflate sub urmărire.

Asemenea evidențe se țin și în diferite țări membre ale Pieței comune. În Germania occidentală, de pildă, de ea se ocupă Institutul de delicte penale vamale (Z.K.I.) din Kohn, condus de un inginer chimist, specialist mai cu seamă în problemele falsurilor scriptice, dr. Ludwig Franzheim. În cartotecile Z. K. I. figurează pînă în prezent nu mai puțin de 500 de nume de asemenea delicvenți (pe lîngă cele 62. 000 ținute în evidență în cartotecile pentru contrabandă obișnuită).

Unul din aceste 500 de nume a apărut de curînd în fișierul special al Z.K.I. El este cel al unui negustor olandez, importator și exportator de păsări, Richard Kühne din Rotterdam, care a înțeles să ia parte pe... cont propriu și cu mijloace „strategice" personale la „războiul puilor de găină".

Kühne a vrut să vîndă în Germania occidentală — mai ieftin decît prețurile curente, pentru a exclude orice concurență — o mare cantitate de pui de găină (încărcătura unui întreg vas de transport) achiziționată în Statele Unite, la prețuri deosebit de avantajoase. Dar în calea realizării acestui plan al său se afla obstacolul taxelor vamale speciale prin care „cei șase" protejează propriile lor produse agrare al căror preț de cost e ridicat, în fața importului de asemenea produse mai ieftine din alte țări.

Pentru a se sustrage de la plata acestor taxe (care, în cazul puilor săi americani, se ridicau la frumușelul total de 200 000 mărci vest-germane) negustorul olandez a recurs la următoarea stratagemă: a vîndut unui partener al său de afaceri din R.F.G. întreaga încărcătură, dar la un preț atît de ridicat încît marfa nu mai cădea în categoria celor impuse cu taxa specială. Vînzarea s-a efectuat, firește, numai pe hîrtie. Și tot pe hîrtie, încărcătura de pui a fost recumpărată de la negustorul vest-german la un preț la fel de ridicat de către același Kühne. Pe această cale, expeditivul braconier olandez a reușit să ajungă în posesia actelor necesare pentru a dovedi că marfa americană a trecut „legal" prin furcile caudine ale barierelor vamale ale Pieței comune ca, apoi, să-și poată vinde marfa — de astă dată, însă, nu fictiv ci la prețuri care „bat" orice concurență — diverșilor săi clienți vest-germani, bucuroși de o asemenea achiziție avantajoasă și promițătoare de cîștiguri.

Autoritățile vest-germane care au descoperit încă de la primii pași tertipul lui Kühne, l-au urmărit „din umbră" și l-au arestat în propriul său pavilion, la o recentă expoziție de produse alimentare din Kohn, în momentul în care aveau în mînă toate dovezile pentru a-l da în judecată.

Datorită multor cazuri ca cel de mai sus, Z.K.I.-ul și alte foruri vamale au dobîndit o vastă experiență în tehnica descoperirii contrabandei peste barierele vamale ale Pieței comune. Specializării lor se datorește, de pildă, descoperirea — în cazul unui import în R.F.G. a unei însemnate cantități de miere de albine declarată a fi fost achiziționată în interiorul frontierelor „celor șase" — că de fapt mierea provenea dintr-o țară a Americii latine. Grăitor pentru metodele la care a ajuns să recurgă Z.K.I.-ul pentru descoperirea braconajului este faptul că proveniența latino-americană a mierei de albine a fost stabilită printr-o analiză microscopică care a constatat că firișoarele de polen din mierea respectivă provin de la niște plante care nu există decît în America latină!

Un alt caz interesant s-a întîmplat cu o respectabilă cantitate de carne de vită, importată de o fabrică vest-germană de produse de carne tot din America latină. Dat fiind că importatorul în cauză obținuse o autorizație de import de la forurile Pieței comune numai pentru a aduce carne din Irlanda, Noua Zeelandă sau Australia, au fost inventați niște furnizori fictivi din aceste țări și facturile ca și celelalte acte însoțitoare ale transportului de carne, falsificate pe numele respective. Falsul a fost atît de bine ticluit încît a dat tare mult de furcă autorităților vamale vest-germane și olandeze care s-au ocupat de acest caz. Și poate că n-ar fi dat niciodată de urmele falsului dacă pe unul din documentele însoțitoare ale mărfii n-ar fi descoperit — omisă de falsificatori — o ștampilă de tranzit a transportului de carne, ștampilă pe care figura numele unui port sud-american.

A. STANCIU

BALENA SWIFTY

Swifty, balena din fotografiile de mai jos, este unica balenă care pînă acum a putut fi prinsă vie. Ea trăiește și acum. Mai mult, la numai cîteva zile după ce a fost prinsă, Swifty se dovedește a fi un animal destul de... ascultător. Acest lucru l-a determinat pe reporterul ziarului „Daily Express" să scrie, chiar în titlu, că Swifty constituie un exemplu „pentru toți aceia care încearcă să dreseze un cîine..."

„Dacă tu încerci să dresezi un cîine, și acest lucru nu-ți reușește atunci ia exemplu de la ceea ce se întîmplă în aceste fotografii".

Numai după șase zile de la „capturarea" ei, Swifty își primește „prada" — niște scrumbii — din mîna dresorului ei. Iar după 19 zile, s-a dovedit foarte „conștiincioasă" făcînd, la comanda dresorului, anumite... salturi în apa bazinului Marineland de pe coasta Oceanului Pacific, unde se află sub supravegherea lui Eddie Asper.

Swifty, care măsoară peste 11 picioare, este una dintre cele mai rare specii de balene. Este pentru a doua oară în ultimii zece ani cînd s-au văzut exemplare din această specie de balene. Poate tocmai de aceea, ea nu este un animal atît de prădalnic după cum s-ar crede. Dinții ei (după cum se vede în fotografii), foarte ascuțiți, sînt așezați de-alungul unei guri lungi, de un picior și jumătate și îi folosește, nu pentru a provoca stricăciuni, ci pentru a prinde „prada" și a o împiedica să... „dispară".

După „sucesele" obținute în cele cîteva zile de cînd se află în captivitate, se pune problema dacă, după ce a învățat să șadă și să sară, va fi în stare să și cînte.

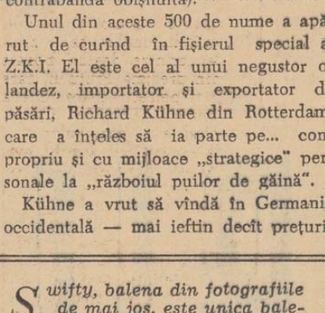

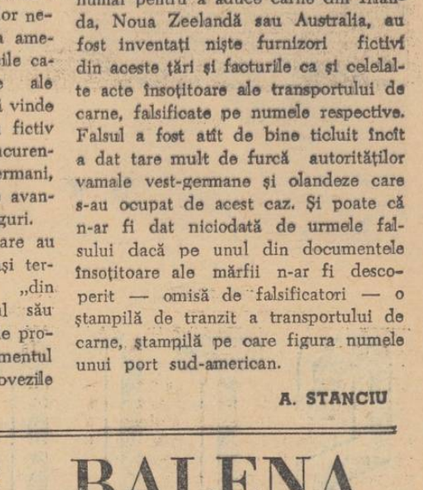

OAMENI DE DEPARTE

PINUL LUI MAUNO

O întindere de pămînt nordic, punctat de lacuri cu fața de un calm neîntinat, străbătut de nervurile înspumate ale rîurilor care coboară șoptind printre stînci golașe și afundîndu-se în codrii nesfîrșiți. Așa se prezintă Finlanda tăiată de Cercul Polar în partea Nordului lapon, vizitată constant dinspre Apus de blîndul Gulf-Stream, care îi îndulcește clima.

Pentru vizitatorul sosit dinspre Miazăzi, peisajul finlandez e un tărîm al tuturor surprizelor. Sîntem deprinși noi, oamenii climatului temperat, cu zilnica alternanță de lumină și întuneric, cu învăluitoarele umbre ale amurgului, cu orizonturile înflăcărate de grăbita reîntoarcere a soarelui în zori. În Finlanda nu afli nimic din toate acestea. Acolo soarele nu se duce la culcare timp de șase luni. Străjer mereu treaz, astrul dătător de belșug și inspirator de optimism nu se îndură să-și părăsească palatul de ametist al cerului finlandez decît după ce l-a luminat o jumătate de an. Mai sîntem obișnuiți noi, oamenii zonelor temperate, să întîlnim cetina bradului și coroanele rudelor lui conifere doar atunci cînd urcăm la munte. Finlanda, cu excepția Laponiei, este o cîmpie. Dar ce cîmpie ciudată! Plină de conifere. Pe aici va fi trecut vrăjitoarea basmelor noastre zvîrlind pieptenele fermecat în calea vreunui Făt-Frumos septentrional, pentru a-i ridica obstacolul pădurilor de pin.

Într-o astfel de pădure l-am întîlnit pe Mauno...

Venisem la Helsinki pentru a participa ca reporter la o mare reuniune internațională a păcii. În noaptea care a precedat deschiderea întîlnirii, un membru al Comitetului finlandez de organizare m-a condus la sala unde se desfășurau febrile, ultimele pregătiri. În fața tribunei, deja instalate, m-am oprit pentru a cerceta un imens patrat trasat în cretă.

— Aici ce o să fie? — l-am întrebat pe însoțitorul meu.

— Un pin.

— ????

— O să vă povestesc mai tîrziu rațiunea aducerii lui aici. Deocamdată să vă spun doar că în acest moment un grup de tineri partizani ai păcii muncesc în pădure pentru a-l tăia. Vreți să-i vedeți?

— Bucuros.

Cîteva clipe mai tîrziu goneam în micul automobil condus de însoțitorul meu, pe o șosea care ne depărta de capitală, în direcția Nordului. După vreo oră opream la liziera unei păduri de pini. De departe parveneau pînă la noi, ritmice lovituri de topor. Ne-am luat după zgomot și, într-un luminiș, am descoperit șase voinici blonzi, cu bustu-rile goale, cu părul răvășit în vînt, care izbeau cu topoarele la rădăcina unui uriaș pin. Nu vorbea nimeni. Lucrau cu spor, îndemnîndu-se unii pe alții din priviri. La sosirea noastră s-au oprit doar o clipă, ne-au salutat cu o înclinare a capului, apoi și-au văzut mai departe de treabă.

— Mauno! — a strigat însoțitorul meu.

Unul dintre tineri s-a desprins de grup și s-a apropiat. Avea vreo doi metri înălțime, pieptul lat și mușchiulos, brațele vînjoase de luptător. La brîu îi strălucea un pumnal: clasicul pumnal finlandez de vînătoare, vestit în lumea întreagă. În mîna dreaptă ținea toporul. În lumina ireală a nopții finlandeze, voinicul părea un Wiking în tinerețe de luptă, desprins din vechile stampe ale istoriei. Însoțitorul meu i-a adresat cîteva cuvinte, în finlandeză, și chipul concentrat al luptătorului s-a destins într-un surîs de neasemuită blîndețe. A început să-mi vorbească în limba engleză:

— Mă bucur mult. Aflu că sînteți un gazetar romîn. Fiți binevenit!

— Sînt și eu încîntat să vă cunosc. Nădăjduiesc să aflu de la dv. de ce țineți să duceți atît de departe, la Helsinki, în sala reuniunii, acest pin gigant.

Voinicul a aruncat o privire jur împrejurul pădurii, apoi, cu o ridicare din umeri care voia să spună „Ar fi multe de povestit...", a rostit dus pe gînduri:

— Ce s-ar face finlandezii fără pini?

Băiatul nu părea foarte înzestrat cu darul conversației. În foarte puține cuvinte și-a cerut iertare că ne părăsește, trebuind să se întoarcă la lucrul său. Noi, cei proaspăt veniți, ne-am așezat la o oarecare distanță și am privit, în tăcere, munca grupului de tineri. Lucrau cu multă dibăcie.

— Sînt pădureni experimentați? — i-am spus însoțitorului.

— Da de unde! Niciunul nu e un specialist. La noi însă, vedeți, oamenii se pricep...

— Dar ce profesie au?

— Doi sînt studenți; doi sînt muncitori; unul e vînzător la un magazin din Helsinki, iar „șeful echipei", Mauno... ce nu e Mauno?! Marinar, ceasornicar, bucătar, infirmier, sportiv, poet, cîntăreț...

— Extraordinar! Și eu care-l luasem drept un pădurean taciturn!

— E un interlocutor fermecător. E drept însă că pentru a-l face să vorbească trebuie timp. Nu se dezvăluie cu ușurință.

A doua zi de dimineață, pinul cel uriaș străjuia întreaga sală. Mauno stătea cuminte la ghișeul de informații, gata să dea tuturor lămuriri. Nu părea cîtuși de puțin ostenit. Cînd m-a văzut, mi-a zîmbit de la distanță și m-a salutat cu un gest prietenesc. M-am apropiat și i-am întins mîna.

— Felicitări! Aducerea pinului e o performanță senzațională.

— A! Nu e cine știe ce.

Cîțiva participanți la reuniune s-au oprit la ghișeul de informații și au pus diferite întrebări. L-am admirat pe Mauno pentru ușurința cu care răspundea în franceză, în spaniolă, în germană...

— Domnule Mauno, sînteți un mare poliglot!

— Marinarii învață, fără să vrea, multe limbi. În altă ordine de idei v-aș ruga ceva: spuneți-mi Mauno! Fără „domnule". O să ne înțelegem mai bine așa.

— De acord, Mauno! Spune-mi, te rog, cînd ai să-mi povestești despre semnificația pinului?

— Pînă plecați o s-o facem și pe asta! Între timp, căutați să vă duceți prin țară. O să vă lămuriți poate și singur. Duceți-vă și pe insula muzeu Seurasaari. O să vă intereseze.

I-am ascultat sfatul. Am descoperit la țară sau în împrejurimile capitalei, căsuțele construite din lemn de pin. Am văzut celebra „baie finlandeză" — „Sauna" — în care oamenii fac baie de aburi, lovindu-și porii deschiși cu crenguțe de pin, pentru ca apoi să iasă afară și să se răcorească, scăldîndu-se în lacul sau în rîul de lîngă casă. Pe insula Seurasaari am aflat și altele: A fost o vreme cînd toată întinderea pămîntului finlandez era cuprinsă numai de păduri. Pinii își împreunau coroanele în îmbrățișări strînse și oamenii își ridicau căsuțele, doar pe malul apelor, folosind drept singur mijloc de comunicație ambarcațiile. Pe insula-muzeu am văzut căsuțe și biserici din alte veacuri, nave străvechi cu prova îndoită, întocmai ca la vasele cuceritorilor normanzi. Pe atunci, ca și azi, lemnul de pin era marea bogăție. Din el se făceau casele, din el își făceau uneltele pescarii și vînătorii, din el se făceau corăbiile. Și azi, lemnul de construcție, celuloza, hîrtia, sînt mari bogății ale exportului finlandez. Cînd l-am revăzut pe Mauno, i-am povestit tot ce văzusem.

— Acum înțeleg ce înseamnă pentru voi lemnul de pin!

— Să-ți mai spun și eu cîte ceva... Știi cum sărbătorim, de Sfîntul Iuhanus, data solstițiului de vară, soarele care se află la miezul nopții, pe cer, întocmai ca la amiază?

— Știu. Se aprind pe cîmp focuri vesele și oamenii prăznuiesc pînă dimineața lumina miezului de noapte.

— Adevărat; dar ai observat porțile caselor?

— Nu, n-am dat atenție!

— Se atîrnă crenguțe din lemn de pin. E o credință populară. Oamenii socotesc că virtuțile pinului — copac falnic și durabil — fac pămîntul mai roditor, vitele mai fecunde, lîna mai bogată, laptele mai abundent... Într-un cuvînt, la noi, pinul e simbolul vieții. Acum știi și de ce am ținut să defrișăm pinul cel mare și să-l aducem aici, în sala unei întîlniri a păcii.

— Mauno, mi s-a spus că ești poet. Ai scris vreodată ceva despre bogăția de tîlcuri a pinului finlandez?

— Da. Dar mai bine aș povesti despre niște cîntece populare consacrate aceleiași teme. Sînt tare frumoase! Le-am cîntat în multe locuri. Țin minte odată, într-un port din Australia...

În ochii lui Mauno juca o lumină ruptă parcă din strălucirea soarelui în noaptea Sfîntului Iuhanus.

— Știi ce spune un cîntec vechi de pe la noi?

— Nu, povestește-mi, Mauno!

— Spune că pinul s-a născut pe pămînt odată cu dragostea de oameni și împreună cu ura împotriva ucigașilor.

— Mi se pare, Mauno, că un motiv similar se găsește în „Kalevala".

Zîmbetul bun al lui Mauno a fost cel dintîi răspuns. Era fericit să vorbească despre vechea epopee finlandeză, ale cărei cîntece nu îmbătrînesc niciodată. Mi-a luat mîna, în mîna lui vînjoasă și aplecîndu-se spre mine mi-a spus:

— Ia ascultă!

A început să recite melodios, în limba finlandeză. Chipul îi era transfigurat. S-a oprit apoi și mi-a tălmăcit: „Să mi te legi cu jurămînt și pe cinstea ta că n-ai să te mai duci la război nici de dorul aurului, nici de pofta arginților; fiul meu, păzește-te... Cel ce pleacă la război, fără pricină, va fi omorît chiar de armele sale!"

— Din ce ai recitat, Mauno?

— E cîntecul mamei finlandeze care își sfătuiește feciorul. Mi se pare a fi unul din cele mai frumoase cînturi ale „Kalevalei".

— E într-adevăr fermecător, Mauno!

— Fiecare semințe își are cîntecele ei. Și toate cinstesc dorul de pace și de viață al oamenilor. Am umblat destul ca s-o știu!

Am privit îndelung voinicul cu inima generoasă de poet. Părea în clipa aceea mai înalt, mai vînjos, mai falnic ca deobicei. Pe fruntea lată, părul blond cobora în cîrlionți, pînă aproape de ochii vii, inteligenți și adînci. Și m-am gîndit atunci că pinii din Finlanda, nu sînt toți la fel. Unii pot fi blonzi, au harul poeziei și luminile marilor idealuri umane.

L. SĂRĂȚEANU

meridiane

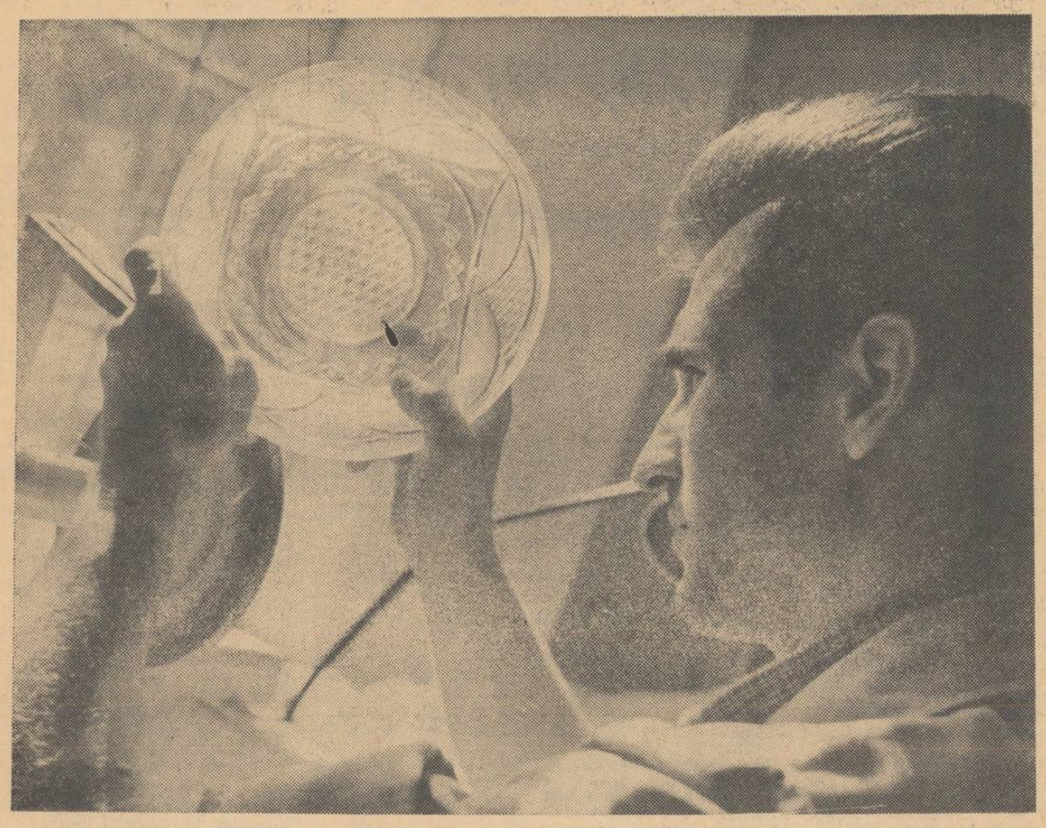

Muncitorul Ioan Szigarto din secția sculptură, controlînd calitatea gravurii unei piese de sticlă

Printre proiectanții de mobilă

(Urmare din pag. 1)

spor de conținut, aș spune chiar o elocvență irezistibilă. Preocuparea, de masă, pentru înfrumusețarea căminului după voia inimii și aceasta determinată mai ales de condițiile materiale pe care oamenii muncii le au la îndemînă, se exprimă prin exigența sporită față de calitatea mobilei, prin preferințe pentru linia modernă, prin buna primire făcută modificărilor înnoitoare.

Odată clarificați asupra interesului pe care îl prezintă problema mobilierului pentru masa largă de cetățeni ne-am dat seama cît ar fi de folositor să-i cunoaștem pe cei care proiectează noile tipuri de mobilă.

Iată-ne, așadar în drum spre ei.

Pe soseaua Pipera, unde am aflat că au laboratorul o parte din acești creatori, ne întîmpină lungile hale ale fabricii de mobilă. În aer se simte miros de rășină și de lemn proaspăt geluit. În vecinătatea lor funcționează Institutul de cercetări forestiere — I.N.C.E.F.

Rătăcim printre feluritele lui pavilioane cînd, dintr-o dată, cineva ne previne.

— Sînteți chiar în fața secției pe care o căutați.

Așa a început călătoria noastră prin lumea noilor tipuri de mobilă. Căci, s-o spunem de la început, în cele ce urmează nu va fi vorba decît de noutăți...

Gust și ingeniozitate

La începutul „călătoriei" facem cunoștință cu inginerul P. Stănescu și cu arhitectul V. Dragnea. Ultimul va fi de altfel și competentul nostru cicerone în excursia ce ne așteaptă.

— Vreau să știți — își începe arhitectul Dragnea introducerea în temă — că am urmărit mai presus de orice să satisfacem la un nivel ridicat cerințele consumatorilor. Acest gînd ne-a stimulat activitatea, dar ne-a și creat numeroase obligații.

Din discuție se face lumină. Este vorba de proiectarea și realizarea proximă, pentru prima dată la noi, a garniturilor din corpuri modulate. Aceste garnituri, numărînd 15-18 piese, se pot achiziționa treptat, după posibilitățile materiale ale clientului, dar, mai ales, pot fi utilizate în funcție de spațiu și de necesități. Spre exemplu, am văzut o mobilă construită astfel încît să cuprindă, un raft de cărți, un corp de veselă și altul care să servească ca discotecă. În plus ea dispune și de o secțiune-bar ca și de o platformă pentru televizor. S-au creat dulapuri combinate, cu spații pentru lenjerie și vitrină, din care pentru dormit se poate rabata un pat pentru una sau două persoane.

— Este, pe cît îmi dau seama, observ eu, o frumoasă rezolvare, cu atît mai mult cu cît permite o valorificare deplină a spațiului, transformat după nevoi. Nu?

Arhitectul Dragnea mă aprobă. A adus pe masă alte mape pe care nu le desface încă. Dar îl ghicesc cît e de nerăbdător s-o facă...

I-au astfel cunoștință și de alte soluții interesante în materie de mobilier. Bunăoară, pe lîngă cele aflate mai înainte și al căror specific ține de libertatea în combinare a elementelor inițiale, iată că proiectanții au arătat grijă și pentru ținuta, pentru tonalitatea pieselor. Astfel, pentru a se realiza un echilibru al varietății, garniturile vor avea panouri de culori diferite, cu o simetrie care să dea încăperii un aer distins, elegant. La aceasta va contribui și finisajul în culorile naturale ale materialelor și cu lacuri transparente și opace.

Încerc să sintetizez cele discutate pînă acum.

— Prin urmare, v-ați preocupat de realizarea garniturilor modulate și a pieselor separate cu funcțiuni multiple.

— Exact, dar incomplet, precizează tovarășul Dragnea. Deoarece noi am mai rezolvat paralel și modernizări ale mobilierului curbat — scaune, măsuțe, cuiere, după cum am introdus noi sisteme de tapițerie prin folosirea unor materiale precum și cauciucul spongios și masele plastice. Este vorba în speță de saltele, perne, suporturi din împletituri, chingi elastice, arcuri. Evident, ulterior am studiat ce compoziție și ce calități să aibă elementele amintite și cred că acum ele dispun de o bună rezistență și elasticitate.

Arhitectul Dragnea mă mai informează că o preocupare de căpetenie a fost în procesul muncii de proiectare economia de material, cu reducerea secțiunilor prin soluții constructive mai eficiente care să înlesnească producția de serie.

— Am urmărit necontenit la toate nivelele — spune dînsul — ca în conceperea sistemelor și a subansamblelor să utilizăm cu maximum de randament utilajul existent.

Călătoria continuă...

De astă dată în vasta secțiune de produse finite, călăuză îmi este tov. inginer Stănescu.

Datorită lui aflu că, în viitor, cumpărătorul va putea achiziționa mobilă demontabilă, pe care magazinul i-o va monta la domiciliu. Este și acesta un rezultat al progreselor obținute în proiectarea și execuția noilor tipuri de mobilă. Experimentarea a început. Comerțul, prin reprezentanții lui, salută această înlesnire creată pentru mai buna deservire a populației.

Înainte de a părăsi acest laborator ce creează frumosul la scară industrială, mai aflu că se elaborează utilaje și instalații pentru încercări fizico-mecanice ale pieselor de mobilă și ale tapițeriilor.

— Nu vrem să lăsăm nimic la voia întîmplării — îmi spune inginerul Stănescu. Dimensionarea secțiunilor este o chestiune de rigoare tehnico-economică, dar și o verificare estetică înainte de omologare.

Îl aprob. Cît adevăr e în afirmația că utilul și frumosul sînt astăzi la ordinea zilei!

H. ZALIS

Fotografii: Mihai POPESCU

STICLARII

(Urmare din pag. 1)

menteze din masa sticloasă prin cele 14 guri de foc (14 creuzete). Văzut la locul de muncă, făcînd mișcări cu exuberanța unui prestidigitator de circ, sticlarul îți dă impresia unei lumi de basm. Masa incandescentă a aluatului silicos ia forma dorită de om. Îndemînare, pricepere, iscusință de artist dusă pînă la perfecțiunea profesiunii, în care totul face casă bună cu cei mai sensibili parametri ai tehnologiei moderne, iată ce te uimește atunci cînd cauți să înțelegi tainele acestor făuritori de frumos.

Printre cei care prefăceau, cu ajutorul unor ușoare bule de aer, cocoloașele de sticlă în elegante forme de abajur, l-am recunoscut pe tovarășul Alexandru Pop, maistru al unei echipe de suflători. Într-o singură zi de muncă (6 ore) cei șapte oameni din echipa sa așternîn cuptorul de recoacere pentru un „somn" de 3 ore, la o temperatură de 550 de grade, 800—900 de abajururi, de pe acum suple și elegante. Alexandru Pop n-are decît 27 de ani, dar în fabrică lucrează de 14 ani, iar răspunderea de maistru i-a fost încredințată acum doi ani. A venit în fabrică dintr-o comună situată la vreo 20 de km, după un frate mai mare, Ludovic Pop, care-i tot maistru. Cu el se află în întrecere și de aceia nu prea are vreme de stat de vorbă cu vizitatorii. Răspunde scurt la întrebările noastre: „No, cum vedeți așa lucrăm și-i mare lucru să respecte fiecare disciplina de producție și tehnologia, adică să nu piardă momentul exact pentru fiecare operație, că altfel sparge sticla și facem deșeu."

De la Ștefan Csiszec, șeful serviciului tehnic, și de la alți tovarăși din fabrică, aflăm că comunistul Alexandru Pop este unul dintre cei mai buni în meseria sa. Blond, voinic, cu ochi albaștri, cu obrazul blînd, Alexandru Pop respiră aproape tot atîta forță cît cea cu care creuzetul topește amestecul de materii prime într-un singur șuvoi incandescent și surprinzător de fluid. Ceva din îndemînarea și priceperea lui trece parcă vizibil la fiecare din cei șapte suflători care lucrează. Iată-l luînd din mîna unui lucrător tija găurită de mărimea unui baston — scula nedespărțită a sticlarului suflător. Face ochii mici și țintind spre masa lăptoasă-alburie din cuptor scoate o pară de foc pe care o silește ca prin farmec să ia forma unei veioze. Desigur, lectura unei cărți la lumina dulce a unei lămpi de noapte nu presupune înțelegerea „istoriei" micului abajur protector. Merită însă să ne amintim că și pentru acest lucru omul a depus o înălțătoare sîrguință a muncii asemănătoare cu cea depusă pentru realizarea cărții care ne-a captivat.

Alexandru Pop se interesează cu cine stă de vorbă:

— De la regiune sînteți?

— Nu, i-am răspuns noi, de la un ziar.

— Atunci poate scrieți și de noi ceva. Și am scris.

Const. JALBĂ

Vestigii bogate ale trecutului

Nu există vizitator al Hușilor, orășelul moldovean pitulat printre dealuri bogate în vii din preajma Prutului, care să nu-și fi petrecut măcar cîteva ore la muzeul „Dimitrie Cantemir", mîndrie a localnicilor.

Istoria constituirii acestui muzeu, care prin dimensiunile și exponatele sale depășește majoritatea muzeelor raionale din țară, este dintre cele mai interesante. Nucleul său l-a format colecția personală a unui învățător din oraș, Gh. Melinte, pasionat căutător de vestigii ale trecutului și de exponate ale faunei și florei. Cum solul și subsolul din preajma Hușilor oferă din belșug colecționarilor astfel de exponate și cum Gh. Melinte și-a dedicat o viață întreagă acestei pasiuni (larg ajutat de elevi și de prieteni), el a reușit să-și formeze în subsolul locuinței sale un adevărat mic muzeu.

În anii noștri, cînd comorile de cultură și cercetătorii acestora sînt larg sprijinite, învățătorului Gh. Melinte i-au fost puse la dispoziție toate condițiile pentru a-și valorifica și îmbogăți exponatele.

Clădirea destinată muzeului este ea însăși un monument istoric de mare valoare. Este vorba de o construcție multiseculară ridicată pe ruinele castelului domnesc înălțat de Ștefan cel Mare în secolul al XV-lea, castel lîngă care s-a construit în 1495 biserica episcopiei Hușilor. În 1957, la inaugurarea muzeului, acesta ocupa doar două camere din monumentala clădire. Astăzi, numărul încăperilor rezervate muzeului au ajuns la 20, existînd perspectiva ca el să crească.

— Tot ce veți vedea aici, ne-a anunțat de la început directorul acestei instituții de cultură, tov. Gh. Melinte, sînt culese de prin partea locului. N-avem nici un fel de exponate aduse din alte locuri ale țării. Și tocmai în aceasta stă caracterul interesant, inedit, al muzeului ce poartă numele unui ilustru reprezentant al ținutului Hușilor, eruditul domnitor moldovean Dimitrie Cantemir.

Să ne oprim în încăperile destinate secției de istorie. Găsim aici exponate începînd din perioada neolitică și pînă în epoca contemporană, dovezi ale faptului că părțile Hușilor au fost locuite din cele mai vechi timpuri. Fragmente de vetre neolitice, aschii din silex, vase neolitice pline cu scoici, idoli, topoare din piatră, sînt mărturii îndepărtate ale perindării generațiilor de oameni pe aceste meleaguri. Interesant este și „strămoșul stiloului", un „aparat" folosit pentru pictura oalelor de lut. Vopseaua albă introdusă în acest original stilou, un soi de seringă grosolană, era plimbată de meșterul olar de-a lungul vasului, ornamentîndu-l. Una din colecțiile cu care se mîndrește muzeul este cea de arșice folosite pe vremuri pentru lustruitul vaselor.

Mai apropiate de vremea noastră sînt: lancea scitică găsită la Rășești, pe malul Prutului, amforele din epoca romană descoperite la Vetrișoara (unde săpăturile continuă), monedele romane din argint provenite din cetatea Mosna. Mulți vizitatori se opresc cu curiozitate și în fața olanelor în care se aducea apa pentru rîmnicul de pește al lui Ștefan cel Mare. Epoca feudală este prezentă și prin tezaurul polonez găsit la Dobrina și cel turcesc descoperit la Podoleni, nasturii aurii aparținînd hatmanului Vartic, precum și prin numeroase alte exponate.

Nu mai puțin importantă este și secția de etnografie a muzeului. Numeroase exponate vorbesc despre îndeletnicirile trecute ale husenilor: o rișniță din secolul XVIII, o piuă, o piatră de treier, unelte de olărit, vechi instrumente muzicale etc. Altele, demonstrează remarcabilele aptitudini artistice ale unor artizani anonimi. Se remarcă în mod deosebit mobila sculptată găsită într-o locuință din comuna Vutcani. Stîrnește atenția vizitatorilor muzeului și lada de zestre din secolul al XVIII-lea, obiecte personale și îmbrăcăminte aparținînd doamnei Elena Cuza etc. Cele mai... contemporane exponate, care vor forma poate cîndva o secție separată de arte plastice, sînt lucrările de pictură ale unor artiști amatori locali, multe din ele de o certă valoare.

Cea de a treia secție a muzeului „Dimitrie Cantemir" este cea de științe naturale, poate cea mai bogată și completă. Cu mijloace locale au fost executate numeroase diorame care creează un cadru natural dintre cele mai pitorești pentru prezentarea faunei și florei locale.

Foarte sumara trecere în revistă a secțiilor și exponatelor muzeului din Huși își propune să constituie o caldă invitație: dacă aveți cumva drum prin orășelul moldovean nu ezitați să treceți și pragul acestei instituții de cultură.

Paul MARIAN

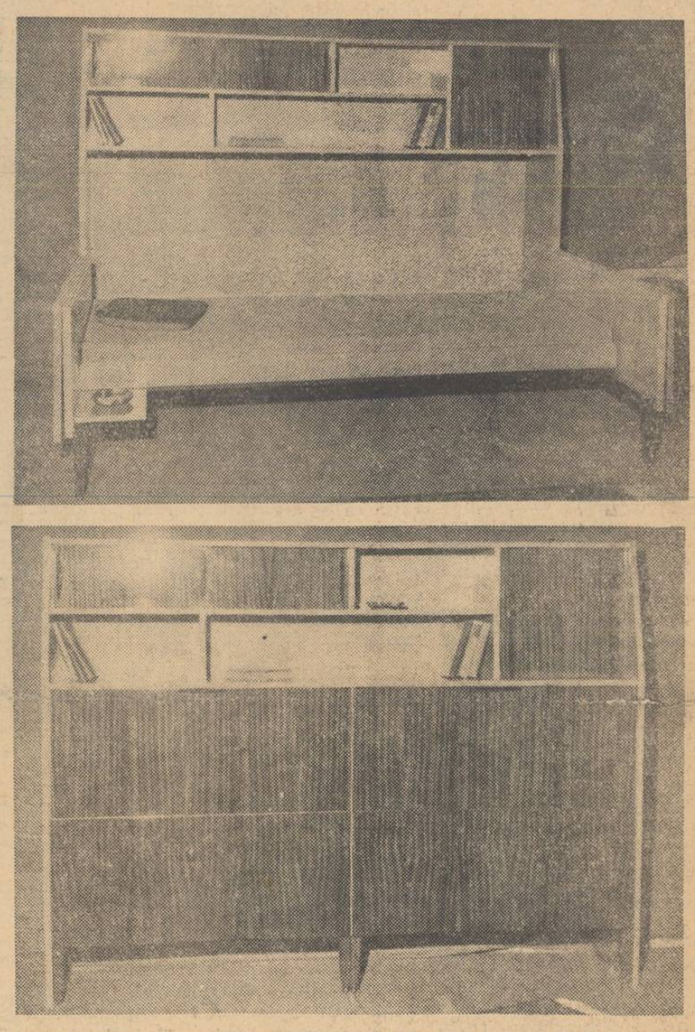

FERITELE

Un tur de orizont într-un viitor nu prea îndepărtat ne permite constatarea că feritele vor fi întîlnite la tot pasul în domeniile electrotehnicii și electronicii.

Dar să părăsim anticipația științifică pentru a răspunde la întrebarea...

Ce sînt feritele?

Această întrebare am pus-o tovarășei ing. Elena Lăbușcă, șef de laborator la Institutul de Fizică Atomică al Academiei R.P.R.

— Feritele sînt materiale ceramice, caracterizate prin proprietăți magnetice remarcabile, avînd și proprietăți dielectrice care le încadrează în clasa semiconductorilor.

— Denumirea pe care au căpătat-o aceste materiale ceramice pare a indica prezența fierului în compoziția lor?

— Într-adevăr, feritele se obțin prin combinarea oxidului de fier cu diferiți oxizi metalici. Ca să precizez, este vorba de o compoziție de tipul $MeO+Fe_2O_3$. Simbolul „Me" reprezintă un ion metalic.

Feritele se împart în două grupe: ferite magnetic moi și dure.

— Care sînt caracteristicele acestor două grupe?

— În primul rînd, e important de știut că feritele moi se deosebesc de cele dure prin sistemul în care cristalizează. În prima grupă, numită inițial „ferroxcuburi", sînt incluse feritele pe baza oxizilor de nichel, mangan, magneziu, cuprul ș.a., care cristalizează în sistemul cubic. Ele se caracterizează printr-o mare permeabilitate magnetică. Cele dure se obțin pe baza oxizilor de bariu sau stronțiu și cristalizează în sistemul hexagonal, fiind magneți permanenți.

— Aplicațiile feritelor devin cu fiecare zi tot mai cunoscute. V-aș ruga să ne spuneți cîte ceva cu privire la latura lor de cercetare.

— Oamenii de știință s-au interesat din totdeauna de proprietățile magnetice ale materiei, magnetismul fiind un fenomen esențial al naturii. În ceea ce privește feritele, fizicienii care au studiat tipul de magnetism al acestor materiale au arătat că momentele magnetice atomice ale ionilor metalici (fier, mangan, zinc etc.) sînt orientate paralel, însă în sens contrar, în funcție de poziția pe care o ocupă fiecare atom în rețeaua cristalină cubică de tip spinelic. Din această cauză, proprietățile magnetice ale feritei sînt determinate de diferența dintre valorile momentelor magnetice orientate în sens contrar. Tipul acesta de magnetism este deci un antiferromagnetism parțial compensat, denumit de fizicianul Néel, ferrimagnetism.

Discuția cu tov. ing. E. Lăbușcă continuă, permițîndu-ne să intitulăm capitolul următor...

Biografia feritelor

— În urmă cu 15—16 ani aceste probleme erau aproape necunoscute. Ca substanțe, unele ferite au fost remarcate izolat și studiate în măsură restrînsă încă din anii 1909—1911, însă numai cercetările sistematice ale lui Snoek (1949) au pus bazele teoretice și metodice în acest domeniu. În țara noastră, cercetările și realizările în domeniul feritelor nu au avut un caracter întîmplător. Ele au apărut ca o necesitate a epocii noastre în care oamenii de știință atacă cele mai variate probleme pentru a contribui la progresul științei și industriei țării noastre.

— Vorbiți-ne despre cercetările dv. în acest domeniu.

— Colectivul nostru din cadrul Institutului de Fizică Atomică se ocupă de cercetările pentru obținerea de materiale prin procedeele metalurgiei pulberilor. (Prima mea lucrare în această direcție a fost chiar proiectul de diplomă la Institutul Politehnic București — în care am avut ca temă obținerea de magneți permanenți, ce e drept metalici, — de tip Al-Ni-Fe). Aș putea spune că, pînă în 1952—53, am fost „adeptul" convins al magneților metalici. În acea perioadă, însă, am luat cunoștință de lucrările olandezului J. L. Snoek care, din 1947—48 a atras atenția asupra multiplelor posibilități de utilizare a acestor noi materiale magnetice. Specialiști electroniști, în deosebi prof. T. Tănăsescu de la Insitutul Politehnic București, au insistat să mă ocup de realizarea unora din aceste moderne materiale magnetice. Și astfel, în laboratorul nostru de la Institutul de Fizică Atomică s-au efectuat primele lucrări din țară pentru ferite, utilizate în radiotehnică. În acea etapă (1953—1955) am colaborat și cu Institutul Politehnic-București (catedra Electronică) pentru măsurători și cu laboratorul Uzinelor Electronica (pe atunci „Radio populara"). Ulterior, cercetările s-au încetățenit și dezvoltat și la alte institute. În prima perioadă (pînă prin 1958—59) s-au dezvoltat mai mult cercetările tehnologice, care au creat condițiile trecerii unor cercetări fundamentale la institutele Academiei R.P.R. (Institutul de Fizică Atomică și Institutul de Fizică București).

Feritele și tehnica modernă

— Datorită caracterului lor magnetic și dielectric în același timp — ne spune tov. ing. E. Lăbușcă —, feritele au posibilități largi de utilizare, în toată gama de frecvențe a aparaturii electronice moderne.

Avînd pierderi foarte mici de energie în înaltă frecvență în comparație cu materialele magnetice metalice clasice, cum sînt fierul, aliajele tip permalloy (fier-nichel), aliajele fier-siliciu etc., deoarece rezistivitatea electrică a feritelor este de 10^7—10^{13} ori mai mare decît a materialelor magnetice metalice, rezultă net superioritatea feritelor pentru utilizări în înaltă frecvență.

Pentru țara noastră, feritele și aplicațiile lor constituie un domeniu extins ca posibilități, extrem de util din punct de vedere al asigurării bazei necesare pentru dezvoltarea aparaturii tehnicii moderne, în telecomunicații, radiotehnică, automatizări, mașini de calcul etc. Și aceasta, cu atît mai mult cu cît dispunem de bogate surse de materii prime și se pot realiza linii tehnologice cu specific de metalurgia pulberilor. La aceste date se adaugă elanul arătat de cercetătorii care lucrează în acest domeniu, dovedind cu prisosință că baza tehnico-științifică a activității în domeniul feritelor este asigurată.

În loc de încheiere...

Am putea spune că feritele sînt abea la începutul drumului lor bogat în perspective. În mai puțin de două decenii, ele, aceste materiale ceramice oxidice, s-au dezvoltat cu repeziciune calitativ și cantitativ. Studiul lor va aduce în viitor noi performanțe și fără îndoială noi surprize îmbucurătoare.

Catinca MUSCAN

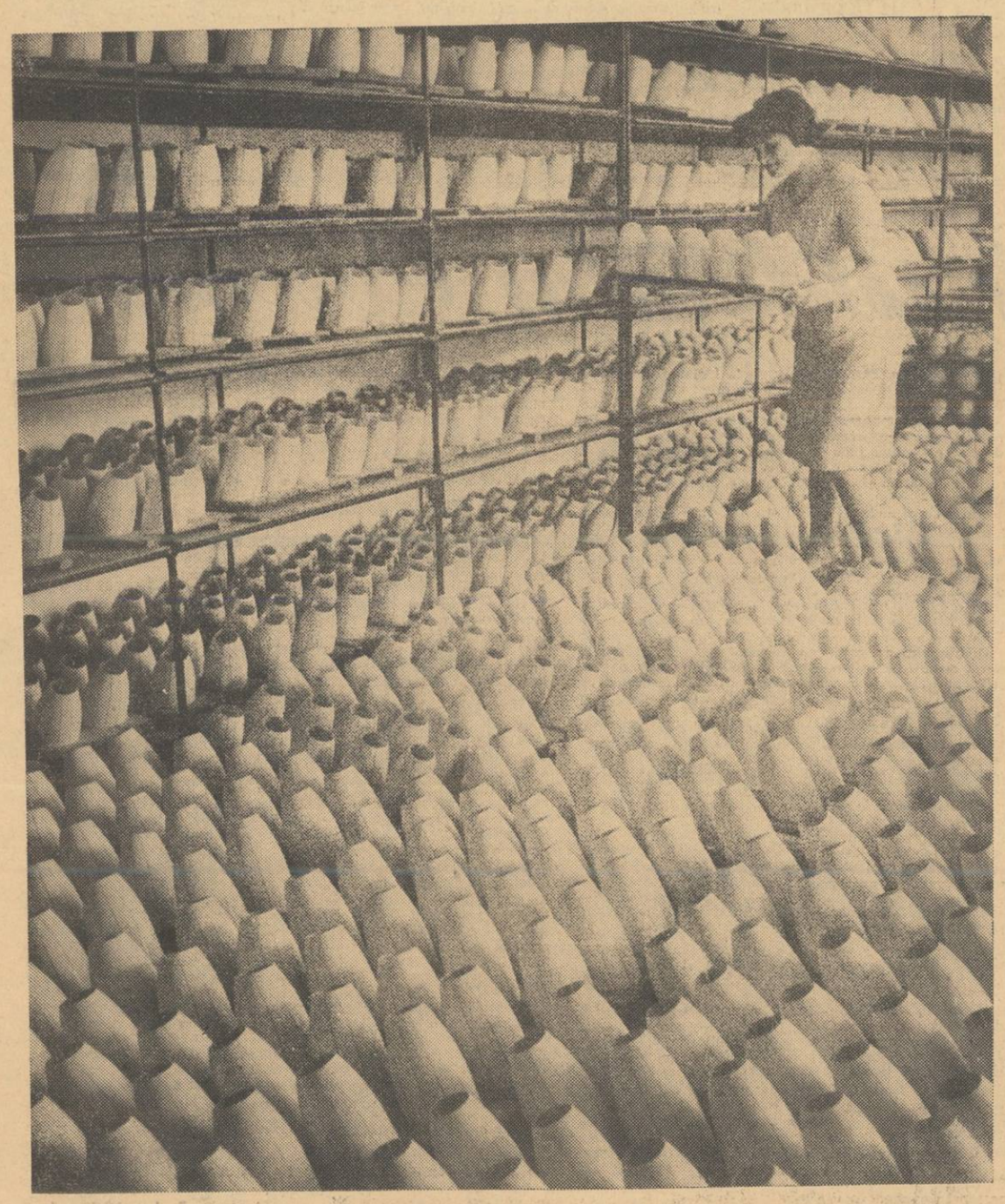

Se face un ultim control al calității abajururilor

Prietena mea, cartea

Sorin Titel: COPACUL

Încă un volumaș modest la înfățișare, precum toate cîte au apărut în colecția „Luceafărul", și-a luat locul în vitrinele librăriilor. Colecția amintită se bucură în genere de o bună primire din partea publicului dornic să cunoască tinerele talente aflate de cele mai multe ori la prima lor manifestare mai îndrăzneață, la primul lor volum. Și trebuie să recunoaștem că cititorul a avut în ultima vreme satisfacția să afle în colecție multe pagini frumoase, anunțînd talent, prospețime, îndrăzneală, dragoste și interes pentru noul ce apare în cotidianul socialist. „Poarta" lui Nicolae Velea, „Ochi adînci" a lui Grigore Beuran, „Capul Bunei Speranțe" semnat de Augustin Buzura sau „Cerul era aproape" de Manole Auneanu, volumele de povestiri și schițe ale lui Ion Arieșeanu, Mircea Iacoban, Ilie Tănăsache, culegerile de reportaje ale lui Ștefan Bănulescu („Drum în cîmpie") și Romulus Rusan („Rîul ascuns") și altele stau mărturie fenomenului îmbucurător al apariției acestor tinere talente.

De astă dată facem cunoștință cu proza lui Sorin Titel, cunoscut dealtfel multor cititori din coloanele presei literare. 21 schițe, unele nedepășind cu mult spațiul a 2—3 pagini, strînesc din primele rînduri interesul prin modalitățile folosite de autor, prin aria lui de preocupări ca și prin imaginea bogată cu care transcrie gîndurile eroilor săi.

Pe Sorin Titel îl interesează oamenii, gîndurile și frămîntările lor, relațiile lor cu semenii în noile condiții create de societatea socialistă. În scrisul lui se observă străduința, de multe ori încununată de succes, de a surprinde tocmai acele manifestări aparent obișnuite care anunță noua mentalitate, morala socialistă ce influențează din ce în ce mai mult atitudinile oamenilor.

Iat-o pe fetiță, pe Domnica, față în față cu noua realitate a satului („Într-o zi de primăvară"). Va trebui să-i ducă părintelui mîncarea pe cîmp dar o dată ajunsă pe locul unde știe că-și au părinții ei lotul, va da de uriașul lan al colectivei. Imaginea copilului alergînd fericit printre valurile verzi și unduitoare, în căutarea locului unde presupune că acestea se întîlnesc cu cerul, apare aici ca o oglindire în universul moral al celor mici a bucuriei părinților lor, care părăsind orizontul îngust al lotului mărunt, au căpătat accesul la marile bucurii ale vieții.

De altfel, în mai multe din schițele sale, Sorin Titel, iluminînd gîndurile celor mici, pătrunde de fapt în preocuparile generației părinților și bunicilor lor. De cele mai multe ori însă o face direct. O face fără stridențe, fără pretenția de a înfățișa situații excepționale, mai mult chiar, căutînd parcă cu tot dinadinsul situații obișnuite, aparent banale. Spunem „aparent banale", pentru că de cele mai multe ori el știe să sublinieze în aceste situații obișnuite esența procesului, turnat în rînduri inedite, interesante și edificatoare.

Iată dialogul sau mai bine zis monologul lui Luca, cel pe care l-a părăsit nevasta :

— „Cînd o muiere te-a lăsat spune el, te simți ca un iepure plouat sau ca un pui căzut pe pămînt. Fără dragoste, adaugă el, nu putem trăi pe pămînt". Dar tot el ajunge la concluzia finală optimistă că oamenii nu pot, nu trebuie să trăiască singuri și că omul are suficiente resurse în el pentru a trece peste durere.

Am cita printre cele mai reușite dintre schițe „Dimineața", „Soacra" și „Sofica". Toate, au ca personaj central, femeia contemporană, cu preocupările, bucuriile și necazurile ei. În prima dintre schițe, urmărind mama în dimineața unei zile, pătrundem de fapt în viața unei familii de muncitori, dar în același timp și în bogatul univers moral al femeii cărora socialismul îi dă perspective, orizonturi noi. La rîndul ei „Soacra" va lumina în cuvîntul ei din ședință (cuvînt de altfel colorat cu imagini plastice reușite) mentalitățile a două generații, rezultat al condițiilor materiale și al climatului moral diferit în care au crescut fiecare din ele. Urmărind-o însă pe soacră, vezi cum, pas cu pas, rămășițele mentalității individualiste ale unei concepții de viață învechite cedează și simți că victoria deplină a eticii noi nu e departe. La rîndul ei „Sofica", cea care va fi ajutată să se lepede nu numai de singurătate ci și de durere și care va simți cum se întorc către ea — asemenea primăverii după o iarnă grea — bucuria și tinerețea, constituie o mărturie vie a superiorității societății noastre socialiste în care omul este omului frate iar durerile unora nu rămîn străine altora.

Ar mai trebui amintite multe din schițele tînărului prozator : „Durerea", „După ploaie". „Iarnă fierbinte" (una dintre cele mai reușite dealtfel din volum). „Idilă", „Gardul". „Drumul cu căruța" și altele. Îi vom lăsa însă cititorului plăcerea de a le descoperi singur și a se bucura de frumusețile lor.

Înainte de a încheia, vom semnala prefața nu numai judicioasă dar și plină de atenție pentru tînărul prozator (în care nu lipsesc nici semnalările critice), prefață semnată de Dumitru Micu. Prefața, ca și de altfel volumul apărut, este o mărturie a condițiilor deosebit de favorabile în care înfloresc tinerele talente scriitoricești în patria noastră.

Minzu RADIAN

100 de ani de la nașterea lui Pietro Mascagni

(Urmare din pag. 1)

Este lesne de înțeles că în asemenea împrejurări nu era de loc ușor unui tînăr compozitor ca Mascagni să-și croiască drum în viața muzicală, ceea ce mărturisește însuși Mascagni în 1906, în scurta lui biografie, cînd la 43 de ani „Cavaleria rusticană" îl făcuse cunoscut în lumea largă.

Viața mea

M-am născut la Livorno, în Toscana, la 6 decembrie 1863. Muzica am studiat-o în contra voinței tatălui meu, care voia să mă fac avocat, dar cu ajutorul unui unchi al meu am izbutit să mă dedic cu totul studiului meu predilect : muzica. În orașul meu natal am descoperit un profesor care mă iniția cu entuziasm în secretele muzicii. Sub îndrumarea lui am compus o operetă în două acte : „Nella Finlanda" și o mare cantată pentru solist, cor și orchestră.

Executarea acestor două lucrări ale mele mi-au asigurat protecția unui compatriot vestit și nobil, de inimă, a senatorului conte de Lomderel, care m-a trimis la conservatorul din Milano, ca să-mi completez studiile.

Acolo am studiat sub îndrumarea maeștrilor Salardino și Ponchielli, celebrul compozitor al „Giocondei".

Cînd mi-am dat seama că nu mai am ce învăța la Milano, am plecat. Dar tocmai atunci începură pentru mine zile de restriște. Pentru ca să-mi pot cîștiga existența eram tare bucuros dacă găseam citeodată un loc să conduc o trupă de operetă. După doi ani existența aceasta mizerabilă, moralmente și materialmente îmi devenise cu atît mai insuportabilă cu cît nu-mi pierdusem credința în idealul artei și viitorul ei. Între timp, a intervenit o întîmplare care a pus capăt existenței mele de hoinar : m-am însurat. Pot constata cu bucurie că a fost fericită căsătoria mea. În octombrie se împlinesc douăzeci și unu de ani de cînd sînt căsătorit și în acest răstimp, soția mea a împărtășit cu multă credință și ceasurile bune ca și cele rele.

De pe urma acestei căsătorii pot să mă laud cu cele mai bune trei opere ale mele, care sînt copiii mei, doi băieți și o fetiță, ce cresc pentru mîngîierea și bucuria mea.

Într-o zi, am sosit cu mica mea trupă de operetă în orășelul Cerigrola, în Anglia. Mai multe familii cu dare de mînă mă angajează și mă stabilesc acolo ca profesor de pian. N-am așteptat să mi se facă oferta de două ori, renunțai la mica mea trupă și rămăsei oaspetele orășelului Cerigrola de care mă leagă atîtea amintiri unite cu „Cavaleria rusticană".

Din nenorocire, orele de pian nu mă atrăgeau. Atunci providența îmi veni în ajutor, inspirînd pe primar să propună consiliului comunal numirea mea ca director al unei școli de muzică, cu o leafă de 100 lire pe lună. Propunerea lui fu primită în unanimitate de consiliu.

Iată-mă bogat ! Dar era și multă muncă ! Pe începători trebuia să-i învăț toate instrumentele, de la vioară pînă la fagot, de la flaut pînă la tobă.

Greutatea cea mai mare o simțeam însă cînd mă prepuram să dau lecții altora ; de dimineață pînă seara luptam cu tot felul de instrumente : trîmbițe, contrabas, oboi, harpă.

Într-o zi, citii în ziare că editorul Sonzigno a publicat un premiu pentru o operă într-un act. Aceasta a fost pentru mine o rază de speranță și un imbold la muncă. Mă apucai să compun „Cavaleria rusticană".

Cîte nopți fără somn n-am petrecut, după ce am început „Cavaleria". Nimeni nu poate descrie îndoielile mele. „Cavaleria" mi se părea o lucrare slabă față de „Ratclif". Nu-mi venea să trimit un act din opera aceasta, mă temeam de verdictul juriului. În cele din urmă, soția mea, văzînd că nu mă pot hotărî într-un fel, luă „Cavaleria" și o trimise editorului.

Restul vieții mele este cunoscut. „Cavaleria rusticană" a fost reprezentată pentru prima oară la 17 mai 1890. Eu eram mai mult mort decît viu. Nu umblam să cîștig aur și distincțiuni, ci visam să-mi realizez un ideal artistic. Soția mea avu curajul să asiste la prima reprezentație. Era într-o lojă și ținea în brațe pe micul Mimo, ce n-avea decît 15 luni.

Norocul îmi zîmbise în sfîrșit ! Din acel moment aparțineam celor care domină lumea. Dar cu ce chinuri am răzbit !

Despre mine s-au povestit cîte-n lună și în soare, s-a vorbit despre talentul meu extraordinar, despre originalitatea mea, despre felul cum umblu îmbrăcat, că port brățări, că ciorapii mei sînt de fel de fel de culori, că hainele mele au o croială aparte și cîte și mai cîte !

Eu am lăsat însă lumea să vorbească ce-i place. Cîte o dată rîdeam, cînd cineva din străinătate, analizîndu-mă, conchidea, exclamînd : Dar Mascagni e un om ca toți oamenii !"

Drum spre glorie

„Cavaleria rusticană" s-a reprezentat pentru prima oară în 1890 pe scena teatrului Constanzi din Roma. Valoarea operei tînărului compozitor este evidențiată nu doar de „entuziasmul fanatic" — cum l-a numit un critic muzical — pe care l-a stîrnit această operă de debut a lui Mascagni, ci mai ales de faptul că marele ei succes se producea la o distanță de trei ani după „Othello" de Verdi, care a însemnat unul din cele mai mari triumfuri din istoria teatrului liric.

Dar succesul acesta cu ce chinuri a fost plătit !. În scrisorile pe care Mascagni le-a adresat bunilor săi prieteni, Targioni — Tozzetti și Menasca, — autorii libretului „Cavaleriei rusticane", adaptat după o nuvelă a lui Giovanni Verga — reiese limpede că, deși autorul primei manifestări a școlii veriste se bucura acum de prestigiu, el a avut de luptat cu multe greutăți ca să-și impună celelalte opere ale sale și a fost nevoit să accepte orice condiții, spre a-și vedea lucrările editate și reprezentate.

„Am sosit dimineața, scria el într-una din aceste scrisori — și am alergat numai decît la locuința editorului cu prețioasa sa sarcină sub braț". (E vorba de manuscrisul unei opere).

Prevederile mele erau adevărate : era chiar vorba de un contract pentru o operă. E de prisos să-ți arăt condițiile financiare ; știi bine că cu editorii nu-i cu putință să te tocmești : ești silit să primești învoielile prezentate de dînșii, ori să-ți schimbi meșteșugul.

Vreau să-ți spun însă cîteva lucruri în privința condițiilor artistice : pentru că vezi, pe cît de mare mi-a fost bucuria simțind că mi se prezintă un contract, tot atît de mare mi-a fost deziluzia cînd am aflat că mi se impunea un libret.

Pricepi ? Tot castelul meu de speranțe s-a prăbușit într-o clipă : s-a dus frumosul meu libret, cu care am trăit, am suferit, am palpitat ; s-a dus biata mea muzică, ce m-a costat atîta parte din mine, atîta inimă, atîta tinerețe : totul, totul trebuia părăsit, uitat.

Am încercat toate mijloacele spre a convinge pe editor că e de prisos să-mi dea un libret, cînd îi aduceam libretul și muzica. Am încercat totul spre a-l îndupleca să citească libretul : și-a aruncat ochii pe el și apoi l-a aruncat pe birou, clătinînd din cap și exclamînd într-un ton allegro : „Sărmane iluzii !"

L-am conjurat să asculte cel puțin cîteva bucăți din muzica mea și mi-a răspuns că timpul îi era prețios și că, dacă țineam atîta la muzica aceea s-o adaptez la libretul cel nou. Pricepi ? Vezi care e credința editorilor ? Ea se fixează asupra libretelor, asupra subiectelor ; odată găsit subiectul de senzație, care să aibă un titlu sugestiv, care poate să miște, totul e gata : muzica nu-i decît un simplu passe-partout de aplicat la efectul dramei.

Am rămas uluit, cu gîtlejul uscat, pe cînd cîteva lacrimi îmi picară din ochi și căzură pe partitura pe care o țineam în mîini".

Iar în preajma reprezentării operei, scrie dezamăgit unuia din prietenii săi: „Nici tu nu vei putea să-mi recunoști opera. Vei vedea cum au măcelărit-o. Acum nu eu modific, ci tot ei : editorul, orchestra, maestrul de coruri. Schimbă, taie, transformă după pofta inimii. Gîndește-te că dirijorul a avut îndrăzneala să-mi maltrateze partitura. Mi-a schimbat în două locuri armonia !

Nu pot spune nimic : m-au osîndit la tăcere și nemișcare. Toți poruncesc, afară de mine. La fiecare repetiție găsesc ceva nou. Și nu-ți spun nimic despre ceea ce fac ei pe scenă. Dar ce îmi mai aparține în opera aceasta ? Astfel, scumpul meu, se scriu operele de către editori".

Desigur că Mascagni exagera ; că operele lui rămîn în ciuda diverselor intervenții și modificări, ale lui Mascagni, dar cît de mult trebuie să fi suferit compozitorul văzîndu-și opera astfel maltratată, ne-o arată fraza aceasta : „Nu mai dorm, nu mai mănînc, merg legănîndu-mă, mi se pare că am surzit, și cu siguranță că am un văl dinaintea ochilor".

Peste numele lui Sanzogno și a altor editori de teapa lui s-a așternut de mult praful uitării ; dar ariile lui Turidu și ale Santuzei răsună și acum triumfătoare pe scena tuturor teatrelor lirice din lume.

Săptămîna la televiziune

În programul de simbătă 7 decembrie, a intervenit o modificare, programul desfășurîndu-se în felul următor : 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : ● **Cine știe ?** O emisiune veselă cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu. ● **Filmul : Creionul și guma.** Prieteni nedespărțiți la scris și desenat — vor apărea acum alături, ca eroi ai acestui scurt film. **19.35 În fața hărții. 19.45 Salba de argint a Făgărașilor.** Invitație la turism pe culmile Făgărașilor, de-a lungul lanțului de lacuri ce au apărut în vechile căldări glaciare ale Carpaților. Iată subiectul filmului de televiziune, realizat de Radu Anagnoste și Mircea Gherghinescu. **20.05 Filmul CAIDUL. 21.30 Muzică ușoară interpretată de soliști și orchestra Ansamblului artistic al Uniunii Tineretului Muncitor.** Dirijor : **George Grigoriu. În încheiere : Buletin de știri, sport. buletin meteorologic.**

8 DECEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar : ● **Telejurnalul pionierilor.** ● **Val-Vîrtej și taina vasului înghețat (II)** reluare. ● **Din viața animalelor. 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 ARMONIE ȘI DANS.** Emisiune coregrafică realizată cu concursul unui grup de balerini ai Teatrului muzical din Brașov. Coregrafia : Mercedes Pavelici. **19.40** Filmul : **GANGSTERI ȘI FILANTROPI. 21.10 DUMINICA OMULUI.** Dramatizare după schița cu același nume de **Ion Arieșanu ;** adaptare pentru micul ecran de **Victoria Ionescu.** În distribuție : **Tatiana Iekel, Boris Ciornei, Gheorghe Cozorici. 21.30 Muzica s-a îndrăgostit de Mamaia...** Soliști și melodii de muzică ușoară românească. În încheiere : **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

9 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Știință și tehnică pentru tineretul școlar : POVESTEA CĂRBUNELUI (II). **19.40 Tribuna economică.** Îndeplinirea ritmică a planului de producție în industrie de profesor **Mircea Biji,** director general al Direcției centrale de statistică de pe lîngă Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Române. **20.00** Filmul : **VIAȚA FARA CHITARA. 21.30 Un interpret de frunte al artei pianistice românești : DINU LIPATTI. 22.00 TELESPORT.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

10 DECEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. ELEMENTE DE CONSTRUCȚII DIN BETON CELULAR AUTOCLAVIZAT, de ing. **A. Bocancea,** director adjunct în Direcția tehnică din Ministerul Industriei Construcțiilor. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Știți să desenați, copii ? ! **„Băiatul cu multe chipuri"** povestire de **Octav Pancu-Iași. 19.25** Emisiune de știință : **Drumul celor curajoși** — o interesantă expediție științifică în Antarctida. **19.45 Romanțe.** Cîntă o formație instrumentală condusă de **Titi Niculescu.** Soliști : **Mia Barbu, Rodica Gheorghiu, Petre Gusti. 20.20 Balada maeștrilor.** Cunoscuta poezie satirică a lui Tudor Arghezi a inspirat cineaștilor de la Studioul „București" un original film în care rolul personajelor argheziene este susținut de... păpuși, desene și cartoane decupate. **20.35 „OAMENI SĂRMANI"** de **DOSTOIEVSKI** (reluare). Interpretează **Leopoldina Bălănuță** și **Constantin Rauțki.** Decoruri : **Vasile Rotaru.** Adaptarea și regia : **Ion Barna.** În încheiere : **Buletin de știri. buletin meteorologic.**

12 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : **Lacul zînelor. 19.20** Filmul : **ALERG DUPĂ O STEA. 21.00 Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii.** În program : Aria Zerlinei din opera „Don Juan" de Mozart ; Aria Mariei din opera „Fiica regimentului" de Donizetti ; Aria lui Don Basilio din opera „Bărbierul din Sevilla" de Rossini ; Aria lui Filip din opera „Don Carlos" de Verdi ; Duetul Blonda-Osmin din opera „Răpirea din Serai" de Mozart ; Suita a II-a „Arleziana" de Bizet. Soliști : **Iolanda Mărculescu,** artistă emerită și **Nicolae Florei.** Dirijor : **Teodor Costin.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

13 DECEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE : REDRESAREA, de inginer **Liviu Macoveanu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Pentru pionieri și școlari : **Hai să ne jucăm ! 19.40 MONUMENTE ANTICE. 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00** Filmul : **AȘTEPTARE.** Niște obișnuite șervețele de masă intră în competiție pentru a demonstra noi mijloace de expresie în domeniul filmului de animație. **21.10 Muzică distractivă interpretată de o formație instrumentală condusă de Nicușor Predescu.** Soliști : **Elena Simionescu, Silvia Velicu, Ruxandra Ștefănescu. Maria Moraru și Marian Pantazi.** În încheiere . **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

14 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10. Cu SILVIA CHICOȘ despre descoperiri mari și mici. Emisiune muzical-distractivă pentru copii de **Titi Acs. 19.40 În fața hărții. 19.50 Muzică populară românească interpretată de o formație instrumentală condusă de Nicolae Băluță,** artist emerit. Soliști : **Adriana Codreanu, Olga Stănescu, Petre Săbădeanu. 20.25** Teatru în studio: **„UN JOC NEOBIȘNUIT"** de **FRIEDRICH DÜRRENMATT.** Această adaptare pentru televiziune a fost realizată după nuvela și scenariul radiofonic „În pană" ale cunoscutului scriitor elvețian Friedrich Dürrenmatt. În distribuție : avocatul **(Nicolae Gărdescu,** artist emerit) ; Alfredo Traps **(Mircea Albulescu)** ; procurorul Kurt Zorn **(Costel Constantinescu);** Simonetta **(Carmen Stănescu);** Pilet **(Matei Alexandru);** judecătorul Werge **(Gheorghe Dinică).** Imaginea: **Odiviu Drugă, Emeric Irșai, Constantin Lungu, Emil Hențiu.** Decoruri : **Vasile Rotaru.** Adaptarea și regia : **Nicolae Motric. 22.00 Muzică ușoară...** cu **Lavinia Slăveanu, Cezarina Opresc u, duetul vocal Narcisa Giuvelea și Cornelia Iordănescu, George Bunea, Marius Iorga.** În încheiere : **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Notam de curînd, la aceiași rubrică valorificarea tot mai substanțială, în programele televiziunii, a mijloacelor de expresie și posibilităților tehnice specifice genului, stăruind în deosebi asupra acestora din urmă. De astă dată am dori să ne oprim asupra unei rubrici relativ noi, poate mai puțin telegenică, deocamdată, dar înfățișînd, după părerea noastră o prezență obligatorie și indiscutabilă în ansamblul emisiunilor, singura obiecție de principiu fiind, credem, aceia referitoare la frecvența prea rară a rubricii.

Este vorba de „Revista spectacolelor". Lunea seara cronicarii dramatici și muzicali ai televiziunii s-au ocupat de cîteva premiere recente aparținînd îndeosebi Naționalului clujean, textul propriu zis al cronicilor fiind ilustrat cu sugestive momente din spectacol, înregistrate pe peliculă.

Emisiunea trebuie consemnată din mai multe motive. În primul rînd pentru că reapariția acestei rubrici obligă la periodicitate, la operativitate, la o cuprindere mai reprezentativă a spectacolelor dramatice și muzicale. Telespectatorul așteaptă, cu totul îndreptățit, ca televiziunea să-i prezinte cronica sa dramatică tot atît de prompt ca ziarele și revistele. În al doilea rînd cred că trebuie reținut și discernămîntul critic cu care au fost alcătuite cronicile, ele fiind în general străine de nota „festivă", quasi publicitară, ca să nu spunem apologetică la care s-ar putea crede, greșit, că obligă dialogul „față-n față" cu telespectatorii și cu realizatorii... Semnatarul cronicii dramatice și-a spus cuvîntul judicios, formulînd întemeiate obiecții critice acolo unde era cazul, unele din ele, cum ar fi cea referitoare la jocul unui actor clujean, supuse „pe viu" aprecierii publice, cu ajutorul peliculei ilustrative. Este o ținută la care nu trebuie renunțat, cu amendamentul ca rubrica să cîștige în diversitate prin folosirea unor forme publicistice mai variate, ca de pildă interviurile cu realizatorii spectacolelor.

Programul săptămînii trecute ne-a reamintit consecvența televiziunii în continuarea rubricilor sale prețuite, premierele dramatice ale micului ecran reprezentînd două comedii inspirate din lumea teatrelor : „Tragedie pe țărmul mării", de Sandor Karoly și „Suferințele unui cal" de Valentin Silvestru. În amîndouă cazurile preocuparea realizatorilor de a se încadra în specificul ecranizării nu s-a dezmințit ; interpreții s-au străduit să valorifice cu constiinciozitate și uneori cu incontestabil succes textul comediilor.

Din păcate cealaltă prezență tradițională, Varietățile bilunare, au fost cam anemice. Străduința, manifestată în alte prilejuri de a aduce ceva nou, cu fiecare nouă ediție a Varietăților, se pare că a rămas undeva pe-a drum, spectacolul creîndu-ne impresia de lucru „văzut de-acuma", chiar în emisiunile televiziunii. Cîteva remarcabile aporturi individuale — V. Teodorian, Gigi Marga, Gică Petrescu, cuplul A. Lulescu-N. Constantin — n-au izbutit să învioreze spectacolul.

V. BALTAG

ROMANUL ILUSTRAT

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

— În iad să ajungă sufletul aceluia care citește asemenea cărți !, rosti Don Pedro, scuipînd.

Miguel răsfoi în continuare cartea din mînă, îngălbenită și mototolită.

— Aveți dreptate, Don Pedro ! spuse el Și eu, în tinerețe, am citit prea multe cărți despre cavalerii rătăcitori. Poate că de aceea sînt acum atît de nenorocit. Apoi, cu multă grijă, puse cartea sub copac.

— Senor !, alergă băiatul după el. Senor, așteptați o clipă !

— Ce-i cu tine, Juanito ?

— Spuneți-mi señor, vorbi mai îndrăznet băiatul, dv. sînteți acel perceptor smintit care umblă prin sate și ajută pe cei săraci ?

— Da, eu sînt acela, zîmbi Miguel, nu prea vesel.

— Señor !, spuse băiatul, ajutați-mă și pe mine ! Stăpînul meu mă bate de mă lasă mort și nici nu-mi plătește pentru muncă. De două luni n-am primit nici un blanco.

— Așa ! Bine, o să-l pun să-ți plătească !, făgădui Miguel.

Și se duse la stăpîn.

— Don Pedro, dv. vă bateți sluga și nu-i plătiți pentru munca cinstită ? Stăpînii buni nu procedează astfel, Don Pedro. Vă rog imediat să-i plătiți pentru ceea ce a muncit !

— Bine, o să-i plătesc. Astăzi o să-i plătesc !, spuse cu răutate Pedro.

Pînă la prînz Cervantes a umblat pe la case strîngînd banii. Apoi se întoarse la han.

Încă de la poartă auzi vaietele lui Juan. Băiatul zăcea într-un colț al curții plin de vînătăi, și se uita la Cervantes cu un ochi umflat.

— Mai bine nu-mi luați apărarea, senor !, spuse băiatul. Cum ați plecat, stăpînul a început să mă bată, cum nu m-a bătut niciodată. „Uite, ia-ți datoria cu vîrf și îndesat !" striga el, și m-a biciuit pînă i-a obosit mîna.

Îngălbenind de furie, Miguel se duse direct în casa stăpînului.

Pedro stătea la masă cu familia sa, în jurul strachinei cu supa fierbinte de berbec.

— Ați bătut băiatul, Don Pedro ?, se apropie de el Cervantes.

Pedro lăsă lingura pe masă.

— În iad să ajungă sufletul aceluia care se amestecă în treburile mele, spuse Pedro. Da, l-am bătut pe trîntor și încă o să-l mai bat, dacă va merita.

— Vă interzic ! O să răspundeți pentru aceasta !, strigă Cervantes.

— Să se ducă la dracu, înălțimea voastră ! se înfurie Pedro. Nu vă amestecați în treburile altora.

Îl amenință pe Cervantes cu lingura de supă.

— Cum vă permiteți ?, Cervantes puse repede mîna pe cingătoare... Și îndată o lăsă jos.

În spatele său se auziră rîsete.

— El pune mîna pe spadă, uitați-vă !, hohoti bătrîna grasă Gutierrez, astupîndu-și gura cu șorțul.

— Își închipuie că se află în bătălia de la Lepanto !

Amîndouă fetele lui Pedro rîdeau cu zgomot. Ce caraghios este acest smintit perceptor !

— Sînteți ca un cavaler din carte, înălțimea voastră, spuse fata cea mai mare. De ce vă îngrijiți de lucruri străine ?

Cervantes plecă capul și ieși din casa lui Pedro.

Da, el uitase că nu mai e de mult soldat și că sabia lui soldățească nu-i mai atîrnă la cingătoare, ci stă ruginită într-un cui al camerei sale din Sevilla.

După o vreme, Cervantes se întoarse acasă, la Sevilla.

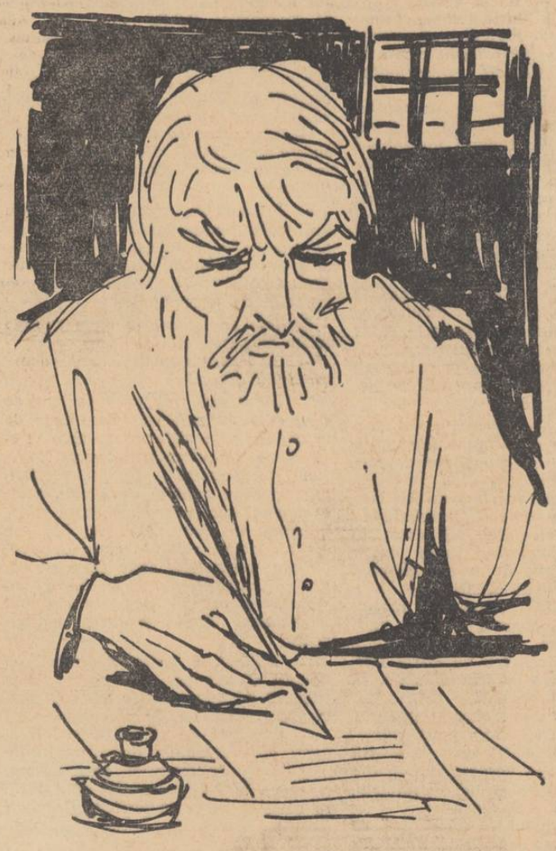

Un vînt rece îi bătea în față. În Andaluzia era iarnă grea. Cîmpia întinsă părea pustie și moartă, copacii dezgoliți și triști.

Cei mai mulți rîdeau de el ! Cervantes se înfășura mai strîns în manta. Lor li se părea caraghios, bătrînul soldat de la Lepanto. Povestirile lui despre faptele eroice din prizonierat erau luate drept basme.

Și se împlineau șapte ani de cînd tot rătăcea dintr-un sat în altul... Ce multe lucruri văzuse în acest timp ? Pietrele goale ale caselor țărănești acoperite cu paie, țărani săraci, ciobani, catîri slabi, hanuri, bogătași, monahi... Cît de greu e să aduni bani de la țărani, să te cerți cu slujbași, să aperi pe cei săraci ! Cît de greu e să faci rapoarte, să clasezi hîrtoage ! Regele e atît de lacom și de nerăbdător, iar casierilor regali nu le place să aștepte.

Cervantes se gîrbovi mai mult pe catîrul său, în bătaia vîntului rece. Anul acesta a fost mai bun ca ceilalți. În prima lui jumătate izbutise să strîngă toți banii — în termen. Negustorul, Fercire de Lima, o cunoștință de a sa, îi promisese că va depune banii la visteria din Madrid, de îndată ce va ajunge acolo, unde de altfel avea niște treburi.

Casele albastre și albe ale Sevillei se zăreau de departe. Cervantes trecu prin Triana, o mahala murdară a țiganilor, ajungînd la podul abrupt. O țigăncușă stătea pe pod. În apă, Miguel își văzu silueta lui reflectată alături de cea a catîrului ; picioarele catîrului se întindeau ; desfigurate de valurile rîului, ele păreau exagerat de lungi, gîtul i se încovoiase ; catîrul semăna, reflectat în apă, cu un cal mîndru din povestirile cavalerești de odinioară. Și însuși Miguel părea lung de tot, ca un cavaler în armură, chiar și o desagă de perceptor nu se deosebea cu nimic de un scut adevărat.

Cînd Cervantes a ajuns acasă, aproape se înoptase. Ușa era deschisă. La lumina slabă, Miguel văzu ungherul de lîngă vatră pustiu, nici ulciorul cu apă nu mai era acolo, ci se tăvălea pe jos.

Cervantes intră în cameră. Manuscrisele sale erau împrăștiate, mobila răsturnată. Sărăcăciosul său pat, pe roți, fusese și el aruncat de la perete, ba chiar unele scînduri de la podea au fost scoase din cuie și ridicate în timpul percheziției.

Din camera din fund ieșise Catalina.

Se întîmplase o nenorocire, și era aceea la care se putea el aștepta.

Negustorul Fercire de Lima, pe neașteptate dăduse faliment și nu predase statului banii ce i se încredințaseră. Astfel toată suma, șapte mii cinci sute de reali, trebuia să fie plătită de Miguel Cervantes de Saavedra. A avut loc și un proces, cu interogatorii și nenumărate citări — nesfîrșita tărăgăneală a justiției spaniole.

31. „Don Quijote"

După proces, patria îi găsi lui Cervantes un adăpost nu prea deosebit de subterana din Alger.

În micul Lamanci din Argomacilla, într-o celulă retrasă din închisoarea orașului, albă, cu un etaj, în dosul unei ferestre cu gratii, se stabili pentru multă vreme săracul și necunoscutul deținut Miguel Cervantes.

Deținutul nu solicitase temnicerului nici mătănii, nici tutun. Tot timpul tăcuse și nu dăduse nimănui de lucru cu încercări de evadare.

Ceruse numai hîrtie și pene. De dimineață și pînă-n seară stătea și scria.

— Pe cine ai în celula din fund, Bazilio ? îl întrebau citeodată pe temnicer.

— Miguel Cervantes, soldat în retragere. În tinerețe se spune că a fost poet. Stă și scrie, pe semne că versuri.

Cervantes însă nu scria versuri. Vremea versurilor trecuse. El scria despre cavalerul rătăcitor, care se înșelase cu un secol.

Sărmanul hidalgo citise multe cărți de istorie, de extraordinare și minunate aventuri, pline de neprevăzut. Crezuse în castele fermecate, în monștri, în onoarea paladinului, în cinstea scutierului. Își luase numele de cavaler în Spania regelui Filip și plecase să se lupte pentru dreptate și pentru cinste.

Ciudate lucruri însă se petrecuseră cu cavalerul.

El dobora capetele vrăjitorilor în castele fermecate, iar stăpînul hanului îi cerea bani pentru vinul vărsat pe jos și pentru burdufurile străpunse cu sulița.

Elibera pe ocnașii care mergeau la galere, iar ocnașii îi mulțumeau cu ghionturi și blesteme.

Rătăcea ca Amadis prin pustiul stîncos și compunea versuri în cinstea Dulcineei din Toboso, iar Dulcineea rupea în bucăți înflăcărătele și înălțătoarele sale scrisori.

Cavalerul se arunca în cele mai disperate lupte, se avînta fără frică în cele mai de necrezut aventuri și în loc de glorie și recunoștință omenească, dormea bătut, numai vînătăi și flămînd, prin podurile caselor, pe o pătură aspră de învelit caii.

Îl băteau negustorii și comedianții nomazi, i se străpungeau coastele, i se rupeau dinții, dar cavalerul rătăcitor cu nici un preț nu voia să se despartă de dreptul de a lua parte la aventuri.

Lovit și însîngerat, zăcînd în praf, fără măsele, pierzîndu-și pe Rocinante [1]), zăcea pe pămînt și discuta cu credincioșul său scutier.

Glasul cavalerului Tristei Figuri răsuna în temnița lui Cervantes :

— Și-ți mai spun, Sancho, că mă doare sufletul pentru aceea că am ales profesia de cavaler rătăcitor într-un secol atît de respingător ca acela în care trăim.

— Ai dreptate, Luminăția ta, însă eu mă jur pe cinstea omului sărac că acum am mai multă nevoie de mîncare decît de discuții...

Și Sancho oftă, pentru că scutierii cavalerilor rătăcitori sînt supuși „foametei grozave, nenorocirilor și încă altor multe neplăceri, care mai degrabă se simt decît se discută".

Cervantes se scula, se plimba de la un perete la altul și scria, scria. Nu mai era singur.

El răspundea. El nu era de acord.

În toamna anului 1604, el pleca din temniță spre Valladolid, un oraș spaniol din Nord, ca un călător oarecare, îmbrăcat sărac în haine de cerșetor, ieșit doar de cîteva zile din închisoare. Purta o jachetă roasă cu nasturi de diferite mărimi și culori și era încălțat în ciorapi verzi, rupți, cusuți cu ață neagră. Ducea cu sine într-un sac de pînză, un manuscris gros.

Călătorul era bătrîn. Cărunțeala îi albise părul și zbîrcituri adînci i se întipăriseră în jurul ochilor. Îndurase în viața sa exilul, prizonieratul, expediții istovitoare, sărăcia. Număra cincizeci și șapte de ani. Extraordinarele aventuri ale vieții sale se apropiaseră de sfîrșit. În schimbul lor, însă, veneau altele.

Cervantes ducea cu sine povestea unui erou „slab, uscat, straniu, plin cu o mulțime de idei, care nu-i veniseră încă niciodată nimănui prin minte."

Acest erou era „Don Quijote".

[1]) Rocinante — mîrțoagă.

SFÎRȘIT

E. VIGODSKAIA

(În romînește de L. BABIN ; ilustrații : Beca RIND)

Campionatul categoriei A LA FOTBAL în CIFRE ȘI DATE

Ultima etapă

U.T.A.—C.S.M.S. Iași
Steagul roșu—Dinamo București
Rapid—Știința Cluj
Petrolul—Farul
Progresul—Crișul
Știința Timișoara—Siderurgistul
Întîlnirea Dinamo Pitești — Steaua a fost amînată

Clasamentul general

1.	Dinamo Buc.	11	7	2	2	28:12	16
2.	Farul	12	8	0	4	18:15	16
3.	Progresul	11	5	4	2	22:19	14
4.	Rapid	11	5	3	3	21:21	13
5.	Crișul	12	5	3	4	12:18	13
6.	Petrolul	12	4	4	4	15: 8	12
7.	Steagul roșu	12	5	2	5	19:16	12
8.	Dinamo Pit.	12	5	2	5	13:14	12
9.	Steaua	10	5	1	4	30:21	11
10.	C.S.M.S.	12	5	1	6	19:20	11
11.	U.T.A.	11	4	2	5	13:16	10
12.	Siderurgistul	12	3	2	7	11:23	8
13.	Știința Tim.	12	3	1	8	13:21	7
14.	Știința Cluj	12	3	1	8	11:21	7

Clasamentul acasă

1.	Farul	7	6	0	1	14: 3	12
2.	Dinamo Buc.	7	5	1	1	20: 7	11
3.	Crișul	7	4	3	0	10: 4	11
4.	C.S.M.S.	7	5	1	1	13: 6	11
5.	Dinamo Pit.	6	5	0	1	9: 5	10
6.	U.T.A.	6	4	1	1	11: 6	9
7.	Petrolul	5	3	2	0	8: 3	8
8.	Progresul	5	3	2	0	14: 9	8
9.	Știința Cluj	6	3	1	2	8: 6	7
10.	Steaua	4	3	0	1	16: 6	6
11.	Știința Tim.	5	3	0	2	10: 7	6
12.	Siderurgistul	6	2	2	2	7: 6	6
13.	Rapid	5	3	0	2	11:12	6
14.	Steagul roșu	5	2	1	2	12: 4	5

Clasamentul în deplasare

1.	Rapid	6	2	3	1	10: 9	7
2.	Steagul roșu	7	3	1	3	7:12	7
3.	Progresul	6	2	2	2	8: 9	6
4.	Dinamo Buc.	4	2	1	1	8: 5	5
5.	Steaua	6	2	1	3	14:15	5
6.	Petrolul	7	1	2	4	7: 5	4
7.	Farul	5	2	0	3	4:10	4
8.	Dinamo Pit.	6	0	2	4	4: 9	2
9.	Crișul	5	1	0	4	3:14	2
10.	Siderurgistul	6	1	0	5	4:18	2
11.	U.T.A.	5	0	1	4	2: 8	1
12.	Știința Tim.	7	0	1	6	3:17	1
13.	C.S.M.S.	5	0	0	5	6:14	0
14.	Știința Cluj	6	0	0	6	3:15	0

GOLGETERII

1. CONSTANTIN (Steaua) 11 goluri.
2. Frățilă (Dinamo București) 10 goluri.
3. Voinea (Steaua), Tîrlea (U.T.A.) cîte 8 goluri fiecare.
4. Dridea I (Petrolul), Ion Ionescu (Rapid) cîte 6 goluri fiecare.
5. Unguroiu (Dinamo București), Pavlovici (Steaua), Stoicescu (Progresul), Voica (C.S.M.S. Iași), Adam (Știința Cluj) cîte 5 goluri fiecare.
6. Milea (C.S.M.S. Iași), Năftănăilă (Steagul roșu), Dumitriu II (Rapid), Voinea (Progresul), Petru Emil (Dinamo București), Hașoti (Steagul roșu), Moldoveanu (Petrolul), Dinulescu (Farul), Donciu (Crișul), Codreanu (Rapid) cîte 4 goluri fiecare.
7. Țîrcovnicu (Dinamo București), Szabo (Știința Cluj), David (Dinamo Pitești), Surdan (Știința Timișoara), Selimesi (Steagul roșu), D. Popescu (Progresul), Oaidă (Progresul), Georgescu (Rapid), Mateianu (Progresul), Mițaru (Știința Timișoara), Seredai (Steagul roșu), Vornicu (C.S.M.S. Iași), Tufan (Farul), Dragu (Farul), cîte 3 goluri.
8. Floruț (U.T.A.), Lovin (Dinamo Pitești), Negrea (Siderurgistul), Zgardan (Siderurgistul), Ciosescu (Știința Timișoara), Iacob (Crișul), Solomon (Crișul), Necula (Steagul roșu), Iuhasz (Petrolul), Matei (C.S.M.S. Iași), Țurcan (Dinamo Pitești), Militaru (Siderurgistul), David (Siderurgistul), Lereter (Știința Timișoara), Kraus (Rapid), Mafteuță (Progresul), Pîrcălab (Dinamo București), Motroc (Rapid), Ologu (Farul), Raksi (Steaua), Manolache (Știința Timișoara), Popescu (Știința Cluj), Constantinescu (C.S.M.S. Iași), Ene (Dinamo București), Fandli (Crișul), Kunkuti (Crișul) cîte 2 goluri.

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

CONTRAPUNCT

de DAN DEȘLIU

Iar o să iasă cu supărare : o să se spună că văd lucrurile în negru, că nu știu să mă bucur de succese, că ar trebui să cad de pe bîrnă, ca un gimnast ghinionist în preajma ultimului exercițiu. etc., etc. Pentru că, după victoria de la Torino, orice romîn conștient trebuie să salte în slava cerului de entuziasm ! Așa cum fac, de vreo zece zile unele condeie autorizate, de parcă am fi cîștigat finala olimpică sau am fi eliminat Spania din Cupa Europei...

Am stat și eu lîngă aparatul de radio, miercurea cealaltă, cu timpanele maltratate de zbîrnîieli și de exclamațiile copioase ale crainicului reporter, cu inima cît un purice la „contrele" danezilor, periculoase pînă-n ultima secundă. Fluierul final mi-a smuls — ca fiecăruia — un oftat de ușurare : În sfîrșit ! Dar cu cît canon, cu cîte sudori înghețate ! Fără a face statistica șuturilor pe poartă, am impresia că nici adversarii n-au fost departe de victorie. De aceea, mi-a venit greu să înțeleg de ce dau iama prin superlative diverși comentatori, transformînd meciul (evident, dîrz) într-o dispută epică, amplificînd o decizie la limită (evident, arhi-îmbucurătoare) cu niște goluri pe care nu le-am înscris, cu frînturi de comentarii din care rezultă că așii fotbalului italian ar avea ce învăța de la băieții noștri, cu auto aprecieri substanțiale, cu elogii enorme la adresa antrenorilor. Pentru uzul celor interesați, aș vrea să amintesc cîteva lucruri :

Mai întîi, că alcătuirea formației pentru Torino a însemnat o lovitură dată acelui principiu absurd, de care s-a cramponat lungă vreme conducerea federației de specialitate — și anume, alcătuirea echipei reprezentative exclusiv din jucători a doua cluburi bucureștene. A trebuit ca Datcu să-și sublinieze insistent eclipsa de formă, pentru a se apela la Mîndru — de mult și de departe superior eternului titular ; a trebuit ca Nunweiller III să fie nul, în ultimele evoluții pentru a-l înlocui cu „bătrînul", dar încă utilul Caricaș ; a trebuit ca Țîrcovnicu să demonstreze a nu știu cîta oară ce-i aia antifotbal, pentru a fi „descoperit" Sasu — jucător, zice-se, de categoria B, fost însă la Dinamo București, unde nu încăpea de „senatori de drept", fost la U.T.A., unde s-a afirmat drept unul din cei mai buni realizatori, reîntors în fine la matcă, la Baia Mare.

Al doilea — că datorită aceluiași conservatorism sufocant, am ajuns în situația de a folosi la infinit oameni uzați, care și-au cîștigat o faimă bine meritată, dar care astăzi nu mai corespund decît parțial și „în extremis". Să fie într-adevăr de neînlocuit acești veterani ? Cazul Sasu e oare absolut izolat ? Undeva, prin provincie, în A sau în B, n-or fi existînd nici un tînăr fundaș de mare talent, nici un inter fantezist și creator, nici un mijlocaș gen Petru Emil ?

Al treilea, că adevărurile seci sînt mai de folos decît frazele cu rezonanță gîdilătoare. Să nu uităm tristele experiențe ale trecutului ; să ținem seama că nu ne-am mai calificat în turneul olimpic de vreo 12 ani, iar în campionatul mondial — din antichitate. Cu toate astea, la fiecare bucățică de succes, trîmbițele entuziasmului se dezlănțuie cu stridențe imposibile.

De ce ? La ce bun ?

În fine, aș îndrăzni să observ că ceea ce a fost ușor — recte, povestea cu Danemarca — a trecut, și că greul — adică meciurile cu Bulgaria — abia începe...

VARIETĂȚI

În Australia a fost organizată o cursă ciclistă de mai multe zile. Unele etape ale traseului treceau prin stufărișuri și chiar prin junglă. Aprovizionarea cicliștilor în aceste condiții era extrem de dificilă. Organizatorii cursei, dovedindu-se în-

ventivi au cerut cicliștilor să aibă asupra lor arme de vînătoare și undițe. Pentru performanțe de vînătoare sau pescuit de-a lungul cursei au fost prevăzute premii speciale. Învingător a ieșit Jim Harry, care l-a lăsat mult în urmă pe cel de-al doilea clasat Piter Kraft. „E posibil ca Piter să fie un rutier mai bun — a declarat învingătorul — însă, în orice caz sînt mai bun ca el la pescuit și mai ales la vînătoare".

★

Cum trebuie să fie un funcționar al biroului de reclamații ? După părerea patronilor unui magazin universal din Brazilia, el trebuie să fie

un om serios, energic, curajos, plin de răbdare, cu o stăpînire de sine neobișnuită. Unde poate fi găsit omul dispunînd de un buchet de asemenea calități rare ? Părea că nicăieri. Și locul a rămas mult timp neocupat. Pînă la urmă un oarecare Pedro Alfeniz a obținut postul. „De ce l-ați ales tocmai pe el, au întrebat candidații respinși. Are mai bine de 50 de ani, e mai bun ca noi ?" — Da, — li s-a răspuns. Are calitățile cerute. Este călit. Timp de 25 de ani a arbitrat meciuri de fotbal.

★

Din lac în puț, este o zicală cunoscută și de alte popoare și pe care a experimentat-o boxerul american Sam Algheri. El a fost invitat în Australia pentru a susține o întîlnire cu Rocky Gwattelary. O singură întîlnire pentru care i s-a promis o sumă frumușică. Iată-l la Sidney. Aici îl așteaptă o surpriză : dacă ai să-l bați pe Rocki, i s-a spus, n-ai să vezi nici un cent, iar acasă o să trebuiască să ajungi înot. Iar oceanul mișună de rechini". Dar nu rechinii l-au speriat. Teama de-a pierde banii l-a făcut K. O. După numai 25 de secunde de luptă pe ring, el a fost numărat și... a pierdut întîlnirea. Cînd a ajuns acasă Asociația de box, indignată, l-a descalificat.

★

Renumitul fotbalist brazilian Pele a povestit recent că a dăruit amatorilor de fotbal, peste 200 de obiecte personale. Le-a făcut cadou, batiste, șosete purtate de el, șireturi. De 28 de ori le-a oferit la cerere cîte o bucăl din părul său. Conducătorul unui club sportiv brazilian i-a cerut

chiar cîteva picături de sînge pentru a le inocula unui înaintaș. Amabil și generos de obicei, de data aceasta Pele a refuzat. „Dacă voi începe să împart și sîngele, în curînd n-o să-mi rămînă nici o picătură" — și-a motivat el, politicos, refuzul.

★

„Colombo Rangers" este numele celei mai puternice echipe de fotbal din Ceylon. Însă echipa este mai puțin cunoscută prin performanțele sale sportive și mai mult prin „talismanul" ei original : elefantul Iumpi care este nelipsit de la jocurile echipei. De fiecare dată

cînd „Colombo Rangers" marchează, Iumpi își exprimă bucuria printr-o triumfală „simfonie" pe care o execută cu trompa.

Mozaic

● *RECENT, la Innsbruck a avut loc o mică solemnitate. S-a inaugurat în mod oficial patinoarul care va adăposti o serie de competiții în cadrul Jocurilor Olimpice de iarnă. Stadionul are o capacitate de 11.400 de locuri.*

● *STADIONUL de rugbi din orașul Bradford (Anglia) deține un original record : pe acest teren s-a înregistrat cu ocazia unei finale a Cupei Angliei, cel mai mare număr de spectatori prezenți vreodată la o întîlnire de rugbi : 135.487. În schimb, la o recentă confruntare a două echipe au asistat doar... 698 spectatori.*

● *PENTRU motivul că a refuzat să facă parte din echipa Franței în vederea întîlnirii cu echipa Bulgariei, Raymond Kopa a fost suspendat de federația de fotbal din Franța pe timp de 30 de zile.*

● *ALL England Lawn Tenis Club, organizatorul campionatelor de la Wimbledon a luat hotărîrea ca începînd de anul viitor la această competiție să se dispute și probe pentru „celebrani" (peste 45 de ani).*

● *UNIUNEA europeană de fotbal (U.E.F.A.) a publicat un comunicat prin care precizează — în urma constatării unor abateri de la o veche hotărîre a acestui for — că este interzisă cu desăvîrșire folosirea crampoanelor cu orice fel de metale (inclusiv aluminiu). Crampoanele trebuie să fie făcute numai din piele.*

● *REVISTA „Ring-Magazin" a întreprins o anchetă printre ziariștii sportivi în legătură cu desemnarea celui mai bun boxer greu din toate timpurile. Ancheta a dat următorul rezultat : 1) Jack Dempsey 13 voturi 2) Joe Louis 10 3) Jack Johnson 9 4) Gene Tunney 3 5) James J. Jeffries 2.*

● *ECHIPA de fotbal a pompierilor din Sannois (Paris) a ajuns celebră. De aproape un an de zile ea n-a cîștigat nici un meci, golaverajul ei fiind 13 : 126. În disperare de cauză jucătorii au apelat la alte formații sportive de pompieri pentru a-i salva de la acest... foc !*

● *CELE 14 milioane de timbre puse în vînzare în Japonia cu prilejul recentelor manifestări preolimpice de la Tokio, s-au epuizat în numai 5 zile și se negociază la bursa neagră la prețuri foarte mari.*

BREVIAR OLIMPIC

După cum se știe, în cadrul unor discipline sportive s-au organizat turnee eliminatorii pentru ca la Jocurile Olimpice de la Tokio să participe maximum 16 echipe (cu excepția voleiului unde vor lua parte 10 echipe masculine și 6 feminine).

Vă prezentăm mai jos situația în cinci ramuri sportive în care, sub egida federațiilor internaționale respective, s-au organizat turneele de calificare.

BASCHET. Sînt cunoscute 11 echipe calificate : S.U.A., U.R.S.S., Brazilia, Italia, R. S. Cehoslovacă, R.S.F. Iugoslavia, R. P. Polonă, Uruguay, Porto Rico, Peru și Japonia.

Celelalte 5 echipe vor fi cunoscute după desfășurarea a trei turnee de calificare fixate la Geneva (mai 1964) pentru două echipe din Europa, în Africa (oraș nefixat, în martie 1964) pentru o echipă din Africa și la Yokohama — Japonia (în septembrie 1964) pentru recalificarea a două echipe.

La turneul de la Geneva vor participa Franța, Germania, R. P. Bulgaria, Belgia, Spania, R. P. Ungară și alte echipe. Cea mai bună reprezentativă din Africa este în prezent cea a R.A.U.

În fine, la Yokohama vor lupta pentru două locuri echipele care nu s-au calificat la nici un turneu.

După toate probabilitățile, la turneul de la Yokohama vor fi disputate nu numai două locuri ci poate mai multe întrucît se pare că vor absenta de la turneul final unele formații care, deși și-au cîștigat dreptul de a participa nu se vor deplasa în Japonia din diferite motive.

FOTBAL. Deocamdată sînt cunoscute două echipe : R.S.F. Iugoslavia (deținătoarea titlului) și Japonia (gazdă). Celelalte echipe vor fi cunoscute pînă la 30 iunie 1964 în urma turneelor eliminatorii continentale care sînt prevăzute în Africa (3 echipe) Asia (3 echipe) Europa (5 echipe) America de nord și centrală (1 echipă) America de sud (2 echipe).

Iată care este în momentul de față situația în zona europeană : R. P. Bulgaria care a eliminat R. P. Albania cu 1—0 și 1—0 și Luxemburg (prin forfait) va întîlni R. P. Romînă; R. P. Ungară care a eliminat Suedia cu 4—0 și 2—2 va întîlni Spania, care a eliminat Elveția; U.R.S.S. învingătoare cu 7—0 și 4—0 cu Finlanda va juca cu învingătoarea dintre Olanda și Germania; R. P. Polonă cu învingătoarea dintre Turcia și Italia (în tur 1—1), R. S. Cehoslovacă (a eliminat Franța cu 4—0 și 4—2) va juca cu cîștigătoarea dintre Grecia și Anglia (aceasta a eliminat Islanda cu 4—0 și 6—0). Formațiile învingătoare în cele 10 întîlniri (turretur) de mai sus își cîștigă dreptul de participare la turneul final din Japonia.

În zona asiatică și africană s-au disputat cîteva meciuri numai tur și s-au înregistrat și multe absențe așa că deocamdată nu se poate prevedea cine va obține dreptul de participare. În zonele Americii de sud și centrale sînt prevăzute două turnee : unul în Peru în aprilie 1964 și unul în Mexic tot în aprilie 1964.

HOCHEI PE IARBĂ : Au obținut dreptul de calificare pe baza rezultatelor înregistrate la Jocurile Olimpice de la Roma, următoarele țări : Pakistan, India, Spania, Anglia și Japonia, ca țară gazdă. Restul țărilor participante urmează să fie fixate de federația internațională după criterii geografice și pe baza diferitelor rezultate înregistrate la cîteva mari competiții internaționale care au avut loc în cursul anului 1963 și vor avea loc de acum înainte pînă în aprilie 1964.

VOLEI : Și-au cîștigat pînă acum dreptul de participare echipele masculine ale U.R.S.S., R. P. Romîne, R. S. Cehoslovacă, R. P. Ungară, Brazilia, S.U.A. și Japonia. Urmează să mai fie desemnate o echipă din Europa și cîte o echipă din Africa și Asia în urma unor turnee prevăzute pentru primăvara anului viitor.

La turneul feminin sînt calificate echipele U.R.S.S., R. P. Polonă, R. P. Romînă, Brazilia, Japonia și una din Asia.

POLO PE APĂ : Vor participa următoarele echipe : Italia, U.R.S.S., R. P. Ungară, R. S. F. Iugoslavia, R. P Romînă, Germania, Belgia, Olanda, Suedia, Brazilia, Argentina, S.U.A., R.A.U., Iaponia. Pentru restul de două locuri urmează să decidă Federația internațională.

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ ÎN INTERVIURI ȘI DECLARAȚII

PRIMUL PAS...

Anul trecut, după ce în mod surprinzător echipa feminină de handbal în 7 Rapid București a fost scoasă din cursa pentru titlul de campioană a Europei de către jucătoarele daneze, ne-am întîlnit cu antrenorul ei, profesorul Gabriel Zugrăvescu. Era mîhnit dar și îndîrjit.

— Dacă reușim să mai luăm o dată campionatul, altfel ne vom prezenta noi la confruntarea cu cele mai bune echipe de handbal feminin de pe continent. Asistînd la prima întîlnire dintre formația feroviară și echipa iugoslavă Spartak-Subotița, am rămas cu impresia că profesorul Zugrăvescu este hotărît să-și respecte promisiunile. Ulterior l-am căutat pe antrenorul Zugrăvescu. Contrar obiceiului, discuția a pornit-o dînsul.

— Primul pas l-am făcut, cum s-ar spune, cu dreptul.

— S-a văzut. Și spectatorii v-au aplaudat echipa la scenă deschisă. Ar fi interesant de știut cum ați pregătit formația pentru acest joc ?

— Categoric mai bine decît cu un an în urmă. Majoritatea fetelor noastre sînt componente ale lotului republican. Încă de la 2 noiembrie ele au început antrenamente speciale în vederea Cupei orașului București, care de altfel a revenit țării noastre. După meciurile din cupă n-am mai făcut nici o pauză. Aproape zilnic efectivul nostru și-a urmat programul stabilit de noi exersînd scheme, lucrînd pentru menținerea condiției fizice. Rezultatul a fost că echipa s-a prezentat la meci într-o formă bună.

— Ce proiecte aveți pentru viitorul apropiat ?

— În primul rînd ne gîndim la meciul retur cu echipa iugoslavă. Întîlnirea revanșă se va disputa, la Novi-Sad, la 7 decembrie. Scorul cu care am învins ne dă putința să jucăm relaxat însă noi nu ne vom culca, cum se spune, pe o ureche. Dacă ne calificăm în etapa următoare, urmează să întîlnim pe învingătoarea dintre campioanele R.D. Germane și R.P. Polone și oricare din aceste echipe constituie un adversar redutabil...

Ne-am luat rămas bun de la antrenorul Zugrăvescu urîndu-i să se țină de cuvînt pînă la capăt.

Căci dacă primul pas al echipei feminine de handbal în 7 Rapid București în noua ediție a Cupei campionilor europeni este promițător, nu trebuie să se înțeleagă că ceilalți vor veni de la sine.

„Cea mai răsunătoare victorie"

Inepuizabilul Ray Sugar Robinson a reușit recent la Paris, la vîrsta de 43 de ani, o victorie de prestigiu întrecînd la puncte pe boxerul francez Vanucci. Un succes care demonstrează marile calități ale fostului campion mondial și-i anunță noi victorii în cadrul viitoarelor meciuri programate în diferite țări ale Europei.

În declarațiile sale după meci, Ray Robinson a spus, printre altele :

— Înainte de a veni la Paris am repurtat o victorie senzațională în S.U.A. despre care nu s-a scris în ziare, dar care constituie, după părerea mea, cea mai impresionantă victorie din palmaresul meu atît de bogat.

Cînd i s-au cerut lămuriri, Ray Sugar Robinson a explicat :

— De mulți ani mă aflam în proces cu organele fiscale americane care mi-au reținut mereu drept impozite sume foarte mari din bursele mele. După mulți ani de judecată am obținut o mare victorie asupra organelor fiscale care au fost obligate să-mi restituie o sumă foarte mare de dolari.

Cunoscînd faptul că un asemenea precedent nu există, se poate afirma că într-adevăr pentru Robinson această victorie reprezintă cel mai răsunător succes al prodigioasei sale cariere.

O nouă competiție fotbalistică ?

Helmut Kaeser, secretar general al Federației internaționale de fotbal (F.I.F.A.) a acordat un interviu unui ziar elvețian. Întrebat fiind — printre altele — în legătură cu o propunere care s-a făcut pentru organizarea unui campionat mondial al cluburilor (din patru în patru ani) el a răspuns :

— Există, într-adevăr, un proiect vechi la F.I.F.A. privind organizarea unui turneu final sau a unui campionat mondial al cluburilor. Pînă în prezent, cu toate că urmărim realizarea acestui proiect, treburile merg destul de greu, deoarece federațiile solicitate răspund cu întîrziere sau vin cu contrapropuneri.

De altfel, întîlniri amicale între cluburi campioane din America latină sau cele din America latină cu cele europene au loc aproape în mod regulat și interesul cu care sînt urmărite, atestă popularitatea lor.

Cele mai multe răspunsuri care le-am primit confirmă dorința de participare a echipelor campioane la un asemenea turneu și sper că F.I.F.A. va putea în scurt timp examina posibilitatea organizării acestui turneu.

„Și totuși vom rămîne în categoria A"

După meciul cu Petrolul Ploiești, în care Știința Cluj a obținut două prețioase puncte, l-am rugat pe antrenorul studenților — Dr. Mircea Luca — să ne răspundă la două întrebări :

— Care sînt cauzele insucceselor pe care le-a înregistrat în ultimul timp Știința Cluj ?

— Această întrebare nu este deloc nouă pentru mine. Mi-au pus-o pînă acum de sute și sute de ori suporterii din Cluj. Așa că nu mă găsiți nepregătit. Echipa noastră a pierdut un „tempo" important. În lunile iulie—august (perioada de tranziție și pregătitoare) băieții n-au avut antrenor și... nu s-au pregătit. Au făcut la Sovata concediul ca niște... pensionari. Apoi, fără pic de pregătire, au participat la meciurile din „Cupa U.A.S.R.". În 8 zile au jucat trei meciuri și au călătorit aproape 2.000 de kilometri cu mașina. A urmat, la o săptămînă, primul meci din campionat. La partida cu Dinamo Pitești și în următoarele patru etape Știința Cluj a dispus de un lot de 11 (!) jucători... Aveam 4 jucători accidentați și alți cinci transferați. Și culmea, în prima etapă s-au accidentat grav Nește (indisponibil pentru un an) și Georgescu (n-a jucat 6 etape). Am fost obligați să facem doi stoperi din doi jucători ofensivi : Marcu și Bîrsan. În aceste condiții rezultatele slabe apar, firesc, normale ca și demoralizarea care i-a cuprins pe jucători...

— În aceste condiții mai există oreo șansă de rămînere în categoria A ?

— Între timp lotul a fost completat. Avem acum 17 jucători printre care trei tineri foarte dotați : Mureșan, Szabo și Adam. Aceștia au dat cursivitate atacului și, după ce se vor roda, îi vor da și eficacitate. Apărarea este și ea pusă la punct. Pe parcursul campionatului echipa a recuperat mult în pregătire. Prin venirea lui Grăjdeanu s-a creat o mai bună legătură între compartimentul defensiv și cel ofensiv. Noua conducere ne dă un sprijin efectiv, iar antrenorul Cosmoc ne este de un real ajutor. Mai rămîne să redresăm moralul jucătorilor. Acest lucru este posibil — cu ajutorul spectatorilor clujeni. Aceștia în loc să-i apostrofeze pe jucători la prima greșală făcută în joc ar putea să-i ducă spre victorie încurajîndu-i în momentele grele, apreciindu-le execuțiile bune și dîndu-le prin afecțiune acel atît de necesar „tonic moral". Echipa joacă bine acum și acest lucru îl vor vedea mîine și spectatorii bucureșteni în partida cu Rapid.

Toate acestea mă fac să declar cu certitudine că Știința Cluj va rămîne în categoria A !

CINE EȘTI AMARILDO ?

Consacrat cu prilejul campionatelor mondiale din Chile, numit atunci „Vice-Pele", pentru felul în care l-a înlocuit pe gloriosul său preopinent, Amarildo, acest tînăr mulatru din Rio, a devenit unul din cei mai celebri jucători. De cîteva luni el se află în Italia, cumpărat de echipa A. C. Milano, cîștigătoarea ultimei ediții a Cupei campionilor europeni. În rîndurile ce urmează reproducem fragmente dintr-un interviu acordat de Amarildo corespondentului ziarului italian Gazetta dello Sport.

— Mă numesc Amarildo Tavares da Silveira. Sînt născut la 29 iunie 1939, în Campos, lîngă Rio de Janeiro. Fiu de fotbalist. Tatăl meu, Amaro Silva, a fost extremă stîngă în națională Braziliei, în perioada anilor 1922- 1925.

— La ce vîrstă ai început să joci fotbal ?

— Nu-mi aduc aminte. La noi de fapt copiii învață să numere jucînd fotbal. Mie mi-a fost profesor tata, un profesor bun. Cînd aveam 10 ani știam să fac orice cu mingea.

— Credeți că talentul în fotbal se moștenește ?

— Ce să spun, din cîte știu eu mea. Am marcat două goluri în meciul cu Spania și golul egalării în finala cu Cehoslovacia. Pele m-a îmbrățișat după meci și mi-a spus că nimeni nu l-ar fi putut înlocui mai bine.

— De ce ai plecat de la Botafogo ?

— Asta nu depindea de mine. Clubul a primit o ofertă mare și m-a vîndut. Eu nu m-am opus fiindcă vroiam într-adevăr să joc în Europa.

— Ești căsătorit ?

— Nu, și nici nu voi fi prea curînd. Am de întreținut la școală două surori. Joc și pentru ele.

— Ce diferență substanțială ai găsit între jocul brazilian și cel italian ?

— Aici se joacă numai la rezultat, într-un ritm aproape frenetic. Un atacant trebuie să fie un campion absolut, să aibă sprint, controlul balonului, pătrundere și mai ales picioare tari. În campionatul italian, dacă te oprești cu mingea și vrei să studiezi poziția jocului, te trezești cu 2-3 apărători în fața ta.

— Cum ți se pare tactica de joc numită la noi „catenaccio" ?

— Mie personal nu-mi place „catenaccio". Prea mulți apărători, se marchează goluri puține. În Italia ți se cere să cîștigi în fiecare duminică și pentru unii e foarte greu. Noi, la Milan, avem o înaintare bună : cu Altafini, Sani care știu să marcheze. Și eu am marcat. Asta place la public și patronilor cluburilor. Altfel, ești dat uitării, cum s-a întîmplat cu chilianul Toro.

— La Rio ați pierdut însă finala Cupei campionilor.

— Acolo nu s-a jucat fotbal. A lipsit Pele de pe teren și Santos fără Pele nu mai e Santos. Dacă arbitrul Brozzi ar fi fost corect noi am fi cîștigat.

— Ce proiecte ai pentru viitor ?

— Contractul meu mă leagă de Milan pînă în 1966. Publicul de aici mă simpatizează. Aș vrea să cîștig cu echipa Milan campionatul și din nou Cupa campionilor europeni. Dar dorința mea cea mai mare este să joc din nou în echipa Braziliei, la campionatele mondiale din 1966.

Acesta este Amarildo, despre care ziarul „Estado" din Rio de Janeiro scria după meciul cu Santos : „Ar fi fost un trădător dacă nu ar fi dat totul pentru culorile echipei în care joacă acum. Pentru felul cum a jucat orice brazilian poate să fie mîndru de el. Amarildo a înțeles că trebuie să fie cinstit".

Amarildo și Pele

SAH

A început finala campionatului republican de șah

Săptămîna aceasta a început la București finala campionatului republican de șah, la care, cu cîteva excepții, participă cei mai buni jucători din țara noastră. Iată lista participanților, în ordinea tragerii la sorți : Pavlov, Mititelu, Stanciu, Nacu, Gunsberger, Radovici, Reicher, Suteu, Ghițescu, Troianescu, Botez, Ciocîltea, Șutiman, Nacht, Vaisman, Szabo, Alexandrescu, Partoș, Neamțu și Soos.

Partide

Alb — Tal Negru — Matanovici
jucată în cadrul turneului internațional de la Havana, septembrie 1963.

1. e4, e5	16. Cbd2, Dg6
2. f4, d5	17. Rg1, f6
3. e:d5, e4	18. Tc1, b6
4. d3, Cf6	19. b4, a5
5. d:e4, C:e4	20. Ch4, Dd3
6. Ne3, Dh4+	21. Cdf3, Te2
7. g3, C:g3	22. Df1, a:b4
8. h:g3, D:h1	23. Td1, T:g2
9. De2, Nb4+	24. R:g2, T:a2
10. c3, Nd6	25. Rg1, Df1+
11. Ng2, Dh6	26. R:f1, g5
12. Nd4+ Rd8	
13. Cf3, Ng4	**și albul cedează, neputînd evita pierderi materiale.**
14. Df2, Te8+	
15. Rf1, Cd7	

Alb — Ad. Rădulescu (București)
Negru — Paul Vătărescu (Oltenița)
jucată în cadrul campionatului republican prin corespondență

1. Cf3, d5	18. Ce4, Nb8
2. c4, c6	19. Tad1, Ce7
3. b3, d:c3	20. d5, g4
4. b:c3, Ng4	21. Ch4, Ne5
5. e3, e5	22. N:e5, f:e5
6. Ne2, De7	23. Tb1, b6
7. Nb2, f6	24. Da4, Rb7
8. 0—0, Ca6	25. d6, Cg6
9. d4, 0—0—0	26. c5, C:h4
10. Cd2, N:e2	27. c:b6, a:b6
11. D:e2, e:d4	28. Da5, b5
12. e:d4, Nd6	29. a4, b4
13. Cf3, De7	30. T:b4+, C:b4
14. De2, Cb4	31. Tb1, c5
15. Db3, Df7	32. D:c5 și, după cîteva mutări negrul a cedat.
16. a3, Ca6	
17. Cd2, g5	

Un sacrificiu spectaculos

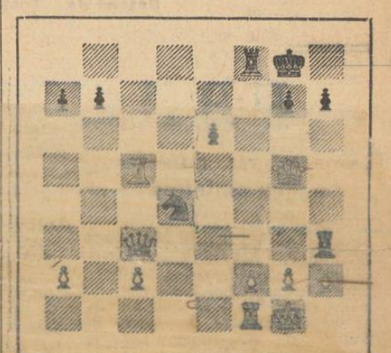

Poziția de mai sus a survenit într-o partidă jucată cu mai mult de jumătate secol în urmă. Era la Breslau, în anul 1912. În fața mesei de șah se înfruntau Lewitzy — cu albele — și cunoscutul maestru al timpului Marshall. În jurul celor doi luaseră loc, pe scaune, numeroși spectatori.

În situația din diagramă, la mutare era negrul. Era evident că el va muta dama amenințată de tura neagră. Dar unde va fi deplasată dama ? Răspunsul lui Marshall a fost neașteptat, producînd o adevărată uluire. El a jucat Dc3-g3 !!, dînd posibilitate albului să ia dama în trei moduri diferite. La h2:g3 ar fi urmat însă Ce2 mat. La f2:g3 negrul ar fi continuat cu Ce2+, Rh1 și Tf8:f1 mat. Iar la D:g3 — cum s-a jucat în partidă — continuarea a fost 2. T:g3, h:g3 3. Ce2 + și, curînd, albul s-a recunoscut învins. Iar spectatorii entuziasmați, așa cum era obiceiul pe atunci, au aruncat cu bănuți de aur pe masa învingătorului...

Figuri de șah atîrnate de o sfoară? Nu. Figuri așezate pe o tablă de șah din... sticlă !

Maxime șahiste

● *Avantajul este de partea celui care atacă.*

(LA BOURDOUNAIS)

● *Dacă sînteți atacat, faceți schimburi. Opuneți unei piese o piesă de aceeași importanță. Masați-vă pionii în centru. Mențineți regele în afara jocului.*

(PHILIDOR)

● *Puneți stăpînire pe coloanele deschise !*

(MORPHY)

● *Evitați pozițiile închise care îngreunează sarcina apărării ! Economisiți forțele mai ales în atac ! Gîndiți-vă la rezerve ! Nu pierdeți timpul vrînd neapărat să cîștigați o piesă ! Refuzul sacrificiului constituie adesea acceptarea lui ! Amenințarea este mai puternică decît execuția".*

(TARASCH)

Rochia pentru serviciu, pentru treburi, într-un cuvînt cea care trebuie să fie bună la toate, este necesar să fie simplă, comodă la purtat, practică și fără pretenții prea mari în ce privește întreținerea ei. Modelele pe care le prezentăm mai sus sînt toate inspirate din sarafane. Se poartă pe bluze, jerseuri sau pulovere. Materialele cele mai potrivite sînt cele în dungi, pepit sau carouri mici.

Desene de Tanți PFENNINGS

PRACTIC

Lenjerie cu dantele din fire sintetice

Lenjeria cu dantele este mult solicitată de cumpărătoare. Pentru a satisface mai bine gustul și cerințele cumpărătoarelor, fabrica „Tricotajul Roșu" din Capitală a fost dotată în acest an cu mașini noi care tricotează dantele din fire sintetice în modele variate. Prin montarea noilor mașini întreaga cantitate de lenjerie produsă de colectivul fabricii „Tricotajul Roșu" se realizează cu dantele și volănașe reușite, în modele și culori variate.

Rochii tricotate și plisate

Ne-am obișnuit ca specialiștii să realizeze permanent noi produse din fire sintetice. Pentru toamna acestui an, colectivul fabricii „Tricotajul Roșu" a realizat rochii tricotate și plisate din fire de relon groase, netransparente, în culori, albe, cu cordoane colorate.

Articole variate de uz casnic

Lărgirea sortimentelor articolelor de uz casnic preocupă îndeaproape colectivele întreprinderilor din acest sector al industriei ușoare. În acest an, de pildă, au fost introduse în fabricație mașina de stors fructe, spălătorul de geamuri, aparatul de preparat maioneză, de bătut frișcă, fixator cu vacuum și altele, care vin în sprijinul gospodinelor, ușurează munca acestora.

Pentru contractările pe anul 1964, care au avut loc în această lună, creatorii din industria articolelor de uz casnic au realizat noi produse pentru gospodine. Printre ele se numără căruciorul cu sacoșa pentru piață, dispozitiv metalic pentru tăiat aluat, perii din material plastic pentru curățat vase, forme cu suport mobil pentru torturi și altele.

SFATURI COSMETICE

Este necesar ca odată pe lună să facem o curățire în profunzime a pielii. În ce constă această operație ?

Dacă ne decidem să o executăm singure, vom proceda astfel. În primul rînd ne vom curăța bine obrazul fie spălîndu-l cu apă și săpun, fie ștergîndu-l cu o emulsie sau cremă de demachiat. Ne vom lega părul cu o basma astfel ca să nu-l murdărim de grăsime și nici să nu se desfacă din cauza aburului.

Vom unge bine cu o cremă grasă regiunea din jurul ochilor în special pleoapele, și ne vom expune obrazul timp de 5 minute la abur, folosindu-ne de un vas obișnuit, umplut cu apă peste care am presărat puțină floare de mușețel. Înainte de această operație vom pregăti un tifon steril, o soluție astringentă alcoolică sau pur și simplu puțin alcool amestecat în părți egale cu apă, borcănelul cu cremă, masca adecvată tenului nostru și 2 tampoane de vată înmuiate în infuzie de mușețel sau în soluție de acid boric 4 la sută. Vom mai avea grijă să ne spălăm bine mîinile și să tăiem unghiile care ne pot incomoda la masaj și la stoarcerea punctelor negre. În cazul în care tenul este presărat cu puncte negre, îl vom masa în prealabil cu puțin untdelemn călduț, apoi vom expune obrazul la abur.

După 5—10 minute, în raport cu sensibilitatea tenului respectiv, obrazul, bine aburit, va fi curățat de puncte negre cu ajutorul a două degete învelite în tifon steril — după care vom dezinfecta obrazul pentru a evita o eventuală infectare. Vom aplica apoi pe tot obrazul o cremă grasă (ten uscat) și o cremă uscată de zi (ten gras). În acest din urmă caz, mai putem pudra obrazul cu talc, după care vom face cîteva mișcări de masaj pe care le vom executa singure și care au ca scop să pună sîngele în circulație și să îndepărteze stratul de celule moarte de la suprafața pielii.

Astfel, vom masa fruntea, nasul, buzele, obrajii, pleoapele, bărbia, gîtul, ținînd seama însă de indicațiile date în articolele privind direcția mișcărilor folosite la masaj. În caz contrar, riscăm să dăunăm mușchilor.

După masarea obrazului, vom aplica pe față și gît (cu excepția porțiunilor din jurul ochilor) o mască de gălbenuș sau albuș de ou pe care o vom menține timp de 20 de minute. În tot acest timp, pe ochi vom aplica tampoanele pregătite în prealabil.

Îndepărtarea măștii o vom face prin spălare cu apă călduță, apoi vom aplica o compresă rece. Dacă tenul are porii dilatați, vom trece peste față o bucățică de gheață înmuiată în zeamă de lămîie.

Toate aceste operații este bine să le facem seara, înainte de culcare, pentru a nu mai fi forțate să aplicăm pe față pudră sau fard, lăsînd obrazul să respire în voie, în cursul nopții.

Anca BOGDAN

Armonia culorilor

E bine să știm că nu toate culorile merg împreună. Așa de pildă, culoarea portocalie se armonizează cu verde, maron. Culoarea galben merge cu : verde, maron și cu puțin roșu. Culoarea verde pal cu : roșu, alb. Culoarea verde oliv cu: alb, roșu, galben, violet. Culoarea bleu pal cu : violet, roz, roșu, alb, bleumarin. Culoarea roz cu : gris pal, verde. Culoarea turcoaz cu : roșu, crem. Culoarea gris cu : roșu, puțin galben sau galben cu puțin violet.

Nu asociați niciodată : maron cu roșu ; bej cu gri ; bleumarin cu maron, violet cu bej.

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Supă de varză ; tocană de purcel — mămăliguță ; compot de caise.

— Chiftele de cartofi cu smîntînă ; sarmale cu orez ; mere.

— Ciorbă rusească ; polonez cu cartofi piure ; rulադă cu marmeladă.

— Salată de fasole albă ; mîncare de dovlecei ; gutui la cuptor.

— Marinată de pește ; creier pane — salată de sfeclă ; cornulețe cu nuci.

— Supă de zarzavat dreasă cu smîntînă ; ghiveci de post ; cremă de vanilie.

— Piftie de porc ; mușchi la grătar, cartofi pai ; tort moca.

Diferite sosuri pentru budinci

— SOS DE VANILIE —

Fierbem o jumătate litru lapte cu un baton de vanilie pe care îl acoperim și-l lăsăm să se răcorească aproximativ 10-15 minute. Între timp frecăm 3 gălbenușuri cu 3 linguri de zahăr și o linguriță de făină. Peste ouă turnăm, încetul cu încetul, laptele călduț. Punem totul pe foc, amestecînd întruna, pînă se îngroașă.

Acest sos se toarnă, ori cald ori rece, peste budincă.

— SOS DE ROM —

Amestecăm într-un vas 4 gălbenușuri cu 4 linguri de zahăr și o linguriță de făină. Peste această compoziție turnăm, cîte puțin, 2 dl. de lapte călduț. Punem totul pe un foc potrivit amestecînd mereu pînă se îngroașe ca o ciulama. După aceea dăm sosul jos de pe mașină și turnăm în el 2-3 linguri de rom.

— SOS DE NUCI —

Se dă prin mașină 125 g de nuci. Peste ele se pune puțin lapte și se amestecă pînă se face ca o cremă. La nuci mai adăugăm 2 gălbenușuri de ou și 100 g zahăr în afară de 2 dl lapte. Cine dorește poate să pună și cîteva picături de rom.

— SOS DE MERE —

Luăm 4 mere potrivite pe care le curățim, le tăiem felii și le punem, într-un vas, cu 4 linguri de zahăr și un pahar de apă la fiert. Se amestecă tot timpul, pînă scade complet apa. Se trece prin sită. La această compoziție adăugăm și 3 linguri de marmeladă. Dacă ni se pare prea consistentă punem încă puțină apă.

— SOS DE VIN —

Frecăm 4 gălbenușuri cu 100 g zahăr și o lingură de făină. Peste ele se toarnă o jumătate litru vin alb călduț. Punem totul pe foc și amestecăm tot timpul pînă se îngroașă.

— SOS DE CIOCOLATĂ —

Topim într-un vas 150 g ciocolată cu un pahar de apă. Separat amestecăm o linguriță de făină cu puțină apă care o adăugăm la ciocolata topită. Se pune pe foc și se lasă să fiarbă amestecînd încontinuu. Cînd este destul de groasă o dăm jos de pe sobă și îi punem o nucă de unt.

MEDICUL vă sfătuiește

Examenul de fund de ochi în boala hipertonică

Boala hipertonică, cu sau fără arterioscleroză, este poate boala cea mai răspîndită a timpurilor noastre. Cum în decursul ei survin dese ori complicațiuni din partea inimii, se mai vorbește și despre „boli cardio-vasculare".

Oftalmologia, prin metoda de examen numită oftalmoscopie, contribuie, într-o măsură destul de importantă, la lupta împotriva bolii hipertonice. Este vorba despre examenul de fund de ochi, practicat pe scară tot mai largă ori de cîte ori există suspiciune de hipertensiune arterială sau arterioscleroză. El se mai face și atunci cînd trebuie stabilit tratamentul de urmat sau faza în care se află boala.

Ceea ce face examenul de fund de ochi atît de important este faptul că în nici o altă parte a organismului viu nu pot fi văzute vasele sanguine ca aici. La examen se văd bine vasele retinei, care, din punct de vedere al comportării lor în diferite boli, se aseamănă mult cu arterele și venele din creier și de la rinichi. Observînd deci vasele retiniene, putem trage unele concluzii asupra stării vaselor din aceste organe.

Modificările care se pot observa sînt foarte variate atît din punct de vedere cantitativ cît și calitativ. De la reducerea abia perceptibilă a calibrului vascular, în cazuri de hipertensiune incipientă, pînă la ruptură de vas cu hemoragie, în cazuri avansate, avem o gamă vastă de modificări, care, descrise exact, furnizează internistului sau specialistului de boli cardio-vasculare o completare prețioasă la tabloul de simptome ale bolii.

Există totuși cazuri în care aspectul fundului de ochi nu este în concordanță cu tabloul general al bolii. Astfel, la un bolnav cu hipertensiune arterială evidentă se poate găsi un fund de ochi cu aspect normal. Acest lucru se poate întîmpla datorită faptului, că vasele de la fundul ochiului constituie numai o parte infimă a întregului sistem vascular al organismului, o părticică foarte mică, care nu întotdeauna oglindește situația întregului. Examenul de fund de ochi se face la cererea medicului internist, cardiolog, neurolog ș.a. ca o completare a examenului general efectuat de dînșii. Și tot ei sînt cei mai în măsură să interpreteze în mod just un buletin de examen de fund de ochi, asociindu-l la celelalte analize și simptome.

Se întîlnesc și cazuri cînd boala hipertonică își face apariția prin anumite simptome oculare (ceață, vederea dublă ș.a.). În aceste cazuri, primul drum va duce la oculist, care singur este în măsură să precizeze de ce natură este tulburarea de vedere care a apărut și care, în anumite cazuri, cînd este vorba de astuparea arterei centrale a retinei poate salva vederea unui ochi printr-o intervenție hotărîtă.

Oftalmoscopia este azi completată prin „oftalmodinamometrie" : metoda de măsurare a tensiunii în artera centrală a retinei (cu deosebire de „tonometrie" — măsurarea tensiunii intraoculare).

OCULIST

CUM SĂ RESPIRĂM

Cititorul poate fi nedumerit în fața unei întrebări atît de simple. Cum adică ? Se poate respira în mai multe feluri ?! Da! Respirația corectă este aceea pe nas și nu pe gură. Dacă nu am știut acest lucru, nu e nimic, învățăm acum, cît nu e încă prea tîrziu. Respirația pe gură, mai ales în anotimpul rece, favorizează amigdalita, catarul căilor respiratorii superioare (laringita, traheita), bronșita și chiar congestia pulmonară și pneumonia.

Explicația constă în rolul dublu al căilor nazale în timpul respirației. Pe de o parte, aerul rece este încălzit de mucoasa nazală ca de un veritabil radiator. Aceasta se datorește faptului că mucoasa ce căptușește pe dinăuntru conductele aeriene ale nasului este foarte puternic vascularizată. Prin rețeaua de capilare circulă sîngele cald, ca într-un uriaș calorifer cu mii de segmenți, încălzind și umezind aerul rece și uscat. Aerul inspirat prin gură intră mai direct și mai rece în faringe, laringe, trahee, bronhii și alveole pulmonare, răcind prea brusc căile respiratorii.

Pe de altă parte, căile nazale, avînd mucoasa căptușită cu peri, reține multe din impuritățile aerului inspirat. Numărul acestor peri este foarte mare, cei mai mulți avînd dimensiuni atît de mici că nu se văd decît la microscop. Filtrul mecanic al nasului este completat de un filtru chimic, căci mucoasa nazală are proprietatea de a distruge microbii ce vin în contact cu ea, prin secreția ei bactericidă. Gura nu realizează nici pe departe acest rol de filtru. Inspirînd pe nas, în plămîni ajung de zece ori mai puțini microbi decît atunci cînd respirăm pe gură !

Credem că argumentele de mai sus sînt suficiente pentru a ne determina să ne controlăm, un timp, felul cum respirăm. Și dacă nu respirăm corect trebuie pur și simplu să ne reeducăm respirația. Copiii trebuie ajutați de părinți și educatoare să învețe să respire numai pe nas. În special pentru ei vom adăuga că respirația pe nas este mai bogată decît cea pe gură, prin care organismul primește doar 79 la sută din oxigenul necesar. Să nu ne mirăm dacă medicii vor constata că anemia, paliditatea, nedezvoltarea și chiar unele boli se datoresc unei proaste respirații.

Respirația pe nas este atît de importantă, mai ales în anotimpul rece, încît dacă nu reușim să o corectăm singuri, trebuie să apelăm la medicul specialist O.R.L. Uneori respirația pe gură se datorește faptului că, din anumite motive, ne vine greu să respirăm pe nas. Printre cauzele posibile să enumerăm : deviația septului nazal, polipii, vegetațiile de adenoide, guturaiul cronic, sinuzita și altele.

În aceste cazuri intervenția medicului specialist este pe cît de simplă pe atît de utilă.

De aceea, nu trebuie să întîrziem cu corectarea deficiențelor respiratorii, pentru a nu ajunge la complicații organice serioase.

Pentru prevenirea guturaiului și a catarelor căilor respiratorii, cel mai bun remediu este călirea organismului.

N. V. IVANOV

• COLȚUL CELOR MICI •

ISTEȚUL BOMBO

Desen de Gh CHIRIAC

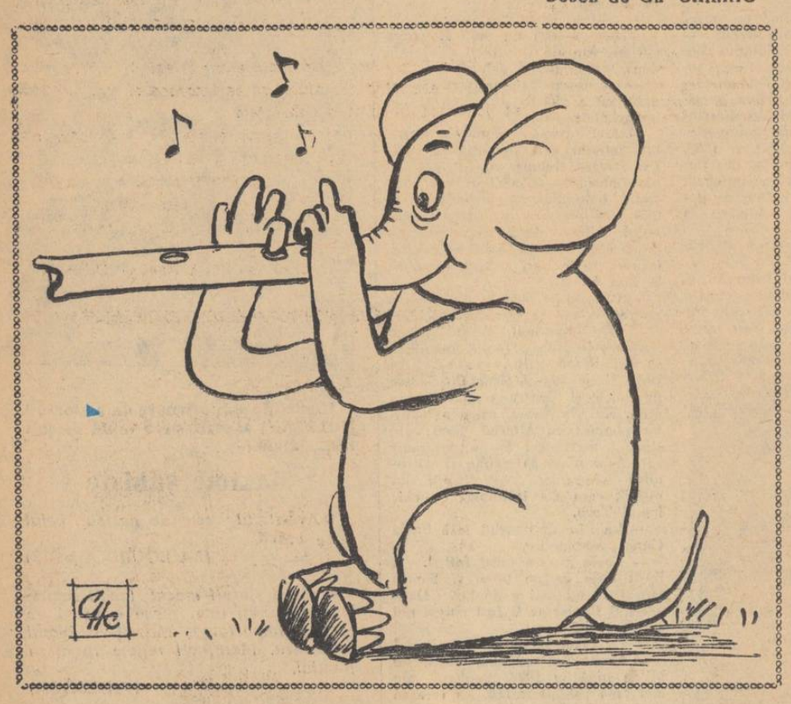

CLOPOȚELUL

Dumitrel e cît Gigel
Și Gigel cît Dumitrel.
— Dumitrel, zice Gigel
Am văzut ieri un vițel.
— Un vițel frumos ? Ce fel?
— Unul negru, mititel
Și la gît cu CLOȚOPEL.
Dumitrel rîde de el.
— Pentru ce rîzi, Dumitrel?
— Pentru că spui CLOȚOPEL !
— Ei, și cum să spun altfel?
— PLOCOȚEL, nu CLOȚOPEL !
A greșit-o Dumitrel,
Și-a greșit-o și Gigel,
Căci se spune CLOPOȚEL.

Florin IORDĂCHESCU

GHICITORI

Seara, la culcare,
În pătuc o pui,
Patru colțuri are
Ba are și pui.
(PERNA)

Are țepi subțiri și mici
Ca un spate de arici
Și poți curăța cu ea
Haină, gheată ori podea.
(PERIA)

Are ac și ață are.
Cînd se pune în mișcare
Roata i se învîrtește
Dar din loc nu se urnește.
(MAȘINA DE CUSUT)

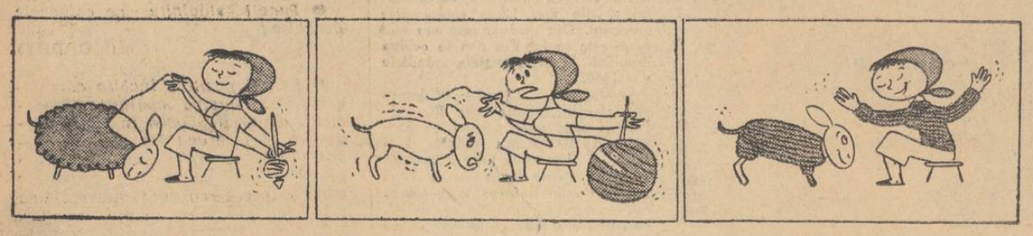

Desene de Simion ALEXANDRESCU

ACCESORII

INTERESANT ȘI UTIL DE ȘTIUT

● In anemia prin lipsa de fier (adică anemia feriprivă) administrarea medicamentelor care conțin fier ajută numai dacă — în același timp — se face și tratamentul de corectare a insuficienței sau lipsei de acid gastric.

La copiii care au aciditatea gastrică scăzută, corectarea ei se face numai dacă se adaugă și tratament cu medicamente care conțin fier.

Pentru rezorbția fierului la nivelul tubului digestiv este nevoie și de prezența vitaminei B — în special B 6.

Ea este însă necesară și pentru ca fierul din sînge să se fixeze în măduva osoasă — pentru formarea globulelor roșii.

Cu cît înaintăm în vîrstă — depozitele de fier în măduva osoasă cresc — însă sinteza vit. B. — (respectiv B6) scade cu vîrsta.

● Pentru că la oamenii mai în etate sinteza de vitamina B este scăzută, trebuie diminuate din alimentația lor făinoasele și dulciurile. Aceasta pentru că la asimilarea acestor alimente este necesară vit. B 1.

● Profilaxia celor care au venit în contact cu bolnavii de hepatită epidemică se poate face cu succes prin gamaglobuline.

● Afecțiunile aparatului cardiovascular (și în special hipertensiunea arterială) sînt mult mai frecvente la cei bolnavi de diabet. De aceea, la bolnavii cu hipertensiune arterială trebuie căutat și diabetul.

● În opoziție cu hipertensiunea arterială — care este o boală mai bine studiată — există cazuri destul de numeroase la care tensiunea arterială este subnormală. Ei nu se plîng de această tensiune scăzută. În schimb senzația de vid, vîrtej, amețeli, oboseală anormală, tendințe de leșin, scăderea sau chiar lipsa puterii de concentrare, turburări digestive sau uneori chiar ulcere digestive, se întîlnesc destul de des, odată cu hipotensiunea arterială.

Printre cauzele care pot produce și întreține hipotensiunea arterială trebuie să căutăm : suferințe pulmonare, hepatice (în special) subalimentația sau alimentația neregulată și inadecvată, boli ale glandelor — tiroidă, hipofiză, suprarenale, — sau afecțiuni neuro-psihice.

În hipotensiunea arterială, ceea ce primează este tratamentul stării generale : alimentație regulată, bogată în proteine, corectarea insuficienței ponderale eventuale. Este necesar efortul, antrenamentul fizic sistematic, regulat — mai ales mișcarea în aer liber, excursii, mersul pe jos, turismul. De notat că hipotensiunea arterială se întîlnește frecvent la cei care duc o viață sedentară.

Știați că...

... cca. 4 la sută din bărbații de toate vîrstele confundă culorile roșu și verde ? (daltonism sau mai exact disdropatopsie). La femei acest procent este de numai 4% ?

... o dioptrie exprimă puterea de refracție a unei lentile convexe al cărei focar este exact de un metru ?...

...nu mai puțin de 2 la sută din copii ajung la vîrsta de 17—18 ani, fără să știe că nu văd cu ambii ochi la fel ? Copilul și mai tîrziu adolescentul își întrebuințează în această situație numai ochiul mai bun, celălalt pierzîndu-și treptat, în mare măsură, capacitatea de lucru (ambliopie)...

...la baza multor cazuri de strabism stă ambliopia, adică puterea vizuală inegală a ochilor ?

...că denumirea de glaucom (apă neagră, hipertensiune intraoculară) vine de la „glaukos" — verde în limba greacă ? Într-adevăr, în glaucom, pupila are dese ori reflexe verzui...

...că „daltonism" vine de la Dalton, celebru fizician englez, care în anul 1798 a descoperit această anomalie a simțului cromatic, constatînd că nu vede cireșe roșii împreună cu frunzele verzi ?...

...cercetarea simțului cromatic la angajații de căi ferate a fost legiferată în aproape toate țările lumii, de cînd, la sfîrșitul secolului trecut, din cauza unui acar daltonist într-o țară nordică s-a produs o groaznică catastrofă de căi ferate ?...

...„cataracta", opacifierea cristalinului, vine de la grecescul „kataraktis", ce înseamnă cădere de apă ? Asta fiindcă s-a crezut că tulburarea pupilei care merge pînă la gri închis, se datorește unei căderi de apă provenind din creier și care acoperă pupila.

FRED GHENĂDESCU

ECHILIBRISTICA FĂRĂ VOIE

— De azi dimineață și pînă acum nu s-a luat de aici nici un lemn!

— Avem vecini cinstiți, tovarășe!

E. ARNO

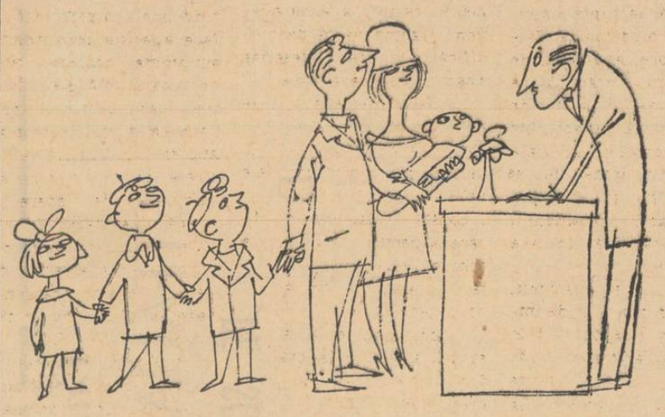

— ...Ne-am hotărît: spunem „da"!

AVRAM ANTON

— CROITORUL: De-ați putea vedea ce bine vă stă!

PROFILURI CU... BERE

conturate de unii la masa de restaurant

Un birocrat: „Dă-mi o... halbă de bere!"

— *Un matematician:* „Dă-mi să beau... numărul 'unu!"

Un croitor: „Dă-mi o bere cu... guler!"

Un avocat: „Beau după... litera legii!"

Unul care face cinste: „Dă-mi trei halbe și un țap... ispășitor!"

Un blazat: „Dă-mi o aia cu... be!-re!"

Un profesor de limba română: Dă-mi a... bea-bere!"

Un mincinos: „O bere cu... cioc!"

Un zgîrcit: „Doar o... spumă de bere!".

Un îndrăgostit: „O bere... blondă!"

Un măcelar: „Dă-mi o halcă de... bere!"

Un cusurgiu: „O bere și... condica de reclamații!"

Un farmacist: „Dă-mi un hap cu... bere!".

Unul cu patriotism local: „O bere de... București!"

Un umorist: „Ospătar, cîteva poante despre bere... n-ai!"

EPIGRAME

CHEFLIUL:

Toamnă, cramă
preamăiastră,
Rogu-te adu-mi în dar,

Ploi ce bat pe la fereastră
Cu stropi mari de...
Murfatlar!

PORTARUL DE FOTBAL:

Toamna, cea cu roade
pline,

Luîndu-și în primire
rolul,

Des, în calea mea ea
vine

Și cu plinul, și cu...
golul

UNUI CELIBATAR

Se adaptează, deci, ușor
Cu-acest decor
policromatic:

Spunînd într-una
„Nu mă-nsor".

Amicul e de mult...
tomnatic!

Sig. HOROVITZ

S. NOVAC

Fără cuvinte

ELMO ANVI

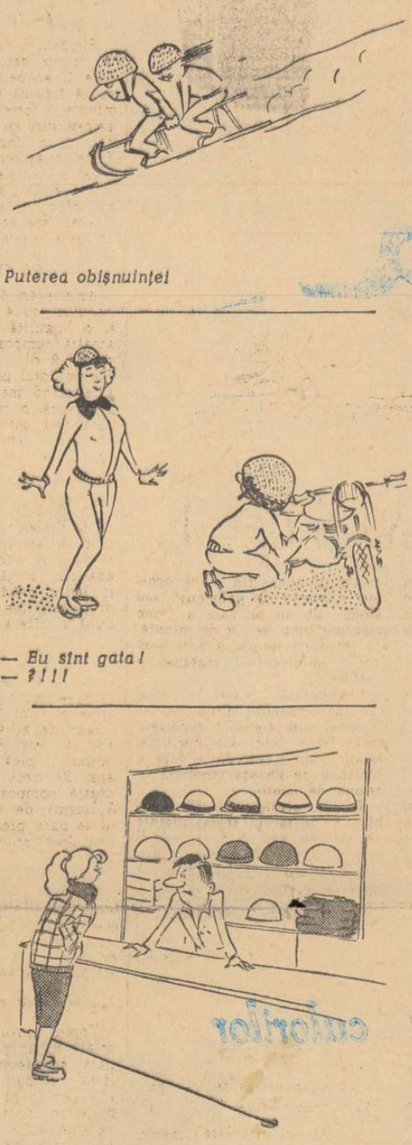

Puterea obișnuinței

— Eu sînt gata!
— ?!!!

— Căști ecosez aveți?
— ?!!!

POȘTA REDACȚIEI

CIKYTA — Timișoara. Bine spuneți că sînt „încercări de poezie, încă din clasele elementare", adică versuri puerile, fără să comunice ceva. În țara noastră s-a construit și se construiește o viață nouă, se schimbă înfățișarea orașelor și satelor, apar oameni noi, cu concepții noi. Toate acestea ar trebui să facă să vibreze o coardă în inima dv. de îndrăgostită a rimelor, să vă îndemne să așterneți simțămintele dv. în fraze înaripate, căci opera literară trebuie să aibă un conținut exprimat într-o formă plină de imagini atrăgătoare. Așteptăm să scrieți despre realitatea noastră socialistă, despre constructorii noii vieți și... să ne trimiteți vești despre succesele obținute.

F. VAȚI — Brad. Ca să vă putem răspunde, trebuie să ne comunicați unde lucrați, care este situația școlară a dv. în prezent și ce anume școală doriți să urmați de acum înainte. Nu vreți să terminați școala medie de cultură generală și apoi să urmați o facultate? Vreți poate să vă înscrieți la o școală profesională? Scrieți-ne clar.

R. MIRCEA — Slobozia. Facultăți de medicină se află la București, Cluj, Iași și Tg. Mureș. Pentru relații cu privire la examenul de admitere, adresați-vă secretariatului uneia din aceste patru facultăți și, fiți sigur, veți primi răspunsul dorit.

C. CONSTANTINESCU — București. Cred că știți, întrucît vedem că vă pasionează problema aceasta, că se discută diferite variante de reformă a calendarului. Cea mai interesantă pare a fi propunerea de reformă făcută de Asociația calendaristică mondială. Cele mai importante inovații ale acestui proiect ar fi ca fiecare trimestru să fie format din 91 de zile (două luni a 30 de zile și una a 31 de zile). Cea de a 365-a zi rămasă urmează să fie proclamată „sărbătoare universală". La fel și cea de a 366-a zi a anilor bisecți. Proiecte de reformă sînt multe. Pînă la urmă, calendarul se va modifica. Chiar și fără asta, nu vedem rostul publicării unei „scheme de calendar general, care dă posibilitatea să se reconstituie calendarul oricărui an". E păcat să pierdeți atîta timp alcătuind astfel de scheme.

GEORGETA ȘERBU — Ploiești. Spre a ști ce aveți de făcut, e necesar să vă adresați Ministerului Învățămîntului, arătînd cît se poate de clar situația. Ministerul vă va da lămuririle necesare.

A. Z. — Ploiești. Vă înțelegem pe deplin suferința. Bineînțeles, așa cum prea bine știți și dv., a intervenit un complex de inferioritate care vă face nelinistit. De fapt, cel mai potrivit ar fi să discutați cu medicul psihiatru. Există și remedii mai simple cu depășirea situației actuale prin voință, dovedindu-vă dv. că, în fond, nu există nici o insuficiență organică. Aceasta o puteți face în deosebi prin repetiție. În orice caz, tratamentul medicamentos poate fi și el util.

PETCU DĂNUȚ-CORNEL București. Dacă ați constatat o ameliorare oricît de mică, înseamnă că, treptat, totul va intra în normal, fără nici un alt tratament. Cel mult, ați putea repeta tratamentul făcut cu luni și luni în urmă, deoarece se întîmplă ca efectul să apară după un timp oarecare.

EMIL — Chitila. Dacă familia pe care v-ați decis să o întemeiați se bazează pe sentimente trainice de dragoste și stimă, lucrurile se schimbă și nu are nici un rost să vă îngrijorați sau să vă gîndiți la un tratament medical.

DINU S. — Iași. Tratamentele pe care le-ați făcut sînt foarte bune. În plus este necesar să perseverați, și să respectați o disciplină strictă a tratamentului. Tenul trebuie degresat. Tratamentul urmat este bun, dar ați comis, într-adevăr, o greșeală foarte mare rupînd coșurile cu unghia. Cît timp veți zgîndări coșurile, nu veți putea spera să obțineți nicidecum vindecarea, indiferent de tratamentul pe care-l faceți. Pentru degresare, să folosiți o soluție din: sulf precipitat — 6 gr.; acid salicilic — 3 gr.; iod metaloid — 2,50 gr.; alcool 80° ad. — 100 gr. Cu această soluție, veți badijona tenul de 3 ori pe zi. După 5—6 zile de la întrebuințare, este bine să vă ungeți cu cremă lanolină sau „Nutrin", iar seara să aplicați prișnițe cu mușețel. Pielea se va coji, dar nu vă faceți griji din această cauză. Cînd cojile au căzut, folosiți o pomadă în care intră rizorcină și sulf precipitat în cantități egale de cîte 15 gr., tale și oxid de zinc în cantități egale de cîte 12 gr., plus 30 gr. de vaselină lichidă. După o pauză de 5—10 zile, repetați tratamentul.

G. MARIOARA — Tohanul Vechi. Să nu fiți îngrijorată. Puteți face masaje blînde, zilnice, cu o pomadă care să cuprindă și folicullină; cu răbdare veți obține rezultate. Așa cum v-a recomandat medicul consultant, luați cîte 3—4 tablete de Hipofizan.

MACRIS IBIAS — Săcueni. Dacă sînteți obișnuiți să umblați cu capul descoperit, nu-i nici un pericol. Pe timp de ger însă trebuie să vă protejați.

VERIGHETA ȘI ISTORICUL EI

În Roma antică, proprietarii de sclavi obișnuiau să oblige pe sclavii lor să poarte în locul unei zgărzi de piele așa cum purtau sclavii greci niște cercuri, niște inele — la mîini sau la picioare — pe care era gravat numele stăpînului.

Au trecut ani și ani. Și la ceremonia căsătoriei, așa cum era oficiată, la păgîni, femeia primea un astfel de inel pe care și-l punea în deget și pe care îl purta ca simbol al puterii nelimitate asupra ei a noului său stăpîn — bărbatul. Vechii germani, oferind un inel logodnicii — marcau încheierea unui act de vînzare-cumpărare a unei soții. Biserica a preluat acest obicei ca semn de respect pe care nevasta îl datorează bărbatului.

În țările din Europa occidentală, cu prilejul logodnei se ofereau inele simple sau cu pietre prețioase.

În Rusia, în secolul XV era stabilită următoarea regulă: bărbatul primește la cununie un inel de fier, nevasta unul de aur. Astfel fierul simbolizează forța bărbatului, iar aurul gingășia și castitatea femeii.

Azi, tinerii ce-și întemeiază un cămin sînt uniți în primul rînd de sentimentul de dragoste. Ei își făuresc o viață a lor potrivit minunatelor legi scrise și nescrise ale constructorilor socialismului. Iar verighetele — indiferent de metalul din care sînt confecționate, atunci cînd tinerii doresc să le poarte, sînt și devin simbolul dragostei reciproce, simbolul respectului reciproc, simbol al năzuințelor comune de a-și croi fericirea.

Verigheta e un obicei vechi, o tradiție. La fel ca și aceea de a oferi flori. Micul inel de metal aduce în viața de zi de zi o frumusețe modestă, simplă și decentă celor ce-l poartă, sentimentul profund sincer ce leagă două ființe. Firește atunci cînd acest sentiment lipsește, nici un fel de inele nu-l pot înlocui.

Ion PASCAL

„Să trăiești viața eroilor tăi"

Schiță de Jerome K. Jerome

Într-una din zilele trecute m-am întîlnit cu unul din confrații mei. Se plimba la ora șapte de dimineață în grădinile din Kensington. Era încă adormit și părea atît de prost dispus, încît am stat la îndoială dacă să-i vorbesc sau nu. Știam că de obicei își lua micul dejun în pat, pe la ora 11 dimineața. Ce căuta acolo, pe frigul acela care te pătrundea pînă la oase?

— Da' dis-de-dimineață te mai scoli! îl întîmpinai eu. Ce ți s-a întîmplat? Suferi de insomnie?

— De insomnie? îmi răspunse el scandalizat. Vrei să-ți bați joc de mine? Dacă aș comite imprudența să m-așez sau să mă rezem de un copac, aș adormi imediat. Dacă n-aș mai merge, aș adormi de-a-npicioarele. Auzi vorbă, insomnie!...

— Ai citit cumva cu prea multă seriozitate, îl întrebai eu, „Arta de a reuși în viață"? Dacă o să te lași influențat de lecturi de soiul ăsta, o să te întorci la cursurile serale sau ai s-ajungi să plugărești. Crede-mă pe mine: la patruzeci de ani nu-ți mai schimbi viața. Du-te acasă și te culcă.

— Ai dreptate, replică el. Trebuie să dorm, să dorm dus o lună întreagă. Dar trebuie să termin mai întîi, blestematul meu de roman. Dacă o să ți se întîmple și d-tale așa ceva, să nu cumva să-ți alegi drept eroină a uneia din cărțile d-tale o băștinașă din colonii. A mea e totuși o fată bună, dar o să-mi dea atît de furcă, încît o s-ajung să nu mai fiu decît umbra mea.

Visam la o ființă care să ignore convențiile noastre, toate obiceiurile noastre de civilizație. Dar diavolița asta se scoală cu noaptea-n cap, călărește fără șea și scări. Acolo, în Noua Galie de Sud, asta n-ar avea nici o importanță, dar a trebuit s-o aduc la Londra. Și ea continuă să se scoale la cinci. Bineînțeles, trebuie să mă scol și eu odată cu ea, ca să-i culeg impresiile. Azi dimineața am și făcut trei leghe. M-am dus la catedrala Sfîntul Paul: ei nu-i place însă Sfîntul Paul decît cînd străzile sînt pustii, ca și cum catedrala n-ar fi destul de mare ca să poată fi privită împreună cu alte persoane. De aci la podul Westminster. Acolo s-a așezat pe parapet și a citit versuri de Wordsworth, pînă ce un polițist a obligat-o să circule.

Îmi arătă bulevardul pe care ne aflam.

— O să vină aici. Acum, de dimineață, îmi spuse el. Vine anume ca să asculte o mierlă cîntînd.

— Atunci, îi zisei eu, o să te poți odihni și d-ta după atîta osteneală.

— Aș, da de unde! exclamă el. Osteneala abea începe. Mai are de colindat tot East End.

— ???

— Ce pot să fac? Trebuie să se întîlnească acolo cu un individ, tot așa de original și de fantastic ca și ea. Dacă ar merge tot timpul pe jos, ar fi cum ar mai fi! Dar ține neapărat s-aibă un cal. Îți dai seama unde o să mă ducă asta. O să i se pară Hyde Park-ul prea mic, și o să descopere Richmond-ul și Harn Common-ul. Trebuie să descriu scena și bucuria pe care o voi simți în fața acestor întinderi vaste.

— N-ai putea să scrii toate astea fără să te duci să le vezi? sugerai eu.

— Îmi pot imagina foarte bine bucuria ei, îmi răspunse el, dar pe calul acela o s-aibă fel de fel de impresii. Cum să-ți închipui impresiile unei călărețe, cînd ai uitat pînă și pe ce parte trebuie să încaleci?!

L-am însoțit pînă la Serpentine. Mi se părea că de la ultima noastră întîlnire devenise mai gras. Abea cînd am ajuns la marginea apei am văzut că purta sub haină, strîns înfășurat în jurul corpului, un halat de baie. Am presupus deci că eroina lui va înota.

— O să capăt o pneumonie bună, îmi spuse el, desfăcîndu-și șireturile pantofilor.

— N-ai putea aștepta să se facă mai cald, îi spusei eu, și să-ți trimiți indigena la Ostenda?

— Imposibil! exclamă el. Ostenda e prea convențională. N-o să-i placă.

— Dar, stărui eu, doamnele au voie să înoate aici?

— Scena nu se petrece aici, mă lămuri el, ci în Tamisa, la Greenwich. Impresiile vor fi aceleași. Ea le va povesti în cursul unui dineu la Queen's Gate și toată lumea va fi scandalizată. Nu m-aș mira de loc ca s-o fi făcut tocmai pentru asta".

În cele din urmă, confratele meu ieși din apă. Tot corpul îi era vînăt. Îl ajutai să se îmbrace și avu norocul să găsească imediat o cabrioletă.

Mă gîndeam tocmai la chinurile bietului meu confrate, cînd primii o scrisoare chenăruită în negru. Familia lui mă înștiința de sfîrșitul lui neașteptat și mă ruga să particip la ceremonia înmormîntării lui. Am rămas cu scrisoarea în mînă, gîndindu-mă: să fi hotărît el moartea eroinei lui?

În românește de Paul B. MARIAN

Cel mai tînăr filatelist din țară

— Un pionier laureat la cinci expoziții internaționale —

Nu era nici repetent, nu era nici corigent, n-avea de pregătit vre-un examen de admitere... Și totuși, deși vacanță, pionierul Dan Laurențiu Tripcovici pleca în fiecare zi cu ghiozdanul de-acasă.

— Ascultă Dan, unde te duci tu, în plină vacanță de vară, cu ghiozdanul?

— Ce știți voi! Mă pregătesc pentru Istanbul!

— Pleci la Istanbul?

— Eu nu! Trimit colecția!

Cei care nu îl cunosc, ar fi putut să se mire, sau l-ar fi putut crede un, hai să zic, născocitor! Prietenii lui, însă, nu se mai miră. S-au mirat în anii trecuți, acum s-au obișnuit.

Dan Laurențiu se pregătea de zor pentru o nouă expoziție internațională: marea expoziție filatelică a anului, care în 1963 fusese programată la Istanbul, în luna septembrie, odată cu Congresul Federației Internaționale de Filatelie.

Abia terminase examenul de admitere în clasa a VIII-a la școala medie mixtă nr. 1 „N. Bălcescu" din București, și a și început să se pregătească pentru un nou examen la care avea să înfrunte concurenții din aproape o sută de țări!... Și-a golit ghiozdanul de cărți și caiete pe care le-a așezat frumos în fundul dulapului său, rămas liber prin scoaterea la iveală a albumului și a clasoarelor filatelice. Și-a umplut ghiozdanul cu acestea din urmă, și, ca să nu piardă antrenamentul de școlar, pleca în fiecare zi, la ora obișnuită, la Cercul filatelic sau cel puțin la micile reuniuni filatelice, între prietenii mai apropiați, ca să facă schimb de mărci, să-și completeze exponatele pe care le pregătea.

Nimeni nu ar putea stabili, nici măcar cu aproximație, care este cel mai tînăr filatelist din țară. Oricînd se va putea cita un copil și mai mic, amator de mărci poștale. Dar dacă, vorbind de filateliști, îi luăm în considerare numai pe cei care sînt colecționari, pe cei care studiază îndeaproape mărcile poștale, pe cei care își prezintă colecțiile la expoziții, atunci avem multe șanse să nu greșim afirmînd că cel mai tînăr filatelist serios — foarte serios — din țară este pionierul Dan Laurențiu Tripcovici în vîrstă de 13 ani și 8 luni.

Dar Laurențiu este filatelist de la vîrsta de 5 ani.

Aproape nu există copil care n-a fost, nu este sau... nu va fi filatelist. Dan Laurențiu a fost, este și va rămîne filatelist. Are un exemplu trainic în familie: tatăl său, dr. Nicolae Tripcovici, membru în Consiliul de conducere al Asociației Filateliștilor din R.P.R., este unul din cei mai cunoscuți filateliști din țară, premiat la peste 10 expoziții filatelice internaționale.

Cînd a împlinit 5 ani, Dan Laurențiu a primit în dar de la tatăl său un clasor cu mărci ștampilate. A început să facă schimb cu cei de o seamă cu el, pînă cînd mărcile și-au schimbat proprietarul, cu clasor cu tot...

La 7 ani a început să-l însoțească pe tatăl său la cercurile filatelice și făcea schimburi tot mai serioase. Atunci tatăl său a început să-i dea și mărci neștampilate, în serii.

Cînd feciorul a împlinit 10 ani, tatăl său, pentru a-i sărbători cei cinci ani de activitate filatelică, i-a dăruit Albumul mărcilor poștale românești. Laurențiu a început atunci o activitate filatelică intensă, pentru a completa albumul.

Mergînd pe urmele tatălui său, sub a cărui îndrumare a devenit și se dezvoltă ca filatelist, într-o bună zi a avut o idee: să-și constituie o colecție de mărci poștale pe tema: „Anul revoluționar 1848".

În orele libere, și mai ales în vacanțe, a început să facă cercetări totodată istorice și schimb, să-și procure parte din mărcile necesare. Alte mărci și le-a procurat prin schimb cu școlari din alte țări: Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Cuba, Franța, pentru care s-a ostenit, și acum reușește tot mai bine, să cunoască limbile: germana, rusă, italiană, franceză.

Și cînd a socotit — el și cercul său filatelic — că exponatul e gata, l-a trimis, prin Asociația Filateliștilor din R.P.R., al cărui membru este, la expoziția filatelică internațională „Budapesta 1961", cea mai importantă expoziție de acest fel din acel an. Avea 11 ani atunci. Dar juriul expoziției... nu s-a sinchisit de aceasta și i-a acordat medalia de vermeil (argint aurit), cea mai înaltă distincție obținută la clasa de tineret.

Prin urmare și un copil poate răzbi la o asemenea manifestare! Sigur că aceasta l-a încurajat. Și-a îmbogățit exponatul, și în anul următor a participat din nou la cea mai mare manifestare filatelică a anului, de astă dată „Praga 1962". A cucerit medalia de argint și felicitările speciale ale juriului, pentru conținutul exponatului și pentru frumoasa lui prezentare.

Odată pornit e greu să te oprești! A participat și anul acesta, la expoziția „Melusina 1963", organizată la Luxemburg cu prilejul sărbătoririi a 1000 de ani de la întemeierea orașului și a țării. Și a fost răsplătit cu o nouă medalie de argint.

Iar în luna iulie, cînd s-a deschis la Budapesta prima expoziție filatelică comună a țărilor socialiste „Socphilex 1963", la clasa de tineret a figurat și „Anul 1848", interesantul și frumosul exponat — completat și primenit — al pionierului Dan Laurențiu Tripcovici; ceea ce i-a adus iar o medalie de argint, cea mai mare distincție acordată pentru colecțiile de tineret.

M. MIRCU

REBUS

CĂLĂTORIE MUZICALĂ

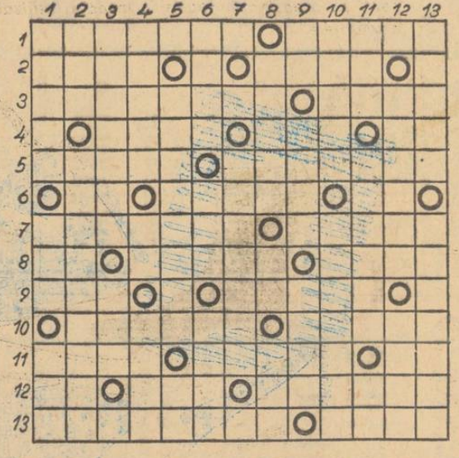

ORIZONTAL: *1) Autorul simfoniei „Harold în Italia" — A compus muzica baletului „La poarta țării basmelor" 2) „Valea Prahovei" de George Grigoriu — ...de la Săvinești, de Temistocle Popa 3) Poemele simfonice „Fîntînile Romei" și „Pinii din Roma" îi aparțin — Fluviu european 4) Oraș la est de lacul Baikal — Cîmp semănat — Te duc... în călătorie! (sing.) 5) Omenească — Compozitor ceh, autorul poemului „Patria mea" — 6) În sunet! — Autorul operetelor „Frumoasa din Cadix" și „Secretul lui Marco Polo" — De două ori la Mamaia! 7) Deal falnic între Mizil și Buzău — Personaj din opera „Fata de la Cozia" de Emil Monția, 8) Notă... dobrogeană — Păsări cu penaj frumos colorat — „București, București", de Aurel Giroveanu... pe hartă. 9) Păcălit (fig.) — Nu vrea să-mbătrînească... 10) Puse la adăpost — Arabul... din Bagdad 11) Ne oferă prilejul de a lua parte la concerte date de artiști de peste hotare — Plantă medicinală — Din fluier! 12) Consoane — Zină din povești — Broderii pe ii 13) „Pe cîmpia Kulikovo" de Șaporin, „Prin munții Apuseni" de Marțian Negrea și „Prin stepele Asiei Centrale" de Borodin — Studiază.*

VERTICAL: *1) Autorul operetelor „Plutașul de pe Bistrița" și „Ana Lugojana" — Munți în Creta — Bariton, artist al poporului al U.R.S.S., care a cîntat și în țara noastră 2) Epocă — A compus opera „Tîrgul din Sorocinsk" 3) Nesigur — „S-a făcut lumină-n..." 4) Autorul operetei „Valurile Tzmlianului" — Din harpă! — Compozitor german (1822-1882) 5) „... în Alger", operă de Rossini — In teorie! 6) Personaj feminin din opereta „Valea aurie" de Dunaevski — Instrument muzical hindus — Te transportă... uneori muzical! 7) „Nopți în grădinile...", suită pentru pian și orchestră de De Falla 8) „Valsul nemuritor" (pl.) — Textilă — Artere de circulație 9) Notă în gama orientală — Cîntărești la vechii greci — Întreprindere bucureșteană 10) Numai ochi și urechi — „Se scuturau toți trandafirii"... „La umbra nucului bătrîn" 11) „...la Savoy", operetă de Paul Abraham — Mai mare pe mare — Ion Lucian 12) Fruct exotic... în priză — Repede 13) Cele de tren... au glasul lor (sing) — Autorul baletelor „Fîntîna din Bacciserai" și „Flăcările Parisului"*

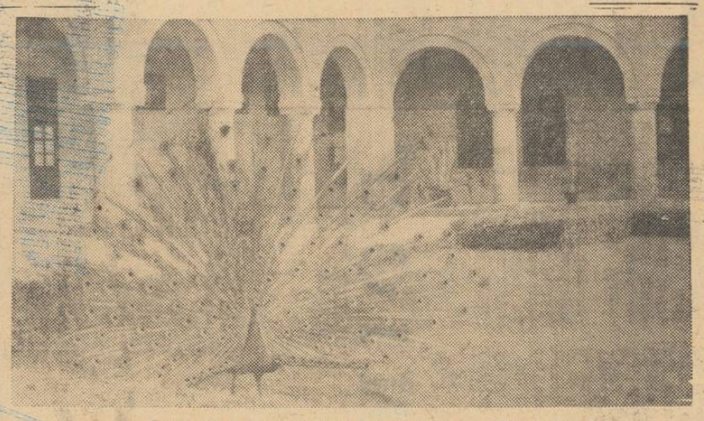

— Protestez! Nu am nimic comun cu unii dintre dv.!

Fotografia: N. CRISTOVEANU

Redacția: Piața Scînteii. Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400 Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

CU MIRCEA ȘTEFĂNESCU DESPRE DRAMA ISTORICĂ

— Preocupări mai vechi și mai noi — Cum se plăteau autorii — Eminescu și Creangă... și poate Alecsandri

Cu coama-i leonină, cu sprîncenele stufoase și lungi, asemeni acelora ale bătrînilor înțelepți din basme, care și le sprijineau în cîrje, Mircea Ștefănescu este, de mai bine de trei decenii, o apariție nelipsită și caracteristică a sălilor de teatru. Apărînd prin dramaturgia sa, prolifică și variată, mult discutatei generații dintre cele două războaie, Mircea Ștefănescu, a pornit în anii din urmă să valorifice dramatic un domeniu pe cît de dificil, pe atît de pasionant: istoria. Și o face cu și prin ochii omului de azi. Și, oricît de ciudat ar părea, pentru că sînt mai bine de treizeci de ani de la premiera primei sale piese și pentru că părul și sprîncenele sale sînt albe, ochii lui Mircea Ștefănescu au rămas neobișnuit de tineri, de vii. Am vrut de aceea să știm cum vede dramaturgul începutoarea sa dramatică în istorie și iată-ne în fața unei cești de cafea, în biroul său minuscul, străjuit, în loc de pereți, de cărți.

— *Vă rugăm să ne spuneți ce anume vă atrage spre drama istorică?*

— În primul rînd istoria însăși. Mă pasionează să evoc dramele trecutului, lupta crîncenă a marilor figuri ale istoriei, artei, literaturii noastre, împotriva nedreptății și mărginirii oblăduitorilor întîmplătrecute. Și apoi — deși mi s-ar putea reproșa că scriu numai despre trecut — mi se pare că evocarea dramatică este un gen necesar în dramaturgia noastră și de care se ocupă foarte puțin, aproape deloc, dramaturgii. Și nu cred că greșesc cînd afirm că educarea patriotică, dezvoltarea sentimentului de dragoste și mîndrie pentru țara noastră și valorile ei, se poate face și în felul acesta.

— *Evident. Și ați început, dacă nu mă înșel, încă acum vreo cincisprezece ani cu „Rapsodia țiganilor”.*

— „Rapsodia” e de fapt o legendă. Dar mi se părea modul cel mai potrivit de a trata desrobirea țiganilor în felul acesta, dat fiind pe de o parte caracterul romantic al epocii, pe de altă parte, pitorescul pregnant al personajelor pe care mi le alesesem.

— *A urmat „Matei Millo”...*

— Mai corect, „Căruța cu papiate”. Pentru că deși Matei Millo joacă aici un rol principal în piesă, nu e vorba doar de acest cîntor al teatrului românesc de o întreagă epocă din istoria acestui teatru, aș zice, epoca lui eroică.

— *Cum că documentați atunci cînd lucrați la o asemenea dramă istorică?*

— Documentarea e o treabă foarte grea, foarte complicată și deși îmi permit, atunci cînd e vorba de viața intimă și numai de ea, unele romantări o piesă istorică nu se poate scrie din amintiri sau impresii. Și trebuie, vrei nu vrei, ca pe lîngă meseria de dramaturg s-o înveți și pe aceea de istoric și chiar de... arhivar. Foarte greu mi-a fost din acest punct de vedere cînd am lucrat la „Cuza-Vodă”. Nu numai că am citit tot ce am putut găsi, comentarii și documente ale epocii dar am fost nevoit să apelez chiar la autorul istoricilor. Și trebuie să spun, că mi-au dat unul substanțial. Deoaltfel, cu timpul înveți să te documentezi, să cauți și să găsești mai ușor ceea ce îți trebuie. De la „Căruța cu paiațe”, care a fost prima și la care documentarea mi s-a părut incomparabil de grea și pînă acum, învăț mereu.

— *Acum la ce lucrați?*

— Am terminat o piesă despre Eminescu, care va avea premiera încă în această stagiune la Teatrul National. Și, după ce am terminat un scenariu pentru radio despre Creangă, mi-au devenit limpezi concepțiile mele despre felul cum trebuie să evoc pe Eminescu l-a primit cîndva, a fost o sumă pe care Iosif Vulcan, directorul „Familiei”, i-a trimis-o la 20 de ani după debutul său.

— *Am impresia că polemizați.*

— Întrucîtva. Pentru că s-au găsit în trecut autori care să afirme că Eminescu a dus-o bine, a avut bani. Ori eu știu din proprie-mi experiență cum se plătea scrisul nu acum o sută, dar acum treizeci de ani..

— *Cum anume?*

— Iată în paranteza asta. Prin 1930, Victor Ion Popa mi-a pus o piesă la radio. Cum nu aveam aparat de radio, m-a chemat și pe mine în studio, să-mi ascult piesa. La sfîrșitul emisiunii, fiecare actor a primit într-un plic onorariul său. Eu, bineînțeles n-am primit nimic. Victor Ion Popa s-a dus atunci la directorul general și i-a explicat situația.

— „Cum? a făcut acesta. Se plătesc autorii?” și nu mi-a plătit. Ei atunci, închipuiește-ți cum ar fi putut trăi Eminescu din scrisul său? Dealtfel așa am conceput și piesa — ca o paralelă continuă între viața chinuită și opera luminoasă a marelui poet.

— *Dar „Creangă”?*

— Cu Creangă treaba e mai complicată. Mi-a trebuit foarte mult timp pînă să găsesc formula piesei, formulă care să se potrivească cît mai bine personajului. Căci, spre deosebire de Eminescu și în ciuda tragismului vieții lui, Creangă nu este deloc dramatic.

— *Și cum ați rezolvat atunci problema?*

— Un amănunt din viața humulești anului, mi-a dat, ca să zic așa ideea formulei dramatice a piesei. Se știe că darea afară din învățămînt a fost pentru Creangă o grea lovitură. Era perioada cînd în bojdeuca lui din Țicău dormea aproape tot timpul, într-o stare de impasibilitate, pe care noi o numim azi nevroză. Și atunci am conceput piesa ca un vis în care are loc procesul lui Creangă. Judecătorii lui sînt niște umbre, care-l acuză de tot ce a fost acuzat în viață, iar el se apără cu vehemență, întelepciunea și causticitatea cunoscute din scrierile lui, demascînd stupiditatea și nedreptatea acestor acuzații. Apar aci acuzațiile pentru care a fost dat afară din preoție, — că s-a dus la teatru, că era popă tuns, — conflictul cu Carp de la „Junimea” și încă multe altele. Și tot în vis, atunci cînd dat afară de peste tot, rămîne pe drumuri, este solicitat de personajele sale din basme, ca simboluri ale poporului pe care l-a iubit atît de mult...

— *Faptul că Eminescu și Creangă erau prieteni, că vietile lor se întîlnesc adeseori, nu v-a făcut să repetați în cele două piese anumite lucruri?*

— Nu. Deși Eminescu apare în „Creangă”, iar acesta în „Eminescu”, piesele nu vor semăna cîtuși de puțin. A fost, desigur greu să evit repetirile, dar am reușit și trebuie să spun fără modestie că aceasta mi multumește.

— *La ce vă mai gîndiți?*

— La un „Alecsandri”. Dar aceasta este o chestiune de viitor...

— *Și cele de prezent?*

— Iată-le. Și Mircea Ștefănescu arată spre cei doi bărbați care tocmai intraseră pe ușă. Sînt doi regizori de la emisiunea „Teatrul la microfon”, veniți să ia în primire o nouă premieră: scenariul „Creangă”.

Mariana PÎRVULESCU

Carnet teatral

„STEAUA FĂRĂ NUME” PE SCENA BĂIMĂREANĂ

De fiecare dată reîntîlnirea cu un dramaturg prețuit de spectatori, încumbă actorilor o anumită obligație — poate nerostită însă evidentă — de a-i interpreta piesa la un nivel artistic superior. Acest lucru s-a făcut simți și în recenta premieră „Steaua fără nume” prezentată de colectivul Teatrului de Stat din Baia Mare. De ce reîntîlnire? Fiindcă primul „contact” al lui Mihail Sebastian cu spectatorii orașului de pe malul Săsarului a avut loc cu opt ani în urmă, cînd „Ultima oră” s-a jucat pentru prima dată pe această scenă.

De aceea, după un interval atît de mare, era și firesc ca noua premieră din actuala stagiune să suscite un deosebit interes. Că și în confruntarea dintre Alexandru Andronic și Bucșan, în „Steaua fără nume” actorii băimăreni au căutat să sublinieze cele două poziții pe care se află eroii, poziții diametral opuse mai ales ca atitudine față de mediul înconjurător. Ion Mîinea, tînăr actor care debutează pe scena băimăreană, încearcă și izbutește în cea mai mare parte să dea viață lui Marin Miroiu, umilul profesor de provincie. Contrapus uscatei și clevetitoarei Cucu (Ianu Savu), domnișoară bătrînă, profesoară și, în orele libere, polițaiul elevilor, Miroiu a adus pe scenă chipul omului generos, acel erou imaculat zugrăvit de Sebastian, care încearcă o evadare din lumea șiearcă, prăfuită și anacronică a tîrgurilor provinciale în care, din lipsa unui orizont, cele mai neînsemnate lucruri devin adevărate evenimente, care îl „delectează” pe astfel de oameni din care face parte și șeful gării (Ion Interpretarea actorului Ion Ută).

Eroul principal nu este un om la fel ca ceilalți. Slab în fața lumii meschine în mijlocul căreia trăiește, el încearcă să-și canalizeze forțele prin studierea cărților și apoi a imensității astrale unde descoperă o stea căreia ezită să-i dea un nume. Preocupările lui îi dau senzația unei eliberări în fața neînțelegerii umane, a acelor oameni care fac un adevărat „caz” din faptul că el a putut să dea o sumă destul de mare de bani pe o carte care îl interesa în mod deosebit. Se simte fericit în clipa în care un eveniment neprevăzut i-o scoate în cale pe Mona, ființă venită parcă din altă lume și pe care la un moment dat are speranța că o poate păstra lîngă el. Îi este însă luată brutal de către un om din mijlocul căreia venise și Mona și de care nu se putea despărți.

Atît Miroiu cît și Mona Larisa State-Mureșan) izbutesc să sublinieze intențiile dramaturgului, ajutați fiind de Udrea (în interpretarea actorului Gheorghe Lazarovici), colegul profesorului de astronomie și compozitorul unei simfonii pe care nu o va executa nimeni.

Directia de scenă a lui Ion Deloreanu, de la Teatrul de Stat din Oradea, care a montat acest spectacol pe scena băimăreană, sprijinită de scenografia lui Andrei Ivăneanu, Damaschin și Vasile Paulovics, reușesc să scoată în evidență semnificația momentelor. O doză de ponderabilitate din partea „elevei” (Angela Bereznitchi) și o stăpînire mai profundă a rolului lui Grig (Costin Iliescu) vor putea da spectacolului valoarea dorită și ținuta cuvenită pieselor atît de iubite ale dramaturgului.

Victor TEODORU

O bogată săptămînă muzicală

Și în săptămîna care vine, iubitorii de muzică vor avea la dispoziție un program bogat ce li-l pregătește Filarmonica de Stat „George Enescu”.

În Studioul de concerte al Radioteleviziunii, marți 10 decembrie, la orele 20,30, va avea loc un concert simfonic popular. Dirijor, Mircea Cristescu, solistă Magda Nicolau. Concertul va cuprinde Rapsodia a II-a de George Enescu, concertul pentru pian și orchestră în si bemol minor de Ceaikovski, Simfonia V-a de Beethoven.

A doua zi, în aceiași sală, la orele 20, va avea loc un concert simfonic extraordinar dirijat de M. Cristescu, având ca solistă pe violonista Lola Bobescu. Se va interpreta muzică din opera lui Bach, Mozart și Beethoven.

Vineri, la orele 20 a fost organizat un concert de muzică de masă și corală românească. Își dau concursul corul Filarmonicii de Stat și corul Radioteleviziunii. Vor dirija D. D. Botez și Carol Litvin.

Sîmbătă, și duminică va avea loc concertul simfonic săptămînal, dirijat de Jean Marie Auberson din Elveția. Ca solist va fi pianistul Valentin Gheorghiu. În concert este inclus și concertul pentru orchestră de Anatol Vieru.

Programul Filarmonicii cuprinde de asemenea concerte educative pentru elevi și studenți, în cadrul cărora își vor da concursul numeroși soliști vocali și instrumentali.

VĂ PREZENTĂM PATRU INSTITUȚII DE ARTĂ SUCEVENE

În regiunea Suceava activează în prezent un teatru de stat, unul de păpuși, o filarmonică și un ansamblu de cîntece și dansuri. Sînt patru instituții artistice de stat cunoscute pînă în cele mai îndepărtate sate ale regiunii care se alătură celor 592 cămine culturale în care activează peste 2.000 formații artistice. În total, în regiunea Suceava sînt peste 40.000 artiști amatori.

Filarmonica de Stat din Botoșani, Ansamblul de cîntece și dansuri „Ciprian Porumbescu” și Teatrul de păpuși „Cravata roșie” și-au sărbătorit 10 ani de muncă. Teatrul de stat „Mihail Eminescu” din Botoșani, 5 ani.

În cele ce urmează, prezentăm cititorilor noștri, cîteva fișe biografice a susamintitelor colective.

Filarmonica de Stat din Botoșani, a luat ființă ca orchestră simfonică de amatori, în 1944. În aproape 10 ani a dat peste 450 concerte, în fața a peste 145 000 auditori.

Activitatea propriu zisă, de filarmonică, o începe la 1 septembrie 1953. La nouă o lună și jumătate de la înființare, a avut loc primul concert simfonic.

În cei 10 ani de activitate au fost prezentate circa 1.300 concerte, în prezența a aproape 400.000 auditori. 618 concerte au fost executate în deplasări. În acest timp au fost interpretate aproape 500 piese românești.

Ansamblul de cîntece și dansuri „Ciprian Porumbescu” s-a creat pe temeliile unui vechi colectiv ale cărui începuturi se află în primii ani ai secolului nostru.

În anul 1957, Ansamblul a fost decorat cu „Ordinul Muncii” cl. a II-a. Activitatea concertistică se prezintă astfel : 1.311 spectacole, 386.301 spectatori. Timp de trei săptămîni, Ansamblul a făcut un turneu, în 1959, în R.S. Cehoslovacă.

Actul de naștere al *Teatrului de păpuși* poartă data de 25 iunie 1953. An de an, colectivul teatului a cunoscut tot mai îmbucurătoare succese. La împlinirea deceniului de activitate, teatrul număra peste 2.000 spectacole la care au participat peste 430.000 spectatori.

În sfîrșit, cel mai tînăr colectiv : *Teatrul de Stat „Mihail Eminescu”*, inaugurat la 23 august 1958, dispune de una dintre cele mai moderne și mai bine utilate săli din țară.

Bilanțul activității sale e concludent : 45 piese jucate ; 1.462 spectacole dintre care 745 în deplasare și 159 în turnee. Au văzut lumina rampei 22 piese românești dintre care 13 contemporane.

Numărul spectatorilor se ridică la peste 453.127. În cursul prezentării spectacolului „Pygmalion” a fost sărbătorit cel de-al 250.000-lea spectator. El este maistrul filator Teodor Blănaru de la uzinele textile „Moldova”.

Colectivul teatral a participat intens în opera de colectivizare a agriculturii, 14 din membrii săi fiind distinși cu medalia „În cinstea încheierii colectivizării agriculturii”.

Iată un bilanț care vorbește despre viața și munca acestor tinere colective artistice ce-și desfășoară activitatea într-o regiune ce cunoaște o impetuoasă dezvoltare în anii puterii noastre populare.

C. ȘERBAN

• CRONICA MUZICALĂ • CRONICA MUZICALĂ •

Recital de sonate

Serile de muzică de cameră oferite de interpreți de prestigiu cunosc, în ultima vreme, un public numeros și entuziast, ceea ce dovedește atît de concertul cvartetului „Beethoven” cît și de recentul recital de sonate al fraților Valentin și Ștefan Gheorghiu. Acești doi artiști ai noștri se simt la fel de bine pe podiumul solistic ca și atunci cînd deslușesc frumusețile mai discrete, dar nu mai puțin pătrunzătoare ale repertoriului de cameră ; realizările lor — la care s-a alăturat adesea violoncelistul Radu Aldulescu — au fost în repetate rînduri evidențiate, mai cu seamă în ce privește luminarea unor opusuri enescience de mare subtilitate, de loc sau prea puțin cunoscute la noi pînă în ultimii ani. Muzica românească de astăzi a fost promovată de asemenea de frații Gheorghiu ; pe lîngă Concertele lui Paul Constantinescu (pian) și Pascal Bentoiu (vioară) ei au realizat interpretări de aleasă ținută ale unor lucrări de cameră de Mihail Jora, Alfred Mendelsohn, iar în prezent pregătesc, alături de Radu Aldulescu, prima audiție a „Triplului concert” de Paul Constantinescu.

Oprindu-se, în recitalul lor, asupra a trei din cele zece sonate pentru vioară și pian de Beethoven, frații Gheorghiu încadrează acest efort unei frumoase opere de cultură ; ne amintim din nou de George Enescu care a oferit publicului romînesc auditii integrale ale ciclurilor de sonate și cvartete beethoveniene și ne reafirmăm concluzia că asemenea manifestări unitare ale publicului posibilitatea unei pătrunderi mai adînci în lumea creației compozitorului respectiv. Realizarea ciclului integral de sonate ar fi desigur salutată cu căldură și poate că înfăptuirea unui asemenea deziderat ar marca totodată un moment de împlinire deosebită în cariera celor doi instrumentiști.

Efortul nu este, însă, de subevaluat, mai cu seamă că stilul sonatelor beethoveniene pentru vioară și pian implică o participare interioară și pe planul realizării tehnice nu mai puțin exigentă decît aceea cuvenită interpretării unor piese solistice. Frații Gheorghiu — cel puțin așa cum a reieșit din stilul interpretării lor în seara de sonate la care ne referim — concep redarea acestor lucrări sub un aspect pronunțat concertant, în sonorități ample, cu relevarea unei virtuozități pline de brio. În Sonata „Kreutzer”, de pildă, am apreciat tendințele orchestrale ale pianului, adecvate de altfel — în această împrejurare — scriiturii beethoveniene, precum și caracterul dinamic imprimat desfășurării lucrării. În ginjasa „Sonată a primăverii” însă, ni s-a părut uneori că vehemența interpretilor s-a opus cantabilității melodice propriu acestei lucrări — începînd chiar cu tema principală a primei părți, a cărei depănare firească, ușor molcomă, a fost oarecum violentată de adoptarea unui tempo prea rapid. Este adevărat că, în vremea noastră, mișcarea imprimată desfășurării muzicii, în procesul interpretării, tinde să se adaptezze ritmului vieții moderne ; totuși urmărirea continuă a expresivității se cuvine să se mențină pe primul plan. Din acest punct de vedere, precum și din acela al echilibrării forțelor celor doi parteneri, credem că redarea Sonatei nr. 8 în Sol major a fost cea mai realizată ; seriu, cu atît mai mult cu cît vivacitatea deosebită a lucrării a convenit discoziției interpretative a artiștilor ; în fermecătorul **Tempo di minuetto** am regăsit de astă-dată și acea duioșie omeneacă plină de căldură care este o componentă tot atît de esențială a genului beethovenian ca și expansivitatea eroică.

Alfred HOFFMAN

VA POVESTIM FILMUL

„Cu toții acasă”

O producție a studiourilor italiene

Anul 1943. După încheierea armistițiului cu aliații, în armata italiană domnește confuzia. Ofițerii așteaptă noi ordine în vreme ce hitleriștii împreună cu fasciștii italieni instaurează teroarea acolo unde pot, devastînd și ucigînd atît militari cît și populație civilă.

În aceste condiții tulburi sublocotenentul Innocenzi, un militar disciplinat, continuă să mărșăluiască cu plutonul său în speranța că va ajunge la Verona pentru a lua legătura cu comandamentul aflat acolo și a primi noi ordine. Dar la trecerea printr-un tunel subordonații

săi dezertează împreună cu Innocenzi rămîne doar un genist pirpiriu și bolnăvicios, Ceccareli. În drum, ei întîlnesc un tren în care se află prizonieri italieni transportați de către hitleriști în Germania. Innocenzi își dă seama acum, pentru întîia oară, cît de periculoasă devenea situația din zi în zi.

Renunțînd să-și mai caute regimentul, cei doi îmbracă haine civile pentru a nu fi capturați de hitleriști. Între timp, li se alătură încă doi ostași din fostul pluton, cărora le era teamă să străbată singuri drumul

— mai este încă sub amenințarea dușmanilor dinăuntru și din afară. De aceea, Innocenzi se hotărăște să plece la partizani.

* * *

Filmul „Cu toții acasă” a fost distins la Festivalul internațional al filmului de la Moscova (1961) cu medalia de aur și premiul special al juriului. În distribuție se numără cunoscuți actori italieni ca Alberto Sordi, Eduardo de Filippo și Serge Reggiani.

împinzit de fasciști. Dar soarta celor doi este tristă unul moare împușcat pe cînd vroia să salveze o evreică, iar celălalt este capturat de nazișt chiar la el acasă pentru că soția sa a găzduit un prizonier american evadat.

Împreună cu Ceccareli, Innocenzi își continuă drumul, în pofida încercărilor pe care i le creează tovarășul său. Ajuns acasă Innocenzi nu află însă liniștea dorită. Tatăl său, un vechi și înrăit fascist, îl acuză de dezertare și-i cere să se înroleze din nou în batalioanele fasciste în curs de reorganizare.

Plecînd și de-acasă, Innocenzi și cu Ceccareli sînt însă prinși de fasciști și duși la muncă forțată. Încercînd să evadeze împreună cu mai mulți deținuți, Innocenzi scapă dar Ceccareli moare secerat de gloanțele asasinilor fasciști, la cîtva pași de propria-i casă, în brațele lui Innocenzi. Acesta din urmă, înțelege în sfîrșit că locul său nu este într-un cămin liniștit atîta vreme cît patria — casa cea mare a întregului popor

LA TEATRUL DE PĂPUȘI DIN IAȘI

Păpușarii din Iași au trecut la inovații interesante, odată cu prezentarea premierei de mîine, duminică, a spectacolului pentru adulți și tinere, compus din piesele „Tragedia regelui Otakar și a prințului Dalibor” de George Călinescu și „Călătorie cu de-a sila” de Molière.

— Teatrul nostru a realizat păpuși din placaj, plate, gen marionete, minuite însă de jos, care produc un efect scenic sporit — ne declarat directoarea teatrului, Mia Dumitriu. Aceste păpuși sînt colorate în concordanță cu caracterul personajului respectiv și se proiectează pe un fundal negru.

Aflăm că pentru cei mai mici spectatori — preșcolarii — Teatrul de păpuși din Iași lucrează cu Andi Andrieș la definitivarea unei piese cu titlul „Anca cetățeanca”. Tema este sugerată de titlu : cultivarea atitudinii cetățenești la copii. Piesa lui Andi Andrieș îmbină elementele reale cu elementele de basm, pline de liriism și fecrie.

— Pe linia atragerii creatorilor locali, Teatrul de păpuși din Iași a organizat cîteva întîlniri cu Horia Zilieru și Mariana Costescu. La începutul anului 1964, teatrul nostru va monta „Povestea porcului” după basmul lui Ion Creangă, dramatizarea aparținînd Veronicăi Porumbacu și Vioricăi Filipoiu.

O altă inițiativă a Teatrului de păpuși din Iași este aceea a organizării unor concursuri „Cine știe cîștigă” cu teme legate de spectacolele aflate în repertoriu. Inițiativa aceasta este sprijinită de cadrele didactice.

Pentru perioada iernii, păpușarii din Iași au un program de deplasări săptămînale.

I. N.

In curînd la Teatrul „C. I. NOTTARA”

În astă seară, o nouă premieră la Teatrul „Constantin Nottara” : piesa lui Camil Petrescu „Act venețian” pusă în scenă de Emil Mandric. „Act venețian” reprezintă drama omului care nu se poate realiza într-o epocă de negare a virtuților autentice. Plasîndu-și acțiunea în Veneția, Camil Petrescu atacă de fapt tarele societății burgheze în mijlocul căreia a trăit. În rolul lui Pietro Gralla va apărea actorul George Constantin. Actrița Alta, soția lui Gralla va fi întruchipată de Eugenia Bădulescu. Scenografia o semnează Ervin Kuttler.

• BREVIAR •

„Telegrame melodii”

O seamă de cîntăreți de muzică ușoară și-au dat întîlnire în cadrul unui spectacol muzical, „Telegrame-melodii..”, cu numeroși iubitori ai acestui gen de muzică.

Începutul spectacolului prilejuiește cîntărețului Gică Petrescu — prin cupletul „Vă mai prieteni dragi” — și prin telegrama compozitorului Gh. Dendrino, o incursiune în melodiile care au deschis drum muzicii ușoare românești. Margareta Pîslaru, Marina Voica și Const. Drăghici, care apar pentru prima dată într-un spectacol închegat de revistă, au dovedit pe lîngă calitățile de interpreți și o bună tînută scenică.

Așa dar, patru cîntăreți împreună cu o mică formație orchestrală, condusă de Gaston Ursu, într-un cadru scenografic, intim, s-au străduit să realizeze un spectacol muzical original.

Marian SANDU

PREMIERE LA BACĂU

La Teatrul de Stat din Bacău se pregătesc, în premieră, două piese „Pescărușul” de A. P. Cehov și „Plicul” de Liviu Rebreanu.

Prima piesă este pusă în scenă de regizorul Gh. Jora ; decorurile și costumele sînt semnate de Mihai Tofan de la Teatrul Național „I. L. Caragiale”.

Piesa lui Liviu Rebreanu este pusă în scenă de regizorul I. Gh. Rusu, cu concursul aceluiași scenograf. Spectacolele vor vedea lumina rampei pînă la sfîrșitul anului.

Înaintea acestor piese, publicului băcăoan i-a fost prezentată piesa „Peresztre deschise” de Paul Everac.

La același teatru este înscris și un recital de versuri din opera poetului Mihail Eminescu. Conducerea acestui recital a fost încredințată actorului Ion Buleandră. Prezentarea recitalului se va face atît în orașul Bacău cît și în alte centre din regiune.

Un portret pe săptămînă BIBI ANDERSSON

Cunoscuta artistă suedeză Bibi Andersson s-a născut la Stockholm la 11 noiembrie 1935.

Spre deosebire de alte vedete ale ecranului occidental care și-au cucerit notorietatea în urma unor concursuri de frumusețe sau au fost descoperite incidental de diverși regizori, fără să se fi apropiat sistematic de bazele artei dramatice, Bibi Andersson a făcut temeinice studii de teatru îmbinînd activitatea pe ecran cu munca neîntreruptă pe scena teatrului din Malö.

După cîteva roluri episodice în filmele regizorilor suedezi Molander și Lagerkwist (a debutat pe ecran în 1953), Bibi Andersson va colabora îndeosebi cu cunoscutul cineast I. Bergman care o va distribui în multe din filmele sale : „A șaptea pecete”, „În pragul vieții”, „Ochiul diavolului” etc.

Pretuitndeni unde a apărut pe ecran spectatorii au remarcat spontaneitatea, delicatețea, poezia cu care-și creează rolurile, cele mai multe dintre ele roluri de femei simple, frămîntate de preocupările omului de rînd. Simplitatea de pe ecran o caracterizează pe Bibi Andersson și în viața de toate zilele. Înclinată mai departe spre studiu, ea și-a descoperit o nouă vocație. Înscrindu-se la facultatea de filologie. Refuză ofertele producătorilor de la the Hollywood preferînd să lucreze în țara sa.

Spectatorii noștri o cunosc pe Bibi Andersson din filmele : „În pragul vieții”, „Voi fi mamă”, „Violență în piață”.

Săptămîna pe ecrane

„CÎND VINE PISICA”

Încă de acum cîtiva ani, cînd reînceapa să se aplaud genericele diverse animații cinematografice — evocînd cu multă sensibilitate romantica optimistă a vieții — Vojtech Jasny s-a bucurat de apreciere internațională. Noul său film, care îi primăvărară a dobîndit nu mai puțin de patru premii la Cannes, pe lîngă fundalul pitoresc al naturii și străvechei arhitecturi din Moravia, universul favorit tematiei sale — prietenia, dragostea, cinstea, curajul, vesnicul — într-o fantezistă împletire a basmului cu realitatea.

Rolul pisicii miraculoase este acela de a-i obliga pe oameni să recunoască ceea ce sînt, — condiție fără de care îndreptarea defectelor lor este cu neputință. Privirile ei îi colorează potrivit unei trăsături fundamentale pe care, îndeobște, ei încearcă să o ascundă. Atît defectele — ca ipocrizia, neîncrederea, cinismul, nesinceritatea etc — filmul le contrapune simbolic dragostea, care învăpăiază chipurile oamenilor cu culoarea rosie. Optica generoasă a lui Jasny conferă acestui sentiment o maximă potență și un sens cuprinzător, cei înzestrați cu el fiind puținții ideilor umaniste ale filmului în toate situațiile prilejuite de acest fantastic eveniment în viața orașului Telci.

Sub raport tehnic, filmul reprezintă, prin varietatea soluțiilor tehnice de trucaj cît și prin folosirea expresivă a culorii și luminii, o reușită excepțională. Ea ar fi fost, desigur, întregul ecalată artistic dacă dispunea de un montaj mai concis și, firește, dacă abundența tipurilor negative — cerută de efecte filmice urmărite într-un splendid balet coregrafic și coloristic — ar fi lăsat loc cel puțin în final unei perspective mai puțin pesimiste asupra semenilor noștri.

Eugen ATANASIU

„Minna Von Barnhelm”

„Minna von Barnhelm” nu este prima e-cranizare pe care ne-o oferă cineastii din R. D. Germană. Tot ei ne-au prezentat și „Intrigă și iubire” după Schiller, „Pescuitorii în apă tulbure” după Balzac, etc. Dorința de a pune la îndemîna publicului larg capodoperile literaturii universale, nu poate decît să fie bine primită Și este într-adevăr. Spectatorii trăiesc alături de eroi mereu drame, cu acuitate pe care o presupune numai arta veritabilă. De ce să nu recunoaștem că uneori Lessing este mai valabil sub raport artistic decît producția unui scenarist oarecare, mai mult sau mai puțin chemat pentru profesia lui ?

Martin Hellberg, care a adaptat pentru ecran ce lebra piesă și a regizat filmul a avut, se pare, drept grijă principală aceea de a fi cît mai fidel textului și atmosferei unui spectacol clasic. De aceea cadrul ambiant în care se desfășoară acțiunea este, se poate spune, perfect. Regizorul, dornic de a ușura publicului depășirea unor dificultăți pe care le presupune vizionarea unei piese scrise în urmă cu secole, a accentuat, cu bun gust, latura comică a intrigii. Din păcate, această măsură de prevedere s-a dovedit a fi, totuși, insuficientă. Trebuia făcut mai mult spre a scutura praful de pe un spectacol oarecum depășit, trebuiau găsite acele mijloace potrivite pentru optica unui observator modern al faptelor relatate. Astfel s-ar fi asigurat o eficiență majorată a valorificării pe ecran a bătrînului Lessing. Spectatorul rămîne însă cu anumite avantaje dintre care nu cele mai puțin de seamă sînt ideile nobile ale clasicului din Hamburg, replica lui plină de viață. Încîntă de asemenea jocul lui Christel Bodestein în rolul unei subrete agreabile. Plină de farmec este prezența actorului Otto Mellies. Culoarea peliculei este luminoasă, plăcută, în spiritul spectacolului.

B. DUMITRESCU

„TREI ZILE DUPĂ NEMURIRE”

Inspirat din dramatica bătălie pentru apărarea Sevastopolului în timpul celui de-al doilea război mondial, filmul regizorului Vladimir Degtar reconstituie odiseia unui mic grup de soldați, care, cu prețul unor cumplite încercări, străpunge încercuirea vrăjmașă, alăturîndu-se grosului trupelor sovietice în vederea continuării luptei.

Așadar, un film de război. Da, dar nu numai atît. Pentru că, atît scenaristul, Konstantin Kudiavski, cît și regizorul au intenționat sublinierea cu deosebire a trăsăturilor morale ale eroilor, în mod deosebit al faptelor relatate. Astfel s-ar fi asigurat o eficiență majorată a valorificării pe ecran a bătrînului Lessing. Spectatorul rămîne însă cu anumite avantaje dintre care nu cele mai puțin de seamă sînt ideile nobile ale clasicului din Hamburg, replica lui plină de viață. Încîntă de asemenea jocul lui Christel Bodestein în rolul unei subrete agreabile. Plină de farmec este prezența actorului Otto Mellies. Culoarea peliculei este luminoasă, plăcută, în spiritul spectacolului.

B. DUMITRESCU

„TREI ZILE DUPĂ NEMURIRE”

Inspirat din dramatica bătălie pentru apărarea Sevastopolului în timpul celui de-al doilea război mondial, filmul regizorului Vladimir Degtar reconstituie odiseia unui mic grup de soldați, care, cu prețul unor cumplite încercări, străpunge încercuirea vrăjmașă, alăturîndu-se grosului trupelor sovietice în vederea continuării luptei.

Așadar, un film de război. Da, dar nu numai atît. Pentru că, atît scenaristul, Konstantin Kudiavski, cît și regizorul au intenționat sublinierea cu deosebire a trăsăturilor morale ale eroilor, în mod deosebit al faptelor relatate. Astfel s-ar fi asigurat o eficiență majorată a valorificării pe ecran a bătrînului Lessing. Spectatorul rămîne însă cu anumite avantaje dintre care nu cele mai puțin de seamă sînt ideile nobile ale clasicului din Hamburg, replica lui plină de viață. Încîntă de asemenea jocul lui Christel Bodestein în rolul unei subrete agreabile. Plină de farmec este prezența actorului Otto Mellies. Culoarea peliculei este luminoasă, plăcută, în spiritul spectacolului.

B. DUMITRESCU

„TREI ZILE DUPĂ NEMURIRE”

Inspirat din dramatica bătălie pentru apărarea Sevastopolului în timpul celui de-al doilea război mondial, filmul regizorului Vladimir Degtar reconstituie odiseia unui mic grup de soldați, care, cu prețul unor cumplite încercări, străpunge încercuirea vrăjmașă, alăturîndu-se grosului trupelor sovietice în vederea continuării luptei.

Așadar, un film de război. Da, dar nu numai atît. Pentru că, atît scenaristul, Konstantin Kudiavski, cît și regizorul au intenționat sublinierea cu deosebire a trăsăturilor morale ale eroilor, în mod deosebit al faptelor relatate. Astfel s-ar fi asigurat o eficiență majorată a valorificării pe ecran a bătrînului Lessing. Spectatorul rămîne însă cu anumite avantaje dintre care nu cele mai puțin de seamă sînt ideile nobile ale clasicului din Hamburg, replica lui plină de viață. Încîntă de asemenea jocul lui Christel Bodestein în rolul unei subrete agreabile. Plină de farmec este prezența actorului Otto Mellies. Culoarea peliculei este luminoasă, plăcută, în spiritul spectacolului.

B. DUMITRESCU

INSEMNĂRI „DOINA”

de Victor Eftimiu

În anii noștri, muzicii i s-a dat un prețios imbold pentru ca aceasta să dăruiască sufletului înaltele bucurii, odihna activă, meditația, incitarea care înfrumusețează viața.

Opere de stat, filarmonici, orchestre, coruri, colective de amatori, instrumentiști și cîntăreți se întrec să farmece cu arta lor. Soliști muzicii românești nu se mulțumesc să recolteze succese numai între hotarele republicii ; ei duc peste mări și țări, faima geniului romînesc.

Sprijinul larg acordat le inlesnește aceastâ operă într-o măsură necunoscută în trecut.

Compozițiile noastre sînt executate de orchestre străine cu mult prestigiu. E o afirmare categorică. Și este o mare satisfacție, o mare mîndrie pentru noi să înregistrăm aceste cuceriri ale spiritului.

Vă mărturisesc că, de cîte ori deschid un ziar, o revistă, rubrica „prezențe romînești peste hotare” o citesc cu aviditate, cu emoție, cu încîntare.

*

Dar grija pentru artă nu s-a oprit numai la promovarea personalității lor creatoare, ci s-a căutat să se pună la îndemînă și materialul tehnic necesar răspîndirii în masă cît mai largi a armoniei binefăcătoare.

Nu trebuie să mergem cu decenii în urmă, la vremea lui Barbu Lăutaru și a tarafului său, care își procurau viori, cobze, tambale și coarde tocmai de la „Viena” și nici, mai tîrziu la epoca lui Ciprian Porumbescu, sau alți muzicieni, din secolul trecut, pentru care uneltele de cîntat erau aduse din cele străinătăți.

Cu multă bucurie am aflat că fabrica bucureșteană de instrumente muzicale „Doina” scoate în fiecare an multime de instrumente muzicale și accesorii le necesare, unele fabricate pentru prima dată în țara noastră.

Dacă a te bucura de simfonia care înalță sufletul, dacă a încuraja în munca lor pe creatorii de artă înseamnă, pentru unii, a sta „cu capul în nori”, (eu aș spune, mai curînd, „cu fruntea în stele”), a le procura materialul fără de care nu s-ar putea manifesta, înseamnă a ține seama de realitățile fără de care orice înaripare a spiritului rămîne suspendată în văzduh, efemeră, ca un zbor de fulgi în azurul toamnei,

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

EPOPEEA CUCERIRII MARILOR PISCURI ALE LUMII

INCEPE SEZONUL SPORTIV DE IARNĂ

REPORTAJUL IN PAGINA A 5-A

ÎN PAGINA A 4-A

IARNA LA HELSINKI

MONUMENTE ALE NATURII

SE POATE REGENERA FICATUL?

Două schițe de Willy Breinholst (Suedia) și André Demaison (Franța)

INVITAȚIE LA CURAJ
de Dan DEȘLIU

VĂ POVESTIM FILMUL:
„NU-I LOC PENTRU AL TREILEA"

CRONICA TEATRALA
de Radu POPESCU

MODA

GHIDUL GOSPODINEI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr. 323

Sîmbătă 14 decembrie 1963

8 pagini — 1,50 lei

Cum se naște pasiunea

Pe Nicolae Dan îl poți găsi ușor pentru că pe valea Arieșului, și mai cu seamă în Luna, nu este om care să nu-l știe. Este un bărbat tînăr, cam la vreo 30 și ceva de ani, cu o înfățișare ce la prima vedere pare obișnuită.

A venit de cîtva timp în Luna, aflîndu-se azi la capătul a 12—13 ani de pasionată activitate dăscălească. Profesiunea și-a început-o undeva într-un sat din hotarul Țării Moților, în niște împrejurări cum numai în Țara Moților se puteau întîlni chiar și acum 12—15 ani. Ceea ce prezintă interes este faptul că acest pasionat dascăl de azi n-a avut pentru această profesiune nici un pic de atracție. Chiar și după ce în buzunar avea diploma atribuită de școala normală din Blaj.

De fapt, totul fusese împotriva voinței și inclinațiilor lui. Tatăl său, un țăran de prin părțile Ludușului, era un om mîndru. În simplitatea lui avea și el o dorință, o ambiție: unicul lui fecior să se înalțe mai sus decît el. În concepția lui, acesta era un act de... demnitate pe care unicul său fecior trebuia să-l realizeze. De aceea, nici nu voise să țină seama că băiatului, în raport cu cele două fete mai mari, îi era mai drag să cioplească — pasiune ce s-a păstrat de altfel și azi — să bată cu ciocanul decît să stabilească de ce a+b este totuna cu ab. Toate ripostele băiatului nu-și găsiseră nici un ecou, tatăl servindu-i invariabil argumentul: „Ce știi tu, că doar nu ți-a trecut nici cașul de la gură".

Dar nici anii de studiu nu-i treziră creun pic de pasiune pentru profesiunea pe care i-o hărăzise cu încăpățînare tatăl său. Totuși, diploma din buzunar îi crea anumite obligații. Față de tatăl său și față de el însuși. Și mai era și un sentiment, nedeslușit încă — o sete de nou, de cunoaștere, de independență — un sentiment propriu vîrstei, care-l împingea dincolo de marginile cuibului. Era timpul...

Și așa, cu puțină teamă în suflet pentru necunoscutul ce-l aștepta și cu mai multă dorință de a afla acest necunoscut, Nicolae Dan a luat drumul unei vieți ale cărei frumusețe și tumulturi nici nu le bănuia: viața unui învățător dintr-un sat de la hotarul Țării Moților.

Grijulie, maică-sa îi pusese într-un coș de nuiele două schimburi curate, că atîtea avea, și cîteva pîini mari de casă. Băiatul era cam firav și cine știe dacă acolo unde se du-

Elisabeta PETREANU

(Continuare în pag. a 3-a)

AVEȚI LEGĂTURA CU COSMOSUL...

În urmă cu cîțiva ani, un titlu de felul celui de mai sus ar fi părut că precede un reportaj de anticipație tehnico-științific. Astăzi, însă, o invitație de a „vorbi" cu Cosmosul nu mai ține de domeniul fanteziei.

Au fost deja realizate atîtea legături spațiale radio încît oamenii s-au obișnuit cu ele. S-a vorbit de pe Pămînt cu cosmonauții aflați în zbor orbital (ultimele lansări au permis chiar și comunicații radio între cei aflați în Cosmos pe nave diferite!). S-au primit semnale radio de la laboratoarele cosmice care au fost trimise în direcția altor planete. Co-

U. VĂLUREANU

(Continuare în pag. a 2-a)

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

ACOLO UNDE TOTUL ESTE NOU

În stație, lume multă, frigul taie pofta de plimbare și aglomerează întotdeauna tramvaiele. Toți se uită nerăbdători de-a lungul liniei și, cînd 26 apare legănîndu-se ușor între șine și firele suspendate, oamenii se strîng grăbiți ca albinele la stup.

Expresia stereotipă și lapidară — „De 30, te rog", „Două pînă la cap", „Pentru Vergului, unde cobor?", „Unu de 40" — se consumă în primele secunde după pornire. Apoi se așterne o liniște relativă și absentă. Cineva desface un ziar și începe să citească rubrica de sport, o femeie tînără se ocupă cu perseverență de educația pruncului — „nu se arată cu degetul", — două eleve sporovăiesc pe cît de subțirel pe atît de cu foc, iar bătrînul care și-a luat locul în față, se proptește în baston examinîndu-i critic pe ceilalți. Atmosfera rămîne neschimbată timp de cîteva stații, mai precis pînă la intrarea în șoseaua Mihai Bravu. Atunci, ca la comandă, toți devin atenți, lăsîndu-și ziarul și sporovăiala. Și este de ajuns ca unuia, care nu-i din cartier, să-i scape un „uite frate, ce frumos s-a făcut aici!", ca discuția să-i prindă-n horă pe toți ceilalți:

— Dar dumneata ai văzut blocurile alea din spate?

— Uite, dă-te mai încoa că se văd...

— Știi ce apartamente sînt aicea?

Eu locuiesc aici, habar n-ai!

— Să vezi noaptea cînd s-aprind luminile...

— Ce noapte, dom'le, să fi văzut astă vară cînd era verdeață și flori...

Pia RĂDULESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

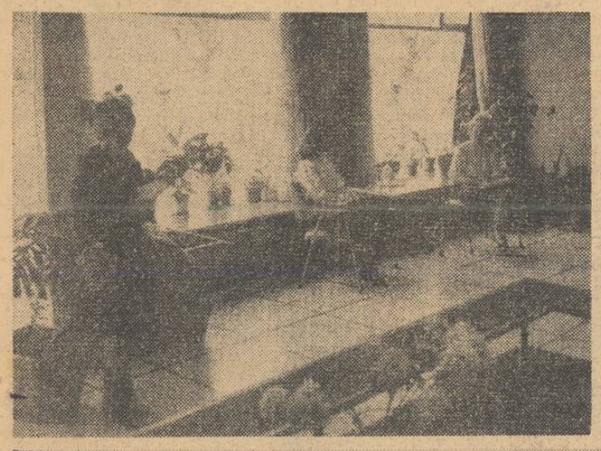

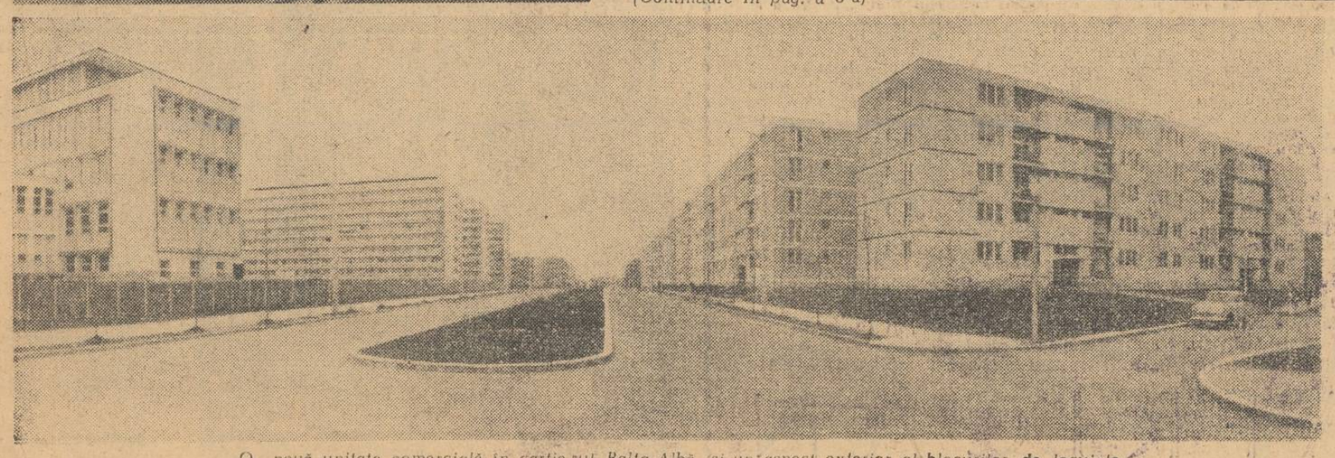

O nouă unitate comercială în cartierul Balta-Albă și un aspect exterior al blocurilor de locuințe

DESTINATARUL: GOSPODINA

Suport pentru fierul de călcat, ce poate fi montat în perete

Spălătorul de vase cu perie din fire de material plastic

Trrrr! Trrrr!

Soneria sună prelung. Gheorghe T., locatar al unui nou bloc, se grăbi să deschidă ușa.

— Pe tine te caută, Mărioara! îi spune el soției.

— Pe mine? făcu ea mirată. Cine o fi?

Ștergîndu-și mîinile, potrivindu-și nițel părul la tîmple, gospodina întîmpină veselă pe... poștaș, care îi aduse o mulțime de vești. Expeditori: industria republicană și cea locală. Epistolele vorbesc despre noi articole de uz casnic, pe care gospodinele le vor putea cumpăra începînd din anul viitor. Aceste produse sînt prevăzute în contractele încheiate între întreprinderile industriale și organele de comerț pentru semestrul I 1964.

Ah, vasele!

O astfel de exclamație o bine cunoscută, îndeosebi de... soți. Firește că, după consumarea unei mese consistente, epilogul micii petreceri familiare — strînsul și spălatul vaselor în bucătărie — e mai puțin plăcut... La acest lucru s-au gîndit și tovarășii de la întreprinderea locală „Victoria" din București, care au confecționat un ingenios spălător de vase. Compus dintr-un tub de cauciuc — ce se poate adapta la robinetul chiuvetei — spălătorul posedă o perie din fire de material plastic, cu care vasele pot fi spălate fără ca gospodina să mai pună mîna în apă.

O altă surpriză plăcută o constituie garnitura din 6 piese: o lingură de supă, o furcă pentru friptură, lingură pentru sos, o alta pentru spumă, o paletă pentru tort și altă paletă pentru plăcintă. Piesele sînt realizate din oțel inoxidabil, cu mîner din material plastic. Fabrica producătoare: Inox-București.

Să zicem că vreți să vă preparați, în casă, un tort. Pentru a nu se lipi — în timpul coptului — blatul de tort, se va putea folosi o formă de tort specială, prevăzută cu o limbă metalică, așezată pe fundul formei de tort, ce poate fi rotită din afară, înlăturînd astfel lipirea.

Gama ustensilelor mărunte de bucătărie este însă mult mai largă, cuprinzînd cuțitele longitudinale cu geam pentru păstrat pîinea, ceainicul cu mîner din material izolant, cuțitul — scobitor pentru curățatul cartofilor, merelor etc., dispozitivul pentru pus dopuri în sticle, storcătorul pentru usturoi, lingura specială — cu coadă lungă — pentru iaurt, cleștele pentru scos murăturile din borcane mari etc. I.P.L.—3 Bucu-

Mircea SCRIPCĂ

(Continuare în pag. a 4-a)

Ilustrația: Beca RIND

DISPARIȚIA FLĂMÎNDEI

Am ajuns pe dealul Siliștei la ceasul cînd se ridica ceața. Soarele, rătăcit printre crengile plopilor și sălcilor care se înșiră pînă departe, la Dunăre, poleia în aur și codrul ruginit, și stufărișul legănat de vînt, și ochiurile cristaline de apă rămase de pe timpul cînd apele fluviului au trecut vremelnic pe aici. Lumina solară, din ce în ce mai vie, te îndeamnă să nu scapi nici un amănunt asupra așezărilor, pînă în depărtare. Movilițe ridicate de oameni, grămezi de moloz, papură uscată și garduri de nuiele, o cumpănă încremenită lîngă pădure stăteau mărturie că aici a fost cîndva o așezare omenească.

Iată-ne lîngă ruinele împrăștiate de pe movila cea mai înaltă. Călăuza noastră, Ion Ciubeică, președintele sfatului popular al comunei Prundu, ne informează că ne aflăm în „centrul" fostului sat Flămînda. Din cauza inundațiilor provocate aproape în fiecare an de revărsarea Dunării, oamenii din sat își părăseau adăposturile îndată ce apele se umflau, spre a se înapoia apoi vara tîrziu, cînd apele se retrăgeau în albie.

Satul Flămînda nu mai este. Mărturie stau ruinele și grămezile de moloz, brazdele răscolite de fierul plugului. El a fost pur și simplu desființat printr-un decret de stat în anii noștri, spre binele oamenilor care au trăit altădată aici.

Desființarea acestei localități rătăcite în pădurea de sălcii n-a făcut pe oameni să uite trecutul. Despre amintirile triste din satul Flămînda de demult bunicii povestesc în ceasurile de răgaz multe întîmplări nepoților.

Viorel LUPU

(Continuare în pag. a 3-a)

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

ÎN LABORATORUL de cercetări științifice al societății „General Motors" din Chicago, instalația electronică se defecta deseori în timpul lucrului. S-a constatat că aceasta se întîmpla de fiecare dată cînd pe lîngă instalație trecea secretara. Concluzia firească, robotul era îndrăgostit. Pînă la urmă s-a descoperit o cauză mai prozaică: fardul pe care și-l aplica secretara determina o tulburare a sensibilității fotoelementelor.

●

UN „CAMPIONAT" ORIGINAL al mâncăcioșilor: cine reușește să mănînce cît mai multe macaroane, fără să se folosească de mînă sau furculiță?

Rezultatul? Organizatorii campionatului, desfășurat în

Berlinul occidental, s-au ales cu beneficii serioase, iar majoritatea participanților au fost nevoiți să se adreseze... medicilor.

●

ÎN CURSUL verii care a trecut a fost aplicată cu succes, pentru prima oară, o metodă ingenioasă pentru apărarea recoltei în unele regiuni ale Angliei, de mulțimea de vrăbii care provoacă deobicei mari stricăciuni recoltei din această țară. După cum anunță Institutul britanic de botanică, metoda constă în legarea unor baloane de cauciuc cu un diametru de numai 10 cm. umplute cu hidrogen, de niște pari așezați din loc în loc, astfel încît balonul să plutească cam la înălțimea de 30 m. Fiecare asemenea balon poate proteja o suprafață de circa 100 m.p. de oaspeții zburători nepoftiți.

●

LA DRESDA își desfășoară activitatea o bibliotecă specializată în lucrări de stenografie. Aceasta este una din cele mai vechi instituții de acest gen și are un fond de aproximativ 40 000 de volume de specialitate. Biblioteca mai dispune de colecții de manuscrise și stenograme originale și de alte documente, cu ajutorul cărora poate fi urmărită istoria de secole a scrierii scurte — începînd de la tăblițele de ceară ale stenografilor vechii Rome, pînă în prezent.

●

SEMIPLANETĂ SAU SEMIASTRU? S-ar părea că oricine știe să deosebească o stea de o planetă. Piter Van de Camp, director al Observatorului de la Stroul, consideră această problemă mult mai complicată. Profesorul nu știe în ce categorie să încadreze corpul ceresc pe care l-a descoperit. El este în dubiu dacă trebuie să-l declare stea sau planetă.

Acest corp ceresc se ro-

tește în jurul uneia din cele mai apropiate stele față de pămînt — steaua Bernard — aflată la distanță de Soare de numai 6 ani/lumină. Masa acestui corp ceresc este de 1,5 ori mai mare decît a celei mai mari planete din sistemul solar, Jupiter. Deocamdată, nu au fost stabilite alte date. Însuși faptul că a fost descoperit un corp ceresc care în ceea ce privește dimensiunile se află între stele și planete, are o mare importanță pentru știință.

●

LA CRACOVIA se află Muzeul farmaciei, care posedă o colecție bogată de produse farmaceutice. Printre exponatele importante ale muzeului, se află instrumente farmaceutice, precum și vechi unicate datînd din secolul al XI-lea.

●

O VECHE LEGENDĂ a evencilor, care trăiesc în Siberia răsăriteană, a ajutat oamenii de știință să accelereze cercetările arheologice. Această legendă afirmă că, pe vremuri, pe țărmurile lacului Baikal trăia marele și puternicul trib al Barguților, care a dispărut mai tîrziu. Acești oameni știau să prelucreze fierul și să are pămîntul. Pe baza legendei, arheologii au făcut o serie de descoperiri interesante. În locuri puțin cunoscute, ei au dezgropat necropole din vechime, au descoperit vestigii ale unor ogoare din trecut cu sisteme de irigație.

●

MĂRFURILE *cumpărate în unele magazine alimentare cu autoservire din Franța sînt ambalate în hîrtie pe care se află tipărit un roman-foileton, altul pentru fiecare magazin. Se speră că în acest mod cumpărătorii își vor efectua cumpărăturile totdeauna din același magazin.*

●

GHEȚARII *din Norvegia, care în trecut scădeau în înălțime cu un centimetru pe an, au început din 1962 să crească. În 11 luni, înălțimea lor a crescut în medie cu circa 1,20 m.*

Aveți legătura cu Cosmosul...

(Urmare din pag. 1)

municațiile radio cosmice au început să fie folosite, experimental, și pentru îmbunătățirea — cu ajutorul unor sateliți artificiali — a legăturilor radio pămîntene. Radiocomunicația cosmică a devenit un fapt concret, obișnuit, care entuziasmează și îndeamnă la meditație despre geniul omenesc, dar nu mai surprinde, totuși, aproape pe nimeni.

Dar invitația de a comunica cu Cosmosul nu se referă doar la legătura radio legată de lansări de pe Pămînt. Pe planeta noastră vin semnale nu numai de la

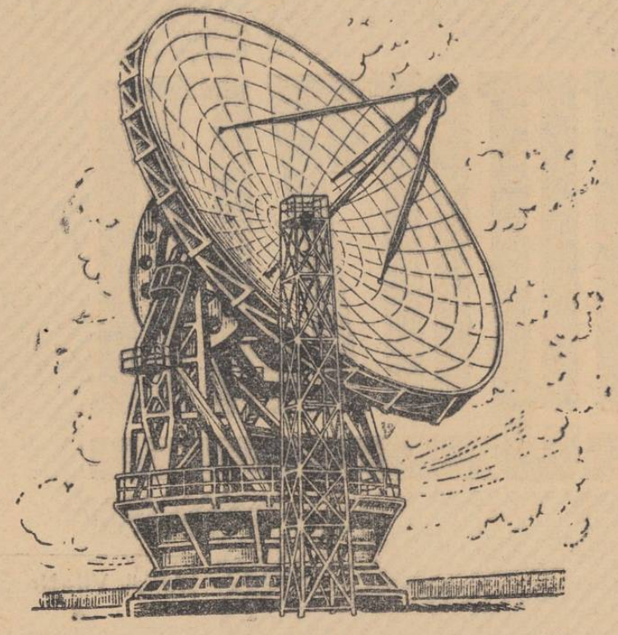

Antena unui radiotelescop sovietic destinat recepției undelor radio milimetrice și centimetrice care vin din Cosmos

cosmonauți sau de la aparaturi automate aflate pe sateliții artificiali. Pe Pămînt vin și radiounde de la îndepărtate corpuri cosmice. Descoperirea făcută de un inginer acum 30 de ani, că paraziți radio specifici revin pe aceeași lungime de undă la fiecare 23 de ore și 56 minute — adică la fiecare întoarcere a Pămîntului în jurul axei sale — a dus la concluzia că există în spațiul cosmic îndepărtat aștri care emit radiounde și aceasta a însemnat apariția radioastronomiei, un însoțitor neprețuit al cercetărilor optice ale Universului.

Realizarea unei legături radio cît mai bune, nealterate de alte zgomote, între Pămînt și cosmonauți aflați pe nave în zbor sau aparatele lansate în Cosmos, este, evident, de o însemnătate deosebită pentru reușita zborurilor cosmice. La fel de importantă este și o legătură „curată" cu corpurile cerești care emit unde radio. Datorită imenselor depărtări la care se află de noi aceste corpuri, undele radio care ajung pînă la Pămînt sînt extrem de slabe și, pentru captarea lor, se creează radiotelescoape de dimensiuni uriașe, extrem de sensibile.

Calitatea radiocomunicațiilor spațiale a fost însă adeseori prejudiciată de „venirea", pe benzile de frecvență folosite de radioastronomi, a unor musafiri nepoftiți. Emisiunile televiziunii comerciale engleze pe frecvențele rezervate radioastronomilor au determinat chiar, într-un rînd, întreruperea activității oamenilor de știință de la Universitatea Cambridge care alcătuiau o hartă radioastronomică a Universului. Pe astfel de frecvențe comunică, adeseori, și diverse organisme ale N.A.T.O.

În această situație, s-a simțit nevoia unei reglementări pe plan internațional a repartizării canalelor de comunicație radio cu Cosmosul, adică a benzilor de frecvență a lungimilor de undă cuprinse între 31,8 GHz și 136 MHz.

Prima conferință de radiocomunicații în spațiul cosmic a avut loc în anul 1959, la Geneva, într-o perioadă în care lansarea primului satelit artificial al Pămîntului lăsa să se întrevadă viitoarele progrese în cercetarea și explorarea Cosmosului. Radiocomunicațiile cosmice au obținut atunci succes. Li s-au repartizat opt benzi de frecvență.

Dezvoltarea științei și tehnicii în anii care au urmat a făcut însă insuficientă reglementarea de atunci. Pe frecvențele cuprinse între 31,8 GHz și 136 MHz, au început să lucreze radionavigația aeronautică, radiolocatoare, unele posturi de radiodifuziune etc. Se cerea, deci, un nou aranjament internațional și astfel s-a ajuns la o nouă conferință la Geneva la care au participat reprezentanți din 75 de țări, între care și din R.P. Română, precum și un observator al Organizației Națiunilor Unite.

În cadrul conferinței, au fost create trei comisii. Una din ele a discutat progresele realizate în folosirea tehnicii electronice pentru exploatarea spațiului cosmic și radioastronomie. O altă comisie a dezbătut problema revizuirii regulamentelor de radiocomunicații, iar o altă comisie a studiat un program privitor la atribuirea benzilor de frecvență pentru radiocomunicațiile spațiale și radioastronomie. Între alte probleme discutate la conferință, a fost și aceea a folosirii sateliților artificiali ai Pămîntului ca relee pentru comunicații pămîntene de radio și televiziune.

După dezbateri care au durat cinci săptămîni, s-a căzut de acord să se mărească „rația" radiocomunicărilor la 15 la sută din totalul undelor herțiene. S-a hotărît rezervarea unor benzi de frecvență special pentru măsurători telemetrice, pentru comunicațiile cu sateliții artificiali, pentru radionavigație prin sateliți, pentru telecomanda unor sateliți etc. La cererea delegației U.R.S.S., o bandă a fost rezervată în exclusivitate apelurilor S.O.S. ale cosmonauților aflați în primejdie. Acordul va intra în vigoare la 1 ianuarie 1965, urmînd ca o conferință administrativă extraordinară să precizeze în amănunt modalitățile de utilizare a noilor benzi de frecvență.

Hotărîrile conferinței de la Geneva pentru radiocomunicații în spațiul cosmic — rod al eforturilor de cooperare internațională — au fost considerate în cercurile de specialitate din numeroase țări ca fiind de importanță deosebită pentru viitoarele acțiuni de explorare a spațiului cosmic, inclusiv pentru cercetările în vederea lansării unor sateliți de telecomunicații, cu ajutorul cărora invitația „Aveți legătura cu Cosmosul" va marca progrese noi și în telecomunicațiile pămîntene.

U. VĂLUREANU

Gdynia – întîlniri pe „cheiul românesc"

Se întunecase de-a binelea cînd Gdansk-ul apăru pe neașteptate la o cotitură a șoselei. În fața noastră se așternea panorama de noapte a unui oraș modern. Mașina străbătea magistrala largă, impunătoare, cu clădiri înalte de o parte și de alta, cu reclame luminoase ce-ți iau ochii. Este magistrala care unește Gdansk-ul cu încă două localități — Sopot și Gdynia — constituind de fapt, toate trei, un singur mare oraș. A doua zi urma să vizităm Gdynia.

Sufletul orașului îl constituie portul, a cărui construcție a început cu peste 40 de ani în urmă. Un ansamblu de cheiuri, bazine și canale cu o structură de port universal, amenajat pentru tot felul de lucrări — aceasta ar fi, în cîteva cuvinte, ceea ce reprezintă astăzi Gdynia. Pentru a avea un tablou mai complet, ar trebui să mai adăugăm că lungimea totală a celor 23 de cheiuri este de 16 km, cea a digurilor de 2,9 km; 204 km de cale ferată străbat zona portului, iar lucrările de încărcare și descărcare sînt efectuate de 100 de macarale din care 6 plutitoare.

De aproape două ore ne aflăm în cabinetul directorului general al portului, inginer Zbigniew Tiplicki. Ne vorbește despre prezentul și viitorul portului. Cifre, grafice și iar cifre se perindă prin fața noastră.

— Dar despre viața dv. ce ne puteți spune? — îl întrebăm pe directorul, surprinzător de tînăr, pentru sarcinile mari pe care umerii lui, ce-i drept viguroși, le poartă.

— Viața mea este viața portului, se grăbește să ne răspundă. În 1955 eram șef de brigadă și am urcat apoi treaptă cu treaptă.

După această mică digresiune, revenim la tema principală — tehnica portului. Directorul continuă:

— Fiecare chei al portului reprezintă un complex tehnic în stare să efectueze toate tipurile de lucrări portuare. Deoarece costul construcției și întreținerii este foarte ridicat, problema cea mai grea pe care o avem de rezolvat este utilizarea cît mai rațională a fiecărui metru de lungime a cheiurilor.

Conform unei tradiții cheiurile portului au diferite denumiri. Există un chei al peștelui, un chei al pilotului, cheiul președintelui; multe cheiuri poartă numele unor popoare. Întîlnim aici cheiurile norvegian, indian, cehoslovac, englez, suedez și... românesc.

— „Cheiul românesc" este cel mai modern din tot portul, ține să ne atragă atenția directorul general,

ÎNSEMNĂRI DINTR-O CĂLĂTORIE ÎN R. P. POLONĂ

subliniind că este aici o potrivire foarte fericită dacă ne gîndim la dezvoltarea industrială impetuoasă a României din ultimii ani. Direcția principală a dezvoltării portului este — continuă el — modernizarea instalațiilor, creșterea mecanizării pentru a realiza pe toate cheiurile indicele de 800 tone mărfuri încărcate și descărcate la un metru pătrat, indice atins pe „cheiul românesc".

Bine înțeles, vizităm „cheiul românesc". Ceața densă care acoperă complet Baltica prinde să se ridice încet, dezvăluind privirii noastre forfota specifică mai multor porturi. Vapoare uriașe purtînd diferite pavilioane stau neclintite în dane. Brațele macaralelor plutesc prin aer încărcînd sau descărcînd mărfuri. În fața noastră se întinde un bloc de beton de 870 de metri înconjurat de apă. Macaralele se aliniază de-a lungul cheiului.

Alfons Grubba este primul nostru interlocutor întîlnit pe acest chei. Este șef de brigadă, are 30 de ani și lucrează în port de zece ani.

— Fiecare vas pe care-l încărcăm sau descărcăm reprezintă un eveniment; vasele nu se aseamănă unul cu altul — arată el. Cu trei ani în urmă brigada lui Grubba a lucrat pentru prima oară pe un vas românesc, descărcînd mașini-unelte. „Nu uitați să transmiteți salutul nostru docherilor români și urările noastre pentru noi succese în muncă", ne spune el la despărțire.

Facem cunoștință cu Jegorov Litowrisiewicz, șeful bazei încărcări-descărcări nr. 22.

— Fiind și economist — ne spune el — în prezent studiez scurtarea duratei de staționare a vaselor, problemele folosirii intensive a utilajului de ridicat. Cele mai dificile situații apar de obicei la sfîrșitul anului, cînd portul este plin de vase. Atunci este necesar să se mărească numărul de muncitori, să asigurăm o folosire mai rațională a utilajului și a forței de muncă întocmind grafice speciale pentru funcționarea macaralelor și a liniilor de garare.

În timp ce discutam, macaralele cheiului își mișcă neobosit brațele lor uriașe și puternice din direcția magazie-vas. Tocmai se termina încărcarea cu ciment a vasului „Falcon", sub pavilion grecesc, cu destinația Port Said.

...Remorcherul ne duce din nou la cheiul unde se află administrația portului. Briza rece a mării pătrunde prin hainele, poate prea subțiri pentru acest sfîrșit de toamnă. În aceeași seară plecăm mai departe — spre Wroclaw.

Maria COSTACHE

IARNA LA HELSINKI

Plecasem din Leningrad dimineața, într-o dimineață cețoasă de sfîrșit de noiembrie, cînd peste apele cenușii ale Golfului Finic începe să suile un vînt rece și tăios, care vestește apropierea asprei ierni nordice. Expresul Moscova-Helsinki, care trebuia să ne ducă în capitala Finlandei, străbate cîmpia care înbrățișează Leningradul și apoi urcă spre Nord, în direcția Viborg, de unde, prin Lahti, va coborî din nou spre apele finice pe malul cărora se află Helsinki.

Pădurea îmbrățișează calea ferată tot mai strîns, cedînd ici-colo locul unor stînci golașe de pe al căror granit lucește cristalul primelor ghețuri. Admirăm din goana trenului atît de frumoasele cabane de lemn ascunse pe după perdeaua nesfîrșită de pini. Ochiul le înregistrează ca pe un detaliu obișnuit peisajului nordic. La amiază, ajungem la Viborg. Popasul este mai lung. Și în timp ce ne plimbăm pe peronul monumentalei gări, din norii plumburii încep să se cearnă primii fulgi de nea. Am ajuns în Finlanda o dată cu prima zăpadă...

... Vainikkala, Lahti... Trenul gonește mult timp în întuneric. În sfîrșit, lumini, mereu mai multe, semafoare, clădiri mari, reclame. Toate aleargă vertiginos pe geamul vagonului ca pe un ecran. Sîntem în Helsinki. Cerul s-a înseninat, iar luna argintează zăpada. Nici o adiere nu mișcă crengile copacilor acoperite cu un strat pufos de nea. Este o minunată seară de iarnă care ne îndeamnă la plimbare. Așa că imediat după ce ne lăsăm bagajele la cochetul Uusimaa Hotel, pornim agale prin Kapyla, un cartier liniștit, cu case mari și tăcute, ascunse în spatele unor brazi falnici.

Dimineața, după un scurt popas la sala de sport, vizităm orașul. Începem cu Stadionul Olimpic, străjuit de cunoscutul său turn, înalt de 71,57 m, adică atît cît a măsurat primul record mondial la aruncarea suliței, realizat de un mare sportiv finlandez: Matti Jarvinen și de statuia lui Paavo Nurmi, celebrul alergător de fond, de mai multe ori campion olimpic și fost recordman mondial în proba de 10.000 m. Și după ce facem fotografiile de rigoare, pătrundem în muzeul de sport înființat aci. Colecțiile sale bogate ne impresionează. Schiuri străvechi, sulițe ale unor sportivi a căror faimă a ajuns pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale globului, pantofi de atletism ai unor alergători celebri, autografe, afișe, fotografii, cupe și medalii.

De la Stadionul Olimpic, autocarul ne poartă pe strada principală a orașului. Cu acest prilej, observăm că denumirile străzilor sînt însemnate în două limbi: finlandeză și suedeză. Aci suedeza este limbă curentă, existînd ziare, școli medii și superioare cu limba de predare suedeză, iar filmele au titlurile în două limbi. Veți crede poate că, fiind vorba de două popoare scandinave, diferențele nu sînt mari. Realitatea este că un suedez se poate ușor înțelege cu un norvegian sau cu un danez, dar în niciun caz cu un finlandez. Deosebirile sînt mari, tradițiile și obiceiurile cu totul altele. Și pentru că am vorbit de limbă, trebuie să mărturisim că cel mai dificil lucru la Helsinki a fost acela de a învăța cîteva cuvinte în finlandeză. Lungimea lor și abundența consoanelor constituiau o grea încercare pentru noi. Am făcut chiar un concurs care a fost cîștigat de cel care a găsit cel mai lung cuvînt. Recordul? Un cuvînt cu 28 de litere!

Autocarul trece prin fața unei monumentale clădiri, Parlamentul, și apoi o cotește pe Aleksanterinkatu, artera comercială a orașului, unde își au sediul marile firme comerciale și unde circulația pulsează pînă seara tîrziu. Vizităm Universitatea, Palatul guvernamental și ne întoarcem spre piața Gării centrale. Casele sînt mari, cu un stil arhitectonic uniform. Liniile drepte, care dau o notă de sobrietate clădirilor, se îmbină totuși armonios. Ne surprinde varietatea culorilor și, mai ales, tonurile lor uneori prea tari. Este, fără îndoială, o încercare de evadare din albul obositor al lungilor ierni nordice.

meridiane

Ne continuăm drumul și ajungem pe Pohj Esplanaadikatu. Aci, pe malul Golfului Finic, se află Palatul președintelui republicii și Primăria orașului. Mai departe, pe un istm este situat portul, a cărui apropiere ne este vestită de aglomerarea șinelor de cale ferată și de brațele macaralelor. În centrul orașului, lumea se pregătea de sărbătoare. Se apropia 1 decembrie, dată la care în Finlanda se celebrează cu fast 'nceputul sărbătorilor de iarnă. Marile companii comerciale SOKOS, Stockman și altele își ornează magazinele centrale și numeroasele sucursale. La 1 decembrie, Aleksanterinkatu este luminată feeric de sute de becuri multicolore și de fulgerele policrome ale reclamelor cu neon.

... Seara, amabilele noastre gazde de la Uusimaa Hotel ne pregătesc o surpriză, servindu-ne la cină.. sarmale. Atenția lor ne produce o mare bucurie, sarmalele însă nu. Sînt servite cu dulceață de cireșe, ceea ce le face să nu mai semene deloc cu deliciosul nostru fel de mîncare. Le consumăm totuși cu poftă, spre satisfacția celor două doamne care conduc acest hotel. Atmosfera fiind prielnică, începe o discuție interesantă pe teme culinare. Și așa aflăm că la Helsinki pînă la ora 12 noaptea în localurile publice nu se servește ca băutură alcoolică decît bere și asta într-un fel cu totul original: la fiecare sticlă comandată, se aduce în mod automat și o... felie de pîine. De ce? Pentru a obliga pe consumatori să nu bea bere pe stomacul gol. Bineînțeles, pîinea rămîne de cele mai multe ori neatinsă. O altă constatare: cantitatea mare de lapte pe care o consumă în mod obișnuit finlandezii. Fie că este vorba de masa de prînz sau de seară (de micul dejun ce să mai vorbim...), cana cu „meijto" nu lipsește de pe masă. Mari amatori de fructe și de zarzavaturi, finlandezii ne invidiază cînd le vorbim de o salată de roșii sau de o porție de zmeură cu frișcă, iar noi îi privim cum își beau laptele după supă, friptură, compot sau înghețată.

N-am stat mult la Helsinki. Doar cîteva zile. A fost însă suficient pentru a ne convinge că am fost oaspeții unui popor harnic, dornic de pace și de bună înțelegere. Iar în clipa în care același expres, de această dată cu destinația Moscova, se pregătea să plece din Helsinki, pe peron nu era numai forfota de ziariști și fotoreporteri de la sosire. Ne conduceau mulți noi și sinceri prieteni.

Călin ANTONESCU

DICȚIONAR AFRICAN

Unele denumiri geografice din Africa oglindesc istoria cuceririi și colonizării continentului.

Pe harta părții nordice, descoperim în primul rînd „straturile" de toponimie romană *și* elenă veche. *Însuși termenul* „Africa", *este de origină latină. Se spune că provine din numele unui trib nomad (aferii) care locuia pe teritoriul stăpînit în antichitate de Cartagina. După cucerirea acesteia, romanii au organizat aci provincia* Africa, *denumirea extinzîndu-se apoi asupra întregului continent. (În numele tribului afer descoperim în schimb cuvîntul semit* ofir, *care înseamnă aur).*

Marele port Alexandria, *poartă numele cuceritorului* Alexandru Macedon.

În secolele XV—XVI, cel mai mare exploatator colonial era Portugalia. *Pe coasta apuseană a Africii s-au statornicit o serie întreagă de nume geografice de origină portugheză. Astfel, golful* Rio de Oro *(golful Fluviului de Aur) a fost botezat astfel de către un marinar portughez care credea că a descoperit legendarul rîu aurifer ce figura pe multe dintre hărțile epocii. Tot de origină portugheză este și denumirea extremității vestice a Africii,* Capul Verde, *unde navigatorii au zărit prima vegetație tropicală după o lungă călătorie făcută pe lîngă un litoral nisipos și pustiu.*

Tot portughezul Pedro de Sintra a dat munților de pe litoralul atlantic denumirea de Sierra Leone *(Muntele leilor), din pricină că, conturul acestui masiv seamănă cu silueta unui leu culcat, iar tunetele frecvente amintesc și ele de vocea „regelui animalelor". Frecvente sînt denumirile portugheze și pentru unele porțiuni din coasta golfului Guineei:* Coasta Piperului, Coasta de Fildeș, Coasta de Aur, Coasta Sclavilor. *Ai zice că citești firmele unor antreprize de comerț cu sclavi și ai impresia că auzi zornăitul lanțurilor, plescăitul bicelor negustorilor de oameni și vuietul din tîrgurile marilor profitori.*

După înființarea Societății Olandeze a Indiilor de Est, harta Africii s-a împestrițat cu denumiri olandeze și de ale burilor. Fluviul Orange *poartă numele casei domnitoare din Țările de Jos, iar insula* Mauricius *evocă amintirea lui* Mauriciu de Orania. *Un mare afluent al Orangeului, fluviul* Vaal, *înseamnă în olandeză „apa tulbure". În secolul trecut, olandezii au înființat republica* Transvaal *(adică: „de dincolo de Vaal").* Johannesburg, *cel mai mare oraș al Republicii Sud-Africane, poartă numele unui funcționar din Transvaal, iar orașul* Pretoria *și-a primit numele după faimosul politician al burilor,* Pretorius, *care s-a „evidențiat" în mod deosebit prin exterminarea populației băștinașe.*

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea s-au năpustit asupra Africii alte patru țări: Anglia, Franța, Germania *și* Belgia. *Iată prilej pentru apariția a sute de nume noi pe harta Africii.*

Celebra cascadă de pe Zambezi, *poartă numele reginei* Victoria *a Angliei* Lacul Albert *și-a primit numele după soțul reginei Victoria. Cel mai mare cîmp diamantifer al Republicii Sud-Africane, poartă numele unui ministru englez al coloniilor,* Kimberley. *Mai sînt reprezentați pe harta Africii: arhiducele* Rudolf *al Austriei* (lacul Rudolf), *comerciantul* Lüderitz *din Brema, care cumpărase mari întinderi de pămînt pe coasta sud-vestică (orașul* Lüderitz *și golful cu același nume în Africa de Sud-Vest), ofițerul de marină francez* de Brazzà (Brazzaville).

Ce înseamnă oare diferitele porecle, pe care europenii le-au dat triburilor de băștinași? Hotentot înseamnă „bîlbîit" în limba olandeză; Boșiman *(Bushman) înseamnă „om al tufișurilor" în engleză, iar* Kafru *provine din arabul „Kafir", care înseamnă „necredincios". S-au născut și ciudate compoziții toponimice:* Bechuanaland, *se compune din* Bechuana *(numele unui trib african, care înseamnă „identic") și „land" (care în englezește se traduce prin „țară"). De același tip este și denumirea* Bashutoland.

În dîrza și îndelungata luptă pentru independență națională, popoarele africane au reușit să apere și să păstreze totuși multe denumiri străvechi: Sahara *înseamnă „deșert";* Sudan *înseamnă „țara negrilor";* Agadir *înseamnă „castel fortificat";* Nairobi *înseamnă „apa rece";* Ciad *și* Tanganica *înseamnă, amîndouă, „apa mare";* Addis Abeba *este un nume din limba amhara și înseamnă „noua floare". Este numele pe care negusul Menelik al II-lea l-a dat noii sale capitale pe la sfîrșitul secolului trecut.*

În zilele noastre, Africa își trăiește renașterea, fapt scoțîndu-și în întîmpinarea denumiri străine, pentru a le înlocui pe harta continentului cu toponimia tradițională. (De pildă Ghana — *fosta* Coastă de Aur; Mali — *fostul* Sudan francez *etc.).*

În afară de aceste denumiri, apar pe harta Africii și nume noi, care marchează direct schimbările politice petrecute în ultimul timp. Astfel, o nouă provincie din regiunea egipteană a Republicii Arabe Unite — în deșertul libian — poartă numele de At-Tahir *(Eliberarea), iar capitala se va numi* An-Nasr *(Victoria).*

Alex. CULCER

Pătania eroului literar

Privind portretul unei femei care zîmbea, un erou literar se gîndea, tulburat, că ar da și zece ani din viață ca să merite un astfel de zîmbet. Mărturisea, sincer, emoția artistică pe care i-o produsese opera de artă.

Cum ar reacționa însă acest erou dacă ar avea posibilitatea de a vizita acum „Tyne's Westgate Gallery" din Newcastle-Anglia și dacă pașii l-ar purta în sălile în care expun Peter Welton și Derek Dalton? Nedumerit probabil că ar cere mai întîi unele lămuriri, bunăoară cu privire la exponatul pe care-l reproducem mai jos. Artiștii, bineînțeles, i-ar da imediat explicațiile necesare.

— Stimate erou literar, noi sîntem promotorii unei noi tendințe în artă. Noi chemăm pe fiecare să înțeleagă cum vrea și cum poate opera de artă.

— Bine, dar ce reprezintă această ingrămădire înaltă?

— Pur și simplu cîteva sute de perechi de pantofi foarte vechi, înălțați în chip de arbore. Sînt pantofi peticiți, scîl-

ciați, roși... Dar, domnule erou, de ce plecați atît de grăbit?

Cel strigat nu mai aude. Este deja departe. Fuge. Își prinde strîns nările cu degetele.

Iată că eroul a ajuns și la galeria Charpentier din Paris. (Nu vă mirați că a traversat atît de repede Canalul Mînecii — un erou literar poate orice). Vede un grup de oameni care se muncesc să potrivească ceva de perete — **fotografia alăturată.** Dornic să vadă însfîrșit un tablou frumos, eroul se apropie de grup. Privește și nu înțelege nimic. Se freacă la ochi — degeaba. Îi dă cineva explicații: acesta este cel mai greu tablou din lume. Cîntărește o tonă și artistul a fost nevoit să facă mai mult de trei mii de suduri inspirate.

Eroul literar a fugit și de aici.

S-a dus la autor să-și dea demisia.

Un dans popular executat cu multă măiestrie de tinere laoțiene

MONUMENTE ALE NATURII

Avem în față cîteva fotografii care înfățișează vegetația de pe malul stîng al Dunării, între Gura Văii și Virciorova, o broască țestoasă, tulpinele unor castani seculari. Ele ne amintesc de cercetările făcute recent pe teren, cu care prilej obiectivul fotografic a înregistrat figuri de animale și plante rare.

În țara noastră, ocrotirea monumentelor naturii este astăzi la loc de cinste. Comisia Monumentelor Naturii a Academiei R.P.R. conduce și îndrumă activitatea consiliilor regionale, care își desfășoară activitatea în toate regiunile țării.

Flora și fauna Olteniei, pe lîngă numeroase specii comune, prezintă varietăți de o mare valoare științifică și practică.

În defileul Dunării, între Virciorova și Gura Văii, pe o suprafață de 300 de hectare, botaniștii de la Institutul Agronomic „Tudor Vladimirescu" din Craiova au identificat peste o sută de specii rare pentru flora țării noastre. Aici, se întîlnesc poieni minunate cu stînjenei, în apropierea cărora cresc garoafe rare — (Dianthus banaticus și Dianthus pinifolins). Locurile sînt prielnice și pentru dezvoltarea altor plante rare în flora țării noastre, printre care se remarcă în mod deosebit unele care cresc numai la noi în țară ca Prangos carinata, precum și o specie rară de mierluță (Minuartia cataractarum) și o specie rară de mur (Rubus severinensis). Dacă ultimele două mai cresc și în Banat, prima nu se cunoaște decît în acest loc de pe glob. Nu au fost rare cazurile cînd botaniștii străini au venit anume să cunoască această plantă rară din familia umbelifere.

Pentru nenumărate raritățI floristice descoperite aici s-a hotărît crearea rezervației botanice „Gura Văii-Virciorova", în cadrul căreia, pe lîngă măsurile de protecție a plantelor rare, vor fi făcute și studii ecologice asupra diferitelor specii puțin cunoscute la noi, între care și smochinul — Ficus carica — ce crește sălbatic pe aceste meleaguri.

De pe malul Dunării, cercetătorii plecați în călătorie de studii asupra florei și faunei au poposit în pădurea Stîrminei, tot din raionul Turnu Severin. În cadrul rezervației botanice de aici formează asociații întinse ghimpele — (Ruscus Aculeatus), plantă ocrotită prin lege. Tot aici se găsește și frăsinelul — Dictamnus albus), care nu se află în multe locuri din țara noastră. Străbătînd cu atenție potecile pădurii, vizitatorul se poate întîlni cu o broască țestoasă — Testudo hermanni, — pe cale de dispariție la noi.

De la Stîrmina, urmărind lanțul muntos, ne îndreptăm spre Baia de Aramă, dincolo de care vom face un popas în împrejurimile satului Pacruia, unde se află o altă rezervație. E vorba de cunoscuții castani seculari — (Castanea sativa), — aduși aici cu sute de ani în urmă. Climatul blînd și substratul geologic silicios permit dezvoltarea acestei specii sudice. Aici castanul a găsit condiții asemănătoare cu cele din sudul Europei și a reușit să se răspîndească pe cale naturală. Pe lîngă măsurile de protecție pentru castanii seculari, botaniștii preconizează unele studii ecologice, necesare în vederea extinderii castanului bun pe acele terenuri care nu-și găsesc altă utilizare în economia raionului Baia de Aramă.

Cu aceste rezervații botanice, luate sub protecție de către organele de stat, nu s-a încheiat lista colțurilor de natură aflate în atenția botaniștilor. Continuînd drumul de-a lungul lanțului muntos, vom găsi la Tg. Jiu, pe dealul Ciocîrlău, o poiană de o rară frumusețe pe care cresc așa numitele Caprine — Narcissus stellaris. Ocrotită cu grijă, poiana cu caprine (narcise) poate deveni un loc de agrement pentru cetățenii acestui oraș în plină înflorire industrială, precum și pentru turiștii pe care drumeția îi îndeamnă spre locuri frumoase, spre colțuri de natură ieșite din comun. Urcînd înălțimile Parîngului, cercetătorii și cei aflați în drumeție vor întîlni în cale căldarea glacială a lacului Gîlcescu și împrejurimile ei, care constituie un obiectiv deosebit de important atît din punct de vedere faunistic cît și floristic. Cutreierînd aceste locuri, întîlnești raritățI floristice ca Potentilla haynaldiana — o specie rară de scrintitoare, cunoscută la noi doar în masivul Parîng, Empetrum nigrum, — o specie rară de poama momîței, Pinus cembra (zîmbru) și multe altele. Nu sînt de neglijat nici stîncăriile cu smirdar și albumeală, ambele ocrotite prin legi speciale, ca monumente ale naturii. Turistul norocos poate observa pe clonțuri și capra neagră, o adevărată podoabă faunistică a acestor locuri de rară frumusețe.

Zone interesante și cu o deosebită importanță pentru urmărirea evoluției plantelor, în condițiile artificializării tot mai pregnante, se găsesc și în cîmpia Olteniei, la Popoveni-Craiova, la Valea Rea și la Gighera.

În fauna Olteniei, pe lîngă speciile amintite, un loc important îl ocupă dropiile. Pasărea își micșorează mereu efectivul, ceea ce impune crearea unor rezervații în sudul țării pentru ocrotirea ei. Mai există pe teritoriul Olteniei și alte specii faunistice rare. Pelicani albi, aflați doar în trecere prin aceste locuri, se întîlnesc de multe ori în cîrduri în bălțile de pe marginea Dunării.

Să ne oprim puțin și asupra faunei fosile și cavernicole de prin aceste locuri; ea se caracterizează printr-o mare bogăție de specii. În punctul fosilifer de la Bahna, raionul Turnu Severin, se întîlnesc specii de animale care au trăit cu mii de ani în urmă, iar în cel de la Bucovăț-Craiova — scoici fosile. Și în subteran, există locuri de o frumusețe și de un interes deosebit din punctul de vedere al cercetărilor științifice. Așa sînt peșterile de la Cloșani, Cioaca cu brebenei și Baia de fier, care de asemenea sînt monumente ale naturii.

Locurile naturale din Oltenia, importante din punct de vedere științific și estetic, nu se rezumă numai la cele prezentate în acest articol. Relieful în formă de amfiteatru, cu înălțimi care ating 2518 metri, cele trei regimuri climatice (pontic, central european, submediteranean), precum și zecile de tipuri de varietăți de sol au dat naștere nenumăratelor formațiuni naturale în care plantele și animalele alcătuiesc grupări deosebit de variate, un cîmp larg de activitate pentru cercetători, locuri plăcute pentru iubitorii de frumos.

Constantin MALOȘ
asistent universitar
Institutul Agronomic „Tudor Vladimirescu"-Craiova

(Urmare din pag. 1)

cea, între oamenii aceia „străini", o să fie întîmpinat cu merinde. Măcar să aibă pîine. Goală de-o mînca-o, tot e mai bine decît să stea flămînd...

Nicolae Dan își amintește și acum, zîmbind, cît de grele i s-au părut atunci pîinile maică-si. Pornise pe jos, căci drumul peste deal era mai scurt, în speranța că va găsi vreo căruță. Dar în ziua aceea era duminică și oamenii se vede că stăteau pe la casele lor. Abia tîrziu, cînd cobora de-acuma dealul, întîlni o femeie, o bătrînă, care atunci i se păruse grozav de gheboșată și urîtă. Da, era din Filea. Și auzindu-l întrebînd care-i drumul spre școală, s-a uitat la el așa, într-un fel anume, ca și cînd n-ar fi înțeles întrebarea. „Școală ?" se mirase femeia. Poate vrei să mergi în altă parte că la noi la Filea școală nu este".

Într-adevăr, școală nu era. Totuși, Nicolae Dan avea în buzunar o numire. Dar asta era ceva atît de neașteptat încît nu se simțea deloc pregătit. Să se-ntoarcă acasă, acum? Își aminti de pîini, de drum, de taică-său. Bătrîna îl privea mirată, neînțelegînd de ce se întunecase așa de-o dată... copilandrul. Ea se ducea la o nuntă. Să vie și el cu ea, că acolo o să-i afle pe „tăți capii satului" — și „primarul" și „notarășul". La nuntă! Asta mai lipsea. Și totuși, altă soluție nu era.

A fost primul contact cu oamenii în mijlocul cărora avea să-și petreacă cîțiva ani, cei mai grei și cei mai frumoși și datorită cărora aveau să se trezească în el ceea ce nu treziseră insistențele tatălui său, anii de studiu și nici existența hîrtiei ce-o păstra în buzunarul hainei: pasiunea pentru pedagogie, răspunderea pentru această grea sarcină ce și-o poate asuma cineva — aceea de a deschide oamenilor drumul spre lumină!

Nunțile la moți sînt altfel decît cele de prin locurile sale. Aici, nuntașii vin cu merindele lor de acasă, încît fiecare are cîte o sticlă cu care ciocnește cu toată lumea și din care bea... singur. Nicolae Dan n-avea însă nici o sticlă. După asta l-au și cunoscut că-i „străin" între ei. Cînd și-au dat seama, s-a făcut o liniște nemaipomenită. „Eu sînt învățătorul de la școală, noul învățător", le explică el mirîndu-se cît de liniștit și cît de simplu le spusese toate acestea.

L-au privit tăcuți, căci vestea era uluitoare (în sat nu mai fusese învățător „numit" de dinainte de război), și poate tocmai de aceea erau rezervați, neîncrezători. Un flecan mai în vîrstă chicotise în pumni: „Tu, măi copile? Tu, măi!" se mirase el, cercetîndu-l cu privirea, căci „străinul" era cam firav din fire, iar peste obraz nu-i trecuse de multe ori briciul, abia avea 20 de ani. Apăi dacă tu ai să faci aicea pe dascălul, atuncea să știi că eu is fecior!".

Nu rîsese nimeni la gluma asta, pentru că vorbele bătrînului sunaseră grav, nu aveau nimic jignitor în ele. Erau numai expresia sau poate răbufnirea unei vechi neîncrederi.

Dar fiindcă erau la nuntă, au găsit și pentru străinul „lor" o sticlă și i-au cerut să ciocnească și să bea cu ei. Tînărul dascăl n-a putut însă să intre... în atmosferă. Era foarte tulburat. Totul părea să fie aici la Filea atît de anapoda, atît de altfel cum își închipuise el, încît se temea că într-o bună zi va fugi. Noaptea, se zvîrcolise în așternut. Plătise gazda pentru o săptămînă. Deci, atît era obligatoriu să mai rămînă. După aceea, va vedea el. Nici nu știa măcar ce-i cu școala. Nu-i venea să creadă, totuși, că în sat nu exista nici un fel de școală.

A doua zi, porni să-și verifice informațiile. Într-adevăr, nu era școală în sat, dar oamenii nu se lăsaseră chiar așa. Într-o casă mai arătoasă se organizase, într-o cameră mai mărișoară, cu o singură fereastră — școala. Toți elevii din cele patru clase erau înghesuiți, cîte trei-patru, cît se putea, într-o bancă. Programul se desfășura concomitent pentru toate cele patru clase. Iar omul care ținea loc de dascăl era un tîmplar din sat care, pe lîngă cele 4 clase elementare, mai avea și cîteva clase ale unei școli de meserii.

Nicolae Dan, după ce și-a anunțat sosirea în sat la organele locale (pe atunci existau comitetele provizorii), a luat în primire „școala" și s-a dus să-și vadă elevii. Cînd le-a spus că el este învățătorul, noul învățător, cu ce ochi l-au privit! Cu admirație, cu respect, cu speranță, cu încredere. Nu fusese privit astfel niciodată. S-a simțit, de-odată, parcă altul în fața propriilor săi ochi. Parcă crescuse, parcă devenise mai puternic. Copiii aceia așteptau de la el ceea ce nu primiseră încă de la nimeni. Îi privea, îi cerceta cu ochii și se gîndea: „Da, da, el trebuia să le deschidă ochii, să le dea cheile spre lumină, spre frumusețe! Lui îi revenea această sarcină.

Iar copiii îl priveau, îl priveau plini de candoare și de încredere. Curios, încrederea cu care-l primiseră ei fusese de natură să-i trezească lui încrederea în sine.

Întîlnirea aceea a fost hotărîtoare. Nu numai că acum căpătase încredere în el, dar acolo, în clasă, parcă se făcuse un legămînt între el și copii. Și asta îi dădea sentimentul că-și asumase o uriașă răspundere.

Chiar în zilele următoare a început să organizeze un program de învățămînt cît de cît corespunzător. A despărțit clasele, fiecare clasă cu programul ei. Fostul dascăl, tîmplarul, nu fusese dat la o parte fiind foarte necesar și foarte bun pentru orele de lucru manual, de desen. Personal, Nicolae Dan se mira de toate cîte descoperise că este în stare să facă. De energiă, de „talentele" lui organizatorice. Iar materialul... uman era excelent. Își amintea acum toate orele de pedagogie făcute la școala din Blaj și căuta să aplice lecțiile profesorului acela pentru care avea un respect deosebit. Copiii îl ascultau... Iar părinții, părinții, cît de rezervați fuseseră la început, îl urmăreau acum cu atenție și cu o seriozitate plină de gravitate. Cu timpul au ajuns să-l prețuiască și să-l respecte. Aveau o mulțumire și un fel de mîndrie pentru că în sat la Filea venise un dascăl inimos, pentru că în sat la Filea era... școală — în toată regula — și ceea ce altădată nu se întîmplase la Filea niciodată, acum elevii cei mai buni, după ce terminau primul ciclu, plecau la Iara, la ciclul doi.

Cum se naște pasiunea

Doi ani au mers așa, cu școala aceea improvizată. Dar în acești ani s-a creat climatul pentru a fi pusă în discuție construirea unei școli noi, mari, frumoase, cum nu se pomenise în Filea niciodată. Nu era simplu de ridicat o școală la Filea. Filenii erau, ca toți moții, chiar dacă erau mai la hotar, oameni cu bani puțini. Greutatea desfășurării unui program corespunzător de învățămînt o simțea doar dascălul și, poate, puțin și copiii. Nu era însă nevoie de prea multe argumente pentru a-i convinge pe oameni de necesitatea unei școli corespunzătoare. Așa că, într-o adunare populară, filenii au hotărît să construiască școala.

Au ridicat-o rapid, căci oamenii de aici sînt pricepuți, buni meșteșugari. Acum, în Filea, există o școală de 8 ani „mai frumoasă ca cea din Iara", cum spun cu mîndrie filenii, și nu numai ei. În 1958 s-au făcut ultimele lucrări de lărgire a noii școli, de unde se vede că pretențiile și necesitățile și posibilitățile localnicilor sînt azi în plină ascensiune.

...În întîmplările pe care mi le-a povestit Nicolae Dan, am aflat în ce împrejurări un om poate să capete pasiune și răspunderi, am aflat în ce condiții începe să devină constient de locul, de rostul lui, de la ce pornește firul dăruirilor sale. Și am mai aflat a.b.c.-ul unuia din acele procese de transformare, de ridicare a oamenilor spre lumină, pe care noi îl numim curent și lapidar — revoluție culturală.

Elisabeta PETREANU

Dispariția Flămîndei

(Urmare din pag. 1)

Ori de cîte ori se întîlnește cu vreun necunoscut, colectivistul Alexandru Stoica — om între două vîrste — ține cu tot dinadinsul să povestească despre satul său natal, Flămînda.

— A doua zi după Anul Nou, apele au umplut balta, ajungînd pînă mai sus de prispa caselor noastre. Apoi au început să înghețe. Dunărea — la fel. Cît vedeai cu ochii prin pădure, era numai sticlă de gheață. Pe la 26 februarie 1942, gheața a început să trozneasă. De pe Dunăre a venit peste noi puhoiul. Dimineața, casa noastră era pînă la jumătate acoperită de apă. Femeile din sat au început să se vaiete, copiii să plîngă, bătrînii să blesteme, de credeai că-i sfîrșitul lumii, nu altceva. Cine avea barcă izbutea să-și ducă cu el țoalele; cine nu, aștepta zgribulindu-se pe acoperișul caselor să sosească șalupele. Și apa creștea, creștea văzînd cu ochii. Eu am găsit adăpost la Ion Marinescu din Prundu, dar socrul meu, Marin Oiște, sărac, a pățit mai rău. I-au pierit animalele, i s-a prăpădit casa.

Tot ce a agonisit o viață întreagă, a pierdut într-o iarnă.

Mai tîrziu, gheața a pornit-o spre Dunăre, tăind totul în cale: sălciile și plopii bătrîni stăteau cu rădăcinile în sus. Din 60 de case n-au mai rămas în picioare decît 6. După ce s-au dus apele, ne-am întors din nou la Flămînda: locul adăpostului meu era pustiu.

— Eu am pățit-o și mai rău — se amestecă în vorbă Dumitru Dumitru, un om de aproape 55 de ani. După ce am fost scoși din baltă, autoritățile ne-au lăsat în pădurea Gostinului cu copiii tremurînd de frig, goi și desculți, patru zile fără adăpost. La primăria din Gostinu, unde am cerut cîteva bîrne să-mi încropesc o locuință, mi s-a spus că o casă nu se face fără bani; să aștept mai bine pînă s-or retrage apele.

Unde sînt oamenii din Flămînda

Azi, Flămînda a dispărut și de pe hartă și de pe locurile amenințate de revărsări, oamenii au fost adăpostați să-și facă sălaș nou și trainic în Prundu.

Văzută din Balta Dunării, comuna Prundu îți apare acum cu totul și cu totul schimbată. Pe mai bine de jumătate din suprafața ei, au apărut vreo cinci străzi largi cu aproape 130 de case noi din cărămidă, cu bolți și cerdac. Aici trăiesc acum foștii locuitori din Flămînda, oamenii care au rătăcit o viață întreagă pe drumuri în căutare de adăpost, care-și părăseau primăvara bordeiele lăsîndu-le pradă apelor. Au fost mutați în Prundu și și-au durat cămine trainice, cu ajutorul statului. Acum muncesc cu tragere de inimă în gospodăria colectivă.

Colectivistul Alexandru Stoica, căruia zăpoarele i-au dărîmat de două ori casa părinteasc㠄 la Flămînda, își acoperă tocmai acum casa cea nouă din cărămidă. În gospodărie a efectuat 350 de zile-muncă. Dumitru Dumitru, omul care în vara anului 1942 a rătăcit patru zile cu copiii de mînă prin pădurile înzăpezite, și-a terminat de zugrăvit cea de-a treia cameră. Radu Tănase și familia lui, care au trăit zeci de ani într-un bordei de lut îngropat pe jumătate în pămînt, bordei mai mic decît pătulul de porumb împletit din nuiele, și-a terminat și el casa cu trei camere.

Asemenea lor, toți locuitorii din fostul sat Flămînda își durează case noi.

1964...

Ce există acum pe locul unde a fost o dată satul Flămînda? Tractoare desțelenesc de zor pămînturi noi. Nu departe, pe o movilă mai ridicată, sînt montate utilaje de foraj. Un grup de ingineri și tehnicieni de la Institutul de Studii și Prospecțiuni al C.S.A. face sondaje. Chiar în anul care vine, pe șantierul acesta din baltă, care se întinde de la Costinu și pînă la Oltenița, se va dura un dig lung de 42 de kilometri. Acesta va apăra de inundațiile Dunării mai bine de 26 000 hectare.

În curînd, oamenii care au locuit altădată la Flămînda vor vedea din bătăturile caselor așezate în dealul Siliștei cum în locul bordeielor se unduiesc în bătaia vîntului lanuri de porumb.

Viorel LUPU

FLĂMÎNDA 1939

— CHESTIONAR —

Cînd a luat ființă satul?	**Prin anul 1683.**
Dacă la Flămînda există prăvălii, debite, mori, cooperative?	**Nu există.**
Starea materială a locuitorilor. Modul cum se hrănesc. Ce consumă în mod constant ca hrană de bază?	**Starea materială a locuitorilor este rea. Ei au ca hrană de bază mămăliga, fasolea și varza pe timpul iernii.**
Locuitorii posedă uneltele necesare?	**Din cauza lipsei uneltelor, pămîntul nu se muncește în bune condițiuni. Ca unelte se folosesc plugul, grapa de lemn, rariță de lemn și sapa.**
Suprafața islazului?	**În sat nu există izlaz.**
Cîte persoane au situație materială bună?	**Costică Lae, delegatul satului și fratele său Dragu Lae, agricultor.**
Numărul animalelor?	**38 de cai, 24 de boi, 88 de vaci, 38 capre.**
Numărul locuințelor? Din ce sînt construite? Ce clădiri mai de seamă sînt?	**Toate cele 62 de locuințe sînt construite din garduri de nuiele și lut. Clădirea mai de seamă e școala primară.**
Starea de igienă a populației. Dacă există boli contagioase?	**Starea de igienă a populației lasă mult de dorit. Există bolnavi T.B.C., iar în timpul verii bîntuie foarte mult paludismul.**
Dacă în caz de boală se cere asistență medicală?	**În caz de boală, se cere foarte rar asistența domnului medic, întrucît acesta se află la o distanță foarte mare.**
În comună există moașă, agent sanitar sau farmacie?	**Nu există.**
Numărul sălilor de clasă, numărul elevilor?	**Școala are o singură sală de clasă. Numărul elevilor înscriși la cursuri: 48; frecvența 80 la sută.**
Starea drumurilor și a șoselelor?	**Starea drumurilor comunale este foarte proastă. Șoseaua județeană Prundu-Baltă nu e pietruită din 1916. Distanța pînă la reședința plășii Vidra este de 36 kilometri.**
Ce nevoi are satul?	**E nevoie ca șoselele să fie pietruite și să se construiască un puț pentru apă potabilă, deoarece locuitorii duc lipsă de apă.**
Numele șefilor și autorităților?	**Învățătorului nu i se cunoaște numele neprezentîndu-se pînă acum la post.**

ÎNTOCMIT DE NOI, AZI 26 AUGUST 1939. PRIMAR ȘI NOTAR — INDESCIFRABIL.

Așa arată acum casele noi ale colectiviștilor care s-au mutat la Prundu. În clișeu: Casa lui Radu Tănase, care a locuit zeci de ani în bordei, și cea a lui Gheorghe Soare, unde meșterii fac acum turnarea scărilor din ciment.

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

(Urmare din pag. 1)

— Mii de oameni s-au mutat aicea. Ia să vedem exact: va să zică fiecare bloc are...

Și încep socoteala, în timp ce tramvaiul îi poartă mai departe, legănîndu-se greoi și monoton. Pe dreapta, se înșiră case mărunte, unele dintre ele înfundate în pămînt pînă la ferestre: prototipuri de construcție ale mahalalelor de altădată, care-și trăiesc acum ultimele zile. Privite comparativ cu noile blocuri, îți evocă diferența dintre furnică și stejar.

La Dristor, coborîm. Și, chiar în colț, ne salută cu un acoperiș strîmb, ca pălăria pusă pe capul unui chefliu, un vechi han, cu lemnărie multă și estetică puțină. Pe vremuri, probabil că aici era una din acele circiumi, care în Bucureștiul de odinioară apăreau ca ciupercile la toate intersecțiile comerciale. În față trăgeau căruțe cu cai costelivi și zarzavagii care-și lăsau cobilițele afară și cîștigul înăuntru...

Traversăm piața largă și în față ni se deschide un impresionant ansamblu arhitectonic, care reunește cele mai noi creații în domeniul maselor plastice, sticlei și al altor materiale de construcții. Este clădirea noului Institut de Inframicrobiologie, care se întinde pe o suprafață de 5 400 m.p. Cele 360 de încăperi — zugrăvite în ulei și vinacet, cu pardoseli din covor dermatin, mozaicuri policrome și marmoră, cu instalații de aer condiționat și dispozitive speciale de sterilizare — sînt toate puse la dispoziția unui singur stăpîn: cercetarea științifică în folosul omului. În cele cinci secții — antropoviroze, antrepozooviroze, viroze tumorale, metodologia diagnosticului și biochimia inframicrobiană — se fac diferite studii în domeniul inframicrobiologiei. Aici, oameni dintre cei mai calificați și aparate dintre cele mai noi dau zi de zi asaltul împotriva virusurilor. Și dacă noul Institut de Inframicrobiologie se situează printre cele mai moderne, cercetările efectuate aici vor fi, fără îndoială, la înălțimea cunoscutelor tradiții ale medicinei românești.

Cu o ultimă privire de ansamblu, care este încă o dată admirativă, trecem de Institut și cotim pe strada care poartă nume de legendă: Baba Novac. Pe o parte și pe alta — blocuri, blocuri, blocuri. Fără îndoială noi, ca tot ce este în acest cartier al Bucureștiului, altă dată inundat de praf și noroaie. Nu este încă ora mesei și strada mai păstrează ritualul dimineții: așternuturi albe puse la aerisit ca o recomandare de bună gospodină, tînci înfofoliți care joacă șotron, ferestre deschise prin care răzbate miros de friptură și prăjituri scoase din cuptor.

Luînd ca arbitru voia întîmplării — o plimbare cu un program prea strict devine întotdeauna mai puțin plăcută — cotim din nou, străbatem alte cîteva străduțe și, pentru că nu ne descurcăm, întrebăm pe primul trecător:

— Vă rog, de unde începe Balta Albă?

— Păi, de-aici, știu eu, nu are un... hotar. Cu precizie pot să spună doar constructorii. Pentru noi, locatarii, denumirea servește mai mult ca să delimităm blocurile cele mai noi dintre cele noi. Deși se recunosc și după arhitectură!

Omul are dreptate. Într-adevăr, chiar și provincialul care ar pași pentru prima oară în acest cartier ar putea delimita în timp, măcar cu aproximație, anii în care au fost ridicate construcțiile din această parte a orașului. Se deosebesc prin linie, prin estetică, prin concepție arhitectonică, chiar și prin înălțime — cele mai tinere edificii tinzînd parcă să întrească norii.

La colț, o școală — e de prisos să adăugăm „nouă", de vreme ce adjectivul este valabil pentru tot ce-i aici — este părăsită de oaspeții ei pînă... mîine. Gloata compactă și zgomotoasă de copii, cu cravate roșii și nasuri la fel, ne întovărășește cîțiva pași pînă la corpul masiv al blocului care-și dezvăluie fațada de sticlă pe zeci și zeci de metri. Privită de aici, pare o adevărată demonstrație de forță și fantezie, de putere și frumos.

Dar n-ai prea mult răgaz de contemplare, pentru că privirea curioasă s-a ațintit asupra blocurilor înalte din preajmă. Intrări largi, ferestre largi, dimensiuni largi și, privind de jos în sus, îți vine din nou în minte comparația cu furnica și stejarul...

Constați că ești singur în mijlocul străzii și că gloata de prichindei a dispărut ca prin farmec: i-au înghițit coloșii de sticlă și beton, ca să le dezghețe nasul și să le astîmpere foamea.

Parcurgem porțiunea care ne desparte de linia tramvaiului — pămîntul hurducat și reavăn atestă încă prezența constructorilor — și blocurile roșii cu arcade ne amintesc de primele construcții ridicate în anii noștri în acest cartier. Vis-a-vis, se întinde parcul „23 August" — fostă împărăție de bălării — și stadionul cel mare din București. Fără îndoială, este la o depărtare apreciabilă de așa numitul „centru" al Capitalei, dar în fiecare zi de meci îți dai seama că centrul este tocmai aici: pentru că aici se revarsă toată populația Bucureștiului ca să-și susțină echipa preferată. Și pentru asta, nimic nu e prea departe sau prea obositor!

Pe Bulevardul Muncii e animație: oameni care vin și ies din magazine, autocamioane gonind cu treburi spre uzinele „23 August" sau „Republica", motocicletele și mașini — tot ceea ce face viața obișnuită a marilor bulevarde. Ne suim în tramvaiul 24 — are avantajul că străbate cel puțin jumătate din București — cu gîndul de a ne încheia plimbarea. Nu însă înainte de a măsura cu privirea turnul parașutiștilor, care-și întinde brațul spre noi în semn de bun rămas...

Pia RĂDULESCU

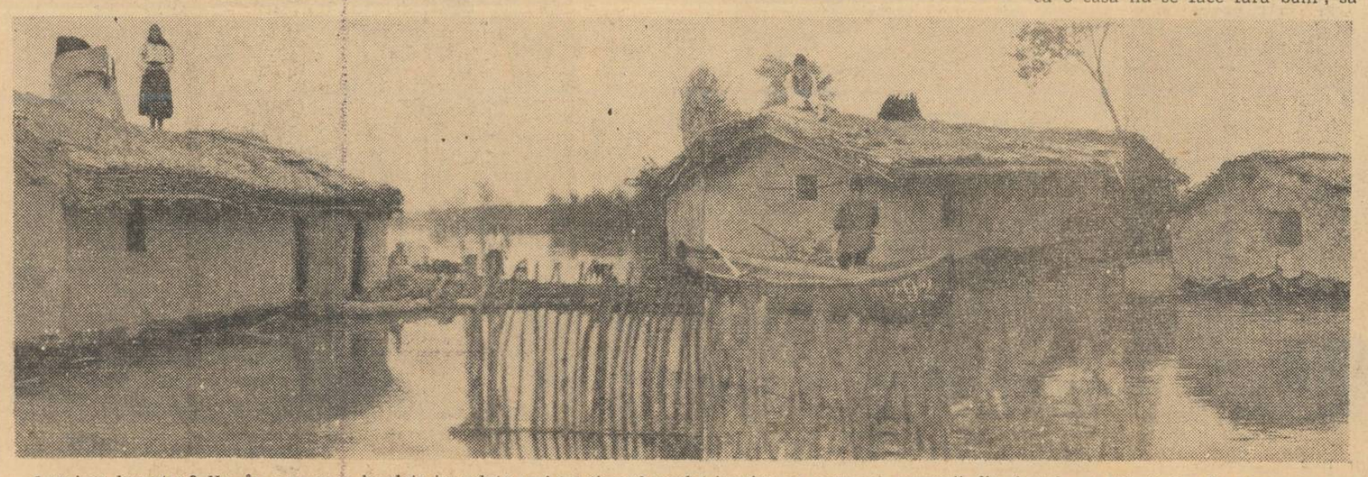

Locuințe lacustre? Nu. În asemenea bordeie inundate mai tot timpul anului locuiau pe vremuri oamenii din fostul sat Flămînda. Cînd veneau apele aduse de zăpoare, oamenii așteptau sus pe acoperișuri sosirea bărcilor de salvare.

Epopeea cuceririi marilor piscuri ale lumii

Secol după secol, necunoscutul a fost nevoit să-și restrîngă necontenit întinsu-i imperiu ce învăluia parcă la nesfîrșit, Pămîntul. Rînd pe rînd, granițele sale au dat înapoi. Deși hărțuite într-o parte sau alta, forțele sale păreau de neînvins, iar ignoranța oamenilor le atribuia o proveniență supranaturală. Și totuși, frontul a fost spart, mai întîi izolat, pentru ca treptat, treptat, încercările să se generalizeze într-o ofensivă largă și hotărîtă. Jertfele care căzeau nu făceau decît să îndîrjească lupta, o ofensivă demnă de curajul, perseverența și inventivitatea omului. Fiecare grad de longitudine sau latitudine însemna tot atîtea redute cîștigate, fiecare mormînt împlîntat în ghețurile polare, înghițit de apele tainicelor oceane sau pierdut în desișul misteriosaelor păduri tropicale, devenea un simbol ce însuflețea și întruchipa năzuința de totdeauna a omului spre progres.

La începutul secolului nostru, bătălia se dădea în zonele polare; pînă la urmă însă, și cele două „capete" ale Pămîntului au fost cucerite.

Cu aceasta însă, globul nu a scăpat de „petele albe". Marile masive muntoase deveniseră adevărate fortărețe ale necunoscutului care, deși asediate din toate părțile, își apărau cu îndîrjire piscurile pierdute în adîncurile atmosferei.

Maiestuoase prin siluetele lor variate, înălțimile muntoase, îmbrăcate în hlamide argintii de zăpadă și sfîntecate de dîre întunecate ale ghețarilor mișcători, au răspîndit din totdeauna o tainică chemare. Dar, pe cît de atrăgătoare păreau aceste piscuri, privite de jos, pe atît de neprimitoare s-au arătat a fi cu cei ce s-au încumetat să le cunoască.

În cele ce urmează vom căuta să desprindem cîteva din momentele mai importante care au dus — pînă la urmă — la cucerirea „fortărețelor muntoase".

Mont Blanc — leagănul alpinismului și străjerul Europei

Cînd în seara zilei de 8 august 1786, tînărul vînător din valea Chamonix, Jacques Balmat, împreună cu dr. Michel Paccard, urcaseră pentru prima dată pe Mont Blanc, nici nu-și închipuiseră că, prin această acțiune a lor, inaugurează de fapt era cuceririi marilor înălțimi.

Jacques Balmat se bucura de o mare rezistență fizică și era deosebit de energic. Visul lui, încă din copilărie, era acela de a urca pe Mont Blanc și acestui vis îi consacra tot timpul liber. Conducînd diverși excursioniști, sau de unul singur, el căuta tot timpul drumul cel mai bun către pisc. La un moment dat, îi rămăsese de cercetat așa-numita Vale a zăpezii, pe care o parcursese într-o singură zi, petrecînd apoi două nopți, singur, sub stînci și în mijlocul ghețurilor.

Încercările lui deveniră și mai perseverente în momentul cînd auzi că tînărul savant Bénédict de Saussure, el însuși cățărător încercat, va da un premiu aceluia care va reuși să urce pe Mont Blanc. Într-o astfel de încercare, urmînd un traseu prin Grand Plateau, ajunse chiar sub pisc, dar ceața acoperi totul și trebui să coboare. Noaptea întunecoasă îl prinse la baza pantei muntelui, ceea ce îi făcea imposibilă înaintarea peste crevase. Astfel, se văzu nevoit ca, pentru a patra oară, să-și petreacă noaptea de unul singur sub cerul liber și în mijlocul ghețurilor. Ore întregi trebui să lupte cu frigul și oboseala, de sus ningea mereu, iar în jur se rostogoleau, mugind, avalanșele. O dată cu ziua, începu să coboare, însuflețit că a găsit drumul către vîrf, dar ajuns acasă, își reveni numai după un somn continuu de 24 de ore.

Dorința de a cuceri Mont Blancul, de a cîștiga singur laurii victoriei l-a făcut să țină în cel mai mare secret drumul descoperit. Făcîndu-și tot felul de planuri, își dădu însă seama că, chiar dacă ar ajunge sus, nimeni nu-l va crede. Așa dar, va fi nevoit să-și împartă cu cineva gloria, cu o persoană al cărui cuvînt să fie crezut de cei din jur. După multe șovăieli, Jacques Balmat se opri la doctorul Michel Paccard.

Deși de numai 29 de ani, dr. Paccard era un nume cunoscut în lumea oamenilor de știință, iar pentru Balmat nu era un rival, ci un ins fără alte pretenții decît cea de a-l însoți pe drumul descoperit.

Paccard, pasionat cercetător al florei și geologiei munților, primi cu plăcere propunerea lui Balmat, cu toate că îl mîră recomandarea acestuia din urmă de a nu vorbi nimănui despre plănuita ascensiune.

După o lună de așteptare, vremea redeveni frumoasă și, în după-amiaza zilei de 7 august 1786, cei doi, pe drumuri separate, se îndreptară spre Mont Blanc. Pe drum însă, Paccard nu se putu abține de a atrage atenția unei negustorese cunoscute să privească a doua zi cu luneta pe Mont Blanc.

Petrecură noaptea pe Vîrful La Côte și, odată cu zorile, plecară spre vîrf. După ce trecură de zona avalanselor și crevaselor, ajunși pe culme la punctul maxim atins de Balmat în ascensiunea anterioară, îi întîmpină un vînt puternic care, o dată cu spulberarea aerului rarefiat, părea că le alungă și slabele forțe care le mai rămăseseră. Mai puțin rezistent decît tovarășul său, Paccard se oprea la fiecare pas, iar la un moment dat căzu și declară că nu mai poate merge. A fost nevoie de intervenția energică a lui Balmat pentru a-l face să continue drumul. Creasta muntelui părea că nu se mai termină; după fiecare cot apărea o înălțime și mai mare și iată că, pînă la urmă, s-au pomenit deasupra tuturor culmilor.

Ajunseseră! Era ora șase și jumătate seara. Spinările munților încremenite sub cojoacele de gheață se rînduiau una după alta, iar mai departe se zărea Geneva, alături de oglinda lacului. Piemontul italian etc.

Dar vrednica negustorească nu-și putuse înfrînge pornirea de a împărtăși altora „secretul" Astfel, în momentul cînd cei doi atinseră piscul, mișcările lor erau urmărite cu înfrigurare prin lunete de cei de jos și victoria lor fu mai repede cunoscută decît își închipuiau

Această victorie îl făcu pe Balmat să-și consacre întreaga-i viață munților. El deveni cel mai renumit și respectat ghid al Alpilor, căruia mulți dintre călători îi căutau societatea. Astfel, în 1832, A. Dumas și în 1834, Dr. Berry, ascultară timp de o noapte aventurile lui Balmat, devenit o istorie vie a ascensiunilor din Mont Blanc

La sfîrșitul lui septembrie 1834, el porni pentru ultima oară în munți, de unde nu se mai întoarse, iar asupra mormîntului lui a dăinuit mulți ani un mister de nepătruns.

Un an după aceea, H. de Saussure, sufletul ascensiunilor pe Mont Blanc, atinse și el piscul, în fruntea unei expediții de 18 oameni. În cele peste patru ore — cît a stat pe Mont Blanc — savantul Saussure a efectuat numeroase observații științifice, primele la o astfel de înălțime, căutînd să zmulgă naturii cît mai multe taine. În relatarea referitoare la această ascensiune, printre rîndurile pline de concluzii științifice, Saussure lasă să se întrevadă semne ale pasiunii pentru ascensiuni, bucuria omului care a mai cucerit o fortăreață a necunoscutului.

Alexandru ROȘU
candidat în științe geografice

(Urmare în numărul viitor)

Note de telespectator

Ca și pînă acum, „Săptămîna" continuă să întrunească sufragiile publicului. Recunoașterea telespectatorilor i-a venit pe măsură ce edițiile sale succesive i-au definit profilul, asigurîndu-i un loc bine precizat în contextul programelor. Interviul acordat vineri, 6 decembrie, de un participant la „Zilele culturii române" în Franța — acad. Tudor Vianu — a fost nu numai interesant, ci și foarte operativ, el precedînd relatările din ziare. Prezența comandantului elicopterului care a întreprins salvarea echipajului navei turcești aflată în apropierea portului Constanța, împreună cu secvențele de film, foarte grăitoare, au înfățișat evenimentul cu o sugestivitate particulară, pe care numai posibilitățile televiziunii o puteau asigura. Lansarea cargoului a constituit pretextul interviului foarte instructiv, mai cu seamă pentru nespecialiști, cu unul din constructorii de nave gălățeni. Reportajul din redacția „Luceafărului" s-a situat pe linia obișnuitelor vizite făcute oamenilor noștri de artă și cultură. Interviul cu principalii colaboratori ai scrilor „prietenilor filmului" ne-a adus surpriza unor secvențe de film cu Greta Garbo, strecurîndu-ne în acelaș timp regretul că televiziunea nu face mai mult pentru ca telespectatorii să beneficieze de șansele, pe drept cuvînt ispititoare, ce se rezervă „prietenilor filmului". Să nădăjduim că emisiunea „Comici vestiți ai ecranului" o dată încheiată, va face loc unor programe de cultură cinematografică, tot atît de interesante cum sînt cele de la cinematograful „Carpați".

Temeiul popularității emisiunii „Săptămîna" rezidă și în felul de prezentare, în degajarea cu care se mișcă reporterii și oaspeții în fața camerei de luat vederi, crein impresia unui dialog agreabil și nestînjenit. Telespectatorii sînt tratați ca și cînd s-ar găsi aevea în studio.

Salutăm noua rubrică satirică „De ce ?", pe care am dori-o adaptată foiletonului satiric cu posibilitățile televiziunii.

Din programul săptămînii trecute am reținut emisiunile muzicale, realizate cu concursul unor forțe artistice mai rar întîlnite în studio. Este vorba de ansamblul de muzică ușoară al Uniunii Tineretului Muncitor, căruia bagheta lui George Grigoriu va fi în măsură să-i aducă o ținută artistică din ce în ce mai aleasă, ca și unele formații artistice de amatori din regiunea Bacău. Acestea din urmă ne-au prilejuit duminică dimineață cunoștința cu cîțiva tineri soliști de muzică populară cu frumoase perspective.

Nu ne-am putut da seama dacă filmul „Muzica s-a îndrăgostit de Mamaia" era o premieră sau o reluare a unor secvențe cunoscute. Valoroasă în ansamblu, pelicula de duminică seara vădea pe alocuri o regie neinspirată, în contratimp cu bucățile cîntate. Un exemplu: Luigi Ionescu era pus să interpreteze una din cele mai avîntate melodii ale festivalului de la Mamaia, șezînd pe malul mării, într-o poziție desuet romantică.

V. BALTAG

Iată ecranul

Săptămîna la televiziune

15 DECEMBRIE 8,50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9,00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: ● **Telejurnalul pionierilor.** ● **Concert educativ pentru tineretul școlar.** Creații de Haendel, Weber, Bach, Alfred Mendelsohn în interpretarea orchestrei simfonice a Școlii medii de muzică nr. 1 din București. ● **Din viața animalelor** (II). Imagini dintr-o grădină zoologică **10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. 18.00 VARIETĂȚI.** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. Din distribuție: Petre Ștefănescu-Goangă, Ion Fințești eanu, **artiști ai poporului,** Silvia Chicoș, Iolanda Mărculescu, Angela Moldovan, Ion Dacian, Fory Etterle, Valentin Teodorian, Nicolae Băluță, **artiști emeriți,** Carmen Stănescu, Vasilica Tastaman, Sanda Toma, Marga Barbu, Angela Chiuaru, Natasa Nicolescu, Jeanine Tomescu-Fințești eanu, Adela Mărculescu, Ion Lucian, Ion Piso, Dem. Savu, Radu Zaharescu, Horia Căciulescu, Florin Piersic, Constantin Rucăreanu, Ștefan Tapalagă, Gheorghe Bănică, Marian Hudac, Ovidiu Rénè **și alții. Conducerea muzicală:** Ioan Ionescu. **Coregrafia:** Stere Popescu **19.00 Jurnalul televiziunii.** 19.15 Partea a II-a a emisiunii de varietăți 20.30 Baletul „Giselle" de ADOLF ADAM. **21.00 ACTUALITATEA CINEMATOGRAFICĂ.** În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

16 DECEMBRIE **19,00 Jurnalul televiziunii.** 19,10 Știință și tehnică pentru tineretul școlar: **„Aurul negru". 19.40 Filmul: SOARE ȘI UMBRĂ. 21.10 Agenda muzicală.** File ale muzicii românești — luna decembrie. Își dau concursul: Arta Florescu, Teodora Lucaciu, Miluță Gheorghiu, **artiști emeriți,** Nicolae Florei, Ion Buzea, Cristea Zalu **și un grup de balerini. Coregrafia:** Gelu Matei și Teodor Vasilescu. **22.00 TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

17 DECEMBRIE **18,30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. ZIDĂRII DE MATERIALE EFICIENTE** de ing. Orest Teaciuc, din Ministerul Industriei Construcțiilor. **19.00 Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru copii: **„Tac și Pac pe strada Catalogului" de Rodica Toth Florea** și Al. Vianu. **19.30 ȘAH.** 19.45 Emisiunea de știință: **„Iluzii în timpul zborului". 20.05 Vitrina literară. 21.05 Filmul: „Trei ore de drum". 21.35 Artiști amatori în studio.** Grupul vocal folcloric al Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei și orchestra de mandoline a Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

19 DECEMBRIE **19.00 Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru copii: **Echipajul Val-Virtej pe Marea Sarmatică.** 19.40 Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii: **Festival Beethoven.** În program: Uvertura Coriolan; Concertul pentru vioară și orchestră în Re major; Simfonia a V-a în do minor. Cîntă orchestra simfonică a Radioteleviziunii. Dirijor: **George Georgescu,** artist al poporului. Solist violonistul **Allan Loveday** (Anglia). În pauză: **Tinere condeie.** Din creația cercurilor literare din regiunea Ploiești. În încheiere: **Poșta televiziunii, buletin de știri, buletin meteorologic.**

20 DECEMBRIE **18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. TRIODA** de ing. **Liviu Macoveanu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Album artistic prezentat de elevii Liceului militar „Ștefan cel Mare". 19.50 Iosif Lisowski** — tehnician inovator. **20.20 Concert de estradă** — transmisiune de la Moscova. **21.00 SĂPTĂMÎNA.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

21 DECEMBRIE **19.00 Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru cei mici: **„Azi pitic, mîine voinic",** versuri de **Ștefan Filip.** 19.25 Maeștrii genului scurt: **A. P. CEHOV — Eseniști rurali și Scriitorul.** În distribuție: Constantin Rauțki, Cosma Brașoveanu, Nicolae Enache, Marin Moraru, Ștefan Bănică, Kitty Ștefănescu, Alexandru Hasnaș, Traian Zecheru, George Crăciun. **Dramatizări și regia:** Cornel Todea. **20.05 În fața hărții. 20.30 Concurs internațional de patinaj artistic cu participarea sportivilor din 11 țări** — transmisiune de la Bratislava. **22.00 Cîntă orchestra Casei de discuri „Electrecord".** Soliști: **Roxana Matei, Margareta Pîslaru, Gică Petrescu, Constantin Drăghici.** În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

Prietena mea, cartea

Huszár Sándor - ULTIMA NOAPTE

Stăpîn pe creația sa, autorul este și singurul în drept să-și intituleze opera după pofta inimii. E un drept indiscutabil, am spune. Și totuși, ne permitem să-l punem în discuție. Pentru volumul lui Huszár Sándor, ni se pare a fi fost mai potrivit, mai corespunzător unul dintre titlurile altor nuvele adunate în carte. De pildă, „Tata joacă fotbal" sau „Darul". Sau, poate, „Lajos huliganul". Acestea sînt, fără să scădem meritul „Ultimei nopți", mai apropiate de tendința generală a culegerii care consacră cele mai frumoase pagini întîlnirilor cu contemporanii. Dacă l-am fi întîlnit pe autor i-am fi spus-o direct și atunci poate că ne-ar fi replicat că multe dintre schițele amintite sînt dependente, condiționate de „Ultima noapte". Și mărturisim că n-am fi putut să-l contrazicem. Acea noapte sodomică din frumosul oraș de pe Someș, acea pereche de cizme ce se mișcă în fața ochilor celor adunați în pivniță..., toți acei oameni ai mahalalei „Uzina de apă" aflați în cumpănă, sub ploaia de fier și foc, cu îndoielile și certitudinile lor, toate laolaltă, inclusiv demagogia lui Bikska, proiectează într-adevăr lumini noi asupra întregului volum, scotînd în evidență nuanțe și sensuri, chiar și în schițe ca „Tata joacă fotbal".

★

Un tată joacă fotbal pe stadion. Dat fiind vîrsta fiului, e limpede că avem de-a face cu un meci de oldboys. Faptul e oarecum obișnuit. Numai că aici avem de-a face cu un om căruia o viață întreagă i-a fost indiferent fotbalul. Dar nu greșim oare? Să-i fi fost chiar indiferent sportul care captivează milioane de oameni? Sau să fie vinovată viața care l-a obligat de-a lungul a zeci de ani să-și petreacă duminicile muncind pentru a-și depăși condiția umilă de existență?

În orice caz tatăl e de nerecunoscut, ca și mulți alții. Și merită citită această povestire în care scriitorul face dovada vervei sale satirice, a capacității de a reda în cîteva rînduri atmosfera, caractere și mai ales transformarea omului în noile condiții social-istorice.

★

Dacă bătrînul muncitor care joacă fotbal, ne emoționează prin fericita lui metamorfoză, bătrînul profesor din „Darul" pare neschimbat. Elevul, venit în vizită la dascălul pensionar, întîlnește, în aparență, același om, pe care l-a cunoscut cu un sfert de veac înainte. Nuvela se înscrie printre cele mai izbutite din volum, datorită capacității scriitorului de a sublinia în imagini veridice, de-alungul a cîtorva pagini doar, ceea ce este tipic personajului principal în care se oglindesc virtuți, năzuințe și împliniri, o problematică complexă ce depășește cadrul strict al nuvelei. Sînt mișcătoare cu deosebire reflecțiile bătrînului cu privire la foștii săi elevi și evoluția lor în societatea socialistă.

★

...Acceleratul de 4 a tăiat-o pe Rozalia!...

Cititorului îi va rămîne mult timp în memorie chipul secretarului de partid de pe marele șantier din Moldova Șaptemăr, cu noblețea sa de caracter și marea lui dramă, luminează ca un puternic reflector bogăția contemporanilor noștri, a omului comunist. Ferindu-se de idilizare, Huszár Sándor investighează realitățile cu ochi critic, dar și cu înțelegerea profundă a zbuciumului eroilor săi. Evoluția și moartea tragică a Rozaliei ne descoperă astfel și un Costel, rămășiță a unei mentalități burgheze, dar și un colectiv puternic cu oameni dintr-o bucată ca Ionița Stere, președintele sindicatului. Astfel încît poți înțelege și izvoarele tăriei secretarului.

★

Dar Mariska, țigăncușa, trăind și muncind în mijlocul unei lumi bicisnice și care imploră băiatul să-i spună „ceva frumos despre viitor, despre cum ai să fii tu, ingiler?!" Nemurirea băiatului, cucerită oarecum în necunoștință de cauză, subliniază și ea cu o pregnanță izbitoare frumusețile ascunse ale celor mulți, năzuința lor permanentă spre înălțimi.

„În căsuță" și mai apoi la... căpătîiul bolnavului, vom întîlni pe cei doi medici, fiecare cu concepția sa asupra vieții — concepții diametral opuse asupra cărora va hotărî cititorul; în „Lajos huliganul", vom avea surpriza de a întîlni un bot de om care dă lecții usturătoare unor indivizi înapoiați; în „Țigara", o admirabilă lecție de pedagogie; în „Soldatul din Pompei", o privire retrospectivă emoționantă...

Și am putea astfel pomeni și alte nuvele izbutite. Ne vom opri însă pentru a semnala și o oarecare inegalitate a nuvelelor, lucru explicabil în creația oricărui scriitor, cu atît mai mult cu cît avem de a face și cu o diversitate de probleme și situații și cu lucrări scrise de-a lungul a cîtorva ani. Unele din ele, ca de pildă „În loc de bilanț", nu reușesc să convingă din pricina nefirescului situațiilor, a dialogului fortat. „Filimon cel cu cîinele" e neconcludentă și nițeluș melodramatică, ca și „Soldații" și „A fost din nou așa".

În genere însă, cartea lui Huszár Sándor e un volum interesant, care ne confirmă mersul ascendent al creației scriitorului clujean.

Mînzu RADIAN

DESTINATARUL: GOSPODINA

(Urmare din pag. 1)

rești a produs un original fund de tocat, prevăzut cu cuțit pentru zarzavaturi.

O serie de modele noi de suporturi pentru gustări, cești de cafea, sticle de vin, coșulețe mici pentru bucătărie etc., vor fi livrate comerțului de către întreprinderile locale din Ploiești și Brașov. S-a produs și un nou tip de tocător pentru vinete, executat din plexiglas. Întreprinderea locală „Răsăritul" din București a confecționat un suport metalic pentru sticlele de ulei, care ușurează transportul acestor sticle și care împiedică eventualele pătări prin scurgerea picăturilor de ulei pe marginea exterioară a sticlei.

La precedentele contractări de mărfuri, au fost expuse mașini-aragaz cu ceas — avertizator. Fixate să sune la timpul dorit, aceste ceasuri înștiințează pe gospodine că masa e gata... Iată că, de astă dată ceasurile — avertizatoare vor fi puse în vînzare și separat. De asemenea, a fost contractat și un ceas de perete pentru bucătărie, ceas care se întoarce odată la 8 zile.

...Treaba în bucătărie astăzi s-a terminat. Ochiul gospodinei descoperă încă că masa sau scaunele din bucătărie au nevoie să fie curățate. Întreprinderea de industrie locală din Capitală „Precizia", a produs o rindeluță metalică specială pentru asemenea operații gospodărești...

„Color", „Colorex," „Prahova"

Acestea sînt denumirile unor noi tipuri de sobe de încălzit, care — în primul semestru din anul viitor — vor putea fi găsite în magazine. Să vi le prezentăm însă pe rînd.

„Color" este o sobă cu exteriorul emailat în mai multe culori, astfel că se poate armoniza cu coloritul diferit al interioarelor locuințelor. Producătorul: I.I.S. „1 Septembrie" din Satu-Mare. Alte două tipuri de sobe de încălzit — practice, moderne, denumite „Colorex" și „Prahova" — sînt produse de întreprinderea „Prahova" din Ploiești. Aceste sobe se alimentează cu combustibil solid.

Pentru uscat, călcat etc.

Treburile gospodărești sînt însă variate. În cadrul lor, spălatul și călcatul rufelor ocupă — firește — un loc de seamă. În privința spălatului s-a pus la dispoziția gospodinelor o gamă variată de mașini de spălat rufe, — ultimul tip ce va apare în 1964 fiind „Alba-lux 3". Pentru înlesnirea scosului rufelor, Întreprinderea de produse-lemn nr. 3 București a confecționat un clește din lemn special. Și pentru faza următoare — a uscatului și călcatului lenjeriei — există noutăți.

Un original uscător pliant a fost produs de întreprinderea locală „Răsăritul" din București. Compus din 8 vergele îmbrăcate în material plastic, acest uscător — cu volum mic — poate fi pliat și strîns pe perete sau în orice loc dorit. Aceeași întreprindere a mai produs un suport — izolat cu asbest — pentru fierul de călcat, ce se poate monta la peretele bucătăriei sau spălătoriei. Întreprinderea „Electrometal" din Timișoara a produs un dispozitiv metalic de umezit ce se poate adapta la mașinile de călcat electrice. Dispozitivul este prevăzut cu niște orificii prin care se emană aburi; cu ajutorul acestuia, se vor putea călca în bune condițiuni și articole de lenjerie.

Pentru camerele de baie o surpriză plăcută. E vorba de dulăpiorul pentru păstratul micilor ustensile de uz cotidian: peria și pasta de dinți, flaconul cu apă de gură, mașina de bărbierit, cremele etc. Meșterii de la întreprinderea locală „Tehnica lemnului" au introdus în producție în serie un asemenea dulăpior cu două uși, elegant, frumos lăcuit și de dimensiuni mici. El este prevăzut cu niște cîrlige pentru prosoape, permițînd și acoperirea lor cu o perdea.

Acestea sînt o parte din noile articole gospodărești produse pentru viitorul an. Cu ocazia contractărilor, reprezentanții comerțului au apreciat aceste produse care vin să ușureze munca gospodinelor. Este o cinste pentru producători ca ele să fie livrate în condițiile de calitate dorite de consumatori.

Mircea SCRIPCA
Fotografii: Nicu VASILE

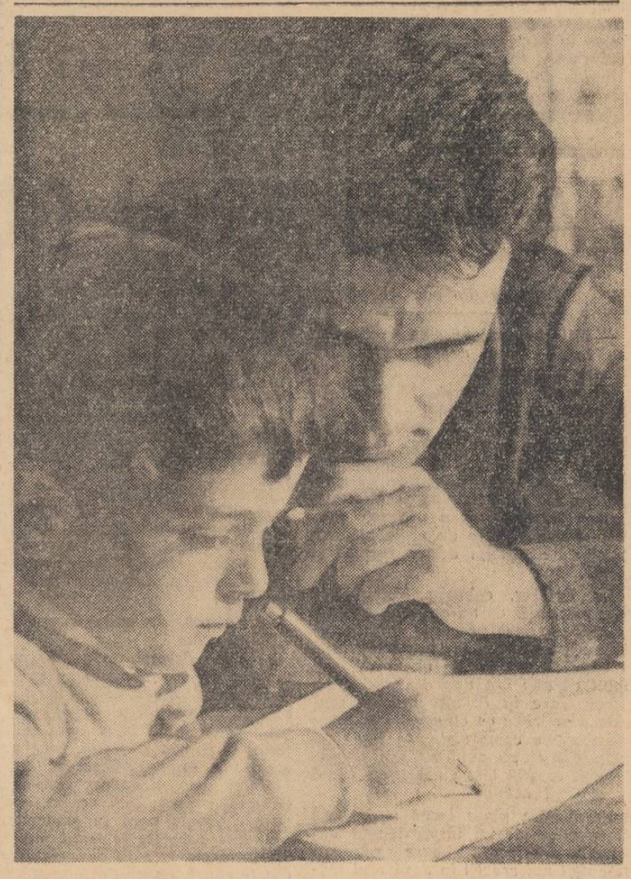

Micul Darie calcă pe urmele tatălui

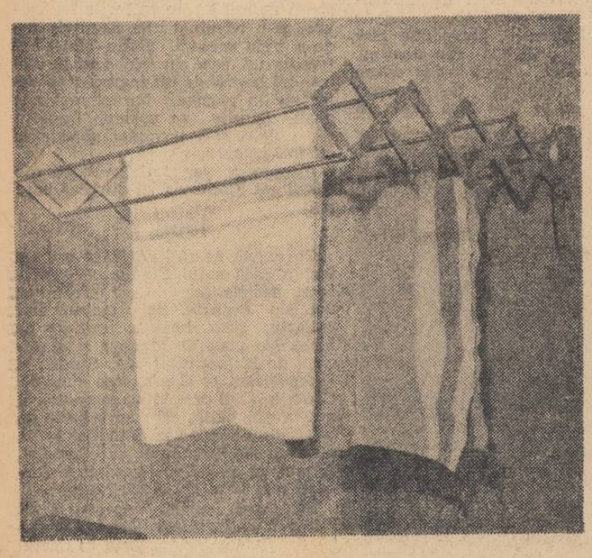

Uscătorul pliant pentru rufe

Suport metalic pentru sticla de ulei

Dulăpașul pentru baie

Al. Graur: „EVOLUȚIA LIMBII ROMÎNE"

Privirea sintetică asupra originei, evoluției și situației actuale a limbii române pe care o face academicianul Al. Graur în lucrarea apărută în Editura Științifică, se adresează unui cerc larg de cititori care se interesează de aceste probleme. Că numărul lor este mare se poate constata nu mai departe decît din emisiunile radiofonice, în care Al. Graur răspunde multor solicitări. Desigur că acesta nu este singurul și nici supremul argument. Problemele de lingvistică interesează astăzi pe cititorul căruia cultura îi este aproape, un bun de care are absolută trebuință.

Lucrarea la care ne referim a fost inițial una adresată străinătății. Întrucît însă această temă suscită și un interes intern, ea a fost tipărită și în românește.

Autorul începe prin a arăta că limba română este o variantă a limbii latine, introdusă în Dacia și împrejurimi de coloniștii aduși de romani. Ea a suferit influențe din partea limbilor neromanice, în primul rînd din a celor slave. Acad. Al. Graur arată că elementul latin, în fondul principal lexical al limbii române este estimat la 60-66 la sută, elementul slav la 20 la sută, elementul internațional 3-6 la sută.

În lucrare se demonstrează, în mod succint, cum limba română s-a schimbat de-a lungul timpului. Dealtfel, în legătură cu transformările pe care le-a suferit structura limbii, autorul ne anunță redactarea unei cărți cu titlul „Tendințe actuale ale limbii române".

Deși tratează în mod sumar problemele lingvisticii, lucrarea „Evoluția limbii române" este de un real folos, ea reprezentînd un tablou general, sistematic organizat, clar și pe înțelesul cititorului chiar și neinițiat

INVITAȚIE LA CURAJ

de DAN DEȘLIU

Federația de tenis de masă a avut fericita inspirație de a trimite la Varșovia, la Campionatele internaționale ale R. P. Polone, nu consacrații, cum se obișnuiește, ci „speranțele". Plecați, așadar, cu titlu de experiență, tinerii Bodea, Sentivani și Sindeanu ne-au onorat prin cîteva splendide rezultate, oferindu-ne, în același timp, o foarte folositoare demonstrație de principiu. În semifinala probei pe echipe, unul din cele mai redutabile trio-uri de pe continent, teamul Suediei, s-a văzut constrîns să plece stegul în fața reprezentanților noștri, învingători cu 5—3.

Cu acest prilej, Marius Bodea l-a întrecut pe Alser, cotat la ora de față printre principalii pretendenți la supremația europeană.

Depășiți categoric în finală de maghiari, băieții s-au consolat cu un loc de onoare, precum și cu titlul de campioni la dublu, cucerit de Bodea-Sentivani (3—2 cu polonezii Kalinski-Kuvinski).

Spunînd din toată inima cuvenitul „Bravo, băieți!" cred că putem încheia capitolul felicitărilor, cu atît mai mult cu cît, la urma urmelor, cei trei nu sînt niște neofiți în sportul paletelor...

Ceea ce ni se pare mai vrednic de reținut decît rezultatul în sine, este semnificația, lecția lui. Prea adesea — și nu numai în tenisul de masă — sportivii noștri nu-și valorifică pe deplin posibilitățile, lăsîndu-se dominați de faima adversarilor, de palmares, de „tradiție", de recentele performanțe pe arena internațională. Am întîlnit nu o dată această stranie psihoză: „Cum o să-l întrec pe X, cînd el m-a bătut de cinci ori pînă acum?" Sau: „Doar n-om fi noi mai tari decît campionii mondiali?!"

Și altele, asemenea...

Or, precum bine se știe, atît în domeniul despre care discutăm, cît și în volei, handbal, canotaj, tir, scrimă etc. cea mai selectă concurență nu i-a împiedicat — ba, dimpotrivă, aș zice că i-a stimulat pe purtătorii culorilor noastre să cucerească laurii victoriei, coincizînd adesea cu cei ai titlului suprem. Țiriac nu s-a sfiit să-l întreacă pe Neale Fraser, unul din cîștigătorii Wimbledonului; Ciocîltea l-a adus în poziție de mat pe Gligorici, candidat la întîietate pe șeichierul mondial, iar Olga Szabo a încheiat recent în favoarea sa disputa cu floretista maghiară Rejtö, campioana lumii la floretă, pe 1963.

Amintind cititorilor toate acestea, aș vrea să adaug că, din păcate, sînt ferm convins că Giurgiucă sau Negulescu sau Rethi — care între noi fie vorba, sînt încă mai buni decît Bodea sau Sentivani sau Sindeanu — n-ar fi îndrăznit să-i bată pe „teribilii" suedezi, cîștigătorii atîtor mari competiții internaționale. Și totuși (asta, tot între noi) era cazul s-o fi făcut demult și în repetate rînduri...

Aș fi deosebit de bucuros ca această convingere să fie răsturnată de fapte

O PARTIDĂ DE ZILE MARI:

ROMÎNIA-FRANȚA LA RUGBI

La ora la care citiți aceste rînduri, echipa de rugbi a Romîniei susține un ultim antrenament de acomodare pe stadionul municipal din Toulouse...

Plecat din țară luni la amiază, pe calea aerului, lotul rugbiștilor noștri a sosit, în seara aceleași zile, în capitala Franței. După o zi de ședere la Paris, călătoria a continuat pînă la Toulouse, orașul gazdă al mult așteptatei întîlniri. Un prim antrenament de acomodare — joi al doilea — vineri și ultimul — acum, în preziua marii confruntări care va fi urmărită de aproape 35.000 de spectatori din localitate, ca și de zeci de mii de telespectatori.

Ce perspective oferă ediția 1963 a întîlnirii dintre rugbiul romînesc și cel francez? După toate prezumțiile, perspective dintre cele mai frumoase.

Francezii, de pildă, acordă o importanță cu totul specială acestei întîlniri, fapt confirmat și de prof. N Pădureanu, din colectivul de antrenori al federației noastre de specialitate și care a avut prilejul să urmărească, recent, ultimul meci de verificare al rugbiștilor francezi.

— Meciul de trial de la Tarbes, *ne-o spus prof. Pădureanu, într-o discuție purtată în ajunul plecării* a constituit finalul unui ciclu de antrenamente pe care federația de rugbi a Franței l-a inițiat cu scopul ca, în fața echipei Romîniei, să poată fi aliniată cea mai puternică garnitură

— Cu alte cuvinte, întîlnirii cu echipa țării noastre i se acordă multă atenție...

— După părerea mea, actualele pregătiri ale naționalei franceze se aseamănă cu cele ce se efectuează în vederea „Cupei celor 5 națiuni", competiție în care, se știe, francezii s-au situat, ani de-a rîndul, pe primul plan.

— I-ați văzut la lucru? Ce ne puteți spune despre ei?

— Francezii și-au schimbat aproape structural echipa. La prima vedere formația lui Jean Prat *(n n antrenorul principal al naționalei Franței)* alcătuită din jucători reprezentînd nu mai puțin de 12 cluburi, trădează lipsă de coeziune și pare foarte vulnerabilă. Observație înșelătoare, fiindcă urmărind evoluția viitorilor noștri adversari, mi-am dat seama că nu stau deloc prost la capitolul omogenitate. Jucătorii se găsesc foarte ușor, coechipierii își ghicesc, parcă, intențiile.

— Care este compartimentul forte al adversarilor noștri?

— Ca și în anii trecuți, linia de treisferturi. Numai că, de data aceasta, avem de-a face cu o curiozitate: această linie are în componența ei o singură aripă de... meserie, Dupuy... În rest, numai centri: frații Guy și André Boniface, singurii care vor juca pe posturile lor, Gachassin, cea de a doua aripă și perechea de mijlocași, Lacaze și Laborde.

— Cum explicați folosirea acestei formule sui generis?

— O singură explicație: francezii mizează pe sufocarea echipei noastre prin acțiuni ofensive succesive, prin perforarea dispozitivului nostru de apărare, cu 6 jucători, în egală măsură tehnicieni subtili, tacticieni versați și rugbiști cu o pregătire fizică excepțională.

— Și înaintarea?

— Aceasta cuprinde, în genere, jucători noi. Le Droff și Lira în linia a II-a Bereinoi, Cabanie și Abadie în linia I, totuși cu un bagaj tehnic impresionant. Sarcina acestor linii va fi, probabil, aceea de a scoate cît mai multe baloane pe care să le transmită spre fructificare liniei de treisferturi. În înaintare, un cuvînt greu de spus va avea și linia a III-a, cu un Crauste care acoperă tot terenul, Herrere și Rupert, jucători foarte periculoși care demarează scurt și atacă decisiv pe lîngă grămezi.

— Vă rugăm să vă referiți, puțin și la echipa noastră...

— Lotul reprezentativ al țării noastre s-a pregătit cu seriozitate. În lot domnește optimism. Victo-

La unul din ultimele antrenamente ale naționalei noastre: Viorel Moraru conduce balonul

posturile lor, Gachassin, cea de a doua aripă și perechea de mijlocași, Lacaze și Laborde.

— Cum explicați folosirea acestei formule sui generis?

— O singură explicație: francezii mizează pe sufocarea echipei noastre prin acțiuni ofensive succesive, prin perforarea dispozitivului nostru de apărare, cu 6 jucători, în egală măsură tehnicieni subtili, tacticieni versați și rugbiști cu o pregătire fizică excepțională.

— Și înaintarea?

— Aceasta cuprinde, în genere, jucători noi. Le Droff și Lira în linia a II-a Bereinoi, Cabanie și Abadie în linia I, totuși cu un bagaj tehnic impresionant. Sarcina acestor linii va fi, probabil, aceea de

MOZAIC

● *CUNOSCUTA actriță americană Joan Crawford a primit din partea federației de judo din S.U.A. o distincție. Motivul? Recent ea a interpretat un rol într-un film în care, în ciuda celor 56 de ani — reușește prin cîteva mișcări de judo să se debaraseze de doi gangsteri care o atacaseră.*

● *CONSECVENT hotărîrii sale de a nu abandona activitatea, fostul campion mondial de box la toate categoriile, Floyd Patterson, a semnat un contract pentru un meci cu... italianul Sante Amonti, care se va disputa la... Stockholm la 6 ianuarie 1964.*

● *ÎN cursul unui meci de fotbal disputat în orașul Draguignan din Franța între echipele Sainte Maxime și Muy s-a întîmplat un accident mortal, desigur foarte rar în istoria acestui sport. Încercînd să intervină la o minge, jucătorul Gerard Rossi a căzut și s-a lovit atît de grav cu capul de pămînt încît a decedat pe loc.*

● *ÎN curînd, la 2 ianuarie 1964, se vor împlini patru ani de la tragica dispariție a cunoscutului ciclist italian Fausto Coppi. Cu prilejul acestei comemorări, va lua ființă în Italia un club al prietenilor lui Coppi, care și-a propus ca obiectiv acțiuni prin care să se cinstească amintirea acestui mare sportiv.*

● *ÎN Statele Unite ale Americii a apărut un nou boxer gigant: James Beatti (2 metri, 107 kg.) care a arătat reale aptitudini de pugilist. Cîțiva oameni de afaceri s-au și „oferit" să-l ajute pentru a-i apăra „intercesele" și de a-l ajuta să ajungă în fața lui... Sonny Liston.*

● *SPECIALISTUL american în tenis, Ned Porter, a publicat un articol în care, pe baza rezultatelor din acest an, a indicat care sînt după părerea lui cei mai buni jucători de tenis din lume. Iată ordinea lor: 1) Mc Kinley (S.U.A.) 2) Emerson (Australia) 3) Santana (Spania) 4) Ralston (S.U.A.) 5) Osuna (Mexic) 6) Froehling (S.U.A.) 7) Stole (Australia) 8) Darmon (Franța) 9) Lungvist (Suedia) 10) Iovanovici (Iugoslavia).*

Ne aflăm la sediul Federației romîne de schi din str. Vasile Conta. De abia s-a încheiat o convorbire telefonică cu provincia, și centrala anunță:

— Vorbiți cu Stîna din Vale!

Secretarul general al federației, tovarășul Petre Focșăneanu, pune aproximativ aceleași întrebări pe care le-a pus și cabanierului de la Parîng și directorului de la hotelul Poiana Brașov și unor sportivi care se aflau la cabana Semenic din apropierea Reșiței: „A nins? Ce grosime are zăpada? E frig? Ce temperatură a fost la prînz? Se poate schia?"

Răspunsurile sînt îmbucurătoare: ninge și la Poiana Stînei. Într-adevăr, se cîteva zile, a început să ningă în Munții Apuseni, în Parîng, pe Semenic și la Stîna din Vale. La data primirii comunicărilor telefonice, grosimea zăpezii varia între 10 cm (lîngă Oradea) și 60 cm (pe Parîng).

A doua zi, schiorii din lotul olimpic al țării au plecat spre părțile acoperite de nea. Acolo îi așteaptă primele antrenamente pe zăpadă din actualul sezon. Și cu cîtă nerăbdare au așteptat ei această veste, a venirii zăpezii! Cu toții sînt dornici să se pregătească bine în vederea numeroaselor competiții care îi așteaptă.

PE LOCUL ÎNTÎI: OLIMPIADA ALBĂ!

După cum se știe, de la 29 ianuarie la 9 februarie 1964, se vor desfășura pe pîrtiile și pe pistele de gheață din Innsbruck (Austria) și din împrejurimi întrecerile din cadrul Jocurilor Olimpice de iarnă. La startul marilor concursuri, vor fi prezenți și sportivi din țara noastră, înscriși în probele de schi, biatlon și bob. Fetele vor concura la ștafeta 3X5 km, una dintre cele mai disputate probe de fond din cadrul marilor concursuri de schi. Lotul nostru reprezentativ — format din Elena Tom, Marcela Bratu, Rodica Munteanu, Iuliana Bogoși și Doina Boboc — își continuă pregătirile. Din cine va fi alcătuită echipa noastră olimpică? Deocamdată, e greu de precizat. Lucrul acesta va fi hotărît numai de rezultatele pe care schioarele noastre le vor obține în concursurile „preolimpice". Astfel, în zilele de 4—5 ianuarie ele vor fi prezente la startul întrecerilor de la Predeal, unde vor concura alături de schioare din Cehoslovacia, Italia și Bulgaria. Apoi, vor participa la un concurs în R. D. Germană, în zilele de 11—12 ianuarie, concurs care va constitui ultima verificare înaintea disputelor olimpice de pe pîrtiile din împrejurimile pitorescului Innsbruck. Aci vom fi prezenți și cu o echipă de biatlon formată din patru sportivi.

Biatlonul este o probă combinată (schi—tir). Această întrecere constă în parcurgerea de către schiori a unui traseu de 20 de kilometri, de-a lungul căruia participanții trebuie să execute și patru trageri la tir a cîte 5 cartușe. Trimele trei trageri (de la distanțele de 250—200 m și respectiv 150 m) se execută din poziția „culcat", iar ultima (de la distanța de 100 m) se execută din poziția „în picioare". Regulamentul prevede că, pentru fiecare cartuș scăpat în afara țintei, se dă o penalizare care constă în adăugarea a două minute la timpul total realizat de participantul respectiv.

Lotul de biatloniști al țării noastre este format din schiorii Nicolae Bărbulescu, Gyorgy Vilmoș, Constantin Carabela, Gheorghe Cimpoia, Dumitru Zangor, Nicolae Țeposu și Gheorghe Bădescu. A-

● Noi știri despre „Olimpiada albă" de la Innsbruck ● Pregătirile sportivilor noștri ● Programul competițional internațional

alte întreceri internaționale. La 10 martie, juniorii vor concura în Iugoslavia în competiția dotată cu „Cupa Iavorina". Cei mai buni fondiști ai noștri, alături de specialiștii în probele olimpice, vor fi prezenți la startul întrecerilor de la Zakopane și Tatrnska, programate pentru 10—15 martie, după care sînt invitați la un concurs în R. P. Bulgaria, între 29—30 martie.

ÎN BUCEGI ȘI FĂGĂRAȘ

Deschiderea oficială a sezonului de schi se va face cu ocazia concursului programat la Predeal pentru 4—5 ianuarie. Apoi, în fiecare săptămînă, pînă la 19 aprilie, vor avea loc importante competiții interne. Majoritatea vor fi găzduite de stațiunea de iarnă Poiana Brașov, renumită pentru pîrtiile ei. În luna ianuarie, vor avea loc aici competiții organizate de cluburile sportive brașovene „Steagul Roșu" și „Dinamo". Între 25—26 ianuarie, se vor disputa întrecerile din tradiționala competiție „Cupa Poiana", inițiată de Consiliul regional U.C.F.S. Brașov. În luna februarie, vor începe campionatele republicane, cu faza regională la seniori și finala la juniori.

Finala campionatului republican de schi, rezervată seniorilor, va avea loc, tot la Poiana Brașov, între 5—8 martie. Și în acest an se vor desfășura întrecerile din cadrul „Cupei R.P.R.", programate în două etape: 15—16 februarie și respectiv 4—5 aprilie.

După concursul de la 15—17 mai, care va avea loc în Făgăraș, mai sînt prevăzute două întreceri și anume: „Cupa Valea Albă" (în Bucegi, la 21 iunie) și „Cupa a XX-a aniversare" (tot pe Valea Albă, la 28 iunie).

CENTRE DE SCHI

Pentru a recruta noi și valoroase elemente în sportul de performanță, Federația romînă de schi va organiza anul acesta șase centre de pregătire în localitățile: Brașov, Predeal, Bușteni, Sinaia. Fundata și Rîșnov. Aceste centre, conduse de antrenori cu o îndelungată experiență, vor fi dotate cu materialele necesare.

De altfel, pentru masa largă de amatori ai sporturilor de iarnă întreprinderea de specialitate (I.D.M.S.) va pune curînd în vînzare modele noi de bocanci de schi (mărcile: „Campion", „Bucegi", „Poiana" și „Turist"), precum și un bogat sortiment de echipamente moderne. De asemenea se va deschide, prin magazinele de specialitate, o mare cantitate de schiuri.

Așadar, sezonul sportiv de iarnă poate să înceapă...

Florin ȘERBAN

Cinci minute cu Silviu Ploeșteanu...

...despre metamorfoza brașoveană și despre șefii de orchestră

Brașov. Ninge. Pe stadionul Tineretului — „văl de brumă argintie". Silviu Ploeșteanu revine în vestiarul cald. Își usucă, la gura sobei, ghetele îmbibate de apă. Fire de zăpadă topită se preling pe fața lui. „Ploaie" în jgheaburile săpate de vîrstă. Moment favorabil pentru cele 5 minute sugerate de „Magazin".

— O lămurire. Cum a ajuns Steagul Roșu să cîștige în deplasare și, mai ales, să piardă acasă?

— Nimic nu e întîmplător. Devenisem o echipă de „lucru mecanic". Două puncte acasă, zero în deplasare. Timp de doi ani am fost invulnerabili acasă, fiind însă și o pradă sigură în afara Brașovului. Acum lucrurile s-au schimbat. Explicația e simplă. Am operat modificări. Deocamdată, impalpabile marelui public. Am mutat, cum s-ar spune, unele piese în interiorul echipei noastre. „Piesele" au căpătat valori noi, cu funcțiuni noi. De-aici și unele modificări în „legile circulației".

— Nu-nțeleg, însă, de ce pierdeți acasă?

— Din cauza nerăbdării jucătorilor noștri. Și mai ales a înaintașilor care, vrînd să forțeze golul cît mai repede, se aglomerează în fața porții, substituind tuturor ideilor dezbătute, pe gazonul de... lemn, asaltul lipsei de stăpînire. Sper însă că în retur jocul Steagului Roșu să capete mai mult echilibru, astfel încît metamorfoza actuală să constituie o reală primenire.

— Două vorbe despre cele văzute în Italia.

— Am văzut Juventus. Am văzut Milan. Mi-am confirmat încă odată convingerea că echipele mari trebuie să aibă întotdeauna un șef de orchestră.

— De tipul lui Di Stefano?

— Nu e obligatoriu. Sivori, de la Juventus operează mai mult în linia întîi, neavînd nici un fel de sarcină în apărare. Ca o compensație, Del Sol este obligat să „tragă" și pentru „boier Omar". La Milan, Rivera este un excepțional gînditor în mijlocul terenului, un fel de creier electronic pentru Altafini și Amarildo. Dacă îl amintim pe formidabilul Di Stefano, iată trei tipuri de „șefi de orchestră", a căror personalitate își pune amprenta pe întregul joc al echipelor lor. Și cu cît această personalitate se dezvoltă mai bine, cu atît se pune mai mult în serviciul echipei sale. Scara ascendentă Sivori-Rivera-Di Stefano este o dovadă.

— La noi...

— La noi se impune sublinierea rolului de șef de orchestră, prin valorificarea posibilităților lui maxime. Constantin a avut și are aptitudini deosebite pentru acest rol. E adevărat, în cazul lui nu s-a manifestat prea multă consecvență pentru fixarea lui la pupitrul dirijoral. Toți antrenorii noștri trebuie să lucreze, cred, în direcția formării dirijorilor și dezvoltării personalității lor...

Cele cinci minute s-au sfîrșit. Bocănitul ghetelor pe dușumeaua vestiarului nu mai îngăduie nici o întrebare...

Ioan CHIRILĂ

ȘAH

Primii campioni

În timp ce la București fruntașii șahului nostru își dispută întîietatea într-o finală ce se anunță ca de obicei, pasionantă, arbitrii au consemnat terminarea unei alte finale republicane, cea prin corespondență. Este pentru prima dată cînd mișcarea șahistă din țara noastră dă campioni la jocul prin corespondență și faptul acesta are, desigur, semnificația lui. Organizarea unui campionat republican conferă, în șah ca și în orice alt sport, un act de maturitate, marchează pași înainte, o dezvoltare care face necesară o astfel de competiție. Ceea ce este cazul și cu șahul prin corespondență de la noi care a căpătat un caracter de masă și care promovează o vie și amplă activitate de concurs.

Pe lîngă frumusețe, jocul cu ajutorul poștei are și o anumită utilitate incontestabilă. El dă posibilitate multor amatori să joace șah chiar și în împrejurările cînd nu au posibilitatea să meargă la club, să invite sau să viziteze un partener. Oferă căi de studiu, un antrenament folositor și de efect. Prejudecata unor puțini că jocul prin corespondență ar fi doar refugiul celor lipsiți de forță de joc, stîrnește, cel mult zîmbete.

Să amintim că Florin Gheorghiu, campionul mondial la juniori, a devenit cunoscut mai întîi ca jucător prin corespondență; sau că maeștrii Ciocîltea, Reicher, Partos, Radovici, Vaisman — ca să pomenim doar cîteva dintre protagoniștii actualei finale, au jucat sau joacă și prin corespondență.

Precedat de cîteva concursuri pregătitoare cu caracter republican, primul campionat al țării la șah prin corespondență a început în anul 1960, la 1 februarie, antrenînd 312 jucători — dintre care o mare parte cu calificare superioară. Învingătorii din sferturile de finală s-au calificat în semifinale iar cei mai buni 12 din semifinale au cîștigat dreptul să-și dispute, pînă în toamna anului 1963, mult rîvnitul titlu de campion. Atunci, partidele neterminate au fost înaintate unei comisii compusă din maeștri ai sportului, care au dat verdictul. Hotărîrea comisiei a fost adusă la cunoștința celor interesați și, pînă la urmă clasamentul final a cîștigat următoarea întîiașare din care se poate vedea că primul loc a fost ocupat de trei jucători:

1—2—3 Aurel Anton (Iași), Mihai Suta (Oradea) și Constantin Ștefaniu (București) cu cîte 7,5 puncte din 11 posibile; 4. Constantin Vlad (Constanța) cu 7 puncte; 5—6—7 Nathan Kimmel (București), Constantin Drăgușan (București) și Constantin Mihăescu (Sinaia) cu 6 puncte; 8. Adolf Pichler (Lugoj) cu 5,5 puncte; 9. Iosif Lazăr (Petroșani) cu 4,5 puncte; 10.—11. Romeo Ilieșcu (București) și Mihai Gherata (Oradea) cu 3,5 puncte; 12. Grigore Sigmireanu (Brașov) cu 1,5 puncte.

A luat sfîrșit și campionatul republican feminin de șah prin corespondență (este interesant de subliniat că țara noastră este prima care a organizat o astfel de competiție!: 1. Tereza Urzică (Valea Dornei) cu 5 puncte din 6 posibile; 2. Ieșenca Ciurel (Sinersig) cu 4,5 puncte; 3—4. Elisabeth Szabo (Cluj) și Rodica Prelipceanu (București) cu 3 puncte; 5. Tinca Predescu (Timișoara) cu 2,5 puncte; 6—7 Hilda Petri (Ploiești) și Suzana Marka (Oradea) cu 1,5 puncte.

Ambele finale au fost arbitrate de L. Ghionea (București).

O partidă de șah cu figurii vii. După cum se vede, a fost capturat un pion...

Unde trebuie pus regele?

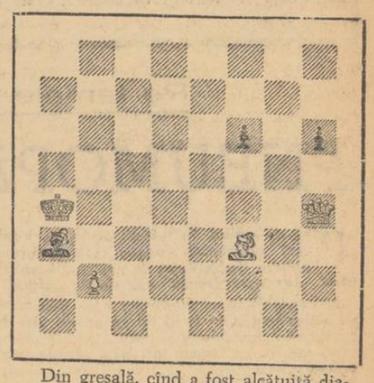

Din greșală, cînd a fost alcătuită diagrama de mai sus, a fost omis regele negru. Unde trebuie el pus pentru ca albul să poată da mat în două mutări?

Excepție de la regulă

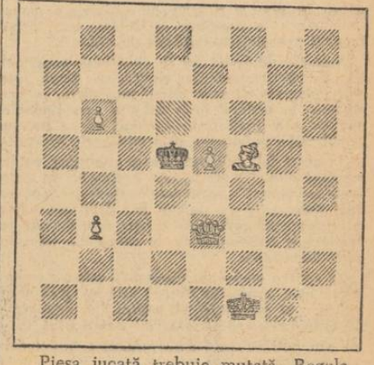

Piesa jucată trebuie mutată. Regula este strictă. Vă propunem totuși să faceți o excepție. În poziția din diagramă retrageți ultima mutare a albului și dați apoi mat în două mutări!

•VARIETĂȚI•VARIETĂȚI•VARIETĂȚI•VARIETĂȚI•VARIETĂȚI•

„Cupa Europei" la înot și polo

Întors de la Viena unde a participat la lucrările Federației europene de natație, M. Rigal, președintele forului de specialitate din Franța, a făcut presei cîteva declarații interesante privind activitatea de viitor a natației europene. Printre altele el a declarat:

„Se poate afirma că această luare de contact între reprezentanții diferitelor țări va corespunde unei adevărate cotituri în activitatea și progresul natației europene. Mă bizui pe faptul că s-a fixat un bogat program internațional, care va provoca o puternică emulație. Între altele, se remarcă fixarea în principiu a unei competiții gen „Cupa Europei" inter țări (după modelul altor discipline sportive) la înot și polo, care ar urma să înceapă în 1965. La viitorul Congres, care va avea loc în 1964 la Belgrad, se vor stabili toate amănuntele".

La Viena s-a discutat și fixarea unor programe tip pentru întîlniri internaționale, stabilirea vîrstei limită pentru juniori și altele.

640 goluri...

Acesta este bilanțul punctelor înscrise de „perla neagră" a fotbalului brazilian. Pele, de la începutul carierei sale de fotbalist profesionist. Iată și cum se repartizează aceste goluri: 41 înscrise pentru reprezentativa Braziliei, 60 pentru clubul său F. C. Santos în meciuri internaționale, 269 pentru Santos în campionat, 100 în diferite turnee, 170 în meciuri amicale.

Altă precizare: Pele a debutat ca profesionist la 12 ianuarie 1957 și anul acesta, la 21 octombrie, a aniversat împlinirea vîrstei de 23 de ani.

Al 700-lea meci în aceeași echipă!

Un jucător de fotbal belgian a realizat recent o performanță puțin obișnuită care-i atestă dragostea pentru clubul său. Este vorba de jucătorul Jan Van Oirbeek, căpitanul echipei Saint Trond, care a disputat recent sub culorile clubului său al 700-lea meci! În vîrstă de 40 de ani, el se află la al 24-lea sezon de fotbal. Prietenii și suporterii clubului l-au sărbătorit cu acest prilej, oferindu-i în dar o plachetă.

13 rezultate exacte!

Un țăran portughez cu numele de Adriano Celestino, în vîrstă de 52 de ani, a devenit peste noapte cel mai cunoscut și discutat om din țara lui. Această celebritate și-a cîștigat-o datorită unui concurs de pronosticuri.

Într-o etapă cu foarte mari surprize, el a fost singurul care a indicat toate pronosticurile exacte, cîștigînd o sumă mare de bani — 1.400.000 de escudos.

Ceea ce e mai interesant este faptul că acest țăran, pe jumătate analfabet, nu cunoaște nimic despre echipele de fotbal din Portugalia.

Cu motocicleta... în laborator

Pentru a se studia care este cea mai bună poziție a pilotului în cursele de motociclism, cea mai bună formă aerodinamică a motocicletelor, se fac numeroase studii și experiențe însă mai greu de încercat pe piste.

Iată de ce, o firmă germană a creat un laborator original unde, în fața unui ventilator uriaș care suflă

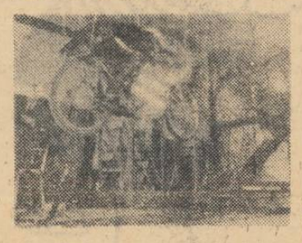

cu o mare putere, un motociclist, așezat pe o motocicletă suspendată, încearcă să găsească cea mai bună poziție și să probeze diferite echipamente aero-dinamice.

Pele și... fiscul

Organele fiscale din orașul Santos au deschis o anchetă în legătură cu cîștigurile realizate (și... nedeclarate la fisc) de către jucătorii echipei de fotbal F. C. Santos.

După cercetări care au durat mai multe luni, toți jucătorii aparținînd acestei echipe s-au pomenit acasă cu adrese prin care erau somați să depună de urgență la fisc drept impozite importante sume de bani. Pele, Amarildo (cît a jucat la Santos) și alții trebuie să verse la fisc peste 100 de milioane de cruzeiros.

Bineînțeles, toți jucătorii s-au grăbit să facă apel împotriva acestei hotărîri...

MAGAZIN

revistă săptămînală editată de ziarul

ROMINIA LIBERA

★

Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel 17.60.10

★

Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții

★

PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel 17.60.10 interior 14.00

MEDICUL vă sfătuieşte

Se poate regenera ficatul?

In legătură cu rezultatele unor rezecţii de ficat

Nu e cazul să insistăm aici asupra faptului arhicunoscut că ficatul este un organ vital de o importanţă atit de mare pentru organism încit absenţa lui este incompatibilă cu viaţa.

Fără ficat, organismul nu poate supravieţui. Un ficat bolnav constituie o gravă ameninţare pentru sănătatea şi viitorul celui în cauză. Din acest punct de vedere, cirozele hepatice (ele au mai multe forme) sînt deosebit de redutabile. Prin procesele distructive ale parenchinului (ţesutului) hepatic — de natură inflamatorie sau degenerativă — care fac ca volumul lui, într-o fază mai avansată a bolii, să scadă progresiv, să se sclerozeze, cirozele duc la insuficienţa din ce în ce mai accentuată a acestui organ şi, în cele din urmă — dacă nu se intervine la timp — la scoaterea lui totală din funcţiune, urmată de deces. Totuşi, unii autori clasici ai literaturii medicale au presupus încă de multă vreme — desigur din unele observaţii făcute în decursul practicii lor medicale — că ficatul, în unele forme curabile de ciroză, ar avea posibilitatea de a se reface, de a se regenera. Mult timp, aceste presupuneri au fost neglijate. In tratatele actuale de medicină, se semnalează, totuşi, că în timpul evoluţiei crizei şi mai ales în prima fază a ei, apar în mod obişnuit, în ficat, zone de regenerări celulare nodulare, dar care, pe măsură ce boala avansează, se reduc treptat şi apoi dispar. Deci, anumite tendinţe de refacere au fost probate în mod ştiinţific, fără ca ele să aibă o importanţă practică deosebită în evoluţia acestei boli. Cel puţin, atita vreme cît această calitate a ficatului nu a fost stimulată pe o cale oarecare.

Rare şi izolate observaţii de regenerare a ficatului, considerate drept curiozităţi medicale, au fost semnalate după unele intervenţii chirurgicale pe ficat. Personal, cunoaştem cazul unei femei în vîrstă de 50 de ani, care, în urmă cu aproximativ 15 ani, a devenit obiectul uimirii şi curiozităţii medicilor unui spital din Cluj. Operată pentru o afecţiune de ficat care a necesitat rezecţia unui întreg lob hepatic şi revăzută după cîteva luni, pacienta prezenta un ficat... normal ca volum, ceea ce a demonstrat că el s-a refăcut, s-a regenerat. De altfel, această interesantă proprietate a fost verificată de unii specialişti şi prin experienţe făcute pe ciini, al căror ficat, din care se tăiau felii din ce în ce mai respectabile, revenea la volumul iniţial prin regenerarea parenchinului său după fiecare rezecţie. Experienţa demonstra posibilităţile excepţionale de refacere ale acestui important organ, vitalitatea lui uimitoare.

Recent, noi comunicări făcute la un congres de chirurgie din Harward (S.U.A.) confirmă aceste posibilităţi neobişnuite. S-a remarcat că procesul de regenerare hepatică a fost în mod special mai intens la cei operaţi. Unora li s-au făcut rezecţii care depăşeau 65 la sută din totalul ţesutului lor hepatic. Astfel, dr. Mc Darmott a semnalat cazul unei femei de 26 de ani care, prin operaţie, a pierdut nu mai puţin de 90 la sută din volumul total al ficatului, fără ca prin aceasta să aibă tulburări prea importante, în afară de scădere rapidă a valorii proteinelor serice şi a glicemiei (corectabile prin tratament), fenomene care de altfel s-au dovedit a fi numai tranzitorii. Opt luni după aceea, operata prezenta un ficat regenerat în cea mai mare parte şi stare generală foarte bună, care-i permitea să ducă o viaţă normală.

Dintr-un total de 24 bolnavi care au suferit rezecţii de ficat, 6 au prezentat acest fenomen de regenerare hepatică, mai mult sau mai puţin accentuată, dar cu revenirea la normal a funcţiilor hepatice, fără excepţie, după circa 6 luni de supraveghere şi tratament. Curiozitatea cea mai mare o prezintă ceilalţi 18 operaţi, care — deşi au rămas doar cu nişte resturi de 5—10 ori mai mici decît volumul iniţial al ficatului — totuşi au supravieţuit cu bine acestei amputaţii mutilante, restabilindu-şi progresiv funcţiile hepatice şi revenind, după cîteva luni, la normal. Cu alte cuvinte, mai uşor se poate trăi cu o zecime de ficat sănătos decît cu două kg de ficat bolnav.

Verificarea creşterii în volum a ţesutului hepatic se poate face cu ajutorul scintilografiei, o metodă care utilizează anumite substanţe marcate radioactiv (de obicei iod radioactiv). Scintilogramele repetate demonstrează fazele în timp ale regenerării ficatului şi rapiditatea acestui proces. Probele funcţionale (analizele speciale) ale ficatului verifică starea lui de funcţionare.

Se pare deci că, în anumite cazuri, operaţiile pe ficat aduc posibilităţi certe de regenerare a parenchinului hepatic sau cel puţin de refacere a funcţiilor lui defecte, ceea ce — în viitor, după perfecţionarea metodei — ar putea da mari speranţe în tratamentul cirozelor şi al altor boli grave ale ficatului.

Dr. Mircea OLTEANU

E BINE

● *Cei care consumă alcool în cantităţi mari, crezînd că prin aceasta se feresc de unele boli infecţioase, se înşeală. Dimpotrivă, abuzul de alcool scade rezistenţa organismului şi predispune mai uşor la îmbolnăvire.*

● *Contrar părerii unor amatori de băuturi alcoolice, acestea nu produc organismului căldură pe vreme friguroasă, decît pentru scurt timp. Dincolo de o anumită limită, consumul abuziv de alcool favorizează pierderi mari de căldură în organism, prin intermediul vaselor de sînge, care se dilată sub acţiunea alcoolului.*

● *Cînd femeile îşi aprind o ţigară, e bine să-şi aducă aminte că prospeţimea obrazului se păstrează vreme mai îndelungată la nefumătoare decît la cele care uzează de tutun. Dacă e vorba de mame care alăptează şi care sînt fumătoare, acestea trebuie să se gîndească şi la faptul că transmit sugarilor, prin lapte, o cantitate apreciabilă de nicotină, ceea ce va influenţa negativ sănătatea copiilor.*

● *Piinea păstrată de pe o zi pe alta e mai uşor digerabilă. Totuşi, pentru a nu se usca prea mult şi pentru a-i menţine un oarecare grad de frăgezime, e bine să se pună un măr proaspăt în vasul acoperit în care se ţine piinea.*

● *Cînd servim fructe rase suferinzilor de unele boli ale tubului digestiv sau copilului mic, acestea nu vor fi trecute prin răzătoare de tablă, spre a nu le altera gustul şi a nu distruge o parte din vitaminele pe care le conţin. Cele mai indicate răzătoare de fructe sînt cele de sticlă sau din material plastic.*

● *O mîncare se digeră cu atît mai uşor şi deci prieşte organismului, cu cît este mai gustoasă, cu cît are aspect mai plăcut şi cu cît miroase mai agreabil. Mîncărurile care nu se mănîncă cu plăcere pot produce uneori indigestii. Deci şi de astă dată... aviz gospodinelor!*

Dr. I. LEGIC

DE ŞTIUT

Pe temele sezonului rece

PNEUMOPATII VIRALE

Pînă de curînd, în infecţii acute, cu localizări pulmonare, relativ uşoare, medicii puneau diagnosticul de „congestie pulmonară", de „stare gripală" sau simplu „gripă".

Iată însă că acest diagnostic e pe punctul de de a dispărea şi în locul lui au apărut alte denumiri ca: „pneumonie virotică", „viroză pulmonară" sau, cu un termen mai larg, „viroză respiratorie".

De ce această schimbare în terminologia medicală?

O dată cu introducerea sulfamidelor şi mai apoi a penicilinei în tratamentul pneumoniilor, s-a observat că unele pneumonii nu răspund la acest tratament.

Această rezistenţă faţă de chimio-terapeutice şi antibiotice a unor procese pneumonice — care aveau în plus şi o serie de caractere clinice „atipice" — a contribuit la izolarea unor pneumopatii nebacteriene, cauzate de virusuri.

Semnele de boală nu se deosebesc prea mult de cele ale pneumoniilor clasice, ca: febră, tuse, stare generală alterată, dureri musculare, cefalee, ameţeli. În general însă debutul pneumoniilor virotice este treptat şi medicul nu va percepe modificările pulmonare prin mijloacele obişnuite.

În acest fel, a început să se contureze pentru medicul clinician un aspect neobişnuit în patologia pulmonară: pneumoniile, respectiv, congestiile pulmonare ce puteau fi depistate numai prin examenul radiologic şi care s-au dovedit refractare la antibioterapia de rutină din pneumoniile bacteriene.

Se ştie că modul de transmisie este „aerogen", adică prin stropi, în timpul vorbirii, strănutului şi chiar al respiraţiei obişnuite. Cei mai expuşi la forme grave de boală sînt copiii pînă la un an sau bătrînii cu leziuni organice (pulmonare, renale, hepatice).

Deseori, cel care transmite virusul poate fi un purtător „sănătos" de virus.

Fenomenele generale şi în special cele ale aparatului respirator sînt mult mai discrete la adulţi decît la sugar şi copilul mic. De aceea, e necesar să ferim copiii de contactul cu persoane ce prezintă o „stare gripală" sau o „gripă uşoară".

Uneori însă, o formă relativ uşoară de pneumonie virală se poate complica cu o infecţie bacteriană gravă (pneumonie mixtă). În consecinţă este foarte indicat ca orice bolnav şi în special copiii cu cataruri respiratorii să fie văzuţi de medic, care e singurul în măsură să recomande tratamentul adecvat.

La copilul mic, pneumoniile virale pot fi de o gravitate excesivă şi adesea mortale. La noii născuţi, mortalitatea poate merge pînă la 30—60% din cazuri.

Pneumopatiile virotice umane au uneori drept agenţi cauzali şi virusuri provenite de la animale şi păsări. Astfel, se cunosc la om pneumonii grave cu virusuri provenite de la papagali, raţe, şoareci, pisici, cu care bolnavii au fost în contact fie întîmplător, fie prin meseria lor.

Aceste pneumopatii virale, comune animalelor şi omului, sînt cauzate de virusuri mult mai mari decît cele din grupa virusului gripal sau înrudite cu acesta şi sînt sensibile la antibioticele cu „spectru larg".

Măsurile ce se vor impune pentru prevenirea acestor îmbolnăviri fac parte dintre cele obişnuite în prevenirea oricărei boli infecto-contagioase „aerogene", cu poarta de intrare respiratorie. Trebuie, totuşi, menţionat că substanţele antiseptice întrebuinţate excesiv pentru dezinfecţia gurii şi a faringelui pot deschide poarta infecţiilor virale, prin efectul lor coroziv asupra mucoaselor.

Ca regulă generală, se vor respecta igiena corporală, o alimentaţie bogată şi variată cu un aport suficient de vitamine. De asemenea, vom consulta medicul, atunci cînd observăm semnele unei infecţii respiratorii, ce ar putea deveni în cîteva ore fatală pentru cei mici.

Dr. R. R

Moda

Pentru după-amiază şi seară, se poartă foarte mult rochii drapate de croială simplă, cu sau fără mîneci sau două piese care sînt o tranziţie între rochie şi taiorul din material uşor. Partea de jos, mai mult dreaptă sau chiar strîmtă. Catifelele, lameurile sînt foarte la modă, iar blana capătă o amplă întrebuinţare la manşete, gulere şi mai ales la căciuliţe care vor fi foarte numeroase iarna aceasta.

Desene de Tanţi PFENNINGS

• COLŢUL CELOR MICI •

Ghetuţele lui Dinu

Puteţi afla ce s-a-ntîmplat
cu Dinu cînd s-a încălţat?
De dimineaţă s-a trezit
voios şi foarte fericit.
Apoi s-a îmbrăcat de zor
şi fără nici un ajutor,
ca orişicare băieţel
de patru ani (cît are el).
Dar cînd ghetuţele şi-a pus
şi cînd s-a ridicat în sus,
n-a apucat să facă-un pas
şi hait! era să cadă-n nas.

De ce ghetuţele îl string
şi-l doare rău piciorul stîng?
Că doar şi ieri le-a încălţat;
a mers şi nu l-au supărat!
Şi oare pentru ce acum
nu poate merge nicidecum?
El nu pricepe ce-a păţit,
dar voi desigur aţi ghicit!
Că bietul Dinu somnoros
şi-a pus ghetuţele pe dos.

Florin IORDACHESCU

Ghicitori

Fierăstrău pe cap,
Pinten la picior,
Tanţoş e şi-n sat
Ceas deşteptător.
(COCOŞUL)

Cu urechile pe spate
Fuge iute pîn-departe,
Şi într-una le ciuleşte
Cînd din goană se opreşte.
(IEPURELE)

Poartă firul după el
Pînză coase-ncetinel.
(ACUL)

Între oi mi s-a ivit
Parcă-i „iepure-altoit"
Cu desagii la spinare
Rage — un „cîntec" pe cărare.
(MĂGĂRUŞUL)

Are cioc şi ghiară are,
Nu-i jivină răpitoare.
Saltă sus, în şantier
Cărămizi, beton şi fier.
(MĂCĂRAUA)

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

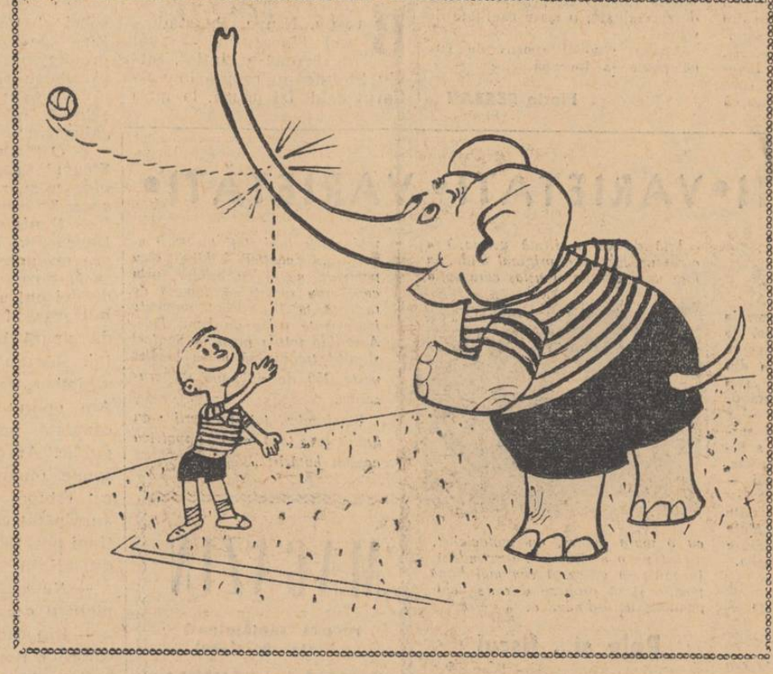

Această jachetă se face din combinaţie de stofă sau tricotaj cu piele. Tighelul se face foarte vizibil cu aţă groasă de culoare deschisă, iar nasturii — nu prea mari — se îmbracă în piele.

Tiparul este pe pătrăţele cu latura de 5 cm. 1) Jumătate faţă, 2) jumătate spate, 3) mineca şi 4) jumătate guler.

Tiparul practic

GHIDUL GOSPODINEI

Supe false

SUPĂ CÎMPENEASCĂ

Cantităţi pentru 6 persoane: 100 g. grăsime, 1 praz, 2—3 cartofi, o jumătate de morcov, 1½ l. apă, un gălbenuş de ou şi 1 dl. smîntînă sau lapte.

Se taie prazul subţire, se prăjeşte în grăsime (unt sau untdelemn). Separat, se fierb cartofii şi ţelina, care se dau apoi prin sită. Morcovul şi gulia se taie juliene şi se adaugă la supă. Se umple totul cu apă şi se lasă să fiarbă. Se potriveşte de sare. Cînd se serveşte, se adaugă gălbenuşul de ou, smîntîna sau laptele.

SUPĂ DE CONOPIDĂ

Cantităţi pentru 6 persoane: O conopidă potrivită se pune să fiarbă într-un litru de apă, 4—5 cartofi, 1 dl. smîntînă, 1 gălbenuş de ou, 100 g. unt. În apa în care a fiert conopida, se adaugă cartofi tăiaţi cuburi, se lasă să fiarbă, se trece totul prin sită şi se adaugă sare. Cînd este gata, se răstoarnă în castronul de supă în care am amestecat smîntîna cu gălbenuşul de ou şi untul.

SUPĂ DE OREZ CU VARZĂ DULCE

Cantităţi pentru 6 persoane: o varză dulce, 10 g sare, 100 g. orez, 50 g. grăsime, 1 dl. apă, un gălbenuş de ou, puţină smîntînă sau lapte.

Se taie varza mărunt, se opăreşte cu apă şi sare, se prăjeşte puţin orezul în grăsime, se umple cu apă, se fierbe. Cînd orezul s-a muiat, se drege supa cu gălbenuşul de ou şi smîntîna.

Meniul săptămînii

— Salată de ţelină cu maioneză; castraveţi cu carne; biscuiţi cu rahat.
— Supă cîmpenească; mîncare de gutui; gogoşi cu dulceaţă.
— Mămăliguţă cu brînză şi smîntînă; musaca de macaroane; compot de caise.
— Ciorbă de vacă; chiftele cu varză călită; mere.
— Morcovi sote cu crochete de griş; sărmăluţe în foi de viţă; compot de vişine.
— Macaroane cu sos de roşii; mîncare de cartofi-murături; minciunele.
— Salată a la russe; friptură la cuptor-cartofi prăjiţi-gogoşari; lapte de pasăre.

Recunoaşterea alimentelor de bună calitate

Pentru a fi folositoare, hrana trebuie să fie înainte de toate preparată din alimente de bună calitate. Alimentele alterate sau provenind de la un animal bolnav, ouăle vechi, ciupercile otrăvitoare pot intoxica grav omul sau pot da diferite boli. Astăzi la noi controlul alimentelor se face foarte riguros, statul veghind prin organele sale la îndepărtarea alimentelor alterate, dăunătoare sănătăţii. Totuşi, cum uneori se mai întîmplă ca aprovizionarea să se facă direct de la producător, fără a trece prin controlul de stat, este bine ca orice gospodină să poată deosebi alimentele de bună calitate de cele de proastă calitate.

Carnea alterată are un miros neplăcut — acru sau de putreziciune — este mai moale şi mai puţin elastică decît cea proaspătă; prin apăsare cu degetul, se produce o gropiţă care la carnea alterată nu-şi mai revine şi degetul rămîne umed, ceea ce nu se întîmplă cu carnea proaspătă. Grăsimea cărnii alterate capătă o culoare alb murdar, cenuşiu, devine mai moale şi lipicioasă.

Bulionul de carne veche se trădează şi el prin mirosul neplăcut şi prin micimea picăturilor de grăsime, care la o carne proaspătă sînt mari şi aurii.

Mezelurile care se strică cel mai repede sînt cele fierte de ex. crenvurşti. Mezelurile vechi au învelişul umed, lipicios şi coaja lor se desprinde uşor, culoarea devine închisă, uneori pot avea pete şi miros neplăcut.

Peştele care începe să se strice, capătă miros neplăcut în primul rînd la cap: branhiile se înnegresc, solzii îşi pierd luciul, ochii devin tulburi şi se cufundă în cap. Carnea peştelui stricat este vestedă, se desface uşor de pe oase şi la apăsare groapa formată de deget nu-şi mai revine. Dacă se pune în apă, peştele stricat nu se duce la fund din cauza burţii umflate cu gaze provenite din putrezire.

Laptele alterat se acreşte şi, după cum ştie orice gospodină, dacă este fiert, se brînzeşte.

Ouăle de bună calitate se recunosc la lumină. Privit în lumină, culoarea interioară trebuie să apară portocaliu deschis. Cînd culoarea se schimbă sau apar dungi şi pete întunecoase, sau cînd la clătinare se simte mişcarea conţinutului, ştim că oul nu mai este proaspăt.

Făina păstrată prost la umezeală şi căldură se alterează repede. Făina de bună calitate trebuie să fie uscată la pipăit. Dacă stringem în pumn puţină făină şi desfacem apoi pumnul, făina alterată nu se risipeşte ca cea proaspătă. Făina proaspătă nu are nici un fel de miros. Făina veche prinde miros de mucegai şi un gust care se poate observa uşor dacă se înmoaie o cantitate mică în apă. La mestecare, făina nu trebuie să scîrţîie între dinţi.

Cartofii încolţiţi sau înverziţi sînt dăunători şi nu trebuie folosiţi în alimentaţie.

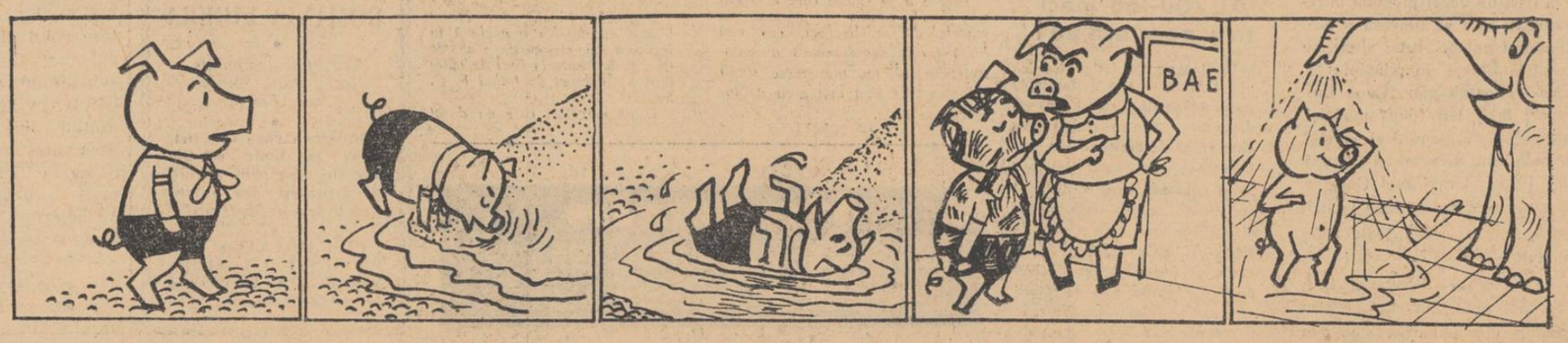

Desene de C. GHEORGHE

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Vechi scrisori

de Willy Breinholst (Suedia)

Din fotoliul în care sta Mariana, îmi răzbătea pînă în urechi un ris ciudat, oarecum ironic. Pentru o clipă, mă zmulsei din lectura „Criminalului care trăgea întotdeauna cîte două focuri" și o privii întrebător :

— Nu vrei să asculți ? zise ea și-mi arătă o scrisoare.

— Dacă e o scrisoare de la maică-ta, prefer să o ascult mai tîrziu. Acum, tocmai citesc o lucrare științifică foarte importantă, pe care țin să o termin azi.

— Scrisoarea nu vine de la mama. E de la tine.

— De la mine ? Imposibil ! Sînt ani și ani de cînd nu ți-am mai scris !

— Așa e, dar acum doisprezece ani îmi scriai o mulțime. Nu vrei să ți-o citesc ?

N-am răspuns. Acum doisprezece ani. Ia să auzim ! Mă miram numai de unde o fi dezgropat scrisoarea. Să mai păstreze astfel de fleacuri ?

Mariana îmi trecu scrisoarea pe dinaintea ochilor, după care începu :

„Incomparabila, nespus de scumpa, veșnic iubita, fermecătoarea mea Mariana, comoara vieții mele...".

— Gata ! Mi-ajunge !

— Asta e doar introducerea. Ascultă însă ce urmează. Erai cu adevărat în formă... pe atunci !

Am privit-o, cerîndu-i îndurare.

— Te rog, cruță-mă, am rugat-o. De ce ții să mă distrugi, cînd știi foarte bine că trebuie să termin azi această... cum îi zice... da, această lucrare științifică. În viața fiecărui bărbat există momente cînd comite nerozii fără să-și dea seama ce face. Asta nu este însă un motiv ca acum să scotocești prin vechituri și să le scoți la lumină

„Ah, drago, scumpo, dacă ai ști, dacă ai simți cît îmi lipsești de aseară, de cînd ne-am văzut la voi acasă. Neasemuita mea !...".

— Termină ! Te rog încetează o dată...

Am sărit de pe scaun ca să-i zmulg scrisoarea, dar n-am avut succes.

— Calmează-te, nu te agita așa ! îmi spuse ea, și cu arătătorul mă întoarse pe scaun.

Apoi scoase o altă scrisoare dintr-un pachet voluminos și murmură ca pentru sine :

„...petale de trandafir înrourate...".

M-am adîncit demonstrativ în lectura mea, lăsînd să se înțeleagă că nu mă voi lăsa deranjat de nimic.

Timp de cîteva minute, nu mă mai întrerupse, apoi începu din nou :

— Ia ascult-o pe asta. N-are nimic melancolic. „Îți mulțumesc de mii și mii de ori pentru scrisoarea ta, drago !, porumbița mea de aur, cum nu e alta mai scumpă pe lume ! Și îți mulțumesc și pentru floarea de nu-mă-uita O port în dreptul inimii !"

— AJUNGE ! Nu vreau să mai aud caraghioslîcurile astea. Ți-am spus doar că în viața unui bărbat există împrejurări cînd trebuie să recurgă la toate prostiile ca să poată cuceri o femeie care să-i gătească, să-i deretice prin casă și să-i cîrpească ciorapii... Acum însă, de unde ai dezgropat scrisorile astea idioate, de pe vremuri ?

— Asta nu pot să spun, mult iubitul meu catîr, binecrescutul meu purcel bombănitor, idol prăbușit al sufletului meu.

Și răspunsul pe care-l primii făcu să-mi cadă cartea din mîini și să-mi tremure pipa din gură. Nas și buze începură să-mi zvîcnească și luai hotărîrea să nu mă mai arăt niciodată pe stradă; sau cel mult noaptea cînd va fi bezna cea mai absolută.

— Am dat de ele în camera de vechituri ; nu știu cum a pus mîna pe ele băiețașul vecinei, care s-a jucat cu ele de-a poștașul. La fiecare din cei unsprezece vecini, le-a pus cîte o scrisoare în cutie. Abia ce-am terminat să-i vizitez pe toți ca să string scrisorile

În romînește de Ion COSTIN

Un accident de mică importanță

de André Demaison*) (Franța)

Cauza accidentului a fost un fleac : dacă o furnică și un elefant n-ar fi simțit nevoia să se adape în același timp, ar fi rămas de-a dreptul inexplicabilă

Elefantul era un singuratec bătrîn, care se apăra uneori bine, alteori prost. Avea urechile atît de mari, încît cu fiecare din ele ar fi putut să ascundă doi oameni. O dată, în stratul gros de piele de pe spinare, i se înfipseseră două lănci de vînătoare ; se descotorosise ușor de ele, vîrfurile de fier nu pătrunseseră adînc. Dar în felul acesta, elefantul făcu cunoștință cu oamenii. Altă dată, singuratecul nostru fu izbit de ceva ce nu putu el să vadă, deși, își dădu seama, țîșnise dintr-o armă bubuitoare. Din fericire, loviturile îl atinseseră în creștetul capului. Acel ceva nevăzut și tare îi scrîșnise puțin pielea și apoi își continuase traiectoria prin pădure.

Din toate acestea, elefantul trăsese însă concluziile lui. Acum, în mers, ținea totdeauna capul sus, pentru a adulmeca omul din timp Cînd și cînd îl cuprindea setea de răzbunare. Atunci dădea buzna pe plantații, zmulgea cu trompa tulpinele de manioc, căica în picioare orezării și ogoare.

Iar pe urma pașilor lui grei, creștea mînia oamenilor.

★

Și totuși, unei furnici îi fu dat, într-o bună zi, să vină de hac elefantului. Era o furnică neagră, cu platoșa strălucitoare, înarmată cu niște cleștișcare care atunci cînd apucau nu puteau fi desfăcute decît cu voia ei.

Furnica se afla în călătorie și, așa cum se întîmplă la drum, i se făcu sete. Pe fundul unei văi, întîlni în cale o baltă. Ațîntându-se pe un fir de iarbă ajunse la marginea apei.

În aceeași clipă, se apropie de dînsa un corp uriaș, năprasnic. Era elefantul. Călca cu atîta tărtăcînd încît sub pașii lui părea că se scutundă pămîntul Firul de iarbă căzu în apă și, împreună cu el, furnica. Elefantul bău și iarăși bău pînă își potoli setea.

Dar o dată cu apa, o sorbi și pe furnică

Trezindu-se în trompa elefantului, ea căută ceva de care să se agațe cu cleștișoarele. Și găsi : un loc unde pielița dinăuntru era mai moale, mai fierbinte, dar și mai simțitoare.

Din clipa aceea se dezlănțui nenorocirea.

★

Maimuțele care, în desiș, priveau la stăpînul junglei, îl văzură scuturînd din trompă cu toată puterea. Pe urmă începu să răsufle din greu și atît de vîjelios, încît nimeni nu mai cuteză să se apropie de apă. Văzînd că nici așa nu-l lasă durerea, elefantul începu să urle.

Dar furia e un șfetnic prost. Năpustindu-se asupra primului copac pe care-l zări, ridică trompa și-i bici trunchiul. Copacul se clătină dar înlăuntrul trompei, furnica nu-și slăbi strînsoarea. Încă o lovitură. Copacul, ca și durerea, era implîntat prea trainic. Nu se lăsa zmuls.

Cu ochii injectați, bătrînul elefant porni în goana mare, doar-doar s-o dezbăra de durerea aceea nevăzută care, simțea, îi lua mințile. Niciodată să nu stai în calea unui elefant furios. Zdrobi toate micile fiare care i se nimeriseră în drum. Puse pe goană o turmă de tauri.

Apoi, crezînd că, în sfîrșit, a aflat de unde-i venea durerea, porni împotriva oamenilor. În două cătune, făcu colibele una cu pămîntul. Femeile și copiii se ascunseră în pădure

Se înnoptă, trecu și noaptea, dar furnica, în trompa lui, nu-l slăbea nici o clipă din strînsoare. Neștiind nici măcar ce anume stringe cu cleștișoarele, nevăzînd în jur decît întuneric, ea își strecura încet-încet de tot firicelul de venin cu care încerca să-și adoarmă victima.

★

Cînd deasupra colinelor și a pădurii răsări soarele, elefantul nu mai avea decît un capăt de trompă. Gonea într-una, besmetic.

Oamenii, înspăimîntați, bătură tam-tam-ul de chemare la luptă și trimiseră după Albul — care-avea-o-pușcă. Dar pînă să vină acesta, elefantul se prăbușise fără viață. Iar Albul-care-avea-o-pușcă se minună și el de o trompă atît de scurtă.

Oamenii își împărțiră carnea elefantului. Unul din ei, o căpetenie mai mare, care căpătase o bucată de trompă, descoperi într-însa o furnică neagră. O desprinse și o aruncă. Simțind sub nicioare pămîntul, furnica se dezmetici, își aminti că era în călătorie și porni mai departe. Fluturîndu-și cleștișorii, se îndepărtă cu pași mărunți.

O panteră, întîlnind-o și neștiind ce e, îi păși pe deasupra și își văzu de drum

În romînește de Radu NICHITA

*) Prozatorul francez André Demaison este autorul a două volume despre animalele Africii : „Comedia animală" și „Cartea despre fiarele cărora li se spune sălbatice". Din cel de al doilea, în care multe povestiri au un sens fabulistic, am ales pentru cititorii „Magazinului" schița de mai sus.

RIK AUERBACH

— Iar Simfonia a 9-a !?! Dar ce-o fi cu a zecea că întîrzie atîta ?...

S. NOVAC

— Nene, mîngîie d-ta cățelul ăsta !
— De ce, puișor ?
— Păi, mi-ar plăcea să mă joc cu el și vreau să văd dacă mușcă !

V. ANTONESCU

...Apoi se pune făina în ploaie... și se mestecă bine !

O farsă a lui Bernard Shaw

În anul 1924, o revistă engleză a pus marelui scriitor B. Shaw următoarea întrebare :

— Care sînt după părerea dv. cei 12 scriitori contemporani, al căror talent echivalează pe acela al celorlalți ?

Shaw găsi această problemă mai grea decît părea la prima vedere. Orice afirmație ar fi putut fi interpretată altfel decît ar fi dorit... De aceea, a tăcut.

Dar publicația a insistat atît de mult să primească răspuns la întrebare, încît, în cele din urmă, Shaw alcătui următoarea listă pe care o trimise la redacție cu puțin timp înainte de închiderea ediției :

1) George Bernard Shaw
2) G. Bernard Shaw
3) George B. Shaw
4) George Bernard S.
5) G. B. Shaw
6) G. B. S.
7) George Shaw
8) Bernard Shaw
9) George
10) Bernard
11) Shaw
12) Shaw George Bernard

Redacția, fiind atît de bucuroasă că a primit, în sfîrșit, manuscrisul prețios al marelui scriitor, l-a dat imediat la tipar, fără a-l citi măcar. În felul acesta a apărut în presa vremii — spre stupefacția tuturor — lista celor „12 Shaw", elogiați de marele scriitor și om de spirit englez.

FRED GHENĂDESCU

SECRETARA
— Nu mă anunțați ?
— Nu. Azi intră cine vrea, sînt supărată pe el.

V. VASILIU

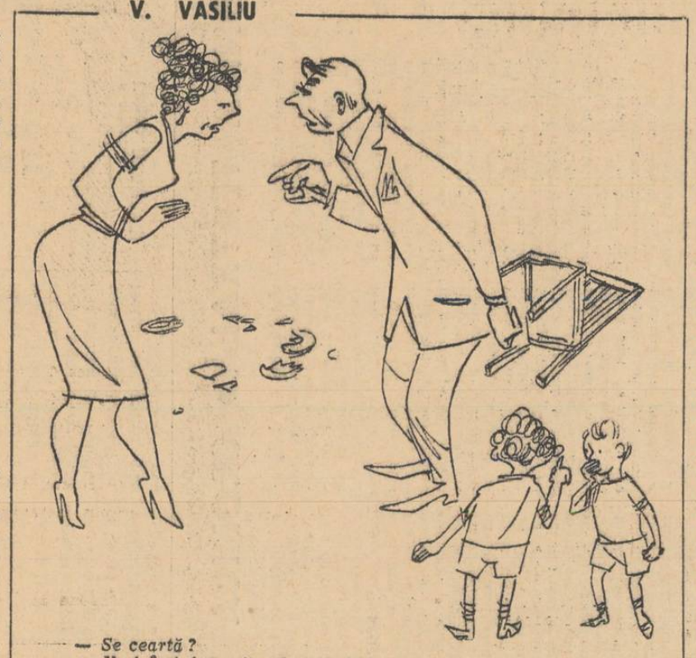

— Se ceartă ?
— Nu ! Își fac mie educație !!!

A VENIT IARNA

Vine iarna, cu zăpadă,
după cum e... programată...
Și tot așteptînd să cadă
fulgi de nea imaculată,
o blondină-mbujorată
s-a oprit la colț de stradă
și consumă... înghețată.

Vine iarna — negreșit !
Cișmigiul e cuprins
de un somn neliniștit
și visează — uneori,
că e... vară și a nins
o... puzderie de flori...

Un puștan și o puștancă
se-odihnesc un pic pe bancă
și privesc la trecători.
Cum îi vede-așa cuminți,
prin perdelele de nori,
rîde soarele... cu dinți...

Cocoțate pe zăplaz,
două ciori (mai în etate)
sînt grozav de alarmate.
Una (neagră... de necaz)
croncănește : — Soră dragă,
ce ne facem?... Nu-i de șagă!
Timpul e cam friguros...
Cît umblai în sus și-n jos,
nu-i pe cîmp un bob — de leac.
Ce lăsară combinerii
adunară bioșnerii...
Ce ne facem ?... Ce mă fac?
(Și-acum, cîrlie-n copac).
Vine iarna ? Sînt acasă.
Mi-e cămara... garnisită,
am... calorifer — și lasă
dacă n-o fi mulțumită,
cît e ea de mofturoasă !...
Știu — e cam pretențioasă
dar și eu i-am rezervat
o primire... călduroasă...
O aștept — înfrigurat...

O vecină mi-a prezis :
— Vom avea (în mod precis)
frig și ceață, brumă și,
după cel din urmă zvon
va fi vreme de... palton...
— Știu ! (i-am zîs)... și într-o zi,
va porni să fulguiască,
frigul are să mai crească,
uneori — va viscoli
și în fine... Ce mai vrei ?
Vine iarna ? Treaba ei !...

Mircea CODRESCU

REBUS

MOBILE

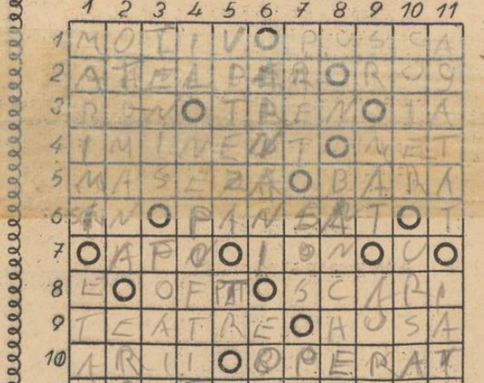

ORIZONTAL : 1) Mobile (sing.) — Armă cu pat 2) Studio — Pat de moarte 3) Tron decapitat ! — Are și paturi și mese și... roate ! — În divan 4) De neînlăturat — Metodic, la început ! 5) Conjugă verbul „a masa" — La paturile de fier 6) În scrin — Înainte de a fi dat jos de pe masa de operație 7) Trei din aforisme — Omul din șifonier ! 8) Oftat (reg.) — În imobile 9) Studio Național (pl.) — Apără mobilele 10) „La donna e mobile" (pl.) — Stă pe masa chirurgului 11) Material pentru îmbrăcatul mobilelor — Putin.

VERTICAL : 1) Masă în fizică (pl.) — Cameră cu paturi (mold.) 2) Divan turcesc — Munți în Alpii Retici 3) Sport de masă... — Cea de cort acoperă un pat 4) La mobilă — Vine pe nepusă masă și deaceea n-are scaun ! 5) Luteală — Perete ! 6) Operă de Verdi — Arborele din care a fost făcută corabia Argonauților 7) Pe mobila din magazin... — „Un pește mare cu ce... să-l gătească ? Căci lebăda gîtoasă voia să dea o masă" (Gr. Alexandrescu) 8) Masă mare 9) Marginile șifonierului — E mai bun (sau mai rău !) decît un pat ! — A poleii 10) Coarne de cerb devenite mobilă ! — Dresor de urși 11) Atîrnat în cuier — ...că am terminat !

N. CORNEA

Cuvinte rare : EON — ERR

METEOROLOGICĂ

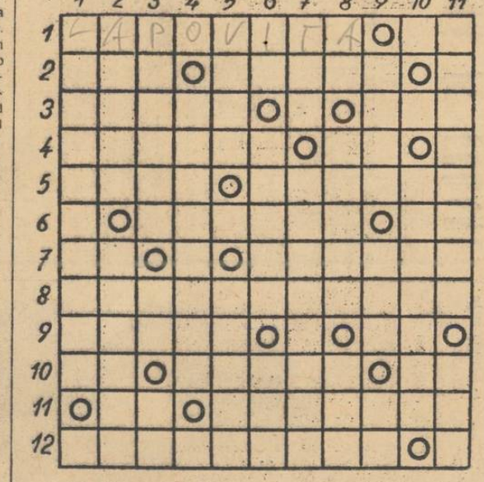

ORIZONTAL : 1) Ploaie și zăpadă — Ape ! 2) Mare colector de apă de ploaie din Asia Centrală — ...și altele mai mici, de pretutindeni 3) Mersul apei (inf.) — Sport 4) N-au putut să-l înece nici apele potopului — Posesiv 5) Cincizeci și trei la romani — Autoarea poeziilor : „Plouă" și „Tii minte-ntîia ploaie ?" 6) Autorul lied-ului „Ploaia" — A început furtuna ! 7) Terbiu — Unul care a făcut cură de nămol produs de ploaie 8) Ploaie la comandă 9) A ploua cu găleata (fig.) — Cei ! 10) Noroi — Plouat — Ultimii plouați ! 11) Fluviu în Franța — Trăsnit 12) Ziduri din care ploua cîndva cu proiectile

VERTICAL : 1) Ploiești (pl) 2) Vapori de apă, viitoare ploaie — Lună de obicei ploioasă (pop) 3) Se umflă după ploi și seacă adesea pe timpul verii (pl) — A început să trăznească ! — Vocale 4) Piatră sub formă de ploaie 5) Verbul voluntarului (inf) — Torte 6) Bluze cu riuri — A împroșca — Medic rus (sec. XIX) 7) Armă — Vale îngustă săpată de șuvoaiele de apă care vin de la munte în urma ploilor sau dezghețului 8) La aparat ! — Iezere — Tot la Iași 9) Locuitor de la munte — Cîntecul brotacului înainte de ploaie — T 10) Plante care au fost lipsite de ploaie 11) Umbrelă coborîtoare din nori — Și în fine, s-a terminat ploicica !

Julieta FLOREA

Medicina oglindită în filatelie

Se spune că dintre toate profesiunile, medicina este aceea care „furnizează" cei mai mulți filateliști. Cert este că — la noi ca și în multe alte țări — medicii prezintă o proporție mare de filateliști. O cauză a acestei afluențe a medicilor spre filatelie este, desigur, legătura dintre medicină și filatelie.

Avem în vedere numai faptul că filatelia este socotită tot mai mult ca un auxiliar al medicinii în tratarea unor boli cu o convalescență îndelungată, cînd pacientul are nevoie de un mijloc plăcut și interesant de sustragere de la alte preocupări. În același timp, filatelia a folosit și folosește neobișnuit de multe teme din domeniul medicinii și al ramurilor anexe, în realizarea mărcilor poștale.

În țara noastră, această tematică este reprezentată destul de bogat. Încă în 1932, au apărut două asemenea emisiuni : „Congresul internațional de istoria medicinii" și „Sanatoriul P.T.T.", ambele cu cîte 3 valori. În 1944, o marcă a sărbătorit „Centenarul învățămîntului medical din Romînia". În 1957, patru valori au fost dedicate Congresului național de științe medicale ținut la București, iar în 1958, o valoare a amintit de cei 25 de ani de activitate medico-sportivă în țară. În anul 1959, o serie de 10 mărci au popularizat plantele medicinale din țara noastră. Mai multe emisiuni au amintit de medici romîni vestiți : Victor Babeș (1947, 1954, 1957, 1962), Gh. Marinescu (1957, 1962), Ion Cantacuzino (1962), Const. Levaditi (1962), ca și de savanți din alte țări : I. P. Pavlov (1952), Pierre Curie (1956), R. Koch (1960).

În acest an, cu prilejul aniversării a 100 de ani de la nașterea lui Gh. Marinescu, i-a fost dedicată una din cele 5 valori ale emisiunii „Marile aniversări culturale".

Emisiuni cu teme din viața medicală apar în toate țările. Vom aminti o mică parte din cele apărute în ultimele luni.

În R.D. Vietnam, emisiunea în cinstea Centenarului Crucii Roșii cuprinde 3 valori, din care prima înfățișează lupta împotriva poliomielitei, iar a doua — vaccinarea contra tuberculozei. Cu prilejul celui de-al XIX-lea Congres oftalmologic internațional, care a avut loc la New Delhi, în India s-a emis o marcă poștală cu un desen sugestiv : un ochi omenesc. Danemarca a pus în circulație o marcă poștală cu supratxă, în ajutorul celor schilodiți. R.P. Ungară a dedicat o marcă de 60 fileri aniversării a 150 de ani de la nașterea prof. Korány, medic și fiziolog. Una din mărcile care înfățișează oameni vestiți din R.P. Polonă, o prezintă pe Maria Sklodowska-Curie care, împreună cu P. Curie, a descoperit radiumul. În Suedia, a apărut o serie de 3 mărci cu prilejul Tricentenarului casei medicilor suedezi.

Cu prilejul celui de-al VII-lea Congres panamerican de pediatrie, în Ecuador, s-a emis o marcă poștală care reprezintă o soră medicală și un sugar. R.S. Cehoslovacă a consacrat o marcă de o coroană celui de al II-lea Congres internațional de farmacologie, ținut la Praga. În cel de al X-lea Congres de neurochirurgie al Americii Latine, de la Buenos Aires — Argentina — s-a emis o marcă de 4 pesos.

Un interesant desen — doi medici — reprodus după o gravură veche, formează subiectul mărcii de 0,25 fr. emisă în Algeria, cu prilejul celui de al II-lea Congres al Asociației arabe a medicilor

Al VIII-lea Congres internațional pentru combaterea leprei a ocazionat, în Brazilia, o marcă de 8 cr. În Kuweit, a apărut o serie de patru mărci poștale în cadrul Campaniei de depistare a tuberculozei Noua Zeelandă a pus în circulație două mărci cu supratxă, cu tema „Pentru sănătate". Amintim și de marca de 30 fr. emisă cu prilejul Tricentenarului nașterii bacteriologului francez A. Calmette care, împreună cu Guerin, a preparat vaccinul contra tuberculozei

Lista este departe de a fi completă, în ceea ce privește anul 1963, mai cu seamă dacă luăm în considerare numărătele emisiuni consacrate în acest an, în peste 150 de țări, centenarului Crucii Roșii.

POȘTA REDACȚIEI

ALEXANDRU MARIUS OPRESCU — Rm. Vîlcea. Am ales ce era mai bun din stocul de epigrame pe care ni l-ați trimis :

Unui ospătar

Ospătarului „algebra"
Mari foloase i-a adus;
Căci din minus și cu minus
El obține, veșnic... plus.

Unui băutor, amator de epigrame

Între vin și un catren,
E o strînsă legătură :
Ambele ne dau antren,
Cînd simțim... o pișcătură.

Mie însumi

Tuturor le găsești genul,
Pentru toți, tu ai un ac;
Acul însă nu înțeapă
Ci tot tu te-ai înțepat...

SPIC — București. Nici de data aceasta nu ați reușit mai mult ca în trecut. Epigramele nu au o „poantă" potrivită, originală, spirituală. Dacă veți concentra mai mult umorul în cîteva epigrame doar, și nu-l veți distribui în atîtea, cu siguranță că veți izbuti să realizați ceva mai bun. Vorba veche : „Spic cu spic se face snopul mare"...

VALENTIN SAXONE — București. În cronicile dramatice, după cum mai arătam într-un răspuns ce vi l-am dat tot în cadrul acestei rubrici, semnatarul se va referi și la scenografie. Totuși, nu aceasta este problema principală, într-un spectacol. E vorba în primul rînd de prezentarea piesei, de interpretare. Ce lelalte laturi sînt anexe, ele putînd constitui obiectul unui articol generalizator, făcut de un specialist în scenografie. Acolo unde scenografia este foarte bună, el semnalează acest lucru, după cum și invers. În acest sens am înțeles că ne vom preocupa de scenografie în următoarele cronici dramatice publicate în revista noastră.

IONESCU BOGDAN — București. Ne trimiteți două poezii — „Așteptare" și „Versuri echivoce" — cerîndu-ne să ne spunem părerea nu în legătură cu conținutul lor, ci cu forma în care sînt scrise. Citindu-le v-am recomanda să dați principala atenție conținutului care ni se pare necorespunzător, poeziile netransmițînd nimic deosebit. Cît despre formă și nici există imperfecțiuni. Dacă ne veți trimite și alte poezii, atunci v-am putea formula observații mai ample, generale. Rămîne să decideți dv.

Medicale

SUEBI C. — București. Nu există o asemenea boală. Există numai o educație greșită în acest sens. În fond, totul se reduce la o problemă de voință și de viață ordonată, normală. Planurile dv. de viitor sînt salutare și vin tocmai la timp.

N. P. — Ploiești. Uleiul de porumb nu vă este util în cura de slăbire.

MIOARA — Turda. Am dat nenumărate recomandări în legătură cu îngrijirea părului. Dar am subliniat de fiecare dată că aceste sfaturi generale trebuiesc aplicate de la caz la caz, iar eficacitatea lor să fie urmărită de medicul dermatolog.

MARIUȘA — Brad. Intenția dv. de a face un control temcinic este bună. La Institutul O.R.L. din București sau, așa cum ați spus, la Spitalul „Al. Sahia" se poate stabili dacă operația este indicată și în situația dv. Articolul la care vă referiți dv., arată rezultatele bune obținute de dr. Hociotă.

COSTEA ILIE — Turda. Ceaiul de tei este inactiv în problema care vă interesează. La cea de a doua întrebare, vă răspundem că nu sînt șanse de a remedia neajunsul semnalat.

M. RICHARD—București. Dacă părul este gras nu se recomandă ungerea lui cu ulei de ricin. În legătură cu înălțimea, nu trebuie să vă îngrijorați, ea fiind normală.

URSULA — București. Despre planta aloe am mai scris în revista noastră, precizînd că singurul efect pe care sucul de plantă îl are este cel asupra activității intestinale nedovedindu-se eficace în terapeutica cancerului. În legătură cu cea de a doua întrebare, pentru a lichida acea asprime a călcîielor, faceți băi zilnice de picioare cu „Pedol", 10—15 minute, și apoi frecați cu piatra Ponce. Soțul dv. trebuie să facă un control general, începînd și un tratament pentru îmbunătățirea circulației periferice și pentru inflamația prostatei. În legătură cu aceasta, trebuie avut în vedere și stadiul bolii.

A. BARBU — București. Este suficient să scrieți pe plic : „Clinica stomatologică Tg. Mureș".

Din curiozitățile popoarelor

● Locuitorii din Golful Castries, după cum arată constatările renumitului călător La Perouse, consumă peștele în stare crudă. Ei mănîncă cu o poftă uimitoare peștele crud, cu oase cu tot, socotind această mîncare foarte aleasă.

● Băștinașii din Noua Guinee folosesc pentru bărbierit sticla, respectiv același material care este întrebuințat și la strunjitul lemnului sau la gravatul ornamentelor. Demn de reținut e faptul că oamenii de aici mînuiesc sticla cu atîta abilitate, încît nu se taie niciodată cu ea.

● După cum arată Livingstone, băștinașii din Africa de Sud nu înoată ca noi, ci au un sistem original de înot, asemănător cîinilor. Faptul acesta însă, după observațiile marelui explorator, nu-i situează de loc în urma performanțelor europene.

● Boșimanii, „oamenii tufișurilor", scunzi și cu pielea deschisă la culoare, împreună cu triburile de pigmei, sînt considerați cei mai vechi locuitori ai continentului african.

● Gamba, coaja nucii de cocos, este folosită de mulți băștinași în locul farfuriilor. Deoarece tăbirele (blidele de lemn) nu ajung pentru toți membrii familiei, de ele se folosesc numai stăpînul casei și oaspeții, restul familiei mîncînd din gamba.

● În regiunile muntoase din Anzi, la baza alimentației populației stă cartoful. Ceea ce deosebește însă populația acestor regiuni de restul lumii, e obiceiul de a consuma cartofii mai ales în stare crudă. Conservarea cartofilor se face printr-un procedeu original ; tuberculii sînt frămîntați cu picioarele pînă iese toată zeama din ei. Pireul rezultat — denumit chuniu — se păstrează conservat la rece pînă la noua recoltă, constituind sursa principală de alimentație.

● Numărul eschimoșilor din America a scăzut în ultimii ani pînă la aproximativ 48.000 ; aproape jumătate din aceștia locuiesc în Groenlanda, restul fiind risipiți în Alasca și în Canada. Un mic grup de eschimoși (circa 1.000) locuiește pe teritoriul U.R.S.S., Ciukotka.

PRILEJ DE A OFERI CADOURI CELOR DRAGI Magazinele de specialitate vă pun la dispoziție un bogat sortiment de articole pentru cadouri : tricotaje, produse cosmetice-parfumerie, articole de marochinărie, articole de galanterie, jucării, dulciuri, ciocolaterie, vinuri superioare, lichioruri.

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20 interior 1.400 Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

Cu regizorul Geo Saizescu despre noul film

„Un surîs în plină vară“

Cunoscut ca regizor pentru ecranizarea „*Doi veciniˮ* după Tudor Arghezi, iar ca actor din filmele „*S-a furat o bombă*“, „*Celebrul 702*“ și „*Partea ta de vină*“, Geo Saizescu desfășoară și o bogată activitate pe tărîmul popularizării artei ecranului. Iată pentru ce, întrevederea noastră a avut loc la Universitatea populară, unde creatorul noului film artistic românesc „*Un surîs în plină vară*“ este secretarul cursului de cinematografie.

— Doriți să cunoașteți preocupările de studiu ale studenților noștri? — ne-a întîmpinat regizorul.

— Cu alt prilej. De astădată dorim să împărtășiți cititorilor „Magazinului“ cum ați realizat filmul „*Un surîs în plină vară*“ care, după cîte știm, se numără printre cele dintîi premiere românești ale anului 1964.

— Aș dori mai întîi să amintesc că filmul de față a fost inspirat de nuvela „*Pădurea*“ din volumul de proză „*Umbrela de soare*“ al scriitorului Dumitru Radu Popescu. Acțiunea se petrece în peisajul Olteniei și are ca erou pe tînărul Făniță, un țăran înțelept, care vrea să se chiverniselească cu orice preț nu prin muncă în colectivă, ci prin tot soiul de negustorii. Cum spuneam, eroul este tînăr și are tot timpul să-și dea seama că a apucat pe căi greșite. Frații săi, Lioric a tatăl de care este îndrăgostit), președintele colectivei și alții din sat îi arată că locul său de băiat harnic și isteț este într-o muncă cinstită, productivă, nu vînzător de gogoși, ciuperci, oglinzi prin sat ori la tîrg. Dar, firește, ca și în viață, Fănită trebuie să se convingă el însuși că așa nu mai merge. Eșecul său în întreprinderile mărunte în vremea ce toți ceilalți trăiesc mereu mai bine, se îmbracă mai bine, duc o viață mai puțin zbuciumată ca el, îl face să-i vină mintea la cap.

— Precedentul dv. film aparținea comediei satirice. Acest film ilustrează o preferință de gen?

Regizorul Geo Saizescu înainte de filmare

— De gen da, dar nu de specie. Fănită trăiește un proces interior destul de complicat la nivelul înțelegerii și experienței sale de viață. De aceea, am ales calea comediei psihologice. Ținînd seamă de tinerețea eroului și de liniile de dezvoltare ale conflictului era întrutotul firesc să nu îngroșăm satira, ci să subliniem modul în care are loc integrarea lui în mediul activ al colectiviștilor. În același sens am pus în evidență și latura lirică a întîmplărilor pe care le trăiește Fănită. El este un tip uman expansiv în pofida încăpățînării lui — și astfel exprimă tocmai complexitatea firii țăranului. Universul său de simțire, autentic rural, se manifestă și prin aceea că vorbește cu plantele, cu animalele, cu lucrurile, — personificîndu-le.

— Ați urmărit, așadar, o înfățișare veridică a satului lui?

— Fără a anticipa asupra aprecierilor de... după premieră, pot spune că l-am dorit un film prin excelență țărănesc, fără literaturizare, cu tipuri de țărani așa cum sînt ei.

— Distribuția?

— Spre deosebire de treculul meu film, aici am reunit actori tineri, poate mai puțin reputați, dar cu mult talent. Fănită e interpretat de Sebastian Papaiani, actor de la Sibiu, cunoscut publicului din „Partea ta de vină“. Lioric este o debutantă, Florina Luican care, după părerea mea, are frumoase perspective. În alte roluri apar: Silvia Fulda, Dem. Rădulescu, Matei Alexandru, George Constantin, Draga Olteanu, Catița Ispas și D. Furdui.

— Imaginea?

— În color, de George Cornea. Peisajul românesc, atît de bogat în paleta sa coloristică, nu am dorit să-l consemnăm doar ca fundal, ci ne-am străduit ca întreaga dramaturgie a filmului *să funcționeze* în peisaj, dacă mă pot exprima astfel. De altfel, filmul dispune și de muzica lui Radu Șerban, care se inspiră din folclorul oltenesc, contribuind activ la localizarea povestirii.

— Drept încheiere, ce v-am putea spune decît că așteptăm cu interes premiera?

— Că să vă mărturisesc sincer — a încheiat regizorul Geo Saizescu — și eu o aștept...

Eugen ATANASIU

Interpreții principali: Sebastian Papaiani și Florina Luican

MEMORII ARTISTICE

„AM ALES TEATRUL“ de Maria Filotti

ION MARIN SADOVEANU

În ultima vreme, un loc tot mai important deține în publicistica noastră memoriile actorilor. Ca orice manifestare în legătură cu teatrul, ele interesează publicul larg, avînd avantajul a contribui monografic la un material tot mai bogat pentru o istorie a teatrului românesc. Firește că aceste mărturii de viață și de carriere variază cu interes de la autor la autor. Printre cele mai bine chibzuite, mai obiectiv înregistrate și mai fluent scrise sînt fără îndoială cele ale artistei poporului Maria Filotti, apărute recent în a doua ediție sub titlul „**Am ales teatrul**“. Ele au meritul de a prezenta unitar o experiență de cîteva decenii în care se răsfrîng aspecte contradictorii din epoca teatrului burghez la noi și aspecte de renaștere al unui teatru, ca instrument de cultură al maselor, după 1944, manifestare căreia autoarea i s-a dăruit din toată inima.

Firește că, și la începutul carierei Mariei Filotti, e vorba de o vocație pe care scriitoarea ne-o descrie și ne-o evocă. Ceea ce este nou, este formația umanistică și universală a viitoarei artiste. O îndeminare în a cita texte, în a surprinde esențialul într-o operă, în a sublinia înclinări și predilecții, dezvăluie aceastâ latură. Amintirile Mariei Filotti asociază numelor de înaintași ai scenei, cu predilecție al profesorei Aristizza Romanescu și numelor contemporanilor săi în teatru, pe acelea ale lui și actorilor, sub toate formele, de la cele mai complexe manifestări artistice pînă la aplicarea la problemele profesionale. O notiță din volum ne arată că Maria Filotti a creat — în cincizeci și doi de ani de carieră — 172 de roluri. Artista a avut prilejul să se întîlnească cu cele mai mari roluri feminine din literatura universală. L-a servit pe Schiller, Dumas fiul, pe Alecsandri, ca și pe Hașdeu și Caragiale, ca și pe Edmond Rostand, pe Shakespeare și pe Molière, pe Ibsen, pe Beaumarchais, pe Bernard Shaw, ca și pe Gherardo Gherardi.

Activitatea aceasta e desigur impresionantă, mai ales atunci cînd — și lucrul acesta ni-l dovedesc însemnările Mariei Filotti — e făcută nu numai cu intenția și stăpînirea unei meserii, ci și cu un limpede discernămînt, cu prețuirea profundă a lucrărilor actoriceșii. Din epoca medie a activității Mariei Filotti îmi reamintesc, de îndată după primul război mondial, două roluri integral realizate, pe coarde diferite și cu atît mai prețioase cu cît servesc literatura noastră dramatică mai veche și mai nouă. E vorba de coana Zoițica din „O scrisoare pierdută“ (venea nu la mult timp după interpretarea Aristizzei Romanescu, creatoarea rolului) și de Ioana Boiu Dorcani din „Sufletele tari“ de Camil Petrescu. Ceva mai tîrziu, „Ana Karenina“ după Lev Tolstoi și Elisabeta din „Richard al III-lea“ au fost iarăși realizări remarcabile.

LA APARIȚIA UNEI NOI EDIȚII

În anii puterii populare, starețа Melania din „Egor Bulicîov și alții“ de Gorki și Adela din „Citadela sfărîmată“ de Horia Lovinescu au fost roluri ce nu se pot uita ușor, din activitatea de sfîrșit de carieră a actriței. Gînduri limpezi, notiuni precise despre arta actorului, învățături prețioase dobîndite într-o lungă carieră sînt consemnate în multe din paginile lucrării.

Cartea Mariei Filotti e un document prețios atît pentru epoca pe care o include în paginile sale cît și pentru destăinuirea unui temperament și evocarea unei cuprinzătoare galerii de portrete din cultura noastră artistică și teatrală.

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

Teatrul „C. TANASE“

„Pagini alese din revista de altădată“

de N. Constantinescu și G. Voinescu

Ideea de reconstituire vie a teatrului de altădată este binevenită oricînd, și pentru diferite motive: între altele, și pentru că înfățuirea ei relevă oamenilor de teatru, prin mijloacele organice și specifice ale teatrului, care este esența teatrului. Și anume, că această esență este... cuvîntul, este opera literară. Dar acest adevăr care se demonstrează zilnic prin opere literare care sînt de sute și de mii de ani *aceleași*, și prin spectacole care sînt mereu *altele* și mereu trecătoare, nu ne mai apare atît de evident, atît de indiscutabil, poate tocmai pentru motivul că argumentul de demonstrație se pierde în obișnuință. Mă refer, evident, la experiența masivă a teatrului care, din punct de vedere strict teatral, este numit, cu un termen de altfel destul de impropriu, teatru de prozâ.

Desigur că mult mai relevantă apare, în problema care ne interesează, reînoirea, cu totul neobișnuită, a teatrului de revistă, specie teatrală întemeiată pe un text care nu are aspirații de durată, sortit — atît prin legătura sa mai mult decît directă cu concretul faptului cotidian, cît și prin modesta sa năzuință de analiză psihologică și subtilă dezbatere de idei — unei vieți mai scurte, unei singure treceri la orizont, ca a nu știu cărei stele din emisferul astral. De aceea, inițiativa unei reconstituiri antologice de texte revuistice de altădată apare deosebit de temerară, originalitatea ei este marcată cu semnul ascuțimii intelectuale, și merită, prin ea însăși, un elogiu aparte.

Dar nu despre asta e vorba. Ci despre virtutea de durată a teatrului, demonstrată prin această cea mai efemeră specie a sa. Într-adevăr, ce ne arată această antologie intitulată „Pagini alese din revista de altădată“ ? Spectacolul, ca atare, este cu totul nou : regie de astăzi, decoruri de astăzi, coregrafie de astăzi, interpreți de astăzi (cîci fericita întîmplare care a făcut ca unele, foarte puține, texte să poată fi interpretate de cei ce le-au creat acum aproape, sau peste trei decenii, nu a modificat cu nimic caracterul de astăzi al interpretării, deoarece, pe de o parte, acești interpreți nu mai sînt ei înșiși *aceiași* iar, pe de altă parte, ei au interpretat în spiritul general al stilului revuistic de astăzi). Ce este *de atunci* ? De atunci sînt textele, cupletele, schecurile, scenetele, cîntecele, scrise de N. Kanner. Nic. Vlădoianu, Petre Andreescu, J. Sternberg și Nic. Constantinescu (articulate astăzi, pentru sinteza și continuitatea antologiei, cu o intervenție pe cît de inspirată pe atît de discretă, de către Nic. Constantinescu și George Voinescu). De atunci sînt deci temelia și ossatura literară ale acestui spectacol excelent. Sînt în textele, și în contextele antologiei pe care am ascultat-o la Teatrul „C. Tănase“, o serie întreagă de mențiuni și aluzii de fapte de mult uitate, incomprehensibile spectatorului de astăzi, mai ales celui de vîrstă mai tînără.

Totuși, nu există nici un moment de nedumerire față de conținutul general al textului și mai ales față de spiritul lui. O înțelegere directă și spontană a găsit simbiozele adevărate actualității a revistei de altădată, actualitate ce constă în spiritul de critică acerbă și neînfricată al unui gen popular față de realitățile unei epoci în care poporul era exploatat, înlănțuit și batjocorit de clasele parazitare, cu politica lor, cu moravurile lor, cu procedeele lor. Se știe că multe din cupletele satirice îndreptate împotriva politicianismului burghez și împotriva moravurilor burgheziei, multe dintre cele aplaudate cu atîta căldură astăzi, nu s-au bucurat, de loc, la vremea lor, de aprobarea oficialității. Că de pe urma lor s-au îndurat rigorile cele mai aspre ale mizeriei, și, nu rare ori, intervenția și opreliștea intempestivă a poliției chiar pe scenă și în sala de spectacol. Există, în revista de altădată, gen prin excelență popular, un spirit de critică și opoziție populară, care s-a manifestat și cristalizat cu deosăvîrșire în cupletul satiric, dînd revistei specificul ei de gen, și totodată, singurul ei caracter de durabilitate.

Evident, la epoca din care ne vin fragmentele de revistă prezentate, în premieră, serie trecute, muzica începuse să ocupe un loc foarte important în structura spectacolului revuistic. O mare mulțime de cîntece de atunci sînt încă foarte populare și în zilele noastre : se fredonează încă „Te-aștept diseară-n Cișmigiu“, „Glasul roților de tren“ sau „Hai să-ți arăt Bucureștiul noaptea“, și multe altele, fără a se mai ști că ele au fost odată piese și momente ale unui spectacol de revistă. Întregul spectacol de la Teatrul „C. Tănase“ plutește pe aripile melodiilor lui Ion Vasilescu, ale lui V. Vasilache, dar tocmai pentru că muzica, prin darurile ei vrăjite se poate despărți de leagănul, cadrul și contextul spectacolului în care a răsunat pentru prima dată, ea nu poate argumenta într-o discuție despre specificul revistei. Acest specific rămîne textul literar, sub forma lui cea mai deplină — cupletul satiric — și de la hazul, supletea, voioșimea, spiritul de concret și de actualitate al cupletelor de altădată, autorii revistei de azi pot trage o foarte utilă lecție...

Spectacolul este, cum am spus-o, excelent, simțindu-se în primul rînd că el nu este pornit dintr-o inspirație momentană, ci dintr-un îndelungat studiu, atent și lucid, al revistei de altădată (și, de altfel, Teatrul „C. Tănase“ și regizorul N. Dinescu au ajuns aci prin pași succesivi și experimente treptate, în cadrul unor matinee experimentale, care după cum se vede, dau roade majore). Meritul principal este evident al culegătorilor de texte, și al autorilor antologiei, Nic. Constantinescu, autor fecund de reviste, maestru al regiei revuistice și operetistice, al cărui spirit de literat și regizor și-a dovedit calitatea în alegerea și însăilarea cea mai limpede a unui patrimoniu care trebuie să conțină, în mod fatal, valori foarte diferite și inegale. El a avut și colaborarea lui George Voinescu, căruia i se datorează și scenografia spectacolului, largă, luminoasă, întemeiată pe creareа mai multor niveluri în spațiul vertical, pentru valorificarea mișcării unor ansambluri foarte numeroase, precum și a comunicării cît mai directe a diferitelor specii pe spectacolului : cuplet, scenetă, cîntec, dans.

Regia lui N. Dinescu a fost inteligentă, îndrăzneață și echilibrată, pornind de la accentul principal, pe cuvînt, adică pe cuplet, în cadrul însă de foc bengal sfărîmicitor care este al genului, cu cîntecul de „băieți“ și „fete“ în cincizeci de costume filfîitoare, colorate, cu bun gust, care cîntă, dansează, urcă, coboară, într-un cuvînt, iau ochii prin voie bună, dinamică și tinerețe, cum se cuvine la revistă. Dinescu dovedește simț al detaliului și viziune plastică a ansamblului, și a realizat un spectacol căruia i se poate reproșa, numai atît: nu că e prea lung, dar că e prea lungit, prin anume scenete de inutilă vorbărie (tabloul „Mandarda?“) sau prin anume tablouri coregrafice (de pildă, „Păianjenul“), care pot fi, și sînt excelente în sine, dar care nu se integrează fără suferință.

Ansamblul interpretării e de cea mai bună calitate, fără ca, evident interpretările individuale să poarte semnul egalității. Am să încep cu apariția senzațională a Marilenei Bodescu, stea de prima mărime a revistei dintre cele două războaie, care cu singura sa scenă, „Balconul“ a realizat momentul culminant al spectacolului. Întrebarea care se pune, e de astăzi : cum se face că o actriță cu asemenea calități, cu asemenea forță, cu atîta originalitate și farmec electrizant, lipsește de pe scena teatrelor de estradă de atîta timp ? După Marilena Bodescu, trebuie subliniată apariția Agnei Gorjanu, valoroasă actriță de teatru, care pășește pe scena estradei pentru a reedita un de demult și dublu succes al său : romanța sentimentală în stil popular „Glasul roților de tren“, căreia față de versiunea de mult popularâ, ca i-a dat astăzi un substrat de gravitate și chiar de patetism, de un excepțional efect melancolic ; și cîntecul protestatar și patetic „Spania“, care, într-o schiță de decor a lui Jules Perahim, și pe fond coregrafic, dezvăluie de elocvent, a reamintit spectatorilor de azi că revista de altădată a protestat împotriva fascismului, în plin tragic război civil din Spania. Din aceiași generație, activi și permanenți slujitori ai revistei de azi, au strălucit I. Antonescu-Cărăbuș, I. Brandeș, V. Tomazian.

Dar și generația cea mai nouă a interpreților, care a asigurat greul distribuției, s-a dovedit la înălțime. În orice caz, comici și cupletiști ca Puiu Călinescu și Horia Căciulescu nu au nevoie de a mai fi prezentați, și elogiile ce li se adresează nu cer justificări. Cornelia Teodosiu, Ioana Matache, Bițâ Rădulescu, au fost orientați spre compoziții comico-grotești, pe întinderea și cuprinsul cărora nu se poate releva nici o strîdență. Al. Lulescu dovedește talente dramatice care vor putea aduce un aport prețios zonelor mai grave ale revistei. Mihai Cîucă, actor tînăr, cu variată gamă de imitator, compoziție, mimă și june-prim, este o speranță a revistei, cu condiția să-și corecteze cît mai repede defectele de dicțiune și o monotonie de ton înalt și tensiune frenetică. Un debut excepțional, cu perspective din cele mai vaste pentru galeria de tipuri feminine ale revistei, a fost acela al Stelei Popescu.

Radu POPESCU

VA POVESTIM FILMUL

„NU-I LOC PENTRU AL TREILEA“

O producție a studiourilor engleze

John Lewis, un funcționar mărunt, resimte dureros existența sa monotonă. Acasă îl irită copiii gălăgioși, soția care-i pretinde să facă cereре de avansare pentru a spori astfel veniturile familiei, cunoștințele proprietăreseі... La servici — preocupările lipsite de perspectivă : John este custodele bibliotecii municipale și nu vede, în lipsa oricăror relații sus puse, nici o speranță de a fi avansat.

O întîmplare neprevăzută îl atrage într-o suită de peripeții nostime tocmai pe acest om onest și „neîndemînatic“ în a-și aranja situația cu mijloacele specifice societății în care trăiește. Doamna Liz Gruffyd Williams, o mondenă excentrică, treсută de prima tinerețe și căutîndu-și-o pe cea de-a doua în aventuri galante, îl cunoaște pe John la bibliotecă, unde ea venise să afle o carte despre

istoria costumelor. Avansurile pe care i le face îl intimidează oarecum pe John, dar gîndul că această doamnă grăbită spre adulter este tocmai soția președintelui consiliului bibliotecilor — de care depinde avansarea lui — îi dă oarecum curaj.

Același neprevăzut îi așează însă în cale tot felul de piedici, pe cît de caraghioase pe atît de utile conștiinței sale cinstite. Plimbîndu-se cu mașina împreună cu Liz sau vizitînd-o acasă, el

întîmpină cele mai felurite obstacole, de la o cireadă de vaci și pînă la aparița meașteptată a soțului. Totuși, Liz îi dă recomandarea necesară, prin soțul ei, iar la examinarea cererilor de avansare, John are surpriza să constate că legătura sa face minuni.

Dar tocmai atunci cînd Liz se credea mai sigură pe John, acesta, îngînit și scîrbit de „lanțul slă-

biciunilor“ în care intrase și pe care-l agitase cu dorința sa de mărire, renunță la avansare și se întoarce acasă, printre ai săi, ale căror purtări nu i se mai par acum supărătoare, cîntec, dans. Morala filmului este și titlul său : într-o căsnicie întemeiată pe sinceritate și cinste nu-i loc pentru al treilea, pentru aventuri și aranjamente meschine care întunecă fericirea vieții conjugale.

PE SCENELE BRAȘOVENE

La Teatrul de stat, asistăm la repetițiile piesei „Vulpile“ de Lillian Hellman, pe care o pune în scenă Ion Simionescu. Premiera va avea loc peste cîteva zile. Ne notăm distribuția, care cuprinde pe : George Grădinaru, Nicolae Albani, Emil Sîrtinovici, Cornel Coman, Zoe Albani, Mada Florian, Doina Tamaș, Ileana Tarnavschi. Cînd actorul Nicolae Albani a trecut de pe scenă în biroul său, nu a mai existat nici o dificultate pentru a putea sta de vorbă cu directorul teatrului.

El ne-a relatat mai întîi despre turneele pe care teatrul le organizează săptămînal în sate și orașele regiunii. În aceste deplasări, artiștii prezintă spectacole cu piesele „Grădina cu trandafiri“ de A. Andriev și „Fîcele“ de Sidonia Drăgușanu.

În legătură cu repertoriul teatrului și cu viitoarele premiere, interlocutorul ne-a spus :

— Imediat după premiera piesei „Vulpile“, vom începe să pregătim două noi spectacole : „Acuzarea apără“ de Ștefan Berciu (în regia lui Dinu Cernescu) și „Steaua polară“ de Sergiu Fărcaș (în regia lui Mihai Raicu).

În seara aceea, Teatrul muzical „Gh. Dima“ avea premieră cu opera bufă „Don Pasquale“ de G. Donizetti. În timp ce artiștii așteaptau ridicarea cortinei ne-am întreținut cu directorul teatrului, Iorgu Sandu.

— Vom monta curînd opera „Nunta lui Figaro“ de Mozart și o operă originală, muzica aparținînd compozitorului N. Petri. De asemenea vom pune în scenă opereta „Țîrgul de fete“ (muzica de Filaret Barbu ; libretul de Traian Iancu) și un „Triptic de balet“ pe muzică de Chopin, Liszt, Schumann.

— Acem în pregătire un nou concert-spectacol. Zilele acestea vom începe repetițiile unui spectacol special pe teme ale satului nou, intitulat „Două ore cu racheta“ al autorilor locali A. Socaciu și D. Drăgan.

Muzica acestui spectacol este scrisă de Nicolae Kirculescu, N. Petri și Andrei Ghehan.

Sandu NAUMESCU

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Cavalerul Pardaillan“

Elogiul virtuților cavalerești, așa cum îl cunoaștem din literatura romantică, continuă să fie amplificat pe ecran datorită tradiției și experienței acumulate de-alungul anilor, de cinematografia franceză. Filmele de „spelerină și spadă“, cu Jean Marais în rolul titular, cu al cărui chip unii spectatori îi găsesc anumite asemănări tînărului Gérard Barray, ni se par acum, oglindа unor realități, deși le credeam, la vremea lor, „ca-n filme“. Ecranizînd romanul lui Michel Zevaco, Bernard Borderie își confruntă eroul cu zeci de spadasini dintr-odată, adăugînd eleganței și preciziei cu care acesta minuiește spada figuri de tricâ. Astfel, calitățile eroului sînt masiv hiperbolizate, convenția devenind evidentă, iar admirația publicului fiind abil cîștigată nu atît de locul interpretului cît de dibăcia regizorului.

O distribuție reușită ca expresivitate tipologică, o recuzită reușită, filmări pitorești și într-un color agreabil, ridică filmul de-asupra obișnuitului epitet „comercial“, datorită optimismului de substanță cu care exaltă curajul, sinceritatea, simțul dreptății și al camaraderiei, — calități profund și etern omenești.

Eugen CRISTIAN

Turneele O.S.T.A. la sfîrșit și început de an

Pe agenda O.S.T.A. a anului în curs, figurează încă unele însemnări. Urmează să mai audiem pe soprana Ruth Keplinger din R.D. Germană și pe violonistul englez Allan Loveday. Dirijorul Jean Marie Auberson din Elveția, care ne vizitează în aceste zile, va conduce concertele Filarmonicii de Stat „George Enescu“ din această seară și de mîine.

Pentru începutul anului viitor, programul turneelor se anunță a fi cuprinzător.

În primul rînd, se situează teatrul „Shakespeare“ din Stratford-on-Avon, care va prezenta spectatorilor romîni piesele „Regele Lear“ și „Comedia erorilor“. De asemenea, vom asculta orchestra de muzică de cameră italiană „I solisti di Roma“.

În primul trimestru al anului 1964, ne vor vizita soliști vocali și instrumentiști din multe țări. E vorba despre artista de operă Bella Rudenko din Uniunea Sovietică, de baritonul Aldo Protti din Italia, interpreți pe care publicul nostru spectator îi cunoaște.

Între cîntăreții de muzică ușoară ce vor concerta, se numără Gilbert Becaud și Petula Clark.

Instrumeniștii se anunță a fi destul de numeroși. Vom audia cunoscuți pianiști cum sînt : canadianul Malcolm Troup, elvețianul Jean Fonda, surorile Roman din Statele Unite, Dieter Zechlin din R.D. Germană, Naum Sluszny din R.P. Polonă. Vom reîntîlni în curînd, pe violonistul Tibor Gasparek din R.S. Cehoslovacă.

Programul O.S.T.A. cuprinde și cîtiva dirijori : Ogan Derian din Uniunea Sovietică, Robert Zeller din Statele Unite, Jerzy Semkow din R.P. Polonă.

De la Opera de stat polonezâ, vom primi vizita balerinilor Maria Krzyszowska și Henryk Giero.

„Turandot“ pe scena operei din Timișoara

Colectivul Operei de stat din Timișoara s-a făcut remarcat în ultimii ani, nu numai în oraș și regiune unde-și desfășoară cea mai mare parte din stagiune activitatea cultural-educativă ci, și-n alte localități din țară, în Brașov, București, Craiova etc. înscrise în itinerariile turneelor efectuate, prin repertoriul din ce în ce mai bogat și prin strădania vizibilă de la un spectacol la altul de a urca treptele măiestriei interpretative, muzicale și scenice. Acest lucru a fost realizat în primul rînd de spectacolele din seria operelor lui Verdi — „Rigoletto“, „Trubadurul“, „Traviata“, „Bal mascat“, „Aida“ — și cele ale lui Puccini — „Boema“, „Tosca“, „Cio-Cio-San“, „Gianni Schichi“ — toate puse în scenă și aici la Timișoara, cu succesul cuvenit unor asemenea renumite lucrări muzicale. Și iată că recent, repertoriul pucciniан a fost completat cu opera „Turandot“ — care de altfel a marcat și stîrșitul tragic al compozitorului.

La Timișoara, „Turandot“ a fost pusă în scenă de regizorul A. I. Arbore de la Opera din Cluj într-o manieră care a subliniat ideile fundamentale ale textului muzical, realizînd un spectacol dinamic în care elementele scenice s-au îmbinat armonios cu interpretarea solistilor, ansamblului orchestral și coral. (Dirijor : Lucian Surlașiu; maestru de cor Ed. Weiser). Soliștii Ila Cazacu (Turandot), Nicolae Zaharia (Calaf), Adriana Ciuciu (Lin), Mircea Mavrodin (Timur) și ceilalți, audiați la premieră, au plăcut publicului. De asemenea, decorurile și costumele realizate de pictorul Fr. Kovacs, simple, cu gruță“, „Auzi valea“, „Peste deal“, „Coasa“ ?

Iubitor al frumuseții folclorului nostru, el cutrierâ satele bănățene aducînd podoabele creației populare. Din bogăția materialului adunat, alcătuiește, cu multă migală, culegeri pe care le dă spre publicare. Multe din versurile adunate în aceste culegeri nu au fost însă pe placul autorităților austro-ungare, fapt care atrage asupră-i multe necazuri și chiar arestarea.

Compozitorul și dirijorul Ion Vidu, care și-a desfășurat o bună parte din activitate la Lugoj, a fost în același timp și un bun pedagog. Mulți ani a funcționat ca profesor, formînd numeroase cadre de muzicieni ce i-au dus mai departe pasiunea sa.

În strînsă legătură cu G. Musicescu, D. Gh. Kiriac, cu T. Brediceanu, Ion Vidu a căutat să se alăture acestora în promovarea muzicii românești, în afirmarea ei pînă departe a valorii ei. Iată de ce figura lui face parte cu cinste din galeria înaintașilor străluciți ai muzicii noastre, legată de popor.

Vidu moare la 7 februarie 1931, lăsînd în urma sa o bogată creație muzicală, o vastă activitate dirijorală, pedagogică.

UN PORTRET PE SĂPTĂMÎNĂ

JOHANNA VON KOCZIAN

Cu toate că a jucat numai într-un singur film prezentat pe ecranele noastre, spectatorii își amintesc de interpreta Kirsten, din filmul „Copiii minune“ al regizorului Kurt Hoffman. Rolul Kirsten l-a prilejuit actriței germane Johanna von Koczian una din cele mai izbutite creații, aducîndu-i popularitatea de care se bucură astăzi, grație personalității sale actoricești, caracterizată printr-un joc inteligent, interiorizat, în care liniile discret se îmbină cu expresivitatea fireascâ.

Johanna von Koczian s-a născut la Berlin la 30 octombrie 1933 și a făcut studii de teatru la Salzburg. Debutează pe ecran în 1957, dar înainte de a se afirma cu o talentată actriță de film, în „Copiii minune“ (1958), ea creează, cu deosebit succes, rolul Annei Frank pe scena teatrului „Schiller“ din Berlinul occidental.

Pînă în prezent, actrița îmbină activitatea teatrală cu aceea din studiourile cinematografice, continuînd să colaboreze cu Kurt Hoffman, de pildă, în „Căsătoria domnului Mississippi“, după o piesă de Durennmatt.

Johanna von Koczian este protagonista filmului „Agatha, lasă-te de crime“, care va rula în curînd pe ecranele noastre. Filmul, realizare a cinematografiei din R.F. Germană, face aluzie la o cunoscută autoare engleză de romane polițiste, Agatha Christie, constituind o parodie a filmelor de „groază“ și polițiste.

• BREVIAR •

Artiști gălățeni în Banat

Un colectiv al Teatrului de stat din Galați, care se află în turneu prin regiunea Banat, a prezentat în orașul Caransebeș un spectacol cu comedia „Doamna ministru“ de Bronislav Nușici, în regia artistului emerit Al. Critico.

Spectacole cu această piesă au mai fost prezentate și în orașele Reșița și Bocșa.

Noi premiere în pregătire

La Teatrul de stat din Reșița, se află într-un stadiu avansat pregătirile la comedia „Nu puneți dragostea la încercare“ de George Carabin. Spectacolul este pus în scenă de regizorul Dan Alexandrescu de la Teatrul de stat din Arad. Tot aici au început repetițiile la o nouă piesă a Sidoniei Drăgușanu, în regia lui Eugen Vancea. Cercul de operetă al Casei de cultură a sindicatelor din localitate a pus în repetiție opereta „Ana Lugojana“ de Filaret Barbu.

BIBLIOTECA CENTRALĂ UTIS

VINERI 27 DECEMBRIE 1963 APARE
NUMĂRUL SPECIAL DE ANUL NOU
AL REVISTEI „MAGAZIN"
— 16 PAGINI IN TREI CULORI —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr. 324 • Sîmbătă 21 decembrie 1963 • 8 pagini — 1.50 lei

ITINERAR IEȘEAN

Triptic

de VERONICA PORUMBACU

Nu e un triptic sacru, deși tripticuri se găsesc multe în lăcașurile moldave, ci un triptic încă deschis, al unor biografii în desfășurare, care aduc, o dată cu vibrația amintirilor, și neliniștea creatoare a istoriei. Căci orice om în vechea cetate poartă cu sine timpul, timpul lung care i-a îmbogățit memoria înainte de a se naște, și care-l face să înalțe cu dragoste și cu înțelepciune tinerețea orașului.

Să deschidem deci poarta vechii Golii, pe care de 38 de ani intră zilnic cea dintîi figură a tripticului nostru: Gheorghe Ungureanu. Veche curte domnească, legată printr-un tunel de Cetățuie, o mai văzusem cu ani înainte. Mă mai oprisem și altă dată în fața acestei capodopere a arhitecturii moldave, în pronaosul căreia, printre atîția morți de seamă, odihnește sub lespede și bunica savantului Emil Racoviță. Pisania săpată în 1755, continuă să-și murmure ecoul chirilic în tăcerea lăcașului. Sub streașină, brîul ornat de o dantelă de piatră între capitelurile cu spirale ionice și frunze corintice de acant, întrerupte de bufnițele jgheaburilor, încinge un capitol de istorie a Moldovei. In fața zidului de cetate, însingerat de ultimele frunze de iederă, două fîntîni cu inscripție turcească. Intre ele, poarta de sub turnul Goliei, impresionant ca înălțime, odinioară, dar azi rămas, ca și Foișorul de Foc, doar cu prestigiu de istoric. Bolta, cu rozete cioplite de mînă, nici una asemenea celeilalte. In curte, în dreapta bisericii, o casă memorială a lui Ion Creangă. In stînga, în zidirea care a adăpostit o vreme pe bolnavii cu duhul rătăcit, s-au mutat la sfîrșitul secolului trecut Arhivele Orașului. Niciodată nu fusesem în impertul arhivarilor. In închipuirea mea îi plasam pe unul din cercurile infernului dantesc, unde, îngropați în hîrțoage, nu se puteau zări la față prin colbul veacurilor, ridicat din pergamente. Era în această imagine ceva din îngîmfarea neștiutoare a tinereții care trece printre documentele vremii, cu sentimentul cu care privești de pe terasa unui bloc-turn furnicarul străzii. Azi mi-am schimbat părerea, poate și datorită lui Gheorghe Ungureanu... Conversația cu el s-a desfășurat în curtea Goliei. Pe poarta de sub turn a intrat, în 1925, studentul în drept, născut în satul Ceahlău, cu toată copilăria petrecută în umbra craiului de piatră neîncoronat al Moldovei și în lumina harului de povestitor al lui Creangă, al cărui grai îl păstrează și arhivistul. De 38 de ani a șters colbul de pe vechi pergamente și peceți și a rînduit istoria Moldovei în arhiva ieșeană. Numai din epoca feudală alba clădire numără peste 200.000 de documente. Cetatea Goliei datează doar din 1550. Dar mărturiile ce le adăpostește sînt de prin 1386... Amintirea luptelor, încheierea tratatelor, licențele breslașilor, soarta împricinaților, actele de hărțuire a comuniștilor, mărturiile demnei lor atitudini în timpul și după grevele din 1933, toate se împletesc și toate prind viață la Arhive. Căci în această galerie a istoriei moldave intră și pecetea lui Alexandru-cel-Bun, și documentul luptei lui Ilie Pintilie. E, în aspirația spre o orînduire drept întocmită, un „flux al memoriei" populare, care învăluie pe eroii

(Continuare în pag. a 3-a)

ÎNFRUNTÎND FURIA MĂRII

Salvatori și salvați pe coverta lui Searaven.

Intr-o dimineață de noiembrie stația de radio-coastă a portului a recepționat semnale S.O.S. Furtuna a așezat forțat pe uscat, la circa o milă de farul Tuzla, pe „Searaven", vas sub pavilion panamez ce se îndrepta spre portul Constanța. Nava fusese împinsă pe o stîncă, linia de plutire aflîndu-se la două picioare și jumătate deasupra nivelului apei.

M. ALEXANDRU

(Continuare în pag. a 3-a)

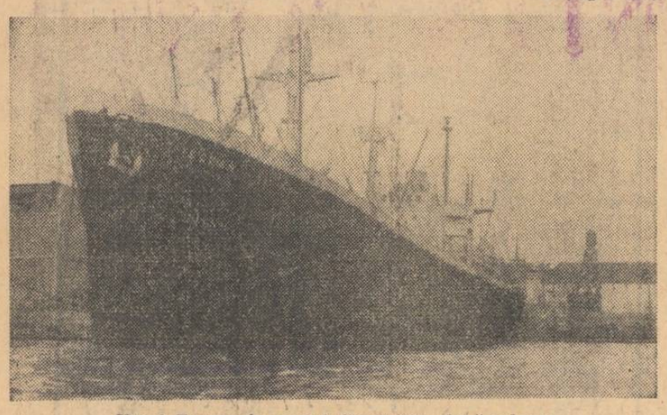

Vasul Tegean în portul Constanța, după salvare.

La ieșirea din tunel. **Fotografia Florin ȘTEFĂNESCU**

PE MERIDIANELE GLOBULUI

GROENLANDA ȘI CLIMA EUROPEI

Printre factorii terestri care modifică circulația aerului deasupra Europei, determinînd schimbări brusce ale vremii și în țara noastră, se află și influența Groenlandei.

Groenlanda este cea mai mare insulă a globului terestru, avînd o suprafață totală de 2.130.800 km² și în jurul căreia se mai află cîteva insule mici cu o suprafață de 45.200 km².

Găsindu-se aproape în întregime la nord de Cercul Polar, 90% din solul Groenlandei este veșnic înghețat pînă la o adîncime de 400-500 m. Din suprafața insulei 1.800.000 de km² sînt acoperiți cu un strat gros de zăpadă, care sub acțiunea greutății sale s-a transformat în decursul vremurilor într-un uriaș bloc de gheață, a cărui grosime medie este de 1.600 m. Pe unele porțiuni grosimea acestei calote de gheață depășește 2.500 m atingînd chiar și 3.000 m. Astfel că platoul groenlandez, față de nivelul mării, este mai înalt decît vîrfurile Moldovanu sau Negoiul din masivul Făgăraș.

Ghețarul groenlandez, străbătut de la est la vest, pentru prima dată în 1887 de Fridtjof Nansen, este format din circa 3.000.000 km. cubi de gheață. Dacă această gheață s-ar topi în urma alunecării ghețarului în apa oceanului, datorită unui proces geologic, nivelul mărilor și al oceanelor de pe întreaga Terră ar crește cu 8 m., inundînd coastele tuturor continentelor.

Suprafața ghețarului este foarte neregulată, prezentînd crevase largi și adînci ce lasă impresia că întreaga masă de gheață e formată din mai multe blocuri. Pe suprafețele concave ale gheței, la adăpost de vînt, se găsește pulberea de „criconit" ce conține fier, nichel și alte metale și care provine din spațiile cosmice, deci au origină extraterestră. Uneori stratul de zăpadă ce acoperă ghețarul prezintă mari pete-ce de culoare verde sau roșie, datorită sporilor unor plante care sînt aduși de vînturi pînă aici.

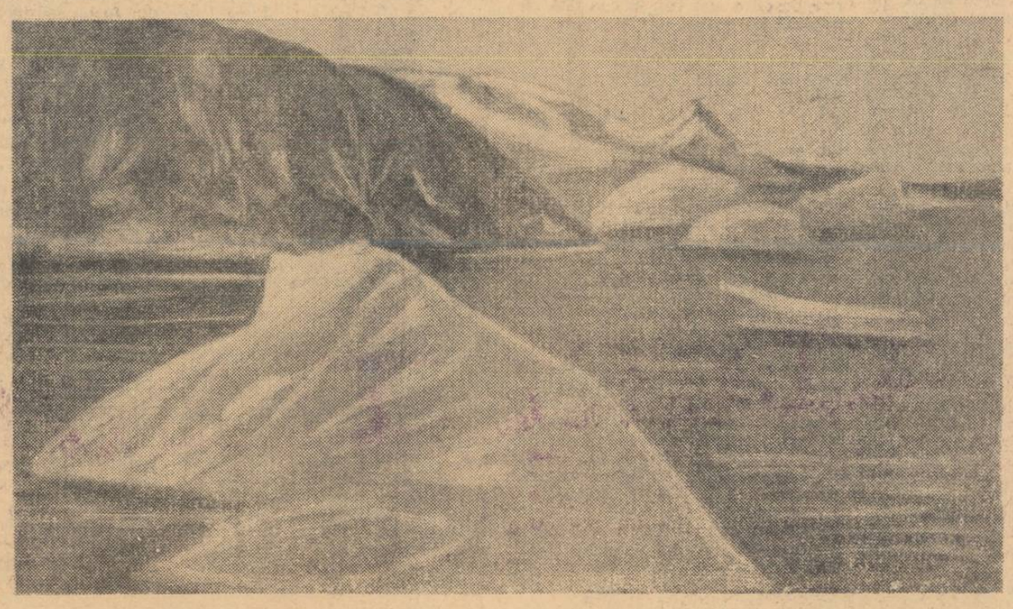

Aisberguri

Ghețarul groenlandez nu este o masă inertă ci se mișcă permanent din partea centrală a insulei către periferia ei, unde par adevărate fluvii sau limbi de gheață ce se deplasează cu o viteză medie de 20 m. în 24 ore, alunecînd în fiorduri-le insulei. Uneori, alunecarea gheței nu se face lent din cauza tărmului abrupt și în acest caz se rup blocuri uriașe de gheață, ca niște munți ce

N. TOPOR

(Continuare în pag. a 2-a)

TERAPEUTICĂ... INDUSTRIALĂ

Dacă există o medicină umană și alta veterinară, de ce n-ar exista și una... industrială?

Este ideea pe care ne-o sugerează inginerul Ion Dobrincescu, tehnologul șef al Trustului petrolier din Ploiești, pentru a ne face să înțelegem mai ușor explicațiile despre viața sondelor și, mai ales, despre munca migăloasă a celor ce se îngrijesc de buna lor funcționare.

— Care mecanism — ne introduce el în temă — n-are nevoie de reparații, de revizii, de intervenția „terapeutică" a omului? Ca atît mai mult o sondă care, dintre toate mecanismele și instalațiile, se aseamănă poate în cea mai mare măsură cu un organism viu; pentru că sonda este nu numai turla, ci artera care se continuă sub ea și prin care vine la suprafață „sîngele" negru al pămîntului. De altfel, denumirea de sondă nu vă este cunoscută și din medicină? În linii mari, ea îndeplinește aceeași funcție; distanțate sub raport dimensional, sonda petrolieră și cea medicală se regăsesc sub învelișul aceluiaș înțeles.

...Era o primă comparație și, evident, un prim argument.

Inginerul continuă:

— Ca și un organism, sonda trebuie adaptată diferitelor re-

Paul LAMPERT

(Continuare în pag. a 3-a)

Am fi vrut să așternem pe hîrtie cîteva adjective despre tinerețe. Dar portretul Teodorei Dumitrescu îți vorbește de la sine. Ar mai trebui să adăugăm că Teodora Dumitrescu lucrează la controlul tehnic de la Uzinele „Rulmentul" din Brașov, fiind o pildă pentru tovarășii ei de muncă.

Fotografia N. STELORIAN

VACANȚĂ DE IARNĂ...

Așadar, azi începe vacanța de iarnă a școlarilor. Să mă ierți că trag cu coada ochiului, dar te-am văzut aseară privind visător la geam, printre ghirlandele reci de gheață, vrînd parcă să citești pe pîrtia iernii, drumurile fermecate ale vacanței. Nu-i așa c-ai vrut să mă întrebi ceva? Ți-am citit în ochi nerăbdarea și licărirea aceia tainică ca în fața unui coșcogeamitea sac plin cu surprize.

Cum va fi oare vacanța? Și ce vacanță... Nu numai cu fulgi mari și leneși de vată în vitrină la „Romarta copiilor", și cu nămeți și săniuș, cu sănioară gata de drum și ghetuș cum îi stă mai bine iernii. Stai aici lîngă mine să-ți povestesc istoria greu de povestit a săptămînilor care urmează. Cred și eu că vrei să știi, mai întîi și mai întîi ce o să fie la „Palatul Pionierilor". Abia ai primit cravata roșie de pionier și ești domnic să pășești pe porțile acelea mari, care deschid o lume de vis.

Dintr-un început, ai să te așezi frumușel pe scaun și o să vezi spectacolul

D. TABACU

(Continuare în pag. a 3-a)

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

INAINTE DE MOARTE, *Samuel Burns din Denver (Colorado) a lăsat prin testament casa sa unui oarecare John Schmidt, dușmanul său din totdeauna. Insă cu condiția ca moștenitorul să nu aibă voie să scoată de pe pereții casei niciunul din cele 48 de tablouri care-l reprezintau pe Burns, nici una din cele 85 de fotografii ale defunctului, răspândite în toate încăperile. Schmidt a preferat să renunțe la moștenire, decît să trăiască în mijlocul chipului multiplicat al vechiului său adversar.*

●

BERNARD HERKOELS *din Stockholm a fost respins de părinții fetei pe care voia s-o ia în căsătorie, pe motiv că-i prea tînăr. Necăjit din cale afară, el și-a confecționat, cu ajutorul unor „binevoitori" un certificat de naștere care îl maturiza cu doi ani. Astfel, a obținut mîna iubitei. Cîteva zile după căsătorie, a primit din partea autorităților militare un ordin de recrutare, pe care de fapt trebuia să-l primească abia peste doi ani.*

●

IN APELE RECI și foarte curate ale piraielor repezi din nordul Europei și din Siberia se găsește o scoică care produce perle deosebit de frumoase. Este vorba de scoica de mărgăritar („Margaritana").

●

SĂPTĂMÎNALUL „Les Nouvelles de Moscou" a anunțat, recent, că, în fondul muzeului Șerpuhov, din apropierea Moscovei, s-au descoperit două tablouri ale renumitului pictor danez Eberhard Reil, care a trăit în secolul al XVII-lea. Este vorba de tablourile „Bătrînă, cosînd" și „Bătrînă cu luminarea".

●

UN ÎNTREPRINZĂTOR, negustor din Londra, a făcut — în timpul ceței dense care s-a lăsat, nu de mult, asupra unei mari părți a teritoriului englez și care a jenat în mod serios respirația oamenilor — un înfloritor comerț cu... „aer curat". Acest „negustor" pe nume Alex Lynes, vindea zilnic — după cum relata ziarul britanic „Sunday Times" — 100 de borcane cu... aer curat, la prețul „bagatelă" de 35 de cenți bucata!

●

UN INGINER din domeniul electronicii din Donai (Franța) a pus la punct un ansamblu de trei instrumentiști roboți, formînd o adevărată „orchestră". Acești muzicanți măsoară fiecare 1,90 m înălțime, iar greutatea lor variază între 180 și 200 de kilograme. In repertoriul lor sînt înscrise aproape 350 de cîntece. Roboții pot cînta timp de 48 de ore fără întrerupere și fără să interpreteze de două ori aceeași piesă. Toate cîntecele sînt înregistrate pe benzi magnetice.

●

UN MEDIC SUEDEZ a pus la punct un sistem de tratament pentru sciatică și ruptura discurilor intervertebrale, care constă în introducerea între două vertebre a unei mici sfere de oțel inoxidabil. 35 de pacienți au fost deja operați, cu efecte pozitive.

●

UN COPIL din Raigmore (Scoția) a început să plîngă și să scîncească cu o zi înainte de naștere. Tînăra femeie Rae Wood, în vîrstă de 24 de ani, dormea liniștită într-unul din pavilioanele maternității spitalului din Raigmore, cînd a fost trezită de plînsul insistent și destul de perceptibil al unui copil. Tinerei femei gravide i-au trebuit cîteva minute pînă să-și dea seama că aceste plînsete proveneau din propriul său pîntec. Ea a chemat repede infirmiera și medicul de serviciu, care au putut constata și ei nemaiîntîlnitul fenomen. Copilul s-a născut la 24 de ore după acest episod în condiții normale și sănătos.

●

DUPĂ CUM SE VEDE, *din desenul de mai jos, această mașină de spălat, construită în Anglia din material plastic, are forma unui*

acordeon. „Acordeonul" poate fi agitat și pliat după voie. Articolele de lenjerie pot fi astfel spălate în orice loc și fără cea mai mică osteneală.

●

CEA DE A DOUA expoziție internațională de flori de la Paris se va deschide în Palatul Rezistenței din capitala Franței, la 24 aprilie 1964. Intr-un parc, cu o suprafață de opt hectare, dintre care cinci hectare plantate în întregime cu flori, vor fi prezentate cele mai bune realizări din domeniul floricol din 17 țări. Publicul va putea admira plantele cele mai rare din Africa, America de sud și alte continente, ca și principalele producții din mai multe orașe franceze.

OAMENI DE DEPARTE

Obiceiuri...

Sîntem patru, așezați pentru cină la Auberge de Coutence, din Geneva. Doi uriași: Bill, scoțianul și Klaus, germanul, iar alături de ei, doi slăbănogi: Gaston, francezul și cu mine. Ne întîlnim zilnic la „Casa presei" unde Geneva, specializată în reuniuni internaționale, a organizat impecabil un complex pus la dispoziția ziariștilor: săli de redactare, cu sute de mașini de scris; încăperi pentru întîlnirile cu purtătorii de cuvînt ai diferitelor delegații; servicii pentru distribuirea rapidă, în mai multe limbi, a documentelor oficiale; centrală telefonică cu legături internaționale directe; studiouri pentru cablul radiofonic; amenajări pentru cineaști și trimiși ai societăților de televiziune.

Muncind laolaltă în această Casă a presei, am ajuns să ne cunoaștem destul de bine. Iată de ce, întrînd fiecare separat, să cinăm la micul restaurant genevez, ne-am bucurat să ne reîntîlnim și ne-am așezat toți la aceeași masă, hotărîți să ne oferim un moment de destindere după încordarea muncii de peste zi. Chelnerul ne-a oferit, ca aperitiv, cîte un „Porto" roșu. Și, ciocnind paharele cu delicioasa licoare, ne amuzăm făcînd urările obișnuite, fiecare în limba lui.

Scoțianul, după ce a băut puțin, ridică din nou paharul și toastează pe rînd celorlalți.

— De ce repeți, Bill?

— Ca să-mi creez iluzia că beau mai mult.

— Cum așa?

— In Scoția, cînd ridici paharul în sănătatea cuiva, trebuie să-l bei pînă la fund.

— Ascultă Bill, spune francezul, știi că un scriitor de-al nostru, André Maurois, a dat unele explicații în legătură cu istoricul obiceiului de a ridica paharul în cinstea cuiva? El a arătat că vechii scoțieni, războinici cu faimă și totodată strașnici băutori, trebuiau să se asigure că nu vor fi atacați în timp ce sorbeau pînă la fund cupele și deci erau fără apărare. De aceea, potrivit datinei lor, cînd cineva ridica o cupă în sănătatea altuia, acesta spunea în vechea limbă gaelică: „Iplaigiu", adică „Mă pun chezaș". Totodată, el scotea pumnalul și-l înfigea în masă, asigurînd astfel pe cel ce bea, că nu va fi atacat și păzindu-l pînă termina cupa.

— Bravo, strigă Bill, atunci scoateți din buzunare ascuțitoarele de creion, lamele sau bricegele, dacă aveți așa ceva și păziți-mă, pînă îmi termin paharul cu „Porto"...

Se face haz la masa noastră. Bill ține să-și laude scoțienii.

— Știți, erau vitezi și înțelepți bătrînii noștri. De la vechii cavaleri medievali ai Scoției am păstrat zicala: „E mai ușor să mori pentru femeia iubită, decît să trăiești vreme îndelungată cu ea"...

Rîdem toți, afară de Gaston. E clar că vrea să-i plătească o poliță lui Bill, pentru replica de dimineață. La Casa presei, văzîndu-l pe scoțian plătind niște cafele la bar, Gaston îi spusese cu prefăcută uimire:

— Cum, plătești și pentru alții? Eu știam că scoțienii sînt zgîrciți. Și de altfel între zgîrcenie și prostie nu-i decît un pas...

— Exact, a răspuns Bill imperturbabil: „Pasul Calais".

Acum Gaston atacă nemilos:

— Excelentă vorba de duh a scoțienilor medievali. Mai ales că a spus-o, în secolul al 20-lea un scriitor francez...

— Ai dreptate, m-ai prins, recunoaște spășit Bill. Dar în legătură cu grija de a nu te lăsa dezamăgit de femeia iubită, același francez a mai vorbit de un obicei, foarte înțelept, existent la africani. Tînărul n-are voie s-o vadă pe mama miresei înainte de căsătorie. Bună idee. In definitiv soacra poate reprezenta în ochii logodnicului imaginea viitoare a propriei sale iubite. Or, nu e nici o bucurie să vezi, cînd ești îndrăgostit, cum va arăta peste 20—30 de ani obiectul iubirii tale...

— Ascultați, răutăcioșilor, intervine în discuție Klaus. Dacă e vorba de obiceiuri africane, să vă spun ce am citit eu. E ceva interesant și fără maliție față la adresa femeilor...

— Ești un gentlemen, remarcă Bill. Spune ce ai citit despre obiceiurile africanilor.

— Am citit că în unele locuri există datina, ca la sfaturile care au loc, fiecare vorbitor să-și expună punctul de vedere stînd într-un picior. In momentul în care pune la pămînt piciorul pe care-l ținea în sus, vorbitorul trebuie să-și încheie și cuvîntul.

— Extraordinar, strigă Bill. Am să povestesc asta tuturor colegilor reporteri la Camera Comunelor, o să le placă teribil.

— E o foarte bună școală a esențialului, continuă Klaus. Îl învață pe om să evite repetările, lucrurile inutile, îl învață să spună esențialul... Nu crezi? mă întrebă.

— Nu pot fi obiectiv, spun. Eu fac parte din vorbitorii care se lungesc întotdeauna cînd iau cuvîntul.

— Nu-i nimic, mă consolează Gaston. Un francez de-al nostru a scris o dată că unii oameni vorbesc atît de mult, încît pînă la urmă au ceva de spus... De altfel, continuă colegul, la noi metoda cu piciorul în sus n-ar da rezultate. Vorbitorii și-ar cumpăra bastoane și s-ar sprijini în ele... Ce părere aveți? — întrebă Gaston pe chelnerul care, de cîteva clipe trebăluiește la masa noastră, așezînd farfurii și tacîmuri.

— Cred, domnule, că cel mai bun obicei e să nu-ți contrazici oaspeții. Or, dumneavoastră sînteți oaspeții noștri.

Replica chelnerului schimbă și tonul și conținutul discuției noastre.

— Ascultați, spune foarte serios Bill, m-am întrebat adeseori cum trebuie să fie o gazdă perfectă? Ajunge să fie doar politicoasă? Și într-adevăr legea ospeției implică necontrazicerea celui ce ți-a intrat în casă, indiferent de opiniile lui?

O mare dezbatere se încinge la masă. Ajungem la concluzia că, dacă politețea e obligatorie, în schimb gazda poate și trebuie să-și spună curat părerea, firește în spiritul respectului față de interlocutor.

— In materie de ospeție, spune Klaus, am să arăt ceva care desigur îl va bucura pe colegul nostru de la Radio-București. Am vizitat Romînia și am fost cucerit de felul în care știu oamenii acestei țări să primească. E la ei nu o politețe rece, formală, ci o sinceră bucurie de a primi oaspeți. Asta ține de o încîntătoare bunătate și generozitate a romînilor. De altfel cînd cineva bate la o ușă, el pune o întrebare tradițională: — „Bucuroși de oaspeți?" și răspunsul e totdeauna: — „Bucuroși". Și pentru că vorbesc de expresii intrate în limbă ca o oglindire a unor trăsături sufletești să vă mai spun ceva. Am remarcat că, atunci cînd romînii văd pe cineva mîncînd, ei îi spun totdeauna urarea plină de cuviință: „Poftă bună". E drept că urarea are corespondent și în alte limbi. La multe popoare se spune „poftă bună". Dar, continuă Klaus, există în limba romînă ceva ce n-am întîlnit în niciuna din limbile pe care le cunosc. Există replica la „Poftă bună". Romînul răspunde „Poftim la masă!". Și vă rog să mă credeți, nu e o simplă formulă goală. Nicăieri n-am văzut atîta bucurie de a oferi din propria mîncare, ca la romîni. Acest „poftim la masă" are un conținut real și spune foarte mult despre sufletul poporului.

Klaus tace. La masa noastră s-a așternut liniștea. Chelnerul sosește cu mîncărurile comandate și ne așează fiecăruia în față farfuriile respective.

Gaston ia furculița în mînă și, privindu-ne pe toți, ne urează în limba lui: — „Bon appetit" — „poftă bună". Și toți colegii, oferind cu un gest larg propria farfurie, răspund pe romînește: — „Poftim la masă". O spun cu accente dintre cele mai nostime, dar cu toată seriozitatea.

L. SĂRĂȚEANU
Desen de Cik DAMADIAN

Un aspect din timpul manifestației din Treviso care a constrîns autoritățile să oprească, în mod definitiv, activitatea unui falsificator de vinuri

VINURILE DE LA VALDOBBIANDENE

De origine străveche — se pare că vițele au fost cultivate încă în timpul etruscilor — vinurile Prosecco și cele din regiunea Valdobbiandene erau mult apreciate în trecut. Mai mult, ele au fost amintite chiar și în operele scriitorilor, poeților și istoricilor latini ca Virgiliu, Titus Livius, Columella, Pliniu și Cato.

Și astăzi se discută în Italia despre aceste vinuri, dar sub o altă formă. De data aceasta este vorba de continua scădere a calității lor.

Acest fenomen are loc tocmai într-una din regiunile cele mai producătoare de vinuri — provincia Treviso, în zona Valdobbiandene și Piave (este vorba de un grup de comune producătoare de vin din valea Piave).

Pe de o parte, producătorii mici și mijlocii din regiune tind, tot mai mult, să abandoneze această activitate. Datorită lucrărilor necesare de întreținere, precum și costului ridicat al investițiilor, cultura viilor devine tot mai puțin rentabilă. Dar aceasta este numai una din cauze.

O altă cauză însă constă în concurența acerbă din partea falsificatorilor, care acționează mai mult sau mai puțin deschis. Falsificatorii de vinuri apar la fiecare pas. Ei cumpără vinul de la producător, la un preț în raport cu gradul de tărie al vinului, și-l vînd la alt preț, după falsificare.

In urmă cu cîtva timp, agenții financiari au descoperit o cantitate de 3 000 de hectolitri de vin falsificat într-o mică fabrică din Guia, în apropiere de Valdobbiandene. Ca urmare a acestui delict, întreprinderea a fost obligată să-și înceteze activitatea pentru... trei zile, după care și-a reluat-o.

Redeschiderea fabricii a nemulțumit pe viticultorii din regiune. In semn de protest, ei au trimis o delegație la inspectoratul agricol de la Treviso, pentru a cere ca respectiva întreprindere să fie închisă definitiv. Delegația însă nu a fost primită. Dar nu numai atît. La cîteva zile după aceea, directorul inspectoratului scria într-un ziar local că vinul sechestrat s-a dovedit într-adevăr a fi falsificat, dar nu se poate spune că era și... dăunător.

Nemulțumiți de „răspunsul" directorului din Treviso, viticultorii au hotărît să nu accepte mușamalizarea afacerii. Ca atare, ei s-au adresat, printr-o scrisoare, Alianței țăranilor (în cuprinsul ei, viticultorii au amintit acțiunea dusă incontinuu de asociațiile pentru reforma agriculturii italiene, denunțurile continue împotriva speculanților și falsificatorilor și ale cauzelor acestora), cerînd o acțiune unitară de protest.

Acțiunile producătorilor italieni nu s-au oprit aici. La cîteva zile după trimiterea scrisorii, o coloană de autobuze, în care se aflau producători mici și mijlocii din mai multe comune din regiunea Piave, s-a îndreptat spre orașul Treviso. Peste o mie de persoane au defilat pe străzile orașului, mergînd pînă în fața sediului Camerei de comerț și cerînd închiderea fabricii mai sus amintite, și măsuri pentru păstrarea calității vinului. Cîteva zile mai tîrziu, prima cerere a fost satisfăcută, iar în ce privește cea de-a doua, li s-au dat numai... asigurări.

Soluția ca o parte a produsului să nu mai ajungă în mîinile falsificatorilor de vinuri, ci direct la consumator, o dau în revista „Vie Nuove" care a relatat cele de mai sus, însuși cei interesați. Răspunzînd la o întrebare pusă de reporterul revistei, un participant la manifestația de la Treviso, a răspuns:

„Cooperație. Nu există altă soluție. Noi toți, producători mici și mijlocii, trebuie să ajungem în situația de a ne putea desface singuri produsele și de a ne apăra de speculanții și falsificatorii care mișună în toate părțile, în momentul culesului viilor. In felul acesta ar fi sprijinite interesele noastre precum și calitatea vinului nostru".

Ion CHIREA

Groenlanda și clima Europei

(Urmare din pag. 1)

cad în apa mării, oferind un spectacol măreț și impresionant.

Acești munți de gheață (Aisberguri) plutesc în apa oceanului în direcția în care îi poartă curenții marini, ajungînd uneori pînă în apele ecuatoriale. Ei au dimensiuni variabile, astfel unii au lungimi de cîteva sute de metri iar alții de 80—100 km. Deasupra apei ei au înălțimi ce variază între 300—500 m. Din cauză că între densitatea apei de mare și a gheței există o prea mică diferență de densitate, 4/5 sau 5/6 din volumul aisbergului se află sub apă.

In fiecare zi se desprind din blocul de gheață al Groenlandei zeci de aisberguri. In unele epoci ale anului s-au numărat pînă la 300 de aisberguri mari în decurs de 24 de ore. O prelungire a ghețarului groenlandez numită Jacobshaven, din partea de vest a insulei trimite anual în apa oceanului 1300 de aisberguri cu un volum de peste 10.000.000 m.c.

In fiecare an zăpada nou căzută completează ghețarului pierderile suferite de el prin desprinderea aisbergurilor.

Calota de gheață a Groenlandei, care s-a format în cel puțin 6 000 de ani și marea de aisberguri din jurul insulei constituie un mare și important generator de climă nu numai pentru Groenlanda dar chiar pentru Europa întreagă.

Clima Groenlandei

In Olanda sînt 346 locuitori pe km² pe cînd în Groenlanda există un locuitor pe 94 km². Această densitate redusă se datorește și climei care este greu de suportat. Vara este cețoasă și umedă, ea ține puțin, cîteva săptămîni, apoi încep ploile cu lapoviță, care anunță toamna cînd mările încep să înghețe. In acest anotimp încep să se formeze ciclonii polari care aduc viscole violente. Iarna e uscată și geroasă, cu multe zile senine și calme și cu multe aurore polare. Primăvara e friguroasă chiar mai aspră decît toamna și cu ninsori dese.

In sudul Groenlandei, care se află la latitudinea de 61°, temperatura în luna februarie, care este cea mai rece din an, este de —7° (la Ivigtut); mai la nord, la Thule, care se află pe paralela de 76° temperatura medie în februarie este de —29°. Deasupra ghețarului, în mijlocul Groenlandei temperatura medie anuală este de —32°; iar în cursul iernii temperatura scade de la —60°, iar vara nu urcă niciodată peste 0°. In unele zile de vară termometrul indică și —30°.

Cea mai caldă lună e iulie, cînd în partea cea mai sudică a insulei temperatura crește la + 10°.

In mijlociu, în tot cursul anului cade 1 m de zăpadă, exceptînd partea centrală a ghețarului unde se înregistrează numai 25—30 cm. Această zăpadă se însumează de la un an la altul pentru că ea nu se topește și nici nu se evaporă.

Populația băștinașe suportă clima aspră a Groelandei, tăcerea albă a zăpezii, mugetul fioros al viscolelor, prăbușirile apocaliptice ale aisbergurilor și sufiul glacial al ghețarului în locuințe de zăpadă. In aceste iglouri, unde se ard grăsimi și opaițuri, temperatura oscilează între +2° și +3°, iar dacă pereții sînt acoperiți cu piei de animale temperatura crește pînă la +20°.

Peretele Groenlandei — generator de cicloni

In bazinul Oceanului Arctic, alcătuit din mai multe mări cu temperaturi diferite și presărat de numeroase banchize polare, dintre care unele au o suprafață mai mare decît a țării noastre și care, cînd staționează, cînd au o mișcare în derivă, se formează, datorită contrastului termic din vecinătatea solului și a temperaturii foarte scăzute din altitudine, numeroși cicloni. Acești cicloni polari circulă tot timpul în jurul Polului Nord, de la vest la est, determinînd viscole năpraznice ce nimicesc totul în calea lor; ele au fost cauza marilor naufragii polare și ale groaznicelor tragedii, cărora au căzut victime eroici exploratori arctici începînd cu neînfricații Wikingi din sec. IX și pînă la dispariția lui Amundsen, — (1928) sau a recentelor catastrofe aeriene.

Cînd un astfel de ciclon, adînc, se deplasează din Alaska sau Marea Beaufort deasupra Mării lui Baffin, el se izbește de peretele înalt al Groenlandei. Neputînd escalada blocul groenlandez, ciclonul își schimbă direcția dirijîndu-se spre sud, paralel cu curentul rece oceanic al Labradorului, pînă în sud de capul Farvel, unde întîlnește ramura caldă a curentului Golf-Stream. Ajuns în Oceanul Atlantic de Nord, deasupra porțiunii inelului marin format de curenții reci ai Labradorului și Groenlandei pe de o parte și de curentul cald Golf-Stream pe de altă parte, ciclonul staționează și se extinde peste tot Oceanul Atlantic de răsărit, dacă este alimentat prin altitudine cu aer rece polar, iar la suprafața oceanului cu aer cald, fie adus de Golf-Stream din Golful Mexic, fie adus de ciclonii tropicali.

In această situație ciclonul polar devine o vastă zonă depresionară ce determină un timp ploios în partea de vest a Europei și o vreme uscată și caldă în centrul și estul continentului nostru așa cum s-a întîmplat anul acesta în lunile august-septembrie și prima jumătate din noiembrie.

In asemenea cazuri, curentul polar groenlandez de altitudine, care determină vremea rece și umedă în vestul Europei, stîrnește din nordul Africii un contra curent tropical, care cauzează seceta în estul continentului.

Ghețarul groenlandez — generator de anticicloni

Aerul atmosferic în contact cu calota de gheață a Groenlandei se comprimă prin răcire, fapt ce determină în straturile mai înalte un all aflux de aer ce se suprapune peste cel din vecinătatea solului. Se produce astfel o acumulare de aer deasupra platoului de gheață, cunoscută sub denumirea de anticiclon groenlandez. Acest bloc de aer glacial, are caracter permanent și în cazurile cînd o „familie" de cicloni polari trec pe la sud de Islanda, el se extinde prin spatele celui de-al patrulea ciclon, peste tot Atlanticul de nord pînă în Scoția sau Marea Nordului. Ajunse aci masele de aer arctic se revarsă peste Europa, determinînd iarna gerurile aspre din Franța pînă în Balcani. Primăvara cauzează ninsorile și înghețurile tîrzii, iar vara valurile de aer rece și ploile însoțite de furtuni și vijelii.

O statistică făcută de autorul acestui articol, arată că invaziile de aer groenlandez peste Europa Centrală și de Sud-Est cresc, ca număr, din ianuarie pînă în luna mai, cînd ating maximum, apoi scad din nou pînă în octombrie, cînd au o ușoară creștere pentru a scădea iarăși în noiembrie și decembrie.

In țara noastră iernile tîrzii din aprilie cînd cad ninsori și lapovițe abundente, ca și înghețurile sau brumele din mai, care surprind pomii în floare, sînt opere ale ghețarului groenlandez. Tot acesta constituie cauza frecventelor răciri dintre 10 și 12 mai, precum și cele dintre 20—23 mai.

★

Din aceste cîteva procese atmosferice descrise mai sus se constată cu ușurință că uriașa insulă polară ce stă în calea circulației generale a atmosferei este un adevărat generator de climă pentru continentul european.

In cazurile cînd Groenlanda împinge ciclonii polari spre Peninsula Iberică ea determină secetă și călduri mari la noi în țară, iar în situațiile cînd își canalizează propriul său aer spre Europa Centrală cauzează epoci geroase, iarna, sau răciri accentuate, vara.

Pe lîngă munții plutitori de gheață proveniți din ghețarii de pe uscat cum este cel groenlandez, cel de pe insula Franz-Josef, Severnaia Zemlia etc., se mai adaugă, în Mările Arctice, numeroase banchize care plutesc în derivă de pe coastele Siberiei către Marea Groenlandei.

Prezența în număr mare a acestor ghețari în partea nordică a Oceanului Atlantic influențează considerabil clima Europei, pentru că ele transportă spre sud aerul polar, contribuind la răcirea vremii deasupra continentului.

Numărul acestor ghețari variază de la un an la altul și depinde de cele mai multe ori de gerurile ce se înregistrează în nordul Siberiei. După

iernile aspre ale Siberiei cînd mări polare ca: Marea Kara, Marea Laptev, Marea Siberiei de est și Marea Ciukotsc îngheață complet, este așteptat peste cîtiva ani producerea de anomalii climatice pentru Europa de vest și de centru.

Încălzirea și răcirea Arcticei

Determinările din ultimele decenii au arătat că temperatura Arcticei a crescut, fenomen ce s-a manifestat prin îmbogățirea apelor groenlandeze cu animale marine, prin dezvoltarea mai intensă a vegetației, precum și prin retragerea către pol, cu circa 600 km. a ghețurilor polare.

Deși această încălzire a Arcticei a fost de 1—2 grade, ceea ce nu înseamnă prea mult față de temperaturile mijlocii care variază între limitele: —11° în Insula Ursilor —19° la Green Harbour, —26° în Insula Vranghel, —30° la Dawson, —41° la Bulum, și —51° la Oimiakon — etc. ea este destul de importantă pentru procesele de glaciațiune din mările polare. Dacă acest proces de încălzire s-ar datora unor alte cauze decît celor solare atunci s-ar putea afirma că în anul 3000 anotimpul de iarnă ar dispărea nu numai din Europa, dar din toată emisfera nordică, fiind înlocuit cu cel de toamnă sau primăvară.

Cum se pare că încălzirile și răcirile Arcticei sînt legate de variația seculară a activității solare, al cărui ultim maxim a fost atins în 1958, este mai probabil să afirmăm că Oceanul Arctic a intrat de acum într-un proces de răcire lentă. Sigur că în unii ani, în care activitatea solară va fi minimă, aceste răciri vor fi ceva mai accentuate. Așa, spre exemplu, în 1964, an în care se declanșează pe plan mondial „Campania geofizică a Soarelui Calm", din cauza unei slabe activități a Soarelui, fenomenul de răcire a Arcticei va fi ceva mai accentuat. Acest proces ar avea ca o primă consecință pentru Europa, prelungirea iernii în lunile de primăvară (martie, aprilie).

Concluzia de mai sus este o ipoteză bazată pe intrarea Soarelui într-un interval de acalmie începînd cu ianuarie 1964, însă acest fenomen nu este o certitudine ci o probabilitate. Soarele a făcut astrofizicienilor multe surprize așa cum timpul înșeală des pe meteorolog. Dar să avem răbdare și vom verifica peste cîteva luni.

N. TOPOR

ÎNFRUNTÎND FURIA MĂRII

(Urmare din pag. 1)

Grupa de salvare a răspuns prompt. Deplasată operativ „la fața locului" a executat prima operație de salvare: ancorarea navei în așa fel ca o eventuală nouă furtună să n-o împingă mai spre mal. Apoi, trei remorchere: „Farul", „Tuzla", și „Poarta Albă", înșirate în linie, au început să tragă vasul, spre apă paralel cu efectuarea unor operațiuni de descărcare a sa. Noaptea a venit din nou furtuna. Cu toate măsurile luate, cablul dintre primul remorcher și „Searaven" s-a rupt. Toată noaptea au luptat marinarii remorcherelor cu furia mării. Și după această noapte, încă patru zile. Încontinuu. Optzeci de oameni munceau la descărcarea navei pusă pe uscat. Eforturile conjugate ale marinarilor și descărcătorilor au dat pînă la urmă roade. Vasul a prins a se mișca. Remorcherele l-au tras apoi pînă la una din danele portului. Era prima victorie din această iarnă a salvatorilor de la căi navigabile în lupta lor cu marea.

După cîteva zile, alt vas, tot sub pavilion panamez, „TEGEAN", a fost pus și el pe uscat între Agigea și intrarea în port. Vasul era neîncărcat ceea ce făcea ca munca de salvare să fie mai anevoioasă. Comandantul grupului, marinarul Vasile Buicu, avea însă metode și pentru astfel de cazuri. A dat întîi afară apa folosită ca balast pentru menținerea echilibrului. Vreo 2.000 tone. Apoi, patru remorchere s-au străduit de după-amiază pînă dimineața să urnească vasul.

„Searaven" și „Tegean" bat acum din nou apele mărilor și oceanelor. Marinarii destoinici ai portului Constanța au fost la datorie și au învins.

Marea nu se astîmpără

În drum spre Galați, vasul „Abdulah", sub pavilion turc, se apropia de canalul Sulina.

O furtună de gradul 7—8 cu vînt în rafale pînă la forța 9, în zona Gura Portiței a împins și acest vas spre uscat departe de canal, la 200 metri de mal, în punctul Chituc, situat la 9 km. de cea mai apropiată așezare: comuna Vadu.

Apa a început să pătrundă în sala mașinilor. Vasul rămăsese fără căldură, fără curent electric, fără mijloace de comunicație. Situația era foarte precară.

La semnalele vasului, echipa de salvare a răspuns prompt, ca întotdeauna. Pe mare nu se putea ajunge însă la vas; orice ambarcațiune putea avea aceeași soartă sau chiar mai vitregă decît „Abdulah". Și iată-i din nou pe salvatori pornind spre victima mării.

S-au ivit dificultăți mari. În ciuda tuturor eforturilor, mergînd chiar cale de 500 metri prin apa puțin adîncă pe acele locuri, oamenii n-au putut ajunge la vas. S-a recurs la alte mijloace. Un elicopter, sosit de la București pe o vreme destul de potrivnică, a salvat unul cîte unul pe membrii echipajului. În comună, echipajul turc a fost adăpostit și ospătat prin grija președintelui sfatului popular comunal, președintelui gospodăriei colective și inginerului agronom. Refăcut după emoțiile acestei zile neobișnuite, echipajul a ajuns în aceeași seară la Constanța. Comandantul vasului a mulțumit călduros pentru eforturile făcute de salvatori, pentru calda ospitalitate cu care a fost primit în acele clipe grele pentru echipaj.

★

O clădire mică, așezată pe malul apei, lîngă faleza betonată a danei portului Constanța, adăpostește secția Căi Navigabile a Direcției regionale a navigației civile. Clădirea e modestă. Modești sînt și oamenii acestei secții care fac o muncă plină de curaj și de răspundere, o muncă adesea anonimă de mare însemnătate.

L-am întrebat pe ing. Marius Georgescu, șeful secției, care dintre marinari s-a evidențiat.

Tot grupul. Plus echipajele remorcherelor. Comandantul grupului, Vasile Buicu, „marinar de cînd e portul" demonstrează multă pricepere în salvarea vaselor eșuate. Este un om de mare curaj. Cînd marea nu-i oferă nimic de salvat, îi explorează fundul cu întregul grup. Dar în ultimele zile ale lui noiembrie și primele din decembrie, Buicu a avut mult de lucru cu operațiile de salvare. Au muncit toți — ca unul! Și-au făcut datoria.

M. ALEXANDRU

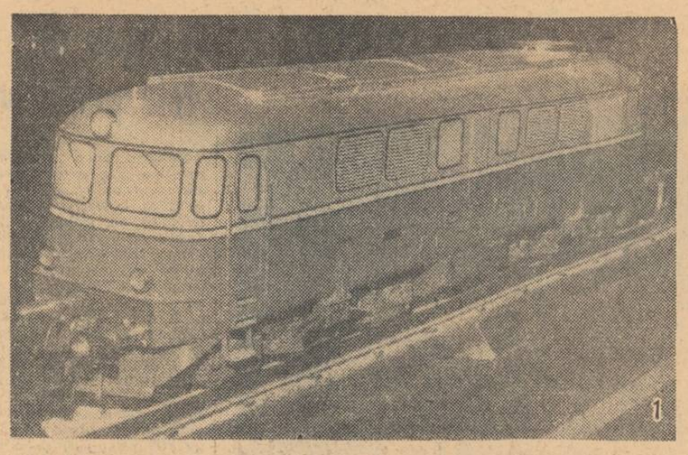

ÎN TREI ZILE

Pe magistralele de oțel ale patriei au început să circule primele „uzine pe roate": locomotivele Diesel electrice de 2.100 cai putere. Zilele acestea la „Electroputere" s-a terminat montajul locomotivei nr. 100. Este doar unul din succesele tinerei și viguroasei industrii electrotehnice românești. De unde cu 15 ani în urmă chiar și cele mai mărunte aparate electrotehnice se importau, astăzi echipamentul electrotehnic și electroenergetic necesar industriei noastre în plină dezvoltare se realizează, în cea mai mare parte în țară. Mai mult chiar, și în alte țări ale lumii se folosesc aparataje electrice cu plăcuța: „Made in Rumania".

Pentru a ilustra dezvoltarea pe care a cunoscut-o acest sector al industriei e de ajuns să menționăm că în anul 1963 întreaga producție electrotehnică a anului 1949 se realizează numai în trei zile.

Creșterea nu e numai cantitativă — ci și calitativă. La aceleași caracteristici tehnice găsești greutăți în minus ce se măsoară cu sutele de kilograme, performanțe și siguranță în exploatare sporite.

Din numărul mare de sortimente de produse electrotehnice fabricate în țară am fotografiat cîteva:

Locomotiva Diesel electrică în clișeul 1. Fotografia a doua: noile tipuri de telefoane. Motoarele electrice din seria unitară pe care vi le înfățișăm în clișeul 3, se se bucură de aprecierea beneficiarilor. Fotografia nr. 4 prezintă unele produse de uz casnic fabricate la întreprinderile electrotehnice din țară.

Text: Anton DROST
Foto: Mihai POPESCU

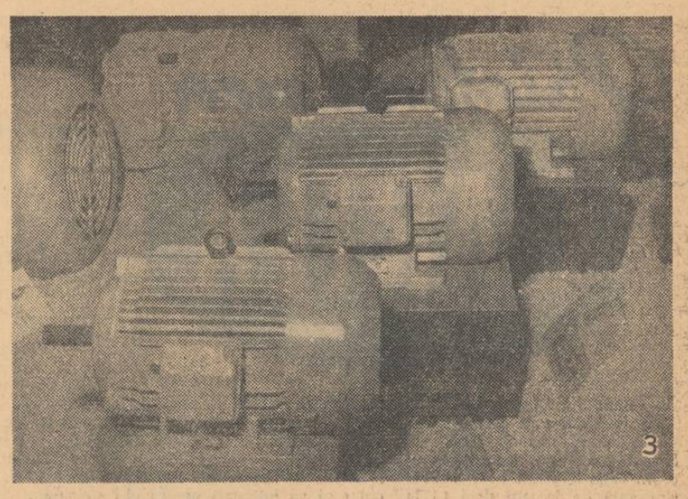

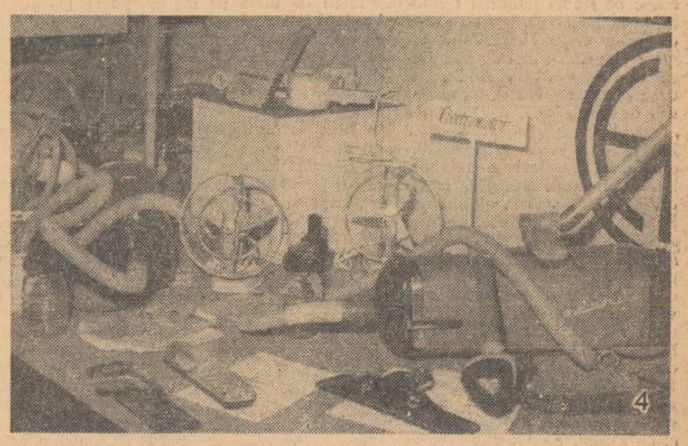

CÎT ÎNTR-UN AN

VACANȚĂ DE IARNĂ...

(Urmare din pag. 1)

festiv dat de formațiile pionierești în ziua de 29 decembrie, în ajunul sărbătorii Republicii noastre iubite. Se împlinesc 16 ani de cînd s-a înălțat stema ei biruitoare iar tu n-ai nici jumătate din vîrsta Republicii... Să pășim mai departe.

N-avea nici o grijă, s-o găsi un loc printre cei 7 000 de pasageri care se vor îmbarca în vacanță aceasta la Palatul Pionierilor pe „Vaporul Veseliei". Te miri, nu-i așa? Cum adică, acum în plină iarnă, cînd pînă și bătrînul Cișmigiu s-a învelit în luciul de cleștar, un vapor să mai navigheze nestingherit pe ape? Ai o clipă de răbdare căci este vorba de o călătorie într-un fel deosebit, cu vapor în toată regula și cu... Moș Gerilă musai pe covertă. Vor mai fi aici artiști, cîntăreți și dansatori, programe atractive, iar pe puntea vasului va avea loc parada celor mai frumoase costume. Se vor ține felurite concursuri și se vor organiza jocuri distractive. Va fi un mare carnaval, iar cei mai ingenioși vor fi premiați. Călătoria aceasta va dura 11 zile, căci nu uita, vaporul va trebui să adăpostească 7 000 de temerari navigatori.

Uite colo, în vitrină, sînt mai multe cupe avînd înscrise pe ele numele „Palatului Pionierilor". Cupele acestea îi vor răsplăti pe cei ce se vor dovedi mai buni la concursurile sportive de patinaj, tir, gimnastică, volei, șah și bine înțeles, sănius. Nici iubitorii de teatru nu vor fi uitați. Să-ți spun numai cîteva din titlurile pieselor care se vor juca în vacanță: „Întîmplări hazlii sub fulgi argintii", „Fetițele buclucașe", „De ce fuge cîinele după pisică". Chiar așa, n-au fost uitate nici diminețile de basme și povestiri unde scriitori și artiști îndrăgiți de copii, vor depăna peripețiile lui Făt Frumos, ale Cosînzenei și Statu-Palmă-Barbă Cot. 30 000 de pionieri și școlari bucureșteni vor trăi aici o părticică din minunata vacanță. Unii vor pleca la Predeal unde Palatul Pionierilor organizează o tabără turistică. Să te ții acolo concursuri de schiuri, de sănius și — nici că s-ar putea — nelipsitele bătăi cu bulgări de zăpadă. Alții vor participa la excursii cu autocarele prin Capitală și prin împrejurimi.

Se vor organiza tradiționalii pomi de iarnă cu brazi uriași aduși din vîrf de munte, cinematografele vor oferi școlarilor programe speciale de filme pentru ei în tot timpul vacanței. Nu-i așa că-i greu să alegi? Cîtu-i țara, de la un capăt la altul, freamătul acesta de bucurie va răsuna ca un cîntec înaripat. La Sinaia își vor petrece vacanța școlari din Capitală, din Constanța și Timișoara și de la școala medie din Răcari. La Bușteni vor sosi elevi de la școala „Mihail Sadoveanu" din București, iar la Tușnad și Lacul Roșu se vor întîlni școlari din felurite părți ale țării. În fiecare regiune, la orașe și la sate, elevii vor petrece clipe minunate în tabere, în excursii, învățînd lucruri folositoare și distrîndu-se după pofta inimii.

Vacanța are preocupări felurite. Vei avea în timpul acesta atîtea și atîtea cărți de citit, căci librăriile și bibliotecile sînt și ele pregătite pentru tine în aceste săptămîni. Și nu vei uita — sînt sigur — nici cărțile de școală căci nu strică să-ți revezi exercițiile sau lecțiile viitoare. Iată că vacanța este un prilej de a dobîndi noi cunoștințe, de a învăța multe lucruri noi.

Ar trebui să ai, ce zic zeci, mii de vieți ca să poți trăi, în fiecare loc în parte, frumusețile vacanței de iarnă. Privești cu nerăbdare căciula și paltonul din cuier? Hai, îmbracă-te și pune-ți bine fularul la gît, căci afară-i iarnă și ai atîta de umblat pe drumurile vacanței. Petrecere frumoasă!

D. TABACU

Cu sănioța

Terapeutică... industrială

(Urmare din pag. 1)

gimuri de activitate. De pildă, o sondă care și-a epuizat energia proprie, trebuie trecută prin erupție în gazlift. I se dă, cu alte cuvinte, un „balon de oxigen", o cantitate de gaze pompată de la sol pentru a putea erupe mai departe. Sau, potrivit unui alt regim (tehnologic — în varianta sa petrolieră) i se face o „injecție" cu apă pentru a sili țițeiul, care este mai ușor, să se ridice la suprafață. Iar cînd nici aceste regimuri nu se pretează, se recurge la un ultim argument: pompajul — un fel de gimnastică artificială făcută sondei. Toate aceste „intervenții" le execută sondorii din brigăzile chiar astfel denumite: de intervenție. Pentru aceasta este nevoie de o întreagă știință, trebuie să se simtă „pulsul" sondei și, pe deasupra, se cere o mare operativitate în acțiune. De aceea, veți întîlni și în limbajul multor sondori numele de „doctor", pe care îl atribuie celor din brigăzile de intervenție.

La Boldești, schelă renumită în întreaga țară pentru rezultatele ei, se află o astfel de brigadă. Urmărim felul cum lucrează această brigadă. În timp ce mecanicul de pe troliu ridică cu toată viteza țevile de extracție în podul turlei, sondorii de la gura puțului, petrec în jurul țevilor o sîrmă cu care le curăță de parafină, podarul le agață cu clemele de ancorare și le rînduiește într-o stivă verticală, iar pînă să coboare elevatorul din nou sondorii au și desșurubat pasul de țevi următor. Totul cu o agilitate uimitoare.

...Ne amintim de parafraza „medicină industrială" cu care tehnologul șef voia să ne facă mai accesibilă tehnica. Sub lumina reflectoarelor, platoul sondei amintește într-adevăr de o masă de operație. Iar oamenii — doctorii — pe care i-am văzut la lucru fac cinste schelei prin titlul de „cea mai bună brigadă de intervenții din industria petrolieră", cucerit în cîteva rînduri. Conducătorul ei este un tînăr de 28 de ani, care impresionează prin limpezimea neobișnuită a ochilor săi albaștri, iar mai tîrziu, în timpul lucrului la sondă, prin multitudinea cunoștințelor sale. Știe să manevreze cu aceeași îndemînare manetele troliului, cleștii de înșurubare și deșurubare a prăjinilor, elevatorul, cîrligele de ancorat țevile în podul înalt de cîteva zeci de metri al turlei — toate uneltele coechipierilor săi. Într-un cuvînt, un veritabil „medic șef". Numele lui e Ion Marinescu și are la activ un număr de sonde reparate de cîteva ori mai mare decît toți anii săi de viață.

Nu este acesta singurul calcul care se poate face. Cu concursul normatorului schelei aflăm că brigada lui Ion Marinescu și-a depășit norma în primele 10 luni ale anului cu mai mult de jumătate și a scurtat timpul calendaristic al operațiilor cu peste o treime.

— Depășirea normei — ne explică șeful brigăzii — este strîns legată de scurtarea timpului calendaristic. De pildă, o operație de schimbare a pompei la adîncimea de 2.000 m. normată pentru 8 ore, noi o executăm în 4. Economia aceasta de timp, alături de economiile realizate la alte lucrări, se adună în timpul calendaristic al unei luni. Or, treimea cu care scurtăm noi, în medie, timpul calendaristic lunar, totalizează în cele 10 luni care au trecut circa 100 de zile.

— Este — remarcăm noi — un „minus" în timpul dv. de lucru care echivalează cu un „plus" de viață pentru sonde.

...Efortul muncii de o zi, tradus în plusul de țiței obținut prin prelungirea cu o zi a vieții unei sonde, merită prețuirea de care se bucură. Este rezultatul muncii destoinice a acestor sondori care-și îndeplinesc o datorie de cinste.

Paul LAMPERT

Triptic

(Urmare din pag. 1)

justițiari cu dragostea caldă și dreaptă a timpului... Această nevăzută simbioză între clipă și vreme a simțit-o Gheorghe Ungureanu, devenit din arhivar de nevoie, arhivist din pasiune. În timpul războiului care a surpat și ars atîtea ziduri din capitala Moldovei, pasionatul arhivelor evacuate nu le-a părăsit nici o clipă. El a readus intactă arhiva în clădirea Goliei, după ce insurecția a dat semnalul întoarcerii armelor.

★

Cel de-al doilea chip al tripticului este al unei femei. N-are nimbul bălai care încunună fruntea atîtor fete din Moldova. Această moldoveancă — prin electiune mai curînd decît prin afinitate — e de felul ei de peste munți. Născută la Aghireș, în ținutul Zalăului, urmînd școala în sat, la Cluj și la București, oacheșa Veronica Ardeleanu a studiat științele naturale la Facultatea „Al. Ioan Cuza" din Iași. Viitoarea biologă își făcea planuri să se dedice, la absolvirea cursurilor, în 1953, cercetărilor legate de medicină. Dar, încadrată ca asistent, a fost curînd repartizată la cursurile de specializare în domeniul chimiei medicale. În adevăr, erau anii în care, în apropierea Iașilor, se ridica în condiții optime prima fabrică de antibiotice din țară. Aici a intrat juna ardeleancă în 1954, o dată cu primii ingineri chimiști, biologi și farmaciști specializați în acest domeniu, direct în secția de fermentație. Zic „secția de fermentație" și o văd doar cu închipuirea, căci în laboratoarele sterile ale fabricii nu intră decît tehnicienii ei, inițiați după o prealabilă dezinfecție. Aici lucrează în permanență trei schimburi, căci producția fabricii nu se poate opri. O singură clipă de inerție, un singur hiat, compromite o șarjă întreagă...

Inginer de schimb, promovată la cîteva luni tehnolog principal în secția de fermentație, Veronica Ardeleanu a fost numită, din 1962, director al Fabricii de Antibiotice. Și pentru această femeie capabilă, instruită, care se ține la curent cu tot ce se ivește în producția de medicamente, fie prin schimburile directe de experiență cu străinătatea, fie prin studiul literaturii de specialitate, fabrica a devenit marea pasiune care-i umple viața. Ansamblul clădirilor frumos concepute arhitectural, încadrat parcă pictural în peisaj, va fi încins într-un viitor apropiat de un brîu de păduri care vor purifica și mai mult aerul înconjurător. Pe două laturi sînt ferestrele cu bolți rotunde și înalte de vreo 7—8 metri aducînd puțin cu stilul armenesc. În interior lucrează marea familie a directoarei, cei peste 1 000 de tineri (media vîrstei este sub 30 de ani) la pregătirea materialului de însămînțat ciupercile, la diversele faze de fermentație, extracție și filtrare a antibioticelor. De pe porțile uzinei iese zilnic armata aliaților omului împotriva bolilor grave. De aici pornesc flacoanele celor cîteva zeci de micine care dinamitează microbii gripei și tuberculozei, ca și ai atîtor altor infecții. Aici, între luptătorii aproape anonimi pentru sănătatea poporului, se desfășoară existența Veronicăi Ardeleanu, azi membră și în Comitetul de Partid al regiunii Iași. Vechea cetate a Moldovei i-a devenit propriul oraș și fata din Aghireș cunoaște farmecul frunzelor toamnei de pe zidurile Goliei, privirea de marmură lucie a zimbrului din noul mozaic, ca și linia dulce a dealurilor ce o însoțesc de acasă din Păcurari, pînă-n porțile celeilalte case care-i umple gîndurile, visele și anii — Fabrica de Antibiotice a Moldovei și a țării.

★

Al treilea portret al tripticului este abia schițat. Schițat, fiindcă e tînăr, și biografia sa e în curs de constituire. Cadrul în care se definește are însă o tradiție veche și glorioasă. Aurel Baciu s-a născut acum 26 de ani în satul Călugăreni, din județul Botoșani. Școala elementară a urmat-o la țară. Profesionala, la Iași între 1953—1956. Aici, la această școală a intrat viața tînărului ca un pîriu în albia mare a Nicolinei. Zilnic bate drumurile și lucrează în ateliere unde amintirea lui Ilie Pintilie adie în aer și îmbibă chiar și zidurile de sticlă ale noii hale zărite din tren, la intrarea nocturnă în Iași, ca un castel de pe țărmul basmelor reverberate. Amintirea lui stăruie pretutindeni în Nicolina. Pe urmele eroului pornisem atunci de-a lungul străzii Clopotari, pe urmele lui ajunsesem la casa de lîngă linia ferată ce avea să-i însoțească destinul de luptător. Aurel Baciu a intrat ucenic, mult după anii de grele încercări ale orașului. Cînd termină lucrul la ateliere și-și schimbă hainele s-ajungă la cursurile serale, — căci Baciu urmează cursurile anului I al Facultății de electrotehnică, —, studentul nu mai are în față periferia ieșeană în care a clocotit răzvrătirea din 1933. Nicolina e azi un cartier de blocuri mari, mai întins decît Floreasca Bucureștiului, și care se extinde mereu mai mult. Iar dincolo de complexul arhitectural, cu casele dinadins concepute diferit, ca paletă de culori și ca ornamente, dincolo de strada, odinioară perpetuu noroioasă, botezată parcă în derădere ulița Primăverii, se profilează azi silueta grațioasă, deși masivă, a noii fabrici de tricotaje, ca și conturul fabricii de mase plastice și al celei de ulei. Mîine-poimîine cele trei noi unități industriale vor fi înconjurate de zidul viu și fosnitor al unei păduri tinere ce va filtra fumul și va limpezi văzduhul industrial. Acesta e cadrul celui de-al treilea portret al tripticului. Pe un asemenea fond nou, însuflețit de o veche tradiție de luptă, se conturează trăsăturile studentului — în producție — Aurel Baciu. Trăsături neprecizate încă deplin, dar care iau ca etaloane alte măsuri, căci au cu totul altă platformă de pe care el poate privi viitorul.

Un covor fermecat sau o întrebare care cere răspuns

Cu o bucată de vreme înainte de a veni la Iași, am zărit într-o revistă reproducerea unui covor conceput de pictorul ieșean Boușcă. Doritoare să-l văd, am traversat atît de înzestrata pinacotecă ieșeană. Florile galbene și cadîna lui Șirato sînt printre piesele excepționale ale pictorului, peretele lui Ștefan Dimitrescu adună ca nicăieri capodopere ale artistului, iar Iser e reprezentat prin odalisce și dansatoare, comparabile numai cu cele mai bune tablouri ale colecției Weinberg. În nici una din săli, însă, nu am dat de covor. Nici în cea clasică, nici în cea contemporană. În schimb mi s-a spus că a fost cedat sălilor de artă populară. Deci am pornit pe urmele lui prin interesantul și judicios întocmitul muzeu etnografic al regiunii. Am trecut pe lîngă prese arhaice și piue, pe lîngă lăzi de zestre sculptate și cuiere de farfurii și colțare cu ceramică moldovenească, printre bondițe înflorate și scoarțe cu motive geometrice, fără să dau de covorul căutat... Vezi bine, în urma unor analize s-a constatat că el nu intră nici în sfera de preocupări a muzeului folcloric: e un covor „cult", deci nu are ce căuta în sălile etnografice. Dar covorul însuși fiind un mod de expresie popular nu poate fi găzduit nici în pinacotecă... Așa se face că un produs de artă neobișnuit nu își află încă locul sub soare. Deocamdată, pînă la sfîrșitul dezbaterilor cazuistice: — cărui gen îi aparține? — covorul se ascunde, rulat, într-un depozit inaccesibil. Ce-ar fi să se expună totuși pe peretele vreunei Case de Cultură?

Și un profil de toamnă

Nu l-am încadrat în triptic, căci e singular, deși specific ieșean, acest profil de camee. Îl cunosc din versuri, cu mult înainte de a-l fi zărit, la față. L-am văzut prima dată acum vreo zece ani, în aceeași casă din Zlataust, l-am revăzut între studenți, într-o săptămînă a poeziei, și stau și azi în fața Otiliei Cazimir cu aceeași șfială: toamna e mai tîrzie decît la ultimul meu popas, frunzele galbene au rămas mai puține pe spaliere, numai filele de versuri s-au adunat mai multe pe masa de scris, delicate ca și glasul autoarei care le citește în surdină, lăsînd să vibreze aerul ușor ca o bătaie de aripi. În curînd va împlini șapte decenii. De șaptezeci de ori au răsărit frunzele încadrîndu-i casa și dînd curții adîncime, de șaptezeci de ori au căzut înaintea ferestrei ei. De aici, din Zlataust, pe vînt coborau acorduri de liră discrete ca foșnetul frunzelor, în preajma căreia delicatețea însăși e aspră. De aici, din Zlataust, pornea spre copii Baba Iarna, transmisă mereu altor „contingente" de copii. Aici, în Zlataust, ne citește în curînd septuagenera poeme înfiorate care vor intra în volumul antologic în pregătire. Aici, își rînduiește poate filele de versuri și proză ale unei lungi cariere literare. Vă urăm viață lungă, poetă blîndă ca toamna moldavă desfrunzindu-se-n aur, vă urăm toamnă lungă și roade bogate, spre bucuria mulților cititori ai domniei voastre care vă poartă, caldă iubire în suflet.

Prietena mea CARTEA

Acum, după ședința asta furtunoasă mărturisesc deschis că nici nu mi-aș mai fi putut închipui asemenea lucruri. Cînd le citesc prin romane sînt gata de fiecare dată să le arunc pe seama fanteziei scriitorilor. Și totuși ele există. După cum exist și eu Matei Zane, inginer la uzinele „Laminorul Roșu" din București. Poftim ?... Da, aveți dreptate. Nu există chiar sub numele acesta, dar uzinele „Republica" spuneți-mi, există ? Păi, cam pe acolo se petrec lucrurile. Pe tovarășul Ieronim Șerbu îl-ați fi putut întîlni de multe ori la noi în uzină în ultimii ani. Pe mine, Matei Zane, căruia scriitorul îi acordă atîta atenție, să nu mă căutați căci nu mă veți găsi. Mă chiamă de fapt... dar ce importanță mai prezintă adevărata mea identitate. Ce importanță are dacă Zane e de fapt Mihăilă, ori Popescu, dacă Dimcea, ori Stere, ori Gore, Liza Beldie, Niculina ori Gherghel sînt cunoscuți sub aceste nume sau sub altele ? Esențialul e că ei au existat. Acum, după ședință, acum, după ce laminoarele merg așa cum am vrut eu, așa cum era nevoie, și oamenii au început să povestească, simt cum crește prețuirea mea pentru tovarășul scriitor (chiar dacă pe alocuri a pierdut prea multe pagini în descrierea unor amănunte, situații și oameni de care se putea dispensa). Uneori mă întreb cum de-a putut pătrunde atît de adînc în gîndurile noastre dar îmi răspund că, în fond, așa cum pătrund eu secretele laminoarelor căci aceasta mi-e meseria, tot astfel cercetează dînsul oamenii și gîndurile lor. Și în fond nu sîntem și unii și alții cercetători ?

★

Acum, într-un ceas de răgaz, cînd Irina, fata aceea în halat alb imaculat, fata aceea reală care venea spre mine în fișia de lumină, se odihnește în fotoliul larg, cu picioarele aduse sub ea, mă-ntorc cu gîndul la acea primă zi din uzină cînd m-am urcat pe pasarela laminoarelor să urmăresc țevile incandescente ce alergau ca niște șerpi de foc, șuierînd, sub picioarele mele, zbătîndu-se între valțuri și aruncînd constelații de stele roșii, violete, albastre. Priveam cum ard cu o lumină intensă și apoi se sting și apoi altele, tot atît de efemere constelații. Și oamenii îi priveam cu fețe încinse, lucioase și asudate, cu mișcări precise, iuți, ritmice și mă bucuram că voi lucra între ei. De unde să știu eu că voi da de un Beldie ?

★

Nu vi se întîmplă și dv. să mîinile adunate la piept, umilă și neînsemnată, va găsi în ea tenacitatea îndelungată pentru a face lumină într-o afacere ce părea îngropată pentru totdeauna ?

munciți alături de un om ani de zile și prinși în iureșul treburilor să-l cunoașteți prea puțin, să-i descoperiți într-o bună zi sufletul și să vă bucurați sau, citeodată chiar să vă întristați pentru el ?

Iată-l de pildă pe meșter, pe Vasile Păun. Maistru vrednic, energic, perseverent, bun organizator. Dar cine să-i fi bănuit dragostea tîrzie care tindea să-l arunce de pe linie, să-i întoarcă cursul vieții. Cine să bănuiască în Niculina pe urmașa eroinei lui Sadoveanu, a Vitoriei Lipan în căutarea soțului ucis ? Cui să-i fi trecut prin cap că această biată făptură omenească, ce zăcea în dimineața cenușie, neclintită, îngenunchiată pe cimentul rece, cu spatele încovoiat, cu

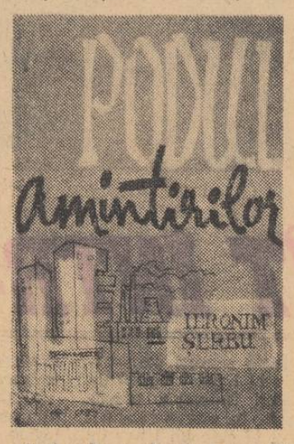

Mătușa Sofia s-a prăpădit. S-a dus în pămînt și nu-i voi mai putea asculta hărțuielile nocturne cu portretul răposatului soț și nici planurile privind căpătuirea subsemnatului. E uneori, nițeluș lungită povestea ei și poate neverosimilă uneori, transformarea ei prea rapidă dar trebuie să recunosc că scriitorul a surprins în cele mai multe din paginile ce i le-a închinat, multe adevăruri și mai ales pe cel principal : femeia aceasta, căreia un mediu neprielnic, într-o orînduire neprielnică, îi răpise orice bucurie și mai ales suprema bucurie a vieții, a renăscut în acești puțini ani într-atît încît mă uimea de fiecare dată cînd mă întorceam acasă. Cîte suflete zbuciumate ca al ei nu s-au pierdut pe vremuri, fără să guste cît de cît fericirea de a fi om ?

★

Mă întreb și azi cum de ne-am putut înșela atîta vreme, în privința lui Stere. Să fi fost de vină crusta aceea de blazare care i se citea pe fața pergamentoasă, oboseala profundă și dezinteresul care-l caracterizau ? Cum de n-am putut descoperi ce se ascunde sub toate acestea și mai ales grelele lovituri primite de la viață. Parcă-l aud și acum cînd l-am întrebat cum se face că după 23 August n-a încercat să se zmulgă inerției, să se refacă :

— O dată doborît la pămînt e greu să mai prinzi aripi. Un impuls a existat dar eu nu mai aveam energie suficientă, eram uzat și obosit. Evenimentele de care pomenești... au spulberat, au dărîmat din temelii o așezare socială. B. însă a rămas în picioare...

De unde să fi bănuit eu tot ce s-a petrecut între el și B. ? Noi, intelectualii mai tineri, crescuți în climatul moral al țării înnoite, nici nu ne putem adesea închipui marasmul vremurilor dinainte de eliberare. Și nu v-ați bucurat oare și dv. la semnele renașterii lui ?

★

La povestea dintre Irina și Anatol nu mai vreau să mă gîndesc. O veți citi și vă veți lămuri sper. Anatol mi se pare totuși un artist cinstit și cred că pînă la urmă se va trezi. Un început ați și văzut. Faptele descrise, referindu-se la anii 1950—1951, — de-atunci a trecut ceva timp, — cred că la ora asta ar fi de adăugat noutăți de mare importanță în ceea ce-l privește după cum ar fi multe de spus și despre ceilalți eroi. Nu-i scap nici o expoziție și pot să vă spun că merge din ce în ce mai bine. N-am avut eu oare dreptate cînd am pus piciorul în prag ?

★

Încă două cuvinte despre admirabilul colectiv de la „Laminorul Roșu". Mă întorc cu gîndul la acei ani și-l văd parcă pe Nenciu, cu fața lui cărnoasă și ochelari cu lentile strălucitoare conducînd ședința de pomină. L-am simțit tot timpul alături de mine pe secretar, ca și pe Dimcea, pe Păun, pe Gore, pe Tosca, pe Firoiu, dar atunci, în ceasul de cumpănă Nenciu a fost extraordinar. Am simțit în el cu adevărat omul de partid. În el și în mulți alții...

★

Și iată, stau pe acest pod al amintirilor — dacă vă gîndiți cumva că e vorba de podul Basarab, să știți că nu sînteți departe de adevăr — și mă gîndesc la toate acestea dar și la multele lucruri noi pe care le-am aflat din roman. Nu e vorba numai de acțiunile unor agenți ai dușmanului ca Ioaniții, a unor otrepe ca Sanda Mavrodin, Dina Livaditti, a unor pictori ratați, suprarealiști ca Octav Stănescu cu erotica lui de rîndaș și „libertatea interioară" dar mai ales la multitudinea de fapte care aruncă o lumină vie asupra celor mai mulți dintre eroii romanului, care au înfrînt dușmanul și nimicnicia. Și mă bucur.

Ing. Matei GANE
Pentru conformitate,
M. PRUTEANU

Pe pîrtia de schi

Foto : L. TIBOR

CÎND SUNĂM LA „06"

Într-o noapte a toamnei lui 63, permanența de la „06" a recepționat o chemare telefonică — cum altfel decît alarmată ?

— O femeie... 75 ani... se sufocă... veniți repede...

În cîteva secunde fișa cu numele bolnavei, adresa și diagnosticul probabil — edem pulmonar — a primit semnătura medicului coordonator Laurian, după care a fost înmînată dispecerului. Un apel prin microfon și de îndată mașina antișoc, condusă de șoferul Aurel Grigoruță și avînd „la bord" pe doctorul Stan Stan și asistentul Nicolae Cristea, a luat viteză spre strada Dragoș Vodă.

În fața casei aștepta un bărbat. Fiu, ginere ? Cine mai avea timp de pus întrebări ? Cu gesturi febrile a deschis ușa spre camera bolnavei. Din privirile schimbate între medici, martorul neprofesionist a bănuit gravitatea cazului. O înțepătură rapidă, în brațul stors de puteri al bătrînei, o venă a început să sîngereze și sîngele, aproape închegat, apoi din ce în ce mai fluid a prins să se scurgă într-un vas. Respirația bătrînei, inițial horcăită, a început să se regularizeze, pulsul, de la 130 bătăi pe minut a scăzut la 96, buzele prinse în albăstreala fatală a asfixiei și-au reluat treptat culoarea roză, dătătoare de speranță.

★

După cele înfățișate pînă acum ar urma ca cititorul să afle în continuare ample referiri asupra modului cum își face datoria personalul sanitaro-administrativ al „Salvării", despre lupta neabandonată nici o clipă, deseori eroică, împotriva bolilor, a morții. Urmînd însă sugestiilor acestor oameni, cel mai adesea rămași anonimi, reporterul își îngăduie să scrie despre altceva...

...La începutul aceleiași nopți, cînd la patul bolnavei A. P. se dădea lupta pentru salvarea vieții, o altă autoambulanță a „Salvării" a fost chemată într-un apartament din Bd. 1 Mai. Apelul a fost recepționat la centrală la ora 20. Doctora Victoria Porteli și-a luat grăbită geanta cu medicamente și a plecat la adresa indicată. Bolnava V. F. stătea în pat. Se plîngea de dureri de abdomen. Răspunzînd la întrebările ce se pun în mod obișnuit în asemenea cazuri, pacienta a mărturisit că durerile au început încă în cursul zilei, cam la ora prînzului. V. F. nu s-a alarmat. S-a invoit de la serviciu, a venit acasă, (policlinicile erau încă deschise !) și s-a vîrît în pat. A așteptat răbdătoare ora cînd policlinicile își închid porțile și apoi a sunat „Salvarea". Cum era și firesc, bolnavei i s-a administrat — după un consult prealabil — un calmant, dar nu și reproșul cuvenit pentru faptul de a fi reținut nejustificat timp de o oră ambulanța și un medic, timp în care prezența acestora în alte locuri, la căpătîiul unor cazuri cu adevărat grave și urgente ar fi fost salutară.

De periclitarea vieții unor oameni care au realmente nevoie de asistență medicală urgentă s-a făcut vinovată și I. C. din strada Berzei nr. 12. În noaptea de 6 decembrie a sunat „Salvarea". După 8 minute medicul se afla la patul solicitantei. Dar „bolnava" nu mai avea nevoie de ajutor. Se simțea bine !...

...De cîteva săptămîni, familia lui E. V. din strada Aviației 36 este sculată în timpul nopții de ambulanțele „Salvării". Șoferii grăbesc pe străzile pustii, medicii trăiesc stare de alertă : simptomele anunțate telefonic sînt alarmante. Dar odată ajunși la adresă află că alarma e falsă. Nimeni nu-i bolnav, nimeni n-are nevoie de serviciile „Salvării". Foarte bine. Dar ce se întîmplă totuși cu semnalele telefonice ? Un amuzament de prost gust al soților E. V. ? Nicidecum. Vinovata, N.R., locuiește la altă adresă, iar de profesie e soră medicală (culmea !). N. R. a găsit modalitatea rezolvării meschinelor ei adversități împotriva familiei E. V. trimițîndu-le săptămînal, la ore tîrzii de noapte, ambulanțele „Salvării". Și între timp, cîte cazuri reale, grave, nu solicită urgența personalului medical al „Salvării" ?

★

Aceste cîteva rînduri tipărite reprezintă un blam încă palid față de prejudiciile cauzate prin chemările neîntemeiate ale unor iresponsabili sau răuvoitori care speculează dreptul de a apela la „Salvare" asistența medicală de urgență și obligația acesteia de a nu pune la îndoială seriozitatea unui apel telefonic la „06".

I. DELEANU

Note de telespectator

Succesul unor „varietăți" pe tema „Nu e rolul meu" era previzibil chiar din clipa cînd organizatorii spectacolului au adăogat fagădueli de a aduce în emisiune o seamă de artiști, dintre cei mai cunoscuți și mai prețuiți, asigurarea ca aceștia vor apare în alte ipostaze decît acelea în care ne-am obișnuit să-i vedem. Fiecare era dornic să afle ce a pregătit pentru această împrejurare, avînd poate, în unele cazuri, caracterul unui al doilea debut, un apreciat artist de operă cum este Petre Ștefănescu-Goangă, o interpretă care s-a consacrat muzicii populare, ca Angela Moldovan, sau vechea și îndrăgita prietenă a copiilor Silvia Chicoș. Am deschis, așadar, aparatele cu explicabilă curiozitate, gata să acordăm și... rabatul calitativ, previzibil și el, o dată cu un succes pe care-l puneam mai mult pe seama surprizelor.

Aportul celor mai mulți participanți la spectacol a fost valoros. Au existat și stîngăcii, s-a băgat de seamă că ipostaza nouă pe care și-au ales-o nu convine tuturor interpreților, că acel „violon d'Ingres", simbolul celei de a doua pasiuni, citeodată mai și... scîrțîie, dar au existat și revelații, din care ne mărginim să citățm numai cîteva, confirmate de „bis-urile" publicului : Ion Fintești cu savuroasele sale recitări de fabule, Fory Etterle interpret al vechilor balade franceze, Silvia Chicoș în ipostaza de cîntăreață de muzică populară și mai ales în aceea de șansonetistă, Angela Moldovan cu delicioasele sale „copilării", Iolanda Mărculescu, Vasilica Tastaman. Carmen Stănescu, Constantin Rucăreanu, cîntăreți de muzică ușoară, cuplul de dansatori Adela Mărculescu — Gheorghe Bănică, popularii comici Radu Zaharescu și Horia Căciulescu.

„Varietățile" de duminică îmbogățesc experiența acestui gen de spectacol constituind o „rezervă de inspirație" susceptibilă a fi reluată. Bineînțeles nu în viitorul apropiat...

Pe programul săptămînii trecute au mai figurat, în afară de varietăți, cîteva emisiuni vrednice de menționat din care cităm în primul rînd dramatizarea cunoscutei povestiri a lui Dürrenmatt „Pana de automobil" (ecranizată sub titlul „Un joc neobișnuit"). Cu o zi înainte, micul ecran prezentase pentru copii, emisiunea „Hai să ne jucăm" de care ne-am adus aminte nu printr-o asociație de titluri, ci pentru că reprezintă, după părerea noastră, un pas înainte în direcția introducerii unui mai mare suflu de naturalețe și în aceste emisiuni care sînt uneori de un didacticism rudimentar, (de pildă cea de simbătă 7 decembrie, criticată pe drept în „Contemporanul") sau fac abstracție de specificul virstei.

Tot vineri 13 decembrie emisiunea „Săptămîna", căreia i-am consacrat recent, la această rubrică, rinduri elogiative, s-a aflat într-un vădit regres față de edițiile anterioare. Interviul tinde să devină forma precumpănitoare de prezentare a actualității, ceea ce este în contradicție și cu posibilitățile televiziunii și cu inventivitatea redactorilor ei.

V. BALTAG

Micul ecran

Săptămîna la televiziune

22 DECEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar : ● Căpitanul Val-Virtej pe Marea Sarmatică (reluare). **● Telejurnalul pionierilor. ● Din viața animalelor (III). ● Creații de George Enescu** în interpretarea elevilor de la Școala de muzică nr. 1 și Școala de coregrafie — București. **10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Două scurte metraje pe teme satirice.** Primul „ATENȚIUNE !... COPII !" o producție cinematografică în care sînt satirizați părinții care caută să-și potolească conflictele în fața copiilor. Al doilea — fi ironizează pe acei locatari care contravin regulilor de conviețuire. **19.40 Spectacol muzical-distractiv...** susținut **de colectivul de estradă al Casei de cultură a studenților din București. În pauză : CU FAȚA SPRE VINT.** În încheiere : **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

23 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Știință și tehnică pentru pionieri și școlari : **Puterea aburului** — transmisiune de la Muzeul tehnic. **19.40 NOAPTEA PE AUTOSTRADĂ.** O întîmplare nepreväzută, o confuzie, un bilet care de fapt nu-i este lui adresat și iată-l pe tînărul medic Eberhard Bogans în mijlocul unei drame față de care nu poate rămîne nepăsător. Viața unei sinucigașe este în afară de pericol , aici se oprește însă și drama ce a împins la asemenea gest ? Bogans pornește pe urmele faptelor, descoperind.. o întreagă țesătură care face obiectul filmului „Noaptea pe autostradă". **21.40 TELESPORT.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

24 DECEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. ÎNVĂLITORI, de prof. ing. **Alexandru Negoiță,** decanul Facultății de construcții din Cluj. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Pentru școlari : **Excursie literară.** O excursie avînd ca itinerar locurile prin care au copilărit, au trăit și au creat Ion Creangă, Mihail Eminescu, I. L. Caragiale, George Coșbuc, G. Topîrceanu. **19.35 Emisiune de știință. 19.55 UȘA DINSPRE TERASĂ.** Scenariu de Al. Andi după o povestire umoristică de Saky. **20.30 Filmul O NOAPTE FURTUNOASĂ. 22.05 Arii și scene din opere...** cu Valentin Teodorian, David Ohanezian, artiști emeriți, Elisabeta Neculce-Cartiș, Vera Rudeanu, Mihaela Botez, Ion Hvorov. În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

26 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Înot iarna. 19.50 Rapsodii de iarnă. Din versurile poeților George Coșbuc, Vasile Alecsandri, Tudor Arghezi, Nicolae Labiș, Demostene Botez și alții **20.15 DIN CRONICA ANILOR NOȘTRI.** Vom vedea în cadrul acestei emisiuni, filmele „Trotușul și oamenii" și „Sonda". **20.45 CONCERT POPULAR.** Interpretează **orchestra de studio a Conservatorului „Ciprian Porumbescu".** Dirijor : **Grigore Iosub.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

27 DECEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. TRANZISTOARELE de ing. **N. Luncescu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Pentru pionieri și școlari : **Să împodobim pomul de iarnă. 19.30 CINCI ȘI UNU.** Cinci cățeluși zburdalnici pornesc la cucerirea unei cămări cu bunătăți. Și de aici — tot felul de pozne, cu borcane, străchini etc... **19.45 VIDRA DE MARE.** Film documentar **20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 Muzică ușoară înregistrată pe peliculă.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

28 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Știți să desenați, copii ? ! **„POVESTE CU UN BRĂDUȚ... ȘI NU NUMAI CU EL",** de **Octav Pancu-Iași.** Iurie Darie vă invită să desenați împreună cu el un frumos pom de iarnă, încărcat cu tot felul de daruri pentru copii. **19.35 COLABORAREA DINTRE ȘTIINȚĂ ȘI PRODUCȚIE.** Un documentar despre colaborarea dintre Institutul de cercetări textile și fabricile „Dacia", „Tînăra Gardă" și „Postăvăria Română". **19.55** Cîntă **orchestra de muzică populară „Miorița"** a Teatrului muzical „Gheorghe Dima" din Brașov. **20.40 IN FAȚA HĂRȚII. 20.50 ACTUALITATEA CINEMATOGRAFICĂ. 21.50 Muzică distractivă.** Cîntă o formație instrumentală condusă de Ionel Budișteanu, artist al poporului. Soliști : Maria Moraru, Marius Iorga, duetul vocal Olga Bacă-Aurelia Oaidă și sextetul „Victoria". În încheiere : **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

MOZAIC BOTANIC

● *Se cunosc pînă acum peste 1,5 mil. de diferite plante. Peste 10.000 de denumiri științifice ale acestora se datoresc marelui naturalist Charles Linné.*

● *În pădurile Braziliei crește un arbore înalt numit Abuta (Chondodenton tomentosum), renumit pentru proprietățile sale terapeutice. Din rădăcinile și ramurile acestui arbore se fasonează bucăți de cîte 40—50 cm, — cunoscute în comerț sub numele de* Pareira brava. *Aplicațiile în medicină sînt numeroase, utilizarea principală a Abutei fiind infuziunile în afecțiile vezicei.*

● *Aschynomene aspera — plantă lemnoasă ce atinge 3 metri înălțime — își găsește nenumărate întrebuințări în mîinile îndemînatice din India. Lemnul acestei specii, care este ușor spongios, servește, mai ales, la confecționarea unor obiecte ca pălării de soare, dopuri felurite de sticle și altele. Specia cannabina produce fibre textile deosebit de apreciate.*

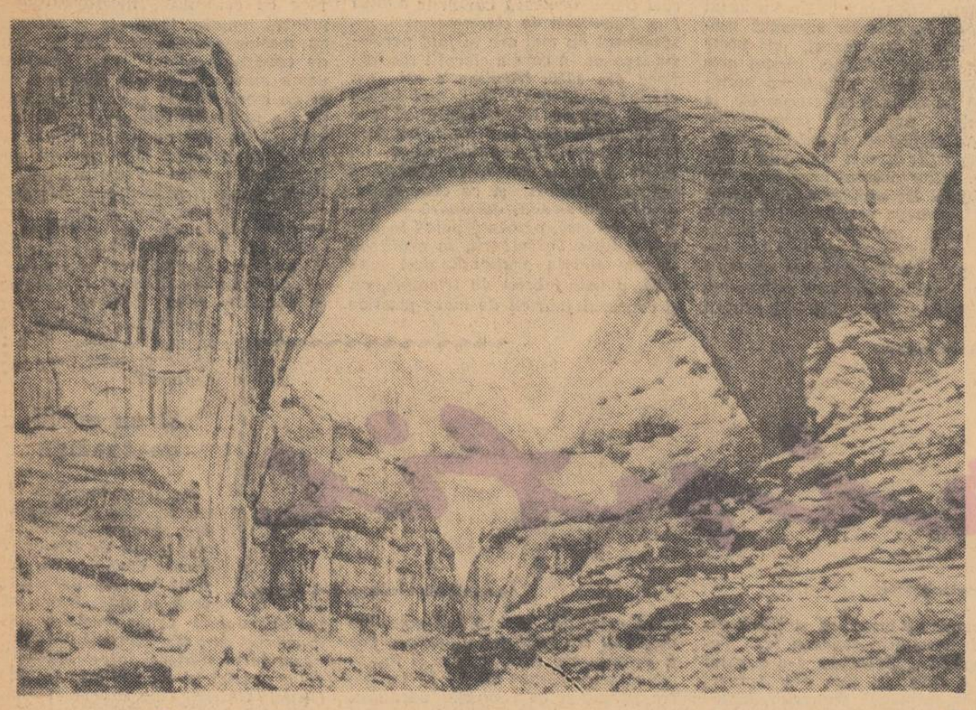

Epopeea cuceririi marilor piscuri ale lumii

II

Străjerii continentelor cad rînd pe rînd

Escaladarea Mont Blancului a declanșat o adevărată ofensivă în Munții Alpi. Piscurile care, numai cu cîțiva ani în urmă, înotau în singurătate, s-au pomenit dintr-o dată luate cu asalt. Vară de vară, unul după altul, titanii înălțimilor își pleacă frunțile. Astfel, în 1800, cade piscul Gross Glockner (3 798 m), în 1804 — Orther (3 899 m), iar cu ocazia unei noi escaladări a Mont Blancului, în 1811, pe vîrful acestuia se urcă și prima femeie alpinistă, Marie Paradis.

Urmează apoi, în serie, cucerirea vîrfurilor Bernina (4 055 m) în 1850, Dufour în 1855, Monch în 1857 și, în sfîrșit, în 1865, cade Cervinul (4 482 m). Cucerirea ultimului vîrf principal din Alpi se încheie și cu cea mai tragică catastrofă alpină a timpului. După escaladarea piscului — tablou la care au fost martori mai toți localnicii orașului Zermatt, care aveau la îndemînă o lunetă — pe drumul reîntoarcerii, unul din cei șapte participanți alunecă și trage după el și pe ceilalți. Coarda cu care au fost asigurați, s-a rupt. Conducătorului expediției, englezul Edouard Whymper, care încheia șirul, nu i-a mai rămas altceva de făcut decît să privească neputincios la corpurile tovarășilor săi care, izbindu-se din stîncă în stîncă, se rostogoleau în hăul miilor de metri. O victorie nespus de greu plătită. Prima dramă la mare altitudine din epopeea cuceririi munților.

Cucerirea marilor piscuri ale Alpilor fiind terminată, alpiniștilor nu le mai rămăsese decît să le escaladeze pe trasee noi sau să-și îndrepte pașii spre alte continente. Și nu puțini au fost aceștia din urmă, dovedindu-se astfel demni „absolvenți" ai școlii alpine. Ne propunem să urmărim pașii cîtorva dintre ei în cele ce urmează.

Cele trei castele de gheață ale Africii ecuatoriale

Din totdeauna, peisajul contrastant pe care îl oferă cununile de gheață ale celor trei masive : Kilimandjaro (6 010 m), Kenya (5 240 m) și Ruwenzori (5 125 m) față de vegetația luxuriantă și căldura înăbușitoare a pădurilor ecuatoriale în vecinătatea acestor munți, a impresionat atît pe localnici, cît și pe diverși călători. De aici și interesul timpuriu pe care l-au purtat alpiniștii acestor înălțimi.

Kenya, faimosul munte vulcanic, ce impresionează prin albul argintiu al cușmei sale și este caracterizat drept cel mai frumos munte al Africii, a constituit încă din secolul trecut obiectivul unor ascensiuni. Încercărilor făcute în 1887 și 1893 le-a urmat expediția englezului Halford Mackinder (1899), care a ajuns pe vîrf. Cele patru ascensiuni, pe itinerarii diferite, efectuate în secolul nostru de către cunoscutul alpinist Shipton, ca și cele care i-au urmat au dus la cartarea amănunțită a faimosului munte ce formează cadrul estic al lacului Victoria.

Cucerire lui Kilimandjaro — cel mai înalt munte din Africa — a avut loc în secolul al XIX-lea, învingătorul său fiind germanul Hans Meyer (1889). Astăzi, cele două piscuri ale sale, Kibo — vestigiul unui crater căptușit cu gheață, și Mawenzi — un țanc stîncos, sînt colindate permanent de turiști dornici de a se „răcori" la tropice.

„Tatăl ploilor", cum este denumit Ruwenzori, este greu accesibil nu atît prin înălțimea piscurilor sale, cît prin cețurile și norii care îi învăluie permanent spinările. Aici plouă 350 zile pe an. Multele încercări de a-l cuceri, efectuate de-a lungul timpurilor, i-au creat o faimă de munte misterios, ale cărui cotloane sînt păzite cu strășnicie de perdelele de ploi ; ele au întors din drum pe oricine a atentat la singurătatea sa (cum este cazul lui Freshfield, în 1905, sau al lui Walaston, în 1906).

Pentru a-l învinge, a fost nevoie de asaltul unei puternice expediții organizate în 1906, condusă de ducele de Abruzzi, celebru alpinist care, după o îndelungată ședere la tabăra de la poalele masivului, a putut să prindă un moment de vizibilitate. Pentru prima oară, crestele misteriosului munte apărură exploratorilor de după ascunzișul de nori. Astfel, cucerirea lor nu mai era o problemă.

Străjerii Munților Stîncoși

Străbătînd America de Nord, de-a lungul coastei Pacificului, de la o extremitate la alta, întinsa Cordilieră, după îndelungate șerpuiri, își saltă vîrfuri proeminente tocmai în Alaska, culminînd cu piscul Mac Kinley (6 240 m). Tentativele de cucerire a acestui vîrf au început odată cu secolul nostru, folosindu-se drept cale de acces albia ghețarului Muldrow. Muntele nu „căzu" însă decît în 1913. De atunci, pe același itinerariu, vîrful a mai fost escaladat de șase ori și — numai în 1951 — a fost atins pe un alt traseu.

Spre sud, în zona de frontieră a Alaskăi cu Canada, își mai înalță frunțile vîrfurile Saint-Elie (5 490 m), cucerit în 1897 de ducele de Abruzzi, și cel de-al doilea străjer al Stîncosilor, Logan (6 050 m), atins pentru prima oară în 1925, după îndelungate eforturi.

Primul pisc din lume cucerit de om

Recunoscut încă din antichitate, vulcanul adormit Popocatepetl, deși avînd altitudinea impresionantă de 5 452 m, a fost prima fortăreață muntoasă cucerită de către om. Acest lucru s-a întîmplat în 1521 ! Asaltul său a fost efectuat de către o armată ; este vorba despre expediția soldaților lui Cortez.

Și, tot demn de reținut este și faptul că, alături de acest munte, se află un vulcan, cu frunte mai înaltă (5 550 m), dar încă neînfrînt : Orizaba !

Titanul Anzilor : Aconcagua

Nouă mii de kilometri lungime și 29 de vîrfuri cu o altitudine de peste 6 000 m — acestea sînt caracteristicile Cordilierilor pe care îi întrece Aconcagua (7.010 m), cel mai înalt pisc al celor două Americi.

Celebritatea alpină a acestui vîrf nu decurge atît din cucerirea sa, făcută în 1897 de către elvețianul Zurbinggen pe versantul nordic, cît din escaladarea senzațională a înfricoșătorului său perete sudic. Și aceasta, pe drept cuvînt, căci, de la altitudinea de 4 000 m și pînă la vîrf, versantul sudic al muntelui Aconcagua se prezintă sub forma unui perete abrupt, înalt de 3 000 m. Șapte zile și șase nopți le-au trebuit, în februarie 1954, renumiților alpiniști francezi J. Denis, P. Lessuer, L. Berardini, R. Paragot, A. Dagory și G. Paulet, pentru a învinge îndărătnicul perete.

Asaltul propriu-zis a început la 19 februarie 1954, pornindu-se de la tabăra de bază situată la 3 200 m. Rînd pe rînd, de-a lungul sălbaticului versant, pe platforme abia schițate, se instalează, una după alta, taberele intermediare. În sfîrșit, la 23 februarie, este instalată și tabăra de vîrf la 6 700 m. De aici urma să se desfășoare actul final al expediției.

Ceața care acoperea totul și vîntul care se iscase în zorii zilei de 24 februarie, își pierduseră din intensitate către ora opt, ceea ce permise celor șase alpiniști să se îndrepte spre vîrf.

Pe peretele abrupt acoperit cu gheață, înaintarea deveni foarte greoaie ; la un moment dat degetele mîinilor înghețate refuzară să se mai încleștеze de cioturile de gheață. Și totuși, piscul era în apropiere. În cinci ore, urcară numai... 20 de metri ! Pînă la urmă, s-au oprit. Ziua pe sfîrșite nu le-a permis să ajungă sus. Și-au petrecut noaptea sub cortul spînzurat și înghețat, cu picioarele atîrnînd în hău.

Abea în seara zilei de 25 februarie, vîrful a putut fi atins. Dar cu aceasta nu s-au terminat suferințele. La coborîre, la cinci dintre participanți le-au degerat degetele de la picioare

Fitz Roi, vîrful furtunilor din Patagonia

Deși are numai 3 440 metri, acest pisc este renumit. Situat pe coasta Pacificului, el are versanți abrupți și acoperiți cu zăpezi, supuși unor furtuni violente și permanente.

Cucerirea lui se datorește alpiniștilor François Magnone și Lionel Terray,care, la 2 februarie 1953, după eforturi de neînchipuit, au reușit să ajungă pe vîrf. Viscolul puternic nu numai că le astupa vederea, dar le amenința continuu înaintarea. De la tabăra a treia în sus, pe peretele drept și alunecos ca sticla, nu se găsea nici un punct de sprijin. Fiecare centimetru trebuia cucerit. Ultima noapte au trebuit să și-o petreacă atîrnați în frînghii, legănați de vînt.

Bucuria victoriei i-a făcut pînă la urmă să uite toate peripețiile, să uite că nu mîncaseră și nu băuseră nimic timp de 40 ore.

Alexandru ROȘU
candidat în științe geografice

(Urmare în numărul viitor)

Recent a avut loc un concurs internațional de fotografii sportive. Vă prezentăm două din lucrările premiate: sus: „Golul victoriei" de P. Nagy (R. P. Ungară), jos: Aspect din Cursa Păcii de S. Dabrowieski (R. P. Polonă)

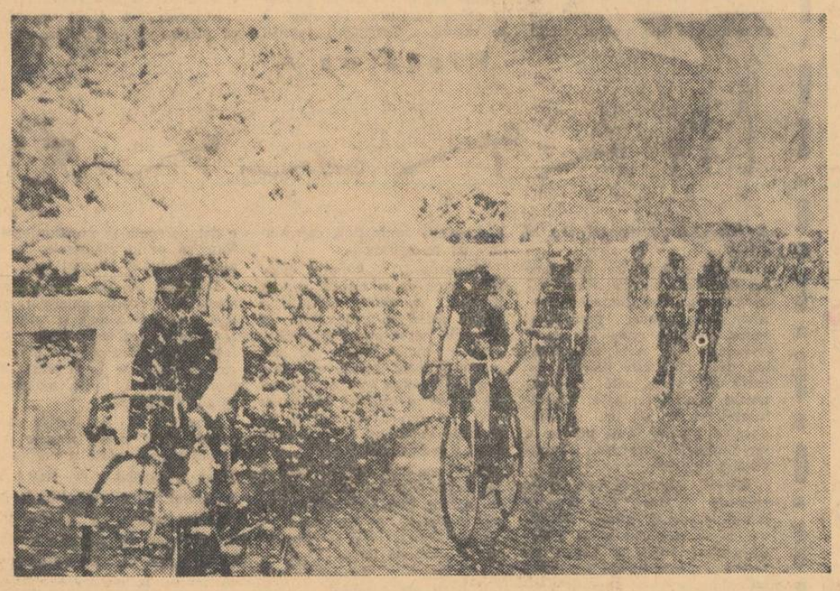

Fotbalul în sezonul de iarnă

De obicei, se obișnuiește a se spune că deîndată ce a luat sfîrșit prima parte a campionatului divizionar, fotbalul a intrat în vacanță. Realitatea este însă că această vacanță fotbalistică nu este de fapt o vacanță ci mai curînd o scurtă pauză competițională care însă nu scoate complet din actualitate această populară disciplină sportivă. De altfel cititorii revistei noastre cunosc că în momentul de față o selecționată a orașului București întreprinde un turneu în Izrael, că Dinamo București a jucat cu cîteva zile în urmă la Madrid, Rapid la Tirana și că Steaua, U.T.A. și Dinamo Pitești nu au întrerupt nici o clipă activitatea pregătindu-se pentru „restanțele" ce le mai au de susținut.

O vizită făcută recent la sediul federației ne-a întărit convingerea că fotbalul se află în plină actualitate chiar și în sezonul de iarnă. Aici l-am întîlnit pe antrenorul federal *Angelo Niculescu* cu care însă nu am putut discuta decît cîteva ore mai tîrziu, în timp ce urmăream ultimul antrenament al echipei Dinamo București înaintea plecării la Madrid.

Prima întrebare pe care am adresat-o interlocutorului nostru s-a referit la preocupările ce există la forul de specialitate pentru pregătirea echipei olimpice în vederea celor două jocuri ce le are de susținut cu Bulgaria.

— Firește, aceasta este principala preocupare în momentul de față. In prezent jucătorii din lotul olimpic se găsesc la echipele lor de club dar începînd de la 3 ianuarie ei vor intra sub supravegherea noastră.

— Adică ?

— Fiecare va fi supus controlului medical și — de la caz la caz — va fi trimis la tratament pînă în jurul datei de 15 ianuarie. Apoi, după cîteva zile vor intra în concediu, pentru a începe pregătirile. Acestea se vor desfășura la Poiana Brașov timp de două săptămîni, perioadă în care se urmărește asigurarea unei pregătiri de bază, în așa fel încît la începutul lunii februarie lotul să fie în măsură să susțină meciuri de verificare.

— Unde vor avea loc aceste meciuri ?

— Se discută în momentul de față de perfectarea unui turneu de 3—4 jocuri în Europa, în țări cu climă mai caldă, cum ar fi Italia, sudul Franței, coasta Adriaticei. După efectuarea acestui turneu jucătorii din lot vor pleca la echipele de club unde vor continua antrenamentele în vederea reluării campionatului, fixat pentru 15 martie. Asta nu înseamnă însă că pregătirile lotului olimpic nu vor continua. Săptămînal vom convoca la București, jucătorii din lot, care, joia, vor susține meciuri-școală pînă în preajma primului meci cu R. P. Bulgaria. In finalul acestei pregătiri vom asigura echipei olimpice două jocuri de verificare cu formații de peste hotare.

— S-au fixat datele de desfășurare a întîlnirilor cu R. P. Bulgaria?

— Forul nostru de specialitate intenționează să propună data de 3 mai, pentru primul meci, la Sofia, și 31 mai, al doilea, la București.

— Ce jucători aveți în vedere pentru lotul olimpic ?

— In primul rînd cei care au jucat la Torino și în general cei care au alcătuit lotul pentru Torino. In afara acestora mai avem în vedere pe Datcu, Nunweiller III, Gane, Cîmpeanu (de la Știința Cluj) *Pescaru, Ștefănescu, Ivansuc, Oaidă. Dar vom apela la oricare alt jucător dacă acesta se impune atenției așa cum, de altfel, s-a întîmplat cu alcătuirea echipei pentru jocul de la Torino. Porțile selecției rămîn deschise tuturor jucătorilor, indiferent de categoria în care activează.*

— Ce vor face în această perioadă de iarnă jucătorii care nu vor intra în lotul olimpic ?

— In linii mari și aceștia vor urma un program de pregătire asemănător cu cel al lotului olimpic. Echipele de club vor începe și ele pregătirile în luna ianuarie. Antrenorii echipelor vor primi indicații asupra felului în care trebuie să se desfășoare aceste pregătiri, cu prilejul ședinței de analiză a turului campionatelor A, B, C și juniori care va avea loc la sfîrșitul acestei luni. In plus federația lucrează în momentul de față la definitivarea loturilor B, tineret și juniori, loturi a căror menire este de a pregăti jucători pentru lotul A și nu acela de a forma echipe de sine stătătoare. De asemenea se duc tratative pentru perfectarea cîtorva turnee, care ar urma să fie efectuate de echipe de club. Vrem să amplificăm contactele internaționale, să susținem cît mai multe întîlniri cu echipe valoroase, convinși fiind că ele contribuie la ridicarea nivelului calitativ al fotbalului nostru.

Am oprit la acest punct convorbirea noastră cu antrenorul Angelo Niculescu, preocupat să urmărească antrenamentul echipei Dinamo București cu care, a doua zi, urma să plece la Madrid, ca delegat al federației de specialitate. I-am mulțumit și i-am urat drum bun, nu însă înainte de a primi asigurarea că cu alt prilej ne va sta la dispoziție pentru o discuție mult mai amplă.

I. BOCIOACA

MOZAIC

• COMITETUL federației luxemburgheze de atletism, întrunit recent într-o ședință de lucru, a avut ca ultim punct pe ordinea de zi problema scoaterii în vînzare a... echipamentului sportiv uzat al lotului național. Hotărîrea a fost adoptată cu o... mică majoritate, după ce s-au dat asigurări că magazia se va îmbogăți cu echipamente... noi.

• CU PRILEJUL unei expoziții deschise la Londra, doi ingineri englezi Sydney Jordan și Harry Langston au expus un proiect al unui stadion al anului... 2063 ! Macheta se bucură de mult succes.

• IN URMA unor grave incidente care s-au petrecut în timpul meciului de fotbal Belcourt-Blida, desfășurat la Alger datorită unor decizii ale arbitrului, federația de specialitate a luat măsuri de sancționare a vinovaților. Ziarul „Le peuple hebdo" comentînd acest caz a anunțat pe cititorii săi că nu va mai publica pe viitor nici o cronică a unor meciuri în care se vor constata asemenea abateri.

• SEPP HERBERGER, cunoscutul antrenor de fotbal a trimis o scrisoare federației de specialitate prin care respinge propunerea care i s-a făcut de a se ocupa de pregătirea echipei naționale a R. F. Germane în vederea campionatului mondial din 1966. In același timp el și-a prezentat demisia recomandînd ca succesor pe asistentul său, Helmut Schoen.

• FEDERAȚIA internațională de baschet a anunțat că între 5 și 11 septembrie 1964, va avea loc la Budapesta campionatul european rezervat echipelor feminine. In afara echipelor direct calificate (U.R.S.S., R. S. Cehoslovacă, R. P. Bulgaria, R. P. Română, R. S. F. Iugoslavia, R. P. Polonă și R. P. Ungară) alte trei echipe vor fi desemnate, în urma turneelor care vor fi organizate la Berlin, Bruxelles și Lugano între 1 martie și 30 iunie 1964. Echipele cîștigătoare ale turneelor respective se vor califica pentru campionatul european.

• TIMP de trei săptămîni zeci de reporteri fotografi au urmărit meciurile în care juca cunoscutul înaintaș englez, de fotbal Jimmy Greaves, de la echipa Tottenham Hotspur. Motivul? Ei doreau să imortalizeze cel de al 200-lea gol marcat de acest jucător. Din nefericire, sever marcat, Greaves n-a reușit în trei meciuri consecutive să înscrie cel de al 200-lea gol. Reporterii sînt în continuare pe urmele lui...

• PENTRU prima oară în istoria jocului de baschet din Franța s-a făcut apel la un arbitru de peste hotare pentru a arbitra meciul Caen-Le Mans în cadrul campionatului francez. Este vorba de arbitrul polonez Ivo Dobrucki.

CALEIDOSCOP

de DAN DEȘLIU

Ecourile partidei de la Toulouse continuă să polarizeze atenția generală, eclipsînd prin amploare și semnificații celelalte evenimente ale săptămînii sportive. Lucru de altfel, de la sine înțeles...

Nu este mai puțin adevărat că și „restul" merită mai mult decît o consemnare fugară într-un colț de coloană ; de fapt, așa cum s-a observat în repetate rînduri, activitatea competițională a sportivilor noștri, cunoaște, în acest final de an o intensitate cu totul remarcabilă.

Maeștrii „micului teren", handbalistele și handbaliștii echipelor reprezentative, își continuă turneul în occident. Chiar dacă victoriile categorice de la Viena și Lyon nu prezintă deosebit interes sub aspectul performanței, ele ne bucură, totuși, ca succese de stimă ale culorilor noastre. Același lucru s-ar putea spune despre rezultatele de la hochei dacă Le Lôcle, ambasadoare a crosei din patria cronometrelor, n-ar fi atît de departe de valoarea medie pe plan internațional și dacă tradiționala „Cupă a Dunării" s-ar fi bucurat de o participare mai largă. Adeziunea statornică a unor centre „de specialitate" de pe traseul marelui fluviu (Viena, Bratislava, Budapesta etc.) ar spori considerabil atractivitatea și eficiența competiției, ne mai vorbind de nivelul spectacolului...

Pentru a treia oară în cîteva săptămîni — sincere felicitări celor ce se îngrijesc de dezvoltarea sportului școlar ! Întîlnirea dintre elevii noștri și colegii lor din R. P. Ungară, pe tărîmul gimnasticii și al baschetului, a prilejuit o autentică sărbătoare, atît din punct de vedere al execuției tehnice, cît și ca ambianță. Fără-ndoială, numele Katalinei Endrödi, Rodicăi Apăteanu, ale lui Levente, Herczög și ale altor tineri prezenți sîmbătă și duminică la Floreasca, vor străluci în viitorul apropiat pe tabelul de onoare al marilor concursuri internaționale. Ceea ce impresionează însă pe spectatorul de azi, este imaginea excepționalelor condiții de care se bucură acești copii ai muncii și ai păcii : simpla lor apariție în aureola tuburilor luminiscente mi se pare mai convingătoare decît un discurs...

În încheierea caleidoscopului săptămînii, voi aminti că azi se desfășoară ultimul tur al pasionantei curse șahiste pentru titlul de campion republican. Evident, învingătorul nu poate fi decît Ghițescu, Ciocîltea sau Radovici ; dincolo de rezultatul în sine să nu uităm că principala atracție a ediției 1963 a constituit-o evoluția tînărului Nacu, despre care sînt sigur, vom mai auzi multe lucruri bune.

Pe pîrtiile olimpiadelor albe

De la Chamonix la Innsbruck

De patru decenii încoace anul olimpic începe cu caligrafia patinelor, cu urme de schiuri pe cojoacele iernii, jodlere și clinchete de clopoței care îi cheamă pe tineri, în munți, la petrecerile sportive ale iernii.

Olimpiada de iarnă este mai tînără cu 28 de primăveri decît cea de vară, celebrată prima oară în 1896. Asemeni aruncării suliței sau vîslitului, schiul și patinajul, născocite cu milenii în urmă tot de mintea omului pentru a înfrînge vitregiile firii, aveau la fel dreptul de a sta în familia sporturilor olimpice, ceea ce s-a și înfăptuit.

Vor trece puține zile și pe ruinele din Olimp, în Grecia, va fi aprinsă flacăra olimpică. În același timp oameni din țara fiordurilor vor coborî pe schiuri în Valea Morgedal din provincia Telemarkului, unde se zice că este chiar patria schiului. Aici, din răsîna unui pin bătrîn vor aprinde flacăra Jocurilor de iarnă, apoi ștafetele o vor purta mai departe spre Innsbruck în Austria, pentru a lumina stadioanele de gheață și pîrtiile tiroleze unde se va desfășura a 9-a Olimpiadă. Pînă atunci să întoarcem împreună cîteva pagini dintr-un vechi album al trecutelor olimpiade.

Prima Olimpiadă de iarnă s-a ținut în anul 1924 în stațiunea franceză Chamonix, oraș de schiori și ghizi care însoțeau alpiniștii în ascensiunile lor spre piscurile ametitoare ale Mont Blanc-ului. Dacă patinajul era destul de răspîndit în țările din centrul Europei, schiul făcea primii pași pe pîrtiile Alpilor astfel că majoritatea concurenților au venit din țările nordice. Eroul acestor jocuri a fost norvegianul Thorleiff Haug care a cîștigat trei medalii de aur, performanță ce aveau s-o realizeze doar patinatorii norvegieni Ballangrud și Andersen și schiorul austriac Tony Sailer.

Haug, acest iscusit și puternic muncitor norvegian al cărui nume va rămîne înscris în istoria schiului și sportului țării sale, a ieșit învingător mai întîi în proba de 18 km., apoi la 50 km. cu timpul de 3h.44'22" și la combinata nordică, probă ținută la mare cinste în Norvegia Thorleiff a fost de 14 ori învingător în concursurile de la Holmenkollen. Bolnav de tifzie el a murit tînăr, la 40 de ani, în orașul său natal Dramen, unde se află un monument ridicat în memoria vestitului schior.

Tullin Thams, norvegian și el, unul din creatorii stilului modern în zborul pe schiuri, a cîștigat săriturile de la trambulină marcînd începutul unei supremații de necontestat a nordicilor, supremație care avea să dureze pînă la Olimpiada din 1960, cînd pentru prima oară regele trambulinei va fi un nescandinav, Helmuth Recknagel din R.D. Germană.

...La patinaj viteză, finlandezul Thunberg cîștigă probele de 1500 m și 5000 m : Canada cucerește primul său titlu olimpic la hochei pe gheață, bătînd la scoruri astronomice celelalte formații : Elveția este mai „tare" la bobul de patru persoane, iar Austria, în ritmul valsurilor lui Strauss, domină întrecerile de patinaj artistic. În proba feminină pe primul loc se clasează Eva Flanck Szabo, iar pe ultimul (8) Sonja Henje, o fetiță norvegiană de 12 ani, cîrnă și blondă, ambițioasă și mai ales mîndră de tradițiile sportive ale familiei sale. Tatăl ei fusese campion mondial la ciclism, iar fratele, schior și patinator vestit. Sonja a plîns de necaz cînd în loc de medalie oficialii i-au dăruit o simplă păpușă. Dar nerăbdătoarea Sonja, acest copil minune al patinajului, va cîștiga atîtea medalii încît ea singură le va dărui copiilor.

După patru ani, virtuozii sporturilor de iarnă își dau din nou întîlnire la Jocurile Olimpice, de data aceasta în pitorească localitate elvețiană Saint Moritz, în valea înzorită a Engandinei. Participă 491 sportivi din 25 de țări. Din păcate oaspetele cel mai așteptat, zăpada, lipsește. Un strat subțire acoperea pîrtiile munților Grisoni. E soare și cald, mai ales la amiază cînd se dispută probele de patinaj viteză. Finlandezul Klas Thunberg reușește

să cîștige două medalii de aur : 1500 m și 5000 m., dar nu o poate lua pe a treia pentru că, culmea ghinionului, gheața se topește cînd mai erau cîteva sute de metri în cursa de 10 000. Proba se suspendă și Thunberg se consolează cu gloria de a fi învingător și... în patinajul de uscat.

Probele de schi supun și ele la eforturi penibile pe concurenți. Suedezului Hedlund îi vor trebui aproape 5 ore pentru a termina victorios cursa de 50 km. de două ori mai mult decît va face compatriotul său Sixten Jernberg în 1956 la Cortina d'Ampezzo.

La Saint Moritz doar concursurile de patinaj artistic, desfășurate seara, au cunoscut succesul așteptat. Suedezul Grafstroem reînnoiește victoria obținută la prima olimpiadă, dar evoluția lui și a celorlalți concurenți este eclipsată de apariția scînteietoare a norvegiencei Sonja Henie. Mica norvegiană este acum o maestră care dă ea lecții de patinaj artistic. Cronicarii sportivi ai timpului, se întrec în superlative numind-o „Steaua Nordului", „Aripă de lebădă", „Petală de crin", „Val înspumat, născut în adîncurile fiordurilor". Sonja Henie la 16 ani este o patinatoare desăvîrșită. Sonja va fi purtată în triumf la Saint Moritz, unde și alți compatrioți ai săi : săritorul Andersen, fondistul Grottumsbraten, cuceresc titlurile de campioni olimpici.

I. GOGA

Liniște, se joacă șah !

În aceste zile, cluburile și bazele sportive de la orașe și sate găzduiesc, printre altele, și întrecerile primei etape a Spartachiadei de iarnă a tineretului, competiție de masă care de la an la an se bucură de o largă participare. În clișeul de sus vă înfățișăm un aspect de la asociația sportivă Victoria, grupul școlar petrol-chimie din Onești.

Fotografia : M. LERESCU

•VARIETĂȚI•VARIETĂȚI•VARIETĂȚI•

Ținta — 545 goluri !

Un record rar urmărește să realizeze jucătorul profesionist canadian de hochei pe gheață, Gordie Howe, care joacă de 18 ani la clubul Red Wings din Detroit. El intenționează ca, în actualul sezon, să înscrie cel de al 545-lea gol din cariera lui sportivă pentru a dobori astfel recordul mondial neoficial deținut cu 544 goluri de fosta vedetă a lui Montreal Canadians, Maurice Richards. Pînă acum Howe a înscris 540 goluri, astfel încît îi mai lipsesc numai cinci puncte pentru a-și vedea visul realizat.

În ciuda celor 36 de ani ai săi, Gordie Howe se află într-o formă excelentă și a anunțat că va mai juca încă 2—3 ani. Interesant este faptul că în timpul liber el scrie cărți. Prima sa lucrare, s-a ocupat, cum era și normal, de tehnica hocheiului pe gheață. Titlul ei : „Hochei — aici e Howe".

Rik Van Looy acuzat de furt

În fața unui tribunal din orașul italian Terni se judecă în prezent un proces cu totul neobișnuit. Fostul campion mondial de ciclism, Rik Van Looy este acuzat că a... devalizat o băcănie împreună cu Charly Gaul, Guido Carlesi, Vito Taccone, Edgar Sorgeloos și alți nouă cicliști.

Cazul datează din iunie 1961, în cursul unei etape a Turului Italiei. Rik Van Looy și „complicii" săi, profitînd de oprirea plutonului la o barieră de cale ferată, au pătruns într-o băcănie, la Marmome, în apropiere de Terni, făcînd „provizii" de sandvișuri și băuturi pe care nu le-au plătit. Proprietarul băcăniei a înaintat o plîngere la tribunal dar autorii furtului, care sînt acuzați că și-au însușit mărfuri în valoare de 200.000 lire italiene, au putut fi identificați abia recent cu ajutorul unui film pentru televiziune.

„Master - matic"

Iată o realizare care va bucura deopotrivă atît pe sportivi cît și pe spectatori. Este vorba de un aparat care seamănă cu un mare obuz instalat pe un cărucior. Pus la priză, acest aparat degajă rapid o asemenea cantitate de căldură încît în scurt timp terenurile de baschet, tenis, pistele de atletism inundate de ploaie etc. se usucă oferind condiții normale de joc.

Experiențele făcute în Anglia pe terenurile de fotbal, cu mai multe aparate deodată, au dat rezultate bune, astfel încît este foarte probabil ca folosirea lor să devină un lucru obișnuit. Aparatul se numește „Master - matic", este un produs american, fiind folosit și la uscarea cerealelor precum și în alte domenii.

Cu automobilul pe... două roți

Jean Sunny și-a cîștigat o reputație poate neobișnuită : s-a specializat în conducerea automobilelor pe... două roți. Ultima lui performanță în acest domeniu este într-adevăr uimitoare : el a parcurs o distanță de 95 km. (Paris-Chartres) pe două roți ale automobilului său Simca 1000.

Bineînțeles că în această tentativă i s-au creat condițiile necesare pentru a se putea deplasa astfel cu mașina fără să întîlnească diferite obstacole (bariere de cale ferată, mașini staționate în drum etc.).

Urmat de o caravană cuprinzînd ziariști, operatori cinematografici și ai televiziunii, Jean Sunny a parcurs cu succes distanța de 95 km. în aproape 7 ore sub privirile suprinse ale cetățenilor aflați pe drum și la sosirea lui.

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

Brumel și Sneazwell despre pasionantul lor duel

Anul 1940 poate fi considerat ca o cotitură în evoluția probei de săritură în înălțime pentru bărbați. În acel an, un tînăr american, Lester Steers, a sărit 2,11 m, performanță apreciată ca fantastică pentru perioada respectivă, considerată o limită greu de depășit într-un viitor prea apropiat.

Toate pronosticurile și aprecierile specialiștilor au fost însă infirmate, fiindcă de atunci și pînă în prezent recordul a ajuns la 2,28, realizatorul lui fiind cunoscutul atlet sovietic Valeri Brumel. Unde s-a crezut la început că el nu va putea trece de 2,20, că apariția lui va fi meteorică, că este un caz izolat, iată că istoria atletismului contemporan ne demonstrează cu totul altceva. El a ajuns la 2,28 m. cu perspective să ajungă la 2,30 m. și mai sus. Brumel nu mai este însă singurul atlet capabil de asemenea performanțe, căci au răsărit și alți pretendenți autorizați. Să-i numim deocamdată alături de Brumel pe australianul Tony Sneazwell și pe chinezul Ni Chi Chin.

Dintre aceștia, Brumel și Sneazwell sînt considerați drept cei mai autorizați pretendenți la medalia de aur. Iată de ce un ziar de specialitate din Franța s-a adresat celor doi sportivi cu rugămintea să-și spună părerea în legătură cu anticipatul lor duel.

Printre altele, Valeri Brumel a declarat : *„Nu m-am întîlnit încă direct cu Sneazwell. Totuși, din kinogramele și spusele specialiștilor, consider că am dreptul să declar că viitorul meu adversar este un atlet de mare valoare, capabil să ajungă în curînd 2,25 m și într-un viitor apropiat la 2,30 m.*

Cît despre mine cred că și eu pot să ameliorez actualul record mondial cu 1—2 centimetri. Însă nu cred că va fi posibil să obțin în viitor un rezultat mai bun. Poate că declarația mea este oarecum surprinzătoare, dar consider că este explicabilă prin faptul că am o înălțime necorespunzătoare pentru un săritor (1,85 m) ceea ce după părerea mea limitează perspectivele mele de a fixa recordul mai sus de 2,30 m. Oricum, n-am renunțat niciun moment la antrenament, și preocupările mele se îndreaptă simultan spre două mari țeluri : 2,30 m. și medalia de aur la Tokio."

Tony Sneazwell a declarat : *„Antrenorul meu, Franz Stampfl, și eu nădăjduim să putem realiza o bună performanță la Tokio. Cei 220 de centimetri realizați în capitala Japoniei cu ocazia Săptămînii internaționale (fără prezența lui Brumel care m-ar fi stimulat) au constituit pentru noi o confirmare a acestor speranțe. Personal cred că va fi posibil ca în cursul anului viitor să ajung la 2,30 m. în cadrul unui duel care se anunță pasionant cu valorosul atlet Brumel pe care îl admir cu toată sinceritatea. Fără îndoială că mai am multe de învățat pentru a-mi îmbunătăți stilul și să evit erorile pe care le mai comit. Dacă planul meu de pregătiri se va realiza întocmai am tot dreptul să sper că la Tokio voi obține medalia de aur".*

Întîlnire...

Fotografia : N. CRISTOVEANU

ȘAH

„Le Figaro" despre succesul lui Florin Gheorghiu

Ziarul francez „Le Figaro" comentează în obișnuita sa rubrică de șah victoria lui Florin Gheorghiu la campionatul mondial de juniori. Subliniind că acum este pentru prima dată cînd „Romînia posedă o astfel de distincție la jocul de șah", ziarul relevă faptul că ea „este obținută grație muncii îndîrjite și organizării raționale pe care această țară o aplică în ultimii ani în domeniul șahului „Noi — scrie autorul comentariului — nu putem spera la un astfel de eveniment", arătînd că șahul francez nu primește un sprijin îndestulător.

Categorii sportive participanților la „Cupa Magazin"

Numeroși cititori șahiști ai revistei noastre, care au luat parte la turneele prin corespondență dotat cu „Cupa Magazin", ne-au întrebat dacă și cum pot primi clasificări sportive. Le răspundem pe această cale.

Concurenții care iau parte la a patra ediție a „Cupei Magazin", ca și la alte concursuri prin corespondență și nu au nici o clasificare sportivă pot obține, pe baza performanțelor realizate, fie categoria a V-a, fie categoria a IV-a, putînd concura ulterior la turnee obișnuite, la tablă, pentru a obține categoria a III-a sau superioară.

Într-un număr viitor vom da amănunte cu privire la normele și formalitățile care trebuie îndeplinite pentru obținerea clasificărilor sportive.

Incep noi turnee

După cum ne comunică Comisia de șah prin corespondență din cadrul F.R.Ș., termenul de înscriere la sferturile de finală ale celui de-al cincilea campionat republican — 1964—1967 — s-a prelungit pînă la 30 decembrie 1963. La această etapă se poate înscrie orice jucător de șah cu categoria a V-a, a IV, a III-a sau fără nici o clasificare sportivă. Cei care nu au nici o categorie pot obține la „sferturi" categoria a V-a sau a IV-a. Cererile de înscriere, însoțite de un timbru de 1,75 lei pentru răspuns, se vor trimite pe adresa Comisiei de șah prin corespondență, București, str. Vasile Conta nr. 16.

Pînă la 30 decembrie 1963 se primesc înscrieri și la semifinalele celei de-a IV-a ediții a campionatului republican 1963—1966 — prin corespondență. La semifinale pot participa, în afară de cei promovați din „sferturi", jucătorii care au cel puțin categoria a II-a.

Partide din finala primului campionat republican prin corespondență

Alb : M. Suta — Oradea
Negru : G. Sigmirean — Brașov

1. e4, e5	14. Cbc7, N:d1
2. Cf3, Cc6	15. C:e8, D:e8
3. d4, e:d4	16. C:f6+, g:f6
4. C:d4, Cf6	17. D:d1, De6
5. Cc3, d6	18. Rb1, Td8
6. Ng5, e6	19. Dc1, Cb4
7. Dd2, Ne7	20. b3, De4
8. 0-0-0, 0-0	21. Nc4, a6
9. f4, Te8	22. Te1, Dc6
10. Cdb5, d5	23. De3, Td7
11. N:f6, N:f6	24. Dc3, Cd5
12. e:d5, e:d5	25. Te8+ și negrul cedează
13. C:d5, Ng4	

Alb : C. Mihăescu
Negru : C. Ștefaniu

1. d4, d5	23. Cd5, N:d5
2. c4, d:c4	24. e:d5, Cf4
3. Cf3, Cf6	25. De4, Cg6
4. e3, e6	26. Dg4, Rf8
5. N:c4, c5	27. Ne4, D:c1
6. O—O, a6	28. T:c1, T:c1+
7. De2, b5	29. Rh2, Ce7
8. Nb3, Nb7	30. Ce3, Te7
9. Tfd1, Cbd7	31. g3, Cc8
10. Ce3, Nd6	32. Nd3, Ce7
11. e4, e:d4	33. Db4, Td7
12. T:d4, Ne5	34. Ne4, Rg8
13. Td3, O—O	35. Rh3, C:d5
14. Ng5, De7	36. C:d5, T:d5
15. a3, Ne7	37. N:d5, T:d5
16. Nc2, Cc5	38. f3, g6
17. T3d1, Tfd8	39. Dc3, Td6
18. Cd4, Tac 8	40. Db4, Te6
19. Tac1, e5	41. b3, Rg7
20. Cf5, Ce6	42. Dg4, Ne7
21. h4, h6	43. f4, f5
22. N:f6, N:f6	și albul cedează

Alb : A. Anton — Iași
NEGRU : C. Vlad — Constanța

1. d4, Cf6	15. g4, Dg6
2. c4, g6	16. Tdg1, Rh8
3. Cc3, Ng7	17. Cg3, b5
4. e4, d6	18. g:f5, N:f5
5. f3, O-O	19. N:f5, T:f5
6. Ne3, e5	20. C:f5, D:f5
7. d5, c5	21. Tg3, Cd7
8. Dd2, Ce8	22. Thg1, Cef6
9. Nd3, f5	23. N:f6, N:f6
10. e:f5, g:f5	24. Ce4, Ne7
11. O-O-O, a6	25. .g7, Te8
12. Nh6, Tf7	26. Dg2, Df8
13. Cg2, Dh4	27. Dh3 și negrul cedează
14. Ng5, Dh5	

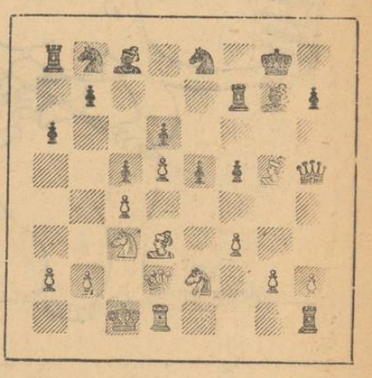

Cum ne pregătim de REVELION

Aranjarea mesei

Masa de Revelion trebuie să fie deosebită de alte mese din timpul anului. Iată cîteva idei pentru aranjarea ei.

Pasărea friptă rece (curcan, gîscă, găină), se va aşeza pe o farfurie, avînd înfiptă în ea o andrea pe care s-au pus ciuperci, conopidă murată, bucăţi de sfeclă coaptă. Picioarele sînt îmbrăcate

în hîrtie cu franjuri mărunte la margine, iar de jur împrejurul ei, bucăţele de aspic sau chiar de piftie formează o garnitură plăcută.

În lipsa unei fructiere iată cum se poate improviza o fructieră monumentală. Se ia o farfurie peste care se aşează un pahar cu picior, cu gura largă. Iar deasupra un vas mic de flori. Pe farfurie se aşează fructele mari : portocale, mere. Pe cupă — struguri atîrnînd cu ciorchinii în jos, iar în vasul de flori, printre ramuri verzi, stafide, nuci curăţate, alune.

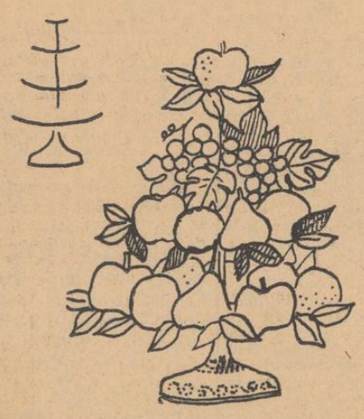

Pe o compotieră se aşează diferite fructe, iar în mijlocul mesei pe o altă compotieră se pun conuri de brad vopsite cu bronz auriu şi argintiu şi globuleţe multicolore. Efectul este mai mare dacă se introduc înăuntru una sau două lanterne a căror lumină să pătrundă prin obiectele aşezate în vas.

Bufetul rece

Apropierea Revelionului îndeamnă gospodinele să se gîndească din timp la pregătirile de rigoare. Cele cu mai mult simţ practic înclină spre alcătuirea unui bufet rece. Vrem să le venim în ajutor cu cîteva variante de prezentare :

Un platou oval cu un rînd de salam, unul de ouă tăiate în felii subţiri, unul de muşchi ţigănesc, unul de roşii iar la sfîrşit cîteva foi de salată verde.

Pe un platou dreptunghiular, în cele două colţuri opuse, aranjăm în formă de evantai cîţiva peştişori de sardele. La mijloc, în diagonală

felii de ou care sînt garnisite cu cîteva rondele de castravete. In dreapta şi în stînga diagonalei aşezăm felii de şuncă sau file.

— Pateuri cu brînză, plăcintă de carne, saleuri.

Pe foi de salată se aşează ouă în picioare, crestate, pe care le garnisim cu pastă de anşoa şi cîteva măsline.

Sendvişuri cu icre de Manciuria, icre de crap, salam de iarnă etc.

— Un platou rotund cu o salată de cartofi cu sos de maioneză pe care vom aranja 12 jumătăţi de ou garnisite cu cifre făcute din felii subţiri de gogoşari. La mijloc vom pune un buton, tot din gogoşar, iar pe deasupra vom forma cele două ace din castravete. De jur împrejur garnisim cu felii subţiri de roşii sau gogoşari.

In mijlocul unui platou oval aşezăm o salată de ţelină, dată prin răzătoare, peste care turnăm un sos picant de maioneză. De jur împrejur aranjăm foi de sa-

lată verde pe care punem cornete de şuncă. Ultimul rînd este format din jumătăţi de ou umplute cu gălbenuşul lor preparat cu piper şi muştar.

In timpul mesei mai putem servi apoi :

Aperitive : *gogoşi de cartofi cu brînză, caltaboşi, răcituri de pasăre sau porc, crochete de creier şi ouă umplute cu salată a la russe, rizotto cu limbă.*

— Sarmale de porc

— Friptură de curcan sau porc garnisită cu legume sote : carote, mazăre, cartofi prăjiţi, salată, gogoşari, castraveciori.

— Brînzeturi (Olanda, şvaiţer, caşcaval, Poiana, Bucegi).

— fursecuri asortate, cozonac.

— Fructe (portocale, mere, pere).

— Cafele.

— Tort de portocale, tort de castane sau ciocolată.

— La aperitiv putem servi amalfi (ţuică amestecată cu vermut), apoi un vin sec. La cafea — coniac, iar la desert un vin dulceag.

Pomul de iarnă

Se poate aranja un mic pom de iarnă din ramuri de brad adunate şi montate pe un suport înfipt într-o cutie de lemn. Ramurile de brad se fixează de suport cu sîrmă. Globuleţele, beteala şi

lanţurile de hîrtie colorată împodobesc pomul de iarnă.

Iată un mic brad în care se prind numai cîteva funde roşii. Alături se află cadourile celor mici şi ale celor mari.

PREZENTAREA CADOURILOR

Pachetul clasic se îmbracă în hîrtie colorată şi se leagă cu două funde.

Pachetul cilindric se înfăşoară într-o hîrtie lucioasă cu franjuri la capete şi cu panglicuţe.

Cutia de bomboane se îmbracă în hîrtie şi i se pune deasupra un pompon de fundă lucioasă.

Un pachet dreptunghiular (o cutie de pantofi, de exemplu), se îmbracă în hîrtie multicoloră, iar pe margini i se lipeşte un rînd de franjuri.

ACCESORII

Iată o serie de lucruri utile pentru cei ce pleacă de Anul nou la munte. Să nu uităm căciuliţe, fulare, cordoane, ciorapi groşi, unu sau doi pantaloni, pulovăr, cămaşă şi — bine înţeles — schiurile şi beţele.

Desene de Tanţi PFENNINGS

MEDICUL vă sfătuieşte

Gimnastica Pranayama

Prin gimnastică se dezvoltă atît calităţile fizice ca : forţă, rezistenţă, coordonare şi îndrumare, cît şi calităţi morale ca : disciplină, perseverenţă.

De-a lungul timpului s-au cristalizat unele sisteme de exerciţii bine închegate.

Este răspîndit, de exemplu, sistemul lui Ling, cunoscut ca gimnastisă suedeză şi sistemul Pranayama, originar din India.

Pranayama se adresează în special oamenilor care nu îndeplinesc obişnuit o muncă fizică.

Iubitorii acestui sistem de educaţie fizică îndrăgesc pe cei 3 prieteni ai sănătăţii : apa, aerul, soarele.

Pranayama înglobează mai multe exerciţii constînd dintr-un număr variat de mişcări, care alcătuiesc aşa-numitele cicluri. De exemplu, ciclul A (pentru începători şi copii) are zece mişcări sau poziţii, ciclul B (exerciţii avansate) are 16 mişcări.

Aceste exerciţii se pot face în orice timp al zilei fiind însă indicat mai ales dimineaţa înainte de a mînca, precum şi seara, înaintea cinei sau la 3 ore după cină. Asta, bine înţeles, dacă cina este servită la orele 6—7 seara, cele mai potrivite pentru sănătate. Îmbrăcămintea să fie cît mai sumară, dacă e posibil fără, pentru a nu împiedica mişcările şi circulaţia sîngelui.

Ritmul executării exerciţiilor este de 3 cicluri : A într-un minut. Copiilor între 10—15 ani li se recomandă cel puţin 25 cicluri complete într-o zi, iar celor peste 16 ani repetarea ciclurilor se poate înmulţi pînă la 300 pe zi în mod gradat, adică începînd cu 5 cicluri şi adăugînd cîte 2 cicluri în plus la fiecare săptămînă. Aceasta presupune practicarea Pranayamei ani îndelungaţi şi de obicei viaţa întreagă, cum de altfel fac adepţii ei hinduşi.

În complexul educaţiei fizice indiene, la loc de cinste se găseşte gimnastica respiratorie.

Caracteristicile ei sînt : mişcarea respiratorie capătă o amplitudine accentuată, efectuîndu-se în trei timpi de-a lungul a 28 de secunde. Şi anume, se inspiră cît numeri de la 1 la 4, se face o pauză cît numeri de la 1 la 16, apoi se expiră cît numeri de la 1 la 8. Deci, momentul cel mai lung îl constituie pauza dintre inspiraţie şi expiraţie în care interval se dă posibilitatea unei oxigenări cît mai complete a sîngelui intrapulmonar şi, în acelaşi timp, se potenţează mobilizarea stazelor pulmonare şi hepatice.

La început, pentru antrenare se respiră fără pauză, inspirînd pe o nară şi expirînd pe cealaltă, în mod alternativ. Apoi se respiră cu pauza prescrisă, pe ambele nări. Respiraţia se execută pe nas, lin, ritmic, continuu, cîte 10—15 minute dimineaţa şi seara. Nu vor respira cu pauză cei care suferă de plămîni, inimă şi hipertensiune arterială.

Exerciţiile respiratorii se fac la începutul şedinţei de gimnastică. În privinţa acomodării respiraţiei la ciclurile de mişcări ale Pranayamei, se recomandă celor antrenaţi să inspire la începutul ciclului şi să expire la sfîrşitul lui, sau dacă e prea greu să mai execute cîte o respiraţie în cursul mişcărilor ciclului. Cei neantrenaţi şi debili, pot inspira şi expira la fiecare mişcare. Se vede deci, ce rol se acordă gimnasticei de respiraţie care, în general, nu prea luată în seamă.

Iată acum exerciţiul cel mai simplu — ciclul A — executat de începători, cu respiraţie la fiecare mişcare.

Mişcarea I. A. **Saltul :** Stînd drept în picioare cu privirea fixă înainte, braţele apăsate pe torace, coatele îndoite cu palmele strîns lipite în faţa pieptului, abdomenul supt, vîrfurile picioarelor apropiate. Tot corpul este încordat. Se inspiră pe nas profund, se opreşte respiraţia o secundă şi apoi se trece imediat la mişcarea următoare.

Mişcarea 2. A. **Palmele lipite pe pămînt :** îndoirea corpului înainte complet pînă ce palmele ating pămîntul, în timp ce se expiră. Genunchii întinşi, strîns lipite, coatele întinse, braţele lipite de cap, trunchiul uşor înclinat înapoi.

Mişcarea 3 B. La fel cu 2 A.

Mişcarea 4 B. **Poziţia şezînd:** se lasă braţele în jos pe lîngă corp pînă cînd degetele ating pămîntul, în timp ce se îndoiesc genunchii unul lîngă altul, călcîiele lipite şi ridicate de la pămînt. Capul, gîtul şi spatele sînt de aceeaş linie.

Mişcarea 5 B. **Poziţia patrupedului :** se lasă genunchii pe pămînt, corpul înainte cu palmele cît mai departe de genunchi şi spatele drept.

Mişcarea 6 B la fel cu 5 A. Mişcarea 7 B la fel cu 6 A.

Mişcarea 8 B. **Poziţia greierului :** culcat cu faţa în jos, braţele întinse de-a lungul trunchiului, bărbia pe pămînt, se ridică ambele picioare lipite şi întinse, cît mai sus.

Mişcarea 9 B. **Arcul :** se ridică pieptul de la pămînt, capul e dat pe spate şi cu mîinile întinse se prind picioarele de la glezne trăgînd cît mai tare.

Mişcarea 10 B. **Culcat pe spate :** din poziţia anterioară se lasă în jos picioarele şi mîinile, apoi se rostogoleşte corpul cu faţa în sus dintr-o singură mişcare. Braţele pe lîngă corp, picioarele întinse lipite, musculatura neîncordată.

Mişcarea 11 B. **Poziţia răsturnată :** se ridică ambele picioare întinse, pînă la verticală. Dacă e posibil se ridică şi trunchiul sprijinind şoldurile cu mîinile îndoite de la cot. Picioarele pot fi balansate înainte şi înapoi de cîteva ori, apoi se revine la poziţia culcat pe spate.

Mişcarea 12 B. **Plugul :** se ridică picioarele lipite în sus îndoindu-se şoldurile pînă cînd degetele ating pămîntul în timp ce capul, umerii şi mîinile întinse rămîn pe pămînt.

Mişcarea 13 B. **Genunchii la urechi :** se coboară genunchii îndoiţi pînă la urechi, strîngînd capul între ei, apoi se revine la poziţia culcat pe spate.

Mişcarea 14 B **Degete la degete :** picioarele rămîn întinse pe pămînt, se ridică trunchiul şi se prind vîrfurile picioarelor cu degetele de la mîini, atingînd genunchii şi fruntea.

Mişcarea 15 B la fel cu 4 B.

Mişcarea 16 B la fel cu 1 B.

Ritmul executării exerciţiilor avansate este de aproximativ un ciclu pe minut, fiind utilă a executa zilnic în mod progresiv pînă la 100 de cicluri. În timpul exerciţiilor se respiră ritmic, după necesitate.

Efectele se manifestă ca şi în urma exerciţiilor ciclului A şi cu deosebire se adresează musculaturii abdomenului şi toracelui, remedierii insuficienţelor digestive şi activării circulaţiei sangvine.

Înţelepciunea celor ce au înmănunchiat acest sistem de gimnastică valoroasă, se evidenţiază neîndoios după luni şi ani de practicare regulată a exerciţiilor Pranayamei.

Dr. Radu CĂRPINIŞIANU
medic primar

Mişcarea A

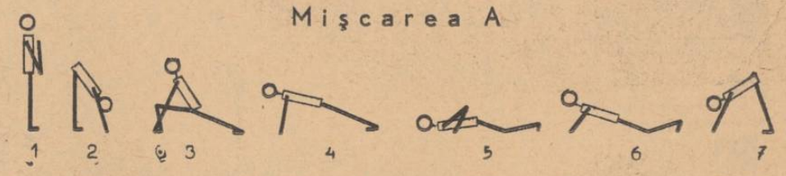

Mişcarea B

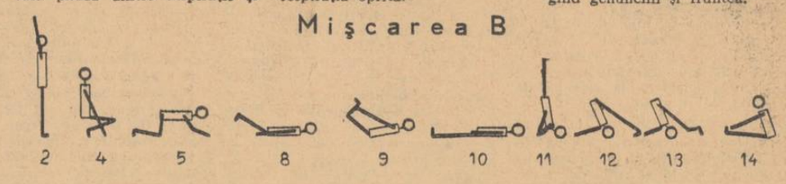

SFATURI COSMETICE

Pentru a avea o ţinută corectă, un obraz îngrijit şi în general un aspect care să emane prospeţime şi tinereţe, este necesar să luăm din timp o serie de măsuri.

Vom începe cu faţa, care trebuie pregătită astfel încît să capete un aspect catifelat şi să suporte fardul fără inconveniente. În primul rînd vom avea grijă ca să curăţim faţa zilnic cu un demachiant potrivit şi să aplicăm printr-un masaj mingîietor puţină cremă hrănitoare. Direcţia mişcărilor va fi întotdeauna în sus — dinspre bărbie spre tîmple. Vom efectua tamponări uşoare în jurul ochilor, apoi vom masa fruntea, obrajii, bărbia şi gîtul.

Dacă pielea are puncte negre, nu vom încerca scoaterea lor în ultima clipă ci vom recurge la serviciile cosmeticienei sau vom efectua această operaţie singure din timp (cel puţin cu 4—5 zile înainte de anul nou).

Dacă pielea este aspră, deshidratată, excesiv de uscată sau de grasă, se recomandă de asemenea ca timp de cîteva zile la rînd să aplicăm măşti adecuate tenului respectiv, ameliorînd imperfecţiunile şi înlăturînd astfel urmele oboselii.

In acest scop ne putem prepara măşti de gălbenuş de ou, albuş de ou, caolină, miere de albine, caimac etc., care vor face pielea receptivă pentru aplicarea fardului. In timpul menţinerii măştilor pe obraz vom sta culcate timp de 20—30 minute într-o stare de perfectă relaxare. Dacă tenul este gras, cu porii dilataţi, vom aplica după scoaterea măştii o compresă cu soluţie de alaun 2%. In tot acest timp vom menţine pe ochi comprese cu infuzie de muşeţel sau cu infuzie căldută de flori de trei.

Nici pedichiura nu trebuie lăsată pentru ultimul moment, deoarece fiind o operaţie mai anevoioasă, riscăm să nu mai avem timpul necesar. Pentru a ne menţine buna dispoziţie în seara respectivă, nu vom comite greşala de-a ne încălţa cu pantofi noi. Nimic nu ne va indispune mai mult decît pantofii care ne strîng şi ne obosesc picioarele. Părul de prisos de pe picioare va fi de asemenea depilat din timp.

Mîinile pătate din cauza treburilor din gospodărie vor fi curăţate bine cu zeamă de lămîie, apoi vor fi unse cu glicerină amestecată cu apă oxigenată sau cu o cremă specială de mîini.

Părul constituie o podoabă care completează reuşita ţinutei noastre. De aceea, dacă dorim să ne facem ondulaţie permanentă, este bine ca aceasta să fie făcută cu cîteva zile înainte pentru a-l mai spăla încă odată înainte de a ne coafa pentru anul nou. In general este bine ca înainte de a ni-l ondula, să facem un masaj în profunzime a pielii capului executînd mişcări circulare cu degetele, pornind de la ceafă spre vîrful capului sau dinspre frunte spre ceafă. De asemenea, foarte recomandat este şi periatul părului.

Dacă nu avem timp să ne spălăm părul, atunci îl vom degresa fie prin frecare cu puţină sare de bucătărie foarte fină, sau cu vată îmbibată în alcool.

Vom acorda o atenţie deosebită şi aplicării fardului. Fardarea va fi cît mai discretă, deoarece fardul în cantitate mare se descompune la căldură şi lumină, faţa transpiră, se păteză. O fardare desăvîrşită nu vom obţine decît dacă vom aplica, fardul pe o faţă curăţată bine. Vom începe prin aplicarea tonului de ten, după care obrazul va fi pudrat, în felul acesta retuşăm imperfecţiunile dînd tenului un aspect catifelat, mat şi uniform. Dacă tenul este palid, se impune aplicarea rozului de obraz. Nuanţa rujului o vom potrivi la cea a obrajilor.

Pentru a crea impresia că ochii sînt mai mari, mai expresivi, vom trasa cu un creion dermatograf, o linie pe pleoapa superioară sau numai la colţul ochiului.

Pentru a nu obţine efecte nedorite, nu vă lăsaţi tentate de a vă încerca o nouă coafă sau un nou sistem de fardare, rezultatul putînd fi nefavorabil.

Anca BOGDAN

• COLŢUL CELOR MICI

„Ajutorul" lui Costel

Tică duce-n spate cogeamite sacul ;
Tică-i mic, nu are şase ani, săracul
Şi de greutate s-a încovoiat.
Pe Costel îl prinde mila de băiat
Şi vrea să-l ajute. — Ce-ai în sac ? — Am prune !
— Stai să gust vreo două să vedem : sînt bune ?
Şi aşa le cearcă una cîte una.
Tare sînt gustoase ! Şi mănîncă-ntr-una
Că în sac, aproape mai nimic nu-i lasă ;
N-are bietul Tică ce mai duce-acasă,
Dar în schimb e sacul uşurel de tot.
— Ia încearcă Tică, poţi să-l duci ? — Da, pot.
— Cred şi eu acuma că îţi e uşor,
Asta numai fiindcă ţi-am dat ajutor.

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh CHIRIAC

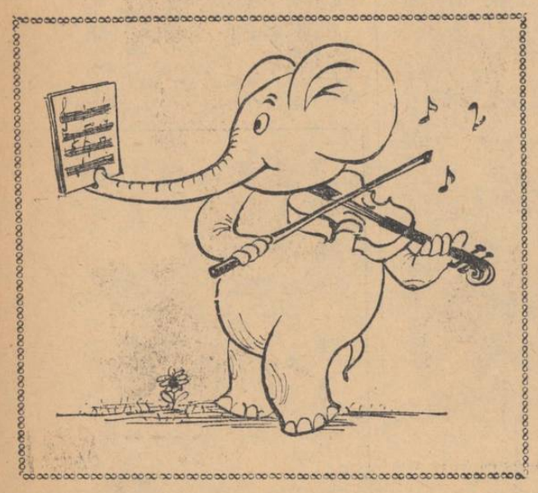

Decembrie

Decembrie — iubiţi copii,
E luna care-aduce iarna-n prag
Cu moş Gerilă, un prieten drag,
E luna care-aduce jucării :
Maşini, păpuşi şi jocuri în cutii.
Bunicul, celor mici le povesteşte,
Răstoarnă sacul de poveşti cu zmei :
In sobă arde focul, sar scîntei,
E seară, cald şi-afară viscoleşte.

Boticul negru

S-a dus o veveriţă după hrană, iar puiului i-a spus să stea în poiană. „Să nu te urci cumva în vîrf de brazi că eşti prea mic ; vei ameţi şi cazi".

Pe mama lui, Boticul n-o ascultă că n-a lăsat să treacă vreme multă de cînd mămica a plecat, s-a dus şi s-a suit pe bradul verde sus ; dar a căzut şi şi-a făcut cucui. Aşa îl găsi, lovit, mămica lui.

L-a oblojit cu leacuri fel de fel : cu flori de izmă şi de muşeţel şi l-a stropit cu apă rece. Dar, ce se face el pînă i-o trece ? Ceilalţi aleargă, iar el stă pe loc : cît timp va fi bolnav, nici gînd de joc. De-ar fi ascultat-o pe mămica, Boticul negru nu păţea nimica.

Florin IORDACHESCU

V. TIMOC

— Astăzi am stat acasă. Au fost de la cooperativă să repare teracota...

— Aș putea afla unde-ți tocești în așa hal încălțămintea ?
— Întreabă... la I.A.L. !...

— Le-am spus de „Rumba" de la radio...
— Și ?
— Mi-au răspuns cu un „twist" la magnetofon !

FRED GHENĂDESCU

Fără cuvinte

AL. CLENCIU

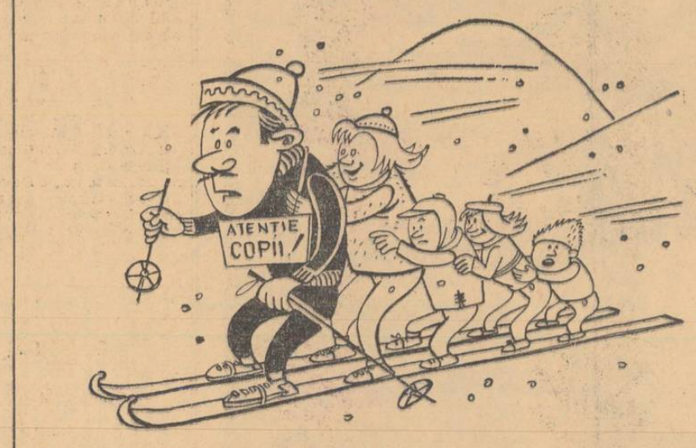

„Economul" la schi

S. ALEXANDRESCU

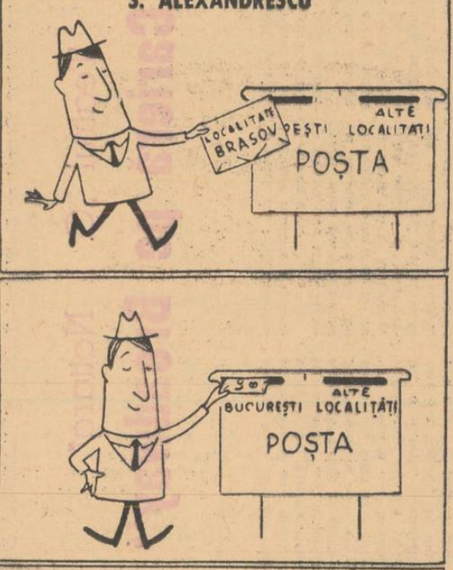

MAN VIRGIL — Ocna Mureșului. **Terminați în primul rînd școala medie și apoi puteți urma mai departe. Amănunte despre școala ce doriți s-o urmați, puteți lua de la Ministerul Forțelor Armate căruia trebuie să vă adresați.**

ACNOS — Arad. **Artistului preferat scrieți-i pe adresa Teatrului „C. Tănase" — București.**

MIHAI GEORGESCU — Buzău. **Da, pentru a deveni traducător este necesar să dați un examen. Ministerul Învățămîntului vă poate da toate indicațiile.**

J. ULMEANU — București. **Cursuri serale de dactilografie nu există. Sînt asemenea școli însă numai de zi, ele fiind tutelate de Uniunea Cooperativelor Meșteșugărești.**

VLAD IONESCU — Arad. **Lucrînd la fabrica de vagoane, cel mai indicat este să urmați o școală tehnică legată de meseria pe care o prestați. In caz că ați terminat școala medie, puteți urma un Institut politehnic, de unde aveți posibilitatea să ieșiți inginer. Pentru a urma medicina, este necesar să munciți într-un sector care are cît de cît legătură cu această ramură.**

GHEORGHE POPESCU — Roșiorii de Vede. **Deoarece sînteți în clasa a VII-a elementară, părerea noastră este să vă concentrați, în primul rînd, toate forțele pentru a vă termina școala medie, și, după cum știți, mai aveți încă cinci ani. In acești ani puteți căpăta multiple cunoștințe, care, completate cu o permanentă preocupare pentru literatură și pentru cunoașterea vieții, vă vor ajuta să vă realizați visul.**

VASILE M. RIZESCU — Tîrgoviște. **Abonamente pentru toate publicațiile se fac numai prin oficiile poștale raionale sau orășenești. Revistele care vă lipsesc, puteți să le consultați la biblioteca raională.**

VALERICA BABOS — Brașov str. Vilcele nr. 13, ap. 3; CONSTANȚA MOISESCU, București, str. Const. David nr. 42 raionul 16 Februarie, VIRGINICA GĂTITUL, București Cal. Călărași nr. 13, raionul T. Vladimirescu, doresc să facă schimb de vederi, avînd ca temă frumusețile patriei.

EUGEN MUȚIU — Comuna Ghilad, raionul Deta. **Ne spuneți că deși învățați bine la franceză nu vă descurcați tot așa de bine la scris. Sfatul nostru este să exersați cît mai mult și atunci nu veți mai avea greutăți, mai ales că după cum am constatat din scrisoare aveți un scris frumos și destul de curgător. Dacă puteți să purtați corespondență cu cineva care știe limba franceză, nu este rău, dar aceasta nu poate fi hotărîtor. Noi asemenea adrese nu cunoaștem.**

M. PANȚIRU — Piatra Neamț. **Ocupînd în prezent funcția de tehnician I, pe baza școlii medii tehnice metalurgice, părerea noastră este că puteți să vă prezentați în fața comisiei pentru obținerea diplomei de maistru. Cînd spunem aceasta ne bazăm pe următorul considerent: In instrucțiunile pentru încadrarea pe post de tehnician I sau II, un punct prevede ca să fi absolvit o școală de maiștri și să aveți în această funcție 12 ani în 1956. Deci, funcția actuală ocupată în baza școlii absolvite este superioară funcției de maistru. Lămuriri suplimentare puteți obține de la Serviciul Organizarea muncii din întreprinderea unde lucrați, unde există toate instrucțiunile Comitetului de Stat pentru muncă și salarii.**

DUMITRU PĂDUREANU — Focșani. **Vîrsta de pensionare pentru bărbați este de 60 de ani, iar pentru femei 55. Sînt unele categorii de muncitori cu munci mai grele care pot ieși la pensie și la 55 de ani. Dv. nu vă încadrați în aceste categorii. Modalitatea de dovedire a vechimii cu martori o cunoaște Comitetul sindical căruia trebuie să vă adresați.**

VALERIU GRAMA — Bacău. **Părerea noastră este să vă adresați Comitetului de stat pentru problemele de muncă și salarii.**

CORNELIU MIHĂILESCU — Fălticeni. **O informare mai bună în domeniul cinematografiei o puteți avea citind revista de specialitate „Cinema". Credem că ați reușit să răsfoiți această publicație ce vine și în orașul dv.**

GLIGA MOTIU — Păuliș (Lipova). **Citind „Toamna" ne-am amintit de frumoasa rapsodie a lui George Topîrceanu. Ne pare rău că nu vă putem publica poezia. Cauza este faptul că ea se inspiră mult din creația de care aminteam. Ar fi mai bine dacă v-ați canaliza eforturile spre teme legate de actualitate, tratîndu-le în stil personal, cu originalitate.**

VIORICA IRIMIA — Călina (Drăgășani). **Varianta baladei topîrceniene a unui greier mic e o încercare de a prezenta subiectul poeziei într-un cadru și într-o lumină nouă. Greierele nu mai este mic și necăjit. El întîlnește în calea lui schimbări mari, în sat și pe ogoare. Subiectul nu este însă bine explicat, așa că înțelesul nu e deplin. Replica nu este ca atare atît de suculentă. Vă sfătuim totuși să mai încercați.**

CLAUDIA SECARĂ — Oradea Scriitorului căruia vreți să-i scrieți, adresați-i scrisoarea pe adresa Uniunii Scriitorilor.

Poșta redacției

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

O SCRISOARE ANONIMĂ

Povestire de Jaroslav Hasek

Prințul Friedrich, domnitorul principatului Wald, mergea într-o zi în careta sa, întîmpinat de mulțimea entuziastă.

Deodată pe genunchi îi căzu o scrisoare, aruncată de o mînă abilă din mijlocul curioșilor.

Prințul Friedrich zîmbi încîntat, desfăcu scrisoarea și începu s-o citească:

„Înălțimea voastră, sînteți cel mai mare prost din lume !"

Zîmbetul prințului îi pieri de pe față.

A doua zi, ziarele scriau că înălțimea sa s-a simțit indispus, solemnitatea a fost întreruptă, iar prințul Friedrich a trebuit să se întoarcă la palatul său.

Intră în cabinetul său și începu cu atenție să studieze jignitoarea scrisoare. O reciti, nu mai puțin, de cincizeci de ori: „Înălțimea voastră, sînteți cel mai mare prost din lume !", o învăță pe de rost, apoi furios exclamă: „Acest netrebnic nici n-a semnat scrisoarea !"

Se plimba prin cabinet și repeta: „Înălțimea voastră sînteți cel mai mare prost din lume !"

După o jumătate de ceas, prințul ordonă să se convoace consiliul de stat.

— Domnilor, — anunță el furios celor patru consilieri intimi, — astăzi, în ziua sărbătoririi a treizeci de ani a domniei mele, un răufăcător necunoscut mi-a aruncat în caretă următoarea scrisoare: „Înălțimea voastră, sînteți cel mai mare prost din lume !"

Intimii consilieri păliră, iar baronul Karl bolborosi:

— Înălțimea voastră ! această scrisoare nu este adresată înălțimii voastre !

Prințul Friedrich se înfurie.

— Dragă baroane, strigă el, eu cred că-ți este cunoscut că titlul de „înălțimea voastră", în întregul principat îmi aparține numai mie și că nu există om care ar îndrăzni să-și atribuie acest titlu persoanei sale. Prin urmare, așa cum spune scrisoarea: „Înălțimea voastră, sînteți cel mai mare prost din lume !" nu încape nici o îndoială că ea îmi este adresată mie ! Cred că în această privință vom fi toți de acord. În interesul statului trebuie neapărat să fie găsit răufăcătorul care a îndrăznit să mă insulte, pentru că eu socot că acest act este o înaltă trădare. Vă încredințez dv. acest caz și sper că și consiliul de stat îmi va transmite părerea sa de rău și va condamna în sesiunea de mîine rușinoasa faptă a individului, care nu s-a sfiit să tulbure pacea monarhului său...

Pînă-n noapte tîrziu se prelungi ședința consiliului de stat, la care a fost chemat și șeful poliției.

A doua zi, în cadrul sesiunii parlamentare, președintele citi cu groază mesajul scris cu mîna proprie de către prințul Friedrich, prin care se făcea apel la încrederea poporului său. Parlamentul fără zăbavă întocmi răspuns la acest mesaj, încredințîndu-l pe domnitorul său de întregul devotament, deși la drept vorbind nimeni nu știa ce se întîmplase.

Atmosfera devenise apăsătoare și tristă. Șeful poliției, în schimb, nu-și pierdu cumpătul: el ceru audiență și primi din arhiva statului scrisoarea infamantă.

— Ce măsuri ai de gînd să iei ? îl întrebă cancelarul prințului.

Șeful poliției își frecă mîinile.

— Aveți răbdare, o să vă uimiți de metoda mea de cercetare !

Scrisoarea fu trimisă la tipografia statului, iar după amiază în toată capitala au fost lipite afișe date publicității de către comandamentul poliției:

PREMIU ÎN VALOARE DE 1000 MĂRCI

VA PRIMI ACEL CETĂȚEAN CARE VA INDICA NUMELE RĂUFĂCĂTORULUI CARE A ARUNCAT ÎN CARETA ÎNĂLȚIMII SALE PRINȚULUI URMĂTOAREA SCRISOARE:

Sub această înștiințare a fost reprodus exact conținutul scrisorii.

„Înălțimea voastră, sînteți cel mai mare prost din lume !"

Pînă seara, toți locuitorii principatului Wald aflară că prințul Friedrich este cel mai mare prost din lume.

A doua zi șeful poliției a fost înlăturat din postul său.

În romînește de I. BABIN

REBUS

La drum !

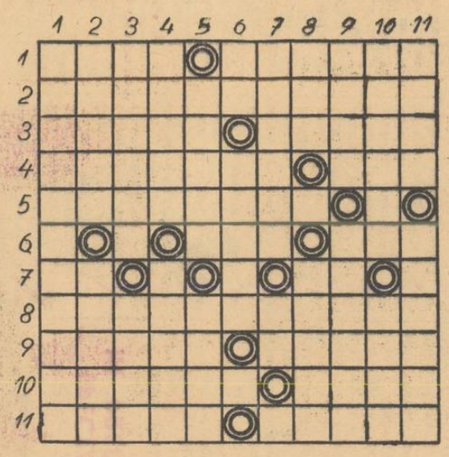

ORIZONTAL: 1) Drum urmat de un vehicul — Motocicletă... de categorie ușoară. 2) Se deplasează ca pe patine ! (pl.). 3) Oprit în loc... — și îndemnat la mers. 4) Animalele de tracțiune ale vehiculelor — Atmosferă (abr). 5) Tot pe drum, pe drum, pe drum ! (pl.). 6) Contribuie la înaintarea lui Dinamo... — și dirijează înaintarea Rapidului ! 7) Puternic avion cu reacție — Can de reactor ! 8) Mișcări de du-te-vino. 9) Asigură bunul mers al trenurilor — Drum croit sau... intersectat. 10) Lovituri cu traiectoria în afara porții — A bate drumurile... cu maiul. 11) Nivele suprapuse la unele autobuze sau vagoane de tren — Sosit de pe drum.

VERTICAL: 1) A încurcat drumul (fem.). 2) Stradă îngustă — Cale maritime sau aeriene. 3) Cale ferată... la întuneric — A umbla după ceva ! 4) A (o) șterge ! — Luarea unei curbe. 5) „Indicator" pe drumul vieții — Conductorii... electrici 6) La scară ! — Mică ambarcație cu pînze. 7) La roțile bicicletei — Parte ! 8) „...non abuti" (dicton latin) — Calcă drumurile. 9) O zecime de vagon ! — Drum... la înălțime. 10) Bloc de piatră „plimbat" de ghețari — Ținta celui mai important drum al... Coanei Chirița. 11) Cadență în marș — Un obstacol ocolit.

L. SECARĂ

Olimpiada în filatelie

Bate la ușa Olimpiada de iarnă, bate în poartă Olimpiada de vară !

Credeți că numai sportivii și amatorii sportivi se agită ?

Nici nu vă închipuiți înfrigurarea filatelistilor ! Au pregătit nu o pagină-două de clasor, ci un clasor întreg sau două. Le-au pregătit și le-au și completat mai bine de jumătate. Pentru că în filatelie, Olimpiada începe cu mult înainte de a începe !

Încă în anul... 1962 au apărut unele emisiuni în întîmpinarea Jocurilor Olimpice 1964 ; iar în 1963 numărul lor, firește, a sporit simțitor, mai ales în preajma Olimpiadei de iarnă de asemenea, emisă o serie pentru Olimpiada de iarnă. Cele 4 valori (5, 10, 20+10 și 25 pfeningi) reprezintă aspecte din sporturile olimpice de iarnă.

Paraguay, care a mai scos două serii de emisiuni pentru Olimpiada 1964, a pus în circulație, de curînd, a treia serie dedicată Jocurilor olimpice de iarnă din trecut ; pentru poșta uzuală, valorile : 10 c (Chamonix, 1924), 20 c (St. Moritz, 1928), 25 c (Lake Placid, 1932), 30 c (Garmisch Partenkirchen, 1936), 50 c (St. Moritz, 1948) ; pentru poșta aeriană, valorile : 12,45 g (Oslo, 1952), 36 g (Cortina d'Ampezzo, 1956), 50 g (Squaw Valley, 1960) Aceste mărci au apărut și nedantelate, în culori schimbate.

Emisiunea preolimpică a R. S. Cehoslovace cuprinde 6 valori în cîte 2 culori : 30 h (canoe), 40 h (volei), 60 h (lupte libere), 80 h (baschet), 1 cor. (box), 1,60 cor. (gimnastică la cal).

Cu prilejul Jocurilor Olimpice Ganefo care s-au desfășurat în Indonezia, R. D. Vietnam a emis în noiembrie patru mărci, în cîte trei culori : 12 xu (fotbal), 12 xu (volei), 12 xu (natație), 30 xu (sărituri în înălțime).

În întîmpinarea Jocurilor Olimpice de la Tokio, R. P. Albania a pus în circulație 5 mărci policrome (2, 3, 5, 6, 9) înfățișînd diferite discipline sportive.

Belgia s-a preocupat de o latură a Olimpiadei, participarea cicliștilor belgieni la Tokio — 1964, emițînd 4 mărci cu supratază: 1 fr. + 50 c, 2 + 1 fr, 3 + 1,50 fr, 6 + 3 fr ; mărcile prezintă aspecte ale întrecerilor cicliste.

Seria preolimpică din San Marino cuprinde 9 valori : 1, 2, 3, 5, 10, 30, 60, 70, 115 lire, avînd ca subiecte discipline sportive olimpice.

Țara noastră a îmbogățit colecțiile filateliștilor cu mai multe emisiuni consacrate olimpiadelor : Jocurile Olimpice de la Melbourne (1956, 5 valori) ; Jocurile Olimpice de la Roma (1950, 16 valori plus o colită dantelată și una nedantelată) ; medalii de aur la olimpiadele Melbourne și Roma (1961, 16 valori și o colită).

Pentru Olimpiada din 1964, planul de emisiuni de mărci poștale ale R.P.R. pe anul viitor prevede două serii : Olimpiada de la Tokio (6 valori dantelate, 6 valori nedantelate și o colită) ; medalii olimpice (6—8 valori).

Cum e și firesc, printre primele a intrat în acțiune Japonia, țara gazdă a Olimpiadei 1964, care a scos pînă acum nu mai puțin de 5 serii de mărci poștale ; și nu a încheiat încă socoteala Mărcile, de format rombic, reprezintă, succesiv, toate disciplinele care vor figura în cadrul întrecerilor olimpice Date fiind cererile în întreaga lume, tirajele fiecărei serii au tot crescut, ultima fiind imprimată în 10 milioane de exemplare.

Tot Japonia a scos o marcă de 10 yeni, cu prilejul întîlnirii internaționale preolimpice de atletism care s-a desfășurat vara aceasta la Tokio.

A venit apoi rîndul Austriei, țara gazdă a Olimpiadei de iarnă Pentru popularizarea jocurilor olimpice care se vor desfășura la Innsbruck, a fost emisă în noiembrie o serie de 7 mărci gravate, în cîte trei culori, mărcile reprezintă probele respective : 1 șiling (ski-slalom), 1,20 ș. (biatlon modern de iarnă), 1,50 ș (ski sărituri), 1,80 ș. (patinaj artistic-femei), 2,20 ș (hochei pe gheață), 3 ș (săniuțe), 4 ș (bob). Pentru popularizarea Olimpiadei de iarnă, poșta din Innsbruck folosește de multă vreme o ștampilă specială cu care este obliterată corespondența.

Tot în cinstea Olimpiadei de iarnă a apărut o emisiune în R. P. Ungară, cuprinzînd 8 valori, format mare, în cîte 4 culori : 40 fileri (ski-slalom), 60 f (ski fond-start), 70 f (ski-sărituri), 80 f (biatlon modern de iarnă), 1 forint (patinaj artistic), 2 for (hochei pe gheață), 2,60 for. (patinaj viteză-bărbați), 4+1 for (bob în 4). Emisiunea este completată cu o colită de 10 for (peisaj de iarnă și schiori) și două plicuri „prima zi".

În R. D. Germană a fost,

Redacția : Piața Scînteii. Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400 Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

O ZI LA FILARMONICA „CIPRIAN PORUMBESCU" DIN PLOIEȘTI

Pe interlocutorul nostru l-am mai întîlnit în urmă cu vreo 15 ani ca dirijor și director al orchestrei simfonice craiovene, apoi ca dirijor și director al orchestrei simfonice din Brașov. De vreo doi ani conduce filarmonica din Ploiești. Ne aflăm, deci, în tovărășia nu numai a unui apreciat dirijor, dar și a unui cunoscător al vieții muzicale a orașelor țării și a diverselor probleme legate de ea L-am găsit la Filarmonică unde asista la spectacolul dat de orchestra populară „Flacăra Prahovei" cu concursul artistei emerite Angela Moldovan. O sală entuziastă, o orchestră bine pusă la punct de dirijorul George Botez, o Angelică Moldovan în vervă, ca și de altfel ceilalți soliști - Ica Blidaru și Nic Stănilă — în sfîrșit aplauze furtunoase, bis-uri s.a.m.d.

După spectacol, în biroul directorului :

— Cititorii „Magazinului" ar dori...

— ...să cunoască activitatea Filarmonicii noastre, nu ?

— Ați ghicit.

— Cu ce să începem ? Cu simfonia, sau cu cîntecul popular ? ...

— Cu viața muzicală a Ploieștiului, am propune...

— *Perfect. Sau mai bine zis, imperfect. Perfect, pentru ceea ce s-a făcut. Imperfect, dacă mă gîndesc la cîte s-ar mai putea face pentru a îmbogăți viața muzicală a orașului, pentru a-i crea o tradiție muzicală. Chestiunea nu-i atît de simplă pe cît pare.*

Il asigurăm pe interlocutorul nostru că șintem de aceeași părere, în care a-ceasta se însuflețește.

— *Ploieștiul n-a avut viață muzicală în trecut și deci nici tradiție muzicală. Considerat de burghezie, care făcea averi de pe urma petrolului, drept periferie a Bucureștiului, orașul n-a cunoscut nici un fel de viață culturală. S-au găsit bani pentru sute de circiumi, dar pentru o filarmonică ba. În anii puterii populare, lucrurile s-au schimbat.*

— De pildă...

— *A fost înființată Filarmonica ca instituție permanentă cu 2 secții : orchestra simfonică și cea populară. Ploieștiul are acum concertul său simfonic săptămînal, concertelecții, concerte în uzinele orașului, concerte speciale pentru elevi etc. Nivelul de execuție a crescut vizibil,* (orchestra dispune de doi dirijori, interlocutorul nostru și Eugen Pricope, n.n.), *mărturie fiind faptul că atacăm lucrări dificile ca Simfonia I și Dixtuorul pentru suflători ale lui Enescu, Simfonia I a lui Mahler, a X-a a lui Șostakovici, a II-a a lui Haciaturian și altele, toate în primă audiție la noi. Genialul nostru compatriot era cunoscut aici numai prin cele două rapsodii ale sale.*

Acum putem spune că lucrurile stau altfel. În altă ordine de idei, dispunem de soliști valoroși, iar, din cînd în cînd, avem concursul lui Ion Voicu, Radu Aldulescu, Arta Florescu, iar O.S.T.-A., care are grijă de publicul ploieștean ne-a dat posibilitate să putem auzi aici pe Henriette Mirvis, pe Libor Hlavacek, pe John Sebastian, Maria Grossman și alții.

— Presupunem că, înfățișîndu-ne aspectele practice, veți înfățișa cititorilor noștri și proiectele imediate...

— *Cu plăcere. În primul rînd, concertul săptămînal cu un repertoriu bogat, începînd cu preclasicii și terminînd cu muzica modernă și contemporană, iar la loc de frunte, bineînțeles, lucrările cele mai prețioase ale compozitorilor români.*

Avem, de asemenea, contracte pentru această stagiune cu Arta Florescu, Ion Voicu, Radu Aldulescu, Ștefan Ruha, Vladimir Orlov. Apoi, concerte educative pentru elevii mai mari și altele pentru copii. Acordăm multă atenție tinerei generații. Ei vor forma publicul nostru peste zece ani. În sfîrșit, deplasări în orașele regiunii, cu deosebire la Cîmpina, unde susținem aproape o stagiune permanentă. Deocamdată, în sala Institutului de cercetări forestiere și extracție, dar de la 30 decembrie sperăm în sala nouă ce se ridică în oraș.

— Alte proiecte ?

— *Recitaluri, spectacole de operetă în colaborare cu Teatrul de Operă și Balet al R.P.R. și Teatrul de Operetă din București, așa cum am mai procedat. Nou în participăm cu orchestra și dirijorul, iar instituțiile amintite cu soliști, cor, cu corpul de balet. De asemenea, nu vom uita satele, unde concertele noastre se bucură de succes, deși programul nostru nu se compune din potpuriuri de valsuri și mazurci, adică lucrări foarte ușoare, ci am mers pe linia prezentării unor concerte populare alcătuite din lucrări valoroase de largă accesibilitate din creația lui Enescu, Mozart, Ceaikovski.*

— Și în ceea ce privește secția de muzică populară?

— *Continuarea activității la centru și în orașele și satele regiunii, îmbogățirea repertoriului cu noi lucrări din folclorul regional și în general al zonei subcarpatice, fără a neglija — bineînțeles — folclorul altor regiuni. Vom căuta și de aici înainte, și mai ales în perioada de iarnă, să pătrundem în cele mai îndepărtate colțuri ale regiunii. Prieteni, aici pe hîrtie... Vom înmulți numărul acelor comune în care orchestra noastră a înscris primul spectacol din istoria lor.*

De altfel, o știm și noi, „Flacăra Prahovei", s-a bucurat de succes și în turneele făcute în țară. Are instrumentiști și soliști vocali talentați și o activitate prodigioasă. La ieșirea din sală întîlnim vechea noastră cunoștință, cobzarul Ion Zlotea, laureat al Premiului de Stat.

— Merge, tovarășe Zlotea ?

— *Merge foarte bine. N-ai văzut astă seară ?*

Am auzit și am văzut, drept care am și pus pe hîrtie cele de mai sus.

Minzu RADIAN

Scenă din spectacolul „Carieră pe Broadway" (Teatrul „C. I. Nottara" din București)

Teatrul „C. I. Nottara"

„Carieră pe Broadway"

Știm prea bine că nu toate calitățile unui scriitor se relevă într-o singură operă, și, nu rareori se întîmplă ca în cîte una să se releve chiar foarte puține din total. Nu vom afirma deci că James Lee ni se face în întregime cunoscut prin drama „Carieră pe Broadway", dar nici nu putem jura pentru altceva decît se străvede prin aceasta dramă.

Autorul și-a ales ca temă soarta creată actorilor, prin decăderea teatrului în artă și a misiunii sociale a culturii în sfera comerțului și a concurenței economice.

Drama este o biografie a lui Sam Lawson, om cu vocația și pasionea scenei, pe care autorul ni-l prezintă din zorii speranțelor tinerești, a elanurilor și încrederii nemărginite, pînă în plinul maturității, după un sfert de secol de necazuri și înfrîngeri. Aceste din urmă răsplătiri îi vin nu pentru lipsă de talent — căci are cu carul — ; nu pentru că n-ar fi muncitor — căci nu precupețește nici un efort, inclusiv acela de a executa diferite munci umilitoare, pentru a plăti chiria unei mașgherițe, și a se hrăni cu un pahar de lapte pe zi — ; nu pentru că n-ar fi bun și cinstit — căci, ca orice artist adevărat, o generos, dezinteresat, doritor numai de împlinirea unei vocații sincere în slujba binelui și frumosului.

Nu, toate aceste răsplătiri îi vin pentru că el întîlnește interese comerciale, combinații și „loviturî" de reclamă și de vedetism senzațional, false valori ridicate și doborîte de pe o zi pe alta, într-un cuvînt „afaceri" ale unor rechini capitaliști a căror supremă, unică valoare estetică și morală este banul, și al căror specimen reprezentativ este Kensington, unul din eroii dramei, care mărturisește că el „urăște teatrul", că nu poate suferi „mirosul de teatru" etc., etc. E firesc ca, în fața unei asemenea forțe, artistul adevărat, singur, sărac, lipsit de orice sprijin din partea statului și societății, să devină rapidă și lamentabilă victimă : așa supra lui Sam Lawson se abat toate deceptiile și catastrofele profesionale și particulare, și trebuie într-adevăr că omul să posede „focul sacru" pentru ca să reziste, și cruzită și să spere timp de douăzeci și cinci de ani, perioadă în care Lawson joacă roluri de mîna a șaptea în înghețatele teatrale efemere; încearcă soluția carieristă pe care i-o impun moravurile specifice ale locului, recăsătorindu-se cu fiica magnatului și rechinului teatral Kensington, căsătorie care, evident, se soldează cu eșecul calculelor de parvenitism ale sărmanului Lawson, tehnică a existenței pentru ei care el nu e făcut, și pe care o adoptase ca o soluție a deznădejdei; se înrolează în armată, luptă pe frontul celui de al doilea război mondial, e rănit; revia, cu mare oboseală, munca actoricească, se crede, în sfîrșit, învins, și se resemnează a părăsi teatrul, mulțumit, la vîrsta de patruzeci și șase de ani, cu munca obscură și prozaică, dar sigură și liniștită, de chelner.

Drama lui Sam Lawson, care pînă la acest punct a fost o rememorare, după tehnica, atît de iubită de dramaturgii epocii noastre, a reversibilității timpului, nu se încheie aici : printr-o întîmplare fericită, care vine din lumea feeriei idilice pentru a ne conduce spre happy-end hollywoodian, prietenul de tinerețe, — și apoi dușmanul și trădătorul său atît al prieteniei cît și al visului de artă generoasă și neînțeleasă —, al lui Sam, regizorul Maurey Novak, prăbușit el însuși, prin jocul fatal și necruțător al Broadway-ului, este chemat să-pună în scenă o piesă de mare spectacol, chiar în teatrul sordidului Kensington, cu siguranță, deci, a succesului, a celebrității. El îi dă rolul principal lui Sam Lawson, care, dezbrăcînd haina de chelner, reintră pe scenă, și devine, în sfîrșit, actorul mare și celebru, cu numele scris în enorme litere de neon, cu onorarii enorme, cu notorietate senzațională. Autorul a avut bunul gust de a ne arăta că Sam Lawson primește această tardivă încoronare cu multă amărăciune, ca o unică, dar tristă și întîmplătoare întîlnire a comerțului cu arta.

Drama este scrisă la nivelul unei povești simple și amănunțite, făcută din momente numeroase și cu conținut strict factologic, fără ambiții de portretistică psihologică și năzuințe de problematică subtilă, — este un fel de reportaj transcris în dramă, un documentar „pe caz" abea transfigurat, — dar străvezie și veridică din punct de vedere social, ceea ce constituie calitatea sa de căpetenie.

Am făcut cunoștință cu această dramă în regia actorului Val Săndulescu, totodată interpret al rolului principal. Cu sau fără prezența actoricească, regia actorilor poartă pecetea activității lor, ca să zic așa de bază, activitate care ține sînsăi substanța teatrului, și care, ca atare, devine fecundă și pentru regie. Fără strălucire superficială, totdeauna repede uitată, Val Săndulescu a căutat să realizeze un spectacol în care oamenii stau față în față, în comunicație directă a textului, și în dinamica unor sentimente și idei pe care nu e nevoie s-o caute în „simboluri" și „convenții" exterioare. Dimpotrivă, spectacolul său este nud, este uman, și nu trece dincolo de drama umană, prin nici un element de artificiozitate sterilizantă. E o anumită simplitate naivă, și aproape stîngace, în acest spectacol, care nouă ne-a plăcut, decurece nu încalcă

inv. 5980.
1964
Exp. 298
BIBLIOTECA CENTRALĂ

La mulți ani!

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr. 325 • Vineri 27 decembrie 1963 • 16 pagini — 3 lei

Fotomontaj : Nicu VASILE

ÎN ANUL DOUĂZECI

CU PRILEJUL CELEI DE A XVI-A ANIVERSĂRI A REPUBLICII POPULARE ROMÎNE ŞI A ANULUI NOU 1964

transmitem cititorilor noştri cele mai călduroase felicitări şi urări de noi succese în muncă, sănătate, fericire şi pace

de Aurel BARANGA

Am întîmpinat, în vremurile de odinioară, destul „ani noi", pentru ca să pot afla, şi să nu uit niciodată, cîtă sterilă amăgire şi cîtă convenţie fără niciun reazem se ascundeau în aceste cuvinte, cît de vechi, adică erau toţi anii noi.

Da, fiecare an nou era un an vechi, pentru că nu aducea cu el nici o schimbare, nici o creştere, în patrimoniul pietrificat al unei existenţe ce părea a fi de cînd lumea şi pentru cît va ţine lumea, şi înăuntrul căreia însăşi dinamica suferinţei şi a fericirii — căci exista şi o categorie de fericiţi, pe atunci — era mereu aceeaşi. Ba, tocmai prin această repetiţie fără orizont, prin această neobosită şi neîntreruptă adăugare de nimic la nimic, fiecare an era parcă mai vechi decît precedentul.

Aservirea economică şi politică a Rominiei a adus maselor muncitoare o viaţă de mizerie. Ţara era ţinută în înapoiere, cu o industrie slab dezvoltată, rudimentară, o ţară condamnată a fi în permanenţă „eminamente agricolă". Regimul burghezo-moşieresc nu oferea decît teroare, exploatare, foame pentru cei ce muncesc. Şi aceasta în umbra unor legi care se pretindeau democratice, „expresia intereselor generale".

Am trăit în Bucureştiul ţării noastre mulţi ani. N-am văzut, în tot acest timp, tăindu-se o stradă nouă, construindu-se un început de cartier. Eram copil cînd s-a ridicat aripa nouă a Universităţii, din Edgar Quinet, şi schela ei a ocupat trotuarele mulţi ani. Am aflat copil încă [illegible] realizare ale fantasticei ambiţii de a se construi o universitate într-o ţară cu milioane de analfabeţi, izvorau din refuzul pe care-l opunea, scurt şi fără apel, la acordarea de fonduri, un „consilier" de cetăţenie străină şi de însărcinarea bancar-financiar-internaţională, instalat la Bucureşti, cu puteri depline, pentru a supraveghea şi asigura canalizarea gologanilor proveniţi din impozitele romîneşti, în plinul celei mai cumplite crize economice, spre plata dobînzilor împrumuturilor de peste hotare.

Dacă astfel se înălţa la Bucureşti, în capitala tuturor bogăţiilor şi forţelor

(Continuare în pag. a 2-a)

NOAPTEA

Afirmaţia e desigur exagerată. Dar, fără a exista în această privinţă o statistică oficială, sîntem siguri că nu greşim: noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie e cu cei mai numeroşi... noctambuli din întregul an. Aşa e datina : să întîmpini anul ce vine cu paharul plin şi masa îmbelşugată.

Mai ales în ultimii ani. În urmă cu două, trei sau patru decenii, la puţini, foarte puţini, le ardea de revelion. În primul rînd fiindcă imensa majoritate a oamenilor n-aveau a se bucura de sosirea unui an nou, care nu se anunţa de loc mai bun decît cel care se încheiase. Apoi, deoarece oamenii n-aveau nici de unele.

Dar nu e momentul să ne amintim de lucruri triste acum, cînd ne pregătim să întîmpinăm cu voioşie pe '64. Se anunţă rodnic, ca toţi anii noştri. Rodnic îl va face munca oamenilor — a aceloraşi oameni

ÎN CARE

care şi-au îndeplinit — mulţi înainte de soroc — sarcinile pe acest an şi acum se pregătesc să ciocnească paharele cu tradiţionalul „la mulţi ani".

Să le-o luăm cu cîteva ore înainte.

Revelion în casă nouă

Pe străzi e o animaţie de... zile mari. Oameni încărcaţi cu pachete, aleargă, se încrucişează, umplu pînă la refuz tramvaiele şi autobuzele. Replici scurte străbat din mulţime :

— Radu aduce magnetofonul ?

— Sper că vinul o să ajungă...

— Numai de nu mi s-o şifona rochia în tramvai.

— Vin şi Ioneştii ?

Paul MARIAN şi S. MIRCESCU
Fotografia : M. POPESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

NIMENI NU DOARME

Iarnă la Predeal — **Fotografia : L. TIBOR**

Plugușorul

Ho, ho, copii și frați
De sub coline de Carpați,
De la murmur de izvoare
Cu poieni la cingătoare,
De prin lunci și prin cîmpie
Cu mărgărit argintie,
Pîn-la Dunărea bătrînă
Ce șuvoaiele își mînă
Dinspre Porțile de Fier,
Unde în curînd, spre cer,
Constelații noi de stele
Vor zvîcni purtînd în ele
Seva munților rotați
Împlinind în kilovați
Noi izvoare de lumină...
De la Dunărea ce lină
Se revarsă înspre mare
Cu o salbă-ntreagă,
Litoralul să îl scrie
În priveliști de smaralde
Cu pastele de cleștar,
De [illegible] meșter jăluar...
De la Cluj la Moinești,
Din Arad la Săpinești,
Pîn-Crișana și Moldova,
Unde timpu-și scrie slova
Înnoind întreaga țară...
Vă vestim că-n astă seară

Cînd pe-a timpului aripă
Anul nou se înfiripă,
Am venit cu plugușorul
Tras puternic cu motorul,
Nu cu bouleni la scară
Cum era odinioară,
Ci i-am pus locomotivă
„Diesel" nouă și masivă
De la „Electroputere".
Să ne poarte după vrere
Să umblăm în țara toată
Că e mîndră și bogată.
Ia să mai mînăm flăcăi,
Hăi, hăi, hăi!

Ia mai stați copii și frați
Cetinel, nu mai minați
Nu-i nimic de-om însera
Avem unde adăsta.
A trecut un an de cînd
Tot așa pe drum umblînd
Am văzut atîtea-n cale
De la Argeș, mai la vale,
Din legendele străbune
Iese fapta din minune,
Parcă-n pagini de poveste
O hidrocentrală crește,
Printre stînci cu coama sură
Unde cremenea e dură
Oamenii strunind mașina
Iată-i, scapără lumina.
Ai să vezi atîtea azi.
Colo-n lunca de la Brazi,
E o mîndră Cosînzeană
Cu cosița ei bălană,
Cu beteala argintie,
Șade în rafinărie
Petrochimicul castel
Are basmul drept model...
Uite Slatina cea veche
Aluminiului pereche
Îi devine zi de zi.
Și oriunde-oi poposi
Ios, la Turnu-Măgurele
Combinatul urcă-n schele

D. TABACU

(Continuare în pag. a 2-a)

MACUMBA de NESTOR IGNAT — REPORTAJUL ÎN PAGINA A 4-A

ÎN INSTITUTE ŞI LABORATOARE — DIN REALIZĂRILE ŞTIINŢEI ROMÎNEŞTI (PAGINA A 7-A)

Oameni de la „Republica" — DE VERONICA PORUMBACU — Reportajul în pag. a 5-a

BILANŢ FESTIV — DE DAN DEŞLIU — Pagina a 13-a

Sîntem singurii în Univers? — CORESPONDENŢĂ SPECIALĂ de profesor J. Sklovski

Văzute în 1963 — DE VIRGIL DĂNCIULESCU — Reportajul în pagina a 9-a

MODA 1964 — O PAGINĂ CU DIVERSE MODELE DE ROCHII, PALTOANE, POŞETE, PANTOFI, MĂNUŞI, ETC. — Pagina a 11-a

Vă urează „LA MULŢI ANI!" GR. VASILIU-BÎRLIC, EUGENIA POPOVICI, MILUŢA GHEORGHIU, VIRGINICA ROMANOVSCHI, N. STROE, MARCEL ANGHELESCU, MIŞU FOTINO, NINETTA GUSTI, VALENTIN TEODORIAN, NICOLAE GÂRDESCU, MIRCEA CRIŞAN, RADU SERBAN, NATAŞA ALEXANDRA, GELU SOLOMONESCU, RUXANDRA ŞTEFĂNESCU, DEM. RĂDULESCU, COCA ANDRONESCU, MIHAI CIUCĂ.

Umor, răvaşe, ghicitori, anecdote, jocuri distractive — Două pagini

ÎN ANUL DOUĂZECI

(Urmare din pag. 1)

țării, o școală, atunci ce școli, ce spitale, ce teatre, fabrici și biblioteci, ce edificii de folos general se puteau înălța în tîrgurile și satele românești, pe care timpul le găsea în aceeași stare a neclintirii în trecerea zadarnică a anilor?

A venit Eliberarea, a venit epoca în care poporul nostru condus de partid, a devenit liber să-și construiască, să-și conducă forțele, bunurile, viața. Și fiecare an a adus ceva, și fiecare an ne-a dat ceva, și prin aceasta, fiecare an a început să fie un an nou.

Innoirea, însănătoșirea, împrospătarea unei vieți aproape agonizantă, a devenit cauza tuturor, bucuria personală a fiecăruia.

Am avut ani noi ai construcției socialismului, ne-am făurit o orînduire nouă. În acest timp am construit enorm. Pe harta patriei au apărut orașe noi, create în jurul unor uriașe întreprinderi industriale. Regiuni altădată uitate, sortite a fi „locuri unde nu se întîmpla nimic" au fost chemate la viață. Romînia a devenit o țară cu o industrie în plină înflorire, reușind să se impună prin realizările sale, departe, dincolo de fruntariile ei. Au fost create ramuri noi industriale, se înfăptuiește o valorificare superioară a produselor, naturale, se introduce pe scară largă tehnica nouă. Pretutindeni se întîlnește un entuziasm de masă care se îmbină cu priceperea, cu iscusința celor ce folosesc utilajele moderne, metodologia nouă.

Iau în mînă ziarul zilei, în care văd, fără surpriză, că la Uzinele „Victoria-Călan" s-a realizat producția de fontă pe anul 1963, la jumătatea lui decembrie. Tot cu 15 zile înainte de termen, 35 de întreprinderi din regiunea Argeș, au raportat pentru îndeplinirea sarcinilor anuale de producție: printre acestea, întreprinderea de foraj din Rîmnicu Vîlcea.

Agricultura noastră, așezată pe temelii noi, socialiste, cunoaște succese remarcabile. Încheierea colectivizării agriculturii, dezvoltarea multilaterală și consolidarea economico-organizatorică a gospodăriilor colective, creșterea considerabilă a producției agricole vegetale și animale duc la ridicarea pe o treaptă superioară a agriculturii.

Numeroase sînt și înfăptuirile culturale care se adaugă celorlalte, din alte domenii, constituind o traducere în viață a directivelor celui de al III-lea Congres al partidului.

În capitala țării dispunem de una din cele mai minunate săli de întîlnire publică și spectacol din cîte le-am văzut, pe fundalul unui arc majestuos de edificii cu cîte zece etaje, — locuințe, magazine, restaurante, — pentru oamenii care muncesc și dau anului, fiecărui an, noutatea lui proprie, din noutatea descătușată a unei istorii noi.

La Iași, pe unde nu mai călcasem de douăzeci de ani, am văzut deunăzi, sus pe Copou, într-un amurg, o imensă floată de edificii înalte, cu toate luminile aprinse, într-o rară armonie de simetrii ale masivității. Părea că un oraș întreg, nou, necunoscut, vine pentru a aluneca lin spre Universitate. Nu era decît un complex de cămine studențești, situat în vaste spații care vara trebuie să fie un imens cring înmiresmat, la doi pași de laboratoare și sălile de cursuri. Mi-am amintit de clădirea Universității cersită cu căciula în mînă acum vreo trei decenii...

Acum știm, acum simțim ce este un an nou, pentru că știm și simțim că-l vom trăi angajați într-o faptă nouă, într-o realizare nouă, care va aduce ceva nou și condițiilor vieții noastre materiale, și înfățișării multilaterale a peisajului în care trăim, și, mai ales, energiei, bucuriei noastre de creație, de viață.

Sîntem în anul douăzeci de la eliberarea de sub jugul fascismului. Pășim deci, o dată cu 1964, în plinul celui de al douăzecilea an de viață nouă, preocupați de desăvîrșirea construcției socialiste. Au trecut douăzeci de ani noi, în care am fost liberi să vrem, să mergem înainte, să cîștigăm timpul pierdut într-o înapoiere de secole, să ne preschimbăm viața, s-o înfrumusețăm, s-o facem demnă de puterile și de calitățile noastre. E un proces istoric la care participăm și în care, de la an la an, ni se oferă o perspectivă tot mai largă a viitorului. Acum știm că anul nou nu mai e o vorbă goală, ci însăși realitatea, mereu nouă, a vieții noastre de cetățeni ai patriei socialiste.

Deci, din toată inima, și cu toată convingerea: **LA MULȚI ANI NOI!**

Imagine de la fabrica de ciment din Turda

DIN ALTĂ LUME

Stăteam pe pat, gata de culcare de mai multă vreme, dar un gînd obsedant — unde și cum să-mi petrec revelionul? — îmi întîrzia trecerea în lumea viselor. Cumpăneam între ideea de a sta acasă și perspectiva de a petrece această sărbătoare în colectiv, cu prieteni și colegi de slujbă, la vreun restaurant cu orchestră și soliști de muzică ușoară ori în munți, la o cabană. Rămînerea acasă, numai cu familia într-o zi de sărbătoare atît de mare, mi se părea o chestiune prea banală. În schimb, gîndul de a petrece revelionul la un loc cu mai mulți prieteni și cunoscuți, îmi surîdea mai mult.

Tot bătîndu-mi capul în fel și chip, fără să pot lua o decizie, am adormit. Dar nici n-am apucat să intru bine în rîndurile supușilor împăratului Somnilă, cînd o arătare de pe alte tărîmuri și din alte vremuri, mi s-a adresat cu glas ispititor:

— Ei, bătrîne, dacă nu te-ai hotărît ce să faci de Anul Nou, îți propun eu ceva.

— Anume ce?

— O excursie.

— La munte?

— Nu. În trecut. Închipuiește-ți că ești mai tînăr cu douăzeci de ani. Subțire, nu cum ești astăzi gras și cu chelie, flăcău după care se dau fetele în vînt, nu om însurat cu nevastă și copii. Iar în această postură, participi la primirea în țară a noului an 1944.

Drept să vă spun, în urmă cu două decenii, cînd abea îmi mijise mustața, îmi plăcea să mă grozăvesc cu o vîrstă ceva mai mare. Astăzi însă, ideea de a mă vedea din nou adolescent, mă tenta de minune. Ispitit de glasul arătării din vis — pentru că aceste drăcovenii nu se arată decît atunci cînd dormi — mă și vedeam tînăr.

La un hocus pocus preparatus iosefinian, m-am dat peste cap și mi-am luat înfățișarea pe care o aveam în ajunul nopții Anului Nou 1944...

...Îmbrăcat sărăcăcios, cu haine subțirele de celofibră, am bătut la ușa unei cîrciumi friguroase, dintr-un vechi cartier bucureștean. În jurul unor mese murdare, cîțiva bărbați, cu cîte un țoi de țuică în față, stăteau tăcuți. Mă intriga faptul că deși era ajun de sărbătoare, nici unul din cei prezenți nu arăta vesel. Dorind să dezleg taina acestei atmosfere apăsătoare, m-am adresat unuia din cei de față:

— Ascultă domnule — i-am zis necunoscutului — ce-i aici? Revelion sau prohod? De ce nu sînteți și dv. mai veseli?

Omul a holbat ochii la mine de parcă aș fi comis cea mai groaznică crimă. Apoi, revenindu-și din spaimă, mi-a arătat un afiș de pe perete care constituia nu numai răspuns la nedumerirea și întrebarea mea, dar și un avertisment la ceea ce mă poate aștepta dacă vorbesc prea mult: într-un fund de ocnă, un deținut cu lanțuri la picioare se chinuia să spargă — cu tîrnăcopul — un bulgăre de sare. Sub desen, o explicație în versuri polițiste: „LIMBĂ LUNGĂ CINE ARE / CINCI ANI VA SĂPA LA SARE".

Mi-am mușcat limba ca să tac. Sărmanul de mine! Trăind douăzeci de ani într-o lume cu totul nouă, în care poți să-ți exprimi în voie gîndurile, uitasem că în 1944, an în care nimerisem reîntinerind cu două decenii, era foarte riscant să îndemni pe cineva ca să închine, plin de veselie, pentru o viață în pace. În plină dictatură fascistă și în timp de război susținut de impostorii care acaparaseră conducerea țării, un astfel de gest putea să fie tratat ca „atentat la siguranța statului", iar eu, „vinovatul" trebuia să-mi pregătesc bagajul pentru a învăța să sap sare. După numai cîteva clipe m-am adresat altei persoane, întrebînd-o ce dorește să-i aducă anul nou 1944. Întrebarea a speriat-o și pe această ființă. Mutește, mi-a arătat cu mîna alt afiș: un om ținea degetul pe buze în semn de tăcere. Sub el, alt avertisment inchizitorial: „DUȘMANUL STĂ LA PÎNDĂ. ȘI PEREȚII AU URECHI".

Furios de atîtea interdicții și avertismente, am sucit butonul unui aparat de radio, aflat în încăpere. Anul vechi 1943 își trăia ultimele clipe și bătea la ușă nou venitul 1944. Un glas gingășit de cocoșel castrat încheia tocmai o perorație căsnită și sumbră care se voia, chipurile, urare regească de Anul Nou. Cuvintele fariseice de căință de genul „patria îndurerată care simte suferințele neamului", alternau cu verbe sforăitoare de lăudăroșenie. Regescul „la mulți ani" suna straniu în contextul frazei soldățești „prin moarte, la datorie", sumbra urare adresată țării de criminalul care se autointitulase „mareșal".

Îngrozit, am închis aparatul. O asemenea urare de Anul Nou — moarte în loc de viață lungă — n-am mai auzit. Scîrbit, am părăsit cîrciuma și m-am dus să caut un culcuș într-o grotă subterană, ce servea ca adăpost antiaerian. A doua zi, umblam trist pe străzile Capitalei. Flămînd, am colindat restaurantele ca să-mi astîmpăr foamea. Am intrat la „Café de la Paix" de pe calea Victoriei. O felioară de pîine neagră m-a costat 6 lei. La Tic-Tac, de pe bulevard, am mîncat două plăcinte și am luat un sfert de vin. Pentru această sărăcăcioasă gustare, am plătit, fără a socoti și remiza, 395 de lei.

Mi s-a făcut poftă de o prăjitură și am intrat într-o cofetărie. Pentru un mic cocoloș de făină cu ceva unt și cîteva grame de zahăr, am plătit 75 de lei. Și numai în urmă cu cîțiva ani, aceste amărîte prăjituri se vindeau la prețul de 10—15 lei bucata!

După mîncare și băutură, omul simte nevoia unei țigări. M-am oprit la un debit și am cerut un pachet de „Naționale". Am plătit pentru el 50 de lei, gîndindu-mă că numai cu cîțiva ani în urmă el costa 9 lei.

Cunoșteam în București o fată. Intenționam să-i fac o vizită. M-am gîndit să-i duc un buchet de zece garoafe. L-am comandat, dar cînd să-l achit am părăsit floăria stupefiat. Zece garoafe costau 7 000 de lei, exact leafa unui odăiaș de la o autoritate publică, din care se mai făceau și rețineri și cu care trebuia să trăiască o nevastă și niscaiva copilași.

Excursionist în Bucureștiul din primele zile ale anului 1944, îmi pierdeam timpul citind ziarele vremii. Auziți și dv. cum se spunea în limba română, în ianuarie 1944, că fasciștii fug, mîncînd pămîntul: **„ÎN SECTORUL NORDIC TRUPELE GERMANE CONTINUĂ SĂ SE DESPRINDĂ METODIC DE CELE SOVIETICE"; „FRONTUL DE RĂSĂRIT A FOST SCURTAT CU 200 DE KM."; „PROCEDÎND LA REGRUPARE, TRUPELE GERMANE AU PĂRĂSIT ORAȘELE DNO ȘI ROGACEV".**

Nimic de zis, presa din 1944 avea umor. Grijulie față de populația sărăcită de exploatare și de război, ea anunța în primul trimestru al anului 1944 noi și noi „bucurii" pentru cei mulți. Începînd cu 10 ianuarie 1944, se reintroduceau autorizațiile de călătorie pe C.F.R. Deci, dacă aveai neapărată nevoie să-ți vizitezi rudele trebuia să faci cerere la poliție pentru ca ea, după lungi tergiversări să aprobe sau să respingă această deplasare. Tot la începutul anului 1944, I.T.B.-ul aducea la cunoștință că face populației un nou „cadou": prețul biletelor și abonamentelor la tramvaie și autobuze se scumpeau, începînd cu data de 12 ianuarie 1944, astfel: cu 2 lei biletele directe de clasa I și a II-a, cu 3 lei biletele de corespondență, cu 30 la sută abonamentele cu prețuri reduse și cu 50 la sută abonamentele fără reducere. Se majorau, de asemenea, prețurile Întreprinderii de salubritate la apă, canal și gunoi. În ce privește prețul alimentelor, el cunoscuse, în 1944, o majorare de 50—100 la sută.

Tot umblînd prin oraș, mi s-au rupt pingelele. N-am găsit talpă. Atunci am vrut să-mi cumpăr niște galoși sau șoșoni. În magazine nu se aflau astfel de mărfuri. Un funcționar de la o instituție particulară, căruia m-am plîns de necazurile mele, mi-a șoptit cu teamă:

— Există și șoșoni, și galoși, dar numai pe sub mînă. Îi cumpără cine dispune, cei avuți.

— Dar dumneata nu ești avut? I-am întrebat pe necunoscut.

— Eu? Eu sînt un cetățean de categorie medie, adică unul care nu trăiește așa de bine ca cei bogați și nici așa de rău ca muncitorii.

— Și ce-ți trebuie dumitale, ca cetățean mediu, pentru standardul de viață la care visezi?

Omul m-a privit nostalgic și a început să-mi înșire doleanțele sale.

— Ca cetățean mediu — zice el — eu trebuie să locuiesc omenește, să mănînc în fiecare zi, să citesc o carte-două pe lună, să mă încalț și să mă îmbrac.

— Păi cumpără-ți, domnule, l-am sfătuit binevoitor.

— Ușor de zis amice, mi-a reproșat el. Dar la cele mai modeste prețuri ale lunii ianuarie 1944 acestea m-ar costa anual 120 000 lei. Pentru a mi le procura, salariul meu lunar de 14 000 de lei, trebuie să mi-l drămuiesc astfel: îmbrăcăminte și încălțăminte — 10.000 lei; chirie — 10.000 lei; o masă modestă de 800 lei zilnic — 24.000 lei; tramvai — 2.000 lei; tutun — 6.000 lei; spălat — 1.500 lei, două cărți pe lună — 1.000 lei, de patru ori pe lună la teatru — 1.500 lei, de patru ori pe lună la cinema — 500 lei, neprevăzute — 2.000 lei și o dată, numai o dată pe lună, o atenție unei femei — 1.000 lei. Cît costă în total?

— 60.000 de lei pe lună, i-am răspuns.

— Ei vezi, trebuie să fiu un bun echilibrist ca din 14.000 de lei lunar să-mi pot satisface — cu asemenea prețuri — elementarele mele nevoi.

Eram gata să-l sfătuiesc cam în ce chip ar putea să iasă din această situație dar mi-am amintit că nu sînt în 1964, ci cu douăzeci de ani în urmă. De aceea am tăcut și mi-am pironit ochii pe un anunț: **„NOROC! NOROC! NOROC! Și anul acesta numai prin MĂRȚIȘOARE de la O. O. PAPAZIAN. Cadouri superbe".**

Desen de Beca RIND

Am dat fuga să-mi caut norocul la Papazian. Nu știu însă ce mișcare am făcut că m-am trezit... ios, lîngă pat, scăldat de sudoare. Îngrijorată, soția, îmi-a venit în ajutor.

— Ce-i cu tine, bărbate?

— Nimic, nimic. Căutăm pe Papazian...

A izbucnit în rîs.

— Parc-ai veni din altă lume, mi-a spus ea compătimitor.

— Da, din altă lume — i-am răspuns, gîndindu-mă la visul meu năstrușnic. Apoi, după o clipă, am hotărît: „Revelionul îl petrecem în colectiv, cu tovarășii mei de muncă".

. . . . . .

Soției nu i-am mai spus că, în ajun, citisem la Biblioteca Academiei, în „Evenimentul zilei" din 1944, cifre și fapte autentice pe care le-am trăit și în acest vis.

Vasile INOAN

Noaptea în care nimeni nu doarme

Din magazine, cu ușile larg deschise pînă seara tîrziu, ies ultimii întîrziați. E inevitabil. În ultima clipă îți aduci aminte totdeauna că ai uitat ceva:

— Dau fuga pînă-n colț să-mi caut o altă floare, că asta parcă nu se asortează bine.

— Să vezi că o să ajungem după miezul nopții; ne prinde revelionul în autobuzul 32.

— Așa ești tu, totdeauna te grăbești.

Dar să lăsăm această pereche să-și consume în liniște micul conflict familiar. Încotro s-o apucăm? Vă propun spre noile cartiere ale Capitalei. Aveți ceva împotrivă?

Pe Bd. Muncii ne întîmpină siluetele impunătoare ale celor 6 blocuri cu 11 nivele, ridicate în acest an. La numeroase ferestre strălucesc luminile Becurilor... cotidiene li s-au adăugat sclipirile multicolore ale beculețelor din pomurile de iarnă. În mijlocul multor încăperi tronează îmbietoare, agățate de lămpi, tradiționalele ramuri de vîsc. Să sunăm la o ușă. Dar la care? Acolo, la etajul 2 al blocului 31, de unde se aud pînă-n stradă acorduri vesele.

— Bucuroși de oaspeți?

Desigur bucuroși. Aurel Irimia, conducător auto la Consiliul Superior al Agriculturii e doar gazdă ospitalieră și are motiv particular să sărbătorească revelionul în mare veselie: s-a mutat de curînd în acest apartament frumos, confortabil. Soția sa, Elena, ajutată de „aia mică", Georgeta, face ultimul „retuș" al mesei, copios împodobită cu de toate. Dinspre bucătărie zgîndărește plăcut nările un iz de sarmale... să-ți lingi degetele. Împreună cu gazdele au venit să serbeze revelionul întreaga familie. Cumnatul Ion Sianu, și-a adus toți trei din Pitești și magnetofonul.

De cupra, de la apartamentul 83, răzbat clinchete de pahare și zvon de glasuri. Și ingineri... salariați ai Ministerului Industriei Chimiei își sărbătoresc primul revelion în noua locuință. Ca și mii și mii de familii care s-au mutat în 1963 în blocuri noi. Și cîte alte mii vor ciocni paharele în noi locuințe de revelionul lui '65!

Ore de veselie

Autobuzul coboară serpentinele de la Timiș. Toată lumea cîntă. Sînt veseli călătorii și au și de ce. Îi așteaptă zile minunate. Se vor bate cu bulgări de zăpadă, ca în zilele copilăriei, vor lua cu asalt, cu sau fără schiuri, înălțimile acoperite cu pufosul covor imaculat, își vor umple plămînii cu aerul tare, ozonat. Apoi, seara, cu ținuta „sport", transformată în ținută de seară, vor sărbători revelionul în sălile frumos împodobite ale cantinelor sau restaurantelor din stațiune.

Și în acest an, foarte numeroși cetățeni vor petrece sosirea noului an în pitoreștile localități de la munte. Unii au ales Tușnadul, alții Călimănești sau Govora, Sinaia sau Predealul, alții numeroasele cabane din munți.

Pentru cei care sînt de părere că acasă „e prea mare deranjul" și că „la munte e obositor" și-au deschis porțile restaurantele din toate orașele țării. Sînt multe puncte de atracție care pledează pentru o asemenea soluție: orchestre cu cunoscuți soliști vocali, inevitabilele „surprize" (care de fapt nu mai constituie pentru nimeni o surpriză), meniurile, care mai de care mai ingenioase (oare cum o fi cocteilul „Ambasador" sau parfaitul Chery Brandy?).

Dacă restaurantele nu au a se plînge nici în această noapte de solicitatori, nu mai puțin pline sînt cantinele întreprinderilor transformate în adevărate saloane. Foarte mulți oameni preferă să sărbătorească revelionul în marea familie a fabricilor și uzinelor. Pentru mulți, este de fapt un al doilea revelion. Primul, revelionul muncii, l-au serbat cu zile sau săptămîni în urmă cînd secția sau întreprinderea lor și-a îndeplinit planul anual.

În sfîrșit, ce numeroși tineri și proaspete domnișoare vor petrece cît mai plăcut această noapte mii-lor de oameni care au venit să sărbătorească revelionul la uzinele „Grivița roșie", „23 August" sau la Fabrica de confecții și tricotaje București. noi să ne strecurăm și spre alte locuri căci „călătorului îi șade bine cu drumul".

Feeric luminate sînt și ferestrele școlii medii „Gheorghe Lazăr". Elevi și eleve din clasele superioare au venit și ei să-și petreacă noaptea la acest carnaval al tineretului. Echipați cu coifuri, cu măști, vor organiza „bătălii" cu confetii și serpentine, vor cînta și dansa, vor spune și glume. Cît despre prichindei, cărora nu le stă bine să-și piardă nopțile, ei vor sărbători revelionul... dimineața, la carnavalul organizat pentru ei la Palatul Pionierilor.

Urări de „la mulți ani", rostite în cea mai neoasă limbă românească vor răsuna în noaptea anului nou și în orașe îndepărtate de hotarele țării. Numeroase excursii organizate de O.N.T. Carpați au dat posibilitate unor numeroși cetățeni să-și petreacă revelionul la Moscova ori la Sofia, Budapesta sau Leipzig, Praga sau Berlin.

Și cei aflați la datorie...

Și totuși, în noaptea cînd nimeni nu doarme, viața își urmează cursul normal. Mii de oameni se ocupă de aceasta. Lîngă cuptoarele veșnic nestinse ale marilor oțelării, stăpînii metalului pregătesc prima șarjă a anului ce vine. Scrutînd întunericul, mecanicii de locomotivă transportă oameni și produse spre locurile de destinație. Neclintiți lîngă timonă marinarii vaselor românești dirijează cu siguranță navele spre porturile îndepărtate.

Să poposim în această noapte a revelionului și la Telegraful central din București. Poate niciodată în cursul anului nu au fost telegrafiștii atît de ocupați. Petru Croitoru, Panaghița Cojocaru, Alexandrina Baboie și alții recepționează din toate colțurile țării urările pe care oamenii le transmit celor îndepărtați și totuși aproape toți. În ziua anului destinatarii le vor găsi acasă, transcrise pe telegramele de lux, special tipărite pentru această ocazie.

La fel de ocupate sînt în această noapte și telefonistele.

Iar dimineața, cînd plini de voie bună veți porni spre casă, primul care vă va spune „la mulți ani" va fi poate încasatorul de la tramvai sau poate mecanicul de la bloc, oameni care și-au petrecut și ei noaptea pentru a-ți da posibilitate ție, și atîtor alții să petreci în voie revelionul.

TELEVIZORUL

Răsfoind zilele trecute un vechi carnet de notițe am dat peste următoarea însemnare: „căs. ac. st. ant.telev.". După o scurtă nedumerire — așa cum se întîmplă cu însemnările mai vechi (cea de față, data de la sfîrșitul lui septembrie) memoria mi-a tradus întreg înțelesul fugarelor notații: căsuța acoperită cu stuf și antenă de televizor deasupra.

Acoperiș de stuf și antenă de televizor! Care reporter ar lăsa să-i scape prilejul de a cunoaște oamenii și faptele care au generat acest ciudat contrast?

...Și iată-mă în trenul spre Oltenița. Pe drum mi-am amintit întreaga întîmplare:

Era, cum spuneam, pe la sfîrșit de septembrie sau poate la început de octombrie. Călătoream de la Oltenița spre București. În compartiment oamenii dormitau mîngîiați de razele blînde ale soarelui tomnatic coborînd spre asfințit. Satele și cîmpurile fugeau înapoi în dreptunghiul de sticlă al ferestrei.

Pînă la un punct, nimic deosebit: oameni la cules de porumb pe cîmp, tractoare arînd, case vechi și noi prin sate, gări pline de forfotă.

Tocmai ieșeam dintr-o gară cînd deodată a apărut „minunăția". Chiar așa: minunăție, astfel a numit-o cel care a zărit-o primul, un tînăr cu părul vîlvoi pe care în mod greșit îl trecusem în rîndul celor care dormitau.

— Uite mă, ce minunăție! a exclamat el lipindu-și nasul cîrn de geamul compartimentului.

Ne-am înghesuit cu toții la fereastră. La marginea satului, o căsuță modestă, dar curată, cu acoperiș de stuf și cu o cogeamite antenă, dublă, de televizor în vîrful ei.

Văzusem pînă atunci, chiar în acest drum multe antene asemănătoare prin satele prin care trecusem. Ne-am obișnuit însă să nu le mai remarcăm și și drept vorbind aceasta nu mai este o noutate. Dar antena aceasta era plantată pe un acoperiș de stuf. Cum s-ar spune, un mesager tipic al vieții noi alături de o relievă evidentă a trecutului.

Cîțiva au căutat să glumească pe socoteala ciudatului posesor al căsuței și al televizorului.

— Și-a cumpărat potcoavele, iar calul...

— Ce-i lipsea chelului...

— Dumneata mergi la București. Dă un telefon la Muzeul satului. Cei de acolo ți-o plătesc după asemenea rarități...

Glumele se țineau lanț. Nu erau răutăcioase dar totuși au reușit să-l scoată din fire pe unul din pasageri, un ins cărunt, cam de 60 de ani. Se urcase probabil în stație, tocmai cînd noi ne îmbulzeam la fereastră.

— Ați și găsit de ce să rîdeți — ne-a apostrofat el, cu un aer foarte serios aranjîndu-și multele bagaje pe poliță.

— Dar ce să facem, să plîngem? — i-a răspuns unul din călători, un bărbat oacheș, cu doi dinți de vipliă. Nu era mai gospodărește să începă întîi cu casa și apoi cu televizorul?

— Și noi avem televizor, dar mai întîi ne-am aranjat casa, îi întări spusele o femeie cu basma înflorată.

— Mă rog, face fiecare cum îl taie capul.

— Ba nu, nene, uite eu lucrez în cooperație. Colind multe sate, televizoare am văzut destule, dar case cu stuf ba. Nu înțeleg de ce îl aperi pe omul dumitale, ți-o fi rudă cumva?

— Nu sîntem rude, numai consăteni. E adică și el, Ilie, așa îl cheamă, colectivist de-ai noștri. Și zău că nu e din cei codași.

— Atunci?...

— Ce să-i faci! Așa e el. Cîștigă bine dar bagă totul în, cum să-i zic, în tehnică. Asta-i pasiunea lui. Ce parcă numai televizor are în casă?

— ?!?!

— Are și radio, și mașină de cusut electrică, și drăcie din aia care-ți scrie cuvintele pe o foiță lungă și îngustă.

— Magnetofon?

— Magnetofon, da. Să vezi ce hai a fost odată... s-au certat două femei la grădină. A imprimat totul și apoi le-a pus să se asculte... ce mai, a rîs toată gospodăria de ele.

Rîdem și noi închipuindu-ne scena. Povestitorul tace o vreme, cotrobăie într-o traistă, scoate o sticlă și trage cîteva înghițituri. O fi apă: vin? Nu știm, dar nici nu ne interesează prea mult. Altceva eram dornici să aflăm: biografia omului care, sfidînd toate regulile gospodărești, dăduse economiilor sale din ultimul an întrebuințări de-a dreptul ciudate.

— E tînăr Ilie ăsta?

— Tînăr, așa cam ca dumnealui, arată el spre unul din călători. Dacă are doi sau trei ani peste 30. Cam atîta ai și dumneata, nu?

— Da, împlinesc acuși 32.

— Eu îl știu de cînd era de-o șchioapă și mergea la școală. Pe atunci nu aveam școală în sat. Bătea 8 kilometri cu piciorul în fiecare zi. Am un nepot de-o seamă cu el. Amîndoi strîngeau toate șuruburile din sat. Copiii le ziceau „mecanicii satului". Cu Nicolae, nepotu-meu, porecla s-a adeverit: s-a făcut tractorist.

Omul nostru mai trage o dușcă și după culoarea care începea să-i aprindă obrajii se vedea că în sticlă era foarte puțin probabil să fie apă.

— Dar Ilie? Ilie ce meserie și-a ales, ce face la dumneavoastră în gospodărie? întreabă femeia cu basma înflorată.

— Ei, ce mai vorbă, desigur tot tractorist sau mecanic, sau ceva de genul ăsta, presupune tînărul oacheș.

— Ba nu, aici n-ați ghicit. V-am spus că Ilie ăsta e cam sucit. Cum s-a înființat gospodăria, el s-a cerut îngrijitor la vaci.

— De unde pînă unde?!...

— Știu și eu? Așa i-a plăcut lui. Aveam numai 23 de capete, dar el visa de pe atunci grajduri mari pentru sute de bucăți, cu lumină electrică și adăpători mecanice, adică tot ce avem acum. Nu mă laud, dar să știți că în grajdurile noastre puteți intra oricînd. Nu ne facem de rușine. Avem 216 vaci în afară de tineret, iar lapte strîngem o cisternă în fiecare zi. Ilie ăsta are o vacă, una Florica, de la care a scos anul ăsta 4.500 de litri de lapte.

— Aproape jumătate de vagon!...

— E băiat isteț Ilie al nostru, băiat citit, știe de toate, cu el poți să discuți orice. Să-l vezi cum vorbește cu inginerii, te miri de unde le scoate, mai ceva ca un orășan.

— Numai cu casa...

— Asta-i adevărat. Parcă noi nu i-am zis. Dar el nu și nu, că vezi dumneata, căsuța e destul de bună, încăpătoare, cu două odăi, tindă. Ce dacă e acoperită cu stuf? Că el are altceva planificat pe anul în curs. Da, da, uite așa pe radical ne lua, că nu mai puteam spune nimic. „Nene Ștefane, îmi zice el, mai acum vreo 5—6 ani, eu vreau lumină electrică". Și cînd a venit sorocul a bat primul care și-a tras firele de la stîlp.

— Asta nu-i rău.

— Pe urmă electrica i-a deschis pofta pentru altele: fier de călcat, mașină de cusut, aragaz, are și aragaz uitasem să vă spun, radio și televizor și toate celelalte...

M-am despărțit atunci de povestitorul nostru sub impresia unor sentimente contradictorii. Pe de o parte, recunoșteam că pe acoperișul de stuf antena de televizor părea mai „pitorească" (altfel nici n-ar fi remarcat-o cineva). Pe de altă parte... Înțelegeți ce vreau să spun.

Dar, oricum, omul nostru merita să fie cunoscut. Și iată de ce, acum sînt în drum spre satul său.

De la gară o iau încet pe linia ferată, ca să scurtez drumul pînă la marginea satului. Observ acum că și pe alte case sînt antene de televizor. dar mă rog, astea sînt case „banale" cu țiglă, cu tablă.

Înaintez greu prin zăpada troienită (ninsese spulberat cu o noapte înainte) și deodată mă pomenesc în plin cîmp. Cînd am trecut pe lîngă căsuța cu acoperiș de stuf, nu știu, era doar ultima din marginea satului. Fac drumul înapoi. Scrutez împrejurimile: parcă ar fi asta, parcă nu. Mă apropii, mă înalț peste gard și sub streașina de zăpadă disting zimții caracteristici ai caselor acoperite cu țiglă. De-asupra vechea antenă de televizor.

Mai privesc o dată împrejur: da, asta e ultima casă a satului. Prin urmare „pitorescul", „minunăția" s-a dus.

Scot o cheie din buzunar și bat de cîteva ori în portiță. Nimic. Mai bat o dată: o femeie îmi vine în întîmpinare. Întreb: Aici stă tovarășul Ilie S.?

— Aici, poftiți, ne scuzați... am auzit ciocănind, dar credeam că se joacă niscaiva copii. Trebuia să sunați.

— Unde să sun? întreb nedumerită.

— Aici, îmi arată ea nasturele de metal fixat în stîlpul porții.

Hotărît lucru, aici nu poate sta decît omul nostru, Ilie S...

În casă fac cunoștință și cu el... Iese de sub bradul așezat în colțul odăii din față, îndreptîndu-și statura înaltă, cu umeri puternici. În părul negru ca smoala lucesc parcă toate luminile pomului. Se scuză, nu știu de ce. Eu ar trebui să mă scuz că l-am întrerupt dintr-o treabă importantă: Tocmai făcea instalația de iluminare, cu becuri mici colorate, a pomului de iarnă.

— Știți, am trimis copiii de acasă, să găsească totul aranjat cînd s-or întoarce... Asta-i bucuria lor.

— Nu-i nimic, vedeți-vă de treabă. Cîți copii aveți?

— Patru, deocamdată... răspunde bărbatul; trei băieți și o fată.

Peste un ceas au sosit și copiii. Sînt cu părul ca smoala, ca tatăl lor. Fata, blondă aurie, leită maică-sa. Copiii au bătut din palme la vederea pomului feeric, au spus poezii, au cîntat. Gospodina ne-a dat să gustăm din sarmalele și cozonacii pe care tocmai îi pregătea. Gospodarul ne-a pus muzică la magnetofon, am cinstit și un pahar de vin parfumat (gospodăria are 50 de hectare de vie), într-un cuvînt am petrecut o seară minunată în mijlocul familiei proprietarului fostei căsuțe acoperită cu stuf.

La plecare, am mai privit o dată antena de pe casă. Nu mai e același lucru. Ceva s-a pierdut, ceva „senzațional". Seamănă acum cu toate celelalte. Nimeni n-o s-o mai remarce din goana trenului. A devenit un lucru obișnuit, așa cum sînt atîtea în țara noastră, în satele noastre, în care noul pătrunde biruitor schimbîndu-le înfățișarea.

La urma urmei poate tocmai acesta este senzaționalul.

Ana CRISTEA

Plugușorul

(Urmare din pag. 1)

Sau la Roznov, ori Craiova,
Sau în codrii din Moldova
Viața nouă, viața noastră
S-a deschis ca o fereastră
Și-a crescut biruitoare...
Blocuri noi se-nalță-n soare
Peste locuri ieri golașe
Azi s-au ridicat orașe.
Iar ogorul crește-n stivă
De belșug la colectivă,
Spicul poleit de vînturi
Scoate rodul din pămînturi,
Piinea bună și gustoasă
Șade rumenă pe masă
Pe ștergar de borangic,

Ia să mai mînăm un pic
Hai odată măi flăcăi
Hăi, hăi, hăi!

Datina din astă-seară
Ne îndeamnă, bunăoară,
Să-i mai pomenim pe cei
(Sînt puțini, se știu și ei)
Care uită cîteodată
Că lucrarea finisată,
Cere mai întîi de toate
Grijă pentru calitate.
Uite blocul. Nu-i frumos?
Dar dacă te uiți în jos
Vezi că blocul n-are... ghete.
Azvîrlite la perete
Stau mormane alandala
Căci așa e mîntuiala.
Gropi, hîrtoape, cuie, scînduri
Așezate rînduri, rînduri
Parcă s-ar amenaja
Pentru a se alerga
Ca niște tentacule,
Curse de... obstacole.
Sau se-ntîmplă (nu-i curent)
Într-un nou apartament
Țeava nouă de la baie
Cîte-odată se îndoaie
Și se schimbă dintr-o toană
În... fîntînă-arteziană.
Duș în loc să faci în cadă
Faci la trecători pe stradă

Sau parchetul se ridică
Încît simți că vra să zică
Ai crescut de jos în sus.
Însă doar ai presupus.
Cîteodată, zău, ai vrea
Să crești musai și așa
Cînd la bloc citești pe ușă
Azvîrlit ca o mănușe
Pe anunțul circumspect
Cum că... „Liftul e defect".
Sînt și unii, însă care
Nu respectă prin urmare
Bunul lor încredințat.
Bine nici nu s-au mutat
Și în baie, e ilogic
Își fac colțul zoologic
Similar de la Băneasa...
Alții își transformă casa
În estradă și arenă.
Toată noaptea fără jenă
Îndopînd magnetofonul
Ți-au „televizat" plafonul
Prin... ecranul din spărtură
Le vezi... propria figură

Așa oameni ce să zici
Ia să-i mai mînăm de-aici
Hăi, hăi, hăi!

Ceasul bate-n miez de noapte
Se aud afară șoapte,
Se-aude-n tindă pasul
De argint e parcă glasul,
Anul nou acum sosește
Tinăr de la geam privește.
Noul prunc sosit pe lume
Cu urări, cu cînt și glume,
Haide să-l poftim în casă,
Haide să-l poftim la masă,
Căci e plină de bucate
Dinainte înșirate.
Vinul rubiniu în cramă,
Rod pe-a holdelor năframă,
Să urăm ăst an să fie
Și mai plin de bucurie,
Pruncii să ne crească mari
Să-i fim țării făurari
Cu victorii mai bogate
Pace, spor și sănătate!

D. TABACU

DE LA ACTORI LA SPECTATORI

Un nou Harpagon, un nou Spirache, un nou Birlic

L-am găsit pe artistul poporului G. VASILIU-BIRLIC în cabină, cu zece minute înainte de începerea spectacolului „Avarul". Noul Harpagon avea tocmai un schimb de păreri despre Harpagon...

— Deoarece Harpagon ține de anul 1963 și sîntem în ajunul lui 1964, ce ați zice dacă am vorbi tocmai despre acesta ?

— Atunci vorbim despre Spirache.

— ?

— Da. Este tocmai rolul pe care-l voi interpreta, în 1964, în filmul „Titanic-Vals" după scenariul lui Tudorică Mușatescu și Paul Călinescu.

— Va să zică după noul Harpagon, un nou Spirache...

— Și un nou Birlic...

— Deci spectatorilor nu le mai rămîne decît să vă ureze succes...

— Iar eu urez spectatorilor, care sînt desigur și cititori ai revistei „Magazin", ca 1964 să le aducă mai multe comedii bune la care să rîdă, dar din care să învețe lucruri noi și utile. Cu o condiție însă — să învețe de la autori... tot mai buni.

O nouă generație de tineri actori

— Ce urări să fac de Anul Nou, dacă nu în primul rînd multă fericire, multă sănătate, multe bucurii, ne-a spus artista emerită EUGENIA POPOVICI. **Le doresc din inimă acest lucru așa cum îmi doresc și mie și colegilor mei să contribuim din plin la crearea bucuriilor lor.**

Cu piese bune, comedii și drame, cu spectacole bune cu interpretări pe care spectatorii să le consemneze ca unice. Și aș vrea ca acest an 1964 să aducă pe scenele noastre o nouă generație de tineri actori, astăzi încă studenți ai Institutului, care să urmeze cu succes tradiția strălucită a teatrului nostru. Și aș vrea, urarea mi se adresează de astă dată mie, să fac în 1964 o excursie prin țară,prin locuri pe care încă nu le-am văzut. Pentru un singur an... ajunge !

Miluță Gheorghiu, Coana Chirița și Anul Nou

Popularul actor al Teatrului Național „Vasile Alecsandri" din Iași, MILUȚĂ GHEORGHIU, restabilit după o boală ce l-a încercat greu, a revenit în mijlocul colectivului său de muncă spre satisfacția numeroșilor admiratori pe care-i are. Recent, corespondentul nostru **M. Beram** l-a întîlnit în foaierul teatrului ieșean nerăbdător să-și reia locul pe scena pe care o slujește de atîția ani de zile.

— Gîndiți-vă că mă pregăteam de acum pentru repetiția la piesa „Miluță se duce" ajungînd chiar să stăpînesc temeinic rolul din primele două acte. Dar nu m-am hotărît să o las pe Coana Chirița văduvă, așa că am rupt-o definitiv cu această piesă spre a trăi mai departe pentru fosta demoazelă, care se trage tocmai din vremea lui Alecsandri, ca și pentru celelalte cîteva sute de roluri ale mele.

— Ce gînduri aveți pentru anul care vine ?

— Mă socotesc încă tînăr și destul de zdravăn ca să mă înfrunt cu cel de al 2000-lea spectacol cu „Chirița în provincie", drept care în curînd voi aduce din nou pe scena Naționalului pe fosta noastră demoazelă îmbrăcată în costum de farmazoană, întîlnindu-se cu Guliță, Luluța și cu domnul Șarl, spre a conversa despre bontonuri, terechele ca și despre voiajuri la Paris. Apoi, am treabă, n-am treabă, în anul care vine trebuie musai să-i fac din nou cunoștință publicului ieșean cu Tache Farfuridi, rol pe care de asemenea l-am jucat atît de des, cu atît de multă plăcere. Voi juca și alte roluri că de, știți dv., pacatilii mele, eu, consoarta lui Conu Grigore Birzoi sînt o persoană voiajată.

Pînă atunci doresc din toată inima mulți ani, sănătate și fericire tuturor cititorilor revistei „Magazin" printre care mă număr și eu.

Cele mai frumoase operete românești

Artista emerită VIRGINICA ROMANOVSCHI, este poate una din cele mai cunoscute interprete ale operetei românești. Rolurile ei, totdeauna pline de haz și optimism au rămas și rămîn pentru multă vreme în memoria spectatorilor. Am găsit-o în plină repetiție cu o nouă operetă de Filaret Barbu și Traian Iancu, intitulată „Tîrgul de fete". Este primul dar pe care colectivul Teatrului de Operetă îl face spectatorilor pentru anul 1964.

— Așadar, ne spune Virginica Romanovschi, întîmpin Anul Nou, ca și întreaga țară, muncind. De altfel, munca mea este cea mai mare și zilnică bucurie a mea. Din acest punct de vedere Anul Nou, nu-mi aduce — după cum se vede... nimic nou. Totuși, cum fiecare spectacol pe care îl pregătesc e nou, s-ar putea spune că pentru mine fiecare premieră este un... an nou.

— Pe care vi-l dorim plin de fericire...

— Iar eu urez spectatorilor ca anul 1964 să le aducă cele mai frumoase operete românești, pline de viață, optimism și bineînțeles melodii de dragoste, fără de care nu se poate... la operetă.

Alo, aici e Stroe...

A face o urare spectatorilor în calitate de actor — înseamnă a-ți face singur o autourare — fiindcă teatrul trăiește prin spectatori. Nu poți să joci teatru, de orice gen, de unul singur. Tu joci, tu te asculți, tu te aplauzi. Nu are nici un haz. Trebuie spectatori, puțini, mulți.. (mai bine mulți) dar trebuie spectatori. Fără ei ce rost ar avea teatrul ? Unde-ar fi emoția ? Poți avea emoție față de tine singur ? Nu. Dar așa... cînd sînt spectatori în sală... cum îți mai bate inima... Vezi cîte o figură severă care petrece în interior, și cînd îl vezi de pe scenă parcă îi ee taie picioarele... dar ceilalți zîmbesc cald și îți revii. Ah ! spectatorii... scopul muncii noastre. Ce să le urez pentru anul 1964 ? Să fie cît mai entuziaști. Să aplaude cît mai mult, fără economie.

Să aplaude mereu și să citească numai criticile bune. Cele rele să le ocolească. Nu că fugim de critică dar... nici așa nu se poate.

Atunci să întoarcem urarea. Să ne urăm nouă artiștilor să producem lucruri bune, de calitate și spectatorilor entuziasm, discernămînt, sănătate, bună voie ca o dată pe an să vie și la...

N. STROE
artist emerit

Bucurie în toată țara

MARCEL ANGHELESCU s-a întors tocmai din turneu cu piesa „Sărutul costă un milion". A adus cu el un nou car de impresii.

— Am văzut, în locuri de mult cunoscute, lucruri noi. Totul este proaspăt, tinăr, ca un vesmînt de sărbătoare. Într-adevăr, în toată țara se simte bucuria întîmpinării Anului Nou.

— Dar cum îl întîmpinați ?

— Cum îl întîmpină toți slujitorii scenei. Adică... pe scenă.

— Și în afara scenei ?

— Doresc să mai întîrzie cu un an și să întîrziți și dumneavoastră.

— Numai noi ?

— Nu. Cu toții. Cu o excepție...

— Care ?

— Fetița mea, care la șapte ani și jumătate ar vrea să... îmbătrînească cît vreo trei-patru deodată. La vîrsta ei și eu voiam același lucru. Poate și dumneavoastră...

La anul și la mulți alții...

Pe artistul emerit MIȘU FOTINO, l-am găsit în locuința sa din Brașov urmărind în fața televizorului un spectacol teatral, în care juca fiul său, Mihai Fotino.

— Ați constituit, pe vremuri un cuplu, ne amintim noi.

— Da, cînd Mihai avea cinci ani... De atunci... a rămas actorul meu preferat.

— Dacă face parte din familia Fotino...

— Nu, dar are talent ca și tată-său... Asta ca să glumim.

— Pentru 1964 ce vă doriți ?

— Să pot ajunge în 1965... și tot cu talent !

— Ce doriți altora în 1964 ?

— Am să mă gîndesc întîi la Teatrul din Brașov în care joc de mai bine de 15 ani : îi urez să-și îndeplinească și mai departe cu succes menirea de oglindă a actualității. Iar spectatorilor să plece seară de seară mereu mai mulțumiți de la reprezentațiile noastre.

Prietenii mei, spectatorii

— Închipuiți-vă, ne spune artista emerită NINETTA GUSTI, **am hotărît ca în 1964 să mă apuc de sport. De fapt este o pasiune mai veche, pe care a trebuit s-o abandonez din cauza repetițiilor. Cînd aveam de gînd să... mă antrenez, hop mi se punea o repetiție.**

— Bine dar despre ce sport e vorba ?

— Aș fi vrut să fac... box. Dar specialiștii mi-au spus că n-am condiție fizică. Și atunci, m-am resemnat cu tenisul de masă

— Altă hotărîre pentru 1964 ?

— Una serioasă ? Să joc cît mai bine (dacă se poate) **și să iau cît mai multe aplauze la scenă deschisă.**

— Dacă se poate...

— Sper să se poată pentru că asta depinde de mine și pentru că voi face, ca întotdeauna, toate eforturile ca să nu-mi dezamăgesc prietenii.

— Numai prietenii ?

— Evident, căci cei mai buni prieteni ai mei sînt spectatorii, cărora le urez în anul 1964 îndeplinirea tuturor dorințelor, aceasta depinzînd de ei.

Pe măsura exigențelor

— Nu se poate, fiind actor sau cîntăreț — ne-a spus artistul emerit VALENTIN TEODORIAN, **să nu te gîndești în prag de an nou, în primul rînd la publicul tău. Și e firesc să fie așa. Căci an de an exigențele lui sporesc, iar obligațiile noastre trebuie, evident, să fie pe măsura lor.**

— Și care va fi măsura dv. pentru 1964 ?

— Voi încerca un rol nou pentru mine, care va fi în același timp o surpriză pentru spectatori. Voi interpreta rolul unei împărat...

— Cu barbă și mustăți ?

— Exact. Va fi un rol de compoziție în opera „Motanul încălțat" de Cornel Trăilescu, libretul aparținînd lui Tudor Mușatescu.

— Și în afara operei ?

— Muzica ușoară. Intenționez să realizez un cuplu cu Dem. Savu, de la Teatrul de Comedie, pentru a prezenta împreună o serie de compoziții ale lui V. Vasilache, Ion Vasilescu și Gherase Dendrino.

Drept care semnez...

De Anul Nou urez acestui „Magazin" atît de bine asortat la toate rubricile, să fie aprovizionat cu tot ce doresc : cît mai multe izbînzi ale poporului nostru muncitor, cu noutăți științifice, cu noi victorii ale sportivilor noștri, cu succese ale teatrului românesc și... să dezleg, toate careurile de cuvinte încrucișate. (Mare bătaie de cap !) Drept care semnez,

N. GĂRDESCU

E bună, nu ?

Vă urez ca în anul nou să aveți numai bucurii, succese,sănătate, voie bună. Și încă ceva : vă urez ca în 1964 să uitați toate glumele pe care vi le-am spus vreodată și atunci vă garantez că în anul ce vine veți auzi de la mine numai glume noi, noue...

Spectatorilor le doresc să găsească bilete, iar mie să nu găsesc nici un bilet la spectacolele în care joc. Și în încheiere, urez cititorilor revistei „Magazin" să aibă parte de tot atîta voie bună cît am lucrat-o împreună cu colaboratorii mei Al. Andy și Radu Stănescu la „La mulți ani !".

E bună, nu ?

Mircea CRIȘAN

Multă muzică bună, vă urează Radu Șerban

— Ce vă doriți pentru anul 1964 ?

— Realizarea tuturor proiectelor mele. Sînt cam multe și foarte deosebite.

— În ce constă această deosebire ?

— Dacă mă gîndesc mai bine, deosebirea nu prea există, fiind vorba tot mereu de muzică. Dar este muzică de film, muzică de operetă, și, evident, muzică ușoară.

— Pentru ce film scrieți muzica ?

— Pentru două : „Casa neterminată" și „Titanic-Vals".

— Și operetă ?

— „Ploaie cu soare" la care lucrez împreună cu Eugen Mirea.

— Și ce doriți ascultătorilor dumneavoastră ?

— Multă muzică, cît mai bună de la cît mai mulți compozitori.

O dorință și o urare în același timp

Între două spectacole, NATAȘA ALEXANDRA își găsește răgazul să transmită spectatorilor ei și cititorilor noștri, cîteva cuvinte de Anul Nou :

— Vă doresc și în acest an, multă sănătate și fericire. Doresc să vă văd tot mai des în sălile noastre de spectacole și să vă aud în fiecare seară, cunoscutul și plăcutul pentru noi, refren „N-aveți un bilet în plus ?"

Aceasta însă nu vine de la sine, ci este sau ar trebui să fie, rezultatul muncii noastre actoricești. O muncă care, în 1964, dorim să fie una dintre cele mai rodnice. O dorință și o urare în același timp.

Nici o notă falsă

E interesant că în plină iarnă, GELU SOLOMONESCU lucrează la o melodie întitulată „Primăvara".

— Ce vreți, vorba veche... „iarna car și vara sanie"...

— Și pregătiți numai un... singur car ?

— Mai scriu și un cîntec de excursie...

— Ce vă doriți pentru 1964 ?

— Nici o notă falsă. Nici la mine, nici în orchestra pe care o dirijez, și în general în nici o formație muzicală. Cred de altfel, că aceasta este și dorința spectatorilor și ascultătorilor noștri.

Melodii cu melodie

— Ce pregătiți pentru noul an ? am întrebat-o pe cîntăreața RUXANDRA ȘTEFĂNESCU.

— Să nu vă surprindă : muzică clasică. În această privință, continui studiile cu cea mai mare grijă.

— Dar în ceea ce privește muzica ușoară ?

— Doresc să-mi măresc repertoriul bazat pe cuprinderea unor melodii cu multă melodie. E o dorință și o urare.

În teatru și film

DEM. RĂDULESCU este unul din actorii de comedie ai tinerei generații a Teatrului Național „I. L. Caragiale", deopotrivă actor de teatru și film.

— Să începem cu teatrul : Ce pregătiți pentru noul an ?

— Repet în comedia lui Bernard Shaw, „O femeie cu bani" (Milionara).

— Și în film ?

— Aștept cu emoție premiera filmului „Un suris în plină vară" și filmez în același timp în „Neamul Șoimărești". Voi face parte de asemenea din distribuția unei schițe ecranizate a lui Caragiale.

— Alte preocupări ?

— Învăț schiul fără de care nu voi putea interpreta unul din rolurile în care sînt distribuit pentru film.

— Care film ?

— Cînd am să știu să schiez, vă spun. Pînă atunci, să ne vedem cu bine în anul care vine !

De trei ori „La mulți ani !"

— În ceea ce mă privește — ne spune COCA ANDRONESCU — **pregătesc pentru 1964 două roluri — Miza din filmul „Titanic-Vals" ce va fi realizat după un scenariu de Tudor Mușatescu și Paul Călinescu, și Magda Mincu din piesa „Ultima oră" de Mihail Sebastian. Vorbind însă despre ce vreau să le urez spectatorilor mei, să vă spun un secret...**

— Pe care o să-l afle toți...

— Dacă sînteți indiscreți, îl veți publica. Eu aș fi preferat să-l păstrați pentru dumneavoastră. Așadar, voiam să vă spun că sînt teribil de emoționată de cîte ori trebuie să mă adresez publicului altfel decît de pe scenă. Drept care, mă aflu în mare încurcătură.

— Și totuși...

— Urez publicului nostru drag „La mulți ani" și încă o dată „La mulți ani".

— Și ?

— Încă o dată „La mulți ani".

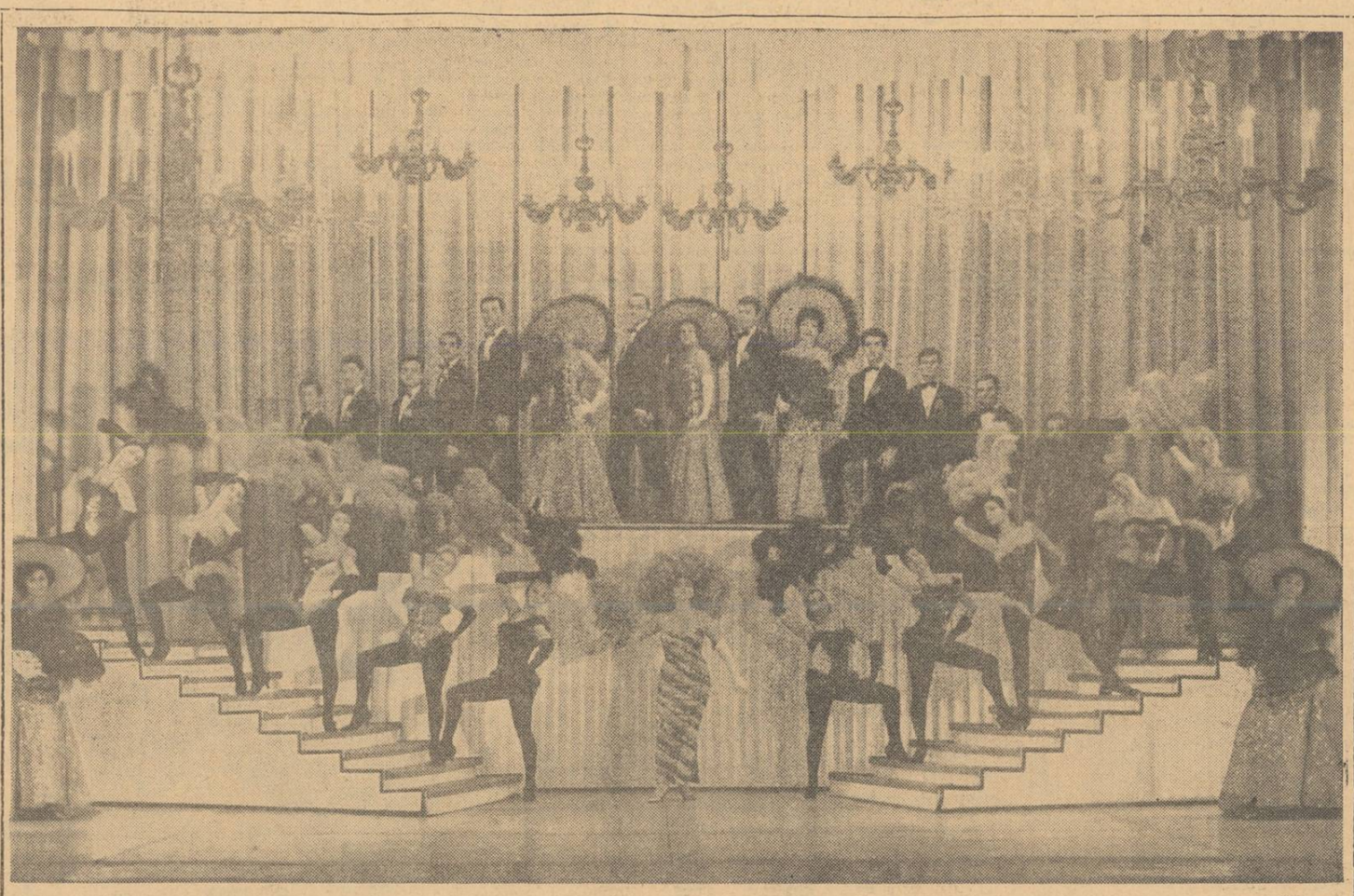

Scenă din noua premieră a Teatrului satiric muzical „Const. Tănase", „Pagini alese din revista de altădată".

„Sorcova"

Dragi cititori ai revistei „Magazin" : vă doresc ca în anul ce vine să adunați toate bucuriile pămîntului și toate frumusețile cerului. Să trăiți, să-nfloriți, ca merii, ca perii, la anul și la mulți ani !

Mihai CIUCĂ

Pagină realizată de :
Mariana PÎRVULESCU
și Sandu NAUMESCU

Rio de Janeiro : plaja Copacabana

Scăpate de aglomerația din centrul orașului — aflat în plină fierbere chiar aproape de miezul nopții — mașinile noastre gonesc cu peste o sută de km pe oră. Urmărim cu atenție automobilul din față în care se află neobosita noastră călăuză, „Cruzeiro do Sul" (îi vom da acest nume simbolic al constelației polare din emisfera australă). Șoseaua e aproape pustie, trecem pe lîngă clădirile lungi ale unor fabrici, tot mai dese sînt locurile pustii pe care le bănuim năpădite de bălării țepoase. Farurile străpung cu un efort material parcă bezna densă, înăbușitoare a tropicelor. Am depășit de mult cartierele mărginașe, dar nu micșorăm viteza. La un cot al drumului, frînăm brusc. Ce s-a întîmplat ? Mașina din față s-a oprit destul de departe. Coborîm. Dintr-o dată noaptea gigantică se însuflețește. Spre miriadele de stele care îmbracă aproape întreaga boltă într-un giulgiu alb, fremătător, vaporos, se înalță ca un enigmatic semnal „morse" cîntul miriadelor de greieri. Urechea caută speriată un punct de reper uman : parcă se aude clipocitul unor valuri, parcă de undeva străbate vuietul îndepărtat al unui tam-tam... Pornim din nou. De data aceasta călăuza noastră a părăsit șoseaua asfaltată și s-a avîntat pe un drum mărginaș. Îl urmăm cu greu : Chevroletul lat și foarte jos. care pînă mai adineauri se lipea de autostradă. înghițind liniștit o sută treizeci de kilometri pe oră, geme acum neputincios, înfricoșat, scos de pe făgașul lui obișnuit. Drumul e îngust, plin de gropi și de șanțuri. Burta automobilului se izbește hodorogind de toți bolovanii, stîrnește probabil spaimă prin cocioabele învecinate care au început să se zărească în noapte. Pe lîngă garduri se strecoară cîteva siluete umane, fantome albe, dar casele acestui cartier urgisit zac în beznă deplină chiar și acum, sîmbătă seara.

Undeva, licăresc însfîrșit cîteva becuri. Deasupra unei porți, o firmă mare, scrisă cu litere stîngaci desenate : „CABANA ESPIRITA MARIA CONGA". Coborîm amețiți de drum, de lumina ivită brusc, de numele straniu al acestui loc care pare să fi fost țința lungii noastre expediții nocturne. Zîmbetul, privirea mioapă, puțin aburită, dar calmă, a lui „Cruzeiro do Sul" ne liniștește de îndată. „Bine, ne zice el, să vă dău cîteva lămuriri". Expunerea făcută pe obișnuitul ton potolit, răbdător, părintesc, profesoral aș zice, în sensul bun al cuvîntului, nu are nimic ridicol, dimpotrivă, în ciuda situației cum nu se poate mai neobișnuită: morți de oboseală, sîntem pierduți undeva, într-una din cele mai îndepărtate mahalale ale Rio-ului sau, poate, în Cosmos, în care — în afară de covorul galaxiei, străjuiesc acum doar cele două becuri de pe „Cabana Espirita"...

— Sîntem în cartierul Urca — continuă liniștit „Cruzeiro do Sul". Locuiesc aici și negrii și albi. Multe n-o să vă pot spune acum : trebuie să respectăm regulile acestei case sacre fiindcă să știți că nu e o înscenare pentru uzul turiștilor americani, ci o adevărată Macumba. Dar să vă prezint prietenului nostru...

În prag ne așteaptă zîmbitor un mulatru cu o privire cercetătoare, cu mișcări cumpănite. El ne conduce la gazdele noastre de astă seară, pe lîngă locuința cărora se află „Cabana Espirita" : o negresă enormă, senhora Maria Favella, a cărei trupește se revarsă din rochia albă, cu fusta pînă la pămînt, cu volane și dantele stratificate. cîteva rînduri de mărgele grele la gît, cercei mari pendulatori, turban alb și — alături de ea — un negru atletic, între două vîrste, cu un ușor început de pîntec, îmbrăcat simplu, cu o bluză ușoară albă și cu indispensabili scurți din pînză de in. Ora e tîrzie și se grăbesc să ne arate unde să ne așezăm.

„Terreiro", (suprafață de pămînt dar și „eră". „timp") locul sacru în care se celebrează cultul Macumbei, este pardosit cu nisip mărunt, la adăpostul unei barăci din lemn vopsit în alb. De pereții laterali sînt prinse scînduri înguste care slujesc drept bănci pentru oaspeți, despărțiți de arena cu nisip prin cîte o bară de lemn. Ne înghesuim pe scîndura din dreapta intrării. Lîngă noi o inscripție pe un carton prins în pioneze ne atrage atenția : „SILÊNCIO ! CONCENTRAÇÃO !".

Într-adevăr, deși ceremonia n-a început încă, în cabană domnește o liniște deplină. De tavan atîrnă sute de franjuri de hîrtie roz. creață. În fund, într-o firidă, se află altarul cu zeități negre. Statuetele — amintindu-ne realismul sculpturii gotice — sînt îmbodobite în veșminte colorate strident, tivite cu fireturi, au coroane grele, aurii și sînt așezate, după tipicul catolic, pe treptele purpurii ale altarului. O statuie mai mare, zeitate de seamă, îmbrăcată în volane și care seamănă cu Maria Favella, negresa de la intrare, ni se spune că este fecioara Maria. Adică, de fapt, precizează imediat cineva — este... Yêmanjá, zeița apelor, a mării, pe care sute și mii de discipoli ai Macumbei, porniți într-o uriașă procesiune în noaptea de 31 decembrie, o venerează, aruncînd flori în valurile Oceanului Atlantic, în timp ce — cuprinși de beția apelor — dansează și cîntă pe plăjile din Rio de Janeiro. De jur împrejurul camerei și în spațiul gol din mijlocul tavanului sînt așezate statuile altor zeități. Multe dintre acestea. deși negre. poartă penaje caracteristice indienilor, pieilor roșii. Într-un colț, lîngă altar, se înalță pe o estradă trei tobe africane lunguiețe, faimoasele „atabaques" [1].

O găină albă, înfoiată, cuprinsă parcă de vrajă hipnotică, nici nu clipește. Întreaga această basilică primitivă, în care zeitățile indiene se amestecă cu cele africane și sînt echivalate — pentru a coexista cu biserica oficială — cu sfinții catolici, este scăldată într-o lumină roșie festivă, atîtătoare, împrăștiată de mari tuburi cu neon așezate în stea. Cum s-au rătăcit tuburile de neon „made in U.S.A." în aceste „bas-fonds" ale Rio-ului, în mijlocul unei mahalale în care, la orele 23, nu se mai zărește aproape nici o lumină ?

Între timp, ringul sacru s-a umplut cu oameni : într-o parte bărbații, în cealaltă femeile. Discipolii Macumbei sînt înveșmîntați după modelul gazdelor. Femeile poartă podoabe mai sărace decît Maria Favella, dar lungi rochii albe asemănătoare. Acesta este portul tradițional din Bahia, unul din statele din estul Braziliei, în care erau concentrați pe plantațiile de zahăr, miile de robi negri, strămoși ai macumbiștilor de astăzi. Bărbații poartă și ei la gît mărgele negre și albe, iar ici-colo, cîte un fular de pînză. Cei mai mulți sînt slabi, cu fețe supte și mîini muncite. Muncitori necalificați, mici slujbași, oameni sărmani care nu izbutesc să mănînce în fiecare zi. Deodată îi recunosc : sînt cei pe care îi văzusem alergînd disperați pe peroanele gării centrale din Rio, agățîndu-se de trenurile oarbe, înfruntînd de două ori pe zi aglomerația monstruoasă în goana permanentă după pîinea cea de toate zilele. Dintre aceștia se recrutează discipolii Macumbei !

Sună puternic, de cîteva ori, tocsinul nevăzut. Mă uit la ceas : 23,25. Se face o liniște absolută. Nu se mai aude decît țîrîitul greierilor și lătratul îndepărtat al cîinilor.

Încordarea se citește pe fețele tuturor. Privirile li se îndreaptă spre stăpîna terreiroului (la Rio i se spune — ironie — „mãe pequena" — japonă — adică „mama mică"), Maria Favella, negresa uriașă, înarmată cu o cădelniță de argint. Din gîtlejul „jabonei" izbucnește un țipăt, o chemare, un cîntec ațîtător. Credincioșii îi răspund în cor, bat ritmul rapid din palme, cuprinși de o veselie subită. Începe „DEFUMAÇÃO DO TERREIRO", izgonirea „impurităților", a „duhurilor necurate". Mãe pequena balansează cădelnița spre colțurile magaziei. Apoi, îl „purifică" pe fiecare macumbist, care o salută făcînd o piruetă. Acum se îndreaptă și spre noi, spectatorii. Cineva ne atrage atenția în șoaptă că trebuie să ne ridicăm. Mirodeniile din cădelniță au o aromă înăbușitoare. Mãe s-a îndreptat spre ieșire. Lumea din arenă salută cu frenezie purificarea terreiroului. „Banda" dezlănțuită înțepenește la un semn. În arenă a apărut negrul atletic, „pai" (tatăl) terreiroului, șeful cultului, *ganga, tata babalaxé, babalaô*, cum i se mai spune în diferite terreiros cariocas (din Rio).

— Salve Maria-Conga — bubuie vocea lui babalaxé. Viva banda, viva banda... Fiecare salut este urmat de aplauzele furtunoase ale membrilor „bandei" sau grupului de macumbiști. Marele șef și doi din însoțitorii săi se așează în dreptul tobelor de tam-tam. (Am aflat mai tîrziu că deși banda aceasta este în doliu după unul din „ghizii" săi care „atrăgeau" spiritele, mort cu o zi înainte, s-a luat hotărîrea să fie folosite astă-seară și tobele, probabil din pricina vizitei noastre, pe care a anunțat-o din timp „Cruzeiro do Sul" și prietenii lui).

Pai de terreiro își strigă iar chemările, sublinind fiecare salut cu bătăi violente în tobe : „Viva banda ! Salve Maria Conga !" (Aceasta a fost o bătrînă sclavă neagră, mare inițiată în riturile africane. Numele ei este venerat și astăzi).

Oamenii răspund cu aplauze, clătinîndu-se ritmat. Apoi șeful comandă : „Silêncio e um minuto de concentracão !" Toată lumea îl ascultă cu sfințenie. Vacarmul infernal a fost înlocuit de liniștea absolută de la început. Din nou se aude doar hămăitul cîinilor și scîncetul unor copii. Cîteva femei copleșite de „concentracão" își reazămă capul în mîini. Se pare că „părintele" terreiroului are o autoritate necontestată. Tocmai acum îmi cade însă privirea asupra unei inscripții atîrnate deasupra marilor tobe, lîngă altar, sunînd în traducere cam așa : „De astăzi înainte, cine nu respectă pe conducătorul terreiroului va fi pedepsit conform articolului 16, paragrafele b și c". Ce articol ? Ce paragraf ? Al cărui regulament ? Și de ce a fost nevoie de o „justiție" interioară atît de strictă ? Nu cumva acești blînzi miei macumbiști, ale căror figuri spășite au căpătat acum o resemnare calmă sînt cuprinși, sub influența cine știe căror forțe —, de vreo furie care să-l pună în primejdie pe gigantul comandant al tam-tam-ului ? Firul întrebărilor e întrerupt de bătaia ritmică a tobelor. Credincioșii răspund cu vuietul unui soi de maracas conice. Se clatină toți în ritmul sambei. Pai dă semnalul corului bărbătesc. Zeci de robesoni își unesc vocile într-o invocație profundă, într-o litanie lugubră de proporții cosmice, ca vuietul tunetului sau huruitul cataractelor. Iar pe de-asupra vocilor, a acoperișului scund, a mahalalelor în beznă, dus de vînt spre oraș, spre ocean, se înalță sufletul cîntecului, nervul lui, forța lui obsedantă — tam-tam-ul african. Sub mîinile nervoase ale lui Pai de terreiro și ale oamenilor lui, simplele tobe lunguiețe, primitive și arhaice semnalizatoare ale triburilor din Angola și Congo, capătă virtuțile a zeci de instrumente muzicale, ale unor orchestre întregi... Chemarea ușoară, răpăită din buricele degetelor, ca o ploaie de vară, ca un trap îndepărtat al ciutelor, se transformă brusc într-o avalanșă mugitoare, în galopul sălbatec al unei hoarde de elefanți lunateci ; uneori din adîncurile tobei străbate teama, neliniștea, adulmecarea unor primejdii nevăzute, alte ori chinul furiilor încătușate, al patimilor înăbușite, al durerilor nemărturisite, al iubirilor neîncercate. Independent de caracterul ei religios, această grandioasă „ABERTURA DO TERREIRO" (deschiderea terreiroului) muzica și dansurile Macumbei dau o imagine turburătoare a forței teribile care zace în adîncurile, în straturile cele mai de jos ale popoarelor Americii Latine.

Bărbați și femei fac ocolul terreiroului intonînd un cîntec de dragoste și milă, de iubire și umilință. Apoi ritmul dansurilor se întețește, devine sacadat, nervos, lăsînd în umbră twist-urile și rock-urile moderne. Prin baracă suflă un vînt șuierat, nestăpînit, vîntul isteriei. În dreptul nostru un bărbat cu părul vîlvoi, se apucă cu mîinile de șold și se îndoaie de la mijloc, lovit pe neașteptate de o sciatică mistică. Se clatină ca bătut de vînt în toate părțile, cu picioarele desfăcute, lovindu-se de tovarășii lui, care dansează mai departe aceiași samba îndrăcită. („Cruzeiro do Sul" mai șoptește : „Ei cred că în omul acesta a intrat un spirit").

Acum se produce agitație și în tabăra femeilor : o bătrînă, cu o coamă sură ridicată măciucă de curenți electrici interiori, e lovită de aceeași boală misterioasă. Apoi încă unul și încă unul. Vuietul tobelor sună obsedant, sfredelitor. Ajutoarele lui Pai intră în arenă. Desfac basmalele de la gîturile bărbaților apucați de streche, îi mîngîie pe posedați pe obraji. Primul vizitat de „spirite" s-a prăbușit pe nisip, executînd corect „marele arc" isteric. Bătrîna neagresă slabă, uscată, face ocolul terreiroului cu picioarele larg desfăcute în unghi, gîrbovită, sprijinindu-se cu amîndouă mîinile într-un băț minuscul.

Ne chinuim amorțiți pe băncile noastre scunde. Țînțarii mai izbutesc să-i gonesc, dar puricii mă torturează fără scăpare. Încerc să-mi schimb poziția, îmi încrucișez brațele. Imediat se apropie de „Cruzeiro do Sul" un mesager și mi se transmite să-mi desfac mîinile fiindcă această poziție „jignește spiritele" În sfîrșit Pai comandă o pauză, prima pauză. Sîntem morți de oboseală, flămînzi (n-am avut timp nici să cinăm) și... lămuriți. Îi spun lui „Cruzeiro" că ar fi timpul să plecăm. N-am apucat să ajungem bine la poarta terreiroului că ne-a și ieșit în cale mulatrul pe care l-am cunoscut la început. Acesta a stat tot timpul de o parte — serios, grav chiar — ajutînd doar din cînd în cînd pe cîte un „posedat" gata să se prăbușească. Nu pare să aibă vreo înclinație mistică și este un prieten din afară al acestor oameni săraci și chinuiți. Acum îi spune ceva în șoaptă lui „Cruzeiro do Sul" — arată spre matroana neagră, „mãe pequena" și spre noi, clatină din cap cu hotărîre. Ce s-a întîmplat ? „Maria Favella spune Cruzeiro — ne sfătuiește să nu plecăm încă..." De ce ? Sîntem foarte obosiți, îi mulțumim din toată inima pentru ospitalitate, dar... „Nu, nu e vorba de ea. Spiritele nu sînt de acord să plecați. Dacă plecați ACUM s-ar putea să vi se întîmple *ceva* rău..." „Ei, atunci e bine, izbucnim noi rîzînd, dacă spiritele sînt cele care se împotrivesc și nu gazda noastră. n-avem motive să fim prea politicoși. Hai, să mergem !..."

Cruzeiro do Sul nu este însă de aceeași părere. „Dacă gazdele ne spun să nu supărăm „spiritele" trebuie să le ascultăm. Pe meleagurile astea sînt unele „duhuri rele" în carne și oase cu care n-ar fi bine să ne întîlnim la ora asta. Spre ziuă e mai în siguranță" Așa este ! Ne trece prin minte drumul greu, pustiu de la venire, bezna absolută, mașina puternică mișcîndu-se ca un melc. Cruzeiro și prietenii lui au dreptate. Apoi nu vrem nici decum să jignim credințele amfitrionilor noștri. Dacă am intrat în joc trebuie să rămînem pînă la capăt. Să sperăm că „spiritele" nu vor găsi alte motive de supărare...

Ieșim în curtea „Cabanei espirita". Aici e o adevărată pauză. Nu credeam că isteria colectivă mistică se poate întrerupe așa de bine. Chiar la teatru actorul veritabil, între două intrări în scenă într-un rol tragic nu-și poate permite totdeauna să facă glume sau să se îndoape cu mîncare. Îi recunoaștem pe „posedații" spumegînzi de adineaori. Nici urmă de duhuri. Stau liniștiți pe bănci, vorbesc calm, sînt preocupați de nevoi foarte terestre. Unii se duc spre W.C.-ul primitiv din fund, alții s-au strîns în fața unei tejghele pe care „Pai de terreiro", bun negustor, după cum se vede, etalează sandviciuri îmbietoare cu șuncă și cașcaval. Oamenii sînt flămînzi după atîta drăcească țopăială, dar cu greu se hotărăsc să-și potolească foamea. Prețurile sînt cam pipărate .. Gazda noastră, amabilă ne invită în casă. la un pahar de apă rece. Mobile masive, demodate, o puzderie de bibelouri de prost gust, o lustră rătăcită, tablouri naive și un mare calendar colorat pe perete, alcătuiesc interiorul unei case de mahala, după cum se vede „universală", locuința unei familii înstărite, de chiaburi. Se pare că organizarea Macumbei nu e chiar fără nici un folos, gratuită. „Mãe" ne întreabă zîmbind (figura îi strălucește îndestulată), cum ni se pare „terreiro". „Credința noastră e răspîndită în toată Brazilia, printre negri și albi — ne spune ea. Fiecare naçao (sau „țară", regiune) o practică în felul său. Și numele sînt diferite. Noi, la Rio, îi spunem „MACUMBA". Cei din Bahia o numesc „CANDOMBLÉ". Ei sacrifică animale. La Recife se numește „XANGO". În Rio Grande do Sul — BATUQUE sau PARA [2].

„Cruzeiro do Sul" ne trage de o parte și încearcă să ne completeze cunoștințele despre Macumba cu ceva mai substanțial : „E o manifestare fetișistă, magică introdusă în Brazilia de sclavi africani. Ritualul s-a păstrat de-a lungul secolelor în păturile sărace ale populației, negri, dar și mulatrii și albi. Desigur, nu așa cum a venit din Africa. Vechiul cult s-a amestecat la început cu unele obiceiuri religioase ale băștinașilor indieni, a adoptat zeități indiene. În unele locuri, șeful terreireului vine împodobit cu pene de cocoș pe cap ca șefii de trib indieni. La aceasta s-au adăugat și unele credințe spiritiste. Deși creștinați de multă vreme, negrii nu și-au părăsit niciodată ritualurile lor. La început, capii bisericii catolice braziliene au încercat să combată deschis Macumba și celelalte variante ale ei. Pentru ca să împiedice procesiunea din decembrie a macumbiștilor pe malul oceanului, au organizat slujbe religioase speciale. După ce ascultau slujba, oamenii se duceau mai departe să-i ofere flori fecioarei Maria, adică — de fapt — străvechei zeițe a apelor. Pînă la urmă clerul, abil, s-a resemnat și a ajuns la un compromis, a catolicizat pe cît s-a putut Macumba. S-au schimbat însă doar unele nume sau mai bine zis, s-au dublat. Însă vechea credință a rămas aceeași".

João mulatrul, prietenul lui „Cruzeiro do Sul" ascultă cu atenție și ține să adauge ceva : „Măcumba a venit aici ca o religie a robilor negri. Ea este și acum religia oamenilor necăjiți, săraci, nu a bogaților, a celor sătui". „Sînt mulți adepți ai acestor rituri în Brazilia?", întreabă cineva din grupul nostru. „Într-un anuar oficial din 1960 am văzut trecuți doar vreo 600.000."

„Sînt foarte mulți" — răspunde João zîmbind. Unora nu le place să mărturisească aceasta pentru că macumbiștii, oameni nevoiași, votează peste tot la alegeri pentru candidații democrați, pentru cei de stînga..." Pai de terreiro, care-și cunoaște bine interesele, se apropie de noi și ne invită să vizităm altarul. De fapt e o invitație să depunem un obol pe farfuria de metal din fața lui Yêmanjá. „Dar macumbiștii ? Oricine poate să ia parte la Macumba ?". Nu, răspunde cu vehemență Pai, numai cei care-și plătesc regulat cotizația lunară, întreținerea templului (o baracă săracă) — ne explică oftînd ipocrit — costă mulți bani...

Peste cîteva minute ne ocupăm din nou locurile. Dansul reîncepe brusc, fără pregătire. Se reintră de îndată în ritmul dinainte de pauză, unul după altul macumbiștii sînt „vizitați" de duhuri. Primul „posedat", istovit se așează pe un scăunel adus de un ajutor. I se oferă o pipă lungă, curbă, asemănătoare cu cele tiroleze din care începe să pufăie fără pauză. (Asta poate să dureze chiar și ore întregi, după cum mi-am dat seama mai tîrziu). Într-o mînă, macumbistul ține o lumînare aprinsă, iar cu cealaltă face semne cabalistice pe nisip. Ochii holbați exprimă o indignare fără margini, neputincioasă, ori de cîte ori este lovit de tovarășii lui. Cei mai vîrstnici, în care spiritele se pare că intră cu predilecție, se liniștesc repede și se apucă de fumat. În întreaga cabană plutește acum un nor de fum acru, amețitor, suspect. „Ce-i asta ?" întrebăm noi. „Tabac !" ni se răspunde repede. Dar în pipele fumate cu voluptate, în neștire, se mai strecoară și cîte un bob de „mariguana" sau alt stupefiant...

Corul intonează cîntece închinate lui „Prêto Velho" (negrul bătrîn) — „pontos rituais" din „linha de prêto velho". „Prêto, prêto, calunga" e foarte frumos. Bogăția melodică, variația ritmurilor e uimitoare. În întunericul acestor credințe religioase și al riturilor primitive, geniul artistic al poporului negru creează comori artistice. (Cu cîteva zile în urmă Edison Carneiro, directorul serviciului de folclor al Ministerului Educației ne spunea cu tristețe cît de mic a fost în trecut interesul pentru aceste creații folclorice. Acum se face un efort pentru a salva și conserva ce se mai poate din arta populară).

Marele „pai" continuă să strige chemările religioase obișnuite : „Viva banda !" „Salve Maria Conga !". Deodată printre „São-Antonio" „São-Pedro", „Virgem-Maria" răsună o chemare nouă :

„Trăiască poporul din Angola care luptă pentru libertate !" „Să trăiască !" răspunde „banda" avîntată într-o sambă frenetică.

„Trăiască poporul din Ruanda !" — răsună din nou o voce tunătoare.

Poporul din Angola ? Aceștia sînt frații africani ai negrilor brazilieni, ai căror strămoși au fost aduși pe vremuri, de negustori portughezi, vînători de sclavi pe acele meleaguri. Sînt frații africani care luptă astăzi cu arma în mînă împotriva colonialiștilor portughezi...

Chemările acestea, foarte de înțeles, sună totuși atît de straniu în acest infern spiritist, printre figurile halucinate ale fumătorilor de mariguana... Realitatea este complexă, mai complexă decît se poate bănui de la distanță. Îmi trec o clipă prin minte cuvintele lui João : „„Macumbiștii votează pentru candidații democrați..."

Cad pe rînd în transă și alți macumbiști, mai mult femei, care pînă acum n-au prea fost vizitate de duhuri. Chinuiți de aceeași criză acută de „sciatică", fiecare este „posedat" în alt fel, se zvîrcolește, se tîrăște, se prăbușește în modul său personal de a fi : mai nervos, mai calm, mai dinamic sau mai domol. În timp ce majoritatea bătrînilor degustă voluptățile mai pașnice ale pipei, doi tineri se zbat îngrozitor, într-un dans isteric, sincopat, interminabil, pînă la prăbușirea spumegată. „Posedații", deranjați, îi înghiontesc cu mîinile. „Organizatorii" îi culeg de pe jos, încercînd să-i calmeze. „Cei doi se chinuiesc atît de cumplit pentru că nu izbutesc să „recepteze" spiritele — ne transmite „Cruzeiro".

Tinerii se pare, nu sînt în „favoarea" duhurilor. Nici ceilalți nu se „bucură" toți de această favoare. „Unii — ne spune João — au așteptat cinci zeci de ani vizita „spiritului..."

Dansul se întețește din nou. Și unii dintre fumători încearcă să se țină pe picioare și să intre în rînduri. Halucinat, cu pipa într-o mînă și cu cealaltă agitată puternic ca să-și țină echilibrul de om beat, se apropie de noi un macumbist care vrea să ne dea îmbrățișarea rituală. Ezităm, dar ne supunem îndemnați de „Cruzeiro do Sul". Altfel l-am jigni foarte tare.

„Sfinte Petre, pune-i și pe stăpîni să lucreze" se aude un glas...

Iar o chemare cu tîlc, dar nu religios... Aceasta e de pe vremea robiei, cînd negrii visau că, măcar pe lumea cealaltă, latifundiarii vor fi puși să muncească. Vremurile s-au schimbat, robia s-a dus, dar chemarea a rămas și chiar sensul inițial nu și l-a pierdut pe deplin : Dacă în Brazilia, spre deosebire de S.U.A. nu există îngrădiri și diferențieri rasiale, marea majoritate a negrilor sînt și astăzi sărmani, trudiți, analfabeți, măcinați de boli.

Primul „posedat" se dedă la acte de fakirism. Și-a băgat lumînarea aprinsă în gură și o mestecă rîzînd isteric. Cineva îi dă o altă lumînare aprinsă cu care își prăjește cu amîndouă arterele brațelor...

Treptat spiritele îi părăsesc. Amețiți, murdari, rupți, posedații de adineaori se așează în rînd, aplecați, tîrîndu-se legănat spre altar. Pe măsură ce redevin lucizi, macumbiștii sînt cuprinși de spaime lumești. Cel care s-a rănit adineaori în gură mestecînd o lumînare aprinsă e foarte alarmat, își cercetează rana cu degetul, pune pe un altul să se uite...

S-a dus încă o pauză și Macumba nu se mai termină. Cîte ore au trecut ? Tobele au început să uruie repede și mărunt. „Banda" s-a tras spre margini. Plutește ceva în atmosferă. Abia acum o observ pe Maria Favella care înaintează masivă, bîțîind din toate mădularele, spre centrul terreiroului. În dinți ține un trabuc uriaș, de douăzeci de centimetri, din care pufăie sacadat. Din cînd în cînd își scoate trabucul și latră, lătrat de șacal, scurt, chelălăitor, poruncitor. Poruncitoare sînt și mișcările pe care le face cu mîna și gesturile capului. Macumbiștii își iau inima în dinți și se apropie de „mãe pequena". Fiecare, ajuns în fața stăpînei, se prăbușește la pămînt și-i sărută unghia degetului mare de la picior. Apoi, „mãe", îl ajută să se ridice și-l apasă cu tandrețe maternă pe sînul stîng. În acest moment izbucnește un lătrat cumplit și uriașa negresă îl izbește pe macumbist cu forța dezlănțuită a sînului drept, care echivalează cu izbitura unui sac de box, plin cu nisip. Proiectat la cîțiva metri, trîntit la pămînt, macumbistul este de-a dreptul și infailibil aruncat în brațele isteriei spiritiste. (deși „posedat" un negru bătrîn și după el și alții, nu uită — cînd se ridică — să-și șteargă mîinile). Printre icnituri și lătrături toți membrii „bandei" — și în special femeile — sînt rostogoliți cu furie în țărînă. Isteria Macumbei a ajuns la paroxism. În acest moment Joao se apropie de noi și ne șoptește : „mãe pequena" ne sfătuiește să plecăm. Primejdia „duhurilor rele" a trecut".

Ne ridicăm brusc și ne îndreptăm în grabă spre ieșire. O ultimă imagine : în curte, Maria Favella, cu trabucul în gură și ochii ieșiți din orbite pufăie nervoasă și ne face semn cu mîna să plecăm mai repede. De pe gard cotcodăcește și sare în noapte, ca o explozie de rachete albe găina hipnotizată, de la sosire. Mașinile se chinuiesc din nou prin gropile cartierului URCA, în urmă. vuietul tam-tam-ului se înalță chinuitor, dureros, dar puternic, neobosit. Cîte minuni adevărate se vor clădi cu această uriașă energie, cheltuită acum zadarnic, cînd va izbuti să se smulgă din negurile ignoranței, superstițiilor și în primul rînd ale mizeriei ! Am ajuns cu bine pe șosea... „Duhurile rele" au aflat poate și ele că sîntem prietenii oamenilor din cartier. S-a crăpat de ziuă ! Cu 150 de km pe oră ne îndreptăm spre Rio de Janeiro !

MACUMBA

de NESTOR IGNAT

Din jungla Amazoniei și pînă în Rio Grande do Sul, de pe coasta Atlanticului și pînă la îndepărtata frontieră vestică, Brazilia — cea mai mare țară a Americii Latine — oferă un tablou de o imensă varietate geografică, geologică, economică, etnografică, istorică, spirituală, un tablou în care nu lipsesc nici tonurile pure, nici culorile crude, nici liniile armonioase, nici cele abrupte și mai ales, contrastele violente.

Timpul este, după cum se știe, ireversibil, iar o mașinărie capabilă să ne mute dintr-o eră istorică într-alta este irealizabilă. Dar cine a călătorit prin Brazilia a avut neapărat senzația că simpla deplasare în spațiu este totodată și o deplasare în timp : dintr-o epocă în altă epocă, dintr-un secol în alt secol. Din centrul străjuit de zgîrienori al orașului São Paulo, Manhattan-ul Sudului, focar al unei zone industriale puternice — cu un proletariat dezvoltat și organizat — și pînă în hățișurile de nepătruns din Mato Grosso, unde triburi de indieni trăiesc în primitivism, distanța este nu numai de ordinul miilor de kilometri, ci și al miilor de ani. De la secolul XX la preistorie. De altfel, nici nu trebuie mers atît de departe... La Rio de Janeiro, mirificul port pe coasta Atlanticului de Sud, oscilațiile pe această „scară" a istoriei sînt adesea amețitoare, fiindcă sînt foarte bruște. Între doi giganți de oțel și sticlă înălțați după planurile îndrăznețe ale marilor arhitecți brazilieni Niemayer sau Lucio Costa este foarte cu putință să-ți apară ca fundal straniu un deal mincat de lepra cumplită a „favelelor" — cocioabele din bidoane, carton gudronat și scînduri putrede în care „trăiesc" mulți locuitori ai fostei capitale a Braziliei.

Creator al unei culturi originale progresiste, moștenitor al unor tradiții revoluționare viguroase, marele popor brazilian, într-o întinsă parte a lui, nu a trecut, nu a putut să treacă încă țarcul material și spiritual în care l-au închis epocile de asuprire colonială, persistența latifundiului, dominația monopolurilor străine. Mizeria, analfabetismul, obscurantismul se întîlnesc în păturile de jos ale populației.

Desigur, în mișcarea împotriva latifundiei și imperialismului, împotriva amestecului monopolurilor, pentru dezvoltarea economiei naționale și independență, mișcare unind clase și straturi sociale diverse, oamenii la care ne referim în „Macumba" nu reprezintă forța cea mai înaintată. Dar numărul lor e mare. Fără a cunoaște ceva din viața acestor oameni e greu de spus că ai cunoscut Brazilia. Firește, în această zonă a umanității braziliene, vitalitatea, talentul, aș spune chiar genial-artistic, unele tendințe năzuințe spre mai bine, se manifestă mai puțin obișnuit, îmbrăcînd uneori forme anacronice coexistînd cu rituri obscure, cu credințe arhaice, care întunecă mințile și frînează lupta directă, conștientă, organizată.

Rîndurile alăturate consacrate „Macumbei" sînt o mică parte dintr-un întreg mult mai larg, o scenă, un tablou dintr-un film pe care nu putem — firește — să-l rulăm acum și aici. Macumbiștii au o istorie amară și un viitor pe care-l nădăjduiesc mai luminos. Sînt oameni nevoiași și muncitori care-și duc viața de azi pe mîine, care nu și-au găsit, sau își găsesc cu greu calea, orbecăind prin beznă. Despre ei, ca și despre alții din această mare țară, vom avea prilejul să mai revenim.

Desenele autorului

[1] *Atabaques : tobe de diferite mărimi. Sînt socotite cel mai important instrument pentru invocarea zeităților.*

[2] *Înrudită cu celelalte rituri, macumba (de origină angoleză) se practică în Estado do Rio, Sao Paulo, Minas Gérais. În această zonă se deosebesc 2 tipuri de cult : Macumba propriu-zisă și Umbanda, pătrunsă mai mult de spiritism. „Deosebirea dintre cele două tipuri urmează — pare-se — o linie de clasă : Macumba răspunde cerințelor religioase ale celor săraci, iar Umbanda celor ale bogaților". (E. Carneiro „Candombles de Bahia", ed. Conquista).*

La pas
prin Bucureşti

În prag de REVELION

Bucureştiul este în prag de revelion. Şi pentru acest eveniment cu decor alb şi miros de brad, a făcut tot ceea ce face de obicei : şi-a probat rochia de seară şi costumul negru la „Arta Modei", a încercat o mască de carnaval la Palatul Pionierilor ca s-o schimbe cu alta, a risipit sute de răvaşe la colţurile de stradă din Cotroceni sau Giuleşti înainte de a le lăsa să poposească în tradiţionala plăcintă, a răsturnat în vitrine saci cu beteală şi staniol, a degustat cîteva vinuri pentru a se decide la cel mai bun, a dat telefoane pe la toţi întrebînd „ce faceţi de revelion", a fost la „Victoria" şi „Romarta" să cumpere cadouri, a pus funde roşii la crengile de vîsc din Piaţa Amzei, a scris sute de mii de felicitări în trei cuvinte „La mulţi ani"...

De fapt, a îndeplinit acelaşi vechi ritual — pentru a cîta oară ?!, — cu sentimentul — mereu acelaşi ! — că face asta pentru prima dată.

„Ajunul" revelionului începe pentru orice bucureştean din... primele zile ale lui decembrie — cînd se interesează dacă se mai poartă rever lung şi dacă se face revelion la Poiana Braşov. Acesta-i începutul — căruia-i urmează un cortegiu întreg de preocupări, „griji", cumpărături, alergături, aranjamente.

Mai întîi se duce prin magazine — aşa, ca să se informeze. Nu ştie nici ce vrea să cumpere, nici măcar dacă vrea să cumpere. Dar cum are cîteva ore libere intră la „Victoria" sau la „Bucureşti" să vadă ce-i nou. Urcă la etaj şi găseşte... expoziţii de confecţii şi tricotaje, prezentări de modă, mărfuri noi de textile şi sticlărie, trei mii de pachete de cadouri, raioane speciale pentru ambalaj artistic şi... lume, lume, lume. Lume care caută, întreabă, cumpără, vine, pleacă — în grabă mare, de parcă fiecare s-ar teme să nu-l apuce revelionul în magazin.

După ce înnoată iar prin lume, dus mai mult de aglomeraţia de pe Lipscani, bucureşteanul poposeşte la „Trei ursuleţi". El este om în toată firea, apreciază mult seriozitatea, îşi poartă cu demnitate firele de argint în păr — dar aici devine altul : se uită fascinat la piticul călător, la trenul aerodinam şi la avionul cu pasageri, atinge cu frică părul unei păpuşi cu ochi de sticlă şi priveşte invidios pe cei care... încearcă un cal de lemn! Uită că el n-are copii şi cumpără un autoturism, şi autolimuzină — ca să-şi satisfacă plăcerea copilărească pentru jucării. Şi se auto-scuză, spunîndu-şi că „tot am nişte obligaţii pentru copiii prietenilor". Şi-apoi îşi promite să cumpere bilete la „Descoperiţi-l pe N" sau „Nu prea albă ca zăpada şi Motanul descălţat", ca să-i facă plăcere soţiei, că ei îi plac grozav povestioarele pentru copii. „El"... dar el însuşi zăboveşte îndelung la cinematograful Tineretului şi, consultînd interesat programul — „7 dădace", „Voinicelul", „Pescăruşul negru", „Lap şi căţelul", „Povestea pantofiorului de aur" — îşi face socoteala că săptămîna viitoare este în schimbul doi şi se poate duce la... matineu pentru copii. Mai cu seamă că 18 cinematografe prezintă asemenea matinee !

În Piaţa Unirii vrea să cumpere cartofi, dar se pomeneşte alegînd... un brad : „ăsta-i prea înalt, ăsta-i prea mic, ăsta nu-i destul de bogat..." Caută, caută, vrînd să ia cel mai frumos trofeu al crestelor de munte — şi e greu de stabilit care e cel mai frumos dintre toţi cei 180.000 de brazi poposiţi în 200 de puncte ale Capitalei din singurătăţile de la Gura Humorului sau Miercurea Ciuc. Avînd pomul sub braţ şi mirosul de brad în nări, şi-aduce aminte că mai trebuie să ia beteală şi globuri. Intră într-una din cele 228 de unităţi de desfacere a podoabelor de pom şi cumpără, intră într-a doua şi cumpără, intră într-a treia şi cumpără... E o plăcere în sine să alegi ciupercuţe şi iepuraşi, cu seriozitatea cu care lucrezi la strung sau predai la catedră.

Şi afişe mari „Organizăm revelionul" îl îmbie pe bucureştean cu promisiuni de praznic mare şi muzică bună, în 41 de restaurante care vor găzdui aproape 10.000 de persoane, în alte cinci care vor fi deschise toată noaptea, în întreprinderi sau instituţii. Iar acestora li se adaugă alte variante : revelion pe motonava „Transilvania" în drum spre Soci, revelion la Piatra Arsă sau Babele, revelion la Praga sau Sofia. El însă nu poate hotărî de unul singur : trebuie consultată familia, întrebaţi prietenii — ce parcă poţi să faci de capul tău cînd e vorba de-o treabă serioasă ?!

Bucureşteanul merge mai departe consultîndu-şi lista de cumpărături : dulciuri, vin, cadouri pentru Anuţa, Radu şi Ioneştii... Da, dar de unde să ia dulciuri cînd sînt expoziţii de cofetărie şi patiserie şi la „Victoria", şi la „Universităţii", şi la „Lebăda", şi la „Floreasca", şi la „Doina", şi la „Operetă", şi la... Şi ce să iei cînd pe piaţă există o adevărată revărsare zaharoasă : 40.000 kg tort, 40.000 kg cozonaci, 40.000 kg foi de plăcintă, 25.000 kg fursecuri, 40.000 kg produse foietaj, 30.000 kg specialităţi de înghe-ţată. Căci de fiecare revelion Bucureştiul e foarte lacom şi foarte însetat — probabil tot din tradiţie !

Bucureşteanul intră acum în primul oficiu poştal — toate au acum program permanent pentru a satisface afluxul de... urări. Fericire, sănătate, belşug, voie bună, succes, noroc — pornesc spre toate colţurile ţării şi ale pămîntului, purtate de telegrame, cărţi de vizită, felicitări. De obicei, textele sînt lapidare şi se deosebesc doar prin... adrese şi semnături. Dar toate înmănunchiază veselia cu gîndul cald.

Seara, bucureşteanul poposeşte extenuat în papuci şi fotoliu. Se autoevidenţiază pentru îndeplinirea sarcinilor sărbătoreşti şi-şi face o listă cu „ce-a mai rămas de făcut". Şi în numele ei, îl regăseşti a doua zi în magazine, în piaţă, la fructărie, pe stradă, la poştă, la bomboniere, la telefoane, la alimentara... E acelaşi, în aceeaşi postură : grav, preocupat, grăbit, încărcat de pachete şi plase. Şi aşa îl vezi zi de zi pînă la revelion — cînd toată frămîntarea se descătuşează în acelaşi vechi şi simplu „La mulţi ani !" Aceeaşi veche urare care, printr-un făcut, salută mereu noul..

Pia RĂDULESCU

Oameni de la „Republica"

Reportaj de VERONICA PORUMBACU

Am înaintea mea o fotografie colectivă, aşa cum se găsesc multe în şcoli sau la jubilee, cu chipurile cam de aceeaşi vîrstă, cam din aceeaşi promoţie. Fotografii „a la minut". Eternizările unei perioade comune de preocupări se fac de obicei la sfîrşitul studiilor. Grupajul de faţă este însă doar un popas, jubiliar e drept, care — marcînd un sfert de veac de la întemeierea Uzinelor „Republica" — prezice un drum comun şi de aici înainte, al tovarăşilor cu activitate îndelungată în uzină. Unul dintre portretele care-ţi atrag atenţia e al maistrului Radu Liţan, cu o figură interiorizată, încadrată de un păr negru, începînd să încărunţească, şi cu privirea pătrunzătoare şi concentrată. I-am făcut cunoştinţa în uzină în prima dimineaţă de ninsoare, şi cum venea de afară, aveai impresia că fulgii, ca în cîntecul popular, o dată căzuţi, rămîneau aninaţi în păr, fără să se mai topească... Acest maistru cu profilul de intelectual, de profesor, s-a născut în 1915, într-un sat din Vlaşca, în Obedeni, ca unul din cei cinci copii veniţi pe lume într-o familie de plugari. Asemenea lui Darie, eroul lui Stancu a plecat din sat, desculţ, alungat de foame, pe la patrusprezece ani ; asemenea multor copii de ţărani, a intrat ucenic în Bucureşti. Din 1929 şi pînă în 1937, a învăţat meseria şi a practicat-o la „Voina". Aici şi-a lăsat anii şi visele de adolescenţă şi chiar lumina unui ochi. Într-o zi, un span de matriţă i-a intrat sub pleoapa stîngă, şi de atunci ochiul drept face un îndoit efort de concentrare. În 1938 s-a angajat la Fabrica de ţevi şi aici a rămas pînă azi.

După eliberarea ţării şi pînă în clipa cînd fotografia lui Radu Liţan a intrat în grupajul veteranilor, destinul i-a fost împletit zi de zi cu acel al ţevilor pentru conducte laminate, pentru marile utilaje petroliere, pentru utilajele agricole fine. Ca un burete a absorbit patru ani în şir ştiinţa şcolii de maiştri a uzinelor „Republica". „Contra" fusese o tinereţe întreagă : contra foamei, contra carcerei, contra fascismului. „Pentru" învăţa să fie muncitorul calificat ca maistru, cetăţeanul devenit comunist, mecanicul cu un orizont larg dincolo de zidurile uzinei, dincolo de rutina zilnică. Maistrul, care a calificat pînă azi zeci de ucenici la locul de muncă, are la activul său din 1945 pînă azi, nu mai puţin de douăzeci de inovaţii, plus o campanie de reparat maşinile S.M.T.-urilor din Bărăgan !

Întîmplări memorabile ? Concedii frumoase la Predeal, la Constanţa, la Sinaia. În viaţa sa particulară, cel mai recent eveniment fericit a fost căsătoria fiului său, muncitor la „Electronica". Nu o ceremonie umbrită de sărăcie, aşa cum a fost a sa, în 1936. O nuntă mare cu muzică, cu colegi, cu veselie... Aşa cum se cuvine unui maistru cinstit şi respectat, unui veteran tînăr încă al uzinelor de ţevi „Republica".

Despre o pasiune şi un microscop

Gheorghe Popa e mai tînăr decît maistrul Liţan şi vine tocmai din Oradea. N-avea nici 4 ani cînd, în 1925, tatăl său a suferit un accident de muncă, o arsură gravă la fabrica de chimicale de pe malul Crişului şi căreia nu i-a mai supravieţuit... În urma lui rămîneau cinci orfani. Procesul împotriva fabricii de chimicale s-a purtat vreme îndelungă cu patronul fabricii.

În 1940, tînărul absolvent a patru clase de gimnaziu industrial, a intrat pe poarta fabricii de ţevi din Bucureşti în care şi-a petrecut deci mai bine de jumătate din viaţă. De mai mulţi ani Gheorghe Popa a fost repartizat la controlul tehnic de calitate (C.T.C.), după un stagiu prealabil de control pe teren. În ce constă controlul exact ? Producţia fabricii e, predominant, cea de conducte pentru ţiţei. Oţelul hunedorean vine sub formă de bare, care sînt topite şi laminate, sfredelite la roşu şi subţiate pînă capătă formă şi diametrul tuburilor filetate la cele două capete, ce se îmbucă unul cu altul, strînse în manşoane (sau mufe). Prin conducte va sui din adîncuri petrolul, această uriaşă dar ascunsă bogăţie a subsolului nostru. De felul cum sînt săpate şanţurile filetelor şi mufelor, depinde funcţionarea sondelor. După aproape un veac de cînd s-au descoperit, printr-o coincidenţă intrată în legendă, însuşirile ciudate ale unei ape de pe Valea Prahovei ce ţinea loc de unsoare a osiilor, prospectarea pînzei subterane de petrol a devenit una din preocupările de frunte ale economiei noastre şi exploatarea se face cu excelent utilaj românesc.

Pe această orbită se situează şi viaţa lui Gheorghe Popa. Saltul în istorie presupune un alt nivel tehnic. Trei şcoli de calificare a urmat tînărul şi încă nu i s-a potolit foamea de ştiinţă. Fără să facă un popas, a urmat cursurile de calificare pentru gătură ale ţevilor din industria petrolieră" adică tocmai un mijloc de determinare mai exactă şi mai rapidă a calităţii. De unde pînă atunci verificarea pe strung a fiecărei piese dura jumătate de oră, controlul mufei se execută acum cu aceeaşi precizie, numai în două minute, datorită noului dispozitiv, pus în aplicare azi şi la laminorul cel mare din Roman. Dincolo de recompensa primită personal de tehnician şi ajutorii săi, dincolo de primele ce-i vor mai reveni anual după calculul economiilor, Gh. Popa are satisfacţia necontenită a căutării. Căci, mereu nemulţumit, el este un inovator incurabil. Pînă nu de mult, pentru a verifica profilul filetului la produsele tubulare, se tăia un capăt de tub şi se aducea în laboratorul său spre control. De cînd Gh. Popa a adaptat un microscop în aşa fel încît să poată fi dus la locul de muncă pentru verificarea filetului, nu se mai pierd nici capetele de tuburi, nici timpii morţi cu aducerea lor în laborator.

Fiul pădurarului

Inginerul Ion Sălăjan e cel mai tînăr din noii mei prieteni de la uzină. S-a născut în 1927 în comuna Dumbraviţa, pe care nici nu o mai ţine minte. Tatăl său pădurar, era mutat cînd ici, cînd colea şi locul de naştere al copilului din preajma Lipovei bănăţene l-a părăsit pădurarul pe cînd în ceara moale a memoriei copilăreşti nu-şi lăsa încă urmele peniţa timpului. Şcoala primară a făcut-o la Ceica, o comună între Beiuş şi Oradea, liceul industrial la Arad. La liceu a intrat o dată cu fratele său mai mic cu doi ani, dar cu care a crescut de parcă ar fi fost gemeni. Patru ani i-a putut ţine numai pădurarul la şcoală, la sfîrşitul cărora părinţii i-au trimis pe amîndoi fraţii să-şi cîştige pîinea. Aşa au ajuns Ion şi Cornel, fiii pădurarului Sălăjan, muncitori la U.D.R. Reşiţa. Cea mai „tare" amintire a lor din vremea ceea este aprinderea luminilor, ruperea camuflajului, după Insurecţie. „Erupţia" luminii la 23 August 1944 a sortit începutul unei alte vieţi, lor şi ţării. În toamnă, cei doi fraţi s-au întors la liceu ca bursieri. Au intrat apoi la Institutul de Siderurgie din Timişoara şi la Facultatea de Metalurgie din Bucureşti. La sfîrşitul studiilor, drumurile cvasigemenilor s-au despărţit o vreme. Mezinul a fost repartizat la Reşiţa, apoi la Grivita (U.M.G.), iar el, direct la uzina de ţevi „Republica", în calitate de inginer de schimb (1951—1954), apoi de adjunct al şefului serviciului de producţie (1954-1958), avansat şef al secţiei laminorului de şase ţoli şi numit din 1960 inginer şef adjunct al uzinei în care şi fratele său lucrează astăzi ca şef al serviciului tehnic... Drumul aparent neted n-a fost uşor de străbătut. Cărui fapt îşi datorează inginerul Ion Sălăjan ascensiunea ? Întîi unei munci tenace, unei îndărătnicii aş spune — neobişnuite... Apoi unui sentiment de caldă solidaritate cu semenii, adîncit cu vremea şi experienţa. Simţul răspunderii socialiste i-a determinat pe tovarăşii lui să-l propună deputat orăşenesc timp de două legislaţii. La înapoierea sa în uzină mai erau încă — tristă moştenire a trecutului — analfabeţi. Şi dacă nu s-a preocupat direct de alfabetizare, în schimb, pe măsură ce muncitorii învăţau carte, inginerul s-a ocupat de ridicarea nivelului lor. Profesor la vechile cursuri de calificare, el predă şi astăzi tehnologia materialelor la şcoala profesională a uzinei. Şi ca şi ceilalţi doi colegi, inginerul Sălăjan nu se mulţumeşte nici el să muncească pur şi simplu cum trebuie, ci mereu mai bine : şi iată-l pe fiul pădurarului din Dumbrăviţa, iată-l pe urmaşul petroliştilor care lucrau orbeşte la maşini străine, niciodată cunoscute, inovînd procedeul însuşi de fabricare a prăjinilor grele. În loc de forjarea şi perforarea lor, cum se făcea obişnuit la Reşiţa, inginerul nostru a elaborat împreună cu un colectiv de ingineri, metoda laminării lor, care e mult mai ieftină, deci mai rentabilă. Acelaş lucru se poate aplica şi pieselor destinate agriculturii şi ţevilor profilate (pătrate, dreptunghiulare, hexagonale) obţinute altă dată prin sudură...

Sau cum ar spune azi pădurarul pensionar, „Banatu-i frumos".

★

Un singur post scriptum. Pentru pomul de iarnă, copiii căminului pregătesc un cîntec pentru Republică. Fabrica de ţevi în care lucrează părinţii lor poartă numele ţării ; şi în halele ei bate inima Republicii.

Un an nou calcă pragul uneia din cele mai mari fabrici din ţară !

Ride Pămîntul

Zăpadă. Cît vedeai cu ochii, numai zăpadă. Albul imaculat al ninsorii, îţi dădea senzaţia întinderii la nesfîrşit a cîmpiei, pe care el, omul de alături, Ioan Peter, preşedintele colectivei din Recaş, regiunea Banat, o sorbea cu nesaţ din priviri. În ochi îi pîlpîiau sclipiri de duioşie şi deodată, în toată fiinţa lui citeai o puternică pasiune : dragoste pentru imensa bogăţie obştească ce-l înconjura. Eu, nu vedeam decît zăpada pufoasă, abia aşternută peste grîul săltat de-o palmă din ţărînă dar el, omul de alături, cu mustăcioara albită de chiciură, cu gulerul scurtei vătuite ridicat, trăia aici momente de mare fericire. Cu vorbă molcomă, depăna, parcă mai mult pentru el, firul unei adevărate agende cu file nescrise dar trăite în gospodărie...

„Mă crezi că pămîntul are viaţă ?! Desigur, poate rîzi de mine ; nu-mi pasă. Căci să ştii, pămîntul are viaţă. Nu i-ai simţit niciodată răsuflarea ? Eu i-o simt în fiecare zi, în fiecare clipă cînd calc pe glie. Şi ştii cînd i-am pătruns prima oară taina vieţii ? Atunci, înainte de 1951. Trebăluiam pe jugărul meu şi parcă-l simţeam sufocat de haturi, stors de vlagă ca un trup biciuit ; mă răsplătea ca un avar, zgîrcit, cu grîu şi cucuruz de nu-mi ajungeau bucatele nici jumătate din an. Dar iată, a venit şi ziua de 16 martie 1952. La hora încinsă aici în lunca Begăi, mie mi se părea că tresare pămîntul sub picioarele mele. Mi s-a părut că ia parte la bucuria noastră. Căci se prinseră în horă oameni din 135 de familii care, în cadrul colectivei inaugurate atunci, au deşteles haturile ce brăzdau cîmpia pe mai bine de 500 de hectare. D-asta zic că, avea şi pămîntul bucuria lui. Doar noi, oamenii înscrişi în colectivă, l-am trezit la viaţă, l-am ajutat să prindă puteri noi, îngrijindu-l de-a lungul anilor cu toată dragostea cuvenită : arături adînci, aşa ca să respire şi el aerul curat de afară, să aibă apă ; plante din soiurile cele mai alese, pe care, pămîntul hrănit de noi, ba cu gunoi, ba cu îngrăşăminte chimice, l-a ajutat să rodească şi să ne umple nouă hambarele cu bucate. De ce să nu-ţi spun ? 2 500 kg grîu la hectar, ori 5 000 kg porumb la hectar sînt producţii ce s-au dobîndit pe pămînturile noastre în ultimii ani, mai ales, de cînd au venit alături de noi, „veteranii" din '52, tot satul. Doar acum, ştii bine, sîntem aci mulţi, peste 800 de familii, iar averea noastră obştească întrece pe mult 5 milioane de lei. Pe pămîntul ăsta, hărnicindu-se să-i deschidă baierile belşugului, au crescut oameni de care face să-ţi povestesc cîte ceva.

O ştii oare pe Iuliana Vinţe ? Ei, păcat ! E o fetişcană-năltuţă şi mlădioasă ca o trestie. A venit în colectivă direct de pe băncile şcolii.

Avea 18 ani cînd i-au observat oamenii vrednicia. Săpau acolo, sub deal, la cucuruz. Unii, ce-i drept, mai dădeau cu sapa şi de mîntuială. Ea nu i-a scăpat din ochi pe leneşi. Şi seara, în şedinţă, le-a făcut un tărăboi, doamne, doamne ! Zicea că zilele-muncă fără recolte nu fac doi bani... Că lucrul de mîntuială al cîtorva pătează hărnicia majorităţii colectiviştilor. I-a luat la zor, i-a făcut de ruşine. Apoi, altădată, o ploaie năpraznică ne prinsese grîul în clăi, pe cîmp. Dimineaţa, înseninîndu-se o iau prin sat s-adun oamenii. Mă gîndeam să resfirăm snopii la soare, să se usuce. Dar ce să vezi ? ! Cînd ajungem acolo, snopii erau gata răsfiraţi. Ea,Iuliana, a adunat cîţiva tineri şi fără să mai stea pe gînduri au pornit la treabă. Ei, văzînd-o oamenii cît e de inimoasă au ales-o fără zăbavă şefă de echipă : la 18 ani. Ştiţi cum denumesc oamenii acum echipa ei ? Merită să aflaţi : „echipa inovatorilor". Şi gîndesc că nu-i exagerată denumirea. Pe tarlalele ei s-au introdus primele soiuri de grîu de mare productivitate, hibrizi dubli, îngrăşăminte chimice. Sînt adevăraţi cercetători oamenii din echipa Iulianei Vinţe, din experienţa cărora învaţă şi ceilalţi.

Dar de Aurel Cîndea ai auzit ? Un tînăr mărunţel din brigada de construcţii a lui Traian Stanciu. Cine ar fi crezut că pasiunea lui pentru aritmetică va aduce foloase colectivei ? Aurel Cîndea, ca un tînăr ce umbla seara la şcoala medie din sat, fiind acolo printre cei mai buni la matematică, mi-a prezentat într-o zi o socoteală. Potrivit calculelor lui grajdurile de taurine ar fi fost cu vreo 10 000 de lei mai ieftine dacă la construcţia lor am fi folosit materialele vechi de la acareturile ce le aveam în dealul Flur. Firească, i-am dat noi, cei din conducere încuviinţare şi el şi ceilalţi ortaci din brigada de construcţii le-au şi demolat, şi le-au cărat jos, acolo la sectorul zootehnic unde, avem în lucru alte grajduri şi cotege. Căci avem acum peste 800 de taurine, vreo 2 000 de porci, 2 000 de oi şi 5 000 păsări matcă, efective ce impun mereu noi şi noi adăposturi. Iar mai deunăzi, tot el zicea că n-ar strica să alcătuim cu îngrijitorii de animale un fel de cerc de... mecanică. N-am înţeles la început unde bătea omul, dar, apoi, mi-am dat seama că avea în vedere turnul de alimentare cu apă în curs de construcţie prin care, mecanizăm adăpatul animalelor ; se gîndea desigur şi la linia de decovil pentru adusul furajelor şi evacuarea rezidurilor din grajduri şi la maşinile electrice de muls. Toate acestea erau cuprinse în planul nostru. Şi avea dreptate Cîndea. Oamenilor de la zootehnie le sînt necesare şi cunoştinţele de mecanică. Doar ei vor lucra cu aceste instalaţii.

Şi despre inginerul agronom Ion Nichita face să vă povestesc unele lucruri. E adevărat, că la început nu l-am vrut şi pace ! Nu că aş fi fost eu împotriva agronomilor dar eram mînios foc din pricină că ni l-au luat pe Răchitovan, inginer cu care ne obişnuisem şi care pusese multe treburi la punct în gospodăria noastră. Am dat telefoane la raion, m-am certat, dar, degeaba. Ni s-a spus că e hotărît definitiv ca inginerul Ioan Nichita să muncească la noi. Ba mi s-a mai spus şi că : „la cerere proprie a plecat la ţară". Îmi ziceam : „las că văd eu ce fel de inginer îi, convins în sinea mea că n-o fi mare lucru de unul ca el... L-am invitat în trăsură şi am venit aici pe cîmp. Îi zic eu de grîu că pe alocuri îi cam slab, îi arăt porumbul că n-a răsărit peste tot, îl duc la sfecla de zahăr să vadă cum se prăşeşte, dar el, nimic. N-a scos o vorbă tot drumul. „Ce mai, — îmi ziceam — ne-a pricopsit raionul cu un inginer..." Ajunşi la grădina de legume vine unul cu bicicleta după mine. Trebuia să plec degrabă la sfatul popular. Inginerul n-a vrut să se întoarcă în sat. Zicea că rămîne la grădină şi c-apoi vrea să vadă zootehnia". Îşi ia „tălpăşiţa", gîndeam bucuros că scap de el. Seara cînd m-am întors la sediu, n-am mai găsit pe inginer. Gîndeam că a plecat. Dar nu. Într-un tîrziu, apar brigadierii şi inginerul, toţi colbăiţi pînă-n creştetul capului. Apoi am aflat că inginerul, vizitînd acaretu-rile din preajma atelierelor, a dat peste nişte sape rotative. Prinseseră rugină de cînd le dosiseră tractoriştii acolo. Mi-aminteam că în ziua cînd le-am primit, unul, pe nume Sabin Blag, le cercase, dar n-a rămas în urma lui decît plante de porumb rupte. Oamenii s-au speriat de ele şi nici una, nici două, le-au dosit. Inginerul s-a dus la Ştefan Boldijar, şeful brigăzii de tractoare, şi a discutat cu el despre sapele astea rotative. Apoi, ce mai tura-vura, l-au trimis chiar pe Sabin Blag după ele. Au încercat oamenii, la îndemnul inginerului din nou şi, culmea, au văzut că nu s-a distrus o plantă de porumb, s-o fi căutat cu lumînarea. Inginerul, firească le-a explicat „minunea" : Au lucrat cu ele, dimineaţa pe rouă, cînd plantele erau fragile, lipsite de elasticitate. D-asta s-au distrus atunci... Ce-i drept, inginerul nu mi-a rămas nici mie dator cu răspunsurile la întrebările puse în timpul cînd vizitase împreună ogoarele gospodăriei. Au trecut lunile şi omul s-a pus pe treabă ca unul de-al nostru, ajutîndu-ne să extindem soiurile de grîu de mare productivitate şi hibrizii dubli de porumb, cei mai buni, pe întreaga suprafaţă cultivată cu cereale; să plantăm noi terenuri în pantă, cu viţă şi pomi, astfel c-am ajuns să avem acum, aproape 90 ha cu vie şi 80 ha livezi; să îmbunătăţim păşunile, să sporim recoltele la plantele tehnice şi legumicole. Într-un cuvînt, s-a dovedit a fi un om dintr-o bucată. Şi ştiţi ce-au hotărît comuniştii din gospodărie ? Să-l primească în rîndurile lor fără stagiu de candidat, hotărîre confirmată de organele superioare de partid.

M-am despărţit de Ioan Peter cu imaginea nouă a Recaşului de azi în care am văzut, alături de bogăţiile obşteşti adunate în magaziile pline cu bucate, în marile ferme de animale, ateliere etc., şi casele luminoase, confortabile, multe durate recent, în care, colectiviştii, în zilele de odihnă, citesc, ascultă radio, vizionează programele televiziunii. Şi, trecînd spre casă, peste cîmpia colectiviştilor din Recaş, nu ştiu de ce dar, amintindu-mi cuvintele preşedintelui, mi s-a părut că întinderea nesfîrşită se transformă la orizont într-un zîmbet larg, aidoma unui rîs fericit de copil.

Virgil LAZĂR

CHIMIE

Coborî de la Piatra Neamț spre Bacău, trecînd în revistă uzinele chimice de la Săvinești și Roznov. Mergi mai departe urmînd Valea Trotușului nu fără a poposi la Borzești și Onești unde sarea, gazele naturale sau de rafinărie părăsesc instalațiile sub formă de cauciuc sintetic sau de substanțe pentru combaterea dăunătorilor din agricultură. Treci munții și ajungi pe meleagurile Brașovului, cunoscîndu-i pe chimiștii de la Rișnov, Copșa Mică, Făgăraș sau Victoria. Însoțind Oltul în drumul său vei saluta neapărat pe malul lui drept marea uzină de produse sodice de la Govora, unde materia primă sosește pe conducte direct din adîncurile salinelor din apropiere. Popasul din preajma Craiovei și Slatinei te pune în temă cu alte combinate chimice aflate în plină construcție. La capătul Bărăganului, pe malul Dunării la Călărași și Turnu Măgurele, chimia și-a fixat, de asemenea, piloniі ei puternici în pămîntul nisipos. Ajungi și la malul mării, lîngă Constanța, unde un alt combinat industrial își trimite produsele chimice în întreaga țară.

Ai străbătut atîția kilometri cu trenul sau cu mașina, ai trecut șiruri de munți, ai însoțit rîuri repezi sau mai domoale și în multe colțuri ale țării ai întîlnit în cale mari cetăți ale chimiei. Cu prilejul următor ți-ai propus să-ți întregești neapărat această imagine și cu un popas la complexul petrochimic de la Brazi, la unitățile chimice de la Iași, Oradea, Ocna Mureș, Cluj și Timișoara. Vei înțelege și mai bine contribuția importantă pe care au adus-o zecile de fabrici, secții și instalații noi date în funcțiune între anii 1960—1963 la dezvoltarea ramurilor de bază ale industriei noastre chimice: materiale plastice, fire și fibre sintetice, îngrășăminte chimice. Faptul că ritmul mediu anual de creștere a producției industriei chimice în primii trei ani ai șesenalului a fost de 23,5 la sută, față de 22,5 la sută prevăzut în Directivele Congresului, că în prezent întreaga producție chimică din 1938 se realizează în numai trei săptămîni, constituie o strălucită confirmare a justeței politicii economice a partidului nostru, o dovadă în plus a marilor posibilități pe care le are această ramură de a valorifica în mod complex și superior resursele naturale ale țării.

Știind bine că progresul științei și tehnicii în țara noastră a influențat creșterea rapidă a industriei chimice, putem afla astăzi și efectele deosebit de importante ale extinderii produselor chimice în toate sectoarele economiei. Ne vorbesc despre acest lucru rezultatele dobîndite de agricultură în sporirea recoltelor la hectar prin folosirea îngrășămintelor chimice, a insectofungicidelor și ierbicidelor; economiile de metal pe care le dobîndesc constructorii de mașini prin utilizarea materialelor plastice; dezvoltarea pe care o cunoaște producția bunurilor de larg consum; înfrumusețarea și creșterea gradului de comoditate a noilor locuințe. Aproape că nu este domeniu în care chimia modernă să nu-și facă astăzi simțită prezența. În caietele școlarilor ce amintesc prea puțin de stuful Deltei Dunării, în medicamentele ce poartă numele unor cunoscute fabrici românești, în anvelopele automobilelor sau tractoarelor, în construcția serelor pentru legume timpurii, în conductele ce aduc apă pe terenurile secetoase, peste tot chimia este prezentă. Coloanele strălucitoare ale Complexului petrochimic de la Brazi (clișeul alăturat), sutele de tone de lînă sintetică „tunse" de pe instalațiile de la Săvinești (clișeul de dedesubt), avionul care împrăștie în zbor razant insecticide pe terenurile agricole (dreapta jos), labirintul de secții și instalații de la Borzești (clișeul de jos), publicate în pagina de față, vin să completeze imaginea de astăzi a puternicei noastre industrii chimice.

Tudor GHEORGHIU
Fotografii : Nicu VASILE

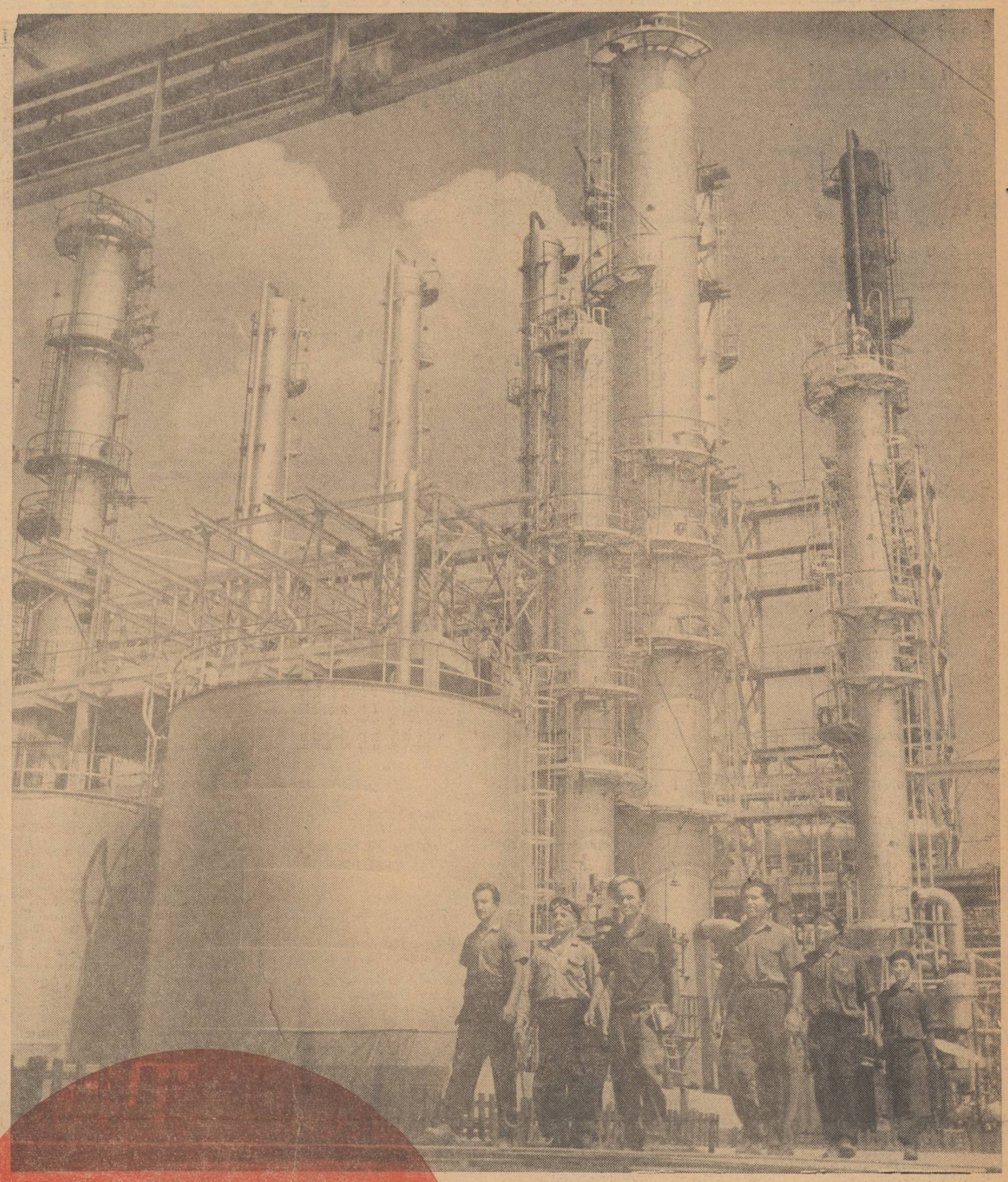

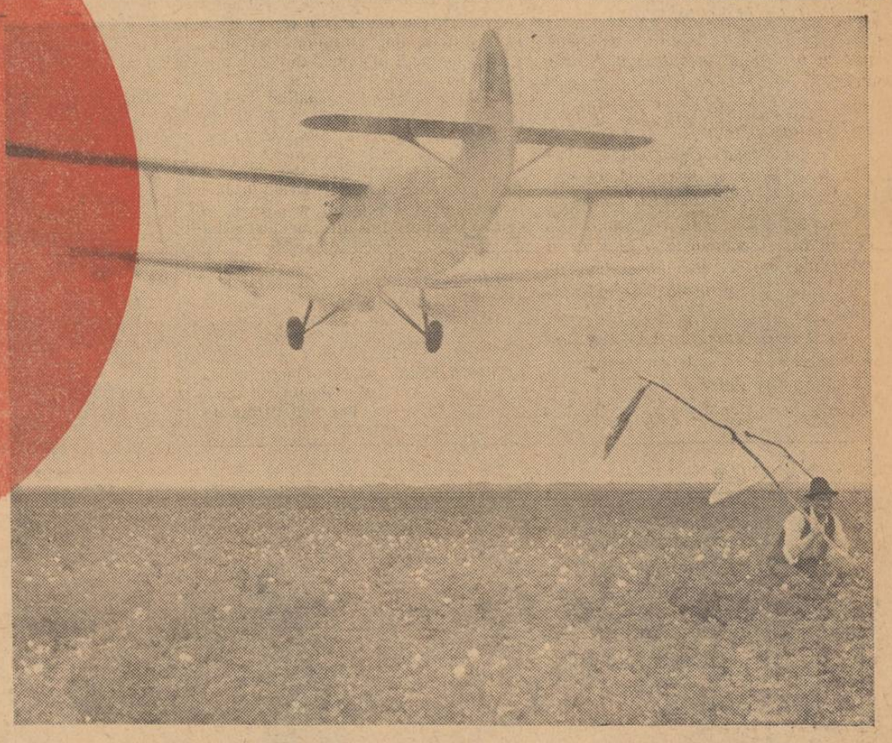

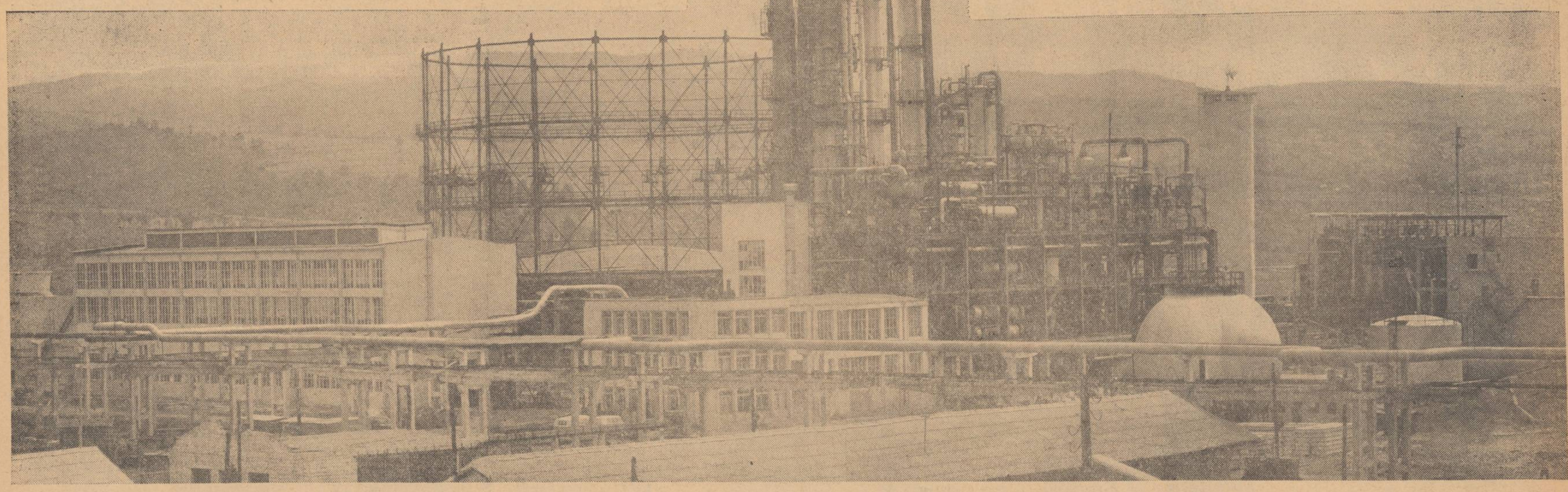

ÎN INSTITUTE ȘI LABORATOARE

Convorbire cu acad. prof. dr. D. Dumitrescu secretar prim al Academiei R.P.R.

Academicianul prof. dr. DUMITRU DUMITRESCU, secretarul prim al Academiei R.P.R., are preocupări multiple, atît în cadrul Academiei R.P.R., cît și la Institutul de mecanică aplicată, la catedra de hidraulică de la Institutul Politehnic, ori pe linie obștească. Ca atare, problema luării unui interviu nu-i de loc ușoară... Și totuși, ceasul de răgaz a fost — pînă la urmă — găsit. Am început discuția în legătură cu lărgirea bazei materiale a unităților Academiei R.P.R.

— Am fost informat că a început construcția noului local al Institutului de biologie din București.

— Da, acesta este un principal obiectiv din planul nostru de investiții. Noul local al acestui institut — a cărei construcție era absolut necesară — va fi dat în funcțiune în cursul anului 1964.

Construcția acestui local constituie o nouă mărturie a grijii partidului și guvernului, pentru asigurarea de condiții cît mai bune de cercetare, de activitate și studii, oamenilor de știință. Clădirea Institutului de biologie vine să se adauge modernelor construcții ridicate în anii din urmă pentru Institutul de fizică atomică și Institutul de inframicrobiologie din București, pentru institutele de chimie din Cluj și Iași etc.

În acest an s-a amenajat și dat în funcțiune noul local al Centrului de cercetări de chimie-fizică.

O serie de lucrări de construcții au fost executate și la Secția de embriologie normală și patologică a Bazei de cercetări din Timișoara.

— Au luat ființă și unele institute sau secții de cercetare noi ?

— În vederea creării condițiilor cerute de continuarea cercetărilor la nivel superior, cît și în scopul dezvoltării cercetărilor științifice în raport cu nevoile economiei naționale, în cursul acestui an s-a modificat profilul sau structura unor unități de cercetare.

Astfel, pentru delimitarea unor domenii de cercetare și pentru conturarea mai precisă a unor cercetări, în structura institutelor de matematică s-au adus unele îmbunătățiri care asigură o mai bună organizare a cercetărilor în domeniul geometriei, algebrei, teoriei probabilităților, statisticii matematice, aplicării matematicii în economie.

Pentru o mai bună dezvoltare a cercetărilor în domeniul chimiei, Institutul de chimie și fizică „Petru Poni" din Iași a fost transformat într-un institut cu profil de chimie macromoleculară. La București, Centrul de cercetări chimice a fost transformat în 3 centre de cercetări chimice și anume: Centrul de chimie-fizică, Centrul de chimie organică și Centrul de chimie anorganică. Unitățile de cercetări chimice au căpătat astfel un profil mai bine definit, care va permite îmbunătățirea conducerii științifice și formarea unor colective de lucru mai puternice. De asemenea, au fost reprofilate și unele institute din cadrul Filialelor Academiei R.P.R., în special din domeniul chimiei, medicinei, biologiei și științelor umanistice.

Recent a fost înființat Institutul de studii sud-est europene al Academiei R.P.R., cu sarcina de a promova cercetări în numeroase domenii ale științelor sociale, privind popoarele din Peninsula Balcanică. Acest institut continuă tradițiile de prestigiu ale științei românești; cercetările sale sînt menite să contribuie la o mai bună cunoaștere a realităților din aceste țări, la întărirea relațiilor de prietenie și colaborare a popoarelor din sud-estul Europei.

— Datorită condițiilor create s-au obținut — credem — și rezultate corespunzătoare de cercetare.

Dezvoltarea ACTIVITĂȚII ȘTIINȚIFICE

- Un institut de studii sud-est europene și noi unități de cercetare în domeniul chimiei înființate la București
- Construcția unui nou local pentru Institutul de biologie
- Numeroase cercetări și lucrări științifice • Sprijinul oamenilor de știință acordat producției • Rezultate și măsuri de viitor

— Firește. Activitatea științifică a Academiei R.P.R. a fost orientată spre importante domenii de actualitate științifică. În domeniul matematicii, de pildă, s-au întreprins importante cercetări de analiză funcțională, de teoria funcțiilor de variabilă reală și complexă, de geometrie diferențială, algebră, dinamica gazelor la viteze mari. O serie de cercetări însemnate s-au întreprins și în domeniul fizicii, referitoare la structura nucleului, fizica și tehnica acceleratorilor de particule și a reacțiilor nucleare, interacțiunea particulelor elementare; din fizica corpului solid se remarcă probleme ca: efectul tunel în semiconductori și proprietățile optice, electrice și magnetice ale semiconductorilor. În chimie, menționăm cercetările privind sărurile topite, coroziunea metalelor, combinațiile complexe, polimerii sintetici, chimia hidrocarburilor, compuși heterociclici și steroizi, mecanismul catalizei heterogene.

Rezultate de seamă s-au obținut și de către cercetătorii din domeniul științelor tehnice, în ce privește optimizarea structurii sistemelor electromagnetice, studiul proceselor de ardere a combustibililor, dinamica mediilor compresibile și incompresibile, teoria lubrificației etc. Realizări importante au fost obținute și în științele medicale. Enumerăm astfel doar cîteva din ele: cercetările de endocrinologie, care au dus la izolarea unor noi fracțiuni hormonale epifizare; cercetările din domeniul inframicrobiologiei, unde au fost aduse noi dovezi în sprijinul originii inframicrobiene a unor boli cardiovasculare; date noi privind determinismul accidentelor vasculare cerebrale; rezultatele cercetărilor în leucoza experimentală și altele.

— Dar în domeniul științelor sociale ?

— Științele sociale reprezintă de asemenea un sector important al Academiei R.P.R. Cercetările din domeniul științelor sociale sînt orientate — potrivit Directivelor Congresului al III-lea al P.M.R. — spre elaborarea unor importante opere de sinteză în domeniul economiei, filozofiei, istoriei patriei, istoriei literaturii și artei, istoriei limbii române, dreptului etc. Iată cîteva din principalele lucrări de acest fel.

În domeniul cercetării economice, eforturile au fost îndreptate spre elaborarea lucrării — în curs de definitivare — „Dezvoltarea economică a României în anii 1944—1964". În domeniul filozofiei, a fost recent definitivată „Istoria gîndirii sociale și filozofice din România", care prezintă o mare însemnătate ideologică. De asemenea, au mai fost predate Editurii Academiei R.P.R. lucrările: „Dialectica materialistă — metodologie generală a științelor particulare" și „Critica gnoseologiei burgheze".

Cercetarea juridică a fost orientată — în continuare — spre elaborarea tratatelor în diferite discipline ale dreptului. S-a definitivat volumul I (partea generală) a Tratatului de drept colectivist agricol).

Majoritatea temelor înscrise în plan — în sectorul științelor istorice — au fost concentrate spre elaborarea, în continuare a Tratatului de istorie a României: în cursul acestui an, s-au tipărit machetele volumelor III și IV din Istoria României, iar volumul V a fost predat la tipar.

În domeniul lingvisticii sînt în curs de elaborare lucrări importante, ca: „Dicționarul general al limbii române", „Tratatul de istorie a limbii române", „Dicționarul limbii poetice a lui Eminescu", „Gramatica structurală a limbii române". S-a predat editurii volumul I din „Tratatul de istorie a literaturii române". Tot în domeniul literaturii, a apărut volumul VI (Literatura populară) din ediția critică a „Operelor" lui Mihail Eminescu, și s-a întocmit o lucrare de sinteză privind realizările istoriei și criticii literare în R.P.R.

— Ce ne puteți spune despre legătura dintre știință și practică, despre sprijinul acordat producției de către oamenii de știință ?

— Cercetătorii științifici colaborează din ce în ce mai mult cu producția, sprijină temeinic — prin cercetările și lucrările efectuate — întreprinderile industriale, șantierele de construcții sau energetice, agricultura etc.

Astfel, lucrările în domeniul aplicării izotopilor radioactivi în economia națională, au avut ca scop punerea la punct a unor metode care să permită atît măsurarea grosimilor, nivelelor și altor dimensiuni, cu ajutorul radiațiilor nucleare, cît și studierea — cu ajutorul trasorilor radioactivi — a diferitelor procese. Aceste cercetări și-au găsit aplicații în industria petrolieră, în mecanizarea unor procese tehnologice, în hidrologie, metalurgie etc. În acest scop, Institutul de fizică atomică a produs noi aparate defectoscopice și radiometrice, cu utilizare în diferite ramuri ale industriei. Realizări s-au obținut și la Institutul de fizică din București în domeniul semiconductorilor (diodele tunel, termistorii etc.), ce interesează automatizarea.

Cercetătorii din domeniul chimiei au elaborat o metodă eficientă pentru încercarea catalizatorului utilizat la reformarea benzinei. Cercetări — cu caracter practic — s-au mai efectuat în privința utilizării rășinilor schimbătoare de ioni, precum și în alte probleme.

În domeniul științelor tehnice, pot fi scoase în evidență rezultatele obținute la utilizarea în furnal a cocsului metalurgic din cărbuni indigeni neaglutinanți, la realizarea unui sistem automat de reglare a sarcinii unor turbine hidraulice. De asemenea, institutele tehnice au acordat un sprijin însemnat în aplicarea arzătoarelor prin pulverizare, a electrometalizării, la îmbunătățirea calității cilindrilor de laminoare din fontă cu grafit nodular, precum și a măsurătorilor tensometrice și defectoscopice în domeniul construcției de mașini.

O atenție însemnată a fost acordată — de către cercetătorii științifici din domeniul geologiei — prospectării zăcămintelor, iar în biologie cercetărilor și hipobarismului la mineri, scafandri, unor afluenți ai Dunării, precum și mijloacelor de combatere a unor agenți dăunători ai plantelor de cultură. În ce privește cercetătorii din domeniul medical, ei au acordat sprijinul lor rețelei sanitare, în combaterea gușei endemice, a hepatitelor cronice, epilepsiei, precum și în studierea efectului hiper și hipobarismului la mineri, scafandri, aviatori.

Lucrătorii științifici din unitățile Academiei R.P.R. au adus și alte contribuții însemnate la introducerea progresului tehnic în unele ramuri ale economiei naționale. Astfel, în domeniul matematicii au fost promovate și extinse metoda controlului statistic al calității producției și metoda programării matematice în unele sectoare economice. În anul 1963 au fost utilizate în mai mare măsură mașinile de calcul, pentru soluționarea unor probleme ale economiei. În domeniul chimiei s-a acordat asistență tehnică pentru realizarea cauciucului poliuretanic, precum și în unele probleme de ceaunație.

Pe aceeași linie se înscrie și o parte din activitatea comisiilor de acustică, spectroscopie, automatizare, semiconductori, radiobiologie etc., referitoare la introducerea unor metode moderne în industrie și în domeniul ocrotirii sănătății.

— În lumina programului viitor de cercetare, ca și a unor deficiențe manifestate pînă acum, ce se va întreprinde ?

— Este neîndoios că în activitatea de cercetare datorită — mai ales — unei insuficiente preocupări pentru coordonarea cercetărilor științifice și pentru colaborarea complexă dintre institutele Academiei R.P.R. s-au înregistrat și o serie de deficiențe, a căror remediere ne preocupă îndeaproape. Activitatea consiliilor științifice va fi îmbunătățită. Se va strînge colaborarea unităților de cercetare ale Academiei R.P.R. cu institutele departamentale și cu unitățile de producție.

În fața noastră stau sarcini însemnate; programul viitoarelor cercetări îmbrățișează probleme din principalele domenii ale științelor naturii și științelor sociale. Printr-o mai bună coordonare a muncii de cercetare, prin abordarea unor importante probleme legate de practica de producție, prin pregătirea temeinică a cadrelor de cercetători și prin alte măsuri corespunzătoare — precizează în încheiere acad. prof. dr. D. Dumitrescu — vom reuși să ne îndeplinim cu bune rezultate îndatoririle ce ne revin, aducînd astfel o contribuție din ce în ce mai importantă la opera de desăvîrșire a construcției socialismului în patria noastră.

Mircea SCRIPCĂ

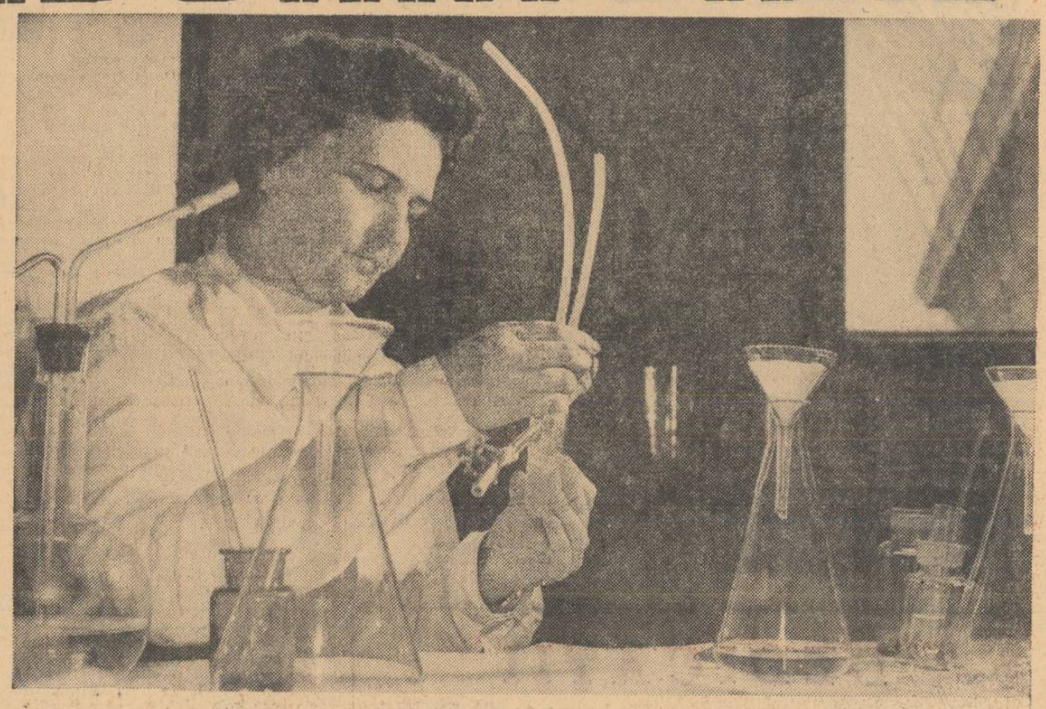

Cadre noi de cercetători

Activitatea creatoare în diferitele domenii ale științei impune atragerea în institutele de cercetări a celor mai capabile cadre, cu pasiune pentru adevărul științific, devotate progresului societății. Numărul cadrelor din institutele Academiei R.P.R. a sporit și în acest an, ajungîndu-se la circa 1 600 cadre de cercetare și la peste 1 300 cadre auxiliare. Indeosebi, a sporit numărul cercetătorilor științifici la Institutul de matematică, Institutul de fizică, Centrul de chimie-fizică din București, Centrul de cercetări tehnice din Timișoara etc.

Pentru asigurarea cadrelor de cercetare cu lucrători de înaltă calificare, s-a intensificat munca de pregătire a cadrelor prin sistemul aspiranturii și al specializărilor. Grija pentru recrutarea de cadre tinere se concretizează în primirea în acest an a aproape 100 de cercetători stagiari. O atenție sporită s-a acordat selecționării cercetătorilor trimiși la specializare peste hotare, participării la diverse congrese, seminarii internaționale etc.

Aparate și instalații moderne

În cadrul Academiei R.P.R., se manifestă o grijă permanentă pentru înzestrarea laboratoarelor institutelor cu aparate și instalații moderne, precum și pentru asigurarea materialului documentar necesar activității de cercetare științifică. Au fost dotate cu aparatură modernă: Institutul de biologie, Institutul de fizică, Centrul de cercetări chimice, Institutul de chimie „Petru Poni" din Iași, Centrul de cercetări biologice din Cluj, secțiile de chimie și de rezistența materialelor din Timișoara etc.

Este important faptul că unele instalații și aparate de laborator au fost realizate cu mijloace proprii, în institutele Academiei R.P.R. (Institutul de fizică atomică, Institutul de fizică, Institutul de mecanică aplicată și Institutul de energetică din București, Centrul de cercetări tehnice din Timișoara). De asemenea, în cadrul Atelierului central al Academiei R.P.R. s-a confecționat aparatură și instalații de cercetare.

MEDICII ȘI CHIMIȘTII

Pe un front larg desfășurat, oamenii se străduiesc să dezlege pînă la capăt toate necunoscutele unei probleme pe cît de străvechi, pe atît de spinoase: modul de apariție și de dezvoltare a cancerului.

Chimiști, fizicieni, geneticieni, biologi sau medici — cu răbdare, consecvență și pasiune, împletind în mod creator munca științifică cu activitatea practică, pășesc cu succes — din treaptă în treaptă — pe drumul care duce la învingerea celui mai temut dușman al sănătății oamenilor — cancerul.

Medicii concep un nou medicament

În studiul tumorilor canceroase, un capitol important revine medicilor endocrinologi. Încă de multă vreme, ei au observat că între activitatea glandelor cu secreție internă din organism (cum sînt ovarele, testicolele, hipofiza, tiroida sau glandele suprarenale) și apariția tumorilor canceroase, există anumite relații. Practica medicală a demonstrat deasemenea că produșii de secreție ai glandelor amintite — sau, cum li se spune în termeni științifici, hormonii — pot fi folosiți cu succes în tratamentul anumitor forme de cancer.

Problemele amintite au stat ani de-a rîndul și în atenția cercetătorilor Institutului de endocrinologie al Academiei Republicii Populare Române. Și iată că — explorînd complexul domeniu al tumorilor canceroase a căror apariție și dezvoltare este legată de prezența sau absența anumitor hormoni — ei au ajuns la concluzii importante, de care se leagă descoperirea unei noi combinații medicamentoase a cărei experimentare cu succes în laborator deschide perspective promițătoare în tratamentul cancerului.

Pentru a înțelege esența însemnatei observații izvorîte din studiul clinic al bolnavilor, este necesar să facem — mai întîi — o scurtă incursiune în domeniul, relativ recent constituit, al așa-numitelor medicamente citostatice.

Este cunoscut faptul că una din caracteristicile proprii cancerului este că celulele bolnave dobîndesc însușirea de a se înmulți cu mare rapiditate — fapt care agravează considerabil boala. Astfel, apare și se dezvoltă tumoarea canceroasă care, în unele cazuri, poate lua proporții considerabile în raport cu organul din care provine.

Medicamentele citostatice au fost create tocmai în scopul stăvilirii creșterii tumorii. Aceste substanțe medicamentoase acționează blocînd înmulțirea celulelor canceroase. Ele au însă marele inconvenient de a acționa în egală măsură și asupra celulelor normale — față de care se comportă ca toxice, putînd da uneori accidente grave. Acest fapt limitează folosirea lor atît în ceea ce privește doza, cît și durata administrării.

De la această observație — și de la altele asemănătoare, legate de constatarea experimentală că asocierea unor citostatice cu hormoni produce efecte mai puternice asupra tumorilor canceroase sensibile la hormonii respectivi decît citostaticele singure — a pornit o direcție nouă în cercetarea științifică.

Acolo unde-și spun cuvîntul și chimiștii

Dacă am încerca să reconstituim în mod succint procesul muncii de creație științifică a cercetătorilor, am putea lega preocupările lor de strădania de a răspunde la următoarele întrebări:

— Poate fi concentrată substanța citostatică la nivelul unor tumori, astfel ca — acționînd în mod eficace numai asupra procesului canceros — să nu dăuneze restului organismului ?

Și dacă acest lucru este posibil, se pot oare realiza combinații chimice între hormoni și citostatice — ale căror efecte s-au dovedit, experimental, mai puternice decît folosirea izolată a fiecărei substanțe în parte — care, introduse în organism, să se îndrepte direct spre țesutul canceros — și nu spre organele sau țesuturile sănătoase împiedicîndu-le să se înmulțească și să invadeze în jur ?

Teoretic, răspunsul era afirmativ.

În fața colectivului acad. Șt. Milcu și dr. H Zimel, exista experiența unor cercetători care încercaseră să obțină combinații între hormoni și substanțe citostatice, avînd calitățile amintite. Datele experimentale arătau însă că — pînă în acel moment — combinațiile realizate se dovediseră lipsite de însușirile scontate. Căci, realizarea prin sinteză chimică a preparatului amintit schimbase fie structura citostaticului, fie pe cea a hormonului, astfel încît noul medicament era lipsit de eficacitate.

Trebuia deci realizată — pe cale de laborator — o astfel de legătură între hormoni și citostatice, care să păstreze, nealterate, proprietățile fiecărei substanțe în parte. Mai mult decît atît: legătura chimică dintre cele două medicamente trebuia astfel concepută, încît să poată fi desfăcută numai la nivelul tumorii canceroase.

Și principala greutate a fost învinsă. Colectivul de cercetători a ajuns la concluzia că problema putea fi integral rezolvată prin unirea celor două substanțe prin legături de tip uretanic sau fosforamidic.

Nu intenționăm să lămurim aici în ce constă „secretul" unor asemenea legături. Este însă lesne de sesizat faptul că — din această clipă — problema începea să se complice. Cercetătorii pătrundeau astfel, mai adînc decît pînă atunci, în complicatul domeniu al chimiei. Fapt care evidențiază, cu mai multă putere, complexitatea cercetărilor din acest domeniu, interacțiunea existentă între cele mai variate ramuri ale științei în cadrul vastei campanii pentru combaterea maladiei canceroase.

Se impunea deci — din acest moment — o strînsă colaborare cu chimiștii. Și ea a fost realizată pe calea încheierii unui acord de colaborare științifică cu colectivul de cercetători condus de acad. C. D. Nenițescu. Nu a trecut multă vreme și oamenii de știință au obținut un prim și esențial succes. Pretențioasa combinație chimică a fost realizată: grupareа citostatică a azotiperitei a fost legată de hormoni ca hexestrolul, stilbestrolul, testosteronul și, ulterior, de cei de tipul cortizonului.

Să ne încheiem acum felul în care acționează noile medicamente.

Dintru început, trebuie subliniat faptul că — circulînd prin sînge ca atare — noua combinație este inactivă. Hormonul joacă aici — la figurat vorbind — rolul de cărăuș. El este atras de tumoarea canceroasă și, astfel, poartă cu sine preparatul citostatic, chiar acolo unde acesta se găsește în organism. Odată ajunsă în tumoare — sub acțiunea unor substanțe denumite enzime — combinația se desface, eliberîndu-se și hormonul și citostaticul care, astfel, devin active. În acest fel, cancerul este supus unei duble acțiuni care se opun dezvoltării sale.

Rezumînd, acest mod de acțiune are drept consecință două rezultate majore: în primul rînd, este suprimată sau redusă acțiunea toxică a citostaticului asupra țesuturilor normale, în al doilea rînd, poate fi mărită — fără primejdie — doza acestuia.

★

A urmat experimentarea intensă pe animale de laborator a primelor preparate obținute. Au fost astfel obținute primele rezultate remarcabile, care au demonstrat utilitatea noului medicament. Fără îndoială că asemenea experimentări nu epuizează încă întreaga gamă de calități ale combinațiilor obținute. Nu este însă departe ziua cînd noua substanță chimică va fi folosită curent în tratamentul bolnavilor, îmbogățind cu încă un mijloc verificat de vindecare arsenalul mereu mai cuprinzător al armamentului anticanceros.

I. ADRIAN

...iințe tehnice Const. Iamandi, laureat al Premiului de Stat, împreună cu cercetătorul științific ...u tehnicianul Ion Popescu, de la laboratorul de hidrotehnică al Institutului de mecanică aplicată, ...tabilirea gradului de autoaerare a unei curgeri rapide cu suprafață liberă. Aceste cercetări au aplicație directă la lucrările de corectare a torenților.

CIFRE ȘI FAPTE

● *În cursul acestui an, Academia R.P.R. a organizat manifestări cu caracter internațional, printre care:* „Congresul internațional de patologie infecțioasă", „Seminarul de lingvistică matematică", „Consfătuirea colectivului internațional pentru studiul Dunării" *etc. Aceste manifestări științifice au contribuit la promovarea unor importante cercetări, la o mai strînsă colaborare între oamenii noștri de știință și cei din străinătate. Concomitent, reprezentanții Academiei R.P.R. au participat la peste 125 manifestări științifice de peste hotare, în cadrul cărora au fost prezentate comunicări sau referate.*

● *Continuarea elaborării importantelor lucrări „Flora R.P.R.", și „Fauna R. P. R." constituie una din principalele preocupări ale cercetătorilor din domeniul biologiei. În fiziologia plantelor, cercetările de citofiziologie la unele plante cultivate au contribuit la clarificarea din punct de vedere teoretic a mecanismelor intime ce se petrec la nivelul celular. S-au făcut, de asemenea, cercetări asupra produșilor primari și secundari ai fotosintezei.*

● *În Editura Academiei R.P.R. au apărut în 1963 peste 330 de lucrări, printre care:* „Probleme ale creării și dezvoltării bazei tehnico-materiale în R.P.R.", „Teoria generală a contractelor economice" *(vol. I),* „Istoria arhitecturii în Romînia" *(vol. I),* „Uzinele Reșița în anii construcției socialiste", „Toponimia românească" *etc. De asemenea, în domeniul științelor medicale au fost tipărite lucrările:* „Fiziopatologia experimentală a glandei tiroide", „Boala reumatismală", „Ateroscleroza", „Chirurgia stomacului", „Resuscitarea respiratorie și cardiacă".

● *În limba rusă au fost tipărite o serie de importante lucrări ale științei românești, ca:* „Tumorile bronhopulmonare", „Epilepsia infantilă" *etc. Lucrarea* „Gh. Marinescu. Opere" *(vol. I) a apărut în limba franceză. Pe de altă parte, au fost traduse și tipărite în limba română lucrările:* „Variația plantelor și a animalelor sub influența domesticirii" *de Charles Darwin,* „Istoria filozofiei" *(vol. I) de Hegel și altele.*

UMOR

ÎNTÎMPLĂRI DE ANUL NOU

Sal'tare, taică, și noroc !

Și la mulți ani, cu acces la bucurie, voie bună și fericire că din astea nu strică chiar dacă-ți faci rezerve mari. Acu să mă iertați dacă am întîrziat și vă rog să nu-i spuneți cumva nevestei. Am avut o combinație și sper c-o să iasă ceva, c-am jucat-o la Pronoexpres cu motocicletă la scară.

După ce am ajuns acasă, zice Florica : Vasile, acum du-te după crizanteme ca să nu mergem la revelion cu mîna goală și nu uita să-mi aduci de la atelierul din colț ciorapul de mătase. L-am dus la remaieză că i-a ieșit un ochi. Ce ghinion săraca, zic, tocmai acum de Anul Nou. Dar să știi nevastă că eu nu mă pricep absolut de fel la ciorapi și nici la flori. Pe urmă să n-ai pretenții.

Intru în atelierul din colț, privesc în jur și cum îi văd pe toți normali, întreb pe una care lucra cu acul : Dumneata ești remaieza. Da, zice. Bine, dar văd că ai amîndoi ochii. Și încă frumoși. Sare unul de lîngă tejghea amenințător : Ia ascultă, de ce te legi de nevastă-mea, Barbă-Albastră ? Îmi sare și mie mustarul. Uite ce, tovarășe, te rog să nu te legi de barba mea, auzi ? Și dacă vrei să știi, află că m-am bărbierit chiar azi de dimineață ! Spînule !... Umblați aici cînd cu un ochi cînd cu doi ca să zăpăciți clienții și să nu le înapoiați ciorapul ?

Am plecat supărat foc și am intrat la Romarta cadouri că oricum, trebuia să-i cumpăr un dar Florichii. Vă rog o pereche de ciorapi. Zice vînzătoarea : Două puncte ?. Nu știu, zic, că nu mă pricep la punctuație. Bine, dar noi trebuie să știm, zice, doriți două puncte sau trei puncte ? Habar n-am, zic dați-mi două puncte și-o virgulă, să aibă de unde să-și aleagă. Am luat ciorapii și am ieșit din magazin. La prima florărie nu găsesc crizanteme. Nu găsesc nici la a doua florărie. Telefonez acasă : Florico mamă, crizanteme lipsesc. Să luăm altceva. Bine, zice, dacă nu găsești crizanteme, ia altceva. Ia o mușcată. O mușcată ? zic. Cum adică ? Dar ea închise telefonul. Ia uite, frate, ce i-o fi venit ? O fi aranjat ceva între timp, vreo surpriză cu madam Popescu unde facem revelionul ! Și de unde naiba să iau la ora asta o mușcată că institutul antirabic e închis. Mă postez lîngă ceas la Bălcescu și aștept. Apare o tînără bandajată la picior : Nu vă supărați, zic, sînteți mușcată ? Nu, zice, sînt lovită. Păcat, dacă ați fi fost mușcată, ați fi petrecut revelionul cu noi. După vreun sfert de oră trece alta. Bandajată la mînă. Nu vă supărați, sînteți mușcată ? Da, zice. Slavă domnului, zic, felicitările mele. Mergeți cu noi. Dar uite ce, mușcătură se vede bine ? Să n-avem după aceea discuții. Zice ea : Dumneata ești de la spital ? Nu zic, dar veniți cu mine. În ce loc ? În loc de crizantemă, zic. Petreceți revelionul la noi. Aș veni cu plăcere, zice, dar fără soțul meu nu pot. Zic : E și el mușcat ? Da ! zice. Perfect. Să vină și el. Bine zice, dar am și doi copii. Nu-i nimic, să vină și ei.

Mă reped la telefon. Florico, am găsit o mușcată tocmai cum ne trebuie. Zice ea : Are și boboci ? Da, zic, are doi boboci, vin și ei. Foarte bine, Vasile. O învelești în foiță și vezi să ți-o bage bine în pămînt, zice. Păi de ce s-o bage în pămînt, zic, că e tînără. Geloaso ! E o mușcată grozavă ! Să-ți mai fac o surpriză : Aduc și un mușcat.

Nu vă mai spun ce a fost pînă am descurcat toată povestea asta... Pe la unsprezece noaptea am pornit spre familia Popescu.

În piața Unirii opresc un cetățean : Tovarășe, zic, mai e mult pînă la 11 Iunie ? Mai e, zice, vreo cinci luni și ceva... După un sfert de oră opresc un altul. Taică, zic, strada 11 Iunie unde vine ? Nu vine, zice, trebuie să mergi dumneata la ea. După o oră de circulație iată-ne din nou în piața Unirii. Ce faci, Vasile ? gîfîie Florica, iar am ajuns aici ? Ce vrei să fac, zic, dacă pămîntul este rotund ? Să 'upt contra geografiei ? Noroc că în clipa aceea a apărut Stroe cu mașina. Fraților, zice, ce mai stați ? Urcați-vă în mașină. Mulțumim, nene Stroe. N-aveți pentru ce că-i un taxi și-o să plătiți jumătate...

Și uite așa am ajuns chiar acum aici la familia Popescu. Eu vă rog să mă scuzați, dar toți invitații mănîncă și numai eu vorbesc, așa că să mai facem cu schimbul fiindcă mă uit în farfurii și văd că n-au mai rămas decît niște moaște de curcan.

Sal'tare, taică, și la mulți ani !

I. AVIAN

DUPĂ PLECAREA MUSAFIRILOR

— Anul viitor facem revelionul în provincie !

Desen de Fred GHENĂDESCU

ANECDOTE

— Mămico, tii minte, ai spus că dacă iau un zece la aritmetică, ai să-mi dai voie să mă joc în curte o zi întreagă ?

— Da, dragul meu, și ?...

— ...Și, vreau să mă joc o jumătate de zi.

★

— Tăticule, uite vine și tramvaiul 4, spune fericitul micuțul Nicu tatălui său cu care ieșise la plimbare.

— Dar băiatule, ăsta nu e 4, ci 31.

— Parcă nu matale mi-ai spus că 3 și cu 1 fac 4 ?

★

— Chelner, ești sigur că peștele e proaspăt ?

— Nu pot să știu domnule. Eu lucrez aici numai de opt zile.

★

— Nu știu ce să cumpăr soției de ziua ei.

— Întreab-o pe ea.

— Fugi de aici ! Ce-ți veni ? N-am atîția bani.

★

Dacă toate povestirile vînătorești ar fi adevărate, în pădure n-ar mai fi demult nici un animal sălbatec.

★

— Pe cine iubești mai mult, pe mămica sau pe tăticu ?

— Nu spun, că nu vreau să se supere tăticu.

★

— Am trimis copilul să cumpere 1 kg. de stafide și n-a adus decît 600 de grame. Le-am cîntărit.

— Cîntarul nostru e perfect doamnă, cîntăriți mai bine băiatul.

★

Fiul telegrafiază mamei : „Am căzut la examen, pregătește-l pe tata". Răspunsul telegrafic glăsuia : „Tata-l pregătit, pregătește-te tu".

★

Soția ține în mînă un abajur pe care tocmai îl cumpărase. „Îți place ?" — îl întreabă ea pe soțul ei. Acesta se uită nedumerit și spune răstit : „Dacă-ți pui asta mîine în cap, să știi, nu mergem împreună. Și moda pălăriilor are o limită !"

★

— Eu, spune un șofer colegului său, am mers odată atît de repede încît pietrele kilometrice mi se păreau șipci de gard.

— Iar eu — nu rămase celălalt mai prejos — am făcut un viraj în așa mare viteză, încît am văzut numărul din spate al mașinii.

DEDICAȚII

Desene de Gh. CHIRIAC

UNUI SCRIITOR CARE SCRIE CU PREA MULTE... FLORICELE
— Tăticule, dar jucăriile unde le mai pui ?

UNUIA CARE DĂ LIPSĂ LA CÎNTAR

UNUI FUNCȚIONAR DE LA I.A.L.
— Așa tîrziu vii la noi Moș Gerilă ?
— De ce te superi ? D-ta nu ești de la I.A.L. ?

ȘPERȚARULUI
Ea : — Vai, Costică, abține-te că te recunoaște copilul !...

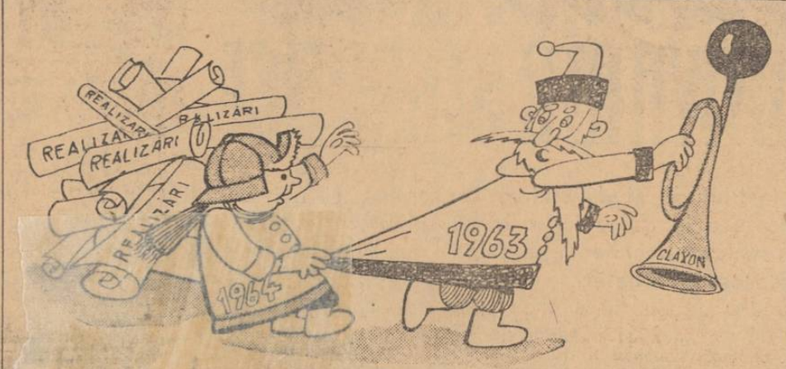

„1963" : — Degeaba insiști ! Claxonul îl iau cu mine !...

Desen de Al. CLENCIU

Recomandările unui „creator" de modele...

Redăm mai jos convorbirea reporterului nostru cu cunoscutul creator de modele F. Sucitu, care, întrebat asupra previziunilor sale în ce privește moda 1964, a început prin a face următoarea precizare :

— Ca întotdeauna, moda 1964 va fi mai întîi capricioasă și apoi schimbătoare. Singurul lucru care se poate prevedea cu certitudine este că va dura pînă în 1965.

— [illegible] mele amănunte, maestre.

— Cu plăcere. În 1964, spre deosebire de alți ani, bărbații vor fi mai răsfățați decît femeile. Moda pentru bărbați se va menține pe orice anotimp, bărbătească.

— Iar cea pentru femei ?

— Talia se va purta mai jos. Locul capului tocmai îl studiem. Încolo linia dreaptă va rămîne ca și pînă acum drumul cel mai scurt dintre două puncte.

— Noutăți pentru vremea rea ?

— În sfîrșit, punem la dispoziția clientelei impermeabile șanjan la critică, bleu azur pentru critica de jos în sus, vînăt de sus în jos, roz pastel la autocritică. Pentru cei care critică pe la colțuri, pantalonii pêcheur, fără egal la pescuitul în apă tulbure.

— Aveți, fără îndoială și modele noi pentru tineret.

— Evident. Pentru băieți, pe stradă, sacouri fantezi. Nu se mai bucură de succes genul fante noaptea. Pentru fete, jachetă tricotată cu ochiuri mari ori la nevoie, tricomană cu ochii în patru. În atenția studenților, manșetele cu elastic strînse etanș pe încheietură, pentru ca la teze să n-o poată băga pe mînecă — la figurat, bineînțeles...

— Poate aveți un sfat și în ce privește ținuta vestimentară de revelion ?

— E de dorit ca soții geloși să nu confunde ținuta de seară a soției cu o ținută din scurt.

— Nu crezi că ar fi cazul să dăm totuși la reparat televizorul ?

(„Vie Nuove")

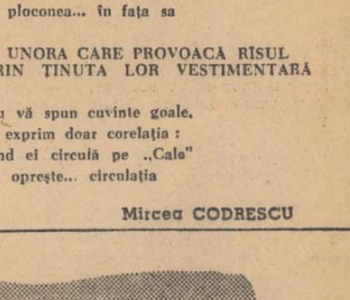

— Mii de draci ! Loțiune pentru creșterea părului...

(„Wochenpost")

RĂVAȘE

UNUI CHIULANGIU :

Spun colegii de birou
că tot anul chiulangești :
dar în schimb, la „Anul Nou",
dai pe brînci de cît... muncești

UNUI ÎNCREZUT

Interpretînd cu consecvență,
mereu același dublu rol,
e plin de el în permanență
și totdeauna este... gol

UNUI SERVIL :

Visa că ajunsese „mare"
și-n somn, grozav se bucura ;
dar cum spera o avansare
se ploconea... în fața sa

UNORA CARE PROVOACĂ RÎSUL PRIN ȚINUTA LOR VESTIMENTARĂ

Nu vă spun cuvinte goale,
ci exprim doar corelația :
cînd ei circulă pe „Cale"
se oprește... circulația

Mircea CODRESCU

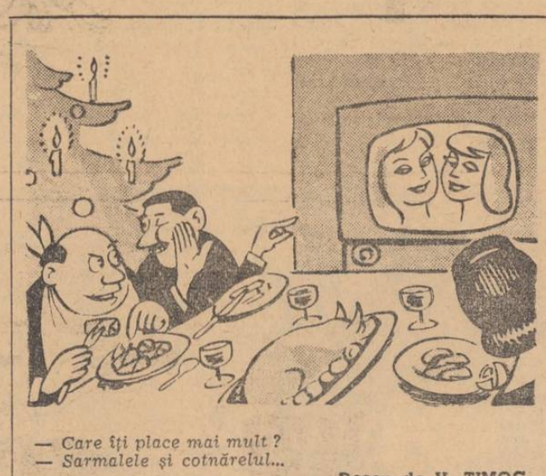

— Care îți place mai mult ?
— Sarmalele și cotnărelul...

Desen de V. TIMOC

— La mulți ani !
— Taci ! Vin aici de 8 luni după o hîrtie...

Desen de Fred GHENĂDESCU

POANTE PE GHICITE

Era și așa destul de mototolit la chip, Popescu. De ce și-o mai fi pus și barbă ?

(MOȘ GERILĂ)

UFFF ! Nu mai termină odată pisălogul ăsta !

(TOAST)

Aoleu, a venit Ionescu !... Unde-l mai punem și p-ăsta ?

(GAZDĂ PRIMITOARE)

N-aveți un dinte-n plus ?

(FRIPTURĂ)

Ți-am spus să-ți pui ochelarii. Nu vezi c-arunci cu sarmale ?

(CONFETII)

N-o mai căuta, mămico ! E-n șoșonii lui nenea ăla care nu mi-a adus nimic la pom...

(FRIȘCĂ)

Și doar ți-am făcut semn să nu te-ndopi

(BICARBONAT)

Pune-i dragă un jurnal 'nainte ! Doar îl știi cum mănîncă...

(FAȚĂ DE MASĂ)

Te-aș fi scos, dar ca soț și soție, nu făcea... Ar fi zis lumea că-i familiarism.

(PERINIȚĂ)

Scoală Pandele că a-nceput demolarea

(TWIST)

Silviu GEORGESCU

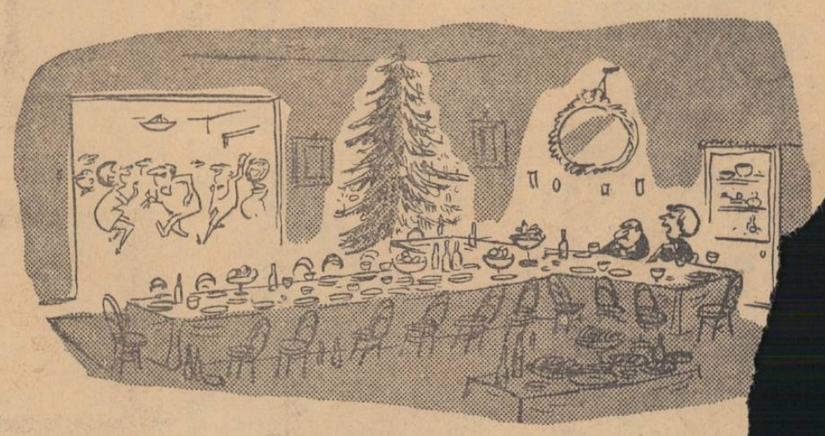

— N-am să-ți iert niciodată că acum 18 ani nu mi-ai spus că nu-ți place să dansezi...

Desen de A. MATT

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii